

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА – СОФИЯ
SOFIA CITY LIBRARY

Александра Куманова

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

ФОРМИТЕ

НА ТРИВИУМА: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ

В ТРИАДАТА: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ

И ТРИЕДИНСТВОТО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ

Компендиум

Ново издание

**София
2020**

*Юбилейно издание,
публикувано в навечерието на
120-годишнината от рождението на професор Тодор Боров (30 януари 1901 –
27 май 1993) и
80-годишнината от основаването на Българския библиографски институт –
22 март 1941 г.,
посветено на
90-годишнината от изработването на първия Правилник на Столична
библиотека и основаването на нейните каталози: Инвентарен, Основен, Азбучен и
Предметен.*

В оформлението на изданието са използвани: схемата на Аркаим с главните астрономически азимуты (по изд. „Аркаим : У истоков цивилизации” – 2009); снимка на Публичната библиотека на Тяньжин Бинхай (Tianjin Binhai) в Североизточен Китай (2017) и картината на Карл Шницевг (1808-1885) „Библиотекарят” (1850)

- © Александра Куманова – автор, библиография, предговор, резюме
  - © Стоян Денчев – научна редакция
  - © Николай Василев – обща редакция
  - © Никола Казански – терминологична редакция
  - © Анджела Кенън – справочно-информационна редакция
  - © Марианна Соколова – справочно-информационна редакция
  - © Красимира Александрова – библиографска редакция, епilog
  - © Диана Ралева – библиографска редакция
  - © Силвия Филипова – библиографска редакция
  - © Марияна Максимова – библиографска редакция
  - © Соня Спасова – графики
  - © Юлия Цинзова – послеслов
  - © Венцислав Велев – рецензент
  - © Ирина Линден – рецензент
  - © Милен Куманов – рецензент
- © Столична библиотека – София

ISBN 978-619-239-440-0

ISBN online (e-book, pdf) 978-619-239-441-7

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

ФОРМИТЕ

НА *ТРИВИУМА*: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ
В *ТРИАДАТА*: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ
И *ТРИЕДИНСТВОТО*: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ

(От жреца на Аркаим,
през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и
предметното мислене на библиотекаря на Шницвег
до постмодерната неklasическа менталност
на съвременния библиотекар)

Автор, библиография, предговор, резюме:
акад. проф. д.п.н. Александра Куманова

Научна редакция:
акад. проф. д.ик.н. Стоян Денчев

Обща редакция:
ас. д-р Николай Василев

Експертна и терминологична редакция:
доц. д-р Никола Казански

Справочно-информационна редакция:
Анджела Кенън
доц. д-р Марианна Соколова

Библиографска редакция:
акад. доц. д-р Красимира Александрова – епilog (с. 154-156)
гл. ас. Диана Ралева
ас. Силвия Филипова
Марияна Максимова

Графики:
гл. ас. д-р Соня Спасова

Послеслов:
Юлия Цинзова – (с. 221-222)

Рецензенти:
акад. доц. д-р Венцислав Велев
проф. д-р Ирина Линден
проф. д-р Милен Куманов

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

THE FORMS
OF *TRIVIUM*: LIBRARY-BIBLIOGRAPHY-BOOK SCIENCE
IN THE *TRIAD*: USER – LIBRARY – DOCUMENT
AND *THREE UNITY*: SCIENCE – PRACTICE – EDUCATION

(From the *priest of Arkhaim*,
through the *universal view of the librarian in Pergamum and Alexandria*,
and the subject thinking of the *librarian of Spitzweg*
to the *postmodern neoclassic mentality of the modern librarian*)

Author, bibliography, preface, summary:
Acad. Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova

Scientific editorship:
Acad. Prof. D.Sc. Stoyan Denchev

General editorship:
Assist. Prof. Nikolay Vasilev, PhD

Expert and terminological editorship:
Assoc. Prof. Nikola Kazanski, PhD

Reference-information editorship:
Angela Cannon
Assoc. Prof. Marianna Sokolova, PhD

Bibliographic editorship:
Acad. Assoc. Prof. Krasimira Aleksandrova, PhD – epilogue (p. 154-156)
Chief. Assist. Diana Raleva
Assist. Prof. Silviya Filipova
Mariyana Maximova

Prints:
Chief. Assist. Prof. Sonya Spasova, PhD

Afterword:
Yulia Tsinsova – (p. 221-222)

Reviewers:
Acad. Assoc. Prof. Ventsislav Velev, PhD
Prof. Irina Lynden, PhD
Prof. Milen Kumanov, PhD

*Jubilee edition,
published on the eve of
120-th anniversary of Professor Todor Borov (30 January 1901 – 27 May 1993) and
80-th anniversary of the Bulgarian Bibliographic Institute – 22 March 1941,
dedicated to
90th anniversary of the first Statutes of the Sofia City Library and its catalogs:
Inventory, Main, Alphabetic and Subject.*

26

ПРЕДГОВОР

В бр. 64 на „Държавен вестник“ от 21.03.1941 г. е публикуван „Закон за Български библиографски институт“, а на 29.07.1941 г. със заповед N 2019 на Министъра на народното просвещение е утвърден „Устав на Български библиографски институт“.

През 1941 г. излиза на бял свят емблематичният труд на проф. Тодор Боров „*Защо ни е нужен Български библиографски институт*“ – брошура с подзаглавие: „*Беседа пред приятели*“, в която, освен обосновка на нуждата от института, авторът чертае дългосрочна и научноиздържана програма за бъдещото развитие на българската библиография.

От 1 декември 1949 г. Институт „Христо Смирненски“ е прехвърлен към Българския библиографски институт (ББИ).

По това време ББИ приема името на Елин Пелин.

През 1955 г. ББИ получава статут на самостоятелно научноизследователско учреждение.

Големият авторитет и делото на членовете, сътрудниците и приятелите на ББИ Александър Теодоров-Балан, Никола Михов, Тодор Боров, Александър Балабанов, Елин Пелин, Николай Лилиев, Иван Дуйчев, Симеон Радев, Николай Николаев, Христо Вакарелски, Иван Буреш, Хенри Левенсон, Методи Попов, Гаврил Кацаров, Иван Стефанов, Павел Делирадев, Тодор Владигеров, Стоян Джуджев, Иван Пенков, Тодор Д. Плочев, Маргарита Димчевска, Никола Трайков, Христо Тренков, Димитър Иванчев, Божана Божинова-Троянова, Ценко Цветанов, Иван Панайотов, Борис Недков, Рачо Казански и др., многобройните международни връзки и над 100-те издадени труда до закриването на ББИ през 1964 г., са факторите, утвърждаващи Българския библиографски институт като *най-авторитетния научен център по библиография, библиографознание, библиотекознание и книгознание с широк международен резонанс, осъществяващ научно, методическо и организационно ръководство на практическата библиотечно-библиографска дейност у нас*.

За да съществува като съвременна постмодерна сфера, библиотечно-библиографската култура на България – като част от световната библиосфера – следва да установи връзки с всички авангардни модерни центрове на планетарната информатизация, но и да възстанови прекъснатите връзки с *intention* за собствената си цялост вътре в отечествената ни инфраструктура.

В навечерието сме на предстоящите през 2021 г. *два юбилея*:

- 120-годишнината от рождението на проф. Тодор Боров (30 януари 1901 – 27 май 1993) и

- 80-годишнината от основаването на Българския библиографски институт – 22 март 1941 г.

Провидчески съпадат в *културната вечност тези юбилея*, за да ни обърнат към най-стойностния слой от националната ни *духовна съкровищница* от Най-новото време.

С особена сила осъзнаваме *тази* съкровищница днес като *ковачница на реални инструменти – интелектуални (интелигентни) информационни системи* – каквито са историографските ризоматични справочно-информационни архитектури, необходими за *практическото* усъвършенстване на света, в който живеем *чрез библиотечно-информационната сфера*.

Като вектори на *една* културна реалност следва да бъдат осмислена и отбелязваната през настоящата 2020 г. *90-годишнина от изработването на първия Правилник на Столична библиотека и основаването на нейните каталози: Инвентарен, Основен, Азбучен и Предметен*.

Историографският дух на културната памет *животвори* връзки, защото в *културата* – за разлика от естествознанието – *това, което е било в миналото, е ЖИВО*, и без да го осмислим, не е възможно самите ние да сме в онтологичен смисъл ЖИВИ...

Парадигмалните изисквания – повели (императиви) за извеждането на *философските, комуникационните и цивилизационните ПЕРСОНИФИЦИРАНИ аспекти* над институционалните ракурси в специализираното знание по информационно-комуникативния цикъл на библио-инфо-ноосферата (*библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...*) са форма на интерпретиране и осмисляне на съвременния

*пост*екласически диалектически когнитологичен проблем на компаративистичната хуманитарна универсализация – специализация на знанието.

Като нишка на едно кълбо – не е ли то на Ариадна от Най-новото време?... – за първи път повдиганите тук въпроси са свързани в научните текстове на пишещия тези редове^{II}, както и в създадените от него рецензии – като проява на колективния интелект (израз: Ф. М. Достоевски) – в съавторство с цяло съзвездие дейци на съвременната информатизация:

- проф. д.и.к.н. Стоян Денчев, посветени на справочно-енциклопедичните издания на УниБИТ (вжс: разд. III на настоящото издание)^{III};

- доц. д-р Красимира Александрова, доц. д-р Никола Казански, д-р Николай Василев, свързани с осмислянето на авангардни трудове по планетарните и отечествените трасета на библиотечно-информационната соцо-комуникативна сфера (вжс: разд. I. 5. 1-3)^{IV}.

Метричната квинтесенция на цитираните рецензии^{II} е подготвена за докладване и публикация по линия на ежегодните научни конференции на УниБИТ с международно участие – XVI Студентска (22 май 2020 г.)^V и XVIII Национална (1 ноември 2020 г.)^{VI}.

Осъзнавайки и осмисляйки парадигмалното – на Ариадна – кълбо от взаимозависимости, повдигнатите в настоящето издание проблеми на ЕКЗИСТЕНЦИАЛНОТО ОБЕДИНЯВАНЕ – и институционални, и персонифициращи, и когнитологични, – са детайлизирани (разширени) и въведени, освен в историографски, и в справочно-библиографски контекст (срв.: Именен и Топонимен показалци), за да станат сечиво – ОТВЕС, с който се създава РАВНОВЕСИЕ – ИЗОСТАЗИЯ (срв.: бел. 123 на текста на изследването) в информационното време-пространство – не само българското, но и планетарното, възприемани като една семносфера.

Крайно фрагментарните представи на битовистичното съзнание на част от дейците на библиотечно-информационната сфера у нас е причината изследването да бъде финализирано от надграждащата го философско-информационна картина за метафизиката на постмодерната парадигма на Най-новото време (срв.: бел. 256)

Тази парадигма поставя крайно остро необходимостта да се съотнесат в сравнение с обществения интелект феномените на:

- жреца на Аркаим,
- планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия,
- предметното мислене на библиотекаря на Шницвег,
- постмодерната некласическа менталност на съвременния библиотекар.

Единствено в сравнението на тези феномени е наблюдаема сияйната ХУМАНИТАРНА нишка на Ариадна, която е спасителна за съвременния Тезей – библиотекаря, информационния архитект на планетата в лабиринта на постмодерността.

Езикът на изложението на това изследване е библиографският.

Аргументацията на тезата за ЕДИНСТВОТО на планетарната информатизация като културологичен феномен е постигната чрез библиометрията на интерпретирания информационен масив и декодирането на хуманитарните му измерения.

В изследването е разкрита методологията на библиографската и историографската ризоматичност на съвременната – като поколение и менталност – професионална свързаност на личностите на Държавния библиотекарски институт – Университет по библиотекознание и информационни технологии с предходните дейци на информатизацията в библио-инфо-ноосферата по целия български и планетарен ареал.

Описана е онтологията на мисията на интелектуално обединение, творческа симпатия, разнообразно сътрудничество, приемственост (традиция) поради конструктивната културологична феноменология на различията като жизнена многовариантност за изграждането на многомерните метапорядъци на архипрогностичното информационно моделиране за справочно-информационни цели.

На дисциплинарното многообразие в информационно-комуникативната сфера е погледнато холистично – т. е. не като на историческо и настоящо разделяне с другите и в професията, а като на многообразен интердисциплинарен нестихващ интерактивен хиперинформационен трансформатизъм.

Обоснована е парадигмалната ризоматична представа на XXI век за културно-информационната реалност (на съзнанието) (за разлика от физическата реалност и биологичната реалност), в която миналото – настоящето – бъдещето е един и същ поток на ноосферична вечност, естествено класифицирана чрез наблюдаваните n-гледнища и позиции в нея на проявяващите се личности на информатизацията, обединяващи институционалните позиции.

На всеки един от международния колектив от учени, стоящ зад това издание (срв.: CURRICULUM VITAE), авторът иска да засвидетелства своята особена и изключителна благодарност за универсалните хуманитарни ценности, които ни правят ЕКИП.

22 май 2020 г.

NOVUM PARADIGMA INFINITAS¹

ФОРМИТЕ

**НА ТРИВИУМА: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ
В ТРИАДАТА: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ
И ТРИЕДИНСТВОТО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ**

*(От жреца на Аркаим,
през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и
предметното мислене на библиотекаря на Шницвег
до постмодерната неklasическа менталност
на съвременния библиотекар)*

„Една на друга всички форми си приличат.“

Й. В. фон Гьоте²

**И. Тривиумът:
библиотеко-библиографо-книгознание
(Методологично-практически възел
на библиотечно-информационното дело
в последната четвърт на XX в. – първите две десетилетия на XXI в.)**

*„Явното, знайното
всеки ден бива,
тука най-тайното
нам се открива:
своя Божествен мост
в тоз рядък час
Вечната Женственост
спуска към нас.”*

**Й. В. фон Гьоте /
прев. В. Петров³**

**И. 1. Библиотечно-библиографски
когнитологични магистралаи
на библио-инфо-ноосферата**

С дълбоко **ЗНАНИЕВО КОРЕНИЩЕ** за **СВЕТОВНИТЕ УНИВЕРСАЛНИ БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКИ МАГИСТРАЛИ** (вж: разд. I. 2), които първи фиксират планетарната цялост на информацията, а в постмодерното неklasическо време я емблематизират като културно явление, в България влиза *германската духовност и научна мисъл*, имаща ролята на *Райска врата* за **ПЛАТФОРМАТА НА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО ДЕЛО И ОБРАЗОВАНИЕ** у нас през 40-те години на XX в. – началото на повсеместния за земното кълбо *информационен бум*. Този *информационен бум* се заключава в третирането и разпространението на световно (международно) равнище на информационните системи от различен ранг.

От средата на 60-те години на XX в. тези системи са преимуществено автоматизирани информационно-търсещи системи – АИТС с *отраслов характер* (първо по *естествени науки и техника*: по *химия, физика, биология, медицина, селско стопанство, техника*), и довеждат до създаването на *международната (световната) универсална текуща библиографска информация* – първо: по *естествени науки и техника*: „*Science citation index (SCI) : An intern. multidisciplinary ind. to the lit. of science and technology*” (1964-) – вж: бел. 120; после: по *хуманитарни и обществени науки*: „*Social sciences citation index (SSCI) : An intern. multidisciplinary ind. to the lit. of the soc., behavioral and related sci.*” (1974-) – вж: бел. 121.

В АИТС *библиографията* влиза като съставлящ ги *кадастрален елемент*

и е задължителна част на интегрираната Световна система на научната информация – ЮНИСИСТ (Universal system for information in science and technology – UNISIST) във връзка с Националните информационни системи – НАТИС (National information systems – NATIS) и множество други системи от различни нива и мащаб, чрез които точно в *средата на 60-те г. на XX в.* се открива – чрез инструментариума на *информационната индустрия* и пораждания от него *информационен пазар* – възможност да се извеждат *машиночитаеми библиографски данни от електронно-изчислителните машини (ЕИМ)* и под егидата на Организацията на обединените нации за образование, наука и култура – ЮНЕСКО (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization – UNESCO) се разработват и въвеждат в действие:

- *глобалните информационно-библиографски (информационно-библиотечни) програми:*

- - „Международната програма за сътрудничество в областта на научната и техническата информация” (UNISIST) и включващата я:

- - - „Обща информационна програма” (GIP – General Information Programme) на UNESCO;

- *централните програми на IFLA:*

- - „Универсален библиографски контрол” (UBC – Universal bibliographic control, в наст. момент – UBCIM – Universal bibliographic control and International MARC Core Programme),

- „Всеобщ достъп до изданията” (UAP – Universal Availability of Publications),

- „Опазване и консервация”,

- „Универсално предаване на данни и телекомуникация”,

- „Развитие на библиотечното дело в страните от „третия свят”...”

ЗНАНИЕВИЯТ КЛЪСТЕР (КЛАСТЕР)⁴ на тривиума БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ – БИБЛИОГРАФОЗНАНИЕ – КНИГОЗНАНИЕ (който от последната четвърт на XX в. се възприема като **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКО ЦЯЛО**) към този момент (40-те – 60-те години на XX в.) е с тенденция на **ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ**, в която се наблюдават *пресичащите се в библио-инфо-ноосферата вихри на:*

- **библиотекознанието** (научна дисциплина, изучаваща проблемите на създаването, организирането, съхранението и използването на информационните ресурси на библиотеките – традиционни – *днес:* и електронни (дигитални, виртуални, киберфизически, smart), както и теорията и практиката на библиотечното дело – *срв.: по-долу: разд. I. 5. 1. Библиотекознание*);

- **библиографията** (научно-практическа дейност за създаване, съхранение, търсене и разпространение на семантични идентификатори на свързване на *документа* (ръкописен, печатен – *днес:* и електронен) и други данни за неговия контент (отразявани: факти, мета- и философски картини на връзки между нещата) с *адресата* на тази информация – *срв.: по-долу: разд. I. 5. 2. Библиографознание*);

- **библиографознанието** (наука за теорията, историята, организацията, методиката и практиката на библиографията като научно-практическа дейност /често на повечето места по света феноменът се обозначава в научно-практическото ежедневие лапидарно – с коренното понятие „библиография” (вж: *по-горе*), но в контекста на изложенията – както е направено и в *настоящия* текст – става въпрос за две същности:

1) *указатели на литература и пр. вторично-документални форми* (библиотеки – *днес*: и *e*-библиотеки, бази от данни): **библиография и**

2) *науката за дейността по съставянето на тези вторично-документални форми*: библиографознание – *срв.*: *по-долу*: **разд. I. 5. 2. Библиографознание/**;

- **книгознанието** (наука за книгата /документа/, разглеждана от различни аспекти – създаване, оформяне, печатане, разпространение и съхранение; *днес*: и електронни форми; психосоциология на възприятието – *срв.*: *по-долу*: **разд. I. 5. 3. Книгознание**);

- **полиграфията** (технически инструментариум за производство на печатна продукция – книги, периодика и пр.);

- **архивистиката** (научна дисциплина, изучаваща и разработваща теоретичните, методическите и практическите въпроси на архивите и организацията на архивното дело);

- **палеографията** (научно-практическа дисциплина, изучаваща историята на писмото, закономерностите на развитие на графическите форми, а също и паметниците на древни писмености за целите на техния прочит, определяне на автора, времето и мястото на създаване);

- **документалистиката** (научно-практическа дисциплина, изучаваща създаването, размножаването, съхранението, разпространението и оборота на документалните източници на информация – ръкописни, печатни – *днес*: и електронни);

- **информатиката** (научна област, изследваща общите свойства и структури на информацията, както и закономерностите при процесите, свързани с комуникациите в науката и историята, методиката и организацията на научно-информационната дейност);

- **информационните технологии** (съвкупност от средства, методи, процедури и инструментариум за събиране, обработване, съхраняване, възпроизвеждане, разпространяване и обмен на данни, първична и вторична информация)...

... *Кое на кое е подчинено* от **вихрите** на *този* клъстер зависи от **родовите и дъщерните понятия** (образования) на всеки от вихрите, позициониран от научно-практическите цели и задачи, решавани в един или друг случай...

Посоченият ЗНАНИЕВ КЛЪСТЕР с мощен планетарен обхват за България е **синергия⁵ на Западноевропейската школа в библиотечно-библиографското дело и образование** в лицето на **аванпоста ѝ в Германия** към посочения начален момент на планетарната информатизация (40-те години на XX в.) и **жизненото кредо на последния български енциклопедист – библиографа, библиотековеда и литературоведа професор Тодор Боров** (1901-1993).

**I. 2. Германско библиографско, библиографоведско
и библиотековедско коренище
на планетарната цялост
на информацията**

Т. Боров е възпитаник на германската *духовност и научна информатизационна мисъл*, обозначаваща в следната обобщена *генеалогия – филогенеза – на ИДЕИ и породени от тези ИДЕИ УНИВЕРСАЛНИ ХУМАНИТАРНИ БИБЛИОГРАФСКИ ПРОДУКТИ*, чиято *персонификация* е следната:

- 1) учителят – библиограф, стоящ начело на създаденото от него „граматическо” училище в Тайерщат (предградие на гр. Бамберг, Бавария) **ХУГО ОТ ТРИМБЕРГ** (Hugo von Trimberg /1230/1235-1313/) – началото на вида „отраслова” (*педагогическа*) *хуманитарна библиография*: събитие в библио-инфо-ноосферата, възникнало преди повече от седем века във формата на *светска училищна програма за средновековни аналози на съвременните училища и систематичен подборен библиографски указател на латинската литература* – „Списък на много автори” (1280)⁶;

- 2) абатът на старинния и богат бенедиктински манастир в Шпонхайм (Sponheim), на чиято библиотека увеличава ръкописните и печатни колекции (от 48 на 2000 т.) и им съставя *каталог*; автор на похвални книги, ръководства по тайнопис, мистични трактати, хроники... **ЙОАН ТРИТЕМИЙ** (Йохан Тритенхемски) (Johannes de Tritemii /Tritthenem/ /1462-1516/) – печатният *справочен отчетно-регистрационен хронологичен библиографски речник* „Книга за църковните писатели” (1494)⁷ – *хуманитарен вторично-документален паметник на вековете на схоластика и хуманизъм в Германия (IV-XV в.) в навечерието на Реформацията*, започнала през 1517 г. като обществено-религиозно движение в Западна Европа;

- 3) швейцарският учен – енциклопедист, естествоизпитател, филолог и библиограф **КОНРАД ГЕСНЕР** (Gesner, C. /1616-1565/) (който сам се осъзнава като принадлежащ към *германската духовност*) – *емблематичният по: 1. принципите на систематика на библиографирания материал; 2. свързаността на възгледите за ръкописния и печатния период на книгата; 3. колосалното си новаторско значение за бъдещето на световната (международната) универсална библиография универсален ретроспективен с международно значение енциклопедичен библиографски и библиографски свод* „Пандекти”⁸ – „*Всеобща библиотека*” („*Bibliotheca universalis*”) (1545-1555)⁹, чрез които е направен актуалният и днес модел на *калейдоскопа на ръкописната и печатната книга към XVI-XVII в.*;

- 4) библиотековедът, библиографът и теоретикът на библиографията (библиографоведът), сътрудник и секретар на Кралската библиотека в Дрезден **ФРИДРИХ ЕБЕРТ** (Ebert, Fr. Alb. /1791-1834/) – *класическите в библиографознанието творби по морфология и метаекласификация: 1) предисловието (1921) към „Всеобщия библиографски речник” (1821-1830)¹⁰; 2) статията „Библиография”, публикувана в „Енциклопедията ...” (1823) на Й. С.*

Ерш (Ersch, J. S.) и Й. Г. Грубер (Gruber, J. G.)¹¹, в които се обосновава позицията: „библиографията е свод от документи (codex diplomaticus) по история на писмеността, най-сигурният измерител на степента и висотата на писмената култура”, и по този начин – като наука, тя се занимава с „познаването на произведенията на писмеността на всички времена и народи”, с което се преодоляват превъзнасяните от страна на френските библиографи и книговеди (библиолози) възгледи за природата и значението ѝ (на библиографията) като *всеобобщаваща наука* (**Ж. Ф. Не дьо ла Рошел /Née de la Rochelle, J. Fr., 1751-1837/, А. Г. Камю /Camus, A. G., 1740-1804/, Е. Г. Пеньо /Peignot, E. G., 1767-1849/, Ш. Ф. Ашар /Achard, Cl. Fr., 1753-1809/**), виждайки я в ролята ѝ на „**СЛУЖЕЩА на НАУКАТА**”, разграничавайки два нейни *ПОДХОДА към книгата*: 1) продукт на *ДУХОВНАТА култура* като *УНИВЕРСАЛНА ХУМАНИТАРНА ценност* (*литературна, научна, философска*); 2) продукт на *материалната култура*, заради което има материална ценност, – гледище, кореспондиращо на особено актуалната и през ХХI в. в условията на повсеместна диференциация: 1. „**чиста библиография**” (*световна /международна/ универсална* – образец: „*Всеобща библиотека*” на К. Геснер); 2. „**приложна библиография**” (останалите форми – образци: „*Поучителна библиография...*” (1763-1768, 1769)¹² на **Г. Ф. Дебюр Младши (De Bure, G. Fr. le Jeune, 1731-1782)** и „*Ръководство на книготърговеца и любителя на книги*” (1810)¹³ на **Ж. Ш. Брюне (Brunet, J. Ch. /1780-1867/**);

- 5) библиотекарят – библиотековед, педагогът и филологът **ФРИЦ МИЛКАУ (Milkau, Fr. /1859-1934/)** – библиотекар в университетските библиотеки на Берлин, Бон и Кьонигсберг, директор на Университетската библиотека в Грейсвалд (1902-1907), генерален директор на Пруската държавна библиотека в Берлин (1921-1925), председател на библиотечната комисия на Обществото за екстрена помощ на германската наука (*днес*: Немско научно изследователско общество: Deutsche Forschungsgesellschaft) (1928-1934), професор на Берлинския университет, директор на Института по библиотекознание при този университет, внесъл огромен принос в **КОМПЛЕКСНОТО** формиране и развитието на *библиотекознанието* като наука, видяно в синархия с *книгознанието* и *библиографознанието*; идейно вдъхновил и организиран до структурирането на *държавно равнище* на библиотечната политика в родината си като **МОДЕЛ** с *трайни устои на научно-педагогическа и практическа приемственост*; ориентирал библиотечната работа към *разширяването на кръга на читателите* и *предоставянето им на голям кръг от индивидуални интелектуални библиотечно-библиографски услуги*, както и подобряване на качеството на *обслужване* и увеличаване на *часовете на работа* в библиотеките, *внедрявайки* в практиката *когнитологично равнище* на свързаност между *библиотечните процеси* като инструмент на **УНИВЕРСАЛНА ХУМАНИТАРИЗАЦИЯ на обществото**¹⁴;

- 6) библиотекарят, библиографът – историограф и систематизатор на планетарния вторично-документален арсенал и негов теоретик, приемникът на Ф. Еберт и Ф. Милкау, основателят на библиотечните курсове в Берлин и Гьотинген **ГЕОРГ ШНАЙДЕР (Schneider, G. /1876-1960/)** – авторът на **първата системна**

с историкографско *intentio* **ИНФОРМАЦИОННА КАРТИНА на СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФСКАТА ПЛАНЕТАРНА СФЕРА**, структурирана от *универсалните по съдържание ретроспективни и текущи библиографски трудове*, в която се изгражда характерната и утвърдила се днес *всеобща интегрална представа за библиографската област като системна, естествено структурирана, исторически възникнала и постоянно трансформираща се цялост за документите и информацията*: широкоизвестното в цял свят „Ръководство по библиография” (1923, 1924, 1926, 1930, 1969)¹⁵; трудовете „Теория и история на библиографията” (1934)¹⁶ и „Увод в библиографията” (1936)¹⁷, в които във върхова позиция са изведени **УНИВЕРСАЛНИТЕ БИБЛИОГРАФСКИ УКАЗАТЕЛИ ОТ ВТОРА СТЕПЕН (БИБЛИОГРАФИЯ НА БИБЛИОГРАФИЯТА: 1) общи с международен обхват; 2) общи с национален обхват; 3) указатели на инкунабули; 4) общи препоръчителни указатели и указатели на забранените книги ... / последните две групи са обединени под симптоматичното за разбирането същността на феномените общо заглавие: „Списъци на добрите и лошите книги”**, с което се дава **БИБЛИОГРАФСКИ КОМПАРАТИВИСТИЧЕН МОДЕЛ за универсалната хуманитаристика за трактуване на семантиката на противоположности/**; следват изданията, които *не са само библиографски* в тесния смисъл на думата, но са **ФУНДАМЕНТ на ВСЯКА съществена БИБЛИОГРАФСКА РАБОТА** (от типа на принципно **МНОГОСТЕПЕННИТЕ БИБЛИОГРАФСКИ ПЪТЕВОДИТЕЛИ** – срв.: разд. I. 3 – I. 4): **ОБЩИ ПЕЧАТНИ КАТАЛОЗИ НА БИБЛИОТЕКИ; УНИВЕРСАЛНИ СПИСАНИЯ С ОБЩА ТЕМАТИКА, имащи големи КРИТИКО-БИБЛИОГРАФСКИ РАЗДЕЛИ; ОБЩИ ЕНЦИКЛОПЕДИИ; БИОГРАФИЧНИ и ТЕРМИНОЛОГИЧНИ РЕЧНИЦИ – МЕЖДУНАРОДНИ и НАЦИОНАЛНИ**¹⁸...

I. 3. Вътрешна ретикуларна системно-структурна феноменология на планетарната цялост на информацията

Пряк **УЧЕНИК на германската библиотечно-библиографска школа на информатизацията**, както се изтъкна, Т. Боров особено дълбоко и своевременно възприема пробиващите си от 40-те години на XX в. – от момента на самото начало на разпространението на *информационния бум – ретикуларно-ризомни*¹⁹ (*мрежести*) релятивистки начини на **СТРУКТУРИРАНЕ (СВЪРЗАНОСТ – КОРЕЛАЦИЯ)** на информационните реални в *многомерната многостепенна системна цялост на библио-инфо-ноосферата: УНИВЕРСАЛНИЯ РЕТРОСПЕКТИВЕН ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛЕН ПЪТЕВОДИТЕЛ ПО СВЕТОВНА /МЕЖДУНАРОДНА/ БИБЛИОГРАФИЯ* („В атомния век хората се интересуват не от нещата, а от **СТРУКТУРАТА им.**” – Й. Бродски, прев. А. К.).

Възникнал в **САЩ** през 1902 г., *универсалният ретроспективен библиографски пътеводител по световна (международна) библиография – като многостепенен вторично-документален феномен на отражение на първичните документи в планетарен мащаб* към 40-те години на XX в. пуска корени не само в

родината си, но и в Европа, и в Азия (вж: разд. I. 4).

Продуктите му започват да се възприемат в *научната справочно-библиографска дейност на библиотеките* като *универсални планетарни вторично-документални форми на относителни* (ареални: Америка, Европа, Азия) и *постоянно трансформиращи* се в условията на *интелигентното* **принципно многостепенно БИБЛИОГРАФСКО МОДЕЛИРАНЕ** !!!/ на *информационни реалии от различни нива: факти, документи, метасистеми, философски картини на връзки*).

От последната четвърт на XX и особено през XXI в. именно *тези ИДЕИ* – за **МРЕЖЕСТАТА** и **МНОГОСТЕПЕННАТА** природа на **ВЪТРЕШНАТА** системно-структурна феноменология на информацията стават **ИМАНЕНТНА ОБЩОНАУЧНА ФОРМА (НОРМА)** на установяване на връзки между нещата – **БИБЛИОГРАФСКИ ЕЗИК** на структуриращата се в **единство** на **многообразието ФИЛОСОФСКО-ИНФОРМАЦИОННА КАРТИНА НА СВЕТА**.

Библиографската култура на XVII-XXI в. и предшестващата я историко-културна еволюция във вторично-документалната сфера на човечеството (особено обозрима от III в. пр. н.е.: **Калимах Александрийски /Kallimachos Alexandrios from Cyrene, 310 г. пр. н.е. или няколко години по-късно – 240 г. пр. н.е./** – като плод на синтеза и надграждането на знанията в областта на библиографията от Древния свят) от гледна точка на *вторично-документалната МОРФОЛОГИЯ*, фиксирана от универсалните *ретроспективни библиографски многостепенни пътеводители*, представлява гигантски системно-структурен научно-феноменологичен рудимент на историята, на културата и изграждането на **РЕТИКУЛАРНО-РИЗОМНО (МРЕЖЕСТО) ИНФОРМАЦИОННО ПЛАНЕТАРНО МОДЕЛИРАНЕ**.

Мрежестото вторично-документално информационно моделиране на универсалните *ретроспективни библиографски многостепенни пътеводители* е именувано лапидарно: **БИБЛИОГРАФСКОТО СИТО** (термин: Т. Боров) **НА ИНФОРМАЦИЯТА**.

Феноменът на това вторично-документално **СИТО** е **МЕНТАЛЕН**.

Ситото е прибор на *ретикуларно* трасиране на вторично-документалното моделиране на **планетарно равнище** на информацията, чрез което *минало – настояще – бъдеще* са *единна и съща* – културна – ноосферична *вечност* на човечеството: **библио-инфо-ноосфера**.

Българският библиограф със световна известност в статията си „*Сито за книгите*” (1937)²⁰ – още преди да се появи *неговият универсален многостепенен библиографски пътеводител „Пътя към книгите”* (1942)²¹, а и преди да се роди самата **модерна терминология** (вж: *бел. 19 и 42*), влязла в оборота на научното знание от последната четвърт на XX в.: **ризом** – **ретикула** – **фрейм** – **стълба**: **решетка**, фиксираща *„отсъстващата структура”* – израз: **Умберто Еко /Есо, U., 1932-2016/** – на *информацията*, чрез която **историографски, когнитологично и компаративистично** се формира *философско-информационната ѝ картина*²²,

въплъщава идеята за **мрежа (сито) за книгите /документите/, за информацията.**

По този начин **българската научна библиографоведска мисъл се съотнася и хуманитарно се съизмерва със световната**²³.

Т. Боров е сред пионерите, които поставят, разглеждат и практически решават – чрез създаването на универсалния *ретроспективен* библиографски пътеводител „Пътя към книгите” – въпроса за **МЕТАСИСТЕМНОТО ФЕНОМЕНОЛОГИЧНО НИВО на РЕТИКУЛАРНОТО** (мрежесто: СИТО) **НАУЧНО-КУЛТУРНО СЕМИОЛОГИЧНО ЦЯЛО на БИБЛИОГРАФИЯТА**, витаещо в библио-инфо-ноосферата от времето на **Калимах Александрийски**, за да може точно това СИТО да бъде превърнато в **МЕТОДОЛОГИЯ на ПЛАНЕТАРНОТО БИБЛИОГРАФСКО-ИНФОРМАЦИОННО МОДЕЛИРАНЕ** – не само за *ретроспективните* форми на световната (международната) библиография, но и за *текуиците* (вж: *бел. 120-121*).

**I. 4. Практика на планетарното
библиографско-информационно моделиране:
универсалният многостепенен ретроспективен
вторично-документален пътеводител**

Паралелната картина от появилите се и появяващите се многообразни *многостепенни ретроспективни библиографски пътеводители по световна (международна) универсална библиография* към 40-те г. на XX в. – в навечерието на публикуването през 1942 г. на „Пътя към книгите” на Т. Боров – показва **хронотопа на световната (международната) универсална ретроспективна библиография като мозайка**. В локуса ѝ се наблюдават вторично-документалните феномени на жанра (универсалния *ретроспективен* библиографски пътеводител): **САЩ (1902-) – Германия (1905-) – Великобритания (1905-) – Чехия (1919-) – Полша (1925-) – Италия (1930-) – Япония (1930-) – Франция (1936-) – Русия (1940-) – България (1942-)...** **Топонимията на международния универсален библиографски пътеводител към 40-те г. на XX в. посочва не само страните с високо равнище на развитие на библиографията като цяло и на библиография от втора степен в частност** (с които чрез „Пътя на книгите” на Т. Боров България става *хуманитарно съизмерима*). Тази топонимия фиксира и установилите се в назованите страни **ШКОЛИ на ЕПИСТЕМОЛОГИЧНОТО (УНИВЕРСАЛНО, ФИЛОСОФСКО, ХУМАНИТАРНО, БИБЛИОГРАФОВЕДСКО) ЗНАНИЕ – национални и световни средища на хуманитаризма и хуманитарното познание**. Тази топонимия е не само фиксация на центровете на универсалната световна (международна) *ретроспективна библиография от втора и трета степен*.

Самата традиция на универсалната ретроспективна вторично-документална библиография с международен обхват е **НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКО ДВИЖЕНИЕ за ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛНО ТРЕТИРАНЕ на ИНФОРМАЦИОННАТА СРЕДА на ПЛАНЕТАТА** като **СИСТЕМНО ЕДИННО МНОГОМЕРНО и ПРИНЦИПНО МНОГОСТЕПЕННО СЕМИОЛОГИЧНО ЦЯЛО**: библио-инфо-

ноосфера. Феноменологията на раждащия се в лоното на универсалната международна *ретроспективна* библиография на библиографията чрез многообразен многостепенен библиографски пътеводител на ХХ в. е плод на изначално **сравнителната библиографоведска когнитология.** Тази когнитология е **епистемологичен белег** – условие за съществуване и начин на съществуване (*modus vivendi*) – **на тривиума библиотекознание – библиографознание – книгознание** (вж: разд. I. 5).

Библио-инфо-ноосферата в многостепенния *ретроспективен* универсален международен библиографски пътеводител на ХХ в. и в неговите модификации през ХХI в. е наблюдавана в порядъците на *триадната системност*:

- **принципно многообразието**, отразяващо едновременно **много равнища (фактографично, първично- и вторично-документално, метасистемно, филозофско)** на информационното моделиране;

- **обозначаването на това многообразие** се осъществява чрез **контекстова синонимия на n-названия** при именуването на **вторично-документалната форма на пътеводителя (всеобща; универсална; световна; международна... библиография)**;

- **това многообразие** е генерирано от **триединството: цел – адресат – подбор** – релятивистки културно-информационен системен вторично-документален **ретикуларен (мрежов)** способ на предоставяне на цялостни (планетарно значими) системни библиографоведски картини от връзки на информационните реални, възможни в руслото на значими **общионаучни и специални БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКИ ШКОЛИ** по **знаниевото коренище на тривиума: библиотечно-библиографо-книгознание.**

Триединството: цел – адресат – подбор – релятивисткият културно-информационен системен вторично-документален **ретикуларен (мрежов)** способ – СИТО – на структуриране на международната *ретроспективна* библиография от **втора и трета степен** (световният универсален многостепенен библиографски пътеводител) **КУЛТУРОЛОГО-ФЕНОМЕНОЛОГИЧНО** предизвестява (1902-) **ГЛОБАЛИЗАЦИЯТА** на света и създава **ИНФОРМАЦИОННИЯ Й МОДЕЛ** като **ПЛАНЕТАРНА ПОЛИФОНИЯ**, наблюдавана от **ЦЕНТРОВЕТЕ** на **библиотечно-библиографо-книгознанието** („Глобалната идея не трябва да се създава изкуствено.” – М. Шемякин, прев. А. К.).

I. 5. Клъстер на тривиума: библиотечно-библиографо-книгознание (Кое на кое се смята подчинено)

Чрез езкиз на **забележителни трудове от най-ново време** могат да бъде маркиран **контурът** на **БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКИТЕ ШКОЛИ** по **знаниевото коренище на тривиума: библиотечно- библиографо-книгознание** като **моментна философско-информационна картина на библио-инфо-ноосферата...** И точно **тези** трудове са тези, които раждат **новото универсално**

постнекласическо хуманитарно знание... Историографски и когнитологично – ризоматично – погледнато, всеки от елементите на *тривиума*: *библиотеко-библиографско-книгознание* сам по себе си е клъстер.

Диференциращото (специализиращото) се от века на Просвещението знание и принадлежащият му **БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОНЕН НАУЧЕН ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКИ КОМПЛЕКС** се разсредоточава в *многообразни ПОДХОДИ* и *СУБЕКТИВНИ* гледища между *принципно многовариантни* представи за *ОБЕКТА* и *ПРЕДМЕТА* – „според това, кое на кое се смята подчинено”²⁴: *библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...*

Условно фиксируемият комплекс се обозначава, посочено и *по-горе*, като **ФОРМИ НА ТРИВИУМА: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ.**

Този тривиум в условията на информационния бум се *интегрира* и *трансформира* в **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРЕН конгломерат**:

- 1) **ПОВСЕМЕСТНО** (с различен интензитет) *географско разпространение* (престава да е прерогатив на отделни страни);
- 2) **ЕЛЕКТРОНИЗАЦИЯ** (а от тук и включване в *информационната индустрия* и подчинение на условията на *информационния пазар*);
- 3) **ОСЪЗНАВАНЕ** от *библиотечното общество* на *единството* на *световния процес* на *информатизация* и *международна консолидация* на силите.

Класическите представи за **МАТЕРИАЛНАТА** основа на *обектите* на всеки от елементите на *тривиума*: *библиотеко-библиографско-книгознание* (= *библиотекознание, библиографознание, книгознание*) и техните *предмети* (*библиотека, библиография, книга/документ*) са в сила за част от специалистите и днес, но в *този* тривиум и във всеки от елементите му **ПАРАДИГМАЛНО** навлиза некласическата представа за **ИДЕАЛНОТО** като архитект на *материалното* – **МЕТАФИЗИЧНИЯТ** феноменологичен белег на **ПОСТ-МОДЕРНАТА УНИВЕРСАЛНА МЕНТАЛНА РЕАЛНОСТ НА НАУЧНОТО ПОЗНАНИЕ...**

Дъгата на постнекласическия *тривиум*: *библиотеко-библиографско-книгознание* ще **въведем** в *историографски* и *когнитивен контекст* чрез **емблематични иновационни трудове** (във фокуса на внимание е *планетарният ареал* на *библио-инфо-ноосферата* *извън* България, но *българската екстериорика* с *планетарна извенция* е неотменна част от *справочния инструментариум* на *това* изложение).

В *тази* дъга **СИСТЕМНИЯТ ДВОИЧЕН ОБЕКТ: КНИГА/ДОКУМЕНТ – ЧИТАТЕЛ**, е **ЕСТЕСТВЕНО ТРОИЧНО ОПРЕДЕМЕТЕН** и в:

- *библиотекознанието* – посредством *книгознанието* – чрез въвеждането „по средата” на семантичната му верига на феномена **БИБЛИОТЕКА (!)**:

КНИГА/ДОКУМЕНТ – БИБЛИОТЕКА – ЧИТАТЕЛ;

- *библиографознанието* – посредством *библиотекознанието* – чрез въвеждането на феномена **БИБЛИОГРАФИЯ (!)**:

КНИГА/ДОКУМЕНТ – **БИБЛИОГРАФИЯ** – ЧИТАТЕЛ.

Това разбиране естествено не предизвиква необходимост *библиотекознанието* (вж: разд. I. 5. 1) и *библиографознанието* (вж: разд. I. 5. 2) да се нуждаят да получат *тук* достатъчно детайлизирани описания на **постмодерния си не**класически ипостас, защото и феноменът **БИБЛИОТЕКА**, и феноменът **БИБЛИОГРАФИЯ** са **СОЦИАЛНО**структурирани (*предпоставени*) и носят присъщия им за всички времена **УНИВЕРСАЛЕН ХУМАНИТАРЕН** облик на **ОБЩЕСТВОТО**, на което принадлежат:

- първият (**БИБЛИОТЕКА**) – в по-голяма степен;
- вторият (**БИБЛИОГРАФИЯ**) – в по-малка степен.

Различието идва от следното: в онтологично отношение вторият феномен (**БИБЛИОГРАФИЯ**) е не само институционално дело, а **ПРЕДИ ВСИЧКО** – *кредо на ОТДЕЛНИ личности (!!!)* ...

За последното твърдение свидетелства целият ход на историята на библиографията (*срв.*: уникалният случай в българската библиография: **акад. Никола Михов** /1877-1962/ – най-големият български библиограф и енциклопедист не само на ХХ в., но и на всички времена на културната вечност на България – отказва поста директор на Националната библиотека и напуска поста директор на Библиотеката на БАН /след екзекуцията на Никола Петков/, за да се отдаде на създаването на основите с непреходна, вечна ценност **българска библиографска екстериорика**:

- „*Библиографски източници за историята на Турция и България*” (т. 1-4, 1914-1934),
- „*Населението на Турция и България през XVIII и XIX в. : Библиогр. изследв. със статистически и етногр. данни*” (т. 1-5, 1915-1967),
- „*Bibliographie des articles de periodiques allemands, anglais, francais et italiens sur la Turquie et la Bulgarie*” (1938)...

Именно наличието на **библиографска информация по екстериорика** в отделните страни е **решаващо условие** точно в тях в началото на ХХ в. да се появят **първите универсални многостепенни библиографски пътеводители на литература** (вж: бел. 23). За България линията **библиографска екстериорика** – **универсална ретроспективна международна библиография** е: **Н. МИХОВ /1915-1935/ – Т. БОРОВ /1942/**...

Съвсем по различен начин стои въпросът с **ОБЕКТА: КНИГА/ДОКУМЕНТ – ЧИТАТЕЛ** в *книгознанието* (вж: разд. I. 5. 3), в което **опредметизацията** в постмодерната философско-информационна **не**класическа парадигма става посредством **ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА** – и *тук* е необходимо относително по-подробно представяне, защото феноменът **ВТОРА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА** е **ГЕОКОСМИЧЕСКИ** (*зададен във филогенеза на човека*) и *излиза извън социологичните представи*, характерни за традиционното **класическо парадигмално мислене**...

I. 5. 1. Библиотекознание

С труда на американския теоретик на библиотечните и информационните науки **Джес Х. Шира** (Shera, J., 1903-1982) „Увод в библиотекознанието : Основни елементи на библиотечното обслужване” (1976)²⁵ **информационният бум на ХХ в.** след Втората световна война в условията на **информационната индустрия**, непрекъснато разрастваща се от 1960-те години и особено през ХХI в. чрез поредения от тази индустрия **информационен пазар**, **БИБЛИОТЕКИТЕ** се *поставят в центъра на библио-инфо-ноосферата* и *естествено и неизбежно се очертава ролята им на творци на сребърната нишка на Ариадна в Новото и Най-новото – на неklasическата постмодерност – време.*

По *този* начин от последната четвърт на ХХ в. **библиотечно-информационният комплекс** се приобщава към мисленето (и сам става изразител на това мислене!), че *не само КОСТНАТА МАТЕРИЯ* стои в ползрението на науката (характерно за класическото познание), но и – и **ИНТЕЛИГИБИЛНОТО, ДУХОВНОТО, ИДЕАЛНОТО, МЕТАФИЗИЧНОТО**, което се осветява като **ОРГАНИЗИРАЩО МАТЕРИАЛНОТО**, и става средоточие, фокусирано с особено голям интерес в авангардните днес научни изследвания.

Става очевидно, че единствено с *мисията на библиотеките* – да са **навигатори на информатизацията** – е възможно *влизането, пребиваването и излизането от лабиринта на информацията* не само за **единичните представители на дейците на науката и културата** – каквито са били и продължават да бъдат за **единичните актове на познание библиотеките** – тези светилища на човешката памет от времето на Древния свят (!) – но и за **цялата човешка цивилизация (популация) (!).**

Развиваният в Съединените американски щати **комплексен подход към библиотечно-библиографското дело** – за присъщите му **МАТЕРИАЛНИ, но и ИДЕАЛНИ (ИДЕИТЕ ЗА БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКОТО ДЕЛО) атрибути**, след *цит.* труд на Дж. Х. Шира, започва усилено да се изучава и в много други страни по света.

В **Русия** *например* по инициатива на филолога-библиограф, специалист в областта на информатиката, научните и масови комуникации **професор д.ф.н. Руджеро Гиляревски** (1929-), заслужил деец на науката на Руската федерация, ръководител на научни изследвания по информатика във Всеруския институт за научна и техническа информация към Руската академия на науките (ВИНИТИ РАН) **международен екип от руски и американски учени** заостря внимание специално не само върху **ТИПОЛОГИЗАЦИЯТА НА БИБЛИОТЕКИТЕ В ПОВСЕМЕСТНО ИНФОРМАТИЗИРАЦИЯ СЕ СВЯТ**, но и по съпътстващите ги **ВИДОВЕ СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ** в качеството им на **МЕТОДОЛОГИЧНО-ПРАКТИЧЕСКИ ВЪЗЕЛ (КЛАСИФИКАЦИЯ) на информатизацията.**

Този методологично-практически възел е известен в разговорната лексика на библиотечарите и информационните специалисти по цял свят като **ПЕНТАГРАМ НА БИБЛИОТЕКОВЕДСКАТА ПАРАДИГМА НА НАЙ-НОВОТО ВРЕМЕ:**

- 1) *универсалните нови информационно-библиотечни технологии и видове обслужване на ползвателите;*
- 2) *съхраняемостта на фондовете;*
- 3) *библиотечно-информационното образование;*
- 4) *акредитациите на специализираните учебни заведения за подготовка на библиотекари и информационни работници;*
- 5) *сертифицирането на библиотечно-информационните умения*²⁶.

Като резултат от очертаващия се процес на повсеместна информатизация, се появява поток от *синтезиращи в сравнение* знанието за новата *постнекласическа реалност* трудове, именно поради което *ноосферата* (В. И. Вернадски /1863-1945/, А. И. Субето /1937- /) – *МИСЛЕНАТА* (!) обвивка на земното кълбо, структурирана като системна семиологична цялост от човешката *МЕНТАЛНОСТ (ИДЕИТЕ)*, – получава важни *конотации*:

- *семиосфера* (Ю. М. Лотман /1922-1993/, Т. А. Сибиък /Sebeok, Th. Alb., 1922-1993/, У. Еко /вж: по-горе/);
- *инфосфера* (Р. С. Гиляревски, А. В. Куманова /вж: по-горе/);
- *библиосфера, документосфера* (А. В. Соколов /1934- /, А. В. Куманова /вж: наст. изд./);
- *техносфера* (Я. Л. Шрайберг /1952- /) (*срв.: по-надолу: Сх.*)...

В *този* иновативен *постнекласически* поток на *връзки* между *МАТЕРИАЛНИТЕ* (*например*: документите...) и *ИДЕАЛНИТЕ* (*например*: идеите, които структурират информацията *в* и *за* документите...) *ИНФОРМАЦИОННИ РЕАЛИИ*, във връзка с което *неимоверно* се повишава ролята на *ТЕОРИЯТА* на научно-практическото познание: *ОНТОЛОГИЯТА, МЕТОДОЛОГИЯТА, ГНОСЕОЛОГИЯТА* на *библиотеко-библиографо-книгознанието*, се откроява особено отчетливо делото на професора по библиотекознание в Хумболтовия университет на Берлин *Валтер Умшетер* (Umstätter, W., 1941-2019), който издава в Германия солидния „*Учебник по библиотечен мениджмънт*”²⁷.

Учебникът фиксира ориентацията на *идеалните и материалните реалности на библиотекознанието в постмодерните времена* като *намиращи се в пряка зависимост от състоянието на библиотечния мениджмънт*, който сам по себе си *въплъщава свръхидеята – да въплъщава на практика МЕТАФИЗИЧНИТЕ ИДЕИ за ефективност на библиотекознанието.*

Забележителното е, че *този* труд се появява на белия свят като своеобразен отклик на все по-настойчиво възприемащия се уникален *синтез на библиотекознанието в постмодерните времена*, достигнат почти едновременно както във *Франция* и *Италия*, така и в *Испания* и *Швеция* и на други места на земното кълбо – свидетелство за *планетарния статус на изследвания комплексен библиотечно-информационен феномен, посочен по-горе като методологично-практически клъстер на информатизацията.*

Така ръководителят на отдел във Френската национална библиотека и от 2015 г. – ректор на Висшето национално училище по информационни

и библиотечни науки **Ив Аликс (Alix, Y., 1953-)** създава принципно нов и оригинален „Учебник на **библиотекаря**”²⁸, а друг ръководител – също на отдел в *назованата* библиотека – **Гийом Делоне (Delaunay, G., 1985-)** – позиционира „**Мястото на библиотекознанието в ОРГАНИЗАЦИЯТА на ЗНАНИЯТА и КЛАСИФИКАЦИИТЕ**”²⁹.

Именно към конфигуриращия се **ИНФОРМАЦИОНЕН ВИХЪР на БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕТО** в ноо-семио-инфо-библио-документо-техносферата като резултат от *информационния бум* и свързаните с него метаморфози на активизация на вниманието не само към **МАТЕРИАЛНИТЕ**, но и към **ИДЕАЛНИТЕ** информационни реалии, в условията на *електронизация, информационна индустрия и информационен пазар*, принадлежат и трудовете на италианските учени:

- професора по библиография и библиотекознание в Университета на Рим **Алфредо Сераи (Serrai, A., 1932-)** „**Библиотекознанието като МЕТОДОЛОГИЯ : Увод в проблемите и в МЕТОДОЛОГИЯТА**”³⁰;

- професора по библиотекознание в Университета на Флоренция **Мауро Гуерини (Guerrini, M., 1953-)** „**Библиотекознание : КЛАСИФИЦИРАН справочник**” (със съавт.: **Джанфранко Крупи /Crupi, G., 1954- /** – професор в Университета „Ла Сапиенца” в Рим)³¹ и „**За библиотекарите. ЛИЧНОСТИ, ИДЕИ, ЕЗИЦИ**”³².

Към описвания информационен поток се отнасят и **БИБЛИОТЕКОВЕДСКИТЕ ВЪРХОВЕ на УНИВЕРСАЛНОТО** в основата си **ХУМАНИТАРНО познание**, достигнати в Испания в лицето на обобщаващия труд „**Библиотекознание : основни КОНЦЕПЦИИ за УПРАВЛЕНИЕ на библиотеките**” на главния библиотекар и професор по библиотекознание в Университета на **Мурсия Хосе-Антонио Гомес-Хернандес (Gómez-Hernández, J., 1961-)**³³.

Към *този* поток принадлежи и аналогичният опус „**Библиотекознанието и ИНФОРМАЦИОННИТЕ НАУКИ в Швеция**” на професора по библиотекознание в Шведското висше училище за библиотечни и информационни науки при Университета на Гьотеборг **Ларс Хьоглунд (Höglund, L., 1946-)** (със съавт.: **Катарина Стенберг /Stenberg, C./**)³⁴.

Създадени в **САЩ (вж: бел. 25), Русия (вж: бел. 26), Германия (вж: бел. 27), Франция (вж: бел. 28, 29), Италия (вж: бел. 30-32), Испания (вж: бел. 33), Швеция (вж: бел. 34), цит.** трудове, появяващи се именно от последната четвърт ХХ в. и особено интензивно – през второто десетилетие на ХХI в., на **макроравнище на разглеждане днес са ХРОНОТОПЪТ – ПЪТЕВОДИТЕЛ по БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ на ЗЕМНОТО КЪЛБО**, чрез който **НАЦИОНАЛНИТЕ ШКОЛИ в областта се съотнасят с ПЛАНЕТАРНАТА ЦЯЛОСТ на информацията**. Сякаш универсалният дух на германския философ, математик, дипломат, библиотекар и юрист, един от най-видните библиотечни дейци от края на ХVII – началото на ХVIII в. **Готфрид Вилхелм фон Лайбниц (Leibniz, G. W. von, 1646-1716)** оживява по удивителен начин в нашата *некласическа постмодерност* чрез трудовете, посветени на **методологично-практическия възел на информатиза-**

цията – за универсалност и строгост на **ФИЛОСОФСКИТЕ РАЗСЪЖДЕНИЯ в БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО ДЕЛО**, появяващи се категорично и безалтернативно от последната четвърт на ХХ в. и до днес, когато прекриваме в третото десетилетие на ХХІ в.³⁵

Именно за **УНИВЕРСАЛНОСТ** и **СТРОГОСТ** на **ФИЛОСОФСКИТЕ (МЕТАФИЗИЧНИ) разсъждения в библиотечно-информационното дело** пледира още през 1940 г. (началото на информационния бум) основаното през 1926 г. с помощта на Карнегиевата фондация (Carnegie Foundation) **образцово Висше училище за библиотекари (Library School – днес: University of Chicago Graduate Library School)** при Университета на Чикаго, плод на което мислене е и самият Джес Х. Шира (*вж: бел. 25*) – професор в това меродавно учебно заведение (!)...

В определените от декана на училището Луис Уилсън (Wilson, L., 1876-1979) през симптоматичната 1940 г. **основни стратегически задачи** са изброени *следните* **ПРОФЕСИОНАЛНО-МИРОГЛЕДНИ АСПЕКТИ** на *библиотекознанието*:

- „1. Да развива **ТЕОРИЯТА (ФИЛОСОФИЯТА)** на библиотекознанието;
2. Да формира изчерпателно **РЪКОВОДНИТЕ ПРИНЦИПИ** за *всички подразделения* на библиотекознанието;
3. Да обучава студентите да развиват библиотечната си дейност, съобразно с **ФИЛОСОФИЯТА** и с **ПРИНЦИПИТЕ** на библиотечната наука, и да правят върху **ТАЗИ ОСНОВА ПО-НАТАТЪШНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**;
4. Да развива в студентите **КРИТИЧНО** и **ЕКСПЕРИМЕНТАЛНО ОТНОШЕНИЕ** към РАБОТАТА;
5. Да публикува **РЕЗУЛТАТИТЕ** от **ПОСТИГНАТОТО** в **ТАЗИ НАСОКА**;
6. Увеличаване на **ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ** потенциал на библиотеката;
7. Използване в библиотеката на *по-нови [технически. – Доп. А. К.] средства: печат, радио и кино.*” (*цит. по тр. на Джозеф Л. Уилър (Wheeler, J. L., 1884-1970)*)³⁶...

Чрез методологично-практическия възел на информатизацията – **универсални нови информационно-библиотечни технологии и видове обслужване на ползвателите; съхраност на фондовете; библиотечно-информационно образование; акредитации на специализираните учебни заведения за подготовка на библиотекари и информационни работници; сертифициране на библиотечно-информационните умения** (*вж: бел. 26*) – **ПРОФЕСИОНАЛНО-МИРОГЛЕДНИТЕ АСПЕКТИ** на библиотекознанието – от началото на третото десетилетие на ХХ в. и днес се внедряват повсеместно в библиотечно-информационното дело по света като **ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКИ ОБРАЗОВАТЕЛЕН КОМПЛЕКС**. Чрез национално значимите си и със широк международен резонанс **библиотечно-библиографски школи**, чиито върхове са представените тук (чрез характерологичните творения на **плуралистичния полифоничен калейдоскоп** на библиотековедската мисъл в САЩ, Русия, Германия, Франция, Италия, Испания, Швеция), библиотекознанието е обвърнато към **планетарната библио-инфо-ноосфера** с присъщите ѝ атрибути: **електронизация, информационна индустрия и информационен пазар**, но и – **метафизичност**.

1. 5. 2. Библиографознание

Представените професионално-мирогледни аспекти на библиотекознанието през XXI в. естествено ни приближават до **ФИЛОСОФСКО-ИНФОРМАЦИОННАТА КАРТИНА НА ЗНАНИЕТО** по библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии..., ИСТОРИОГРАФСКИ и КОГНИТОЛОГИЧНО структуриращо се пред очите ни – **ЗНАНИЕТО ЗА ПЛАНЕТАРНАТА БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРА НА ЧОВЕЧЕСТВОТО...**

Философско-практическата картина на света на информацията днес в **ПОЗНАНИЕТО** е проблем на планетарна **ДЕДУКЦИЯ** на *информатизацията* с инструментариума на *библиографията* чрез планетарно значимите ѝ школи.

Три синтезирани образци на синархия на философско-информационни картини за ролята на библиографията в постнекласическата парадигма на познание следва да бъдат удостоени със специално внимание.

Първа семантична картина: ИНФОРМАЦИОННИТЕ НАУКИ и ДЕДУКТИВИСТИЧНИТЕ идеи на Френско-канадската школа.

Особено актуални в интересуващото ни отношение, *информационните науки* и *ДЕДУКТИВИСТИЧНИТЕ* идеи на *тази* школа се позиционират като **симбиоза на планетарната универсална хуманитаристика на Западноевропейската и Англо-американската школи.**

Става дума за появилия се през 2009 г. постмодерен увод по **ПРЕОДОЛЯВАНЕ на ПАРТИКУЛЯРИЗАЦИЯТА**³⁷ на феномените на *търсене, създаване, организация, управление и разпространение на информация в библиотечно-информационната сфера*) – труда „*Увод в информационните науки*”³⁸ на професора и директор на Висшето училище по библиотекознание и информационни науки в Монреал, Канада **Жан-Мишел Салаюн (Salaün, J.-M., 1951-)** и неговия съавтор – директора на същото училище доц. **Клеман Арсьоно (Arsenault, Cl., 1962-)**.

Цит. труд е първият франкофонски учебник по *науките за информацията* на XXI в., който съотнася и съчетава *гледните точки от двете страни на Атлантика.*

Учебникът е структуриран от пет обобщаващи теми – **разрези (магистралаи – срв.: разд. I. 1) на библиотечно-информационната дейност, ориентирани от библиографско-информационно ядро:**

- *професии и институции;*
- *обработка на документа;*
- *търсене на информация;*
- *потребителски практики;*
- *стратегическо управление на информация.*

Всяка глава представя **ТЕОРЕТИКО-ИСТОРИЧЕСКИ** синтез на проблема и е съпроводена от **библиографски списъци на литература по съответната тема.**

Трудът описва актуалното състояние на ДИАДАТА (ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ – ДЕДУКТИВИСТИЧНИ ИДЕИ), но дава и перспективното дигитално развитие на участниците в библиотечно-информационната библиографска сфера и нейните институции.

В първата част на *произведението*, посветена на професиите и институциите в библиотечното и информационното дело, се анализира противоречивата еволюция на описваните феномени през призмата на дуализма индивидуално – обществено.

Чрез посочения механизъм дигиталното съдържание на документите излиза ИЗВЪН ОТНОСИТЕЛНИТЕ ГРАНИЦИ на ТАКИВА ИНСТИТУЦИИ КАТО БИБЛИОТЕКИТЕ И АРХИВИТЕ...

Във втората част, посветена на обработката на документа, се разглеждат проблемите на БИБЛИОГРАФСКОТО ОПИСАНИЕ и УПРАВЛЕНИЕ чрез АСПЕКТИТЕ на БИБЛИОГРАФСКИТЕ ДАННИ. От ТЕОРЕТИКО-ИСТОРИЧЕСКИЯ обзор на развитието на БИБЛИОГРАФСКИЯ ЗАПИС се отива към новите предизвикателства на автоматизацията и електронизацията чрез информационните технологии.

Третата глава е посветена на търсенето на информация, както от теоретико-исторически аспект, така и чрез анализ на новите практики за търсене, и предлага справочно-информационна ТИПОЛОГИЯ на различните информационни източници със свободен достъп или комерсиални.

Четвъртата част разглежда потребителските практики в динамичен аспект като започва с класическото четене и завършва с дигиталните технологии. Специално внимание е отделено на ролята на ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ-БИБЛИОГРАФИ в ОБУЧЕНИЕТО по ИНФОРМАЦИОННО ТЪРСЕНЕ.

В последната, пета, глава е анализирано СТРАТЕГИЧЕСКОТО – КУЛТУРНО-ЦЕННОСТНО – УПРАВЛЕНИЕ на информацията в нейните ключови концепции и теоретико-исторически маркери.

Авторите подчертават активната роля, която трябва да играят ПРОФЕСИОНАЛИСТИТЕ (БИБЛИОГРАФИТЕ) в ИНФОРМАЦИОННАТА СФЕРА, особено при усвояването на НОВИ СИМБИОЗНИ (!) полета на информатизацията, извън традиционните за БИБЛИОТЕКИТЕ и АРХИВИТЕ.

Трудът – като посмодерен УВОД В ИНФОРМАЦИОННИТЕ НАУКИ КАТО ДЕДУКТИВЕН ФЕНОМЕН – представлява, както се изтъкна, ценен компендиум по преодоляване на партикуляризацията на феномените на влизане, пребиваване и излизане от информационното пространство: търсене, създаване, организация, управление и разпространение на информация в библиотечно-информационната сфера.

Добрата вторично-документална фундираност на продукта и създаването му в рамките на категорията „дълго време“ (израз: М. М. Бахтин) са фиксирани чрез богатството на библиографските списъци към главите, което го превръща и в ключ към цялата библиотечно-информационна научна област, поради което *изданието* е предназначено не само за студенти, но едновременно и за широк

кръг от **ПРОФЕСИОНАЛИСТИ** на **ИНФОРМАТИЗАЦИЯТА**, които се роят пред погледа ни...

Втора семантична картина: НАУКАТА ЗА ИНФОРМАЦИЯТА и **ПЛУРАЛИСТИЧНОТО НАЧАЛО** като принципна **ИНТЕРАКТИВНА ПОЛИФОНИЯ** от гледища, характерна за **Германската школа** – симбиоза на **Западноевропейската** и **Англо-американската школи**.

В центъра на внимание тук следва да бъде изведено **ръководството** от 2013 г. – **фундаментален компендиум** по структуриране на **МНОГОВАРИАНТНИ** решения като особеност, която не дава готови решения (рецепти), а формулира **ВЪПРОСИ** пред **ИНФОРМАЦИОННО-БИБЛИОГРАФСКАТА ПРАКТИКАТА**: „*Ръководство на науката за информацията*”³⁹ на немския професор по информационни науки в Университета на Дюселдорф **Волфганг Щок** (Stock, W. G., 1953-), възпитаник и докторант по **философия на информационните науки** на същия университет.

В *цит. тр.* **ТРЕТИРАНЕТО** НА **ИНФОРМАЦИЯ** е оценено като **ЕДНО ОТ НАЙ-ВАЖНИТЕ УМЕНИЯ** на XXI в., на което служи формиращата се **наука за информацията**.

В изложението е показано, че са нужни **ФИЛОСОФСКИ МЕТАФИЗИЧНИ ЗНАНИЯ**, за да се създаде, представи и предаде информация, както – и за да се търси и намира релевантното знание.

Поставена е серия от **риторични въпроси**:

- По какъв начин следва да се организира информацията (като документи и единици знание по предметни рубрики и систематизирането им), за да бъде намирана?

- Каква е ролята на **метаданните**, структуриращи намиращите се под тях и изброявани *отгоре надолу*: **вторични документи, първични документи, факти**?

- Какви са **търсещите инструменти** в интернет пространството (с акцент върху проблемността на **ключовите думи: полисемия**), във вътрешнофирмения ареал и как те действат?

- Как човек може да се справя с **обработката на данни на естествен език** и с инструментите на **справочно-информационната организация на науката** като **тезауруси, класификационни системи, библиографски указатели, рубрикатори и онтологии**?

- Колко полезно е социалното **тазиране – таргетиране**^{40?}

- Колко ценни са **интелектуално създаваните резюмета и автоматично подготвяните обзори** (проблеми на установяване на отразявания в тях **първичен документ**)?

- Кои **емпирични методи** са полезни за **потребителското търсене** и кои – за **оценка на информационните системи** (с акцент върху **БИБЛИОГРАФСКОТО ОПИСАНИЕ, ПРЕДМЕТИЗАЦИЯТА, КЛАСИФИКАЦИЯТА, СИСТЕМАТИЗАЦИЯТА НА ДОКУМЕНТИТЕ**)?

Формулираните въпроси са посочени като МАГИСТРАЛИ НА ПОСТ-

МОДЕРНОТО ИНФОРМАЦИОННО МОДЕЛИРАНЕ (срв.: разд. I. 1).

Това ръководство е и фундаментален компендиум по науката за информацията, защото, бидейки обърнато към цялото общество на боравещи с информация хора, посочва **МНОГОВАРИАНТНИТЕ РЕЛАТИВИСТКИ РЕШЕНИЯ** като особеност на тази наука, която не дава готови рецепти, а формулира *въпроси пред практиката*, базирани на *историографските* в основата си *ризомно-ретикуларни СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ БИБЛИОГРАФСКИ картини на фактите, документите, метасистемите и философското интенцио, което подрежда (моделира) порядъците на информационните реалии* (факти, документи, метасистеми).

В **ОНТОЛОГИЯТА** на третирането на информацията (създаване, организиране, търсене, разпространение) е видно **ПЛУРАЛИСТИЧНОТО НАЧАЛО** на **НАУКАТА ЗА ИНФОРМАЦИЯТА** КАТО ПРИНЦИПНА **ИНТЕРАКТИВНА ПОЛИФОНИЯ** от **ГЛЕДИЩА** за **ПРАКТИКАТА** на **ИНФОРМАЦИОННО МОДЕЛИРАНЕ**, което е **БИБЛИОГРАФСКИ** установимо и **ИСТОРИОГРАФСКИ РИЗОМНО (МРЕЖЕСТО)** интерпретируемо.

Описваната интерактивна полифония е отворена към *информационното картографиране* на **ИСТОРИОГРАФИЯТА – РИЗОМАТИЧНОТО райониране на познанието**.

Изданието е връх на синтеза за науката за информацията като постнекласическа **ПЛУРАЛИСТИЧНА СФЕРА** на познанието за Германската школа – своеобразен отклик и продължение на две магистрали на когнитологичната компаративистична симбиоза на ХХI в.:

1) **ПЛАНЕТАРНАТА УНИВЕРСАЛНА ХУМАНИТАРИСТИКА**, в която са вградени и преплетени *философските учения (философската антропология) на И. Кант (Kant, I., 1724-1804), Г. В. Фр. Хегел (Hegel, G. W. F., 1770-1831), А. Шопенхауер (Schopenhauer, A., 1788-1860) и*

2) **ПЪРВАТА ИСТОРИОГРАФСКА БИБЛИОГРАФОВЕДСКА КОНЦЕПЦИЯ НА ЗЕМНОТО КЪЛБО ЗА СВЕТОВНАТА УНИВЕРСАЛНА БИБЛИОГРАФИЯ, ПОДНЕСЕНА В СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОНЕН КЛЮЧ (!!!) – тази на Г. Шнайдер** (срв.: разд. I. 2).

Публикацията на труда на Волфганг Щок като интелектуален продукт на два топоса – Берлин и Бостън – е *допълнителен белег за ЕСТЕСТВЕНАТА СИМБИОЗА* по линия на **КОНТЕНТА** на Западноевропейска и Англо-американска школи на познанието.

Трета семантична картина: **БИБЛИОГРАФСКИЯТ ЕЗИК** в **КОГНИТИВНАТА ИНТЕЛИГЕНТНА ОСНОВА** на **ОРГАНИЗАЦИЯТА** на **ИНФОРМАЦИЯТА** естествено се позиционира като условие за *ефективност на системата за достъп до информация* и като пряка **ФУНКЦИЯ** на **ИНТЕЛЕКТА**, който я организира: *хомология в англо-саксонския и изобщо Западния свят на космическото учение за библио-инфо-ноосферата – Англо-американска школа на познанието в opus magnum „ИНТЕЛИГЕНТНАТА основа на ОРГАНИЗАЦИЯТА на информацията”* (2014)⁴¹ на американския

библиотекар, библиотековед и библиографовед **Илейн Свенониъс (Svenonius, El., 1933-)** – професор във Факултета по информационни науки на Университета на Калифорния в Лос Анджелис, завършила философия в Пенсилванския университет (1957), защитила докторат по библиотекознание в Чикагския (!) университет (1971), носителка на наградите на името на **Маргарет Ман (Mann, M., 1873-1960)** и на **Шиали Ранганатан (Ranganathan, Sh. R., 1892-1972)** (*вж. : бел. 249*) ...

В цит. труд авторката **ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКИ СИНТЕЗИРА ПРЕДМЕТИЗИРАНЕТО И КАТАЛОГИЗИРАНЕТО В ОБОБЩЕНА КОНЦЕПТУАЛНА БИБЛИОГРАФСКА ПАРАДИГМА И ПОСТАВЯ БИБЛИОГРАФСКИЯ ЕЗИК В КОГНИТИВНАТА ОСНОВА НА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ЗНАНИЕТО и ИНФОРМАЦИЯТА.**

Именно достигането до описания синтез позволява на Илейн Свенониъс тя да бъде възприемана като **ХОМОЛОГ в англо-саксонския и изобицо Западния свят на космическото учение за библио-инфо-ноосферата** (В. И. Вернадски – М. Лотман – Т. А. Сибийк – У. Еко – Р. С. Гиляревски – А. В. Соколов – С. Денчев – А. Куманова).

Съществена е формулираната в труда верига от взаимозависимости:

- *разкриване* на непосредствения **електронен достъп до дигиталната информация като СЪЩЕСТВЕН АТРИБУТ и БЕЛЕГ на СЪВРЕМЕННАТА ИНФОРМАЦИОННА ЕПОХА;**

- *показване* на усъвършенстващите се **ТЪРСЕЩИ инструменти**, които улесняват *този достъп*, не само като дело на *информационните технологии*, но и на **ИНТЕЛЕКТА, МЕНТАЛНОСТТА;**

- *описване* на **СЪЩНОСТТА на ИНФОРМАЦИОННОТО МОДЕЛИРАНЕ**, в което *само технологиите* не са достатъчни за ефективно пребиваване в света на информацията, а са нужни **ФИЛОСОФСКИ МЕТАФИЗИЧНИ ЗНАНИЯ;**

- *посочване* на **ЕФЕКТИВНОСТТА на СИСТЕМАТА ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ** като **ПРЯКА ФУНКЦИЯ на ИНТЕЛЕКТА, КОЙТО Я ОРГАНИЗИРА.**

По *този начин* е изтъкнато, че така както *приложното инженерство* има за основополагаща база *теоретичната физика*, така и **архитектурата на системите за организиране на информация** почива върху **ИНТЕЛИГЕНТНА ОСНОВА НА ФИЛОСОФСКИ УСТАНОВЯВАНИТЕ ВРЪЗКИ МЕЖДУ ИНФОРМАЦИОННИТЕ РЕАЛИИ и ПОРЯДЪЦИТЕ ИМ НА СВЪРЗАНОСТ** (факти, документи, метасистеми).

Предметът на *тази книга* е **СИСТЕМАТИЗИРАНЕ на НАБОРА от ЗНАНИЯ** – *сред които на ФИЛОСОФСКИТЕ се отделя завидно първостепенно място, защото те са тези, които МЕТАФИЗИЧНО ПОЗИЦИОНИРАТ и ИЗГРАЖДАТ информационната база на света.*

Принципно е *това*, че трудът на Илейн Свенониъс *„Интелигентната основа на организацията на информацията“* повдига поставения проблем като **УНИВЕРСАЛЕН, ПЛАНЕТАРЕН – без ИНТЕЛЕКТУАЛНИ, ГЕОГРАФСКИ, ИНСТИТУЦИОНАЛНИ и АДМИНИСТРАТИВНИ ГРАНИЦИ.**

Разкрито е, че като **интегрира** различните дисциплини на **КАТАЛОГИЗИРАНЕТО, ПРЕДМЕТИЗИРАНЕТО, АНОТИРАНЕТО (ИНДЕКСИРАНЕТО) и КЛАСИФИЦИРАНЕТО**, всяко библиографоведско изследване прилага на практика **концептуална ИНФОРМАЦИОННА РАМКА (РЕШЕТКА)**, която формализира процеса на организиране на информацията посредством използването на **СПЕЦИАЛЕН ЕЗИК за ОПИСАНИЕ**, наречен **БИБЛИОГРАФСКИ ЕЗИК**.

Книгата е разделена на две части.

Първата е изложение на **аналитична дискусия за ИНТЕЛИГЕНТНАТА ОСНОВА на ОРГАНИЗАЦИЯТА на ИНФОРМАЦИЯТА**.

Втората част е насочена **от ОБОБЩЕНИЯТА към СПЕЦИФИКИТЕ** като представя обзор на **трите ипостаси на БИБЛИОГРАФСКИЯ ЕЗИК като:**

- **РАБОТЕН език;**
- **ДОКУМЕНТАЛЕН език;**
- **ПРЕДМЕТЕН език.**

Тези езици са анализирани **от гледна точка на УНИВЕРСАЛНАТА ХУМАНИТАРИСТИКА (!)** – на техния **РЕЧНИК (словник – контент), СЕМАНТИКА (смисъл – значение) и СИНТАКСИС (граматика – мислене)**.

Според авторката имащото място в библиотечно-информационната сфера **разделяне между описателното каталогизиране и предметизиране** (което се извършва от различни специалисти на практика) е изкуствено и всъщност става дума за **ЕДИН ОБЩ БИБЛИОГРАФСКИ СЕМАНТИЧЕН ЕЗИК** (и е **ефективно библиографските служби да бъдат реконструирани** на тази основа)...

Монографията е написана на изключително ясен език, който я прави разбираема за всички, дори за намиращите се извън рамките на преките носители на библиотечната и библиографската информационна наука и практика (професия).

По **тази причина този труд** е известен сред библиотечно-библиографската общност като **„Червената Библия“**. Има се предвид метафората за **„червената нишка“** на света на информацията – аналога в постмодерната неklasическа парадигма на **Нишката на Ариадна...**

Представяната книга в България е достъпна само в Американския университет в Благоевград.

Други изследвания на авторката са **„ЕПИСТЕМОЛОГИЧНИ основи на представянето на ЗНАНИЕТО“** (2004), **„Ранганатан и КЛАСИФИКАЦИОННАТА НАУКА“** (1992), **„Основи на КАТАЛОГИЗИРАНЕТО“** (1985).

Тези трудове са своеобразни трактати – траектории към **„ИНТЕЛИГЕНТНАТА ОСНОВА на ОРГАНИЗАЦИЯТА на ИНФОРМАЦИЯТА“** – плод на дълъг и осъзнат синтез за **УПРАВЛЕНИЕТО на ЗНАНИЕТО и ИНФОРМАЦИЯТА чрез БИБЛИОГРАФИЯТА**.

Оценявайки научната продукция на Илейн Свенониъс като **СИНТЕЗ от НОВО ПОКОЛЕНИЕ на ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКОТО осмисляне на РОЛЯТА и МИСИЯТА на БИБЛИОГРАФСКИЯ ЕЗИК за ИНТЕЛИГЕНТНАТА – ИДЕАЛНАТА (!) – СЪЩНОСТ на ОРГАНИЗАЦИЯТА на ЗНАНИЕТО и ИНФОРМАЦИЯТА като УНИВЕРСАЛНО НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧНО ПОСТ-**

МОДЕРНО НЕКЛАСИЧЕСКО ПЛАНЕТАРНО МИСЛЕНЕ, следва да я определим като пионерска.

Тази продукция е **НОВО ЗНАНИЕ ЗА КВИНТЕСЕНЦИЯТА НА ЦИВИЛИЗАЦИЯТА** като **СИНЕРГИЯ** между **НИВАТА** на **ИНФОРМАЦИОННИТЕ РЕАЛИИ** (фактологично, документално, метасистемно, философско) и като **ПЛАНЕТАРНА ЦЯЛОСТ** в началото на XXI в., за които **БИБЛИОГРАФИЯТА** е **НОСЕЩА КОНСТРУКЦИЯ** на **ХОЛИСТИЧНА СВЪРЗАНОСТ**.

Това дълбоко планетарно значимо **МИСЛЕНЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА СОЦИАЛНАТА ИНФОРМАЦИЯ** идва *отново* от *Англо-американска школа на познанието* (вж и: бел. 141-148).

То се случва в гигантския поток на времето, в който вековете са мигове, след пионерското за библиографознанието на земното кълбо генериране от съотечествениците на Илейн Свенониъс в зората на XX в. на **ФОРМАТА** на **МНОГОСТЕПЕНЕН СИНТЕЗ** на *ретроспективния международен универсален многостепенен библиографски пътеводител* (А. Б. Кръогер /Kroeger, A. B., 1864-1909/, И. Г. Мадж /Mudge, I. G., 1875-1957/, К. М. Уинчел /Winchell, C. M., 1896-1983/, Е. П. Ший /Sheehy, E. P., 1922-2013/...) (срв.: разд. I. 4).

Именно след изобретения в САЩ *ретроспективен международен универсален многостепенен библиографски пътеводител* става възможна *цит. по-горе* щафета на жанра на тази вторично-документална форма (библиографския пътеводител) по цялото земно кълбо: Германия (1905-) – Великобритания (1905-) – Чехия (1919-) – Полша (1925-) – Италия (1930-) – Япония (1930-) – Франция (1936-) – Русия (1940-) – България: Т. Боров (1942-) – А. Куманова (1995, 1996, 2005, 2007, 2016-2018) (вж: разд. I. 4)...⁴².

Точно след появата на посочените **РЕТРОСПЕКТИВНИ УНИВЕРСАЛНИ БИБЛИОГРАФСКИ** пътеводители става възможно **ИСТОРИОГРАФИРАНЕТО – ИНФОРМАЦИОННОТО СИТО (!!!) – НА БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА** (Г. Шнайдер /вж по-горе/; Л.-Н. Малклес /Malclès, L.-N., 1890-1973/; К. Р. Симон /1887-1976/; И. В. Гудовщикова /1918-2000/, А. Тейлър /Taylor, A., 1890-1973/) – т.е: **НАБЛЮДАВАНЕТО** на **ИНФОРМАЦИЯТА** и **ЗНАНИЕТО** чрез **БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА** на **ЗЕМНОТО КЪЛБО** като **ИНТЕЛИГЕНТНА (!!!) – БИБЛИОГРАФСКА (!!!) – ФИЛОСОФСКО-ПРАКТИЧЕСКА (!!!): ХУМАНИТАРНО СТРУКТУРИРАНА САМООРГАНИЗАЦИЯ** от най-висш – **ИНТЕЛЕКТУАЛЕН, ДУХОВЕН**, на **ИДЕИТЕ МЕТАФИЗИЧЕН ПОРЯДЪК** – на **ЧОВЕШКОЗНАЧИМИЯ СВЯТ**.

1. 5. 3. Книгознание

Учението на В. И. Вернадски за прехода на **биосферата** в **ноосферата** – като **ипостас на космизма** (планетарното мислене) – естествено привежда към разбирането, че **живият космос изучава – ЧЕТЕ⁴³ себе си чрез човека**, което е в основата на съществуването на **ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА НОМО SAPIENS – тя ЧЕТЕ...**

... Именно в *геокосмически* ключ е представено и многогодишното изследване за **ПИСМОТО**⁴⁴, чрез което се създава и четене **ТЕКСТ**⁴⁵.

Това изследване е поднесено на вниманието на научната общественост като универсална (планетарна или ареална) интелектуална база – инструментарий за осъществяване на **МЕНТАЛНИ** и **ПРАКТИЧЕСКИ** дейности на **КОМУНИКАЦИЯТА** в качеството му (на писмото) на съвкупност от **ГРАФИЧНИ ЗНАЦИ**, фиксиращи човешката *реч във форма*, възприемана *зрително*⁴⁶.

Знаниевата карта (*графемната* информационна система – *ризома – сито*) на описаната универсална планетарна **ИНФОРМАЦИОННА СРЕДА** на **КНИЖНИНАТА** и **ЛИТЕРАТУРАТА** прави възможно максимално ефективното пребиваване на индивида в ноосферата на човечеството чрез трасето на **ЕСТЕСТВЕНИЯ** му **ПИСМЕН КОД** (изразим на езика на математиката), съответстващ на универсална система на кодификация и декодификация чрез други кодове (генокод ...), намиращи се в **ЕСТЕСТВЕНА ГЕНЕАЛОГИЧНА ВРЪЗКА**, и обозначаващи – на **МЕТАСИСТЕМНО** ниво на третиране – **КОСМИЧЕСКИ ЗАЛОЖЕНА ПРОГРАМА** на **ЕСТЕСТВЕНОТО ЕДИНСТВО** и **МНОГООБРАЗИЕ** на **ПИСМЕНИТЕ КОМУНИКАЦИИ** на **ПЛАНЕТАТА** и **ИНТЕРПРЕТИРАНЕТО** им **ЧРЕЗ ЧЕТЕНЕТО НА ТЕКСТ**.

В писмената ера на човечеството галактиките на *традиционните* (на **Й. Гутенберг**) и *електронните* (на **М. Маклюън**) *комуникации* са принципно **ЕДИННА ЕСТЕСТВЕНА – ГРАФЕМНА – ИНТЕГРАЛНА СИСТЕМА** (: пиктограма – идеограма – звук – сричка – консонанта – азбука).

Геокосмическото осмисляне на писмото направихме в съответствие с „*История на скорописа (стенографията) (от Античността до днес)*”⁴⁷ на **видния италиански стенограф и историк на писмеността Франческо Джулиети (Giulietti, Fr., 1883-1978)**, президент на Тосканския стенографски институт във Флоренция (Istituto Stenografico Toscano in Firenze), редактор на списанието „*Rivista degli stenografi*”.

... Именно възможността или потенциалността *нещо*, представено като **текст**, който *да бъде разбран и интерпретиран*, го прави **книга (документ)**...

Универсалните *структуралистски концепции*, развивани в контекста на философската идея за **единството на света от много равнища** (документи – метасистеми – философски картини на връзки между нещата) на **А. А. Любищев (1980-1972)**, **С. В. Мейен (1935-1987)** и **Ю. М. Лотман (вж по-горе)** са съвременните разклонения на идейно-философското движение на **единството (от много равнища) на космизма в триадата на РАЗБРАНЕТО (ЗНАНИЕТО): ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА/ДОКУМЕНТ**⁴⁸.

В зависимост от *трите философски концепции за хуманитарното знание*⁴⁹, които съвпадат в едно – *това, че понятията „хуманитарно знание” и „хуманитарно научно знание” не са тъждествени (първото понятие е по-широко от второто, тъй като подразбира не само научното знание за човека, но и цялото /универсално – хуманитарно/ знание, което се съдържа в изкуството, в живота на хората, в съпоставянето на науката с изкуството, художествената литература...)*,

посочената *триада* ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА/ДОКУМЕНТ има различен смисъл, произтичащ от отчитането (или неотчитането) на различната природа на **РЕАЛНОТО** (документите...) и **ИДЕАЛНОТО** (идеите, пораждащи и подреждащи документите...) ⁵⁰...

Появилото се в края на XII – началото на XIII в. понятие „хуманитарен“, с помощта на което някога и не за дълго се изразявало **СУБЕКТИВНОТО впечатление от ЧЕТЕНЕТО на древна литература**⁵⁰, посочва важна страна на днес действащото понятие „хуманитарен“, в чиито недра се разполага коренището на *триадата на РАЗБИРАНЕТО (ЗНАНИЕТО): ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА/ДОКУМЕНТ*.

По същество зад съвременното понятие „хуманитарен“ се позиционира цялото **УНИВЕРСАЛНО – ХУМАНИТАРНО – знание**, което се отнася към човека – и на първо място – към **ПОЗНАНИЕТО на НЕГОВИЯ ВЪТРЕШЕН (!!!) СВЯТ**.

Централен проблем тук е съвсем не извеждането на всички дисциплини и предметни полета на знанието, които, в съответствие с различни, – все още субективни, – концепции на хуманитарното знание (което е изключително интересно като обект на изследване!), изглеждат твърде различно...

Основната сложност е в друго: **ХАРАКТЕРЪТ на ВЪТРЕШНИЯ СВЯТ на ЧОВЕКА** изцяло е **НЕНАБЛЮДАЕМ** („Това, което остава, установяват поетите.“ – Й. Хьолдерлин, прев. А. К.).

На *цит.*, станала крилата мисъл на изключителния за всички времена и особено за постмодерните немски поет и писател **Йохан Кристиан Фридрих Хьолдерлин (Hölderlin, J. Chr. Fr., 1770-1843)** – неоплатоник, един от първите предшественици на романтизма, преводач на трагедиите „*Антигона*“ и „*Едип цар*“ на **Софокъл (Sophocles, 496 г. пр. н.е. – 406 г. пр. н.е.)**, както и на много стихотворения, издадени в сборници за пръв път след смъртта му (които имат многократни тиражирания), човечеството дължи *дешифрирането на главното послание на Теорията за ейдоса*⁶⁰ (*формата по Аристотел*) на древногръцкия философ и математик **Платон** (*вж: бел. 3*), развита в *сократичния диалог „Държавата“* (360 г. пр. н.е.), посветен на **ИДЕАЛНОТО общество, управлявано от ФИЛОСОФИ**⁶¹.

Адекватно планетарно **разкриване за информационно-търсеещи цели на хуманитарното знание** безусловно е възможно върху почвата на **зараждащата се парадигма на ХУМАНИТАРИЗАЦИЯ НА ЦЯЛОТО ЗНАНИЕ**, сред което – и на **НАУЧНОТО** – и на **БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОВЕДСКОТО** – т.е. в нашето постмодерно неklasическо съвремие.

Този процес е свързан с познанието на **ДВОЙНСТВЕНАТА същност на РАЦИОНАЛНОТО и ИНТУИТИВНОТО (съзерцателното) знание**. Той се наблюдава в преплитането на такива противоречащи си една на друга философски линии на познание като *научния рационализъм, задълбочен в посока на неklasическия рационализъм, и неогностицизма*⁶².

Посоченото преплитане става, в частност, в руслото на идеите на **космизма**, върху което се акцентира във връзка с възгледа за преосмислянето на

отношенията между **ИДЕАЛНОТО** и **РЕАЛНОТО** (философията, религията, науката, изкуството и обикновения живот) – **УНИВЕРСАЛНИЯ ХУМАНИТА-РЕН** корен на постмодерното и потопената в него **триада ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА/ДОКУМЕНТ** с ембематизиращата я **КНИГА** като „**КОСМИЧЕСКИ СУБЕКТ**” (израз: В. П. Леонов, 1942-)⁶³.

... Да се осмисли **триадата ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА/ДОКУМЕНТ КАТО ПЛАНЕТАРЕН ФЕНОМЕН** е равностойно да се проникне в **механизма на ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА**...

Към такова обобщение привежда **сравнителното изучаване на основополагащите изследвания по тази триада, родени в лоното на хуманитарното познание.**

Освен **традиционния – книговедски (КНИГА – ЧИТАТЕЛ, характерен за класическото познание) – аспект на проблема**, с огромна сила днес се поставя въпросът за **парадигмалния (ЧИТАТЕЛ – КНИГА) – ИДЕАЛЕН план на четенето, свързан с феноменологията на ЛИЧНОСТНОТО НЕЯВНО ЗНАНИЕ като ПЛАНЕТАРЕН ГЕОКОСМИЧЕСКИ проблем на ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА**...

Това архимодерно предизвикателство за съвременния ХХI в. е фиксирано по удивителен футуристичен начин от живелия през ХVII в. китайски писател, философ и поет **Хун Цзичен (Хун Дзъчън / Hun Zhi Chen**, който твори във времето на **император Ванли /Wanli, 1572-1620)**, прославил се като автор на сборника от афоризми „*Вкусът на корените*” (ок. 1590 г./).

Ето неговото емблематично **ЧИТАТЕЛОВЕДСКО** провидчество за **пост-модерните неклассически времена**, в които живеем днес:

*„Хората умеят да четат книги, съставени от писмена,
и не умеят да четат книгата, нямаща писмена.
На тях са им познати звуците на лютня, имаща струни,
и не са им известни звуците на лютня без струни.
Ако живееш с мъртвата видимост на нещата
и не вникваш в живота на духа, ще разбереш ли:
какво е това книга без писмена и лютня без струни?”* –

Х. Ц., прев. А. К.

В тази връзка тук следва да се обърне специално внимание на появилите се на бял свят **приноси по изучаването на КНИГАТА – ЧЕТЕНЕТО след публикуването на ОБШИРНИЯ БИБЛИОГРАФСКИ ТРУД**, поместен във фундаменталния колективен том „*История на ЧЕТЕНЕТО в Западния свят*” (1997 – на фр. ез.)⁶⁶, който само след две години излиза и в ново издание – „*История на ЧЕТЕНЕТО на Запад : Изследвания по печатната култура и история на КНИГАТА*” (1999 – прев. на англ. ез.)⁶⁷.

Цит. библиографски труд е дело на двама **ИСТОРИЦИ и ТЕОРЕТИЦИ на ПИСМОТО, КНИГАТА и ЧЕТЕНЕТО в ЕДИНСТВО**:

- **италианския учен по старогръцка палеография Гуилелмо Кавало (Cavallo, G., 1938-)**, професор в Университета „Ла Сапиенца” в Рим и

- **френския книговед и читателовед** (*вж: по-долу*) **Роже Шартие** (Chartier, R., 1945-), професор във Висшето училище по социални науки в Париж и във Френския колеж, гостуващ професор в Университета на Пенсилвания, САЩ и в Оксфордския университет.

Последвалите приноси – след *цит.* уникален рекапитулиращ *библиографски* синтез, посветен на изучаването на **ОНТОЛОГИЧНИЯ КОМПЛЕКС на ПИСМОТО, КНИГАТА и ЧЕТЕНЕТО на Homo Sapiens** на Г. Кавало и Р. Шартие (*срв: бел. 66-67*), – до голяма степен са базирани от него (комплекса).

Тези приноси принадлежат на цяло съзвездие от учени от различни ареали на библио-инфо-ноосферата:

- **американския психолингвист** **Кенет Гудман** (Goodman, K., 1927-), професор в Университета на Аризона, който в опуса си „**За ЧЕТЕНЕТО**” (1996)⁶⁸ разработва **ТЕОРИЯТА на ЧЕТЕНЕТО от СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕН АСПЕКТ** под влияние на теориите на американския лингвист, философ и когнитолог **Ноам Чомски** (Chomsky, N., 1928-), принадлежащ към школата на *Аналитичната философия*, създаде **КЛАСИФИКАЦИЯ на ФОРМАЛНИТЕ ЕЗИЦИ**, подхранваща **КОГНИТИВНИТЕ НАУКИ и ПОДХОДИ в УНИВЕРСАЛНОТО познание**;

- **аргентинския хуманитарист, ерудит и енциклопедист** **Алберто Мангел** (Manguel, Alb., 1948-), който живее и работи в **Канада и Франция** (кавалер на ордена на Почетния легион), и в произведението си „**ИСТОРИЯ на ЧЕТЕНЕТО**” (1997)⁶⁹ разкрива **ИНТЕРАКТИВНАТА природа на ТЕКСТА, който ОЖИВЯВА по УНИКАЛЕН и РАЗЛИЧЕН начин във ВСЕКИ ЕДИНИЧЕН АКТ на ЧЕТЕНЕТО, позиционирано по особен начин във връзка с историко-културното време и пространство**;

- **канадския психолингвист** **Франк Смит** (Smith, Fr., 1927-), доктор на Харвардския университет, професор в Университета на Торонто, който синтезира труда „**РАЗБИРАНЕ на ЧЕТЕНЕТО : ПСИХОЛИНГВИСТИЧЕН анализ на ЧЕТЕНЕТО и ученето на ЧЕТЕНЕ**” (2004)⁷⁰;

- **американския филолог и писател** **Стивън Роджър Фишер** (Fischer, St. R., 1947-), директор на Института за полинезийски езици и литератури в Окланд, Нова Зеландия, който *дешифрира древни писмености и достига до* **ФЕНОМЕНОЛОГИЧНАТА ИНТЕРПРЕТАЦИЯ на ПИСМЕНИТЕ КОМУНИКАЦИИ, съживявани от КНИГАТА/ДОКУМЕНТА чрез ЧЕТЕНЕТО, осъществено в обобщаващата творба „ИСТОРИЯ на ЧЕТЕНЕТО**” (2004)⁷¹;

- **австралийския историк** **Мартин Лиънс** (Lyons, M., 1946-), доктор на Оксфордския университет, професор в Университета на Нов Южен Уелс, Австралия, член на Австралийската академия по хуманитарни науки, президент на Австралийската историческа асоциация, който ражда **ОБОБЩЕНОТО ЕНЦИКЛОПЕДИЧНО ИЗСЛЕДВАНЕ „ИСТОРИЯ на ЧЕТЕНЕТО и ПИСАНЕТО в Западния свят**” (2009)⁷²;

- **руския библиотековед** **Юлия Мелентиева** (1947-), професор, доктор на педагогическите науки, завеждаща Отдела по проблемите на четенето на Научния център на изследванията по история на книжната култура на Руската

академия на науките, вицепрезидент на Руската асоциация по четене, член на Международната академия по информатизация при ООН, която изучава **ТЕОРЕТИЧНИТЕ ПРОБЛЕМИ на ЧЕТЕНЕТО като СОЦИАЛЕН, КУЛТУРЕН и ЦИВИЛИЗАЦИОНЕН ГЕОКОСМИЧЕСКИ ФЕНОМЕН** и създава „**ОБЩА ТЕОРИЯ на ЧЕТЕНЕТО**” (2015)⁷³.

Раждането на **общата теория на четенето** на Ю. П. Мелентиева е плод не само на познаването на **историята на КОМПЛЕКСНИЯ ФЕНОМЕН (ЧЕТЕНЕ – ПИСАНЕ – КНИГА)**, но и на *предшестващото и следващото го проникване в ОНТОЛОГИЯТА* му.

На свързаните с **ОНТОЛОГИЯТА на четенето** трудове следва да се спрем като във фокуса на вниманието ни са особено актуалните в **КОГНИТИВЕН ПЛАН** три произведения *за*:

- **ИДЕАЛНОТО**, пораждащо се *в и от* човешката **МЕНТАЛНОСТ** при **ЧЕТЕНЕТО** на **ТЕКСТ** (1);

- **ЧЕТЕНЕТО** – демилург на **ЛИЧНОСТНОТО ЗНАНИЕ** (2);

- **ПСИХОЛОГИЯТА на ЧЕТЕНЕТО** – **ПСИХОЛОГИЯ на ТВОРЧЕСТВОТО** и *модел на ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯТА на АКТА на ПОЗНАНИЕТО* (3).

1. **ИДЕАЛНОТО** – пораждащо се при **ЧЕТЕНЕТО** *в и от* човешката **МЕНТАЛНОСТ** и *вкоренено в ПСИХОЛОГИЯТА на ЛИЧНОСТТА на ЧЕТЯЩИЯ*.

За максимално лапидарното изложение на проблема следва да се обърнем към наскоро появилия се труд „*Николай Александрович Рубакин : христоматия*” (2014)⁷⁴.

Книгата е дело на двама учени:

- **библиотековед и педагога Валентина Бородина** (1937-), доктор на педагогическите науки, професор в Санктпетербургския институт по култура, член-кореспондент на Академията на акмеологичните науки, член на Руското психологическо общество, председател на научната секция „Психология и педагогика на четенето”, член на Руската и Международната асоциация по четене и Руската училищна библиотечна асоциация, *и*

- **инженера, специалист по информатика, педагог Сергей Бородин** (1936-), доктор на науките, доцент, координатор на научна секция „Психология и педагогика на четенето” на Руското психологическо общество, член на Руското психологическо общество, координатор на научната секция „Психология и педагогика на четенето”, член на Руската и Международната асоциация по четене и Руската училищна библиотечна асоциация.

Христоматията отразява материалите за живота и дейността на **руския книговед, библиограф, популяризатор на науката и писател Николай Рубакин** (1862-1946)⁷⁵ и неговия принос в структурирането на **БИБЛИОПСИХОЛОГИЯТА – науката за ПСИХОЛОГИЧЕСКОТО взаимодействие на ЧИТАТЕЛЯ и КНИГАТА**.

Официално **библиопсихологията** се ражда на 22 октомври 1916 г. в Женевския педагогически институт „Жан-Жак Русо” (Institut Jean-Jacques Rous-

seau, 1912-), където тогава се открива секция по библиопсихология на заседание, свикано от най-високия интелектуален елит на епохата:

- директора на този институт **Пиер Бове (Bovet, P., 1878-1965)**;

- професора на Женевския университет **Едуард Клапаред (Claparède, É., 1873-1940)**;

- един от основателите на движението за *прогресивно обучение (learning by doing)*, продължител на делото на **Йохан Х. Песталоци (Pestalozzi, J. H., 1746-1827)** и **Джон Дюи (Dewey, Jh., 1859-1952)**, квакер, хуманист и пацифист, основател (заедно с Е. Клапаред и П. Бове) през 1925 г. на **Международното бюро за образование (International Bureau of Education – IBE-UNESCO)**, **Адолф Ферриер (Ferrière, Ad., 1879-1960)**;

- директора на **Международния библиографски институт** в Брюксел **Пол Отле (Otle, P., 1868-1944)** – баща на документалистиката, предвъзхитил чрез инструментария на **информатиката** възможностите на **интернет** до появата му.

Директор на *тази* секция става Н. А. Рубакин. Фактически само той и работи в нея. Няколко години по-късно секцията се отделя от Института „Жан-Жак Русо” и се превръща в самостоятелен **Международен институт по библиологична психология (Institut International de Bibliopsychologie, 1928-1946)**.

От 1907 г. Н. А. Рубакин живее в Швейцария, където събира уникална **библиотека**, която постоянно попълва с книги, издавани в Русия.

Всички трудове на Н. А. Рубакин по изучаването на читателя, които той печата от самото начало на 90-те години на XIX в., са подготвителни към създаването на тяхна основа на библиопсихологията: „*Етюди за руската четяща публика*” (1895), поредица от статии за влиянието на книгата, „*Практика на самообразованието*” (1914), „*Писма към читателя за самообразованието*” (1922)...

В 1922 г. излиза неговият двутомник „*Увод в библиологическата психология*”, издаден в Париж на френски език, който е първият капитален труд по библиопсихология и е изключително широко отбелязан от специалистите.

Още в 20-те г. на XX в. трудовете на Н. А. Рубакин се печатат и в Русия, и извън нея:

- „*За съхраняването на силите и времето за самообразование*” (1914),

- „*Етюди по психология на читателя*” (1914),

- „*Библиологичната психология като теория и практика на книжното дело*” (Прага, 1921),

- „*Какво е това библиологична психология*” (1924),

- „*Психология на ЧИТАТЕЛЯ и КНИГАТА*” (1929)⁷⁶...

...Но много скоро в съветските списания и вестници се появяват редица статии, в които авторите им се нахвърлят критично върху библиопсихологията, осъзнавайки **УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО intentio на феномена...**

Това, което е в основата на библиопсихологията на Н. А. Рубакин, е: **ИДЕАЛНОТО – ПОРАЖДАЩО СЕ ОТ ЧОВЕШКАТА МЕНТАЛНОСТ И ВКОРЕНЕНО В ПСИХОЛОГИЯТА НА ЛИЧНОСТТА НА ЧЕТЯЩИЯ – ГЕНЕРИРАНЕ НА СМИСЪЛА НА ПРОЧЕТЕНОТО, ПОЯВЯВАЩ СЕ ОТ**

УНИКАЛНОТО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ВЪВ ВСЕКИ ЕДИНИЧЕН ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАЦИОНЕН АКТ НА ОТНОШЕНИЕТО КНИГА – ЧИТАТЕЛ⁷⁷.

Като **ГЕОКОСМИЧЕСКИ** посоки на значимост в библио-инфо-ноосферата следва да бъдат съотнесени **БИБЛИОПСИХОЛОГИЯТА** на Н. А. Рубакин и **БИБЛИОСОЦИОЛОГИЯТА** на друг учен – **руския библиограф, историк на книгата и книговед Михаил Куфаев (1888-1949)⁷⁸.**

Като *такива* посоки следва да бъдат осмислени в полифонична системност и пораждащите се **многообразни ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ** и ефективни, засега **СОЦИОЛОГИЧЕСКИ В ОСНОВАТА** си, **КНИГОВЕДСКИ КОНЦЕПЦИИ** за **ИНФОРМАЦИЯТА**, развивани и разпространяващи се през ХХ-ХХІ в. в лоното на **класическото книгознание**, сред които си пробива място под слънцето вкорененото в *това* класическо познание **постнекласическо книгознание**:

- Херберт Г. Гьопферт (Göpfert, H. G., 1907-2007),
- Фридрих Краузе (Krause, Fr., 1928-2014) – в Германия;
- Джон Г. Симънс (Simmons, J. G., 1915-2005) – във Великобритания;
- Йосиф Баренбаум (1921-2006) – в Русия;
- Робер Естивал (Estivals, R., 1927-2016) – във Франция;
- Кшищоф Мигон (Migoń, K., 1940-) – в Полша...

2. ЧЕТЕНЕТО – ДЕМИУРГ на ЛИЧНОСТНОТО ЗНАНИЕ.

В появилото се в библио-инфо-ноосферата *от* **класическите КНИГОВЕДСКИ КОНЦЕПЦИИ** – след обосноваването на **библиопсихологията** (Н. А. Рубакин) и **библиосоциологията** (М. Н. Куфаев), – като прекрачване в **ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКОТО КНИГОЗНАНИЕ** – направление **ЧИТАТЕЛОЗНАНИЕ** (Й. Е. Баренбаум⁷⁹) се съсредоточава **хуманитарно-научно знаниево поле** за значителните натрупани **информационни ресурси за ИДЕАЛНОТО**, нуждаещи се в систематизация за тяхното **рационално усвояване** и интерпретиране от **професионалното общество**.

Читателознанието – като обект на научно изследване на комплексния му **ПСИХОСОЦИАЛЕН ФЕНОМЕН** (четенето на **ТЕКСТА – КНИГАТА/ ДОКУМЕНТА**), е във фокуса на внимание на „*Речника – справочник по четенето : практикум*” (2017)⁸⁰ на **В. Бородин** и **С. Бородин**.

В *труда* за първи път се ситиуира **ЧЕТЕНЕТО** във вид на **СПРАВОЧНО-ЕНЦИКЛОПЕДИЧНА ЛИТЕРАТУРА** във вид на **РЕЧНИК (СЛОВНИК)** (вж: създадената с *историографско intentio* **класификация на справочно-библиографската планетарна сфера** на първия историк на световната универсална библиография **Г. Шнайдер – срв.: разд. I. 2**):

„*Това не е само РЕЧНИК-СПРАВОЧНИК, но и – на негова основа – ПРАКТИКУМ В СФЕРАТА НА НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА, ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И ПРАКТИЧЕСКАТА ЧИТАТЕЛОВЕДСКА ДЕЙНОСТ.*” (с. 7) – обобщават авторите.

Четенето – като демиург на ЛИЧНОСТНОТО знание – е форма на НЕПОСРЕДСТВЕНОТО ОБЩУВАНЕ С ДУХА И ИНТЕЛЕКТА НА ХОРАТА ПО

ЦЕЛИЯ ХРОНОТОП НА БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА.⁸³

За това разбиране допринася и фактът, че именно авторите са първите създатели на *обобщаващи трудове по читателознание, които прекращват – в ХУМАНИТАРНИТЕ ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКИ ИЗМЕРЕНИЯ на познанието!* – извън границите на диференцираното разглеждане на феномена (ЧЕТЕНЕ), обособил се от КНИГОЗНАНИЕТО („Тезаурусът като огледало на теорията и практиката на читателското развитие на ЛИЧНОСТТА” – 2002; „Изучаване на терминологичното ПРОСТРАНСТВО в ЧИТАТЕЛОЗНАНИЕТО” – 2011).

Такива солидни обобщаващи са и трудовете на руския библиотековед Владимир Крейденко (1930-2019) (гл. „Методи на терминологичния анализ и операционализация на понятията в библиотечните изследвания” от учеб.-метод. пособие „Библиотечни изследвания” – 2007) и др. ...

3. ПСИХОЛОГИЯТА на ЧЕТЕНЕТО като ПСИХОЛОГИЯ на ТВОРЧЕСТВОТО и МОДЕЛ на ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯТА на АКТА на ПОЗНАНИЕТО.

Върху знаменития тезис на Н. А. Рубакин „Четенето на книгата – това е само началото. ТВОРЧЕСТВОТО на живота – това е целта” построява новото трето издание на учебника „ПСИХОЛОГИЯ на ЧЕТЕНЕТО” (2014)⁸⁴ руският библиотековед и педагог Владимир Беспалов (1956-), професор на Московския институт по култура, доктор по педагогика, член на Международната академия по информатизация при ООН.

Трудът е посветен на две *направления на ЧИТАТЕЛСКАТА дейност на ЛИЧНОСТТА, изучавани в ПСИХОЛОГИЯТА:*

1) **СЪДЪРЖАТЕЛНОТО** изражение на ЧЕТЕНЕТО, т.е. – **КАКВО** ЧЕТАТ хората;

2) **ПРОЦЕСУАЛНИТЕ** аспекти , т.е. – **КАК** протича самият ПРОЦЕС на **ВЪЗПРИЯТИЕТО** и **РАЗБИРАНЕТО** на **ТЕКСТА** от **ЧИТАТЕЛЯ**, декодиране на информацията, изразена с помощта на различни **знакови системи**.

Такива знания са необходими преди всичко и на учещите се (ученици, студенти и всички групи хора, намиращи се в процес на *обучение и самообучение*), и на *преподавателите и професионалния състав* на представителите на пресичащите се *библиотечно-информационна, културологичната и педагогическа сфери на дейност*.

В гл. I. **Общи теоретични и методически основи на психологията на четенето** в учебника се разглеждат **ВЪЗПРИЯТИЕТО на КНИГАТА от ЧИТАТЕЛЯ:** възможностите на влияние на прочетенето върху **ЛИЧНОСТТА;** **методите, позволяващи изследването на дълбинните процеси на РАЗБИРАНЕ и ПЕРЕАБОТКА на информацията ОТ НЕРВНАТА СИСТЕМА на ЧЕТЯЩИЯ ЧОВЕК.**

Определението за информация, към което се придържа авторът, е: „минимална следа от обекта”. Самата **библиопсихология на Н. А. Рубакин** е разгледана като **частен случай на ВСЕОБЩАТА ТЕОРИЯ НА ПОЗНАНИЕТО – теорията на познанието на света чрез ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА.**

В. М. Беспалов констатира, че от момента на появата на обобщаващия труд на

Н. А. Рубакин „ПСИХОЛОГИЯ на ЧИТАТЕЛЯ и на КНИГАТА” всички въпроси на възприятието, разбирането, четенето на **ТЕКСТОВЕ (КНИГИ/ДОКУМЕНТИ)** се описват в **единство**, но в **две методологически системи**:

- **първата**, която е по-старата по време на възникване, **не е оформена в отделно научно направление (класическа парадигма познанието. – Бел.А. К.)** и е вкоренена в традиционния подход към четенето, **разглеждано като процес на „протичането” на информацията от КНИГАТА към ПАМЕТТА и МИСЛЕНЕТО на ЧИТАТЕЛЯ** (случаите на различия в разбирането на **КНИГАТА (КНИГИТЕ)** са следствие на **ИНДИВИДУАЛНИТЕ способности на различните хора да разбират информацията на различни видове и типове ТЕКСТОВЕ**);

- **втората**, която е **изложена в библиопсихологията**, е в противовес на това (на първата) тълкуване на механизмите на възприятието на **ТЕКСТОВАТА информация** – в нея се утвърждава, че **при ЧЕТЕНЕТО няма никакво „протичане” на информацията от КНИГАТА към ЧИТАТЕЛЯ**, а присъства съвършено друго явление: **СПЕЦИФИЧЕСКА РЕАКЦИЯ на ПЕРВНАТА СИСТЕМА на ЧОВЕКА на ОСОБЕН ВЪНШЕН РАЗДРАЗНИТЕЛ – СЛОВOTO, КНИГАТА** (постмодерна неklasическа парадигма познанието. – Бел. А. К.).

Особеността на **втората методологическа система** е в това, че тя се **ИНИЦИИРА от равнището на ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА**.

Централно звено на **РЕФЛЕКТОРНАТА** дъга в този случай е **МНЕМАТА (ПАМЕТТА)**, където произтича **възбуждането на ПО-РАНО ЗАПИСАНИ АСОЦИАТИВНИ КОМПЛЕКСИ и ТЯХНОТО КОМБИНИРАНЕ**.

И тъй като **МНЕМАТА на всеки човек е ИНДИВИДУАЛНА**, то „колкото са **ЧИТАТЕЛИТЕ на КНИГАТА**, толкова са и **НЕЙНИТЕ СЪДЪРЖАНИЯ**” (с. 8-9).

В библиопсихологията творчеството е индивидуално създаване на нови **реални: ПСИХИЧЕСКИ (ИДЕАЛНИ) и МАТЕРИАЛНИ ценности, ПРОДЪЛЖЕНИЕ и УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ на РЕФЛЕКСИТЕ на ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА**. В. М. Беспалов – за разлика от Н. А. Рубакин, който по същество действа в пределите на **класическата печатна комуникация, НО ПОДГОТВЯ ОСМИСЛЯНЕТО НА ПОСМОДЕРНАТА НЕКЛАСИЧЕСКА КОМУНИКАЦИЯ (!!!)**, – твори във времето на **електронните информационни метаморфози** и съвсем естествено се обръща и към въпроса за **изучаването на ТЕКСТОВИ материали от компютърния екран**, което в **систематизиран вид** не е осмисляно, но стимулира **ДЕШИФРИРАНЕТО на ФЕНОМЕНОЛИЧНАТА – ОНТОЛОГИЧНА – основа на ТЕКСТА (и КНИГАТА/ДОКУМЕНТА – ЕЛЕКТРОННАТА КНИГА)**, традиционно деформирана (феноменологичната основа) от особеностите на **материалния носител**, чрез който книгата/документа се разпространява и интерпретира в полето на **класическото книгознание**.

Според автора **ТЕКСТОВИТЕ** материали от компютърния екран се подразделят на **три нива**:

- 1) **смислови и образни** (срв.: ейдос – вж: **бел. 60**);
- 2) **медико-психологически**;

3) ергономични⁸⁵.

Към безбройните *модификации на психиката на многообразните индивидуалности на четящия човек* (Homo Legens) е обърнат *този* учебник, който не само обучава, но и вдъхновява към **ЧЕТЕНЕ** като двигател на **ТВОРЧЕСТВОТО** в контекста на идеята: **ЖИВОТЪТ – КАТО ТВОРЧЕСТВО**:

- в широк смисъл: **всяко**;

- в тесен смисъл – тук: **книговедско...**

Посочената диференциация обозначава две **орбити на книгознанието**:

- на **книгата** (*класическо книговедско книгознание*);

- на **читателя** (*постнекласическо читателоведско книгознание*).

Представеният **научно-приложен – и теоретичен, и методологичен, и методически, и организационен – модел на ПСИХОЛОГИЯТА на ЧЕТЕНЕТО** (с ЕПИСТЕМОЛОГИЧНИТЕ *вж*: **разд. II** му конотации, контаминации и коинциденции за постмодерното *некласическо* КНИГОЗНАНИЕ) като **корелат на ТВОРЧЕСТВОТО и ПОЗНАНИЕТО** е израз на идеята за пълна **ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЯ НА АКТА НА САМОТО ПОЗНАНИЕ** (*доказана легитимност в библио-инфо-ноосферата на n-гледнища* (където *n* е всяко естествено число от 1 до ∞), *плод на различния прочит на често един/една/едни и същ/съща/същи* **ТЕКСТ/ТЕКСТОВЕ – КНИГА/КНИГИ – ДОКУМЕНТ/ДОКУМЕНТИ**), при което „**АБСОЛЮТНАТА ОБЕКТИВНОСТ Е ЛЪЖЛИВ ИДЕАЛ**” (израз: **М. Полани – вж**: *бел. 80*).

Формулираният извод прави ефективно **съотнасянето** на два модела в **познанието**:

1) модела на **ИСТОРИЧЕСКАТА ЕВОЛЮЦИЯ НА НАУКАТА** (насочен срещу антиисторизма на *неопозитивистите и критическите рационалисти*), чрез който симптоматично за постмодерните *некласически* представи се отхвърля общото за *тези* направления убеждение в **ЕДИНСТВЕНОСТТА, АБСОЛЮТНОСТТА И НЕИЗМЕННИТЕ КРИТЕРИИ НА НАУЧНОСТТА И РАЦИОНАЛНОСТТА**, за която **МАТЕРИАЛНОТО** е *единствена* **реалност**: **Томас С. Кун** (Kuhn, Th. S., 1922-1996)⁸⁶ (който *сам е под влиянието* на логиката на обяснението на **Карл Г. Хемпел** /Hempel, C. G., 1905-1997/, теорията на когнитивното развитие и генетичната епистемология на **Жан Пиаже** /Piaget, J., 1896-1980/, философията на науката на **М. Полани** *вж*: *бел. 80*) и *е оказал влияние* върху методологията на науката на **Пол К. Фейрабанд** /Feuerabend, P. K., 1924-1994/, политическата философия на **Мюррей Ротбард** /Rothbard, M., 1926-1995/ и много други философи...);

2) модела на **ОТСЪСТВАЩАТА СТРУКТУРА НА ИНФОРМАЦИЯТА** като **ИСТОРИОГРАФСКИ** обединимо от **ИДЕАЛНОТО, МЕНТАЛНОТО СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННО КОРЕНИЩЕ** (сито, системно цяло) на **реалиите с МАТЕРИАЛНА** (факти, документи) и **ИДЕАЛНА** (факти, документи, метасистеми, философски картини) **ПРИРОДА**, **РИЗОМАТИЧНО** образувано от **множество съвпадащи (изцяло или частично в различна степен), но и противоречащи си гледнища**: **У. Еко** – *вж*: *по-горе и бел. 22*)...

II. Триадата:
адресат – библиотека – документ
в епистемологията на библио-инфо-ноосферата

„Weh! Weh!
 Du hast sie zerstört,
 Die schöne Welt,
 Mit mächtiger Faust,
 Sie stürzt, sie zerfällt.“

J. W. von Goethe⁸⁷

II. 1. Феноменът на *n*-именувания
на информационните реалии
(Императив от онтологични зависимости)

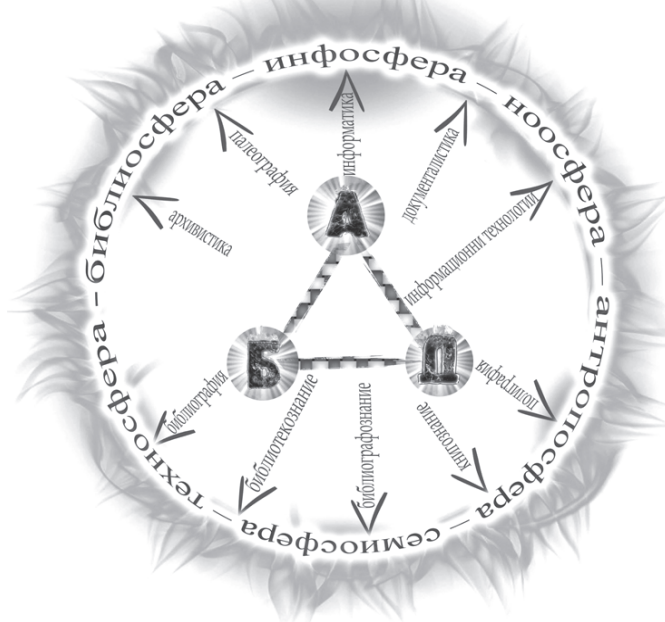
Епистемологията⁸⁸ на въведения в *историографски и когнитологичен*⁸⁹ контекст на постмодерната *некласическа* реалност на библио-инфо-ноосферата **ЗНАНИЕВ КЛЪСТЕР** на *тривиума: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ* с принадлежащата му вътрешна диференциация на пресичащите се вихри (библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...) структурира системната съвкупна семиологична свързаност на явленията и тяхната съотносимост: философско-информационна картина.⁹⁰ Тази епистемология фокусира в библио-инфо-ноосферата генериращ я **ИМПЕРАТИВ ОТ ФЕНОМЕНОЛОГИЧНИ ЕМПИРИЧНИ ЗАВИСИМОСТИ** на информатизацията (информацията) – *триада*: АДРЕСАТ (А) – БИБЛИОТЕКА (Б) – ДОКУМЕНТ (Д) (*вж: Сх.*). Тук съвсем осъзнато фокусираме ясно и обосновано вниманието именно върху АДРЕСАТА (получателя на информация – *нем.: Adressat*), разбиран в системното цяло на универсалната библиографска феноменология на международния вторично-документален *ретроспективен* пътеводител: **ЦЕЛ – АДРЕСАТ – ПОДБОР** (*вж: разд. I. 4*) (а не върху РЕЦИПИЕНТА /приемащия информацията: възприемащ **ВЪНШНИ (!!!) ВЪЗДЕЙСТВИЯ** (СИГНАЛИ) – *вж.: бел. 93*). Адресатът на информация безусловно е и нейн *реципиент*, но функцията му именно на АДРЕСАТ го прави **СИСТЕМЕН АКТИВНО ДЕЙСТВЕН ВЪТРЕШЕН (!!!) ДВИГАТЕЛ** – решаващ компонент от цялото на библиографското *моделиране*: **ЦЕЛ – АДРЕСАТ – ПОДБОР**. В това моделиране адресатът е включен със своята **МЕНТАЛНА** потребност от *професионално* структурирана библиографска информация, чиято форма е не само *позиционираща* вторично-документалното *отражение* на съществуващия *документален* поток, но и *програмираща*, и *прогнозираща* ефективното креативно **ПРЕБИВАВАНЕ** на АДРЕСАТА в библио-инфо-ноосферата. По *този* начин *адресатът* на системното цяло

на универсалната библиографска феноменология (*цел – адресат – подбор*) участва с **МЕНТАЛНОСТТА** си (изучавана и познавана **ОТ БИБЛИОГРАФА** под формата на *потребност от информация за АДРЕСАТА*). И тази (*цел – АДРЕСАТ – подбор*) феноменология има три функции: 1) **МОДЕЛИРАЩА** – не само библиографията *моделира* адресата, но и той нея – и *целта*, и *подбора* ѝ (*библиографията съществува не просто, за да отрази вторично-документално знанието, а за ДА ГО ОТДАДЕ И ПРЕДОСТАВИ В ПОМОЩ НА АДРЕСАТА*); 2) **ПРОГРАМИРАЩА** – библиографията не само *отразява* документалния свят, но тя е и **ПРОГРАМА – ИНФОРМАЦИОННА КАРТА (АТЛАС)** за **УСВОЯВАНЕ ОТ АДРЕСАТА**; 3) **ПРОГНОЗИРАЩА** – библиографията не само *обобщава, рекапитулира магистралите на познанието (атлас)*, но само на **ИСТОРИОГРАФИРАЩАТА** ѝ *основа за тези магистрала* е възможно *прогнозирането на НОВИ ПЪТЕКИ и МАГИСТРАЛИ*, които се раждат не само в **МИСЛЕНОТО на БИБЛИОГРАФА**, но и в **МИСЛЕНОТО на АДРЕСАТА**.

Схема

Епистемология на знаниевия кълстер:
библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание,
полиграфия, архивистика, палеография, документалистика,
информатика, информационни технологии

на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание
в триадата: адресат – библиотека – документ
на библио-инфо-ноосферата

А – адресат   **Б** – библиотека   **П** – документ

**II. 2. Формите на *отразеното* многообразие на света
(*Позициониране смисъла на взаимозависимости
в информационната реалност*)**

Латидарно: представената схема е визуализация на достигнатия в разд. I-II синтез на *наст. изложение*.

1. **Триадата**: *адресат на информация* (А) – *библиотека* (Б) – *документ* (Д) е **МЕНТАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ**, родено от **ОНТОЛОГИЧНАТА ВЕРИГА** от зависимости на изграждащите я елементи (*адресат – библиотека – документ*).

2. **Адресатът** (А) на информация – „читателят” на документа (който **осъзнава себе си** като „*жизнено*” *нуждаещ се в този документ*: да го прочете, да го напише, да го предостави на други хора (или обратното и пр.), защото документът се съотнася чрез *втората сигнална система* по индивидуален начин с неговата *памет*) **сам се осъзнава като такъв** (: *адресат*, и не е необходимо нито е достатъчно той да е посочен в документа като негов адресат...), и **сам определя и позиционира смисъла на взаимозависимости в информационната реалност – идеална и материална, и интелигибелно я вбира чрез менталността си в арсенала на своите знания (действия)**.

3. **Библиотеката** (Б) – освен от *класическия* тип (с *азбучно, предметно и систематично* конфигурирани от традиционни и електронни *информационни ресурси*, отразяващи факти, документи, метасистеми, философски картини), – в *постмодерната некласическа* реалност се изправя *пред* нас и *между* нас и в образа на **електронна (дигитална, виртуална, киберфизическа, smart) библиотека**⁹¹, създавана и разпространявана не от *класическа* библиотека, и в нея *влизаме* (виртуално – и посредством технологиите, но чрез *психиката*) както се *влиза* в *реален* свят, но в случая – този свят е с *идеална* природа, и **да влезем в него, и да вземем от него можем само сами**⁹².

4. **Документът** (Д) – материален или електронен (дигитален, виртуален), който сам по себе си е *форма* (първично- или вторично-документална) на **отразеното многообразие на света** (на неговите факти: физически, биологични, културни) – се *оживява* чрез *смисъла* на своето/своите (на документа) *послание/послания*, който (смисълът) *космогонично* предполага **п-гледяща (прочити)**, зависещи от *индивидуалната памет и сетивност* на *реципиента*⁹³.

Произлизащото от целия феноменологичен спектър на **АДРЕСАТА на информацията** (А) *завихряне* на **БИБЛИОТЕКАТА** (Б) и **ДОКУМЕНТА** (Д) (които също *завихрят* – по свой начин от своя страна – и **АДРЕСАТА на информация!**) се осмисля по специфичен начин от **КНИГОЗНАНИЕТО** с роденото в лоното му **ЧИТАТЕЛОЗНАНИЕ** : (А).

В това *завихряне* участват:

- и **БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕТО** : (Б),

- и **БИБЛИОГРАФОЗНАНИЕТО** : (Д)...

А самият **тривиум**: *библиотеко-библиографо-книгознание* – подобно на многообразни други системни многовариантни конфигурации на човешката

менталност (дейност) – създава, разпръсква, разширява описаното завихряне чрез **знаниевия клъстер: библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...** Този клъстер е форма на разпръскване и разширение на **тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание.**

Планетарната библио-инфо-ноосфера също има *n*-именувания, защото тя е плод на **МИСЛЕНЕТО и ПСИХИКАТА (най-човешкото в човека!) НА ЧОВЕКА**, а ние – хората – живеем в **психоцивилизация** (израз: С. Лем): **психосфера – мнемосфера – гносеосфера (вж: бел. 118)...**

Логическият ред за естественото разпръскване на **библио-инфо-ноо-антропо-семио-психо-мнемо-гносео-техносферата е според / във ВЗАИМОЗАВИСИМОСТИТЕ: психика – памет – отражение.** Тази логическа верига (психика – памет – отражение), съдържайки в себе си феноменологичните основания за *n*-именувания (и това – на **библио-инфо-ноосферата**), е изключително ефективно да бъде *рационално* използвана при **когнитивното сравнително изучаване на системата и елементите на знаниевия клъстер: библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...** Чрез *описаната* линия на **компаративистичната когнитология на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание** се **трансформират, моделират, разширяват** и представите за **ФИЗИЧЕСКИЯ (МАТЕРИАЛНИЯ) свят** и на **ДОКУМЕНТИТЕ**, и на **БИБЛИОТЕКИТЕ**, и на **АДРЕСАТИТЕ на информация...**

II. 3. Идеалното – невидимата онтология на информатизацията:

**Времето и пространството като висше същество
в постнекласическата парадигма на познание
на информационните реални**

Демииургът на описваните *трансформации, моделирания, разширения* е **уникалното ИНДИВИДУАЛИСТИЧНО човешко СЪЗНАНИЕ (РАЗБИРАНЕ, ДЕЙСТВИЕ)!** В *тази* връзка е съществено следното наблюдение, привездено *тук* в контекста на **идеята за значимост на формиране на холистично⁹⁴ съзнание** в постмодерните *некласически времена* на съвременieto и присъщата им *формираща се модерна философско-научна и информационна картина на света* с идентифициращите *тази картина ХУМАНИТАРНИ ИЗМЕРЕНИЯ на НЕКОСТНАТА – ИДЕАЛНА – МЕТАФИЗИЧНА – РЕАЛНОСТ на ЧОВЕШКИ ЗНАЧИМОТО (Дух, душа),* чието *рационално осмисляне (!!!)* е в *полезрението на УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО НАУЧНО ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКО ЗНАНИЕ като ЦЕНТРАЛЕН проблем⁹⁵...* Много преди немския физик-теоретик, един от основателите на съвременната теоретична физика, философ, лауреат на Нобелова награда **Алберт Айнщайн (Einstein, A., 1879-1955)** да бъде оценен като най-добрия математик или дори физик на своята епоха, а дори е бил отхвърлен

от научния свят (но е имал време да пътешества от Швейцария към Италия), – точно когато се **спускал** на велосипед покрай приказните замъци и манастири на бенедектинците (той е роден в католическо семейство), **си спомнил за ДРЕВНИТЕ ПРИКАЗКИ и СКАЗАНИЯ, които го навели на МИСЪЛТА за ТЕОРИЯТА НА ОТНОСИТЕЛНОСТТА ...**

Интересно е, че *цитираният* в *наст.* текст Хун Цзичен (вж: разд. I. 5) произнася *контекстовото* послание на тази теория за постмодерното неklasическо универсално хуманитарно мислене на ХХI в. четири века преди А. Айнщайн:

„Размерите на пространството – са обусловени от нашето съзнание.” –

Х. Ц., прев. А. К.

... Любопитно е, че *коренът* на подобно, *футуристично*, мислене, е заложено в една от най-древните свещени книги на човечеството:

„Наистина, паметта е по-голямото от пространството.” –

Упанишади, прев. А. К.

... Подобно на *теорията на относителността*, според която *времето тече във всички посоки*, *холистичната представа* за **библио-инфо-ноо-антропо-семио-психо-мнемо-гносео-техносферата** провъзгласява възгледа за **времето и пространството като висше съществуване**⁹⁶.

Това произтича от идеята за **МНОГОГЛАСИЕТО ПРИ ОТРАЗЯВАНЕ (ОСМИСЛЯНЕ) НА МИРОЗДАНИЕТО** (*интерпретирана от информационната ризома – ИСТОРИОГРАФСКОТО РИЗОМАТИЧНО КОГНИТО-ЛОГИЧНО КОРЕНИЩЕ ОТ ВРЪЗКИ*).

РИЗОМАТА (мрежата – сито) е *инструментът (приборът) за боравене на холистичното съзнание с n-гледяща – с различията: дистинкция*⁹⁷. В ризомата е важен принципът на **СВЪРЗАНОСТ – конотация**⁹⁸, **контаминация**⁹⁹, **коинциденция**¹⁰⁰. Всяка нова порция информация за **различното** (в хуманитаристиката: гледяще, ценност, позиция – в това число: и **противоположното!!!**) **усилва**¹⁰¹ смисъла на **пораждащите се връзки в системното цяло на ризомата**. Така на преден план излиза **ИДЕАЛНОТО, МЕНТАЛНОТО** построение на **МИСЛЕНЕТО** за **реалността и съзнанието ...**

ПОЛИФОНИЯТА от **ГЛАСОВЕ, ВОЛЕВИ РАЗРЯДИ И ЕТИКАТА** в и чрез **РИЗОМАТА ПОСОЧВА ОБРАЗЕЦ на МОДЕЛИРАНЕ на ЖИЗНЕНО НАУЧНО ДЕЙСТВИЕ** – **ИСТОРИОГРАФСКИ КОГНИТОЛОГИЧЕН ПЛОД НА ОТГОВОРНОСТТА НА ЧОВЕКА ПРЕД СЪЗДАДЕНОТО от ЧОВЕКА** (срв.: „Шест разходки в горите на измислицата” на У. Еко)¹⁰² ...

Разбиран в контекста на категорията „дълго време” (израз: М. Бахтин) и в съответствие с **ЧОВЕШКИТЕ НЕПРЕХОДНИ ЦЕННОСТИ** в **постоянно променящия се свят: СВОБОДА, ДЕМОКРАЦИЯ**¹⁰³ (изрази: М. Горман), **БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННИЯТ СВЯТ** е **ОТРАЖЕНИЕ** на **ГЕОКОСМИЧЕСКОТО МНОГООБРАЗИЕ** и е органична част от **естественния**

*холистичен начин да се ИЗГРАЖДА (ОТРАЗЯВА) хармонична планетарна информационна среда*¹⁰⁴.

И тъкмо поради *тази* причина **формите на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание в триадата: адресат – библиотека – документ** имат не само тясно *специализирано научно-приложно*, но и – **ОБЩОПЛАНЕТАРНО ЦИВИЛИЗАЦИОННО ЕКОЛОГИЧНО ЗНАЧЕНИЕ** за **библио-инфо-ноо-антропо-семио-психо-мнемо-гносео-техносферата**. За установяване на многообразни връзки между информационните реалии от всички порядъци *тривиумът* и *триадата* – в когнитивния контекст на философията и информатиката – са ковачницата на *въображение без граници* за усъвършенстването на планетарната информационна среда.

И *тривиумът*, и *триадата* съдействат за осмисляне и боравене – чрез **РИЗОМАТА („ОТСЪСТВАЩАТА СТРУКТУРА НА ИНФОРМАЦИЯТА”** – израз: У. Еко) – с *изгубената* цялостност в универсалното хуманитарно познание. По *тази разбита в диференциацията на знанието цялост* скърби в културната вечност (библио-инфо-ноо-антропо-семио-психо-мнемо-гносео-техносферата) неокласицистът – романтик Й. В. фон Гьоте. Скърбта на Й. В. фон Гьоте е за „изчезването на твърдите форми в космоса” (израз: Н. Бердяев. Скърбта му е неописуема.

Тя се усилва от **технотронната мембрана на постмодерната ни некласическа съвременност** (вж: епиграфа към *наст. разд.: бел. 87*) ...

И ролята на *хуманитарното знание* за възсъздаването *чрез историографската когнитологична ризома на холистичната пълнота на свързаност на информационните реалии в ОНТОЛОГИЧНО РЕАЛНО ИДЕ-АЛНО МЕНТАЛНО ИНФОРМАЦИОННО ПРОСТРАНСТВО* (което не е *пара-пространство*¹⁰⁵) се превръща в **постнекласическо време-пространство: ПАРАДИГМАЛЕН ИМПЕРАТИВ на РЕАЛНАТА НЕВИДИМА (ФИЛОСОФСКИ НАТОВАРЕНА) ОНТОЛОГИЯ** на информатизацията¹⁰⁶.

II. 4. От библиотекаря на Шницевг до постмодерната некласическа идеалност

Този парадигмален императив (вж: **разд. II. 3**) в България е обозначен и олицетворен чрез **професор Т. Боров**, *въплътил синергията на знаниевия клъстер: библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...* (вж: **разд. I. 1**).

Този императив е запечатан и в *пророческата* и за началото на съвременния за проф. Т. Боров *информационен бум на XX в.* (вж: **разд. I. 1**), и за *постмодерната некласическа наша съвременност* знаменита неговата **лекция – завещание „От библиотекаря на Шницевг¹⁰⁷ до съвременния библиотекар¹⁰⁸”** (прочетена: 12.IV.1943 г.; първа публ.: 1946 – вж: **бел. 108**; препеч.: 1973 – вж: **бел. 107**) (вж: **Ил. 1**)...

Ил. 1. Карл Шпицвег. Библиотекарят (1850)

Т. Боров разкрива възглед, който културолого-феноменологично е в съответствие с ироничната метафора на К. Шпицвег: **БИБЛИОТЕКАРЯТ – „ОТКЪСНАТ ОТ СВЕТА”, ВГЛЪБЕН В „СВОИТЕ занимания”** (по-подробно – *вж: бел. 107-108*)...

Българският библиограф става продължител по този начин на апела за „самостоятелност на библиотекарската професия”, издигнат за първи път в историята на културата от *цит. по-горе „най-далновиден библиотекар и прочут библиограф от първата половина на XIX в.” Фридрих Еберт* (*вж: разд. I. 2; бел. 10-11*) (*Цит. тук – по Т. Б. – вж: бел. 108. – Бел. А. К.*).

Сто години след К. Шпицвег, в самото начало на информационния бум, през 1943 г. Т. Боров издига глас за самостоятелност на професията на библиотекаря – „**НОВ БИБЛИОТЕКАР**”, чиято особеност е „**ДА СЕ РАЗДАВА, ДА РАБОТИ ПО-СКОРО ЗА ДРУГИТЕ, ОТКОЛКОТО ЗА СЕБЕ СИ**”, защото същността на библиотечно-информационното дело е то **ДА ОТДАВА, ДА РАЗПРЪСКВА** (а не да е за „себе си”) (*Цит. тук – по Т. Б. – вж: бел. 109. – Бел. А. К.*): „Какъв е образът на днешния библиотекар, какво е характерно за неговата външност или за неговата обстановка? – *риторично пита Т. Боров и продължава като сам формулира отговора.* – Не знам дали може да се каже. Затова пък толкова повече е ясно какво трябва да представлява той като **психологически тип: човек, който е в състояние да внася ред в хаотичното многообразие на днешния научен живот, който е готов при това да се раздава, да работи по-скоро за другите, отколкото за себе си, той да сее, други да жънат.** Защото днешната

библиотека, която поразително прилича на фабрика или на голям търговски магазин и трябва във всеки случай да бъде жив културен институт, иска цели хора, не половинки, не хора, които гледат на библиотекарството като удобен повод за получаване на заплата и търсят в него възможности за проявление в друга област <...>.

Сега вече библиотекарската професия е напълно обособена и затвърдена, както професията на лекаря, на юриста, на инженера. В научна библиотека може да постъпи само човек, който като личност отговаря на известни предварителни условия и след това завърши точно и изчерпателно предвидената подготовка <...>. Тази (В текста: тая. – Бел. А. К.) подготовка трае повече от три години, след завършване на университета, и е свързана с редица изпити и изпитания, за да се изберат най-годните и подходящите – да се открият призваните <...>.

Дълготрайното изпитание и неколкотократно пресяване прави трудно влизането в професията – само малцина от първоначално явилите се желаещи преодоляват всички препятствия, минават всички искуси, за да стигнат до званието пълноправен кандидат за библиотекарска длъжност. А от тях биват назначавани само най-способните, най-проявените, тъй като рядко има места за всички вече правоспособни кандидати.

В Западна Европа и в Америка тия нови библиотекари вече доказаха, че са в състояние да задоволят изискванията, които животът слага пред съвременната библиотека, да я направи жив организъм и деен институт за изследване и културен възход.¹⁰⁹

Познавач на библиотеките по света, и особено на тези от Западна Европа и по специално в Германия, както и на изискванията, които стоят пред „новия библиотекар“, свързан с произтичащите задачи за библиотеката в началото на информационния бум, – който е нов по отношение на библиотекаря на К. Шпицвег, – Т. Боров няма илюзии за реалното състояние на библиотекаря: „Трябва да признаем обаче, че въпреки отдавнашното вече преодоляване на библиотекаря а la Шпицвег, понятията за задачата на съвременната библиотека и значи – за работата на библиотекаря в нея – все още не са изяснени за мнозина – и в Западна Европа. Библиотеките често са страдали от това непознаване на тяхната работа, още по-често от подценяването на тяхното значение.“¹¹⁰

Т. Боров влекцията си надхвърля обхвата и отражението на своето настояще – КЛАСИЧЕСКОТО ВРЕМЕ на „НОВИЯ БИБЛИОТЕКАР“, и дори хвърля мост към днешното НЕКЛАСИЧЕСКО ВРЕМЕ на ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКИЯ БИБЛИОТЕКАР – с обобщението: „Във всеки случай тук ПРОБЛЕМИТЕ ИЗЛИЗАТ ИЗВЪН РАМКИТЕ НА БИБЛИОТЕКАРСКАТА ПРОФЕСИЯ – ОТРАЖЕНИЯТА НА НАШИТЕ ДНЕШНИ ГЛЕДИЩА ПО ТОЯ ВЪПРОС ЩЕ СЕ ПОЧУВСТВАТ ЕДВА В БЪДЕЩАТА НАУКА.“¹¹¹ С усет за „бъдещата наука“ Т. Боров хвърля мост към постмодерната неklasическа парадигма на познание (на „постмодерния библиотекар“), в която живеем днес ние – неговите последователи. И успяваме да осмислим тази – нашата съвременна – парадигма на свързаност между нещата благодарение на Т. Боров (вж: разд. II. 5)...

**II. 5. Постулиране на ризомно-ретикуларното
информационно моделиране
като модел на безкрая
от трансформиращи се форми на отражението**

И постмодерният библиотекар в оптималния вариант на постмодерната битност ФИЗИЧЕСКИ вече не стои на *стълбата на К. Шпицвег*... Той по-скоро МИСЛОВНО – чрез *ретикуларните* идеи на информационно моделиране – е свързан със *стълбата на У. Еко*, изкачвайки се по която изгражда „*отсъстващата структура*” – *метафизичната ментална ризоматична цялост* – на информацията в познанието.

Подобно мислене е методологично за библио-инфо-ноосферата – ИНТЕЛИГИБЕЛНО, защото то е ориентирано към *ВЕРТИКАЛА – МЕТАФИЗИЧНОТО, ИДЕАЛНОТО* (!!!) за установяваните връзки между порядъците на информационните реалии. Но то вижда и *ХОРИЗОНТАЛА* на установяваните връзки за *ИДЕАЛНОТО* информационно пространство – *ризомата*, която Т. Боров именува *сито (мрежа) – сито за информацията, сито за документите*.

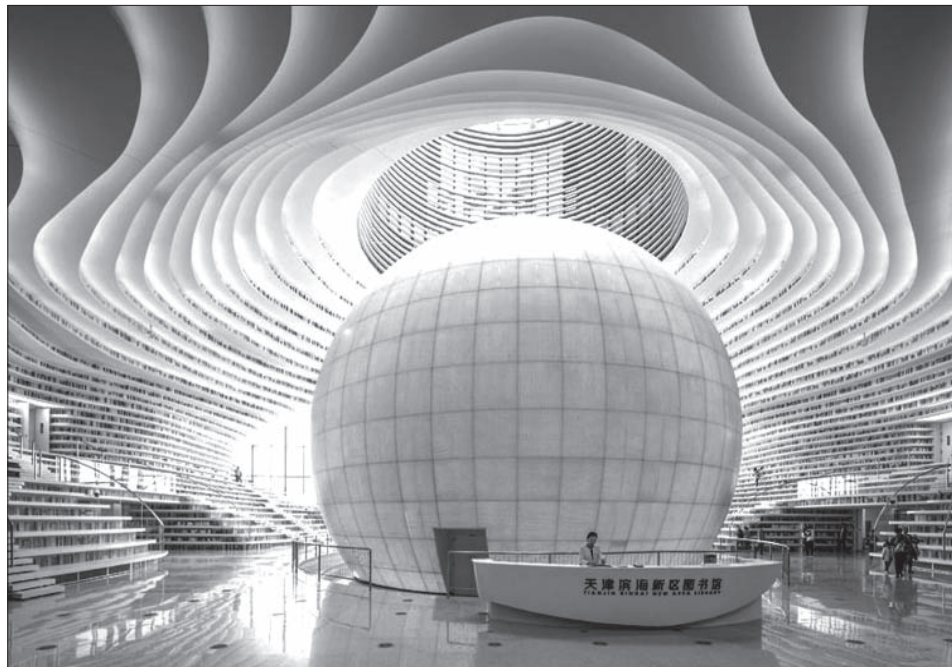
Представеният анализ (*вж:* разд. I-II), визуализиран чрез приложената *Сх.* (*вж:* разд. II. 1), осъзнаваме не като правило на ризомно-ретикуларното моделиране, а като модел (историографска и когнитологична ризома) – начин за установяване на връзки в информационното време-пространство. *Този* модел може да бъде използван и за стимулиране за създаване на други модели, които имат също *справочно (ризоматично, историографско, когнитологично) значение на информационно-търсещи системи*.

Мисленето на Т. Боров за ситото (ретикулата, ризомата) на информацията е форма на системно-структурно виждане на *ИДЕАЛНАТА* реалност на свързване между нещата, което е характерно за съзнанието в *постнекласическата метафизичност (идеалност)* на установяване на връзки между видовете реалност – *материална – физическа и идеална – ментална*. С мисленето на Т. Боров за ситото (ризомата) на информацията от 1940-те години на XX в. се осъществява прекриването на библиотечно-информационното дело в България *от* изучаване на *физически* принадлежащите му атрибути и процеси – *чрез знаниевия кълъстер на тривиума библио-библиографо-книгознание* – към *постмодерната некласическа идеалност*, стояща във фокуса на внимание на универсалното хуманитарно знание. Често звучащият по време на лекции (по спомени на М. Куманов) и в беседи (по спомени на А. Куманова) в словата на Т. Боров израз: „*Както казва Гьоте...*” и днес ни посочва *ХОЛИСТИЧНОТО УНИВЕРСАЛНО ХУМАНИТАРНО* мислене на Й. В. фон Гьоте – Т. Боров за културната вечност (*днес:* библио-инфо-ноосферата) – като *ориентир – компас* с възможно най-високо *МОРАЛНО-ЕТИЧНО* качество – за *космическото* в основата си *МЕНТАЛНО УНИКАЛНО МОДЕЛИРАНЕ* **ВЪВ ВСЕКИ ЕДИНИЧЕН ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВЕН АКТ**

НА БЕЗКРАЯ ОТ ТРАНСФОРМИРАЩИ СЕ ДОКУМЕНТАЛНИ ФОРМИ НА ОТРАЖЕНИЕТО на творенията на човека, фиксирано от РИЗОМАТА от ИСТОРИОГРАФСКИ връзки на гледища...

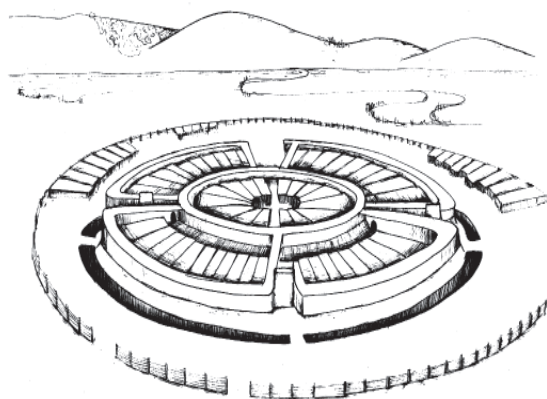
В културолого-феноменологичен смисъл и **БИБЛИОТЕКАРЯТ** на К. Шпицвег, и **БИБЛИОТЕКАРЯТ** на Т. Боров *се ИЗКАЧВАТ ПО СВОИТЕ СТЬЛБИ* към ДНЕШНОТО – НАШЕТО *постмодерно време-пространство*, в което всеки има *толкова*, колкото *разбира* и *може*: при първия – стълбата е **ФИЗИЧЕСКА**; при втория – **ИДЕАЛНА, МЕНТАЛНА**... А съвременната на *постмодерното време-пространство* **БИБЛИОТЕКА** все повече прилича на *космически център за управление на полети* – като например новоизградената през 2017 г. Публична библиотека на Тянжин Бинхай (Tianjin Binhai) в Североизточен Китай¹¹² (Ил. 2). Благодарение на **ПОСТМОДЕРНИЯ БИБЛИОТЕКАР** *неговата* – *нашата* **БИБЛИОТЕКА** – чрез терминалите ѝ, които *той навигира*, – всеки отива *там*, където *иска* и *може* – *в съответствие с разбиранията си*...

ПОСТМОДЕРНИЯТ БИБЛИОТЕКАР не винаги *физически* е на разположение в библиотека от типа на Публичната библиотека на Тянжин Бинхай (*вж: бел. 112*)... Той се оказва често физически не в *центъра за управление на полети* (*например*: може да е в *гараж* – *вж: Юджийн Гарфийлд*)... Но *чрез ЗНАНИЯТА* и *РАЗБИРАНИЯТА си*, чрез **ТЕХНОЛОГИИТЕ** той е в състояние **ДА НАВИГИРА** полета на всекиго – да отиде *там*, където *иска* и *му е необходимо*...

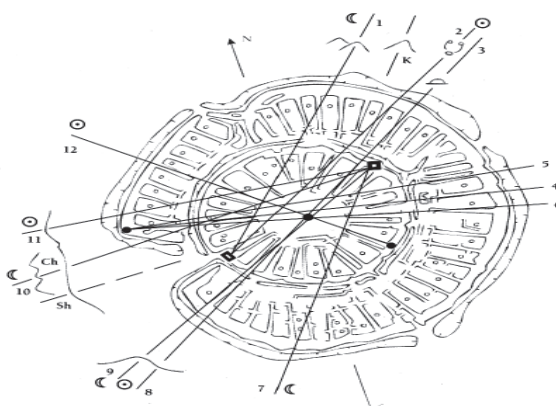
Ил. 2. Публичната библиотека на Тянжин Бинхай (Tianjin Binhai) в Североизточен Китай (2017)

В космогоничното в корена си мислене за *постмодерния* БИБЛИОТЕКАР и неговата БИБЛИОТЕКА е встроена цялата световна история на библиотеките¹¹³, но преди всичко – и историята на знанието, свързващо човека с космоса – като например града-дом (в космоса) в Страната на Градовете в Аркаим (Ил. 3)¹¹⁴...

Ил. 3. Аркаим – град-дом в космоса
(схема по изд. „Аркаим : У истоков цивилизации” – 2009)

От жреца на Аркаим, разположен на точка от главните астрономически азимути (Ил. 4), се формира планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия (един от най-великите учени Ератостен /Eratosthenes, 276-194 пр. Хр./ е бил главен библиотекар на Александрийската библиотека)...

Ил. 4. Аркаим – главни астрономически азимути
(схема по изд. „Аркаим : У истоков цивилизации” – 2009)

... Наблюдението на Й. В. фон Гьоте като че ли най-точно описва установяваната от *историографията и когнитологията ризоматична феноменология* на свързаност между явленията не само в посока *от миналото към настоящето*, но и *от настоящето към миналото*:

„Началото и Краят завинаги едно са,
и туй, което се таи в Средата,
е краят на начало и началото на края.”

Й. В. фон Гьоте.

Западно-източен диван, прев. А. К., Н. К.¹¹⁵...

Библиотечно-библиографски, справочно-информационно погледнато, ЕНЦИКЛОПЕДИИТЕ от типа на *Encyclopedia Americana, Encyclopedia Britannica, Encyclopedia Iranica, Encyclopedia of Islam, Encyclopaedia Universalis, Grande encyclopédie Larousse, Meyers Grosses Universal Lexicon, The New Saxton Encyclopedia, Большая советская энциклопедия, Большая российская энциклопедия...* (ще *цитираме* и някои трудове, създадени в служба „Българска енциклопедия” на Българската академия на науките: изд. под ред. на **библиографа** – историк на **библиографията**, полиглот и преводач **Николай Николаев** /1912-1975/, сътрудник на Българския библиографски институт /1945-1958/): „*Кратка българска енциклопедия*” (т. 1-5, 1963-1959), „*Българска енциклопедия А-Я*” (1974)...) ... се намират на разположение на **БИБЛИОТЕКАРЯ** и на **ЧИТАТЕЛЯ** на **БИБЛИОТЕКАТА** – *физически* или *виртуално*, – **НО ТРЕТИРАНИ КАТО РИЗОМАТИЧНА ИСТОРИОГРАФСКА СИСТЕМА ОТ ВРЪЗКИ И ЗАВИСИМОСТИ (!)**, са **ОБРАЗИ** на *космогоничната РЕАЛНА ИДЕАЛНА МЕТАФИЗИЧНА библио-инфо-ноосфера*...

В *тук цит.* издания са **МАРШРУТИТЕ, КАРТОГРАФИРАЩИ**¹¹⁶, фиксируеми *чрез историографията – когнитологията – ризомата, ПОСОКИТЕ – МАГИСТРАЛИТЕ* на установяването на *факти, документи, метасистеми и философски картини*...

Към **НАУЧНОТО ПОЗНАНИЕ** на феноменологията и на **БИБЛИОТЕКАРЯ**, и на **БИБЛИОТЕКАТА**, и на **АДРЕСАТА** на информация в *постмодерното ни съвремие* е насочена и **ГЛОБАЛНАТА СТРАТЕГИЯ** на **ЮНЕСКО** за **НАУКАТА** към 2030 г., ориентирана към *парадигмалните зависимости*: повишаване на **НАУЧНАТА** и **ТЕОРЕТИКО-ПРИЛОЖНАТА** тежест – на **МЕТОДОЛОГИЯТА (ФИЛОСОФИЯТА)** на **ПОЗНАНИЕТО**¹¹⁷.

МЕТОДОЛОГИЯТА (ФИЛОСОФИЯТА) на познанието е *тази*, която прави **РАЦИОНАЛНО** – не само *библиометрично*, но и **ХУМАНИТАРНО (!!!)** **ИЗМЕРИМО** – наблюдението на **НЕВИДИМАТА ОНТОЛОГИЯ** на света, структурираща и позиционираща **физическите реалии**.

МЕТОДОЛОГИЯТА на познанието е **ИДЕАЛЕН, МЕНТАЛЕН** (конфигуриран *от, чрез, в ПСИХИКАТА !!!*) **РЕАЛЕН** системно-структурен израз – **КЛЪСТЕР** – на **БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА**.

... *С цит. по-горе* израз „**психоцивилизация**” на полския философ и писател,

творил в областта на научната фантастика и сатирата, Станислав Лем (Lem, St., 1921-2006)¹¹⁸ се фокусира вниманието върху **РАЦИОНАЛНО** извежданото кълбо от **психофизиологични и социологофеноменологични**¹¹⁹ зависимости в **библиоинфо-ноосферата**, сред които е **когнитивната триада: адресат – библиотека – документ (Сх.)...**

... Любопитно е, че това е забелязано от твореца още към **1964 г.** – повече от цяло десетилетие (!) преди встъпването на човечеството към **1975 г.** в *постнекласическата „ера“ на познание...*

... Но **през 1964 г.** информатизацията по света удивително бързо набира *скорост...*

... През 1964 г. вече е създаден в САЩ от Юджийн Гарфийлд (Garfield, E. El., 1925-2017) във Филаделфия, щата Пенсилвания (Philadelphia, Pennsylvania) през 1961 г. Институтът за научна информация – ИНИ (Institute for Scientific Information – ISI), който става гръбнакът на компанията Thomson Reuters (днес: Clarivate Analytics), чийто основен продукт (от 1964 г.!) е индексът на цитиранията „*Science citation index*” (SCI)¹²⁰ – текущо издание на *световната универсална естественонаучна библиография*, последвано от аналогично издание в областта на *световната универсална библиография по обществени и хуманитарни науки* „*Social sciences citation index*” (SSCI)¹²¹ (вж: бел. 23): **БИБЛИОГРАФСКИЯТ ПЛАНЕТАРЕН МОДЕЛ НА НАУКАТА**, към който е ориентирана информацията в международен мащаб – *от World catalog до* въвежданата в момента повсеместна система за *библиометрично и хуманитарно измерване на научната продукция на изследователите* (през 80-те години на ХХ в. в *цит. изд. /вж: бел. 120-121/* работят вече около 500 специалисти от различни сфери на познанието; *днес: над 2000*)...

... През 1964 г. в България вече е закрит – през 1964 г. – Българският библиографски институт (създаден от Т. Боров през 1941 г.), сътворил знаменития „*Годишник на Българския библиографски институт*”¹²² – издание с непреходна слава, *диктуващо законите на информационното моделиране за целия културен свят в зората на информационния бум*, започнал в хода на Втората световна война като процес и станал очевиден за човечеството именно от 1960-те години на ХХ в. – началото на *информационната индустрия* (вж: бел. 120-121).

Не толкова многочислен – като на „*Science citation index*” (SCI) (вж: бел. 120) и „*Social sciences citation index*” (SSCI) (вж: бел. 121) – **около 70 души** е колективът на „*Годишника на Българския библиографски институт*”...

... Именно посоченото от С. Лем – **РАЦИОНАЛНО** извеждано кълбо от **психофизиологични и социологофеноменологични зависимости** в **библиоинфо-ноосферата** (*тук: триадата: адресат – библиотека – документ*) – под формата на **РАЦИОНАЛНИ ЗАДАЧИ** за **СЪОТНАСЯНЕ** на **МАТЕРИАЛНОТО и ИДЕАЛНОТО** в **света на ПОЗНАНИЕТО и ОТРАЖЕНИЕТО** на **този свят в ДОКУМЕНТАЛНАТА информация**, издигнати пред човечеството от *постмодерното време* – **ПРАКТИЧЕСКИ РЕШАВАТ** *днес:*

- и **БИБЛИОТЕКАРЯТ**;
- и **БИБЛИОТЕКАТА**;
- и **АДРЕСАТЪТ** на информация...

За **БИБЛИОТЕКАРЯ** триадата: *адресат – библиотека – документ* е **ОТВЕС**, с който се създава **РАВНОВЕСИЕ – ИЗОСТАЗИЯ**¹²³ в информационното време-пространство.

За **БИБЛИОТЕКАТА** триадата е **MODUS VIVENDI** – тя съществува, за да реализира взаимодействието между компонентите на триадата.

За **АДРЕСАТА** на информация *тази* триада е **ФОРМА НА КОСМОГОНИЯ** – *ментално и реално* индивидуално свързване с посоките на знанието, които *ризоматично и историкографски* отвеждат по уникален начин във всеки *единичен* акт на познанието в безкрая на библио-инфо-ноосферата...

А **АДРЕСАТЪТ** на информация е **ГЛАВНИЯТ** в кръга от зависимости, поради което **НЕГОВАТА** – **КОСМОГОНИЧНА** – феноменология е **СИСТЕМО-ОБРАЗУВАЩА** за творящото се в безкрая: библио-инфо-ноо-антропо-семио-психомнемо-гносео-техносферата, измервано *от знаниевия клъстер: библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии...* чрез *тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание...*

II. 6. Библиотечната наука – спомагателна; библиографските системи на науките – част от тези науки

В *цит. по-горе* (вж: Разд. I. 3) статия „Библиотечна наука” (1948)¹²⁴ чрез *знаниевия клъстер* библиотеко-библиографо-книгознание Т. Боров описва библиотечната наука като *спомагателна*, изтъквайки принадлежащата на клъстера вътрешна диференциация от пресичащите се вихри, които **постмодерното** време естествено разширява и уточнява: **библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии** (вж: Разд. I. 1)...

Виждайки в библиотеката „по-скоро *фабрика*, отколкото *архив*”¹²⁵, Т. Боров застава на позицията, че **библиотечно-информационното образование** следва да дава **професионална** (по-широко понятие от: *техническа* и *технологична*)¹²⁶ подготовка¹²⁷.

... Като **библиограф** на **световната (международната) универсална библиография** („Пътя към книгите”) (вж: Разд. I. 3), Т. Боров разбира **професионалната подготовка** в хода на **библиотечно-информационното образование** като имаща задължителна **ориентация преди всичко към ОНТОЛОГИЧНИТЕ ВЪПРОСИ НА БИБЛИОГРАФИРАНЕТО**, което – когато библиогра-

фите извайват – коват **ключове** за **библио-инфо-ноосферата** – **РИЗОМАТИЧНА ИСТОРИОГРАФСКА КОГНИТОЛОГИЧНА НЕВРОННА СТРУКТУРА** на връзки от **МИСЛЕНЕТО, СЕМАНТИКАТА** на **ОТРАЖЕНИЕТО** на документите (библиографираното) (*вж:* Разд. II. 5), имаща изцяло **МЕНТАЛНО** – идващо от **БИБЛИОГРАФА** (!!!) и усиляно от **АДРЕСАТА** на информацията (!!!) – естество, което с особена сила се откроява в *постмодерната* епоха на ускорено **технологизиране**. (Всеки стандартизиран формат на библиографиране – както добре е известно на библиографите – се превръща в **ПРОПУСКАТЕЛЕН механизъм** за **МИСЛЕНЕТО, МЕНТАЛНОСТТА** на водещия библиографирането, ориентирани към създаването на **„ОТСЪСТВАЩАТА СТРУКТУРА НА ИНФОРМАЦИЯТА”** – **БИБЛИОГРАФСКАТА РИЗОМА, ОЖИВЯВАНА от, чрез и във ВЪЗПРИЯТИЕТО** на **АДРЕСАТА...**)

Т. Боров излага *по-горе* разкритото като специално подчертава: **„УМИШЛЕНО СВЪРЗВАМ БИБЛИОТЕКАРСКАТА ПРОФЕСИЯ** със заниманието с **БИБЛИОГРАФИЯ** – това е истинско поле за **НАУЧНО проявление на БИБЛИОТЕКАРЯ**”¹²⁸.

Т. Боров разкрива характера на това „научно проявление”: **„самият научен живот има най-голяма полза от признаване на библиотечната наука, което значи – от нейното успешно по-нататъшно изграждане и развитие**”¹²⁹.

И обобщава: „**добрите библиотеки, както и библиографията, са безспорно – ТОВА ПОНЕ Е БЕЗСПОРНО** – едно **ПЪРВОРАЗРЕДНО помощно средство, основа за развитието на ВСИЧКИ НАУКИ**”¹³⁰.

Спомагателния характер (При Т. Б.: „**помощно средство**”. – Бел. А. К.) на **библиотекознанието** (При Т. Б.: „**добрите библиотеки**”. – Бел. А. К.) и **библиографознанието** (При Т. Б.: „**библиографията**”. – Бел. А. К.) придобиват качество: **ПЪРВОРАЗРЕДНО** (При Т. Б.: „**първоразредно помощно средство**. – Бел. А. К.), и **това „средство”** е изведено по **ЕБЕРТОВСКИ** (*вж:* разд. I. 2) до **МЕТОДОЛОГИЧНОТО – МЕТАФИЗИЧНОТО – ФИЛОСОФСКОТО равнище на ПОЗНАНИЕТО**, определено като **„ОСНОВА за развитието на ВСИЧКИ НАУКИ”**.

Универсализмът в мисленето на Т. Боров за **библиотекознанието** и **библиографията** е с **универсална хуманитарна футуристична насоченост**, и изцяло е обърнат към *постмодерното* разбиране на връзките между нещата...

Разбирайки **БИБЛИОГРАФСКИТЕ системи на науките**¹³¹ като **част от тези науки**, Т. Боров от **философски, универсални, хуманитарни позиции дедуктивистично** извежда – подобно на разбирането в Германия и за **библиотеките**, и за **библиотечно-информационното образование** – за **„самостоятелност на библиотекарската професия**”¹³², – че в планировката на **НАУЧНАТА ОТРАСЛОВА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ: ФАСН**¹³³ – **ПРЕДМЕТ НА ОБУЧЕНИЕ** – **чрез библиотеките (библиографията)** са **„ГОЛЯМА ЧАСТ ОТ ПРОБЛЕМИТЕ НА БИБЛИОТЕКАТА като жив културен организъм**”¹³⁴.

Определящ **библиотека** като **„жив [1] културен [2] организъм [3]”**, Т. Боров се основава на **БИБЛИОГРАФСКАТА (ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛНАТА:**

ОТРАЗЯВАЩАТА – чрез **МЕНТАЛНОСТТА** на библиотекаря/библиографа – първични документи) **ФЕНОМЕНОЛОГИЯ НА ИНФОРМАЦИЯТА (ИНФОРМАЦИОННОТО МОДЕЛИРАНЕ)**:

- [1] **ОЖИВЯВАЩА**: чрез *отношението*: читател/адресат – книга/документ;

- [2] **КУЛТИВИРАЩА**: посредством *тривиума*: библиотеко-библиографо-книгознание;

- [3] **КОСМОЛОГИЗИРАЩА** (*свързваща по всички порядъци на информационната реалност: факти – документи – метасистеми – философски картини ВСЯКО търсене на информация с космогоничното историографско когнитологично ризомно коренище от връзки на библио-инфо-ноо-антропо-семео-психо-мнемо-гносео-техносферата*) в *триадата*: адресат – библиотека – документ.

Описаният от Т. Боров **кълъстер на информатизацията** като нейни вихри [1-3] (*срв.: Разд. I. 1*), *лапидарно* обозначен (кълъстера) от *текстовете, контекстовете и надтекстовите дискурси* на учения, естествено привеждат към „**проблемите на библиотечната политика**”¹³⁵: „и докрай ще си останат запечатана със *седем печата тайна*”¹³⁶...

Позовавайки се на успешно развиващата се **катедра по библиотечно дело в Университета в Гьотинген (Georg-August-Universität Göttingen) (1886-)**¹³⁷, Т. Боров акцентира на *плодотворната за библиотечно-информационното образование диада „библиотечна наука” – „библиотечна практика*”¹³⁸.

От тази платформа Т. Боров създава **планировката на платформата на библиотечно-информационното образование в България**...

II. 7. Библиотечно-информационно образование:

библиотечна наука – библиотечна практика

(Методологичното равнище на познание и онтология на информатизацията)

Т. Боров посочва **ИМПЕРАТИВА** на *плодотворната за библиотечно-информационното образование* универсална диада „**библиотечна наука**” – „**библиотечна практика**” (*вж: бел. 138*): „Добрите библиотеки ... и библиографията ... – *помощно средство, основа за развитието на всички науки*” (*вж: бел. 130*), които са базирани от **НАУЧНАТА ОТРАСЛОВА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ: FACH**, обозначававан днес като **КОНТЕНТ** на „**информационна наука**” (не само за *научната отраслова специализация /и тази на литературата по дадената сфера: източникознанието/ по отделните науки*, но в *това* число – и за *тривиума*: **библиотеко-библиографо-книгознание /и тази на литературата по дадената сфера: източникознанието/ по отделните сегменти на самия тривиум**).

Fachът на *тривиума*: **библиотеко-библиографо-книгознание** е видян от Т. Боров:

- **в универсалното научно познание като негова** (на *това* познание)

СПОМАГАТЕЛНА – на **КОНТЕНТА** – ипостас;

- през **ризомно-ретикуларната** методология: **СИТО** на **отражението** – на **документалната** информация – в **СЪЗНАНИЕТО** (на **АДРЕСАТА/ЧИТАТЕЛЯ: БИБЛИОТЕКАРЯ / БИБЛИОГРАФА / КНИГОВЕДА / ДОКУМЕНТАЛИСТА / АРХИВИСТА / ПОЛИГРАФА / ИНФОРМАТИКА...**)...

Латидарно:

Фокусираното от Т. Боров **МЕТОДОЛОГИЧНО** равнище на познанието на диадата „библиотечна наука” – „библиотечна практика” разкрива **ОНТОЛОГИЯТА** на информатизацията като **СЪДЪРЖАНИЕ** на **БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО** (библиотечно-библиографско-книговедското) **ОБРАЗОВАНИЕ**.

Философията на формите на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание в **триадата:** адресат – библиотека – документ е в **системна обвързаност** с **жизненото и творческо кредо на Т. Боров...**

В концепцията на Т. Боров за библиотечно-информационното образование **метасистемната цялост на тривиума** (библиотеко-библиографо-книгознание) в **триадата** (адресат – библиотека – документ) се корени в:

- **науката** (1);
- **информационно-комуникативната (библиотечно-библиографско-книговедската) практика** (2);
- **историко-културната традиция** (3);
- **трансформатизма – интеракционизма на реалността** (документалният поток) и **съзнанието** (на **СУБЕКТА – АДРЕСАТА – БИБЛИОТЕКАРЯ, който търси, установява и разпространява информация**) (4)¹³⁹.

Погледнато в **ретроспективен план**, концепцията на Т. Боров за **МЕТОДОЛОГИЯТА** и **КОНТЕНТА** на библиотечно-информационното образование е не само съотносима със **съвременния постмодерен** статус на **библио-инфо-ноосферата**, но може да бъде определена като **авангардна** за **началото на информационния бум**.

Тази концепция е част от **венеца** от **безсмъртни дела** на Т. Боров и е **тяхна квинтесенция:**

- създаденият **Български библиографски институт „Елин Пелин” (ББИ ЕП)** (*по-нататък:* Бълг. библиогр. инст. /ББИ/) и неговия **„Годишник...”** (*вж:* бел. 122):

- - **ДО ОТКРИВАНЕТО НА ТОЗИ ИНСТИТУТ** В 1941 г. **БЪЛГАРСКИТЕ БИБЛИОТЕКАРИ УСПЯВАТ В ОБЩИ ЛИНИИ САМО ДА НАВАКСАТ ИСТОРИЧЕСКОТО СИ ИЗОСТАВАНЕ;**

- - **ИМЕННО ББИ ИЗДИГА БЪЛГАРСКОТО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И БИБЛИОГРАФИЯ НА ЕВРОПЕЙСКО, МЕЖДУНАРОДНО И ДОРИ НА СВЕТОВНО НИВО,** И ТОЧНО **БЛАГОДАРЕНИЕ** НА **ТОВА НЕГОВИТЕ КАДРИ И ТЕХНИТЕ УЧЕНИЦИ ПРЕМИНАВАТ БЪРЗО И БЕЗПРОБЛЕМНО В НОВАТА ЕРА НА ГЛОБАЛНАТА ИНФОРМАТИЗАЦИЯ ...** (*вж:* разд. I. 1);

- разкритата следа на България към световната (международната) универсална ретроспективна библиография („Пътя на книгите”) ... (вжс: разд. I. 1 – I. 4);

- възстановеният след Втората световна война „Български книгопис” ...;

- изградената специализирана катедра по библиотекознание и библиография в Софийския университет ... (вжс: разд. III. 1 – III. 2);

- построяването на сградата на Националната библиотека¹⁴⁰ ...

Библиотечно-библиографско-книговедската концепцията на Т. Боров е ВОДОРАЗДЕЛ, но и СВЪРЗВАЩ ФЕНОМЕН между ДВЕ СИНТАГМИ НА ПОЗНАНИЕ НА ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКАТА ПАРАДИГМА НА БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА:

- **СИНТАГМАТА НА ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ**, характерна за етапа на *наваксването на историческото ни изоставане и*

- **СИНТАГМАТА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ**, свързана с *новата ера на глобалната информатизация без географски, административни и институционални демаркационни линии.*

... На наблюдаването на *преминаването от едната към другата синтагма* в създадените от **ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ** на Държавния библиотекарски институт – Университета по библиотекознание и информационни технологии **КНИГИ**, които (**ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ**) излизат от недра на **БИБЛИОГРАФСКИТЕ ЛАБОРАТОРИИ** на *Българския библиографски институт, Националната библиотека и образователната система за висша квалификация у нас и в чужбина*, са посветени разд. III. 3. 3. 2 – III. 3. 3. 3 (срв.: по-долу) ...

Концепцията на Т. Боров за библиотечно-информационното образование издържа и на проверката на най-точния съдник – времето: установявано и особено актуално и в научен, и етичен план в *постмодерното настояще*...

... *Съвременната постмодерна релност* поднася букет от **универсални подходи на универсалната хуманитаристика за интердисциплинарното** – от възможно най-висока проба – **комплексно осмисляне и интерпретиране на информатизацията чрез библиографията, документалистиката, архивистиката, информатиката, информационните технологии**...

И *тези* подходи са в унисон с мисленето на българския архитект на **библио-инфо-ноосферата**.

Достатъчно е да се позовем на най-значимите **научни трудове** на *постмодерната* неklasическа парадигма на библио-инфо-ноосферата от последните години:

- „*Въведение в ИНФОРМАЦИОННАТА НАУКА*” (2013) на професора по информационни и библиотечни науки в Сити унивърсити в Лондон (City University-London) **Дейвид Баудън (Bawden, D., 1952-)** и неговия съавтор **Лин Робинсън (Robinson, L.)**¹⁴¹;

- „*СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ СЛУЖБИ : Въведение*” (2011) на почетния доцент по библиотекознание в Университета на Илинойс – Чикаго (University of Illinois at Chicago) **Ричард Боп (Bopp, R. E., 1944-2011)** и на професора

по библиотекознание от същия университет **Линда Смит (Smith, Linda, 1949-)**¹⁴²;

- „**ХУМАНИТАРНОТО информационно ТЪРСЕНЕ**” (2010) на професора по информационни науки в Университета Куинс – Белфаст, Англия (The Queen’s University of Belfast) **Джулиан Уорнър (Warner, J., 1955-)**¹⁴³;

- „**НОВО ВЪВЕДЕНИЕ в БИБЛИОГРАФИЯТА**” (2009) на библиографа и библиотекар в Кеймбриджския университет (University of Cambridge) **Филип Гескъл (Gaskell, Ph., 1926-2001)**¹⁴⁴;

- „**За ТЪРСЕНЕТО : ХУМАНИТАРНОТО формиране на ЗНАНИЕТО посредством БИБЛИОТЕЧНАТА и ИНФОРМАЦИОННАТА НАУКА**” (2007) на доктора на информационните и библиотечните науки от Калифорнийския университет в Бъркли (University of California at Berkeley) **Алън Конрад (Konrad, All.)**¹⁴⁵;

- „**ТЕОРИЯ на ДОКУМЕНТА**” (2009) на професора по документология в Университета на Тромсьо, Норвегия (University of Tromso, Norway) **Нилс Лунд (Lund, N. W.)**¹⁴⁶...

... Особено внимание в *този* кръг от уникални приноси към методологията и практиката на информатизацията заслужава и трудът:

„**Най-старата АРХИВНА НАУКА : първите учебници по архивистика на Якоб фон Раминген (1571) и Балдасаре Бонифачо (1632)**” (2013) на учения – библиограф и архивист от Националния архив на Норвегия (National Archives of Norway) **Тор Вайдлинг (Weidling, T., 1957-)**¹⁴⁷...

Континуумът на **библиотечно-образователното** и **библиотечно-информационното пространство** е забележителен в гледището на Т. Боров, и той е в унисон с вижданията на *цит.* изследователи, което е в съзвучие и с **най-модерните (в много отношения и все още футуристични)** съвременни платформи на ЮНЕСКО¹⁴⁸.

**III. Постмодерна интеракция на триединството
на библиотечно-информационната наука,
библиотечно-информационната практика
и библиотечно-информационното образование
за адресата на информацията – библиотеката – документа
(TABULA GRATULATORUM)**

„Я – океан,
И зыбь развития,
И ткацкий стан
С волшебной нитью
Где времени кинув сквозную канву,
Живую одежду я ткаю Божеству.”

И. В. фон Гете / прев. Б. Л. Пастернак¹⁴⁹

**III. 1. Около *началото* на Катедра
„Библиотекознание и библиография”
на Университета по библиотекознание
и информационни технологии
в Държавния библиотекарски институт
(Калейдоскоп на формите на *библиотечна квалификация*
в България към 1950 г.
и преподаваните *библиотечно-информационни дисциплини*)**

Днес съществуващата Катедра „Библиотекознание и библиография” (в годините – и *други назв.*: „Библиография” /1964-1992/, „Библиография и научна информация” /1992-1997/, „Библиотекознание” /1968-1997/, „Библиотекознание и библиография” /1998-2008/, „Библиотечни науки” /2008-2018/, „Библиотекознание и библиография” /2019- /) на отбелязващия през *наст.* 2020 г. своята 70-годишнина Университет по библиотекознание и информационни технологии – УниБИТ е първото *специализирано учебно и научноизследователско* звено в библиотечно-информационното образование в България (*срв.*: разд. III. 3. 3. 7).

Това първо специализирано учебно и научноизследователско звено в библиотечно-информационното образование в България възниква на 1 ноември 1950 г. и се ръководи от известния библиотековед Ценко Цветанов (1904-1960 /брат на Т. Боров /), който е директор на новосъздадения *тогава* Държавен библиотекарски институт (ДБИ – в годините – и *други назв.*:

- Институт по библиотечно дело – ИБД /1989-1992/,
- Полувисш институт по библиотечно дело – ПИБД /1993-1997/,
- Колеж по библиотечно дело – КБД и Колеж по библиотекознание и информационни технологии – КБИТ /1998-2003/,
- Специализирано висше училище по библиотекознание и информационни технологии – СВУБИТ /2004-2009/,
- Университет по библиотекознание и информационни технологии /от 2010/).

Веднага със създаването си ДБИ кани Т. Боров за хоноруван преподавател по специалните дисциплини.

Към него – живия класик на библиотечно-библиографското дело е отправена дори и молбата *още* през първата учебна 1950/1951 г. на ДБИ – именно той сам да предложи *тези* дисциплини.

И Т. Боров прави *техен* проекто-план, както и план за заседание за *КАТЕДРА* по *БИБЛИОГРАФИЯ* при ДБИ, предназначен за зимния семестър на учебната 1951/1952 г., за което свидетелства архивът на Т. Боров, съдейки по който, „Т. Боров ратува за функционирането му като *ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ*” (Д. Правдомирова – *срв.*: бел. 251)...

И като се убеждава, че ДБИ ще има статут на *полувисш* институт, Т. Боров разработва *идеята си* за създаване на *специалност* „Библиотекознание

и библиография” в Софийския университет „Св. Климент Охридски” – СУ, която се открива от началото на учебната 1954/1955 г.

... Цели ПЕТ И ПОЛОВИНА ДЕСЕТИЛЕТИЯ ще бъдат необходими на *обществения* интелект, за да стане възможно през 2004 г. архитектът на информационната среда без граници от постнекласическата реалност Стоян Денчев да *отстои, осъществи и завещае* на потомците ДБИ – ИБД – ПИБД – КБД – КБИТ през 2004 г. като *ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ – СВУБИТ*, и още след едно друго ПОЛОВИН ДЕСЕТИЛЕТИЕ, през 2010 г. – като *УНИВЕРСИТЕТ – УниБИТ*...

Пет години след създаването на ДБИ се учредява едноименната Катедра в СУ (днес: „Библиотекознание, научна информация и културна политика”) по инициатива на Т. Боров.

Тази катедра просъществува като *отделна специалност* само две години и възвръща своята самостоятелност едва 40 години по-късно...

Ликвидиран е и емблематичният Български библиографски институт поради чисто конюнктурни съображения...

Но следва да отчитаме, че през 1953 г. в СУ първоначално е основана Катедра „Архивистика”, в която има *дисциплина* „Библиотекознание и библиография” (от 1955).

В СУ *библиотековедски дисциплини* се преподават от 1924 г.:

- библиотекознание: Стоян Аргиров (1924-1935);

- библиотекознание и библиография:

-- Никола Михов (1940-1941);

-- Тодор Боров (1943-1969).

В създадената *тук* през 1953 г. *специализирана катедра* първоначално студентите се обучават в *самостоятелна специалност*, а впоследствие обучението се извършва под формата на *втора специалност*, придобивана успоредно с *основната*, а и чрез *следдипломна квалификация*.

През 1986 г. катедра „Библиотекознание, научна информация, културна политика” е включена в Центъра по културознание към СУ.

През 1992 г. е създадена Катедра „Библиотекознание, библиография и научна информация” към Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий”...

От учебната 1993/1994 г. във Философския факултет на СУ е създадена *самостоятелна специалност* „Библиотечно-информационни дейности” (БИД) с *петгодишен срок* за редовно обучение и *тригодишен срок* за задочно обучение (само за завършилите полувисше образование в Института по библиотечно дело – ИБД, преобразуван през 1998 г. в Колеж по библиотечно дело – КБД).

През 2003 г. специалност БИД е преименувана в специалност „Библиотечно-информационни науки” (БИН), като новото наименование е в съответствие с възприето в международната университетска практика.

От учебната 2006/2007 г. досега в специалност БИН се осъществява прием в *редовна и задочна форма на обучение* (след завършено средно образование и за срок

на обучение 4 години) в една *бакалавърска* и три *магистърски програми*, както и за придобиване на *образователна и научна степен „доктор“*.

По *този* начин специалността „Библиотечно-информационни науки“ се поддържа от катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“.

**III. 2. Около корените на Катедра
„Библиотекознание и библиография“
на Университета по библиотекознание
и информационни технологии –
Държавния библиотекарски институт
(Архитекти на *библиотечно-информационната наука*,
библиотечно-информационната практика
и *библиотечно-информационното образование*)**

В *този* продължителен и екзистенциално важен период именно ДБИ и неговата главна катедра полагат **основите на библиотечната и библиографска професия в България**.

Разкритият в цялост от Т. Боров – чрез *знаниевия кълстер библиотеко-библиографо-книгознание* – характер на библиотечната наука като спомагателна (*вж: бел. 124-138*), и произтичащата от *тази онтология* – същност и на библиотечно-информационното *образование*: симбиоза на библиотечно-информационната *наука* – библиотечно-информационната *практика* (*вж: бел. 139-148*), са в основата на философията на платформата на ДБИ...

Поради специфични – обективни и субективни – обстоятелства, в ДБИ преподават и творят едни от най-добрите специалисти не само в съответните области, но и в страната изобщо...

Този „синдром“ на свръхпринадената високоинтелектуална стойност ще се възпроизведе с още по-голяма сила след 2002 г. от наследниците на ДБИ: Колежа по библиотекознание и информационни технологии (КБИТ) – Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУБИТ) – Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ).

Именно Катедрата „Библиотекознание и библиография“ – в синхрон с другите катедри на УниБИТ – става база за *апробиране и въвеждане на най-съвременните методи на обучение и изследване на библиотечното дело*, което издига университета на световно ниво.

Именно тук се реализират иновативни платформи и проекти като Лабораторията по библиотечни технологии (LibLab), „Българските градове през Възраждането“, „Авторскоправна политика на библиотечните и културните институции“. Тук е издаден – с *два топоса*: София и Санкт Петербург – и първият и единствен обобщаващ труд в Централна и Югоизточна Европа „*Увод в хуманитарната библиография*“ и много други.

Сред преподавателите и сътрудниците на катедрата и дъщерните й

образования са личности, специализирали и дори получили научни степени от най-авторитетните библиотечни академични институции в чужбина, в които и днес преподават – например: историографът и специалист по западна литература доцент д-р Елена Нерлих-Злагева – Университет на Йена „Фридрих Шилер“ (Friedrich-Schiller-Universität – Jena, DDR/BRD) (*вж и по-долу*)...

... Библиотечни курсове към Върховния читалищен съюз (ВЧС) се водят от 20-те години на ХХ в.: Стоян Аргиров, Ячо Хлебаров (1923-1943).

Лектор в тези курсове (към ВЧС) е и Васил Класанов (1880-1950), който слуша лекции по библиотекознание при Стоян Аргиров и е един от близките му сътрудници (каквто е и на проф. Иван Шишманов /1862-1928/). В. Класанов е член е на Управителния съвет на ВЧС (1922-1926), негов секретар и касиер, участва в създаването на Окръжните читалищни съюзи (1925), избран е за председател на Софийския окръжен читалищен съюз (1926-1930), учредител е на Библиотечния съюз и е негов председател (1926-1927) (възстановява го през 1938 г. и отново е негов председател). Той е първият инспектор по читалищно дело в Министерството на народното просвещение – МНП (*днес*: Министерство на образованието и науката) (1929-1930), ръководил библиотеките и музеите при Столична община (1931-1932), библиотекар (1933-1937) и уредник (1937-1948) в Народната библиотека в Шумен; автор на „Кратка история на библиотеките“ (1937) (*вж: бел. 150*) и множество статии, оценявани като „приноси за развитието на библиотековедската наука в България“ (М. Младенова).

Като сътрудник на МНП (1927-1934) и отговаряща за училищните библиотеки, Маргарита Димчевска (1892-1983), завършила Роберт колеж в Цариград – Robert College of Istanbul (1914) (на който е библиотекар: 1914-1918) и училище за библиотекари в Университета в Лондон – University of London (1923-1925), назначена със съдействието на проф. Иван Шишманов в Народната библиотека (1925-1927), където работи и по-късно (1934-1943) и изпълнява длъжността директор (1934-1935), главен библиотекар и завеждащ Чуждестранния отдел, организира образцова библиотека към Висшата кооперативна школа, специализира библиотечно дело в САЩ като стипендиант на фондация „Карнеги“ – Carnegie Foundation (1930), изнасяла лекции в Международното лятно училище към Обществото на народите – Женева – League of Nations at Geneva (1931), почетен член на Българския библиографски институт (1941-1964), станала преподавател в библиотечните курсове, организирани от МНП и ВЧС, в които чете лекции по библиотечна класификация и каталогизация на база на участието си в съставяне на правилата за каталогизация, изградена на базата на Англо-американската инструкция (1927-1943).

Форми на библиотечна квалификация извън ДБИ от 1949 г. са курсовете към Националната библиотека: за *среднисти* и *висшисти* (продължителност: 1, 3 и 6 месеца), и преподавателите в тях са от ДБИ, но и от СУ, Централната библиотека на БАН, Националната библиотека, Централния институт за научно-техническа информация.

Следипломната специализация по библиотекознание и научна инфор-

мация към Катедрата „Библиотекознание и научна информация” на СУ (1955) е само за *висшисти* (продължителност: 2,5 години; завършва се със защита на дипломна работа: равнява се на *второ висше образование*). В *тази* катедра се подготвят и *докторанти* под ръководството на някои от *сътрудниците на разтурения Български библиографски институт*: ръководителя на катедрата Елена Кирова (1919-2006), Божана Троянова (1913-2011), Искра Михайлова (1921-1998), Зорница Петкова (1927-) и др.

Курсовете за *библиотекари-висшисти* и *библиотекари-среднисти* за *масовите библиотеки* в различни моменти организират:

- *ПЪРВО* – Българският библиографски институт – 1948;

- *СЛЕД ТОВА* – НБКМ – 1949...

ДБИ се създава през 1950 г. в обществена ситуация, в която е назряла **НЕОБХОДИМОСТТА ДА СЕ ОБЕДИНИ И ОСИГУРИ В ЕДНО УЧЕБНО ЗАВЕДЕНИЕ комплексната образователна научно-теоретична и прак-тико-приложна подготовка на специалисти по библиотекознание, библиографознание и книгознание...**

Архитекти на ДБИ – УниБИТ, *библиотечното образование и библиотечната наука* – **АВТОРИ на ПЪРВИТЕ ОБОБЩАВАЩИ МОНОГРАФИЧНИ СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФСКИ ТРУДОВЕ по БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ от синтагмата на ДИФЕРЕНЦИРАНОТО ПОЗНАНИЕ** са личности, получили в годините висшето (и полувисшето) си образование в България, но и специализирали в чужбина (Италия – Флоренция; Германия – Франкфурт, Кьолн; Русия – Санкт Петербург и др.), които стават преподаватели на института и са свързани и *практически, и интелектуално* с Българския библиографски институт, НБКМ, Централната библиотека на БАН, СУ... – Ц. Цветанов, М. Василев, Б. Десев, Д. Кършовска, Д. Ганчева-Божинова, В. Младенова, П. Митрани, Б. Паунов, Д. Правдомирова, М. Младенова... (изброени по години на раждане и хронология на поява на обобщаващите им тр.; тр. на последните двама, *цит. тук, автори – Д. П. и М. М., клонят към синтагмата на ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО ПОЗНАНИЕ – на първия – в значително по-малка степен, на втория – в определено по-голяма степен – вж: по-долу, но са включени тук поради факта, че персоналиите са приключили трудовия си път – за днес действащите – вж: бел. III).*

Архитекти на ДБИ – УниБИТ са и *подготвящите ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИЯ СИНТЕЗ на ОТРАСЛОВОТО библиотечно-библиографско знание (дисциплини)* – Т. Арабаджиева, С. Кралев, Г. Драганов, Т. Бончева... (изброени по години на раждане – за днес действащите – вж: *цит. алманах*), който дава плодовете си *днес* (вж: **разд. ОБОБЩЕНИЕ: ШКОЛА**).

Представени в един ред *тук, тези архитекти на ДБИ – УниБИТ* следва да бъдат осмислени *компаративистично от историографско гледище в когнитологичен ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛЕН ризоматичен свод:*

- библиотековедът, библиографът и книговедът **ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ** (1904-1960), преподавател в ДБИ по общо библиотекознание и история на

библиографията (1951-1960), *директор на ДБИ* (1953-1960) – завършил *педагогика* в СУ (1929), *учителствал* във *видинските села* (1922-1926) и в *София* (1929-1939), *издател* на сп. „Ясна поляна” (с. Върбовчец, 1922-1926), *литератор – детски писател* (*редактор* на сп. „Поточе” /1931-1932/, *вестниците* „Въздържателче” /1936-1937/, „Весела дружина” /1937-1943/ и др.), *преводач, сътрудник на Министерството на народната просвета, Министерството на информацията и изкуствата, директор на издателство „Народна просвета”, старши уредник в Българския библиографски институт* (1948-1953), *съставител* на „Годишника на Българския библиографски институт” (Т. 2: 1947-1951. – 1953) и *редактор* на „Български книгопис”:

Съч.: „Българска библиография. Истор. преглед и днешно състояние” (1955; 2. изд. 1957) (учеб. за ДБИ);

„Материали по история на българската библиография до Освобождението” / Бълг. библиогр. инст. ; Под ред. на Т. Боров (1955);

„Българската книга след Девети септември. Статистически анализ” (1952);

„Училищни и детски библиотеки” (1930);

„Детски библиотеки” (1953; 2. изд. 1960) (учеб. за ДБИ);

„Общо библиотекознание” / съавт.: Е. Кирова (1956) (учеб. за ДБИ) (*вж: бел. 201*);

„Единни правила за описание на печатните произведения в масовите библиотеки” / съавт.: Д. Ганчева-Божинова, Л. Албанска (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961) (учеб. за ДБИ);

„Таблицы на десетичната класификация за масовите библиотеки” / съавт.: Д. Икономова (1951; 2. попр. и разш. изд. 1955; 3. попр. изд. 1960);

„Авторски таблици. Двужначни : Помагало за систем.-азб. нареждане на кн. в библ. / ред. ... (1952; 2. попр. изд. 1954);

„Минимум библиотечна техника” / състав.: ..., Н. Буссе (1951; 2. изд. 1953) ...¹⁵⁰;

- **книговедът, историкът на книгата и писмото, полиграфистът МАРИН ВАСИЛЕВ** (1907-1983), преподавател в ДБИ по **книгознание** (1950-1970) и автор на първите български учебници в областта, **положил основите на дисциплината**, завършил **икономика** в Държавното средно училище по книгопечатане и графични изкуства при Държавната печатница (1928) и в Свободния университет (*днес: Университет за национално и световно стопанство*) в София (1933), **ръководил учебна работилница в Държавната печатница** (1928-1948), **преподавал във Вечерното полиграфско училище** (1935-1944), в **Полиграфическия техникум** (1945-1950) и в СУ (1956-1971), **директор на Полиграфиздат** (1948-1950), **заместник-началник на Управление на издателствата, полиграфическата промишленост и книгоразпространението** (1950-1965), **създател на първото и единствено полиграфско списание у нас „Полиграфия”** (1949);

Съч.: „История и техника на книгата” (1955) (учеб. за ДБИ);

„Общо и приложно книгознание” ([2. попр. изд.] 1963; [3.] доп. изд. 1970. – В

кн. означ.: 2. изд.) (учеб. за ДБИ);

„Книгознание : Учеб. за учениците от средните Търг. у-ща – спец. „Книгоразпространение” / съавт.: Б. Ватрачки (1971) ...¹⁵¹;

- **библиографът – историк и критик на библиографията, теоретикът на библиофилството в библиографското знание, библиографоведът, редкият познавач на феноменологията на книгата като обект на библиографиране – от съдържанието до ex libris'a, библиотековедът БОРИС ДЕСЕВ (1910-1979), преподавател в ДБИ по обща библиография, справочно-библиографска работа и работа с читателя (1951-1979), където завежда Катедра „Библиография” (1964-1979), завършил Първа мъжка гимназия – София (1929) и славянска филология в СУ (1936), където слуша лекции по библиотекознание при Стоян Аргиров, библиотекар в Софийска градска библиотека (1939-1941), ръководил създаването на ученическите библиотеки в Столична община (1942-1943), библиотекар на нотната библиотека на Военно-представителния ансамбъл (на който е хорист) (1949-1950), художник – илюстратор на книги, художествен и графически оформител на периодични издания, автор на плакати и корици на книги; създателят на безаналоговата всеизвестна христоматия по българска обща библиография (1976), в която дава просторен и всеобхватен системен анализ на многобройните си библиографски открития: 1) по изключително трудно достъпните за изследване информационни реалии: библиографските известия през периода на ръкописната книга (: разд. I : „Опис на ръкописни книги от Зографския манастир” / К. Д. Петкович /1853 г./, „Българска книжнина” / Анастас Кипиловски /1836 г./, „Библиографски сведения в „Болгарска граматика” / Неофит Рилски /1835 г./, [библиогр. обзор] „Българска литература” / Райко Жинзифов /1871 г./, [първи препоръч. списък в бълг. библиогр. лит.] „Какви книги трябва да се прочитат” / Андрей С. Цанов /1873 г./ и т.н., поднесени в съответствие с откъси от научни изследвания върху тях от видни учени – акад. проф. Марин Дринов, акад. проф. Беньо Цонев, акад. Стоян Аргиров, акад. проф. Иван Дуйчев, д-р Маньо Стоянов, проф. Боньо Ангелов, проф. Христо Кодов и др.); 2) по развитието на българската библиография през периода на печатната книга (: разд. II: панорама на видовата диференциация на библиографските явления: отчетно-регистрационна библиография / „Списък за българските книги, които са издадени до сега” / Иван Шопов, 1852 г., „Книготис на новобългарската книжнина. 1806-1870” / Константин Иречек; препоръчителна библиография ...; издателско-информационна библиография ...; критична библиография ...; библиотечна библиография ...; персонална библиография ...; библиография на периодичния печат ...) и т.н.:**

Съч.: „Христоматия по българска обща библиография ... До Освобождението” (1976) (учеб. за ДБИ);

„Справочно-библиографски издания” (1960) (учеб. за ДБИ);

„Форми и методи на работа с читателя в библиотеката” (1956) (учеб. за ДБИ);

„Практическо ръководство по нагледна агитация в библиотеката” (1955; 2. попр. и доп. изд. /редуц. загл.: „Нагледна агитация в библиотеката” /1965/)

(учеб. за ДБИ) ...¹⁵²;

- **библиотековедът ДОРА КЪРШОВСКА** (1917-1997), преподавател в ДБИ по **библиотечни каталози** (1951-1972), завършила *Първа девическа гимназия – София* (1936), *романска филология* в СУ (1941), преподавател по *френски език* в Цариград (1942-1944) и в с. Брегово, Видинско (1945-1947); след *едногодишен курс за библиотекарски висшисти* (1948) постъпила на работа като *библиограф* в отдел „Обработка на книги“ в *Народната библиотека*; *библиотекар* в *новосъздадения ДБИ* (1950); като преподавател в институцията участва в **различни форми на квалификация на библиотекарите от читалищните и училищните библиотеки**; чете лекции в курсове за библиотекарски висшисти; оказва *методическа помощ* при изграждане на системата от каталози в библиотеките в страната; разработва *частната методика на класификационния процес на документи*; сътрудничи на сп. „Библиотекар“; автор на трудове по невралгични проблеми на каталогизацията:

Съч.: „Библиотечни каталози“ (1955; 2. прераб. изд. 1961; 3. доп. и прераб. изд. 1965; 4. осн. прераб. изд. 1970) (учеб. за ДБИ);

„Ръководство за селската библиотека“ / съавт.: Е. Кирова, С. Шиклев (1954)¹⁵³ ...;

- **библиографът и библиотековедът ДОРА ГАНЧЕВА-БОЖИНОВА** (1920-1999), преподавател в ДБИ по **комплектуване и организация на библиотечните фондове** (1950-1968), завършила *Американския колеж в Ловеч* (1938), *история на изкуството* в *Университета на Флоренция – Италия* (Università degli Studi di Firenze – University of Florence) и *библиотекознание и библиография* в *специализираното училище към този университет за библиотекарски, библиографски, архивистки и палеографски* (1938-1943); *библиограф* в *Националната библиотека* (тогава: Държ. б-ка „В. Коларов“ (1945), *асистент* в *Българския библиографски институт* (1946-1949); превежда кн. „Classification: theoretical and practical“ (1901) на *американския теолог, библиотекар и библиограф Ърнест Ричардсън* (Richardson, Ern. Cushing, 1860-1939) „Теоретическа и практическа класификация“ (1947):

Съч.: „Комплектуване и организация на библиотечните фондове“ (1956);

„Организация на библиотеката. Методична дейност на библиотеката“ (1956);

„Единни правила за описание на печатните произведения в масовите библиотеки“ / съавт.: Л. Албанска, Ц. Цветанов (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961) (учеб. за ДБИ) (първи бълг. учеб. в областта);

„Д-р Никола Михов : Би[оби]блиография“ / съавт.: Б. Божинова-Троянова (Год. ББИ, 1, 1948, с. IX-XIV: 78 систематиз. номер. назв. в разд.: кн.; ст.; рец.; 13 псевдонима на Н. М.);

„Библиография на българското библиотечно дело и на българската библиография : Септември 1944 – декември 1946“ / съавт.: Н. Николаев ; разпред. и обща ред. Б. Божинова-Троянова (Год. ББИ, 1, 1948, с. 655-680: 719 систематиз. номер. назв. и списък на съкр.)¹⁵⁴ ...;

- **библиотековедът – библиограф ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА** (1921-1994),

преподавател в ДБИ по **библиотечни фондове и каталози** (1961-1981), завършила *Първа девическа гимназия – София* (1939), *славянска филология* в СУ (1948) и шестмесечния курс за *библиотекари – висшисти* (1949); *библиограф* в служба „*Реални каталози*” и *методист* в „*Научнометодическия отдел*” на *Националната библиотека* (тогава: Държ. б-ка „В. Коларов” /1949-1961/); отстояла гледището, че *в мрежата от елементи на библиографското описание на първичния документ е фиксирана ска̀ла за съхраняване, представяне, предаване и разпространение на неговия вторично-документален образ*, както и *синкретичния възглед за библиотечно-информационната наука към 1976 г.* – плод на *теоретичния синтез на три, емпирично извървяни, направления в творческия ѝ път*: 1) *теорията и практиката на фондовете и каталозите* (в НБКМ и ДБИ); 2) *класификацията на естественонаучните и техническите раздели (зоотехника и ветеринарство) в класификационната таблица, използвана от големите научни библиотеки*; 3) *съставителската дейност на препоръчителни библиографски указатели*¹⁵⁵; *постоянното отчитане на традициите в изграждащата се библиотечно-информационна наука* ѝ позволява да достигне до *разбирането за непрекъснато изграждащата се библиотечно-информационна социоконмуникативна сфера – конвергенция*¹⁵⁶, и именно тази феноменология на *информационно моделиране* ѝ позволява да *въведе в библиотечно-библиографската битност термина „рекомплектуване”*¹⁵⁷, защото *естеството на самото това моделиране*¹⁵⁸ *борави с принципно динамични и трансформиращи се ментални субстанции, зависещи от интерактивността на*: 1) *водещия информационното търсене*; 2) *с фиксираното в библиографските образи на документите тяхно каталожно изразение, осъществено от библиограф*¹⁵⁹.

Съч.: „*Библиотечни фондове*” (1976) (учеб. за ДБИ);

„*Каталозите – средство за пропаганда на най-добрите книги в библиотеките*” (1954) ...;

- **библиотековедът и библиографът ТОДОРКА АРАБАДЖИЕВА** (1926-2017), преподавател в ДБИ по **специална библиография (библиография по естествени науки /природни и приложни/)** (1967-1983), *инженер-лесовъд, дипломирана в Лесотехническия факултет към СУ* (1949)¹⁶⁴; *учител на лесовъден отдел* в Техникума „Х. Ботев” – София (1951-1953); по *дипломната специалност* от СУ кандидатства в *Националната библиотека* (тогава: Държ. б-ка „В. Коларов” /1954/), когато започва **диференцираното информационно обслужване на специалисти у нас**, във връзка с което е нейното избиране и назначаване (1954); *специализира библиотекознание и библиография* в ДБИ (1954), Санктпетербургския (тогава: Ленинградски) институт по култура – Русия (1967), в *Германската национална библиотека* във Франкфурт и *Университетската и градска библиотека* на Кьолн – Германия (1972); *участник във въвеждането и осъществяването на диференцираното информационно обслужване на специалисти в Националната библиотека* като *библиограф (каталогизатор на новите книги по естествени науки /природни и приложни науки/)* в отдел „Обработка” на НБКМ (1954-1956) и *методист* в „*Научнометодическия отдел*” на *тази библиотека* (1956-1961); *библиотекар* и

библиограф-консултант в новосъздадената Специализирана читалня по медицинска литература, природни и приложни науки в НБКМ (1961-1967); Т. А. третира **вторично-документалните продукти на информационните системи** – „Реферативный журнал” (РЖ) (1952-); периодично научно-информационно вторично-документално издание на ВИНТИ РАН, в което се публикуват *реферати, аннотации и библиографски описания на документи* в областта на *естествените науки и техниката* от различен ранг (именно тези информационни системи прокарват пътя на *преимуществено автоматизираните информационно-търсещи системи* – АИТС с *отраслов характер* (по химия, физика, биология, медицина, селско стопанство, техника), довели до генерирането на *международната (световната) информация по естествените науки и техниката*) – *вж: бел. 120*¹⁶⁵ ...;

- **библиографът и библиотековедът ПЕНКА МИТРАНИ** (1926-), преподавател в ДБИ по **сравочно-библиографска работа** (1973-1981), завършила *стоматология* в Стоматологичния факултет (СФ) на Медицинска академия (МА) – София (1950) и *библиотекознание и библиография* в ДБИ (1954), **главен библиотекар в библиотеката на СФ при МА** (1950-1973), където защитава *докторат по медицина по стоматологичните научни изследвания в България, отразени в публикациите от 1870-1970 г. (1973)*¹⁶⁶, структурирала **на база на специалната библиография по естествени науки** – в случая: *уникалната научна отраслова специализация (Fach /вж: бел. 133/ по стоматология) (вж: по-горе и: Т. Арабаджиева и по-долу: С. Кралев) – универсален модел на симетрично рефлектиращо в преподаваната учебна научно-практическа дисциплина направление*, по което създава учебник (1982)¹⁶⁷, към който я привеждат задълбочените ѝ проучвания върху: 1) характера и особеностите на *справочно-библиографската и информационната дейност в общообразователната библиотека* в условията на *нарастваща автоматизация* (1976)¹⁶⁸; 2) *футуристичните ѝ акцентирания* – още от самата зора на *постнекласическото време* – в специализирания научен печат върху *увеличаващата се роля и значение на библиографията* в процеса на *глобалната информатизация* (1976)¹⁶⁹, което като цяло със *знаниева сила* естествено отвежда към *сърцевината на информационно-комуникативния акт*, осъществяван в лоното на **БИИБЛИОТЕКАТА** чрез **ДОКУМЕНТА**, който (актът) е свързан с **ПОЛЗВАТЕЛЯ** на информация: **ЧИТАТЕЛЯ** (*вж: по-долу: Б. Паунов*); именно осъщественият от П. М. *синтез на описваната феноменология на съотнасяне на специалната (отрасловата) библиография с останалите дисциплини в системата на информационно-комуникативния цикъл на знанието чрез справочно-библиографската дейност на библиотеките*, явяваща се **методологично кредо за развивания от нея комплексен подход**, я свързва по особен начин с последователите ѝ (*срв. и: създадения от П. М. разд. „Медицина” за „Таблицы за десетична класификация” /1985/*)¹⁷⁰ ...;

Съч.: „*Справочно-библиографска и информационна работа в библиотеката*” (1982) (учеб. за ДБИ)¹⁶⁷ ...;

- **библиографът, библиографоведът и библиотековедът СТЕФАН КРАЛЕВ** (1927-1989), преподавател в ДБИ по **специална библиография (библиография на обществените и хуманитарните науки)**, завършил *библиотекознание и*

библиография в ДБИ (1955) и Санктпетербургския държавен институт по култура (тогава: Инст. по култура „Н. К. Крупска“ /1970/), *методист* в Окръжна дирекция „Библиотеки“ в София (1955-1959) и в отдел „Библиотеки“ към Комитета за изкуство и култура (днес: Министерство на културата /1959-1973/), *завеждащ* в ДБИ Катедра „Библиография“ (1979-1987) и *заместник-директор* на ДБИ (1979-1987); утвърждава *източниковедския подход към библиографската информация като система от издания*, структурираща *справочно-библиографската и информационната работа (методика на библиографията) на библиотеките (теоретичен синтез: практика – методика – организация – история – теория)*¹⁷¹ по следните направления: *същност на библиографията*¹⁷²; *класификация на библиографията*¹⁷³; *библиографска терминология*¹⁷⁴; *библиографска дейност*¹⁷⁵; *ефективност на библиографската информация (за специалисти)*¹⁷⁶; *същност и състояние на препоръчителната библиография*¹⁷⁷; *библиотечна информационна дейност*¹⁷⁸; *библиотечна професия*¹⁷⁹; *редактор* на библиографския указател на сп. „Библиотекар“ (чийто дългогодишен сътрудник е постоянно и е член на редколегията на изд.; по създадената от С. К. *методика* *цит. изд.* продължава да бъде библиографирано до наши дни, което е база и за провеждане на съвременни библиометрични и наукометрични изследвания на библио-инфо-ноосферата):

Съч.: „Списание Библиотекар : Темат. показалец. 1953-1983“ / състав. Н. Шуманова ; ред. С. Кралев (1989)¹⁸⁰ ...;

- *библиотековедът и библиографът, специалистът по работа с читателите БОГОМИЛ ПАУНОВ* (1927-2002), преподавател в ДБИ по *работа с читателите* (1967-1988), където *завежда Катедра „Библиотекознание“* (1968-1978), завършил *правни и държавни науки* в СУ (1953) и *библиотекознание* (курс за библиотекари висшести, организиран от Министерство на културата /1954/), *библиотекар* в „Справочния отдел“ и *методист* в „Методичния отдел“ на НБКМ (1962-1967), успял последователно да наблюдава отблизо с *библиографско intention* *реалното поведение на читателя – специалист в информационната среда (на НБКМ) като непосредствен участник в процеса на моделиране на библиографско кредо на библиотекаря от непрекъснато развиващата се система от библиотеки у нас*¹⁷⁶, в чийто процес сам активно участва¹⁸², но и да *синтезира и развие достиженията на първите у нас изследвания на читателските интереси и ролята на библиотеките за формирането им*¹⁸³, акцентирайки върху *аспекта: индивидуална (!) работа с читателя; удостоен с медал „100 г. Народна библиотека“, орден „[Св. Св.] Кирил и Методий“, звание „Заслужил учител“; автор на над 30 статии и студии по проблемите на: развитието на културата и методиката на самостоятелната работа на читателя с книгата*¹⁸⁴; *формирането на читатели с висока култура на четене като библиотечна задача*¹⁸⁵; *изграждането на справочно-библиографската култура на читателя в библиотеката*¹⁸⁶; *осигуряването на технологичната подготовка на читателя и библиотекаря в библиотечната социокултурна информационна среда*¹⁸⁷; *подготовката на библиотекаря за работата му по естетическото възпитание на читателите*¹⁸⁸

(в центъра на внимание се извеждат *генеалогичните връзки между библиотекознанието и библиотечната практика със социологията, психологията и педагогиката*¹⁸⁹), синтезирани в обобщаващите трудове:

Съч.: „*Основи на работата с читателите в общообразователните библиотеки*” (1976) (учеб. за ДБИ)¹⁹⁰;

„*Аудиовизуалните средства в работата на библиотеките*” / състав. Стоил Ат. Ганев (1985) (учеб. за ДБИ)¹⁹¹ ...;

- **библиографът на съвременната литература по обществознание и аналитикът на библиографията по естествени науки (природни и приложни) и библиографоведът ГАНЧО ДРАГАНОВ** (1929-2011), преподавател в ДБИ по **специална библиография на природните и приложни науки**, където *завежда Катедра „Библиография”* (1987-1992), завършил *философия* в СУ, направил **едни от първите библиометрични и наукометрични проучвания на специализираната литература по библиотекознание и библиография**¹⁹², който има принос към **историографията на теорията на библиографията**¹⁹³, **отрасловата (специалната) библиография**¹⁹⁴ – **по обществени науки и хуманитарни науки**¹⁹⁵ и **по природни и приложни науки**¹⁹⁶ (*вж:* биобиблиогр. на Г. Д. в *цит. алманах*)¹⁹⁷ ...;

- **библиотековедът и историкът на библиотеките ТЕМЕНУЖКА БОНЧЕВА** (1934-), преподавател в ДБИ по **общо библиотекознание, история на библиотеките, работа в библиотеките** (1970-1990), завършила *обща история* в СУ (1961), *директор на ДБИ – ИБД* (1987-1990), построила лекциите си като **наративен план за генезиса на инфосферата**, разбрана като **изграждане на библиотеки по хронотопа на методологичното трансформиране на история на библиотеките в история на библиотечното дело (античност, ранно средновековие, късно средновековие, Възраждане, Ново време, Най-ново време)** като и двата плана (**история на библиотеките и история на библиотечното дело**), освен от **културологичното мислене на общата история**¹⁹⁸ (специалността на лектора: Fach /*вж:* бел. 133/), *тези лекции са историографски фундирани* от (специалната) **история на библиотеките на ХХ в.** – на предшествениците – *българските историци с приноси* от: 30-те години – В. Класанов¹⁹⁹, 40-те години – Т. Боров²⁰⁰, 50-те и 70-те години – Ц. Цветанов и Ел. Кирова²⁰¹ и *чуждестранните специалисти* – от *немските* (А. Хасел²⁰², Й. Форстиус²⁰³, Ф. Милкау²⁰⁴ и др.) *историци* на 20-те – 40-те години, през *полския историк* на 40-те години Ю. Грич²⁰⁵, до *англо-американските специалисти* от 40-те – 70-те години (Дж. Торнтън²⁰⁶, У. Мънфорд²⁰⁷, Дж. Райт²⁰⁸, Дж. Шира²⁰⁹, Ел. Джонсън²¹⁰) и *представителите на руската (тогава: съветската) изследователска мисъл* от този период (К. И. Абрамов, В. Е. Василченко²¹¹, Л. А. Соловьева, М. Л. Хейфец²¹², О. С. Чубарян²¹³ и др.) (*вж:* бел. 150); **онтологичният корен на история на библиотечното дело** е видян от Т. Б. като **дихотомия от западната**²¹⁴ и **централно- и източноевропейската** – основно **руската**²¹⁵⁻²¹⁶ (в **кондичия с планетарния обществено-исторически процес до края на 80-те години на ХХ в.**²¹⁷⁻²²¹) на формиране на **библиотековедската мисъл**, – феномен, който напълно еднозначно е наблюдаем като **диалектическа трансформираща се интелигибилна семиосферична цялост – ментална реалност** както в съвременните

трудове на *руския* информатик-космист, когнитолога на библиотечно-библиографските процеси В. П. Леонов^{216, 222}, така и в приносите на други автори, принадлежащи към лоното на *англо-американската* мисъл – Д. Фоскет²²³, Дж. Ликлидер²²⁴, Б. Ушърууд²²⁵ още от 60-те – 80-те години)²¹⁷⁻²²¹ ...;

- **библиографът и библиографоведът ДОНКА ПРАВДОМИРОВА** (1944-), преподавател в ДБИ – УниБИТ по **теория и история на библиографията, национална библиография, документални източници, персонална библиография, аотиране на документи, организация на библиографската дейност в България** (1987-2012), където *завежда Катедра „Библиография и научна информация“* (1992-1997) и *Катедра „Библиотекознание и библиография“* (2005-2008) (*паралелно* преподава: и в Колежа в гр. Добрич, филиал на Шуменския унив. „Св. Константин Преславски“ и в Катедра „Библиотекозн. и библиогр.“ към Великотърновския унив. „Св. Св. Кирил и Методий“ /2005-2010/), завършила *библиотекознание и библиография* в ДБИ (1972) и *българска филология* в СУ (1979), *библиотекар в библиотеките при Военното поделение в гр. Харманли* (1968-1970), *читалище „Хр. Ботев“ – София* (1971-1972), *Художествената академия – София* (1973-1978), *библиограф в Центъра за национална библиография (ЦНБ) при НБКМ* (1978-1987) (вж: автобиобиблиогр. на Д. П. в *цит. алманах*):

Съч.: „*Българската библиография до Освобождението : Генезис и разв.*” (2001) (вж: ДП N 2);

„*Ретроспективната национална библиография на България от Освобождението до 1944 г. : Характер и развой*” (2001) (вж: ДП N 3);

„*Формиране и развитие на библиографската наука в България до 1944 г.*” (2010) (вж: ДП N 4);

„*История на село Иванча, Великотърновско (до 1945 г.)*” (2019) (вж: ДП N 5);

„*Историята на България в художествената литература : Библиогр. указ. : Ч. 1-2.*” / съавт. Евелина Василева (1983) (вж: ДП N 7);

„*Димчо Дебелянов : Биобиблиогр. указ.*” (1993) (вж: ДП N 8);

„*Румяна Радкова : Биобиблиогр.*” (2000) (вж: ДП N 9);

„*Радка Колева : Биобиблиогр.*” (2003) (вж: ДП N 10);

„*Антон Дончев : Биобиблиогр.*” (2005) (вж: ДП N 11);

„*Академик Дмитрий Лихачов в България*” (2006) (вж: ДП N 12) (*срв.: по-долу: разд. III. 3. 1*) ...;

- **библиотековедът, историкът на библиотеките и библиографът МАРИЯ МЛАДЕНОВА** (1945-), преподавател в ДБИ – УниБИТ по **библиотекознание, история на библиотеките, каталогизация и класификация на документи, библиотечна етика** (1972-2014), където *завежда Катедра „Библиотекознание“* (1992-1997) (*паралелно* преподава: и в Катедра „Библиотекозн. и библиогр.“ към Великотърновския унив. „Св. Св. Кирил и Методий“ /1992-2013/), завършила *библиотекознание и библиография* в ДБИ (1965) и *българска филология и педагогика* в СУ (1972), *завеждаща в ПИБД Катедра „Библиотекознание“* (днес: „Библиотекознание и библиография“ /1992-1997), *заместник-директор на ПИБД*

(1992-1994); първи декан на Факултета по библиология, информационни системи и обществени комуникации на СВУБИТ (в год. – и др. назв.; днес: Факултет по библиотекознание и културно наследство) (2004-2008); главен секретар по научноизследователската работа и развитие на академичния състав на СВУБИТ – УниБИТ (2008-2010) (вж: автобиобиблиогр. на М. М. в *цит. алманах*):

Съч.:

„Библиографски указател на българската медицинска литература по пневмология и фтизиатрия : 1970-1973 : Т. 3” (1974) (вж: ММN 3);

„Библиографското описание на книги в примери и задачи : Уч. пособие” (1993) (учеб. за ИБД) (вж: ММN 4);

„Универсална десетична класификация : Частна методика на класификационния процес : Сб. задачи” (1993) (учеб. за ИБД и ВТУ) (вж: ММN 5);

„Ячо Хлебаров : Моногр.” (1994) (вж: ММN 6);

„Ръководство за практически упражнения и семинари по библиотечни каталози” (1995) (учеб. за ПИБД) (вж: ММN 7);

„Библиотечни класификации : Моногр.” (1996) (вж: ММN 8);

„Развитие на методите за предметизация и на предметния каталог. : Моногр.” (1996) (вж: ММN 9);

„Дочо Леков : Биобиблиогр. ” (1999) (вж: ММN 10);

„Ръководство за практически упражнения и семинари по каталогизация” (1999) (учеб. за КБД и ВТУ) (вж: ММN 12);

„История на библиотеките в България от Средновековието до средата на 40-те години на ХХ век : Сб. статии” (2003) / състав., предг. (вж: ММN 14);

„Универсална десетична класификация – структура и методика на класифициране : Лекц. курс.” ([учеб. за КБД и ВТУ]) (2003) (вж: ММN 17);

„Йордан Радичков 1929-2004 : Биобиблиогр.” / съавт. Светла Девкова, Силвия Найденова (2004) (вж: ММN 19);

„Библиотекознанието в България от Освобождението до средата на 40-те години на ХХ век : История, теория, практика : Моногр.” (2007) (вж: ММN 21);

„Иван Данов (1880-1947) : Биобиблиогр.” / съавт. Людмила Иванова (2014) (вж: ММN 25);

„Петър Ненков (1868-1917) : Биобиблиогр.” / съавт. Людмила Иванова (2014) (вж: ММN 26);

„Ячо Хлебаров (1887-1951) : Биобиблиогр. указател.” (2014) (вж: ММN 27);

„Нестор Марков (1836-1916) : Библиогр.” (2016) (вж: ММN 28) ...²²⁶ ...

(Срв.: по-долу: **разд. III. 3. 1; за съвременните преподаватели** – вж: осн. корпус на *цит. алманах*)...

<...>

Архитекти на библиотечното образование и библиотечната наука са и ръководителите на ДБИ (и др. назв. – вж: по-горе) – УниБИТ:

- **Емил Стефанов** (*пълно име*: Емил Стефанов Трофинков) (1950);

- **Тодор Попилиев** (1951-1952);

- **Ангел Стоилов** (1952-1953);

- **Ценко Цветанов** (1953-1960);
- **Тодора Топалова** (1960-1987);
- **Теменужка Бончева** (1987-1990);
- **Петър Петров** (1990-1994);
- **Свободозаря Габровска** (1994-2002);
- **Стоян Денчев** (2002-2018);
- **Ирена Петева** (2018-)...

**III. 3. Алманахът на Катедра
„Библиотекознание и библиография”
на Университета по библиотекознание
и информационни технологии –
постмодерно огледало
на библиотечната наука, библиотечната практика
и библиотечното образование**

Една отсечка от „безкрая” на библио-инфо-ноосферата, свързан с ДБИ – УниБИТ и измерван чрез тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание от знаниевия клъстер: библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии, наблюдаваме през ситото на цит. алманах²²⁷ на Катедра „Библиотекознание и библиография” на Университета по библиотекознание и информационни технологии (2020).

**III. 3. 1. Обхват на алманаха
и пълнота на биобиблиографирането**

В алманаха са включени **21 биобиблиографски персоналии**, подредени по азбучен ред на фамилните имена:

Красимира Александрова (КА);

Тодорка Арабаджиева (ТА);

Марчела Борисова (МБ);

Николай Василев (НВ);

Ганчо Драганов (ГД);

Марина Енчева (МЕ);

Събина Ефтимова (СЕ);

Васил Загоров (ВЗ);

Пламена Златкова (ПЗ);

Нели **К**остова (НК);
 Росица **К**ръстева (РК);
 Александра **К**уманова (АК);
 Мария **М**ладенова (ММ);
 Поли **М**уканова (ПМ);
 Донка **П**равдомирова (ДП);
 Евгения **Р**усинова (ЕР);
 Юлия **С**авова (ЮС);
 Добринка **С**тойкова (ДС);
 Таня **Т**одорова (ТТ);
 Искра **Ц**ветанска (ИЦ);
 Иванка **Я**нкова (ИЯ).

Основният корпус – 19 от тези персоналии – са автобиографии
 на: КА, МБ, НВ, МЕ, СЕ, ВЗ, ПЗ, НК, РК, АК, ММ, ПМ, ДП, ЕР, ЮС, ДС, ТТ, ИЦ, ИЯ.
 От посочените – 19 – автобиографии:

- 13 са дело на действащи *днес* преподаватели в Катедра „Библиотекознание и библиография“ на УниБИТ: КА, МБ, НВ, МЕ, ВЗ, ПЗ, НК, РК, АК, ПМ, ЕР, ЮС, ИЦ;

- 2 – на приключили в Катедра „Библиотекознание и библиография“ трудовия си стаж (пенсионирани): ММ, ДП (срв.: по-горе: разд. III. 2);

- 4 са плод на действащи *днес* преподаватели в обособилата се от Катедра „Библиотекознание и библиография“ през 2008 г. Катедра „Библиотечен мениджмънт и архивистика“ (тогава: Катедра „Библиотечен мениджмънт“): СЕ, ДС, ТТ, ИЯ.

Две (2) биографии – на: ТА, ГД – са дело на съставителя на изданието (НК).

Основната част – 17 – от включените 19 автобиографии са с **intention: пълни** – на: КА, МБ, МЕ, СЕ, ВЗ, ПЗ, НК, РК, ММ, ПМ, ДП, ЕР, ЮС, ДС, ТТ, ИЦ, ИЯ (срещат се епизодични пропуски).

В автобиографията на ПМ не са включени само художествените ѝ публикации – 5 книги – 4 поетични: „Мигове в кибритена кутийка“ (София, 2009); прев.: „Мигови во кибритна кутија“ (Охрид, 2009); „Мидите имат две страни“ (2015); прев.: „Школките имаат два дела“ (Скопие, 2016) и 1 прозаична: „Амор fati : фрагменти“ (Кюстендил, 2012), както и:

- появилите се в: Liternet, Litclub, e-Lit, „Литературен вест-

ник” (София), „Словото днес” (София), „Книжевно житие” (Скопије), „Свободно поетическо общество” (София), „Свободата” (София), „Public Republic” (Sofia – Berlin) (на нем. ез.), сб. „Facescontrol” (София, 2005), алманаха „Ах, Мария” (София, 2009, 2011) и „Културна палитра” (Перник, 2012, 2014), сб. „Стъпки – поезия на учени и докторанти” (София, 2011, 2013, 2014, 2015, 2018, 2019), сп. „Море” (Бургас), „Но поезия” (София), сп. „Филологически форум” (София, 2016), антологията „Kenga e Detit” (Tetovë, 2010) (на алб. ез.), „CRONICA” (București, 2011) (на рум. ез.), „Carmina Balcanica – Review of South-East European spirituality and culture” (București, 2011) и „DIOGEN” (Bosna i Hercegovina, 2011) (на англ. ез.) и др.;

- редактираните от нея в рубриката за поезия в сайта „Сборище на трубадури”;

- преводът ѝ (от макед. ез.) на романа „Годишни времена” (София, 2017) на Юлиана Величковска.

В *това излож.* е направено допълнение на *цит.* автобиобиблиография с посочените *по-горе* данни [: ПМNN 36-71].

Две (2) от представените **19 автобиобиблиографии** – на: *НВ, АК* – са **силено подборни**, което се налага във връзка с **високата публикационна активност на авторите**.

Публ. на *НВ* и литературата *за него* наброяват над 4300 ном. назв., а на *АК* – над 4500 ном. наз.

Тези високи количествени данни са резултат от обстоятелството, че и двамата автори (*НВ, АК*) са **научни редактори и рецензенти на 3006 научни публикации на студенти**, осъществени към 30.12.2019 г.²²⁸

Двете (2) **биобиблиографии** – *ТА, ГД* – се наложи да бъдат **допълнени** в *цит.* алманах:

- *ТА* – с 6 записи: **ТА NN 35, 39, 41-44** (*вж:* *осн. корпус на цит.* алманах);

- *ГД* – с 10 записи: **ГД NN 36-44, 46** (*вж:* *нак там*).

Поради възлагането на **един от авторите (АК)** на включените в *този* алманах **автобиобиблиографии** той да участва в **рецензирането на това изд., биографичната справка за персоналията (АК)** е подготвена от **научния редактор на продукцията – НВ** (биобиблиогр. за *АК* в *наст. текст* е дело на *СД*).

III. 3. 2. Хронология на отразявания чрез алманаха биобиблиографиран материал

Началният момент на всички биобиблиографирания, представени в *цит.* алманах, е **един и същ** – 15.01.2019 г.

Долната хронологична граница на всяка персонална биобиблиография, включена в *изданието*, съвпада с **началото на творческия път на библиографираното лице**.

Горната хронологична граница на този биобиблиографски материал е **различна за продукцията – към момента на постъпване на материалите за**

редакция при научния редактор на изданието (НВ).

Тази граница варира от 15.04.2019 г. до 1.03.2020 г.:

-- за автобиобиблиографиите:

-- за 2 – към 15.04.2019 г.: НВ, АК;

-- за 12 – към 15.12.2019 г.: КА, МБ, МЕ, ВЗ, ПЗ, НК, РК, ПМ, ЕР, ЮС, ДС,

ИЦ;

-- за 2 – към 30.12.2019 г.: ММ, ДП;

-- за 1 – към 30.01.2020 г.: ТТ;

-- за 1 – към 15.02.2020 г.: СЕ;

-- за 1 – към 1.03.2020 г.: ИЯ;

-- за биобиблиографиите – и двете: ТА, ГД – към 15.12.2019 г.

Тази хронология е от съществено значение за БЪДЕЩИЯ БИБЛИОГРАФ на библиографираните лица (вж: по-долу: разд. III. 3. 3. 6).

III. 3. 3. Ранжиране на библиографирания материал по вътрешната структура на отразяваните чрез алманаха персоналии

III. 3. 3. 1. Панорамен лапидарен макробиблиометричен план

Представеното в Таблица 1 (Табл. 1) описание на данните е приведено в съответствие с категоризацията, фиксирана от изучаването de visu на обектите на библиографирането:

Съкращения, използвани в названията на графите на Табл. 1:

Библиогр. записи (*тук и в следв. графи* – в пределите на *Pers.*) – библиографски записи (*тук и в следващите графи* – в пределите на *Personalia*`та)

Инт., взети от Pers. – интервюта, взети от *Personalia*`та

Инт., дадени от Pers. – интервюта, дадени от *Personalia*`та

Преводи на науч. лит. – преводи на научна литература

Ред. / Състав. на моногр. изд. – редактор / съставител на монографични издания

Ред. / Състав. на период. изд. и публ. в период. изд. – редактор / съставител на периодични издания и публикации в периодични издания

Рец. на моногр. изд. и науч. сб. / Титул. рец. на моногр. изд. и науч. сб. – рецензии на монографични издания и научни сборници / Титулен рецензент на монографични издания и научни сборници

Състав. на библиогр. и историогр. аналит. публ. / Състав. на вторично-докум. ересурси – съставител на библиографски и историографски аналитични публикации / съставител на вторично-документални електронни ресурси

Personalia (Включени са пълните биобиблиогр. на авт.; само отбелязаните със звездичка /*/ са силно подборни)

Таблица 1

Ранжиране на библиографияния материал
по вътрешната структура на отразяваните чрез алманаха персоналии

<i>Personalia</i> (Включени са пълните библиограф. на авт.; само отбелязаните със звездичка /*/ са силно подборни)	Библиогр. записи (<i>тук и в следв. графи – пределите на Pers.)</i>	Дисертации	Книги	Статии	Състав. на библиогр. и истор. биогр. анализ. публ. / Състав. на вторично-докум. ересурси	Инт. взети от <i>Pers.</i>	Инт. дадени от <i>Pers.</i>	Преводи на науч. лит.	Ред. на моногр. изд. и науч. сб. / Титул. ред. на моногр. изд. и науч. сб.	Ред. / Състав. на моногр. изд.	Ред. / Състав. на период. изд. и публ. в период. изд.	За нея / неса
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
КА	NN 1-79	1 N 1	6 NN 2-7	46 NN 8-53					11 NN 58-68	6 NN 69-74	2 NN 75-76	3 NN 77-79
ТА	NN 1-44		11 NN 1-11	29 NN 12-40								4 NN 41-44
МБ	NN 1-11	1 N 1		9 NN 2-10							1 N 11	
НВ*	NN 1-264	1 N 1	18 NN 2-19	125 NN 20-144		14 NN 145-158			86 NN 159-244	16 NN 245-260	1 N 261	3 NN 262-264
ГД	NN 1-46		7 NN 1-7	38 NN 8-45								1 N 46
МЕ	NN 1-33	1 N 1	3 NN 2-4	22 NN 5-26					2 NN 27-28			5 NN 29-33
СЕ	NN 1-115	1 N 1	8 NN 2-9	100 NN 10-109					3 NN 110-112			3 NN 113-115
ВЗ	NN 1-57	1 N 1	7 NN 2-8	45 NN 9-53						2 NN 54-55		2 NN 56-57
ПЗ	NN 1-21	1 N 1		17 NN 2-18					2 NN 19-20			1 N 21

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

НК	NN 1-49	1 NN 1-2	17 NN 2-18	22 NN 19-40						3 NN 41-43	4 NN 44-47	2 NN 48-49
ПК	NN 1-20	1 NN 1-2	3 NN 2-4	14 NN 5-18								2 NN 19-20
АК*	NN 1-295	2 NN 1-2	60 NN 3-62	103 NN 63-165	22 NN 166-187	13 NN 9 [1-9], 12, 14, 39, 58	4 NN 188-191	51 NN 192-225; 226-242	1 NN 243	1 NN 244	51 NN 245-295	
ММ	NN 1-391	2 NN 1-2	27 NN 3-29	300 NN 30-229		15 NN 285-299	10 NN 275-284	32 NN 230-261	10 NN 262-271	3 NN 272-274	92 NN 300-391	
ПМ	NN 1-35	1 NN 1-2	1 NN 2	25 NN 3-27				4 NN 28-31			4 NN 32-35	
ДП	NN 1-146	1 NN 1-2	11 NN 2-12	95 NN 13-107				11 NN 108-118	3 NN 119-121		25 NN 122-146	
ЕР	NN 1-201	1 NN 1-2	2 NN 2-3	159 NN 4-162				31 NN 163-193	1 NN 194	1 NN 195	6 NN 196-201	
ЮС	NN 1-84	1 NN 1-2	4 NN 2-5	68 NN 6-73				7 NN 74-80		1 NN 81	3 NN 82-84	
ДС	NN 1-78	1 NN 1-2	2 NN 2-3	67 NN 4-70							8 NN 71-78	
ТТ	NN 1-195	2 NN 1-2	18 NN 3-20	144 NN 21-164	3 NN 165-167			6 NN 168-173	13 NN 174-186		7 NN 189-195	
ИЦ	NN 1-19	1 NN 1-2		17 NN 2-18							1 NN 19	
ИЯ	NN 1-142	2 NN 1-2	23 NN 3-25	103 NN 26-128				6 NN 129-134	4 NN 135-138		4 NN 139-142	
<i>Общо:</i>	2325	23	228	1448	25	42	10	255	60	10	227	

III. 3. 3. 2. Коренище
на компаративистична ризома:
Диференциация по хронология на публикациите
на библиографираните книги на персоналиите,
представени в алманаха по видове издания

На **СВЪРЗАНИТЕ** с ДБИ – УниБИТ **ПРЕПОДАВАТЕЛИ** и с **коренището** на **съвременната Катедра „Библиотекознание и библиография”** принадлежи авторството на появилите се в периода от 90 години: 1930-2019 г. и описани в *наст. изсл.* **270** КНИГИ по библио-инфо-ноосферата.

За **30** от **тези** заглавия информацията е представена в *това изд.*: разд. **III. 2** и *по-долу* тук като абсолютното число (**30**) на описаните книги е **ОТ СИНТАГМАТА НА ДИФЕРЕНЦИРАНОТО ПОЗНАНИЕ НА ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКАТА ПАРАДИГМА, ТРАНСФОРМИРАЩА СЕ ИМЕННО ЧРЕЗ ПОСОЧВАНИТЕ ЗАГЛАВИЯ В СИНТАГМА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО ПОЗНАНИЕ НА ТАЗИ ПАРАДИГМА** (*срв.*: разд. II. 7).

Това **ДИФЕРЕНЦИРАНО – ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО** трансформиращо се коренище на познание на библио-инфо-ноосферата **СИНТЕЗИРА, НАДГРАЖДА И РЕЗЮМИРА ЦЯЛА ФАЗА НА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКО ОСМИСЛЯНЕ** на **библиотечно-библиографската теория и практика**, и със **следващите** издания на **цит. загл.** достига **42** публ. (от които: **7** книги – **2** **общи справочника** и **5** **изд. учебна литература** – получават **общо 12** такива изд. – *срв.*: *по-долу*:

- **осем (8)** от **общите и отрасловите справочници** от *този* масив (: 42 изд.) принадлежат (*вж.*: *по-горе*) на **петима (5) автори** (*Д. Ганчева-Божинава, Ц. Цветанов, Д. Кършовска, П. Митрани*) (*срв. и:* *цит. алманах*);

- **четири (4)** от **монографиите** от *същия* масив са дело на **двама (2) автори** (*вж.*: *по-горе*) (*Ц. Цветанов, В. Младенова*) (*срв. и:* *цит. алманах*);

- **седемнадесет (17)** заглавия на **учебна литература** и техните различни издания (*вж.*: *по-горе*) носят авторството на **осем (8) преподаватели** (*Д. Ганчева-Божинава, Ц. Цветанов, М. Василев, Д. Кършовска, Б. Десев, В. Младенова, Б. Паунов, П. Митрани*) (*срв. и:* *цит. алманах*);

- **едно (1)** заглавие на **биобиблиография** (моногр. с принадл. й справ. апарат, публ. в период. изд. – *срв.*: *съпътстващата информ. в източника*) е дело на **един (1) преподавател** (*Д. Ганчева-Божинава*) (*срв. и:* *цит. алманах*).

228 книги от представения в *наст. изсл.* масив (от общото число: 270 кн.) **ОТ СИНТАГМАТА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО и КЛОНЯЩИТЕ В РАЗЛИЧНА СТЕПЕН КЪМ НЕЯ** монографични творби на преподавателите на ДБИ – УниБИТ се наблюдават в детайли в **биобиблиографските изражения** с авторството на **18 преподаватели**, отразени в *цит. алманах* (*КА NN 2-7, ТА NN*

1-11, *НВ* NN 2-18, *ГД* NN 1-7, *МЕ* NN 2-4, *СЕ* NN 2-9, *ВЗ* NN 2-8, *НК* NN 2-18, *РК* NN 2-4, *АК* NN 3-62, *ММ* NN 3-29, *ПМ* N 2, *ДП* NN 2-12, *ЕР* NN 2-3, *ЮС* NN 2-5, *ДС* NN 2-3, *ТТ* NN 3-20, *ИЯ* NN 3-25).

Като погранични между двете синтагми (**ДИФЕРЕНЦИРАНОТО – ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОТО ПОЗНАНИЕ**) са *общите* и *отрасловите справочници*, създадени от две (2) от персоналиите, включени в *цит. алманах* и *цит. по-горе: ТА* NN 1-11, *ГД* NN 1-7).

32 издания следва да бъдат прибавени към общото число 270 на книгите по библио-инфо-ноосферата, защото **различните видове на тяхната** (на тези 32 издания) *първична* и *вторична* авторска отговорност персонифицират по **два системни семантични вектора на библиографирания материал** (*например*: най-често – в персоналиите на *АК* – библиограф, философ и *НВ* – историограф, морфолог на езика, литературовед и литературен критик), което се наблюдава основно по кардиналата **автор – научен редактор**.

Последната особеност на *надграждане на контента* (*например*: библиографския, библиографоведския и философския при *АК* /автор/ с историографския, морфологичния, езиковедския, литературоведския, както и антологичния от *НВ* /науч. ред./ или на историографския, морфологичния, езиковедския, литературоведския, антологичния при *НВ* /автор/ с философския, когнитологичния и библиографския от *АК* /науч. ред./) посочва възникващото от равнището на *семантиката* на наблюдавания масив **коренище на компаративистична когнитивна ризома**.

Това коренище е *тристепенно преплитане* на диференцирани **взаимозависимости по**:

- 1) *хронология на публикациите*;
- 2) *библиографиране на персоналиите – автори на монографични издания*;
- 3) *видове издания*.

Рудиментаризираното **коренище на компаративистична ризома на изданията фиксира абсолютното число 302** (270 + 32).

Разсейката от 32 издания с *по два семантични системни вектора* попада в **темпората на хронотопа на компаративистичната ризома** на библиографирането за 2008-2019 и не оказва влияние на общия характер на установяваните тенденции.

Посоченият *филигранен дискурс на библиометричната платформа на информационната ризома* на наблюдение на монографичните издания по библио-инфо-ноосферата по *тази* причина се отказва от боравене с процентни изражения.

Дискурсът е обърнат изцяло към методологията на панорамната феноменология на **визуализацията** на материала.

Целта е да бъде *обхващана с прост поглед* **информационната картина на библиографирания материал, фиксираща разпръскващите се знаниеви лъчи** (Табл. 2 и нейните **графически изражения**: Гр. 1-3, чийто **логаритмичен мащаб** е даден в Гр. 4).

Тази ризоматична визуализация прекрачва **от полето на библиометрията**

в пространството на хуманитарните измерения на появата на монографични издания по библио-инфо-ноосферата, свързани с авторската отговорност на преподавателите на ДБИ – УниБИТ за периода 1930-2019 г.

Графиките са създадени в програмата за електронни таблици Microsoft Excel на база на статистическите данни, обработени и визуализирани с функцията Insert Diagram, като са използвани три модула за диаграми: X Y (точкова); линейна и радарна.

Таблица 2

**Ранжиране по коренището на информационната ризома
на библиографирания материал
по година на издаване за персоналиите
и по общ брой издания за годината**

1930	1	1963	3	1982	1
1948	2	1965	2	1983	2
1951	4	1966	1	1984	1
1952	2	1967	1	1985	1
1953	3	1970	2	1987	1
1954	3	1971	1	1988	4
1955	6	1973	1	1989	5
1956	4	1974	3	1990	2
1957	3	1976	4	1992	1
1958	1	1977	1	1993	7
1959	3	1978	1	1994	4
1960	3	1980	1	1995	7
1961	4	1981	2	1996	4

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

1999	5	2006	4	2013	14
2000	4	2007	5	2014	27
2001	5	2008	2	2015	12
2002	1	2009	6	2016	14
2003	11	2010	17	2017	15
2004	10	2011	7	2018	19
2005	8	2012	10	2019	4

Графика 1

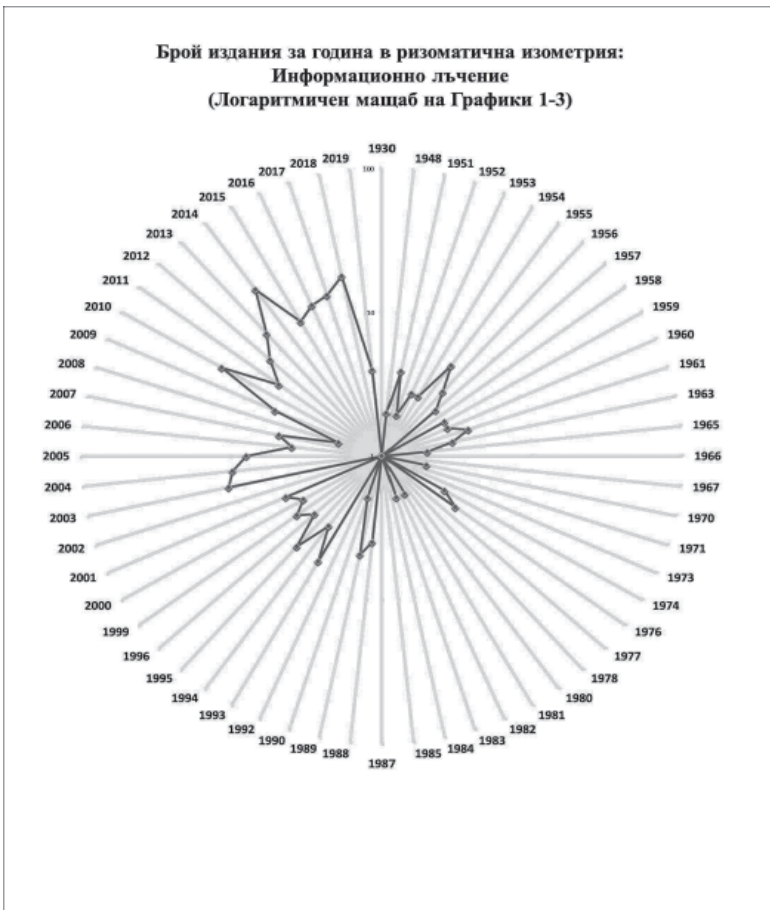
Графика 2

Графика 3

Графика 4

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНАТА СИНТАГМА НА ПОЗНАНИЕ, разпространяваща се *днес*, извежда на бял свят **четири вида издания** в книжната продукция за интерпретация на библио-инфо-ноосферата с авторството на преподавателите, които ще вплетем в кадастъра на коренището от монографични публикации (*вж: цит. алманах и по-долу*):

- *речниците;*
- *научните сборници;*
- *автобиобиблиографиите;*
- *научните дневници.*

И **речниците** (*вж: АК NN 21, 54, НВ N 246*), и **научните сборници** (*вж: НВ NN 14, 15, АК NN 51, 245 и др.*), и **автобиобиблиографиите** (*вж: АК NN 34, 44, 50, 57*), и **научните дневници** (*вж: АК NN 37, 41, 45*) в **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНАТА СИНТАГМА НА ПОЗНАНИЕ** стават дело на **МЕЖДУНАРОДНИ КОЛЕКТИВИ** и едновременно са и **УЧЕБНА ЛИТЕРАТУРА**...

Свидетелство за делото на **МЕЖДУНАРОДНИ КОЛЕКТИВИ** – ще подчертаем – се отнася и за:

- **ОБЩИТЕ и ОТРАСЛОВИ СПРАВОЧНИЦИ** (*вж: разд. III. 3. 3. 3. I*);
- **МОНОГРАФИИТЕ** (*вж: разд. III. 3. 3. 3. III*);
- **НАУЧНИТЕ СБОРНИЦИ** (*вж: разд. III. 3. 3. 3. IV*);
- **УЧЕБНАТА ЛИТЕРАТУРА** (*вж: разд. III. 3. 3. 3. V*);
- **БИОБИБЛИОГРАФИИТЕ** (*вж: разд. III. 3. 3. 3. VI*) – *вж: АК NN 4-6, 8-12, 14-16, 18, 21, 24-26, 28, 29, 32, 33, 36, 38, 39, 42, 43, 46-49, 51-54, 57, 59-62...*

... Прекъснатата и минимализирана до „санитарен” минимум линия на **МЕЖДУНАРОДНИТЕ НАУЧНИ СБОРНИЦИ в чест на съвременни дейци на библио-инфо-ноосферата**, заложена от изданията на Българския библиографски институт, е продължена в наши дни от справочно-информационните планетарни сводове от типа на публикувания *по случай 65-годишнината от основаването на УниБИТ* юбилеен международен енциклопедичен сб. „**GLORIA BIBLIOSPHERAE (Нишката на Ариадна)**” (2016), в който участват 146 авт. от 12 държави и 4 континента (*Австрия, Алжир, България, Великобритания, Грузия, Иран, Полша, Русия, САЩ, Турция, Украйна, Франция*) с изследвания по библио-инфо-ноосферата на *бълг., англ., нем., пол., рус., тур., укр., фр. ез.* – *вж: АК N 245 (срв: НВ N 14)*. Справочно-информационният апарат към **този сб. във вид на обилен вторично-документален инструментариум, сред който – и предметен пермутационен многоезичен показалец**, е поместен в сл. аналог сб.: „**Нишката на Ариадна (GLORIA BIBLIOSPHERAE)**” (2017), в който участват други 80 авт. от друга съвкупност от 12 държави (*Австрия, Алжир, България, Ватикана, Великобритания, Грузия, Иран, Полша, Русия, САЩ, Украйна, Франция*) с трудове по планетарния библиотечно-библиографско-книговедски ареал на *бълг., англ., нем., пол., рус., укр., фр. ез.* – *вж: АК N 51 (срв: НВ N 15)*.

Международни са и екипите, и равнището на участие и на появяващите се в **интердисциплинарната синтагма на познание** **ПЕРИОДИЧНИ СБОРНИЦИ** с **РЕДОВЕН ИНФОРМАЦИОНЕН ИНТЕРВАЛ** и **ФИКСИРАН ПЕРИОД НА**

ПУБЛИКАЦИЯ: ежегодникът „Трудове на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии” (2008-) – вж: АК N 244 (срв: НВ N 261; КА N 75).

Цит. изд. е създадено по модела на „Годишника на Българския библиографски институт”, трансформиран и развит в новата информационна постнекласическа ера.

В **синтагмата на интердисциплинарното познание** се появява и **монографичната форма на най-рядката** – по мнението на историците на библиографията Г. Шнайдер, Л.-Н. Малклес, К. Р. Симон, А. Тейлър, И. В. Гудовшчикова – **библиографска разновидност – АВТОБИОБИБЛИОГРАФИЯТА** (вж: разд. III. 3. 3. VI. I – вж: АК NN 34, 44, 50, 57), при което е характерно, че изданията ѝ са **ТИТУЛНО ЗАЯВЕНИ** и като **УЧЕБНА**, и като **СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФСКА** литература (вж: АК NN 34, 57).

Важно е да се знае, че в **синтагмата на интердисциплинарното познание** се появява и **монографичната форма на жанра на НАУЧНИЯ ДНЕВНИК** по **библио-инфо-ноосферата с евристична и универсална справочно-библиографска планетарна тежест, в който ПРАКТИЧЕСКИ са съотнесени формите на ПОНЯТИЙНОТО (логическото) и ОБРАЗНОТО (художественото) МИСЛЕНЕ (МЕНТАЛНОСТ) като ОГЛЕДАЛНИ, което само по себе си е централен проблем на УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО ЗНАНИЕ** – вж: АК NN 37, 41, 45.

Именно в **синтагмата на интердисциплинарното познание** се появяват и **първите ХИБРИДНИ МНОГОЖАНРОВИ МНОГОТОМНИ ФОРМИ на МОНОГРАФИЧНИ ИЗДАНИЯ** – вж: първата трилогия – **универсален биобиблиографски и тематичен справочник – учебно издание на УниБИТ:**

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 1, Оратория : Уч. пособие по морфология на акад. текстотисане” / А. Куманова, Н. Василев (2013; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК NN 30, 55; срв.: НВ NN 8, 17);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 2, Антология : Уч. пособие по лексикография на акад. текстотисане” / Н. Василев, А. Куманова (2014; Ново ел. изд. 2015; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 9, 10, 18; срв.: АК NN 31, 40, 55);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография : Уч. пособие по синтактика, семантика и прагматика на акад. текстотисане” / Н. Василев ; науч. ред., дейкис А. Куманова (2015; Ново ел. изд. 2016; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 11, 13, 19; срв.: АК N 243).

Цит. първа трилогия – **универсален биобиблиографски и тематичен справочник – учебно издание на УниБИТ** е първият в историята на българския антологизъм и историографията на отечествената литературна критика неполитизиран свод на българската изящна словесност по целия ѝ хронотоп

– IX-XX в. (на който е направена първата хронологична класификация в съответствие със световния историко-литературен процес).

Вкоренена в националния фолклор, *тук* българската литература е представена в семантично многообразно единство.

Сводът е снабден с **детайлицирани персонални и тематични библиографски изразения** и **комплексен поливалентен справочно-библиографски ризоматичен апарат**: Библиографски списък на литература по антологията; Бележки към текстовете, посочени под NN I-XLI; Бележки към текстовете, посочени под NN XLII-CXLV; Бележки към текстовете, посочени под NN 1-4; Бележки, общи пояснения и приети съкращения, споменати в текстовете и посочени под NN 5-77; Речник на личните, географските и другите имена, споменати в текстовете и посочени под NN 5-77; Бележки към публикацията на Свети отец Паисий Хилендарски – „История славяноболгарская...” – N 76; Бележки към публикацията на Свети епископ Софроний Врачански – „Житие и страдания грешнаго Софрония” – N 77; Бележки към текстовете, посочени под NN 78-121; Именен показалец; Показалец на заглавията; Ключови думи на публикациите, посочени под NN I-CXLV; Ключови думи на публикациите, посочени под NN 1-121; Списък на илюстрациите към публикациите, посочени под NN I-CXLV; Списък на илюстрациите към публикациите, посочени под NN 1-121; Списък на съкращенията.

Съдържа:

I. ЛИРИКА. СЛОВЕСЕН ФОЛКЛОР. НАРОДНИ ПЕСНИ – КОСМИЧНИ (МИТИЧНИ): „Ни прела гора, ни ткала” (I), „Вградената невеста” (II); космични (легендарни): „Цар Мурад и Мара” (III), „Три синджира роби” (IV), „Яна кукувица” (V), „Даваш ли, даваш, Балканджи Йово” (VI с.), „Марко Кралевити освобождава три синджира роби” (VII), „Крали Марко изгубва силата си” (VIII), „Индже Войвода” (IX), „Мануш Войвода” (X); **космични (приказни)**: „Станав пиле шарено” (XI), „Два са бора ред поредом расли” (XII), „Мома змейовица” (XIII), „Похвали се малка мома” (XIV), „Радка се отгърва от змей” (XV), „Неразделни” (XVI), „Слънце и Грозанка” (XVII); **религиозни (Новозаветни)**: „Цар Иван Шишман на Софийско поле” (XVIII), „Христово Воскръсвене” (XIX); **социални (мегдански)**: „У Недини слънце грее” (XX); **социални (трудови)**: „Що ми е мило и драго” (XXI), „Заплакала ми голема нива” (XXII); **социални (хайдушки)**: „Хайдутин и бесило” (XXIII), „Пушка пукна” (XXIV), **социални (юнашки)**: „Юнак и гора” (XXV); **битови (семеини)**: „Струна невеста” (XXVI); **битови (любовни)**: „Ситен дъжд вали като маргарит” (XXVII), „Синко Стояне” (XXVIII), „Девоиче, жива разделе” (XXIX), „Гълъб ми гука в усяя” (XXX), „Девоичко, девоичко, цървено яболко” (XXXI), „Ако умрам, да не жаляш” (XXXII); **битови (обредни)**: „Лудо ходе сос дружина” (XXXIII), „Ранила мома бильбиля” (XXXIV), „Плетит мома мрежа копринена” (XXXV); **битови (жаловни)**: „Яна жали девет братя жетвари” (XXXVI), „Прощавай, мамо, прощавай” (XXXVII), „Гробът на Бона” (XXXVIII), „Булка и гора” (XXXIX), „Яничарин тъгува за дома си” (XL), „Хайдушка глава” (XLI); **СРЕДНОВЕКОВНА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (IX-XIV в.)**:

„Предсмъртна молитва” / Св. Константин-Кирил Философ (XLII), „Канон в чест на Свети Димитър Солунски” / Св. архиепископ Методий (XLIII), „Азбучна молитва” / епископ Константин Преславски (XLIV), „Проглас към Евангелието” / епископ Константин Преславски (XLV), „Похвално слово за Светите архангели Михаил и Гавраил” / Св. архиепископ Климент Охридски (XLVI), „Похвала за цар Симеон” / Анонимен автор (XLVII); **ПРЕДРЕНЕСАНСОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (XIV-XVIII в.):** „Молитва към Свети Иван Рилски” / Св. патриарх Евтимий Търновски (XLVIII), „Молитва на Света Петка след завръщането ѝ от пустинята” / Св. патриарх Евтимий Търновски (XLIX), „Възхвала на Света Петка” / Св. патриарх Евтимий Търновски (L), „Обръщение към Света Петка” / Св. патриарх Евтимий Търновски (LI), „Молитва към Света Петка” / Св. патриарх Евтимий Търновски (LII), „Молитва към Света Богородица” / Димитър Кантакузин (LIII); **РЕНЕСАНСОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1762-1876 г.):** „Горски пътник” / Георги С. Раковски (LIV), „Къде си, вярна ти любов народна?” / Добри Чинтулов (LV), „Стоян и Рада” / Найден Геров (LVI), „Черен арап и хайдут Сидер” / Никола Козлев (LVII), „Хубава си, татковино” / Петко Р. Славейков (LVIII), „Бистра” / Константин Миладинов (LIX), „Из „Войводата” / Григор Пърличев (LX), „Наздравица” / Райко Жинзифов (LXI), „Хубава си, моя горо” / Любен Каравелов (LXII); **КЛАСИЧЕСКА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1876-1924 г.):** „Хаджи Димитър” / Христо Ботев (LXIII), „Де е България?” / Иван Вазов (LXIV), „Венеция” / Константин Величков (LXV), „Кирил и Методий” / Стоян Михайловски (LXVI), „Неразделни” / Пенчо Славейков (LXVII), „Сазът ми” / Цанко Церковски (LXVIII), „Българската реч” / Кирил Христов (LXIX), „Кокичета” / Димитър Полянов (LXX), „Хайдушки песни” / Пейо Яворов (LXXI), „Марсилия” / Димитър Бояджиев (LXXII), „На моя син” / Димитър Подвързачов (LXXIII), „Към майка си” / Теодор Траянов (LXXIV), „Луната висне като плод...” / Николай Лилюев (LXXV), „Лаура” / Емануил Попдимитров (LXXVI), „Целина” / Людмил Стоянов (LXXVII), „Да се завърнеш в бащината къща...” / Димчо Дебелянов (LXXVIII), „Рицарски замък” / Христо Ясенов (LXXIX), „Цветарка” / Христо Смирненски (LXXX), „Почакай, слънце” / Дора Габе (LXXXI), „Потомка” / Елисавета Багряна (LXXXII); **НОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1924-1942 г.):** „Септември” / Гео Милев (LXXXIII), „Носталгия” / Сергей Румянцев (LXXXIV), „Удавници” / Асен Разцветников (LXXXV), „Прозорец” / Ламар (LXXXVI), „Във влака” / Николай Марангозов (LXXXVII), „Момина песен” / Магда Петканова (LXXXVIII), „Музика” / Димитър Панталеев (LXXXIX), „Конници” / Никола Фурнаджиев (XC), „В гората зашумя дъждът и ти...” / Христо Радевски (XCI), „Стаята” / Атанас Далчев (XCII), „Високи, сини планини” / Младен Исаев (XCIII); **СЪВРЕМЕННА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1942-1956 г.):** „Вяра” / Никола Вапцаров (XCIV), „Вълнолом” / Иван Пейчев (XCV), „Посвещение” / Веселин Ханчев (XCVI), „Гълъби” / Александър Геров (XCVII), „Какво ли исках от живота...” / Богомил Райнов (XCVIII), „Скитникът и враните” / Александър Вутимски (XCIX), „Простите неща” / Валери Петров (C), „Буйният вятър” / Добри Жотев (CI), „Гара” / Николай Зидаров (CII), „Прегръдка” / Блага Димитрова (CIII), „Хайде, излъжи ме! Разкажи

ми...” / Владимир Голев (CIV), „Между небето и земята” / Димитър Методиев (CV), „Дали защото си безкрайно млада...” / Божидар Божилов (CVI), „Созопол” / Радой Ралин (CVII), „Любов – магическа реалност” / Павел Матев (CVIII), „България” / Георги Джагаров (CIX), „Мечешка кожа” / Иван Радоев (CX), „Внезапно чувство” / Найден Вълчев (CXI), „Най-важното е да бъдеш цветен” / Лиляна Стефанова (CXII), „Внезапно” / Станка Пенчева (CXIII); **НАЙ-НОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1956-... г.):** „Дни на проверка” / Пеньо Пенев (CXIV), „Рокля” / Първан Стефанов (CXV), „Почакайте до залеза” / Николай Христов (CXVI), „Творчество” / Петър Караангов (CXVII), „Родопчанки” / Иван Теофилов (CXVIII), „Пейзаж” / Иван Динков (CXIX), „Момче” / Слав Хр. Караславов (CXX), „Приказка за одъра” / Андрей Германов (CXXI), „Спомен за страха” / Константин Павлов (CXXII), „Паисий обикаля още” / Евтим Евтимов (CXXIII), „Ще те намеря – ако те потърся...” / Михаил Берберов (CXXIV), „Колко си хубава!...” / Христо Фотев (CXXV), „На жена ми” / Дамян Дамянов (CXXVI), „Интелигентска поема” / Любомир Левчев (CXXVII), „Размисъл” / Владимир Башев (CXXVIII), „Поезия за Созопол” / Никола Инджов (CXXIX), „Хълмът” / Лъчезар Еленков (CXXX), „Ний може да имаме много жени...” / Стефан Цанев (CXXXI), „Кадър от филм – Пролет 1945” / Драгомир Шопов (CXXXII), „Припомняне” / Петко Брагинев (CXXXIII), „Любов необяснима” / Недялко Йорданов (CXXXIV), „Игра” / Кирил Гончев (CXXXV), „Сириус” / Ваня Петкова (CXXXVI), „Кактус” / Георги Константинов (CXXXVII), „Местожителство” / Петър Велчев (CXXXVIII), „Честен кръст” / Борис Христов (CXXXIX), „Лято” / Миряна Башева (CXL), „Париж” / Кирил Кадийски (CXLI), „Опит за автопортрет” / Маргарита Петкова (CXLII), „Ето ме днес...” / Петя Дубарова (CXLIII), „Бъди” / Елена Алекова (CXLIV), „Искаш ли да станеш мисъл...” / Георги Господинов (CXLV);

II. ЕПОС. СЛОВЕСЕН ФОЛКЛОР: НАРОДНИ ПРИКАЗКИ: „Тримата братя и златната ябълка” (1), „Крали Марко спасява три синджира роби” (2), „Хитър Петър и гостилничарят” (3), Народни пословици и поговорки” (4); **СРЕДНОВЕКОВНА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (IX-XIV в.):** **Старозаветни апокрифи – Началото на света:** „Слово за Адам и Ева от началото до свършека” (5); **Видения из Небесата:** „Видение, което видя Свети Исайя пророк, син Амосов” (6); **Герои:** „Слово за пророк Йеремиа и за поробването на Йерусалим” (7); **Авраамов цикъл:** „Слово за Светата Троица” (8); **Цар Давид и цар Соломон:** „Мъдростта на еврейския цар Соломон, син Давидов” (9); **Новозаветни апокрифи:** **Иисус и Св. Богородица:** „Повест на архиепископ Яков Йерусалимски за рождението на преславната наша Владичица Света Богородица и Вечнодева Мария” (10); **Апостолски деяния:** „Житие на блажения апостол Свети Петър” (11); **Пътувания в задгробния мир:** „Ходене на Света Богородица по мъките” (12); **Бъдещето на света:** „Сказание на Свети Йоан Богослов за пришествието Господне на земята” (13); **Българско творчество в традициите на апокрифите:** „Повест за Кръстното дърво” / о. Йеремиа (14), „Тайна книга на богомилите” (15), „Български апокрифен летопис ” (16), „Слово от Свети Кирил Философ за това как покръсти

българите” / Св. Константин-Кирил Философ (17); **Апокрифни молитви:** „Молитва на Свети архангел Михаил против мора и вещици, вампири и вятър, които са през деня и нощта” (18); **Гадателни книги:** „Месецослов ” (19); **Апокрифни въпроси и отговори:** „Слово на Господа наш Иисус Христос” (20); **Ораторска проза:** **Полемични съчинения:** „За буквите” / Черноризец Храбър (21), „Беседа против богомилите” / презвитер Козма (22); **Похвални слова:** „Похвала за Свети Кирил Философ” / Св. архиепископ Климент Охридски (23), „Похвално слово за Св. Св. Кирил и Методий” / Св. архиепископ Климент Охридски (24), „Похвала за Свети Йоан Богослов ” / Йоан Екзарх (25), „Похвала на цар Иван Александър от 1356 г.” (26); **Поучителни слова:** „Слово за Света Троица” / Св. архиепископ Климент Охридски (27), „Учителното Евангелие” / епископ Константин Преславски (28), „Слово за Възнесение” / Йоан Екзарх (29); **Жития на Светци:** „Пространно житие на Свети Константин-Кирил” / Св. архиепископ Климент Охридски (30), „Пространно житие на Свети архиепископ Методий” / Св. архиепископ Климент Охридски (31), „Народно житие на Свети Иван Рилски” (32); **Исторически съчинения:** **Летописни съчинения:** „Именник на българските канове” (33); **Надписи:** „Надписи около Мадарския скален релеф” (34), „[Надпис на хан Омуртаг (Колона от тъмен сиенит. Църква „Св. 40 мъченици”, В. Търново)]” (35), „Битолски надпис на цар Иван Владислав” (1016 г.) (36), „Търновски надпис на цар Иван Асен II” (1230 г.) (37); **Историко-летописни съчинения:** „Историкии” / епископ Константин Преславски (38), „Синодик на цар Борил: I. Събор против богомилите при цар Борил в 1211 г.” (39), „Синодик на цар Борил: II. Възобновяване на Българската патриаршия в 1235 г.” (40), „Летописен разказ от времето на цар Иван Асен II” (41), „Безименна българска летопис” (1296 г.) (42); Хроника: „Хроника” / Георгий Амартол (842 – 948 – 1078 г.) (43), „Съкратена история” / о. Йоан Зонара (XI-XII – XIV в.) (44), „Историческо сказание” / митрополит Константин Манасий (XII в. – преди 1344/45 г.) (45); **Натурфилософия:** „Симеонов сборник” („Изборник” от 1073 г.) – „За дванадесетте камъка ... / Св. Епифаний Кипърски (ок. 315-403); „От догматичните съчинения” / Св. Августин (354-430) (46), „Симеонов сборник” („Изборник” от 1073 г.) – „За естеството на човека” / епископ Емески Немесий (ок. 400-та г.) (47), „Симеонов сборник” („Изборник” от 1073 г.) – Из „Диалози” / Псевдо-Кесарий (ок. 550 г.) (48), „Симеонов сборник” („Изборник” от 1073 г.) – „Календарни знания”: „За явлението Господне. От апостолските заповеди” (по александрийския календар) – „Из „Хрониките”; „От същия автор” / епископ Евсевий Кесарийски (IV в.) – „За Рождество Христово” / презвитер Исихий Йерусалимски (ок. 450 г.) – „За македонските месеци според църковното предание” / Св. Йоан Дамаскин (VII-VIII в.) (49), „Небеса” / Йоан Екзарх (50), „Шестоднев” / Йоан Екзарх (51); **ПРЕДРЕНЕСАНСОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (XIV-XVIII в.):** **Похвални слова:** „Похвално слово за великомъченица Света Неделя ” / Св. патриарх Евтимий Търновски, „Похвално слово за Света Филотея” / митрополит Йоасаф Бдински (53), „Похвално слово за Свети митрополит Петър” / Св. митрополит Киприан (54), „Похвално слово за Свети митрополит Киприан ” / митрополит Григорий Цамблак (55), „Похвално слово за Свети патриарх Евтимий”

/ митрополит Григорий Цамблак (56), „Похвално слово за Свети Димитър Солунски” / Димитър Кантакузин (57); **Поучителни слова:** „Слово за отсичане главата на Светия пророк Йоан Кръстител” / митрополит Григорий Цамблак (58), „Поучение за простите” / йеромонах Йосиф Брадати (59), „Против потурчванията” / о. Теофан Рилски (60), „Слово за ползата от четенето” / о. Йосиф Хилендарски (61); **Жития на Светци:** „Пространно житие на Свети епископ Иларион Мъгленски” / Св. патриарх Евтимий Търновски (62), „Пространно житие на Свети митрополит Петър” / Св. митрополит Киприан (63), „Пространно житие на Свети Иван Рилски” / Св. патриарх Евтимий Търновски (64), „Пространно житие на Света Петка Търновска” / Св. патриарх Евтимий Търновски (65), „Пространно житие на Света Филотея Темнишка” / Св. патриарх Евтимий Търновски (66), „Пространно житие на Свети цар Стефан Дечански” / митрополит Григорий Цамблак (67), „Мъчение на Свети Йоан Нови Сучавски (Белиградски)” / митрополит Григорий Цамблак (68), „Разказ за пренасяне на мощите на Света Петка Търновска във Видин и Белград” / митрополит Григорий Цамблак (69); Историко-летописни съчинения: „Възстановяване на Рилския манастир и пренасянето на мощите на Свети Иван Рилски в Рила” / Владислав Граматик (70), „Кратка хроника на XVI в.” (71), „История на София и България” (XVII в.) / епископ Петър Богдан (72), „Потурчване на Чепино” (XVIII в.) / о. Методий Драгинов (73); **Приписки с летописен характер: Приписки:** [Слова на Св. епископ Атанасий Александрийски (IV в.) – Търновско евангелие – Свърлижко евангелие – Хлудов паримейник Хилендарско евангелие – Средецко евангелие – Станиславов пролог – Евангелие от Анхиало – Пролог от 1337/38 г. – Сборник на поп Филип (преписан през 1345/46 г.) – Висарионов патерик – Лаврентиев сборник – Лесновски паренесис – Зографски апостол – Бдински сборник (1359/60 г.) – Четвороевангелие на видинския митрополит Данаил (преди 1360 г.) – Гръцки стихирар (1367 г.) – Апостол с тълкувания от времето на цар Иван Александър (1331-1337 г.) – Осмогласник от времето на цар Иван Александър (1331-1337 г.) ...] (74); **Натурфилософия:** „Отломки по средновековна космография и география” / Константин Костенечки (ок. 1380 – третото десетилетие на XV в.) (75); **РЕНЕСАНСОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1762-1876 г.):** **История:** „История славяноболгарская ...” (1762 г.) / Св. о. Паисий Хилендарски (76); **Автобиография:** „Житие и страдания грешнаго Софрония” / Св. епископ Софроний Врачански (77); **КЛАСИЧЕСКА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1876-1924 г.):** „Българи от старо време” / Любен Каравелов (78), „Нешастна фамилия” / Васил Друмев (79), „Тая нощ сънувах” / Христо Ботев (80), „Под игото” / Иван Вазов (81), „Чичовци” / Иван Вазов (82), „Една българка” / Иван Вазов (83), „Записки по българските въстания” / Захарий Стоянов (84), „Меракът на чичо Денчо” / Михалаки Георгиев (85), „Бай Ганьо” / Алеко Константинов (86), „Дядовата Славчова унука” / Тодор Влайков (87), „Хоро” / Антон Страшимиров (88), „По жътва” / Елин Пелин (89), „Змейно” / Петко Ю. Тодоров (90), „Шибил” / Йордан Йовков (91); **НОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1924-1942 г.):** „Вампирова булка” / Николай Райнов (92), „Кръв” / Константин Константинов (93), „Под шарената черга” / Чудомир (94), „Железният светилник” / Димитър Талев (95),

„Дамата с рентгеновите очи” / Светослав Минков (96), „Татул” / Георги Караславов (97), „Антихрист” / Емилиян Станев (98), „Тютюн” / Димитър Димов (99); СЪВРЕМЕННА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1942-1956 г.): „Нощем с белите коне” / Павел Вежинов (100), „Златният век” / Андрей Гуляшки (101), „Приключенията на червеното сандъче” / Камен Калчев (102), „Галактическа балада” / Емил Манов (103), „Един наивник на средна възраст” / Богомил Райнов (104), „Мъжки времена” / Николай Хайтов (105), „Войната на таралежите” / Братя Мормаревы (106), „Преди да се родя и след смъртта ми” / Ивайло Петров (107), „Цената на златото” / Генчо Стоев (108), „Много тежко наказание” / Кольо Георгиев (109), „Пътят на Икар” / Любен Дилов (110); **НАЙ-НОВА ХУДОЖЕСТВЕНА ЛИТЕРАТУРА (1956-... г.):** „Епични времена” / Йордан Радичков (111), „Предречено от Пагане” / Вера Мутафчиева (112), „Корените” / Васил Попов (113), „Време разделно” / Антон Дончев (114), „Фантастът” / Дончо Дончев (115), „Дунав мост” / Георги Мишев (116), „Къща отвъд света” / Георги Данаилов (117), „Бракониери” / Любен Петков (118), „Ая” / Никола Радев (119), „Белият дявол” / Христо Калчев (120), „Предназначението на човека” / Владимир Зарев (121).

В *синтагмата на интердисциплинарното познание* наблюдаваме съживяване на **КРИТИЧЕСКАТА БИБЛИОГРАФИЯ** и **ИСТОРИОГРАФИЯТА** (*вж.*: тр. на Н. Василев)...

В *тази синтагма* монографичните издания, тиражирани чрез средствата на класическата полиграфия, получават и различни форми на електронни издания...

Латидарно структурирано, описваното *тук* е фиксирано детайлно и *по-долу*.

По *хронология на публикациите* са установени и представени за **СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ** цели във вид на **КАДАСТЪР** на **КОРЕНИЩЕ НА КОМПАРАТИВИСТИЧНА РИЗОМА ШЕСТ (I-VI) ВИДА ИЗДАНИЯ** на книжната продукция, създавана от преподавателите на ДБИ – УниБИТ, в модификациите на които се осъществява **ТРАНСФОРМАЦИЯТА** на **ДИФЕРЕНЦИРАНО – ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО ПОЗНАНИЕ** на **БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА** (*тази* класификация израства на база на създадената с *историографско intentio* класификация на *справочно-библиографската* планетарна сфера на първия историк на световната универсална библиография Г. Шнайдер – *срв.*: разд. I. 2):

- I. Общи и отраслови библиографски справочници;
- II. Речници;
- III. Монографии;
- IV. Научни сборници;
- V. Учебна литература;
- VI. Биобиблиографии.

III. 3. 3. 3. Ствол

на компаративистична ризома:

- I. Общи и отраслови библиографски справочници;
II. Речници; III. Монографии; III. Научни сборници;
IV. Учебна литература; V. Биобиблиографии**

III. 3. 3. 3. I. Общи и отраслови библиографски справочници

ДОРА ГАНЧЕВА-БОЖИНОВА:

„Библиография на българското библиотечно дело и на българската библиография : Септември 1944 – декември 1946” / съавт.: Н. Николаев ; разпред. и обща ред. Б. Божинова-Троянова (Год. ББИ, 1, **1948**, с. 655-680: 719 систематиз. номер. назв. и списък на съкр.) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

„Комплектуване и организация на библиотечните фондове” (**1956**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

„Организация на библиотеката. Методична дейност на библиотеката” (**1956**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ:

„Минимум библиотечна техника” / състав.: ..., Н. Буссе (**1951**; 2. изд. **1953**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

„Таблицы на десетичната класификация за масовите библиотеки” / ..., Д. Икономова (**1951**; 2. попр. и разш. изд. **1955**; 3. попр. изд. **1960**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

„Авторски таблици. Двухзначни : Помагало за систем.-азб. нареждане на кн. в библ. / ред. ... (**1952**; 2. попр. изд. 1954) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

ДОРА КЪРШОВСКА:

„Ръководство за селската библиотека” / съавт.: ..., Е. Кирова, С. Шиклев (**1954**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

ТОДОРКА АРАБАДЖИЕВА:

„Четиридесет години от победата на Великата октомврийска социалистическа революция : Метод. и библиогр. материали” / състав. ..., Г. Младжов и др. ; ред. Г. Младжов (**1957**) (вж: ТА N 2);

„В помощ на читателя : Тематичен библиогр. указател” (**1958**) (вж: ТА N 3);

„Дърводобив и дървообработване : Препоръч. списък” / състав. ... (**1959**) (вж: ТА N 4);

„Овощарството – доходен отрасъл на ТКЗС : Метод., справ. и библиогр. материали за подготовка на читателски конф. и обсъждания” / състав. ... (**1959**) (вж: ТА N 6);

„Комплектуване книжните фондове на училищните библиотеки : Метод.

указания” / С. Иванов, ... (1961) (вж: ТА N 7);

„В помощ на трудовото възпитание, политехническото обучение и свързането на училището с живота : Препоръч. библиогр.” / състав. ... и др. ; [ред. Гавраил Хрусанов] (1963) (вж: ТА N 8);

„Справочник на библиотеките в България” / състав.: Снежина Тошева, Стоян Шиклев, ... (1963) (вж: ТА N 9);

„За природата и нейните закони : Препоръч. библиогр.” / състав. ..., Ана Терзийска ; ред. Илия Янков, Никола Колев (1966) (вж: ТА N 10);

„В помощ на средношколците : Препоръч. библиография” / състав: Гергина Балючева, Виолета Петрова, Вера Даскалова и ... ; ред. С. Иванов (1967) (вж: ТА N 11);

ПЕНКА МИТРАНИ:

„Българска стоматологична книжнина 1870-1970 г.” (1973) (вж: бел. 166) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

ГАНЧО ДРАГАНОВ:

„Хиляда и триста години България : Темат. препоръч. библиогр.” / състав: Емил Спасов, Елисавета Миладинова, Мария Кожухарова, ... ; ред. Анелия Вълчева, Крумка Шарова (1973) (вж: бел. 192-197) (вж: ГД N 1);

„Историческото дело на Априлския пленум на ЦК на БКП : Библиогр. 1956-1976” / състав: Емил Спасов, ... ; ред. Йорданка Първанова (1976) (вж: ГД N 3);

„Музейно дело и музеи в България : 1944-1976 : Библиогр.” / състав: Емил Спасов, ... ; ред. Йорданка Първанова (1977) (вж: ГД N 4);

„Тринадесет века България : Ист. библиогр.” / състав: Емил Спасов, ... ; ред. Йорданка Първанова (1980) (вж: ГД N 6);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА:

„Библиографски указател на българската медицинска литература по пневмология и фтизиатрия : 1970-1973 : Т. 3” (1974) (вж: ММ N 3; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

ДОНКА ПРАВДОМИРОВА:

„90 години Българска комунистическа партия : Препоръч. библиогр. указ.” / състав. Е. Василева, ... (1981) (вж: ДП N 6);

„Историята на България в художествената литература : Библиогр. указ. : Ч. 1-2” / съавт. Евелина Василева (1983) (вж: ДП N 7);

НЕЛИ КОСТОВА:

„Совместные труды болгарских и советских ученых : 1945-1985 : Библиогр. указ.” (1988) (вж: НК N 3);

„Българска академия на науките. Академици и член кореспонденти. 1869-1984” / състав. Анка Васева, ..., Никола Казански, Цветанка Спасова (1989) (вж:

НК N 4);

„Концепция и политика за информационна сигурност : защита на класифицираната информация в компютърни системи за управление при бедствия, аварии и катастрофи : Библиогр.” / състав. Стоян Денчев, Цветан Семерджиев, Иван Попов, ... (2008) (вж: НК N 9; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

ИВАНКА ЯНКОВА:

„Алманах на Софийския университет „Климент Охридски”. 1939-1988. Т. 1. А-З; Т. 2. И-Н; Т. 3. П-Я” / състав. М. Алексиева, ... и др. (1988) (вж: ИЯ N 3);

„Дигитална колекция „Българско възраждане”. Проект „База данни „Българските градове през Възраждането (CD)” / състав. ... ; ред. Р. Василева, С. Станчева (2013) (вж: ИЯ N 20; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

СТЕФАН КРАЛЕВ:

„Списание Библиотекар : Темат. показалец. 1953-1983” / състав. Н. Шуманова ; ред. С. Кралев (1989) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

„Списание „Хирургия” (1934-2004 г.) : Историогр. когнитолог. студия-кадастър = Journal „Surgery” (1934-2004) : *Historiographical and cognitological study-cadastre*” / състав. ... ; глав. отг. ред. Н. Яръмов ; науч. ред. М. Куманов (2005) (вж: АК N 16);

„Нестинариана : Историография : Систематизиран аном. библиогр. указ. Фотомонография : Уч. пособие по дисциплината „Нестинарство: Информ. кодове на култ. наследство”]” / състав., историография, предг. ... ; науч. и ез. ред., дейк-сис (етимология), емблематика Н. Василев ; науч. ред. С. Денчев, Н. Цв. Кочев, Н. Яръмов, М. Куманов (2012) (учеб. за УниБИД) (вж: АК N 26);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектуроника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 1, Оратория : Уч. пособие по морфология на акад. текстописане” / ..., Н. Василев (2013; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК NN 30, 55; срв.: НВ NN 8, 17);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектуроника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 2, Антология : Уч. пособие по лексикография на акад. текстописане” / Н. Василев, ... (2014; Ново ел. изд. 2015; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 9, 10, 18; срв.: АК NN 31, 40, 55);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектуроника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография : Уч. пособие по синтактика, семантика и прагматика на акад. текстописане” / Н. Василев ; науч. ред., дейк-сис ... (2015; Ново ел. изд. 2016; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 11, 13, 19; срв.: АК N 243);

„*Nestinariana : Historiografia. Fotomonografia : Уч. пособие*” / науч. и яз. ред. Н. Василев ; науч. ред. С. Денчев, Н. Цв. Кочев, Н. Ярымов, М. Куманов ; терминолог. и справ.-информ. ред. Н. Казански ; библиогр. и справ.-информ. ред. М. Максимова ; справ.-информ. ред. Д. Ралева ; рец. Ж. Стоянов, Х. Мутафов, С. Райчевски, В. Велев, И. Теофилов (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 36);

„*Nestinariana : Historiography. Photomonography : Compendium*” / sci. and lang. ed. N. Vasilev ; sci. ed. S. Denchev, N. Tsv. Kochev, N. Yaramov, M. Kumanov ; terminological, ref. and inform. ed. N. Kazanski ; bibliogr., ref. and inform. ed. M. Maximova ; ref. and inform. ed. D. Raleva ; rev. Z. Stoyanov, H. Mutafov, S. Raychevski, V. Velev, I. Teophilov (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 38);

„*Синоптическая таблица мировой универсальной библиографии III в. до н.э. – XXI в. : Атлас [79 ном. назв. с букв. индекс.]*” / състав. ..., Н. Казански, Н. Василев (2017) (вж: АК N 53);

„*Модел за съставяне на персонални автобиблиографии – вторично-документална информационна база на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии : Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова : Систематично-хронолог.-азб. автобиблиогр. списък на тр. [4038 ном. назв.] : Уч. пособие – практикум по общо библиографознание = Модель составления персональных автобиблиографий – вторично-документальная информационная база Студенческого научного общества ГУНИБИТ : Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова : Систематически-хронолог.-алфавитный автобиблиогр. список тр. : Уч. пособие – практикум по общ. библиографоведению = A model for compilation of personal autobibliographies – secondary documentary information base of the student scientific society at ULSIT : Acad. Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova : Systematic-chronological-alphabetical autobibliog. list of publ. : Training manual – practical handbook in General bibliogr.*” / Посв.: Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин” (1941-1963), вълътвил под началото на ... Т. Боров истинния дух на библиогр. култура ; обща и науч. ред., преамбул, дейкис Н. Василев ; библиогр. ред. И. Линден, К. Александрова, Д. Ралева, С. Филипова, М. Максимова, И. Камбурова ; рец. С. Денчев, Н. Казански [4. прераб. и доп. изд.] (2018; 1. изд. 2014; 2. прераб. и доп. изд. 2016; 3. прераб. и доп. изд. 2017) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 57; срв: АК N 34, 44, 50);

„*GENERATIO SPONTANEA : Synoptic table of the World universal bibliography from 3RD c. BC to 21st c. : An atlas – electronic library „Universalica” (Model of the secondary-documental framework of the biblio-info-noosphere) : Textbook-compendium of General Bibliography = Синоптическая таблица мировой универсальной библиографии III в. до н.э. – XXI в. : Атлас – электронная библиотека „Universalica” (Модель вторично-документального контура библио-инфо-ноосферы планеты) : Учебник-справочник по общ. библиографоведению = Синоптически таблица на световната универсална библиография III в. пр. н.е. – XXI в. : Атлас – електронна библиотека „Universalica” (Модел на вторично-документалния контур на библио-инфо-ноосферата на планетата) : Учебник-справочник по общо библиографознание*” / [comp., bibliogr., preface ...] ; [sci. ed. S. Denchev] ; [gen. ed. N. Vasilev] ; [ex-

pert and terminolog. ed. N. Kazanski ; [reference-inform. ed. A. Cannon, M. Sokolova] ; [bibliogr. ed. K. Alexandrova, S. Filipova, M. Maximova] ; [rev. A. Subetto, L. Djakhaia, A. Sokolov, N. Yaramov, V. Klyuev, R. Gilyarevsky, V. Leonov, I. Peteva, I. Lynden, M. Kumanov (учеб. за УниБИТ) (2018; New ed.: St. St. Cyril and Methodius National Library, 2018; New ed.: Sofia City Library, 2018) (вж: АК N 59-61);

„*Gate- и play-феноменология* [637 ном. назв., подбрани и подредени по азб. ред на кирилица и латиница (англ., бълг., исп., нем., пол., рус., фр. ез.), извлечени от каталозите на нац. б-ки на България, Великобритания, Германия, Русия и на Конгр. библ. на САЩ за периода 1995-2019 г. [До 1995 г. лит. на 20 ез. е кумулирана в тр. на А. К. „Введение в гуманитарную библиогр.” (вж: АК NN 9, 10, 15, 18). – Бел. С. Д.] ; 3006 ном. назв., подредени по хронолог.-азб. ред във вид на пълна информ. база – публ. на 1240 студенти на УниБИТ за периода 2005-2019 г.] : двукнижие. Кн. 1, SOGDIANA. Стоян Денчев : *gate- и play- феноменология на информационната среда : юбилейна препоръчителна енциклопедична книга по информационно моделиране (вторично-документална информационна база на Студентското научно общество при УниБИТ)*” / ... , Н. Василев, Н. Казански, В. Велев, Р. Василева, Д. Бояджиев, Е. Цветкова, С. Спасова, С. Георгиева, И. Георгиев, Т. Стилианов, А. Джерекаров, Б. Мадолев, И. Барзев ; науч. ред. С. Денчев ; обща ред. Н. Василев ; експертна ред. Н. Казански ; рец. И. Петева, И. Гарванов, Т. Тодорова, Н. Яръмов, Е. Попандонова-Желязова, И. Линден, М. Куманов, С. Кендерова, Г. Панайотова, С. Василева, М. Енчева, К. Стоев (2019) (вж: АК N 62);

ТАНЯ ТОДОРОВА:

„*Списание „Български книжици” (1858-1862) на прага на Новото време : С база данни на компакт-диск*” / ред. Р. Василева ; рец. Р. Радкова, Е. Узунова, М. Аргирова-Герасимова (2010) (вж: ТТ N 9; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит. алманах*);

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ:

„*Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 1, Оратория : Уч. пособие по морфология на акад. текстописане*” / А. Куманова, ... (2013; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК NN 30, 55; срв.: НВ NN 8, 17);

„*Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 2, Антология : Уч. пособие по лексикография на акад. текстописане*” / ... , А. Куманова (2014; Ново ел. изд. 2015; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 9, 10, 18; срв.: АК NN 31, 40, 55);

„*Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изячно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография : Уч. пособие по синтактика, семантика и прагматика на акад. текстописане*” / ... ; науч. ред., дейксис А. Куманова (2015; Ново ел. изд. 2016; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 11, 13, 19; срв.: АК N 243);

(Вж: разд. III. 3. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. 3. II. Речници

... Отсъстват **специализирани монографични публ.** – както се подчерта *по-горе* – в **синтагмата на диференцираното познание на постнекласическата парадигма**, ако не смятаме **прикнижния речник** в учебната литература от типа на: **Речник на библиотековедските термини (Словарь)** в тр. на преподавателя на ДБИ по руски език **Екатерина Георгиева** (21.09.1934 – 18.05.2009): „Русский язык : Пособие для студентов I-II курсов” (1976) (учеб. за ИБД)²²⁹.

Монографичните издания на речниците се появяват в **синтагмата на интердисциплинарното познание на тази парадигма**, емблематизирайки я, и те са дело на **МЕЖДУНАРОДНИ КОЛЕКТИВИ**...

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

„*The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology* = *Англо-руско-българският словар по библиотечна и информационна дейност*” / comp. **J. V. Richardson** ; Managing ed. **S. Denchev** ; ed.-in-chief ... ; ed. board **R. Burger** ; Lang. ed. **N. Vasilev** ; techn. ed. **N. Vasilev, V. Stefanova** ; Rev. **F. Mainhard** (учеб. за УниБИТ) (**2010**; Ново ел. изд. **2017**) (вж: АК NN 21, 54) (срв.: НВ N 246) (вж: *бел. 250*);

<...>

III. 3. 3. 3. III. Монографии

ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ:

„*Училищни и детски библиотеки*” (**1930**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);
 „*Българската книга след Девети септември. Статистически анализ*” (**1952**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);
 „*Материали по история на българската библиография до Освобождението*” / Бълг. библиогр. инст. ; Под ред. на Т. Боров (**1955**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА:

„*Каталозите – средство за пропаганда на най-добрите книги в библиотеките*” (**1954**) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ:

„*Критически диалози* : [Литературно-критически очерци и портрети на Добри Чинтулов, Никола Козлев, Васил Левски, Стоян Михайловски, Гео Милев, Христо Смирненски, Никола Вапцаров, Елисавета Багряна, Андрей Гуляшки, Вен-

ко Марковски, Веселин Андреев, Банчо Банов, Лиляна Стефанова, Михаил Берберов]” (1990) (вж: НВ N 3);

„Психология на литературното убийство : [Анализ на съвременния литературен печат и интервюта с Любомир Левчев, Иван Гранитски, Дончо Цончев, Стоян Каролов, Георги Величков, Димитър Вълев, Христо Фотев, Владо Даверов, Дамян Дамянов, Евтим Евтимов, Леда Милева, Венцеслав Начев, Николай Хайтов, Георги Гачев]” (1995) (вж: НВ N 5);

„Смъртта на розата : [Анализ на съвременния литературен печат и литературнокритически портрети на Елисавета Багряна, Богомил Райнов, Николай Хайтов, Павел Матев, Георги Джазгаров, Стефан Продев, Исак Паси, Тончо Жечев, Петър Караангов, Любомир Левчев]” (2000) (вж: НВ N 6);

„Защо Любомир Левчев? : или седем въпроса към български поети и няколко „букви”, които са „зъби на мълчанието : [Историографски базиран дискурс на свързване на персоналиите – срв.: съдържанието на цит. по-горе „Злагната христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектурника на бълг. изцяло слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография” – в целия хронотоп на българската словесност от IX до XXI в. във единна семантична информационна картина]” (2004) (вж: НВ N 7; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА:

„Ячо Хлебаров : Моногр.” (1994) (вж: ММN 6);

„Библиотечни класификации : Моногр.” (1996) (вж: ММN 8);

„Развитие на методите за предметизация и на предметния каталог. : Моногр.” (1996) (вж: ММN 9);

„Библиотекознанието в България от Освобождението до средата на 40-те години на XX век : История, теория, практика : Моногр.” (2007) (вж: ММN 21; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

[„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [в 2 ч.]. Ч. 1, Философско-научоведческая картина гуманитарного знания : [Курс лекций]” (1995) (вж: АК N 9) [Изд. – като първо в Централна и източна Европа по хуманитарно знание, което отсъства в класификациите на познание в тези страни през втората половина на XX в., – е създадено като **моногр.**, но впоследствие е признато и за **курс от лекции (учебник)** на Санктпетербургск. акад. на култура като влиза не само в учебните програми и планове, но и – в докторантския минимум. – Срв.: 4. изд. на автобиблиограф. на А. К.: АК N 57];] (Тук и по-долу данните от библиографирането са поднесени в квадратни скоби, защото цит. изд. са **публ. в чужбина**. Тяхното въвеждане е необходимо в наст. компаративистична информационна база – кумулация, защото тр. се появяват на бял свят и като **първи и единствени по проблематиката**, но и поради факта, че ризоматичното историографиране не допуска оставянето на бяло поле между предшествениците

и съвременните дейци. – Бел. А. К.)

[„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [в 2 ч.]. Ч. 1, Философско-научоведческая картина гуманитарного знания : [Курс лекций]” (1995) (вж: АК N 10) [Вж: по-горе – същото];]

„Пушкинский журнал „Современник” : К вопросу о А. С. Пушкине – журналисте и критике” (2004) (вж: АК N 11);

„Архитектура информационного пространства : Идеальный пл. : Онтолог. исслед.” (2005) (вж: АК N 13);]

„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [В 2 ч.] Ч. 2, Библиографоведческая картина гуманитарной библиографии : Курс лекций по общ. библиографоведению” (2005) (моногр. – курс от лекции /учебник/) на СВУБИТ – рус. : Гос. высш. инст. библиотековедения и информ. технолог. – Болгария и Санктпетбургск. държ. унив. по култура – Русия) (вж: АК N 15);

„Архитектура на информационното пространство : Идеален пл. : Онтолог. изследване” (2006) (вж: АК N 17);

„Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс] : Библиографовед. исслед. : Курс лекций по общ. библиографоведению : [в 2 ч.] Ч. 1-2” (2007) (моногр. – курс от лекции /учебник/) на СВУБИТ – рус. : Гос. высш. инст. библиотековедения и информ. технолог. – Болгария и Санктпетбургск. държ. унив. по култура – Русия) (вж: АК N 18);

„Универсалната библиография от втора степен с международен обхват – ретроспективният многостепенен пътеводител по информационната среда на планетата : Т. Боров – „Пътя към книгите” (Историография. Хронотоп. Феноменология. Теория) : Изследване” (2007) (вж: АК N 19);

„Свети отец Паусий Хилендарски. История славяноболгарская ... : Информ. код на бълг. книжовност и лит. : I. Аналитика (Историография. Сигнифициран препис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус) ; II. Синтез (Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия)” / съавт. М. Куманов, Н. Василев ; обща ред. С. Денчев ; библиогр. ред. ... ; ез. ред. Н. Василев ; терминолог. ред. Е. Томова, Д. Ралева, В. Велев ; справ.-информ. ред. М. Максимова, Ц. Найденова, А. Даскалов (2011) (вж: АК NN 22, 23);

„Когнитология компаративистической терминологии в сфере библиотечной и информационной деятельности : К проблеме создания англ.-рус.-болг. словаря : Панэпистемия библи.-информ. сферы : Трехъяз. словарь – тектон. мент. прибор [The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-болгарский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / сопр. J. V. Richardson ... [и др.] ; managing ed. S. Denchev ; ed.-in-chief A. Kumanova ; ed. board R. Burger ... [и др.]. – София, 2010] ” / предисл., рец. С. Денчев ; общ. ред., дейксис Н. Василев ; експертна ред. Н. Казански ; библиогр. ред. М. Максимова ; терминолог. ред. Д. Ралева ; справ.-информ. ред. А. Даскалов ; рец. Ф. Майнхард, А. Соколов, В. Леонов, М. Младенова, Д. Христов, С. Илиева (2012) (вж: АК N 24);

„Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и

информационна дейност : Към проблема за създаването на англ.-рус.-бълг. речник : Панепистемия на библ.-информ. сфера : Триез. речник – тектон. мент. етимолог. прибор [The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационнои дейности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / comp. J. V. Richardson ... [и др.] ; managing ed. S. Denchev ; ed.-in-chief A. Kutanova ; ed. board R. Burger ... [и др.]. – София, 2010] ” / предисл., рец. С. Денчев ; общ. ред., дейкис Н. Василев ; експертна ред. Н. Казански ; библиогр. ред. М. Максимова ; терминолог. ред. Д. Ралева ; справ.-информ. ред. А. Даскалов ; рец. Ф. Майнхард, А. Соколов, В. Леонов, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева (2012) (вж: АKN 25);

„Cognitology of the comparativistic terminology of library and information terminology : To the problem of creation of a dict. in Engl., Russ. and Bulg. lang. : Panepisteme of the libr.-inform. sphere : The trilingual dict. – tectonic mental device [The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-българският словарь по библиотечной и информационнои дейности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / comp. J. V. Richardson ... [и др.] ; managing ed. S. Denchev ; ed.-in-chief A. Kutanova ; ed. board R. Burger ... [и др.]. – София, 2010] ” / pref., rev. S. Denchev ; gen. ed., deixis N. Vasilev ; expert ed. N. Kazanski ; bibliogr. ed. M. Maksimova ; terminological ed. Diana Raleva ; ref. ed. A. Daskalov ; Rev. F. Mainhard, A. Sokolov, V. Leonov, M. Mladenova, D. Christozov, S. Ilieva (2012) (вж: АKN 29; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

ДОБРИНКА СТОЙКОВА:

„Обслужване на деца и ученици в немските училищни и публични библиотеки” (2000) (вж: ДС N 2);

ДОНКА ПРАВДОМИРОВА:

„Българската библиография до Освобождението : Генезис и разв.” (2001) (вж: ДП N 2);

„Ретроспективната национална библиография на България от Освобождението до 1944 г. : Характер и развой” (2001) (вж: ДП N 3);

„Формиране и развитие на библиографската наука в България до 1944 г.” (2010) (вж: ДП N 4);

„История на село Иванча, Великотърновско (до 1945 г.)” (2019) (вж: ДП N 5);

ИВАНКА ЯНКОВА:

„Университетската библиотека в съвременността” (2002) (вж: ИЯ N 4);

„Българските градове през Възраждането : Ист., социол. и политолог. изследване : Ч. 1” / състав. С. Станчева, ..., Р. Василева и др. ; науч. ред. Минчо Семов, ... (2004; 2. прераб. изд. 2007) (вж: ИЯ NN 7, 10-a);

„Модерната библиотека : Мястото на Университетската библиотека в

съвременното образование” (2004) (вж: ИЯ N 9);

„The Modern Library : The University Library in contemporary education” (2004) (вж: ИЯ N 10);

„Пламъци от пепелта : Встъпителен анализ към първата част на изследването „Българските градове през Възраждането” / М. Семов, И. Янкова ; отг. ред. Р. Василева (2007) (вж: ИЯ N 11);

„Огнища на духовна пробуда. Изгревът на светлината по българските земи” (2008) (вж: ИЯ N 12);

„Нормативна уредба на библиотеките в България” (2009) (вж: ИЯ N 15);

„Българските градове през Възраждането : Ист., социолог. и полит. изследване : Ч. 2” / състав. Т. Тодорова, С. Станчева, ..., Р. Василева и др. ; науч. ред. И. Янкова ; ред. Р. Василева (2010) (вж: ИЯ N 17);

„Топография на българската възрожденска просвета, култура и наука” (2013) (вж: ИЯ N 22; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

ЕВГЕНИЯ РУСИНОВА:

„Библиотечен пбблик рилейшънс : Моногр.” (2003) (вж: EP N 2);

НЕЛИ КОСТОВА:

„Концепция и политика за информационна сигурност : защита на класифицираната информация в компютърни системи за управление при бедствия, аварии и катастрофи : Изследване” / Стоян Денчев, Цветан Семерджиев, Иван Попов, ... (2006) (вж: НК N 8);

„Библиографията в структурата на науката : Изследване” (2010) (вж: НК N 10);

„Там, дето знанъето живеи. Библиотеката като културен феномен : Докум. изследване” (2014) (вж: НК N 15);

„Управление на знанието в библиотеката : Изследване” (2014) (вж: НК N 16; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

ТАНЯ ТОДОРОВА:

„Библиотечни политики” / ред. Р. Василева ; рец. И. Янкова (2010; 2. изд. 2017) (вж: ТТ N 7, 18);

„Българските градове през Възраждането : Ист., социолог. и полит. изследване : Ч. 2” / състав. И. Янкова, С. Станчева, ..., Р. Василева и др. ; науч. ред. И. Янкова ; ред. Р. Василева (2010) (вж: ТТ N 8);

„Списание „Български книжици” (1858-1862) на прага на Новото време : С база данни на компакт-диск” / ред. Р. Василева ; рец. Р. Радкова, Е. Узунова, М. Аргирова-Герасимова (2010) (вж: ТТ N 9);

„Интеграционни процеси в библиотечно-информационната сфера” / науч. ред. Т. Тренчева ; науч. рец. И. Янкова, И. Петева (2014) (вж: ТТ N 14);

„Авторскоправна компететност и културни институции” / науч. ред. Т. Тренчева ; науч. рец. Георги Димитров, Виолета Цакова, Елена Георгиева, Божанка

Неделчева (2017) (вж: ТТ N 17; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА:

„Управление на обществена библиотека в информационна среда : Успешни практики и перспективи в България” (2013) (вж: КА N 2);

„Библиотечна икономика : Система за финансово управление и контрол (СФУК) в обществените библиотеки : Ръководство с примерни документи в помощ на директора” / състав. ..., Кръстинка Стоева (2014) (вж: КА N 3);

„Библиографията в контекста на съвременната информационна парадигма : Черти на формирането : [Моногр.]” (2015) (вж: КА N 7);

ЮЛИЯ САВОВА:

„Информационни професии : Мястото на библиотекарите” (2013) (вж: ЮС N 2);

ВАСИЛ ЗАГОРОВ:

„Българската книга (1878-1912). От възрожденския идеал до комерсализацията” (2014) (вж: ВЗ N 2);

„История и теория на журналистиката” (2014) (вж: ВЗ N 3);

„История на книгата – електронни ресурси” (2014) (вж: ВЗ N 4);

„Печатни медии и национална идентичност” (2014) (вж: ВЗ N 5);

„Българското книгоиздаване и руската литература (1918-1944)” / науч. ред. А. Бенбасат (2019) (вж: ВЗ N 8);

РОСИЦА КРЪСТЕВА:

„Стандартизация в библиотечната, архивната и информационната област” / науч. ред. Р. Василева (2015) (вж: РК N 3);

МАРИНА ЕНЧЕВА:

„Игрови подходи в обучението по информационна грамотност : Моногр.” (2018) (вж: МЕ N 4);

(Вж: разд. III. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. IV. Научни сборници

ТОДОРКА АРАБАДЖИЕВА:

„Седмица на детската книга : Сб. материали” / състав. ..., Д. Сироманов, Н. Тодорова ; ред. К. Калайджиева (1957) (вж: ТА N 1);

„Седмица на детската книга : Метод. и библиогр. материали” / състав. С. Иванов, ..., Д. Сироманов (1959) (вж: ТА N 5);

ГАНЧО ДРАГАНОВ:

„30 години народна власт : Материали във връзка с чествването : Статии, библиогр. [в помощ на библиотекаря]” / състав. Евелина Василева, Цеко Димитров, ... ; ред. Петя Дюгмеджиева (**1974**) (вж: ГД N 2);

„Мисли за природата [: Сб.]” / състав. Елена Чупарова (**1978**) (вж: ГД N 5);

„Деведесет години законодателство за задължителния депозит и текущата национална библиография на България : Сб. [статии]” / ред. кол.: Кремена Зотова – отг. ред. и др. ... (**1988**) (вж: ГД N 7);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА:

„История на библиотеките в България от Средновековието до средата на 40-те години на XX век : Сб. статии” / състав., предг. ... ; ред. И. Янкова (**2003**) (вж: ММ N 14);

„Ценко Цветанов и българската книжовна култура : Нац. науч. конф., посветена на 100 год. от рожд. му : Сб.” / състав. ... (**2004**) (вж: ММ N 20; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

ИВАНКА ЯНКОВА:

„История на библиотеките в България от Средновековието до средата на 40-те години на XX век : Сб. статии” / състав., предг. М. Младенова ; ред. ... (**2003**) (вж: ИЯ N 5);

„Библиотечният мениджмънт – научни и практически аспекти : Сб. науч. докл. и съобщения от Втора науч. конф. с межд. участие на тема „Библиотечният мениджмънт – научни и практически аспекти”, 26-27 ноември 2009 г., ДИПКУ – Варна” / ..., М. Петева (**2009**) (вж: ИЯ N 13);

„Връзки с обществеността и промоционални техники : Сб.” (**2009**) (вж: ИЯ N 14);

„Университетските библиотеки – мост към единното европейско образователно пространство : Сб. докл. от межд. конф., 16-17 ноем. 2008, Арбанаси” / състав. ..., Т. Тодорова ; ред. Т. Тодорова (**2009**) (вж: ИЯ N 16);

„Библиотечният и културен мениджмънт и информационно-комуникационните технологии : Сб. с науч. докл. и съобщения от науч. конф. с межд. участие, 3-4 септ. 2011, Бургас” / състав. Т. Тодорова, ... ; ред. Р. Василева ; рец. С. Денчев (**2011**) (вж: ИЯ N 18);

„Иновативна образователна среда за непрекъснато професионално обучение в сферата на културните и творчески индустрии : Е-сб.” / състав. ..., Р. Василева (**2018**) (вж: ИЯ N 24);

„Редизайн за качествена промяна на научните списания в България : Сб. с изследвания” / ..., Р. Василева (**2018**) (вж: ИЯ N 25; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

НЕЛИ КОСТОВА:

„Живот сред книгите : Юбил. сб. в чест на 85-год. на проф. д-р Елена Саво-

ва” (2004) / състав. (вж: НК N 6);

„*Cogito ergo sum* : Юбил. сб. : проф. Стоян Денчев на 60” / състав. Димитър Иванов и ... (2013) (вж: НК N 14; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

ТАНЯ ТОДОРОВА:

„*Библиотеките, хората с увреждания и електронната информация* [: Темат. сб.]” (2006) / състав. В. Грашкина, ..., Г. Мартинова (вж: ТТ N 4);

„*Добри библиотечни практики : Сб.*” / състав., ред., предг. ... ; Ред. В. Драгозов (2009) (вж: ТТ N 5);

„*Университетските библиотеки – мост към единното европейско образователно пространство : Сб. докл. от межд. конф., 16-17 ноем. 2008, Арбанаси*” / състав. И. Янкова, ... ; ред. ... (2009) (вж: ТТ N 6);

„*Библиотечният и културен мениджмънт и информационно-комуникационните технологии : Сб. с науч. докл. и съобщения от науч. конф. с межд. участие, 3-4 септ. 2011, Бургас*” / състав. И. Янкова, ... ; ред. Р. Василева ; рец. С. Денчев (2011) (вж: ТТ N 10);

„*Информационната грамотност – модели за обучение и добри практики : сб. с науч. докл. и съобщения от науч. сем. с межд. участие, 18-19 окт. 2012 г., УБ на ИУ, Варна*” / състав. ..., Д. Стойкова ; науч. рец. И. Янкова ; науч. ред. Р. Василева (2012) (вж: ТТ N 11);

„*Информационни и комуникационни технологии в БИН, образованието и културното наследство : Сб. с науч. докл. и съобщения от нац. науч. конф. в чест на 70 г. от създ. на ЮНЕСКО и 65 г. от създ. на ДБИ (днес: УниБИТ), 29 май 2015 г.*” / състав. ..., Евгения Ковачева, Румен Николов (2015) (вж: ТТ N 16);

„*Библиотечният и информационен мениджмънт : 10 год. постижения и предизвикателства : Науч. сб. с докл. от Науч. конф. по повод 10 год. от създаването на катедра „Библиотечен мениджмънт” при Унив. по библиотекознание и информ. технологии – София, 4 дек. 2018 г. = Library and Information Management : 10 years of Achievements and Challenges Sci. Collection with reports from the Sci. Conf., dedicated to the 10th Annivers. of the establishment of the Library Management Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies – Sofia, 4th Dec. 2018*” / С. Денчев и др. ; състав. и уводни думи ..., Е. Цветкова ; науч. ред. И. Янкова, Р. Василева ; граф. дизайн и кор. К. Планска-Симеонова ; науч. рец. С. Денчев, И. Петева (2018) (вж: ТТ N 19);

„*Лидерство в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт” при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. = Leadership in Library Management : A Sci. Publ. on the Occasion of the 10th Annivers. of the Library Management Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies : [Тр. на преподавателите (2008-2018)]*” / И. Янкова и др. ; фото-разказ К. Планска-Симеонова ; встъп. ст. И. Янкова, ... ; библиогр. ред. С. Ефтимова ; науч. рец. С. Денчев, А. Куманова (2018) (вж: ТТ N 20; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

СЪБИНА ЕФТИМОВА:

„Интелектуалната собственост в университетите – Творчество : Следващото поколение : Сб. с докл. от науч. семи., 25 април 2013 г.” / състав. Т. Тренчева, ... (2013) (вж: CE N 2);

„Интелектуалната собственост в XXI век : Българският опит в творческите и информационни индустрии : Сб. с докл. от науч. сем., 28 април 2014 г.” / състав. Т. Тренчева, ... (2014) (вж: CE N 3);

„Съвременни стратегии и иновации в управление на знанието : Докл. от Втората науч. конф. на УМЛАУЗ, Костенец, 2-4 ноември 2015 г.” / състав. С. Денчев, Т. Тренчева, ..., Д. Стоянова (2015) (вж: CE N 5);

„Съвременни стратегии и иновации в управление на знанието : Докл. от Третата науч. конф. на УМЛАУЗ, Европейски парламент в Брюксел, 4 май 2017 г.” / състав. С. Денчев, Д. Стоянова, М. Павлова, ..., Т. Тренчева (2017) (вж: CE N 7);

„Лидерство в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедре „Библиотечен мениджмънт” при Унив. по библиотекознание и информ. технол. = *Leadership in Library Management : A Sci. Publ. on the Occasion of the 10th Annivers. of the Library Mangement Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies* : [Тр. на преподавателите (2008-2018)]” / И. Янкова и др. ; фоторазказ К. Планска-Симеонова ; встъп. ст. И. Янкова, Т. Тодорова ; библиогр. ред. ... ; науч. рец. С. Денчев, А. Куманова (2018) (вж: CE N 9);

ЕВГЕНИЯ РУСИНОВА:

„Маркетинг и PR – иновационни библиотечни технологии : Статии 2003-2014” / състав. ... (2014) (вж: EP N 3);

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ:

„GLORIA BIBLIOSPHERAE (Нишката на Ариадна) : Изследвания в чест на акад. проф. Александра Куманова : Юбил. сб. по случай 65 години от основаването на УниБИТ = GLORIA BIBLIOSPHERAE (Ariadne's Thread) : *Studia in honorem Acad. Prof. Alexandra Kumanova : A Festschrift for 65th Golden Jubilee of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia*” [Текст и на англ., араб., нем., пол., рус., тур., укр., фр. ез. – Биогр. бел. за 146 авт. от 12 държави и 4 континента (Австрия, Алжир, България, Великобритания, Грузия, Иран, Полша, Русия, САЩ, Турция, Украйна, Франция) на бълг., англ., нем., пол., рус., тур., укр., фр. ез.] / науч. ред. С. Денчев ; състав., предг. и интервю ... ; библиогр. ред. М. Максимова ; рец. Н. Яръмов, М. Куманов, И. Петева, Н. Казански, В. Велев, В. Манчев, И. Теофилов (2016) (вж: HB N 14);

„Нишката на Ариадна (Gloria bibliospherae) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = *Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Cognitology of encyclopedicity of the library and information activity*” [Текст и на англ., бълг., рус. ез. – Биогр. бел. за 80 авт. от 12 държави (Австрия, Алжир, България, Ватикана, Великобритания, Грузия, Иран, Полша, Русия, САЩ, Украйна, Франция) на бълг., англ., нем., пол., рус., укр., фр.

ез.] / науч. ред. С. Денчев ; състав., предг., библиогр. А. Куманова, ... ; библиогр. ред. М. Максимова ; рец. Н. Яръмов, М. Куманов, И. Петева, Н. Казански, В. Велев, В. Манчев, И. Теофилов (2017) (вж: *НВ* N 15; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

ВАСИЛ ЗАГОРОВ:

„Книга, книжовност, книгоиздаване” / Марин Дринов, Никола Начов, Стилиян Чилингиров, Георги Караславов, Божан Ангелов, Кръстьо Кръстев, Христо Вакарелски, Тодор Боров, Д. Б. Митов, Александър Теодоров-Балан, Павел Орешков ; състав. ..., А. Бенбасат (2016; 2. изд. 2017) (вж: *ВЗ* NN 6, 7);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

„Нишката на Ариадна (*Gloria bibliospherae*) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = *Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Cognitology of encyclopedicity of the library and information activity*” [Текст и на англ., бълг., рус. ез. – Биогр. бел. за 80 авт. от 12 държави (*Австрия, Алжир, България, Ватикана, Великобритания, Грузия, Иран, Полша, Русия, САЩ, Украйна, Франция*) на бълг., англ., нем., пол., рус., укр., фр. ез.] / науч. ред. С. Денчев ; състав., предг., библиогр. ..., Н. Василев ; библиогр. ред. М. Максимова ; рец. Н. Яръмов, М. Куманов, И. Петева, Н. Казански, В. Велев, В. Манчев, И. Теофилов (2017) (вж: *НВ* N 15; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в *цит.* алманах);

РОСИЦА КРЪСТЕВА:

„БДС в архивната, библиотечната и информационната област : Реф. сб. = *The Bulgarian state standards in the archival library and information sphere*” / науч. ред. П. Пейков ; техн. ред. и кор. ... (2018) (вж: *РК* N 4);

(Вж: разд. III. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. V. Учебна литература

ДОРА ГАНЧЕВА-БОЖИНОВА:

„Единни правила за описание на печатните произведения в масовите библиотеки” / съавт.: Л. Албанска, Ц. Цветанов (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961) (учеб. за ДБИ) (първи бълг. учеб. в областта) (*срв.: наст. изсл.: разд. III. 2*);

ЦЕНКО ЦВЕТАНОВ:

„Единни правила за описание на печатните произведения в масовите библиотеки” / съавт.: Д. Ганчева-Божинова, Л. Албанска (1951; 2. изд. 1953; 3. разш. и прераб. изд. 1961) (учеб. за ДБИ) ; (*срв.: наст. изсл.: разд. III. 2*)

„Детски библиотеки” (1953; 2. изд. 1960) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Българска библиография. Истор. преглед и днешно състояние” (1955; 2. изд. 1957) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Общо библиотекознание” / съавт.: Е. Кирова (1956) (учеб. за ДБИ) (вж.: бел. 201) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

МАРИН ВАСИЛЕВ:

„История и техника на книгата” (1955) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Общо и приложно книгознание” ([2. попр. изд.] 1963; [3.] доп. изд. 1970. – В кн. означ.: 2. изд.) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Книгознание : Учеб. за учениците от средните Търг. у-ща – спец. „Книгоразпространение” / съавт.: Б. Ваграчки (1971) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

ДОРА КЪРШОВСКА:

„Библиотечни каталози” (1955; 2. прераб. изд. 1961; 3. доп. и прераб. изд. 1965; 4. осн. прераб. изд. 1970) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

БОРИС ДЕСЕВ:

„Практическо ръководство по нагледна агитация в библиотеката” (1955; 2. попр. и доп. изд. /редуц. загл.: „Нагледна агитация в библиотеката” / 1965/) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Форми и методи на работа с читателя в библиотеката” (1956) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Справочно-библиографски издания” (1960) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Хрестоматия по българска обща библиография ... До Освобождението” (1976) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

ВАСИЛКА МЛАДЕНОВА:

„Библиотечни фондове” (1976) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

БОГОМИЛ ПАУНОВ:

„Основи на работата с читателите в общообразователните библиотеки” (1976) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

„Аудиовизуалните средства в работата на библиотеките” / състав. Стоил Ат. Ганев (1985) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

ПЕНКА МИТРАНИ:

„Справочно-библиографска и информационна работа в библиотеката” (1982) (учеб. за ДБИ) (срв.: наст. изсл.: разд. III. 2);

ДОБРИНКА СТОЙКОВА:

„Теория и методика на препоръчителната библиография” (1987) (учеб. за ДБИ) (вж: ДС N 3);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

[„Рекомендателна библиография в видовой структуре библиографии и ее внутренняя дифференциация : Курс лекций по общ. библиографоведению” (1989) (учеб. на Ленингр. държ. инст. по култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура) (вж: АК N 4);]

[„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [в 2 ч.]. Ч. 1, *Философско-научковедческая картина гуманитарного знания* : [Курс лекций]” (1995) (вж: АК N 9) [Изд. – като първо в Централна и източна Европа по хуманитарно знание, което отсъства в класификациите на познание в тези страни през втората половина на ХХ в., – е създадено като **моногр.**, но впоследствие е признато и за **курс от лекции (учебник)** на Санктпетербургск. акад. на култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура – като влиза не само в учебните програми и планове, но и – в докторантския минимум. – Сrv.: 4. изд. на автобиблиограф. на А. К.: АК N 57];]

[„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [в 2 ч.]. Ч. 1, *Философско-научковедческая картина гуманитарного знания* : [Курс лекций]” (1995) (вж: АК N 10) [Вж: по-горе – същото];]

„Введение в гуманитарную библиографию : Библиографоведч. исслед. : [в 2 ч.] Ч. 2, *Библиографоведческая картина гуманитарной библиографии* : Курс лекций по общ. библиографоведению” (2005) (**моногр. – курс от лекции /учебник/**) на СВУБИТ – рус.: Гос. высш. инст. библиотековедения и информ. технолог. – България и Санктпетербургск. държ. унив. по култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура – Русия) (вж: АК N 15);

„Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс] : Библиографоведч. исслед. : Курс лекций по общ. библиографоведению : [в 2 ч.] Ч. 1-2” (2007) (**моногр. – курс от лекции /учебник/**) на СВУБИТ – рус.: Гос. высш. инст. библиотековедения и информ. технолог. – България и Санктпетербургск. държ. унив. по култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура – Русия) (вж: АК N 18);

„Апостоли на инфосферата : Наблюдение на ценностите : Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа” : Учебник за студенти по когнитолог. библиограф. портретиране на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието : [Т. Топалова, Л. Георгиев, С. Ленкова, Е. [Нерлих–]Златева, Б. Десев, Т. Бончева, М. Василев, В. Младенова, С. Кралев, Т. Арабаджиева, Б. Паунов, Е. Георгиева]” (2010) (учеб. за УниБИД) (вж: АК N 20);

„Нестинариана : Историкография : Систематизиран аном. библиогр. указ. Фотомонография : Уч. пособие по дисциплината „Нестинарство: Информ. кодове на култ. наследство” / състав., историкография, предг. ... ; науч. и ез. ред., дейк-сис (етимология), емблематика Н. Василев ; науч. ред. С. Денчев, Н. Цв. Кочев, Н. Яръмов, М. Куманов (2012) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 26);

„Ризома на инфосферата : Морфология на библиогр. : Генезис на световната универс. библиогр. : Теория на библиогр. форма : Учебник по общо библиографознание” / предг. рец. С. Денчев ; обща ред., дейкис Н. Василев ; експертна ред. Н. Казански ; библиогр. ред. М. Максимова ; терминолог. ред. Д. Ралева ; справ.-информ. ред. Ц. Найденова, А. Даскалов ; рец. А. Соколов, В. Леонов, И. Теофилов (2012; Ново ел. изд. 2017) (учеб. за УниБИД) (вж: АК NN 28, 52);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изяично слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 1, Оратория : Уч. пособие по морфология на акад. текстописане” / съавт. ..., Н. Василев (2013; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК NN 30, 55; срв.: НВ NN 8, 17);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изяично слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 2, Антология : Уч. пособие по лексикография на акад. текстописане” / съавт. Н. Василев, ... (2014; Ново ел. изд. 2015; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК NN 31, 40, 55; срв.: НВ NN 9, 10, 18);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изяично слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография : Уч. пособие по синтактика, семантика и прагматика на акад. текстописане” / Н. Василев ; науч. ред., дейкис ... (2015; Ново ел. изд. 2016; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 243; срв.: НВ NN 11, 13, 19);

„Класификационни построения на видовете библиография, библиографската дейност, библиографските указатели и библиографската информация : Учебник по общо библиографознание за дистанционно обучение” / обща ред. Н. Василев ; рец. А. Соколов [С. Денчев] (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 32);

„Класификационни построения на видовете библиография, библиографската дейност, библиографските указатели и библиографската информация : Учебник по общо библиографознание за обучение на задочни студенти” / обща ред. Н. Василев ; експертна ред. Н. Казански ; библиогр. ред. М. Максимова ; терминолог. ред. Д. Ралева ; справ.-информ. ред. Ц. Найденова, А. Даскалов ; рец. С. Денчев, А. Соколов, В. Леонов, И. Теофилов (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 33);

„Академик, професор, доктор на педагогическите науки Александра Куманова. Vade tecum : Систематичен изб.-хронолог. автобиобиблиогр. указ. [1559 ном. назв.] : Уч. пособие по персон. автобиобиблиогр. по дисциплината „Библиогр. модел на знанието” = Academician, professor, doctor of pedagogical sciences Alexandra Kumanova. Vade tecum : Systematical alph.-chronological auto-bibliogr. ind. : Textbook of personal auto-biobibliogr. of study Bibliogr. model of knowledge” / обща и науч. ред. Н. Василев ; науч. ред. Н. Казански, В. Манчев, Д. Ралева, М. Максимова ; рец. С. Денчев, М. Куманов, П. Велчев, В. Велев (2014; 2. прераб. и доп. изд. 2016; 3. прераб. и доп. изд. 2017; 4. прераб. и доп. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 34, 44, 50, 57);

„Методика на научните изследвания : Учебник. Ч. 1, Терминосистема” / науч. ред. Н. Василев ; ред. Р. Василева ; рец. С. Денчев, Н. Казански (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 35);

„*Nestinariana : Historiografia. Fotomonografia : Уч. пособие*” / науч. и яз. ред. Н. Василев ; науч. ред. С. Денчев, Н. Цв. Кочев, Н. Ярымов, М. Куманов ; терминолог. и справ.-информ. ред. Н. Казански ; библиогр. и справ.-информ. ред. М. Максимова ; справ.-информ. ред. Д. Ралева ; рец. Ж. Стоянов, Х. Мутафов, С. Райчевски, В. Велев, И. Теофилов (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 36);

„*Nestinariana : Historiography. Photomonography : Compendium*” / sci. and lang. ed. N. Vasilev ; sci. ed. S. Denchev, N. Tsv. Kochev, N. Yaramov, M. Kumanov ; terminological, ref. and inform. ed. N. Kazanski ; bibliogr., ref. and inform. ed. M. Maximova ; ref. and inform. ed. D. Raleva ; rev. Z. Stoyanov, H. Mutafov, S. Raychevski, V. Velev, I. Teophilov (2014) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 38);

„*Професор Стоян Денчев : Primus inter pares : Щрихи към когнитолог. биобиблиогр. портр., направен в стила на интервюто : Учебник за студенти ... в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието*” / обща ред. и дейксис Н. Василев ; рец. А. Соколов, Д. Христозов, И. Коен, Н. Казански (2015) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 39);

„*Арианика : Експедиция във Воттоваара – Карелия и Аркаим – Урал : Центрове на праевроп. цивилизация в Русия : Протоарии и праславяни : Културолог.-феноменолог. декодиране на митолог., ист. и лингвист. пл. : Уч. пособие по дисциплината „Нестинарство : Информ. кодове на култ. наследство*” / С. Денчев, ..., Н. Казански, Н. Василев ; науч. ред. Н. Яръмов, М. Куманов, И. Теофилов ; библиогр. ред. Д. Ралева, М. Максимова ; рец. А. Субето, В. Митко, В. Клюев, И. Петева, В. Велев (2016) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 42);

„*Интеграл библиографии : Учебник-компендиум по общему библиографоведению*” / Посв. ... Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона ; общ. ред. Н. Василев ; Библиогр. ред.: Д. Ралева, М. Максимова ; рец.: С. Денчев, Н. Казански Велев (2016) (учеб., поръчан от Германия и изд. там) (вж: АК N 43);

„*Интеграл гуманитарной библиографии в XXI веке (Генезис мировой универсальной библиографии) : Учебник – компендиум по общему библиографоведению (Теория библиографической формы)*” / Посв. ... Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона. К 75-лет. публ. Т. Боровым библиографического путеводителя „Путь к книгам” ; общ. ред., дейксис Н. Василев ; библиогр. ред. Д. Ралева, М. Максимова ; рец. С. Денчев, Н. Казански (2017) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 49);

„*Модел за съставяне на персонални автобиобиблиографии – вторично-документална информационна база на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии : Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова : Систематично-хронолог.-азб. автобиобиблиогр. списък на тр. [4038 ном. назв.] : Уч. пособие – практикум по общо библиографознание = Модель составления персональных автобиобиблиографий – вторично-документальная информационная база Студенческого научного общества ГУНИБИТ : Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова : Систематически-хронолог.-алфавитный автобиобиблиогр. список тр. : Уч. пособие – практикум по общ. библиографоведению = A model for compilation of personal autobiographies – secondary documentary information base of the student scientific society at ULSIT :*

Acad. Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova : Systematic-chronological-alphabetical autobiobliog. list of publ. : Training manual – practical handbook in General bibliogr. / Посв.: Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин“ (1941-1963), възлътил под началото на ... Т. Боров истинния дух на библиогр. култура ; обща и науч. ред., преамбюл, дейкис Н. Василев ; библиогр. ред. И. Линден, К. Александрова, Д. Ралева, С. Филипова, М. Максимова, И. Камбурова ; рец. С. Денчев, Н. Казански [4. прераб. и доп. изд.] (2018; 1. изд. 2014; 2. прераб. и доп. изд. 2016; 3. прераб. и доп. изд. 2017) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 57; срв: АК N 34, 44, 50);

„GENERATIO SPONTANEA : Synoptic table of the World universal bibliography from 3rd c. BC to 21st c. : An atlas – electronic library „Universalica” (Model of the secondary-documental framework of the biblio-info-noosphere) : Textbook-compendium of General Bibliography = Синоптическая таблица мировой универсальной библиографии III в. до н.э. – XXI в. : Атлас – электронная библиотека „Universalica” (Модель вторично-документального контура библио-инфо-ноосферы планеты) : Учебник-справочник по общ. библиографоведению = Синоптическия таблица на световната универсална библиография III в. пр. н.е. – XXI в. : Атлас – електронна библиотека „Universalica” (Модел на вторично-документалния контур на библио-инфо-ноосферата на планетата) : Учебник-справочник по общо библиографознание” / [comp., bibliogr., preface ...] ; [sci. ed. S. Denchev] ; [gen. ed. N. Vasilev] ; [expert and terminolog. ed. N. Kazanski] ; [reference-inform. ed. A. Cannon, M. Sokolova] ; [bibliogr. ed. K. Alexandrova, S. Filipova, M. Maximova] ; [rev. A. Subetto, L. Djakhaia, A. Sokolov, N. Yaramov, V. Klyuev, R. Gilyarevsky, V. Leonov, I. Peteva, I. Lynden, M. Kumanov (учеб. за УниБИТ) (2018; New ed.: St. St. Cyril and Methodius National Library, 2018; New ed.: Sofia City Library, 2018) (вж: АК N 59-61; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА:

„Библиографското описание на книги в примери и задачи : Уч. пособие” (1993) (учеб. за ИБД) (вж: ММ N 4);

„Универсална десетична класификация : Частна методика на класификационния процес : Сб. задачи” (1993) (учеб. за ИБД и ВТУ) (вж: ММ N 5);

„Ръководство за практически упражнения и семинари по библиотечни каталози” (1995) (учеб. за ПИБД) (вж: ММ N 7);

„Ръководство за практически упражнения и семинари по каталогизация” (1999) (учеб. за КБД и ВТУ) (вж: ММ N 12);

„Универсална десетична класификация – структура и методика на класифициране : Лекц. курс.” ([учеб. за КБД и ВТУ]) (2003) (вж: ММ N 17);

НЕЛИ КОСТОВА:

„Системи за библиографска информация в областта на природните науки” ([учеб. за ПИБД]) (1995) (вж: НК N 5);

„Чуждестранна библиография : Библиогр. в античността и средновековието : Курс лекции” ([учеб. за СВУБИД]) (2005) (вж: НК N 7);

„Библиотеки и цензура : Учебник” ([учеб. за УниБИТ]) (2010) (вж: НК N 11; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

ТАНЯ ТОДОРОВА:

„Library, Information and Cultural Heritage Management : Textbook : ERASMUS Intensive Programme LibCMASS. Grant Agreement Reference Number : 2012-ERA-IP-11, 2-15 September 2012, Zagreb” / ed. ... ; copy ed. R. Vasileva ([учеб. за УниБИТ]) (2012) (вж: ТТ N 12);

„Erasmus Intensive Program „Library, Information and Cultural Heritage Management – Academic Summer School” (2011-2013) : Textbook [CD]” / compl. by ... ([учеб. за УниБИТ]) (2013) (вж: ТТ N 13);

„Разработване и управление на проекти в библиотечно-информационния сектор : Учебник” / науч. ред. И. Янкова ; науч. рец. Ж. Стоянов (2014) (вж: ТТ N 15; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах);

НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ:

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 1, Оратория : Уч. пособие по морфология на акад. текстописане” / съавт. А. Куманова, ... (2013; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 8, 17; срв.: АК NN 30, 55);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 2, Антология : Уч. пособие по лексикография на акад. текстописане” / съавт. ..., А. Куманова (2014; Ново ел. изд. 2015; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 9, 10, 18; срв.: АК NN 31, 40, 55);

„Златна христоматия на България : Аналит.-синтет. архитектоника на бълг. изящно слово от IX до XXI в. (Универс. информ. модел). Кн. 3, Историография : Уч. пособие по синтактика, семантика и прагматика на акад. текстописане” / ... ; науч. ред., дейкис А. Куманова (2015; Ново ел. изд. 2016; Ново ел. изд. 2018) (учеб. за УниБИТ) (вж: НВ NN 11, 13, 19; др. тр. на авт. – вж в неговата персоналия в цит. алманах; срв.: АК N 243);

ИВАНКА ЯНКОВА:

„Библиотеките и книжовното наследство : Уч. материали (DVD)” (2013) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ИЯ N 19);

„Културно-историческо наследство : Сб. мултимедийни лекц. курсове и уч. материали” / С. Денчев, С. Василева, В. Фол, ..., Д. Бояджиев (2013) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ИЯ N 21);

„Libraries and Book Heritage : Learning materials (DVD)” (2013) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ИЯ N 23);

КРАСИМИРА АЛЕКСАНДРОВА:

„Литературни маршрути – информационни политики” (2014) ([учеб. за

УниБИТ]) (вж: КА N 4);

„Образователни политики в обществените библиотеки : Уч. помагало” (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: КА N 5);

„Прозрачност и достъпност на информацията : Уч. помагало” / съавт. Ирена Петева (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: КА N 6);

МАРИНА ЕНЧЕВА:

„Автоматизирани информационни системи : Уч. помагало” / ред. П. Муканова ; науч. рец. А. Куманова (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: МЕ N 2);

„Информационно брокерство : Учеб. помагало” / ред. П. Муканова ; науч. рец. А. Куманова (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: МЕ N 3);

ПОЛИ МУКАНОВА:

„История и теория на четенето : Учебник” / науч. ред. и предг. В. Загорев ; рец. А. Куманова (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ПМ N 2);

ЮЛИЯ САВОВА:

„Електронна среда на библиотеките : Уч. помагало” (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ЮС N 3);

„Политики в развитието на библиотечната професия : Уч. помагало” (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ЮС N 4);

„Тенденции в развитието на библиотекознанието 20-21 век : Уч. помагало” (2014) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: ЮС N 5);

СЪБИНА ЕФТИМОВА:

„Библиотерапия : Теория и практика : Учебник” (2015) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: СЕ N 4);

„Българска литература за деца от Възраждането до края на Втората световна война : Част I : Уч. помагало” / съавт. Мария Николова (2016) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: СЕ N 6);

„Българска литература за деца през втората половина на XX век : Част II : Уч. помагало” / съавт. Мария Николова (2018) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: СЕ N 8);

РОСИЦА КРЪСТЕВА:

„Информационни източници : Компендиум за студенти от специалност „Архивистика и документалистика”” (2015) ([учеб. за УниБИТ]) (вж: РК N 2);

(Вж: разд. III. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. VI. Биобиблиографии

ДОРА ГАНЧЕВА-БОЖИНОВА:

„Д-р Никола Михов : Би[оби]блиография” / съавт.: Б. Божинова-Троянова

(Год. ББИ, 1, **1948**, с. IX-XIV: 78 систематиз. неномер. назв. в разд.: кн.; ст.; рец.; 13 псевдонима на Н. М.) (срв.: наст. изсл.: **разд. III. 2**);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

„**Любен Каравелов. 1834-1879** : Био-библиогр. указ. и опис на арх. док.” / съавт. Евелина Василева, Иванка Петрова, Надежда Кукудова, Стоян Трендафилов, Полина Симова, Виктория Тилева, Кирила Възвъзова-Каратеодорова (**1989**) (вж: АК N 3) (Тук и по-долу данните от историографирането са въведени в наст. компаративистична информационна база – кумулация, защото тр. на персоналията са съпътстващи принадлежащите ѝ **първи и единствени по проблематиката на универсалната хуманитаристика** – моногр. и учебни изд. (Срв.: **разд. III. 3. 3. III и III. 3. 3. V**);

[„**Александр Васильевич Мамонтов** : Биобиблиогр. указ. [тр.] к 60-лет. ученого” (**1989**) (изд. на Ленингр. държ. инст. по култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура) (вж: АК N 5);]

[„**Инга Александровна Шомракова** : Аннот. библиогр. указ. [тр.] к 60-лет. ученого” (**1992**) (изд. на Санктпетербургск. държ. инст. по култура – днес: Санктпетербургск. инст. по култура) (вж: АК N 6);]

„**Христо Ботев. 1848-1876** : Био-библиогр. указ. и опис на арх. док. Т. 2, Литература за Христо Ботев в България” (**1994**) (вж: АК N 7);

[„**Юрий Михайлович Лотман** : Биобиблиогр. ; **Юлий Анатольевич Шрейдер** : Биобиблиогр. ; **Александр Сергеевич Мильников** : Биобиблиогр. ; **Владимир Александрович Щученко** : Биобиблиогр. ; **Ирина Васильевна Гудовщикова** : Биобиблиогр. ; **Олег Павлович Коршунов** : Биобиблиогр. ; **Аркадий Васильевич Соколов** : Биобиблиогр. ; **Ромен Арамович Казарьянц** : Биобиблиогр. ; **Владимир Борисович Красногоров** : Биобиблиогр.” (изд. на Санктпетербургск. държ. инст. по култура) (**1994**) (вж: АК N 8);]

„**Професор д-р Николай Яръмов** : Портр. на учения в стила на интервюто : [Когнитолог. биобиблиогр. проскопия]” (**2004**) (вж: АК N 12);

[„**Професор Иосиф Евсеевич Баренбаум** : Эпистоляр. беседа-раздумье : [Когнитолог. биобиблиогр. портр. ученого в стиле интервю]” (**2005**) (вж: АК N 14);]

„**Свети отец Паисий Хилендарски. История славяноболгарская ...** : Информ. код на бълг. книжовност и лит. : I. Аналитика (Историография. Сигнифициран претис. Коментар. Именен показалец. Географски показалец. Тезаурус) ; II. Синтез (Лексикална морфология. Семантика. Синтагматика. Синархия)” / съавт. М. Куманов, Н. Василев ; обща ред. С. Денчев ; библиогр. ред. ... ; ез. ред. Н. Василев ; терминолог. ред. Е. Томова, Д. Ралева, В. Велев ; справ.-информ. ред. М. Максимова, Ц. Найденова, А. Даскалов (**2011**) (вж: АК NN 22, 23);

„**Професор Стоян Денчев** : *Primus inter pares* : Щрихи към когнитолог. биобиблиогр. портр., направен в стила на интервюто” / обща ред. и дейкисис Н. Василев ; рец. А. Соколов, Д. Христов, И. Коен, Н. Казански (**2015**) (учеб. за УниБИТ) (вж: АК N 39);

„**Умберто Еко в България** : Биобиблиогр. (Публ. на тр. му и лит. за него) / състав.: ... (предговор), М. Найдова ; библиогр. ред.: Д. Ралева, С. Филипова ; рец.: Н. Казански, Н. Василев (2017; 2. изд.: УниБИТ; [3. изд.] : Столична б-ка – София) (вж: АК NN 46-48);

„**Академик, професор Христо Георгиев Мутафов (Aurea mediocritas)** : Двукнижие (Кн. 1. Когнитологичен портр. в стила на интервюто или Творец и организатор на науката : За усилията за приобщаване на България към световната научно-информ. практика ; Кн. 2. Систематично-хронолог.-азб. биобиблиогр.) / бeседата води, състав., авт. на бел. ... ; науч. ред. С. Денчев ; обща ред. Н. Василев ; библиогр. ред.: С. Филипова, М. Максимова ; рец.: К. Александрова, Н. Казански (2018) (вж: АК N 58);

ДОНКА ПРАВДОМИРОВА:

„**Димчо Дебелянов** : Биобиблиогр. указ.” (1993) (вж: ДП N 8);

„**Румяна Радкова** : Биобиблиогр.” (2000) (вж: ДП N 9);

„**Радка Колева** : Биобиблиогр.” (2003) (вж: ДП N 10);

„**Антон Дончев** : Биобиблиогр.” (2005) (вж: ДП N 11);

„**Академик Дмитрий Лихачов в България**” (2006) (вж: ДП N 12);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА:

„**Дочо Леков** : Биобиблиогр.” (1999) (вж: ММ N 10);

„**Йордан Радичков 1929-2004** : Биобиблиогр.” / съавт. Светла Девкова, Силвия Найденова (2004) (вж: ММ N 19);

„**Иван Данов (1880-1947)** : Биобиблиогр.” / съавт. Людмила Иванова (2014) (вж: ММ N 25);

„**Петър Ненков (1868-1917)** : Биобиблиогр.” / съавт. Людмила Иванова (2014) (вж: ММ N 26);

„**Ячо Хлебаров (1887-1951)** : Биобиблиогр. указател.” (2014) (вж: ММ N 27);

„**Нестор Марков (1836-1916)** : Би[оби]блиогр.” (2016) (вж: ММ N 28);

НЕЛИ КОСТОВА:

„**Димитър Иванов** : Биобиблиогр.” (2016) (вж: НК N 18);

(Вж: разд. III. 3. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. 3. VI. I. Автобиобиблиографии

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА:

„**Академик, професор, доктор на педагогическите науки Александра Куманова. Vade tecit** : Систематичен азб.-хронолог. автобиобиблиогр. указ. [1559 ном. назв.] : Уч. пособие по персон. автобиобиблиогр. по дисциплината „Библиогр.

модел на знанието” (2014; 2. прераб. и доп. изд. [2589 ном. назв.] 2016; 3. прераб. и доп. изд. [3458 ном. назв.] 2017; [4. прераб. и доп. изд.] [4038 ном. назв.] 2018 (учеб. за УниБИТ) (вжс: АК NN 34, 44, 50, 57);

„Модел за съставяне на персонални автобиблиографии – вторично-документална информационна база на Студентското научно общество при Университета по библиотекознание и информационни технологии : **Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова** : Систематично-хронолог.-азб. автобиблиограф. списък на тр. [4038 ном. назв.] : Уч. пособие – практикум по общо библиографознание = Модель составления персональных автобиблиографий – вторично-документальная информационная база Студенческого научного общества ГУНИБИТ : **Акад. проф. д.п.н. Александра Куманова** : Систематически-хронолог.-алфавитный автобиблиограф. список тр. : Уч. пособие – практикум по общ. библиографоведению = A model for compilation of personal autobibliographies – secondary documentary information base of the student scientific society at ULSIT : **Acad. Prof. D.Sc. Alexandra Kumanova** : Systematic-chronological-alphabetical autobibliog. list of publ. : Training manual – practical handbook in General bibliogr. / Посв.: Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин” (1941-1963), възплътил под началото на ... Т. Боров истинния дух на библиогр. култура ; обща и науч. ред., преамбул, дейкисис Н. Василев ; библиогр. ред. И. Линден, К. Александрова, Д. Ралева, С. Филипова, М. Максимова, И. Камбурова ; рец. С. Денчев, Н. Казански [4. прераб. и доп. изд.] (2018; 1. изд. 2014; 2. прераб. и доп. изд. 2016; 3. прераб. и доп. изд. 2017) (учеб. за УниБИТ) (вжс: АК N 57; срв: АК N 34, 44, 50)...

(Вжс: разд. III. 3. 3. II.)

<...>

III. 3. 3. 4. **Микробиблиометрична основа на алманаха:** **Информационна решетка на изданието**

КОРЕНИЩЕТО (вжс: разд. III. 3. 3. 2.) и **СТВОЛЪТ** (вжс: разд. III. 3. 3. 3.) на свързаните с ДБИ – УниБИТ **ПРЕПОДАВАТЕЛИ** и **съвременната Катедра „Библиотекознание и библиография”** поражда **РАЗКЛОНЕНИЯТА** в разпространяващата се днес **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА СИНТАГМА НА ПОЗНАНИЕ** на библио-инфо-ноосферата, фиксирана от *наст. изд.* (срв.: основен корпус на *цит.* алманах)...

Този алманах е част от веригата от справочно-информационни издания на УниБИТ, изградени с **обща МИКРОБИБЛИОМЕТРИЧНА ОСНОВА – ИНФОРМАЦИОННА РЕШЕТКА**, възприета за изданията на университета, в съответствие с методологичната платформа за персонификация на приносите на преподавателите (**автобиблиография: дисертации – книги с първична и вторична авторска отговорност – други публикации на персонала в перио-**

дични и продължаващи издания по видове авторска отговорност – литература за персоналията)²³⁰.

Първото монографично издание, създадено в УниБИТ чрез *информационна решетка*, е многократно *цит. по-горе* тр.:

„*Апостоли на инфосферата : Наблюдение на ценностите : Увод в онтологията на триединството „Информация – наука – школа” : Учебник за студенти по когнитологично биобиблиографско портретиране на персоналии в дисциплините от информационно-комуникативния цикъл на знанието : [Т. Топалова, Л. Георгиев, С. Ленкова, Е. [Нерлих–]Златева, Б. Десев, Т. Бончева, М. Василев, В. Младенова, С. Кралев, Т. Арабаджиева, Б. Паунов, Е. Георгиева]*” (2010)²³¹ (вж: АК N 20) – юбилейна публикация, посветена на 60-годишнината на Държавния библиотекарски институт, *днес: Университета по библиотекознание и информационни технологии*, базирана от ЕДИНСТВЕНИТЕ ПРИЖИЗНЕНИ БИОБИБЛИОГРАФИИ на ДВАНАЙСЕТ (12) персоналии, направени от автора на тр. в създадения от него стил на когнитологично портретиране на учени и дейци на културата.

В основата на публикацията на *този* учебник лежи статия, възложена на автора на кн. през 2005 г. от проф. М. Младенова в качеството ѝ на първия декан на Факултета по библиология, информационни системи и обществени комуникации (ФБИСОК) в Специализираното висше училище по библиотекознание и информационни технологии (СВУБИТ) и председател на Факултетния съвет във връзка с 55-годишнината на СВУБИТ²³².

Статията е посветена на *Любен Георгиев, Светла (Светломира) Ленкова, Елена [Нерлих–]Златева, Борис Десев, Теменушка Бончева, Марин Василев* – преподаватели на автора в ДБИ през учебната 1975-1976 година, когато Институтът е ръководен от *Тодора Топалова*.

Тази статия е продължена отново през 2010 г. и е посветена на нов кръг от преподаватели в ДБИ – *Василка Младенова, Стефан Кралев, Тодорка Арабаджиева, Богомил Паунов, Екатерина Георгиева* във връзка с 60-годишнината на УниБИТ (публ.: 2011)²³³.

Второто монографично издание, създадено в УниБИТ чрез *информационна решетка*, е научната книга – библиографски указател на трудове на преподаватели на университета:

„*Лидерство в библиотечния мениджмънт : Научна книга по повод 10 години Катедра „Библиотечен мениджмънт (2008-2018)*”²³⁴.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТ (14) учени – апостоли на инфосферата от различни поколения, специално подбрани и действащи в екип в „Катедра „Библиотечен мениджмънт”, са представени *тук* в *автобиобиблиографски изречения*: проф. дфн *Иванка Янкова* (с. 29-53: NN 1-101), проф. дн *Таня Тодорова* (с. 54-85: NN 102-243), проф. дфн *Искра Арсенова* (с. 86-95: NN 244-306), доц. д-р *Мария Аргирова-Герасимова* (с. 96-105: NN 307-352), проф. д-р *Мариела Модева* (с. 106-117: NN 353-404), доц. д-р *Румелина Василева* (с. 118-143: NN 405-517), доц. д-р *Любомира Парижкова* (с. 144-164: NN 518-623), доц. д-р *Елена Савова* (13, с. 165-

176: NN 624-673), *доц. д-р Силвия Станчева* (с. 177-194: NN 674-738), *доц. д-р Добринка Стойкова* (с. 195-211: 739-810), *доц. д-р Тереза Тренчева* (13, с. 212-232: NN 811-896), *гл. ас. д-р Събина Ефтимова* (13, с. 233-251: NN 897-979), *гл. ас. д-р Елисавета Цветкова* (с. 252-262: NN 980-1014), *ас. д-р Камелия Планска-Симеонова* (с. 263-269: NN 1015-1034).

Информационната решетка на *тази* продукцията е платформата за нейни библиометрични и хуманитарни измерения.

... *Посочени тук ОБЩО са 65 ПЕРСОНАЛИИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИ*, свързани с ДБИ – УниБИТ и публикувани в *монографични и продължаващи справочно-информационни БИБЛИОГРАФСКИ и ИСТОРИОГРАФСКИ издания, свързани ИЗЦЯЛО с ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛНИТЕ лаборатории на Университета по библиотекознание и информационни технологии*, които следва да се разглеждат като ПРЕПОКРИВАЩ се РИЗОМАТИЧЕН СВОД, естествено генериращ се във времето и описан – и за наблюдение, и за сравнение, и за отчитане на динамиката на хронотопа и ракурсите му и на моделиране, и на интерпретиране.

Тези 65 ВТОРИЧНО-ДОКУМЕНТАЛНИ ПЕРСОНАЛИИ са:

- **32 БИОБИБЛИОГРАФИИ** за **20 ЛИЦА** и

- **33 АВТОБИОБИБЛИОГРАФИИ** за **29 ЛИЦА**:

От *цит. 32 БИОБИБЛИОГРАФИИ* 26 са **ПРИЖИЗНЕНИ** и 6 са **ПОСМЪРТНИ**:

- - **26 ПРИЖИЗНЕНИ БИОБИБЛИОГРАФИИ**:

- - - 12 **ПРИЖИЗНЕНИ** (*Тодора Топалова, Любен Георгиев, Светла Ленкова, Елена [Нерлих–]Златева, Борис Десев, Теменушка Бончева, Марин Василев, Василка Младенова, Стефан Кралев, Тодорка Арабаджиева, Богомил Паунов, Екатерина Георгиева* – *вж: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА (авт.) „Апостоли на инфосферата”* – [2005-2010] **2010** – *срв.: бел. 231*);

- - - 9 **ПРИЖИЗНЕНИ** (*Марин Василев, Борис Десев, Василка Младенова, Тодорка Арабаджиева, Пенка Митрани, Стефан Кралев, Богомил Паунов, Ганчо Драганов, Теменушка Бончева* – *вж: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА (авт.): разд. III. 2 и разд. III. 3. 3. 3. I; III. 3. 3. 3. III-VI на наст. изд.* – [2005-2020] **2020**);

- - - 2 **ПРИЖИЗНЕНИ** (*Донка Правдомирова, Мария Младенова* – *вж: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА (авт.): разд. III. 2 и разд. III. 3. 3. 3. I; III. 3. 3. 3. III-VI на наст. изд.* – [2005-2020] **2020**);

- - - 2 **ПРИЖИЗНЕНИ** (*Елена [Нерлих–]Златева* – *вж: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА (авт.): разд. III. 2 и разд. III. 3. 3. 3. I; III. 3. 3. 3. III-VI на наст. изд.* – [2005-2020] **2020** и публ. в *Тр. на СНО при УниБИТ.* – 2020, Том XV, с. 472-485, чиято предварителна публ. се появява в сп. *Библиотека.* – 2019, N 4, с. 44-59;

- - - 1 **ПРИЖИЗНЕНА** (*Александра Куманова* – *вж: СТОЯН ДЕНЧЕВ (авт.): разд. III. 3. 3. 3. I-VI.I на наст. изд.* – [2005-2020] **2020**);

- - **6 ПОСМЪРТНИ БИОБИБЛИОГРАФИИ**:

- - - 1 **ПОСМЪРТНА** (*Ценко Цветанов* – *вж: МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)* – *в: Ценко Цветанов и българската книжовна култура* : Нац. науч. конф., посветена

на 100 год. от рожд. му : Сб. / Състав. . . . – София, **2004**, с. 214-221;

- - - **3 ПОСМЪРТНИ** (*Ценко Цветанов, Дора Къришовска, Дора Ганчева-Божинова* – вж: АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА (авт.): разд. III. 2 и разд. III. 3. 3. I; III. 3. 3. III-VI на *наст. изд.* – [2005-2020] **2020**);

- - - **2 ПОСМЪРТНИ** (*Тодорка Арабаджиева, Ганчо Драганов* – вж: НЕЛИ КОСТОВА (авт.; доп. АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА): *наст. изд.* – **2020**).

От цит. 33 АВТОБИОБИБЛИОГРАФИИ:

- - **14 АВТОБИОБИБЛИОГРАФИИ** (*Иванка Янкова, Таня Тодорова, Искра Арсенова, Мария Аргирова-Герасимова* [Биобиблиогр. се появява на основата на автобиобиблиогр. на персоналията. – Бел. А. К.], *Мариела Модева, Румелина Василева, Любомира Парижкова, Елена Савова, Силвия Станчева, Добринка Стойкова, Тереза Тренчева, Събина Ефтимова, Елисавета Цветкова, Камелия Планска-Симеонова* – вж: СЪБИНА ЕФТИМОВА (библиогр. ред.) „*Лидерство в библиотечния мениджмънт*” – **2018** – срв.: бел. 234);

- **19 АВТОБИОБИБЛИОГРАФИИ** (*Красимира Александрова, Марчела Борисова, Николай Василев, Марина Енчева, Събина Ефтимова, Васил Загорев, Пламена Златкова, Нели Костова, Росица Кръстева, Александра Куманова, Мария Младенова, Поли Муканова, Донка Правдомирова, Евгения Русинова, Юлия Савова, Добринка Стойкова, Таня Тодорова, Искра Цветанска, Иванка Янкова* – вж: НИКОЛАЙ ВАСИЛЕВ (науч. ред.): *наст. изд.* – **2020**).

Самата *интердесциплинарна* синтагма на познание ни изправя пред предизвикателството – да съотнесем *този биобиблиографски информационен поток* с *такива други аналогични потоци* като фиксираните *чрез*:

- *монографични публикации на биобиблиографи;*

- *отечествени и чуждестранни биобиблиографски публикации, появили се на страниците на юбилейни научни сборници, монографии, периодични и продължаващи издания и енциклопедии:*

- - *персонални юбилейни сборници* (Festschrift за акад. Н. В. Михов /1959/ и проф. Т. Боров /1984/...);

- - *отечествения специализиран периодичен печат* – сп. *Библиотекар* – Библиотека (1953-), *Известия на Народната библиотека и Библиотеката при Софийския държавен университет* (1963- ; в год. и др. назв.: *днес: Известия на Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”*), сп. *Издател* (1994-), сп. *ББИА онлайн* (2011-)...;

- - *отечествения и чуждестранния регионалния периодичен печат*...;

- - *електронното пространство* и пр.;

- - *енциклопедия Българска книга* (2004);

- *чуждестранни биобиблиографски публикации, появили се в монографични, периодични и продължаващи издания по линия на българика*...

Около *такава* планировка гравитира *широкомашабен научноизследователски проект ПНП-2020-01/04.03.2020 „Структуриране на информационни ресурси на Студентското научно общество при УниБИТ 2005-2020 г. (Библиометрични и хуманитарни измерения)”* с Договор НИП-2020-01 от

13.04.2020 г. по *НАРЕДБАТА* на Министерството на образованието и науката (Обн. – ДВ, бр. 73 от 16.09.2016 г., в сила от 01.01.2017 г.), **задвижен с усилията на Студентското научно общество при УниБИТ в настоящата Юбилейна за университета – 2020 – година**, разработван във вид на *информационна ризома за справочно-информационни цели*, чийто стадий на изпълнение се наблюдава *по-долу* в хронология на публикациите (единствената **автобиобиблиография** от масива – тази на акад. А. Теодоров-Балан е изведена във върхова позиция, което е свързано с факта, че тя е завършена към 19 април **1950** г. – по идея (1949) на Българския библиографски институт, въпреки че вижда бял свят едва през **2011** г. във вид на фототипно изд.) (*вж и по-горе в наст. изсл., и в корпуса на цит. алманах*):

АВТОБИОБИБЛИОГРАФИЯ:

Теодоров-Балан, Александър. Книжевни залиси : Книгопис (лична библиография) : Хронологичен показалец на статии, бележки, вести, оценки и книги [**1950**]. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2011. – 227 с. – Посв. на 150-год. от рожд. на първия ректор на Соф. унив. ...

БИОБИБЛИОГРАФИИ В ОТЕЧЕСТВЕНИ ПЕРСОНАЛНИ ЮБИЛЕЙНИ СБОРНИЦИ:

<...>

Списък на по-значителните трудове на **Никола В. Михов** / съавт. **Б. Божинова-Троянова, Дора Ганчева**. // *Сборник в чест на академик Никола В. Михов* по случай осемдесетгодишнината му / Бълг. акад. на науките. Отд. за филос., ист., педаг. и археолог. ; Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин”. – София, **1959**, с. 15-16.

Тодор Боров : Библиогр. 1920-1981 / състав. **Татяна Янакиева**. // *В чест на 80-годишнината на проф. Тодор Боров* / Соф. унив. „[Св.] Климент Охридски”. – София, 1984, с. 10-41.

<...>

БИОБИБЛИОГРАФИИ в сп. *Библиотекар* (1953-1991) – *Библиотека* (1993-):

<...>

Ганчо Алексиев – *вж:* **ЦАНКА БЕНЧЕВА (авт.)** – сп. *Библиотека*. – 2012, N 2, с. 52-53;

Любен Атанасов – *вж:* **МИЛЕНА ЦВЕТКОВА (авт.)** – сп. *Библиотека*. – 1999, N 3-4, с. 90-91;

Божана [Божинова]-Троянова – *вж:* **[АЛЕКСАНДЪР ДИМЧЕВ] (авт.)** – сп. *Библиотека*. – 2011, N 3, с. 72;

Тодор Боров – *Без подпис* – сп. *Библиотека*. – 1993, N 6, с. 63;

Тодор Боров – *вж:* **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. *Библиотекар*. – 1991, N 5, с. 31-36;

Тодор Боров – *вж:* **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – сп. *Библиотека*. – 2011,

№ 1, с. 5-9;

Димитър Бошнаков – Нини – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 1994, № 5, с. 51-52;

Милкана Бошнакова – вж: **ЮЛИЯ КАРАДАЧКА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2016, № 5, с. 8-17;

Евелина Василева – вж: **ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2015, № 3, с. 134-135;

Анелия Вълчева – Без подпис – сп. Библиотека. – 2005, № 6, с. 36;

Анелия Вълчева – вж: **КОСТАДИНКА КАЛАЙДЖИЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2006, № 1, с. 63-64;

Кръстина Гечева – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2007, № 4, с. 30-35;

Савена Говедарска – Без подпис – сп. Библиотека. – 2013, № 6, с. 47-48;

Здравко Дафинов – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 1993, № 12, с. 33-37;

Борис Десев – вж: **ГАНЧО ДРАГАНОВ (авт.)** – сп. Библиотекар. – 1989, № 5, с. 39-40;

Борис Десев – вж: **СТЕФАН КРАЛЕВ (авт.)** – сп. Библиотекар. – 1979, № 6, с. 41-43;

Борис Десев – вж: **ВАНЯ ШИНКОВА (авт.)** – сп. Библиотекар. – 1980, № 12, с. 35-37;

Юлия Димитрова – Без подпис – сп. Библиотека. – 2013, № 4, с. 151;

Александър Димчев – вж: **ЕФРОСИНА АНГЕЛОВА-ПЕНКОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2017, № 3, с. 19-58;

Александър Димчев – вж: **АНИ ГЕРГОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2017, № 3, с. 5-18;

Александър Димчев – вж: **МИЛЕНА ДОБРЕВА-МАКФЕРСОН (авт.)** – сп. Библиотека. – 2017, № 3, с. 119-124;

Александър Димчев – вж: **СИМЕОН НЕДКОВ (авт.)** – сп. Библиотека. – 2012, № 3/4, с. 19-20;

Александра Дипчикова – вж: **ЕФРОСИНА АНГЕЛОВА-ПЕНКОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2016, № 6, с. 100-121;

Галя Дириманова – Без подпис – сп. Библиотека. – 2015, № 3, с. 192;

Юрий Дюгмеджиев – вж: **КОСТАДИНКА КАЛАЙДЖИЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2014, № 1, с. 245-247;

Петя Дюгмеджиева – вж: **ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2015, № 3, с. 134-135;

Жак Ескенази – Без подпис – сп. Библиотека. – 2017, № 2, с. 106;

Кремена Зотова – Без подпис – сп. Библиотека. – 2015, № 5, с. 190-191;

Димитър Иванчев – вж: **НИНА ШУМАНОВА (авт.)** – сп. Библиотекар. – 1990, № 5, с. 41-42;

Димитър Иванчев – вж: **НИНА ШУМАНОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2010, № 6, с. 18-23;

- Атанас Иширков* – вж: ПЕЛО МИХАЙЛОВ (авт.) – сп. Библиотека. – 2008, N 2, с. 34-38;
- Мария Кадънкова-Радославова* – вж: РАДКА ПЕЙЧЕВА (авт.) – сп. Библиотека. – 1995, N 2, с. 52;
- Александър Казанджиев* – Без подпис – сп. Библиотека. – 1998, N 1/2, с. 16;
- Константинка Калайджиева* – вж: ЕФРОСИНА АНГЕЛОВА-ПЕНКОВА, РОСИЦА ЯНАЧКОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2016, N 6, с. 19-49;
- Илона Калоянова* – Без подпис – сп. Библиотека. – 2013, N 4, с. 152-153;
- Мария Капитанова* – вж: АЛЕКСАНДЪР ДИМЧЕВ, ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2014, N 1, с. 75-82;
- Стоянка Кендерова* – вж: АНКА СТОИЛОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2012, N 3/4, с. 27-30;
- Елена Кирова* – Без подпис – сп. Библиотека. – 2006, N 5, с. 42;
- Радка Колева* – Без подпис – сп. Библиотека. – 2018, N 2, с. 161-162;
- Стефан Кралев* – вж: ГАНЧО ДРАГАНОВ (авт.) – сп. Библиотекар. – 1987, N 2, с. 42;
- Искра Кънчева* – вж: ЖИВКА ИВАНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2007, N 1, с. 64;
- Йохан Лаутлиев* – вж: РАДКА КОЛЕВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2007, N 2, с. 63-64;
- Никола Михов* – вж: ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2012, N 1, с. 5-13;
- Елисавета Мусакова* – вж: БОЯНА МИНЧЕВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2015, N 6, с. 14-38;
- Христо Мутафов* – вж: ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2011, N 4, с. 36-40;
- Никола Начов* – вж: МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2009, N 5/6, с. 72-83;
- Николай Николаев Николаев, Николай Попов Николаев, Лилия Николаева* – вж: МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2002, N 6, с. 44-53;
- Петър Парижков* – Без подпис – сп. Библиотека. – 2007, N 2, с. 64;
- Зорница Петкова* – вж: НИНА ШУМАНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2007, N 5/6, с. 16-20;
- Иванка Панчева – Ваня* – вж: КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2001, N 5, с. 68-70;
- Донка Правдомирова* – вж: МАРИЯНА НИКИФОРОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2014, N 5, с. 131-146;
- Донка Правдомирова* – вж: ЕВГЕНИЯ РУСИНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2009, N 4, с. 54-56;
- Божидар Райков* – Без подпис – сп. Библиотека. – 1995, N 1, с. 67;
- Севда Рускова* – вж: ГЕРГАНА ПАНОВА (авт.) – сп. Библиотека. – 2010, N 1, с. 51;
- Елена Савова* – вж: МАРИЯ АРГИРОВА-ГЕРАСИМОВА (авт.) – сп. Би-

блиотека. – 2003, N 3, с. 19-24;

Ружа Симеонова – вж: **ЕЛЕНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2010, N 2/3, с. 22-34;

Мария Спасова – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотекар. – 1989, N 7, с. 77;

Михаил Станчев – вж: **ГАЛЯ ДИРИМАНОВА, СЛАВЯНКА СКОПЦОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2006, N 2, с. 30;

Александър Теодоров-Балан – вж: **ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2009, N 4, с. 5-14;

Веселин Трайков – вж: **ВЕСЕЛА ТРАЙКОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2011, N 5/6, с. 43-48;

Христо Тренков – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 1993, N 10, с. 44-48;

Христо Тренков – вж: **ДОНКА ПРАВДОМИРОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2010, N 5, с. 5-16;

Вера Тренкова – Без подпис – сп. Библиотека. – 2006, N 2, с. 48;

Антоанета Тотоманова – вж: **ЕФРОСИНА АНГЕЛОВА-ПЕНКОВА, ИЛОНА КАЛОЯНОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2010, N 5, с. 17-30;

Антоанета Тотоманова – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2010, N 5, с. 5-16;

Павел Орешков – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 1995, N 3, с. 25-34;

Здравка Орешкова – вж: **КРЕМЕНА ЗОТОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 1994, N 11, с. 57-58;

Иван Фурнаджиев – Без подпис – сп. Библиотека. – 2002, N 4-5, с. 74;

Елена Фурнаджиева – Без подпис – сп. Библиотека. – 2009, N 3, с. 62;

Христо Хаджихристов – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА, РАДОСЛАВ РАДЕВ (авт.)** – сп. Библиотека. – 1995, N 12, с. 69;

Ценко Цветанов – Без подпис – сп. Библиотекар. – 1960, N 3, с. 51-52;

Нина Шуманова – вж: **АНИ ГЕРГОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2013, N 2/3, с. 5-19;

Нина Шуманова – вж: **ВЕСЕЛА ЦОКЕВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2013, N 2/3, с. 20-28;

Елена Янакиева – вж: **АЛЕКСАНДРА ДИПЧИКОВА (авт.)** – сп. Библиотека. – 2013, N 5, с. 6-11;

Елена Янакиева – вж: **РОСИЦА ЯНАЧКОВА (авт.), библиогр. ред. ЕФРОСИНА АНГЕЛОВА-ПЕНКОВА** – сп. Библиотека. – 2013, N 5, с. 12-22;

<...>

**ЧУЖДЕСТРАННИ БИБЛИОГРАФСКИ ПУБЛИКАЦИИ,
ПОЯВИЛИ СЕ В МОНОГРАФИИ, ПЕРИОДИЧНИ И ПРОДЪЛЖАВАЩИ
ИЗДАНИЯ ПО ЛИНИЯ НА БУЛГАРИКА:**

<...>

Салмина, Марина Алексеевна. Хронологический список трудов **Ивана С. Дуйчева**. // *Тр. Отдела древнерусской литературы*, 18, **1962**, с. 490-498.

Follieri, Enrica. Bibliografia di **Ivan Dujcev**. // *Dujcev, Ivan. Medioevo bizantino-slavo* : Т. 1-2. – Roma, 1965-1968. – Publ. in Т. 2. **1968**, р. 13-36; IX-XII.

Cannon, Angela. **Nikola V. Mikhov** (1877-1962) : a study of his bibliographic contribution. // *Slavic & East European Information Resources*, 13, **2012**, N 2-3, p. 91-119.

<...>

БИОБИБЛИОГРАФИИ В МОНОГРАФИИ, ПЕРИОДИЧНИ И ПРОДЪЛЖАВАЩИ ИЗДАНИЯ:

<...>

Матакиева, Мария. Библиография на трудовете на *проф. Иван С. Дуйчев* (1931-1976) / **Мария Матакиева**, **Веселин Вълчев**. // *Дуйчев, Иван. Българско средновековие*. – София, **1980**, с. 20-32.

Елефтеров, Стефан. **Емил Стефанов Трофинков**. // *Език и литература*. – **1986**, N 4, с. 69-71;

Младенова, Мария. *Доц. д-р Христо Хаджихристов*. // *Изв. НБКМ*. – Т. 23 (29) (**1999**), с. 241-262.

Библиография на *проф. Ани Гергова* / състав., ред. **Красимира Даскалова**. // *Историята на книгата – начин на живот* : сб. в чест на *проф. Ани Гергова*. – София, **2001**, с. 13-36.

<...>

МОНОГРАФИЧНИ ПУБЛИКАЦИИ НА БИОБИБЛИОГРАФИИ:

<...>

Ivan Dujcev : biobibliogr. / verfasst von **Angelina Kirmagova, Anna Raunova**. – Sofia [: S.l.], **1996**. – 217 p.

Ковачев, Александър. **Марин Ковачев** : биобиблиогр. – В. Търново : Унив. изд. Св. Св. Кирил и Методий, **1999**. – 128 с.

Цветкова, Милена. **Любен Атанасов** : биобиблиогр. – София : Gaberoff, **2001**. – 160 с.

Шуманова, Нина. **Христо Тренков** 1912-1971 : биобиблиогр. / ..., **Вера Тренкова**. – София : Нар. библ. Св. Св. Кирил и Методий, **2004**. – 96 с.

Миланова, Магдалина. **Лъчезар Георгиев** : биобиблиогр. – В. Търново : Фабер, **2006**. – 180 с.

Капитанова, Мария. *Професор Александър Димчев* : биобиблиогр. – София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, **2012**. – 56 с.

Георгиева, Стела. *Професор д-р Лъчезар Георгиев* : биобиблиогр. = Professor **Lachezar Georgiev**, PhD : bibliogr. / състав. ..., **Магдалина Миланова** ; библиогр. ред. **Даниела Върбанова**. – София : Star Way, **2015** [в изд. каре: 2016]. – 312 с.

<...>

БИОБИБЛИОГРАФИИ в енци. *Българска книга*. – **2004**:

- Лиляна Албанска* – вж: **АЛЕКСАНДРА ДИПЧИКОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 26;
- Васил Александров* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 27-28;
- Божан Ангелов* – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 30;
- Стоян Аргиров* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 39-40;
- Любен Атанасов* – вж: **МИЛЕНА ЦВЕТКОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 45;
- Иван Богданов* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 80;
- Тодор Боров* – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 84-85;
- Димитър Бошнаков* – вж: **АНТОАНЕТА ТОТОМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 85;
- Иван Буреш* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 89-90;
- Марин Василев* – вж: **АНКА ГЕРГОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 110;
- Дора Ганчева-Божинова* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 124;
- Иван Данов* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 139;
- Йота Данчева* – вж: **АНТОАНЕТА ТОТОМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 140;
- Борис Десев* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 144;
- Маргарита Димчевска* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 147;
- Иван Дуйчев* – вж: **АКСИНИЯ ДЖУРОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 151;
- Борис Дякович* – вж: **РАДКА КОЛЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 154;
- Димитър Иванчев* – вж: **НИНА ШУМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 181;
- Стоян Инджев* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 200;
- Атанас Иширков* – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 211;
- Мария Кадънкова-Радославова* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 214;

- Александър Казанджиев* – вж: **АЛЕКСАНДРА ДИПЧИКОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 214;
- Татяна Киркова* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 225;
- Васил Класанов* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 225-226;
- Стефан Кралев* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 257;
- Стилиян Кутинчев* – вж: **АНИ ГЕРГОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 260;
- Стефан Кънчев* – вж: **АЛЕКСАНДЪР ДИМЧЕВ (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 260;
- Дора Кършовска* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 260-261;
- Антон Митичев* – вж: **КОНСТАНТИНА НЕДКОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 287;
- Димитър Митов* – вж: **АНКА ГЕРГОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 287;
- Искра Михайлова* – вж: **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 288;
- Никола Михов* – вж: **ЕЛЕНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 288-289;
- Василка Младенова* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 289-290;
- Никола Начов* – вж: **ПЕТЪР ПАРИЖКОВ (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 307;
- Петър Ненков* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 308.
- Николай Николаев Николаев* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 310;
- Николай Попов Николаев* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 310;
- Лилия Николаева* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 310-311;
- Павел Орешков* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 320;
- Здравка Орешкова* – вж: **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 320;
- Иванка Панчева* – вж: **АНТОАНЕТА ТОТОМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 331;
- Богомил Паунов* – вж: **НИНА ШУМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 334-335;
- Божидар Райков* – вж: **БОРЯНА ХРИСТОВА (авт.)** – енци. *Българска*

книга. – 2004, с. 370;

Олга Ралева – *вж:* **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 372;

Стефан Станчев – *вж:* **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 410;

Маньо Стоянов – *вж:* **РОСИЦА КИРИЛОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 418-419;

Александър Теодоров-Балан – *вж:* **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 424-425;

Христо Тренков – *вж:* **АНТОАНЕТА ТОТОМАНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 431;

Стилиян Чилингиров – *вж:* **ПЕТЪР ПАРИЖКОВ (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 470;

Стоян Шиклев – *вж:* **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 479.

Илия Тодоров – *вж:* **СВЕТЛИНА НИКОЛОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 428.

Христо Хаджихристов – *вж:* **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 452.

Ячо Хлебаров – *вж:* **МАРИЯ МЛАДЕНОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 455-456.

Петър Цанев – *вж:* **ПЕТЪР ПАРИЖКОВ (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 458.

Ценко Цветанов – *вж:* **ТАТЯНА ЯНАКИЕВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 458-459.

Георги Чардаклийски – *вж:* **КОНСТАНТИНА НЕДКОВА (авт.)** – енци. *Българска книга*. – 2004, с. 468;

<...>

III. 3. 3. 5. *Ризоматичен стил на* информационно моделиране на библиографирането в алманаха: Каталожна библиография. Семантични гнезда

В информационната решетка е феноменологичната *проява* на *ризоматичен стил на вторично-документално моделиране*, изграден върху катализата на тенденциите за структуриране на информацията от **библиотечната (каталожната) библиография**, формулирани в лабораториите на ИФЛА²³⁵.

Библиографският инструментариум на този стил – използваните **библиографски източници**, прегледани *de visu*, – са:

- и сериите на националната библиография,
- и електронният каталог на НБКМ – COBISS/OPAC,

- и библиографските картотеки на различните библиотеки от типа на известните такива на:

- - Българския библиографски институт, съхранявана в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий”,

- - Института за литература при Българската академия на науките.

Този стил – сред множеството *n*-библиографски стилове, разпространявани на планетата с *многообразни (регионални, национални...) модификации* – е еднакво добре възприеман и КОНСОЛИДИРАЩ и двете традиции (стиливе) о областта на пълното каталожно библиографско описание (библиотечна библиография):

- *Европейска (Немско-Руска...);*

- *Англо-американска (Оксфорд, Харвард...).*

Особеностите на *тези традиции (стиливе)* – най-общо казано – са във външната форма на библиографското описание, в различните места и начини (пунктуация) на позициониране на елементите на библиографския запис.

Елементите на библиографския запис в различните стилове в КАТАЛОЖНОТО БИБЛИОГРАФСКО ОПИСАНИЕ са принципно КОНСТАНТНИ:

АВТОР / АВТОРИ –

ЗАГЛАВИЕ / ЗАГЛАВИЯ (ПОДЗАГЛАВИЕ / ПОДЗАГЛАВИЯ) –

ИЗДАТЕЛСКИ ДАННИ –

срв.: WorldCat Identities – ОРИЕНТИР, който е водеща индикация за консолидация на стиловете.

Решаващо за възприетия в *наст.* изд. **ризоматичен стил** е наблюдението, че в **СПРАВОЧНО-БИБЛИОГРАФСКИТЕ РАБОТИ**, към които принадлежат **АЛМАНАСИТЕ**, напоследък се налага **Ванкувърски издателски стил (Vancouver system или Vancouver reference style)** – възникнала в Европа, но лансирана като западна /американска/ система за цитиране на библиографски записи с привеждане на **номера** – за разлика от другата, също родена в Европа, но наречена **Харвардска** – с фамилия на **автор/година**.

В основата на *този стил* стои възможността да се правят различни **МНОГООБРАЗНИ АКТУАЛНИ и ЕФЕКТИВНИ ЗА СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕЛИ РАЗРЕЗИ (ПОКАЗАЛЦИ, ИНДЕКСИ, КЛЮЧОВЕ /формални хиперпоказалци/, ТЕЗАУРУСИ /семантични хиперпоказалци/)** на библиографирания масив, с което от *библиометричните* трасета на информационно моделиране се прекрачва в **ИСТОРИОГРАФСКИТЕ РИЗОМАТИЧНИ МАГИСТРАЛИ НА ХУМАНИТАРНИТЕ (!!!) ИЗМЕРЕНИЯ НА ИНФОРМАЦИЯТА**.

Всеки подобен **разрез (показалц, индекс, ключ, тезаурус...)** на библиографирания масив е **ИСТОРИОГРАФСКИ И АРХИВИСТИЧЕН ДИНАМИЧЕН ИНТЕРАКТИВЕН РИЗОМАТИЧЕН МОДЕЛ НА ОТРАЗЯВАНИЯ ЧРЕЗ НЕГО ИНФОРМАЦИОНЕН ПОТОК**.

Българският библиографски ризоматичен стил, представен в *наст.*

изд. е рожба на лабораториите на Българския библиографски институт и е най-детайлният в света, приближаващ се към „фотографско” изражение на библиографирания документ – *ръкописен, печатен, електронен*, което дължим на линията в библиографознанието, принадлежаща на акад. Никола Михов – проф. Тодор Боров (*срв.*: разд. I-II)...

Издържано в кадастралната си структура в отделните биобиблиографски изражения на *това* изд., възприетото каталожно библиографско описание на ризоматичния стил носи във всяка от персоналиите следите на модификации, характерни за нивото на поддържането на *автобиобиблиографирането* от съответното лице.

Това е индикация за ИНДИВИДУАЛНАТА БИБЛИОГРАФСКА КУЛТУРА и е нейн „пръстов отпечатък” (израз: У. Еко)...

В полето на библиографския запис, свързано с описанието на ПЕРИОДИЧНИТЕ ИЗДАНИЯ на УниБИТ, както и на ОСНОВНАТА БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКО-КНИГОВЕДСКА ПЕРИОДИЧНА ПРОДУКЦИЯ – следвайки препоръките на ИФЛА за описание на периодични и продължаващи издания²³⁶, – в алманаха на най-старата катедра на университета са въведени унифицирани модификации (при съхранение на следата на индивидуалния автобиобиблиографски почерк на информационно моделиране)...

Тази прецизна научна редакция на библиографските записи в алманаха като цяло позволява въвеждането в ПОСЛЕДНОТО ДЕЛЕНЕ (АЗБУЧНОТО ПОДРЕЖДАНЕ – ПО ПРАВА ХРОНОЛОГИЯ – ГОДИНИ НА ПУБЛИКАЦИИТЕ) на биобиблиографирания материал на ДОПЪЛНИТЕЛНО ГРАФИРАНЕ НА ЗАПИСИТЕ, свързано с позиционирането им не по първата дума на заглавието, а ПО ИМЕНАТА НА СРЕЩАНИТЕ В ЗАГЛАВИЯТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПЕРСОНАЛИИ, които (персоналиите) по *този* начин *естествено* се групират в СЕМАНТИЧНИ ГНЕЗДА.

Особеностите на ризоматичната методология на моделиране на *този* алманах позволяват с един поглед да се обхваща максимално *интелектуално-духовния план* на биобиблиографираната информация и *персонализиращите я семантични ядра* (*срв.*: разд. I-II).

На идеята на познанието на библиотечно-информационната сфера като *жива интерактивна ментална (семантична и езикова) практическа (приложна) област на взаимодействие на относително самостоятелните ѝ компоненти* (библиотекознание – книгознание – полиграфия – архивистика – документалистика – библиография – библиографознание – историография – информатика – информационни технологии ...) служи *ризоматичният стил* на *това* изд.

За ризоматичния стил на информационно моделиране е характерно *разглеждането на библиотечно-информационната сфера едновременно*:

- и като хармонично системно цяло в макросистемата – планетарната библио-инфо-ноосфера – на национално – регионално – международно равнища;
- и в степените на съответното информационно моделиране (фактологично – първично-документално – вторично-документално – метасистемно – фило-

софско), в които като **симбиоза е intentio`то на третираната в пространството и времето записана информация.**

По този начин *цит.* алманах служи на **синархичната идея** на съществуването на **естественото многообразие** – и като **смыслово**, и **понятийно**, и като **езиково** (във връзка с философското наукознание, синергетиката, системологията, структурализма и културологичната феноменология) – като **плуралистична съвкупност от взаимосвързани разнообразни елементи (не само фактологични, семантични, езикови, но и концептуални)...**

Вън от **ризотно-ретикуларната методология** на познание на **библио-инфо-ноосферата** всички други форми на **информационно моделиране** са **изначално фрагментарни...**

III. 3. 3. 6. Адресати на алманаха

Поради **енциклопедичността** като **многостепенна форма** на **библиотечната и информационна дейност**, като **енциклопедична** може да бъде определена и **адресната структура на *цит.* алманах.**

Ризоматично структурирани, справочно-информационните издания от типа на *този* алманах утвърждават **принципно ризоматичната интерактивна форма на информационния трансформатизъм**, вкоренен в **СЕМАНТИЧНИЯ (на КОНТЕНТА – FACH) аспект на библиотечно-информационната дейност.**

Така самата описвана дейност е естествено формирана като **безкрайна и постоянно променяща се, трансформираща се и нарастваща, разширяваща се, разпръскваща се** от **ПРОЧИТИТЕ Й**, семиологична системна **РИЗОМАТИЧНА ЦЯЛОСТ.**

Основните **адресати** на алманаха са:

I. Информационно-търсещ: да бъде **практически приложим инструментариум на ризотно-ретикуларните понятийни и езикови построения за целите на особено прецизно търсене на информация в областта на семантичната морфология на професионалната информационно-комуникативна сфера** (информационни архитекти, библиотекари, специалисти в различни направления на комплексната системна сфера на библиотекознанието, библиографията, библиографознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, информатиката, информационните технологии ...), развивана като компонент от **библио-инфо-ноосферата;**

II. Теоретико-изследователски: да бъде **надконцептуално-текстологичен когнитологичен понятиен семиологичен компендиум на библиотечно-информационната сфера** (изследователи на онтологичните, методологичните, гносеологичните и лингвистичните структури на библиотечно-информационното дело);

III. Учебно-педагогически: да бъде **когнитологична универсална карта на библиотечно-информационната сфера като културно, ментално, езиково образование на информационното пространство** (студенти, изучаващи дисциплините от **информационно-комуникативния цикъл на знанието**);

IV. **Практически** (методически): да бъде основа за специални разработки на програмно обезпечаване на ризомно-ретикуларно широкомащабно електронно информационно моделиране на библиотечно-информационната сфера във връзка с информационното пространство – като многозначно цяло (специалисти в областта на софтуера на семантиката на информационното моделиране);

V. **Справочно-търсещ**: да бъде когнитивна компаративистична карта на проблемите на семантичната, понятийната и езиковата форма на *именуването на информационните реалии чрез естествените езици в универсалното библиотечно-информационно пространство* (всички, споменати *по-горе* адресни категории: I-IV и най-широк кръг от ползватели на информация, за които документите – особено чрез графичния си семантичен израз – моделират знаниева култура на възприятие, правейки наблюдаеми и практически използвани в реална информационно-търсеща ситуация *тънкостите на изследователската им лаборатория*, отразяващи *натрупания опит на човечеството с историографските по-соки на формирането му*).

III. 3. 3. 7. За бъдещия библиограф на персоналиите, свързани с ДБИ – УниБИТ и техните хуманитарни измерения

С доказателствения инструментариум на **БИОБИБЛИОГРАФИРАНЕТО** на информационните реалии в алманаха на най-старата Катедра на УниБИТ е:

- 1) коригирана парадигмално като несъстоятелна платформата на противопоставяне на институциите в библиотечно-библиографското дело;
- 2) оценена е дейността на ДБИ като първата в страната ни институция за комплексно образование по библио-инфо-ноосферата;
- 3) разкрита е значимостта на *Българския библиографски институт* като *семе, връх и мярка* за цялата българска библио-инфо-ноосфера в унисон със световната и ролята на *този* институт за създаването на преподавателския състав на ДБИ;
- 4) проследена е връзката на националното – международното – световното в библиотечно-информационното *дело и образование* на България;
- 5) описана е *методологическата* платформа на УниБИТ като универсален знаниев научно-практически център на информатизацията без граници във връзка с: *Българския библиографски институт, НБКМ, Централната библиотека на БАН, Софийския университет...*;
- 6) поднесена е генеалогията на философско-информационната картина на интердисциплинарната синтагма на библиотечната и информационната дейност, характерна за ХХI в.

... Помолена от пишещия *наст.* изсл. в процеса на консултациите, получени за подготовката на *този* текст, проф. М. Младенова се обръща към библиотечно-библиографската общност по случай 70-годишния юбилей на ДБИ – УниБИТ със следните думи:

„В навечерието на 70-годишния юбилей на ДБИ, чийто достоен наследник е УниБИТ, с възлание се връщам с мисълта си към годините на моето учение в ДБИ и с благодарност си припомням преподавателите в него по западноевропейска литература, която ни преподаваха проф. Стефан Станчев (немска), доц. Руси Русев (английска), доц. Захари Захариев (френска) от СУ „Св. Климент Охридски“. И тримата бяха учили и специализирали в редица световноизвестни западни университети, от които бяха донесли не само невероятни знания, но и блясъка на академичния аристократизъм. Те не само ни отваряха широко прозорците към европейската литературна класика, но ни учиха и да разчитаме духовните кодове на европейската култура. Бяха не само истински ходещи енциклопедии и смайващи ерудити, но и интелектуалци от световна величина. В ДБИ имаше и други преподаватели, които се равняваха с тях...”

... Ето и обръщението на проф. Д. Правдомирова, отправено към всички нас, по случай този юбилей:

„Гържествено открит на 1 ноември 1950 г., Държавният библиотекарски институт (ДБИ), независимо от нелепия си статут на „полу-висше“ училище, се превръща в малък остров на висока духовност в системата на българската образователна система! Претърпял скокообразно развитие през последните две десетилетия под вещото и всеотдайно ръководство на проф. д.ик.н. Стоян Денчев и утвърдил се като авторитетен Университет по библиотекознание и информационните технологии (УниБИТ), в продължение навече 70 години Институтът подготвя кадрите, които регистрират хаотично битуващите документи (книжни и електронни), систематизират ги, създават библиографските им образи, съхраняват ги и ги предоставят на потребителите. Кадрите на УниБИТ (библиотекари, библиографи, информатори и др.) де факто владеят и управляват обширно поле от българското информационно пространство!

На многоя лета!”

Фиксираният когнитивен контекст чрез тези послания следва да бъде осмислен и интерпретиран в няколко посоки...

ПЪРВО: Очевидно стадият на **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНАТА СИНТАГМА** на библио-инфо-ноосферата издига пред нас необходимостта да **СВЪРЖЕМ** библиотекознанието, библиографията, библиографознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, документалистиката, информатиката, информационните технологии... не само в **ЕДИН ВЪЗЕЛ**, но – чрез универсалната хуманитаристика – и в системно многомерно многообразно **ЕДИНСТВО** на **КОГНИТИВНАТА ПОЛИФОНИЯ**...

ВТОРО: Ключ към справянето с тази парадигмална необходимост е боравеното – като с **множество** – с **ПЕРСОНАЛИИ**, свързани с преподаването в сферата на библиотечно-информационното дело – библиотечно-информационното образование.

И тук следва да се структурира от **ИСТОРИОГРАФИЯТА** за справочно-

информационни цели огромен ПЕРСОНИФИЦИРАН КОМПАРАТИВИСТИЧЕН ЗНАНИЕВ пласт.

В *този* пласт следва да се окажат не само преподаващите *специални дисциплини* в ДБИ – УНИБИТ (срв.: разд. III. 2, III. 3. 3. 2, III. 3. 3. 3):

<...>

Мария Аргирова-Герасимова

Ани Балтова

Виолета Божилова^{236-а}

Дора Ганчева

Елизабет Георгиева

Анка Гергова

Ваня Грашкина

Кремена Зотова

Стефан Иванов

Александър Казанджиев

Мария Коларова

Цветанка Панчева

Красимира Папазова

Василка Петричева

Цветана Стайкова

Христо Тренков

Мария Фъртунова

Атанас Хаджидочев

Христо Христов

Боряна Христова

Ценко Цветанов

Нина Шуманова

<...>

В него следва да се включат и преподаващите *историография* – като библиографска (!) и метабиблиографска (!) дисциплина – *на езика и литературата*:

<...>

Ина Антонова

Христина Атанасова

Николай Василев

Любен Георгиев²³⁷

Екатерина Георгиева²³⁸

Андрей Евдокимов

Стефана Иванова

Никола Колев

Стефан Коспартов

Светла Ленкова²³⁹

Христо Недялков

Елена Нерлих–Златева²⁴⁰

Мария Николова

Лили Ценова

<...>

Разработената *биобиблиография* за *цит. доц. д-р Елена Нерлих–Златева* – литературовед и историограф, преподавател по западна литература в ДБИ, а *днес* – в Университет на Йена „Фридрих Шилер“ (Friedrich-Schiller-Universität – Jena, DDR/BRD) – както вече се спомена *по-горе*, – може да бъде използвана в качеството на *ретикуларен модел на информационно моделиране за биобиблиография*²⁴¹ (защото свръхзадачата на всяка биобиблиография е – да въведе отразявания материал в *историографски контекст*)...

На основа на рудиментите на ИНФОРМАЦИОННАТА РЕШЕТКА на биобиблиографията може да се правят не само *прочити* и *наблюдения*, но и *сравнителна библиометрична* и *хуманитарна проскопии* на: *културно-ценностния* план на поднасяне на *автобиографичния* и *биографичния материал за персоналиите*; *логическата верига*: *тема на защитена дисертация* – *научен ръководител/-и / консултант/-и*; *проблемно-тематични ядра* и *персонални гнезда* в разработваните изследвания и т.н. и т.н.

В методологията на информационната решетка е наукометричната основа за осмисляне (измерване) на всеки аспект на информацията.

ТРЕТО: В биобиблиографирането следва да се продължат опитите, които във времето не са доведени до финализиране – какъвто е случаят с базата от персонални автобиблиографски и биобиблиографски данни, събрана в УниБИТ два пъти – към 2005 и към 2010 г., и сегментирана в *два азбучни блока*:

- А – К (систематиката е водено от *ММ*);
- М – Я (систематиката е водено от *НК*).

И двата блока (А – К ; М – Я) във вид на записи, направени върху магнитни носители, се намират на съхранение при *ПЗ* – по данни на *ММ*; *ММ* притежава и уникална колекция от статии от вестници, свързани с *ДБИ – УниБИТ*, която следва да бъде описана и разработена за *справочно-информационни цели*...

ЧЕТВЪРТО: Следва специално да бъде проучено като *система* и осветено в *синархия* делото на съществуващата *днес* Катедра „Библиотекознание и библиография” – не само като *институционално* формообразование, но преди всичко като *ПЕРСОНИФИЦИРАНО (ЛИЧНОСТНО) и СЕМИОЛОГИЧНО ПРОФЕСИОНАЛНО КОГНИТОЛОГИЧНО СРЕДОТОЧИЕ ОТ ВЗАИМОЗАВИСИМОСТИ с естествено принадлежащите му повратни точки и динамиката им при нагласите на обществения интелект: 1964 – 1968 – 1978 – 1992 – 1998 – 2008 – 2009 – 2018 – 2019* (название, персонален състав и особености на учебните планове).

В единен историографско-ризоматичен свод в годините в пределите на категорията „дълго време” се оказват свързаните с *предходните и съпътстващите я названия на други паралелни и дъщерни на тази структура* катедри и имената на *дейците*, които ги оглавяват (при *такъв* подход на описание кристализира **РЕАЛНОТО ЗНАНИЕВО РАВНИЩЕ на ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ – ИНТЕГРАЦИЯ на библиотечно-информационното образование**, което *условно и обобщено* може да опишем по следния начин):

1. Катедра „Библиография” (Борис Десев: 1964-1979; Стефан Кралев: 1979-1987; Ганчо Драганов: 1987-1992) – *тървоначално* название на най-старата катедра на *ДБИ*: фаза на *диференцирано* ситуиране на библиографията в библиотечно-информационното образование (*вж: по-долу: п. 2*)...

2. Катедра „Библиография и научна информация” (Донка Правдомирова: 1992-1997) – фаза на *свързване* на библиографията с информационната реалност по целия ѝ спектър (*вж: по-горе: п. 1; вж: по-долу: п. 4*)...

3. Катедра „Библиотекознание” (Богомил Паунов: 1968-1978; Ани Балтова: 1978-1992; Мария Младенова: 1992-1997) – фаза на *диференцирано* ситуиране на библиотекознанието в библиотечно-информационното образование (*вж: по-долу: п. 4*)...

4. Катедра „Библиотекознание и библиография” (Добринка Стойкова: 1998-2004; Донка Правдомирова: 2005-2008) – фаза на *обединяване* на библиотековедското и библиографоведското начала в *знаниев комплекс* на библиотечно-информационното образование (*вж: по-горе: п. 2-3; вж: по-долу: п. 5*)...

5. Катедра „Библиотечни науки” (Евгения Русинова: 2008-2014; Васил Загоров: 2015-2018) – фаза на *когнитивното равнище* на библиотечно-информационното образование (*вж: по-горе: п. 4; вж: по-долу: п. 6*)...

6. Катедра „Библиотечен мениджмънт” (Иванка Янкова: 2009-2011; Таня Тодорова: 2011-2018) – фаза на формиране на *дъщерна* катедра за *диференцирано* ситуиране на библиотечния мениджмънт в библиотечно-информационното образование (*вж: по-горе: п. 5; вж: по-долу: п. 7*)...

7. Катедра „Библиотечен мениджмънт и архивистика” (Таня Тодорова: 2018-) – фаза на *свързване* на библиотечния мениджмънт с архивистиката и документалистиката (*вж: по-горе: п. 6*)...

8. Катедра „Библиотекознание и библиография” (Васил Загоров: 2019-) – фаза на *интегриране* на специализацията по библиотекознание и библиография с универсалното когнитивно равнище на библиотечно-информационното образование (*вж: по-горе: п. 5*)...

Специално разглеждане заслужава не само *институционалното виждане за приемственост, обединение и роене*, но и – **МОРАЛНО-ПРОФЕСИОНАЛНИЯТ въпрос: КОЙ от завеждащите катедри КОГО вижда и посочва като свой приемник** – така именно става наблюдаема **ЕТИКАТА НА ИСТИННАТА ДУХОВНА ГЕНЕАЛОГИЯ – ФИЛОГЕНЕЗА – В БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА – сърцевината на библиотечно-информационното образование...** Специално комплексно архивно проучване е необходимо за периода **1950-1964 г.**, което ще донесе допълнителна без съмнение яснота върху **ПРОФЕСИОНАЛНО-ДУХОВНОТО родство на хора и идеи в българската библио-инфо-ноосфера** (*вж: разд. III. 1*)...

... Специално внимание заслужава **ДЪГАТА библиография – палеография – архивистика: проф. Тодор Боров – акад. Иван Дуйчев (1950-1953 –)**, *историографски* обозначаваща *първа* **ИНТЕГРИТЕТА** на **НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СФЕРИ** на **ПОЗНАНИЕ** в библио-инфо-ноосферата – четвърт век преди началото на постнекласическата парадигма. Тази дъга разпръсква и *днес* светлината на **СИНТАГМАТА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ** в **УНИВЕРСАЛНАТА ХУМАНИТАРИСТИКА** на България като *част от планетарното мислене*, подобно на пр.

ДЪГИТЕ на конотации, контаминации и коинциденции на *библиотекознанието, библиографията, библиографознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, палеографията, документалистиката, информатиката, информационните технологии* следва да получи всеобхватно, многоаспектно широкомащабно *справочно-библиографско изражение* (*вж: разд. III. 1*)...

... Перспективно е специалното изучаване на нивото на **универсално библиографиране в общите и отраслови справочни издания по линията хуманитарно – естественонаучно знание:**

ПЕНКА МИТРАНИ: „Българска стоматологична книжнина 1870-1970 г.” (1973) (*вж: бел. 166*);

МАРИЯ МЛАДЕНОВА: „Библиографски указател на българската медицинска литература по пневмология и фтизиатрия : 1970-1973 : Т. 3” (1974) (вж: ММN 3);

АЛЕКСАНДРА КУМАНОВА: „Списание „Хирургия” (1934-2004 г.) : Историограф. когнитолог. студия-кадастър = Journal „Surgery” (1934-2004) : *Historiographical and cognitological study-cadastre*” (2005) (вж: АKN 16)...

ПЕТО: Необходимо е разработването и на специализиран вторично-документален ресурс за ALUMNI специалистите на УниБИТ – и студентите – бакалаври и магистри, и докторантите – и завършилите, и намиращите се във различна форма и стадии на подготовка, обучавани във времето в ДБИ – УниБИТ – какъвто е структуриращият се натрупван вече опит в университета по ретикуларния модел на информационно моделиране за биобиблиография²⁴²...

ШЕСТО: Такъв справочно-информационен ресурс следва да бъде изграден и за преподавателите – редовни и хонорувани – от цялата история на ДБИ – УниБИТ, за пресичащите се точки на издавани и рецензирани трудове, свързващи ДБИ – УниБИТ с видими нишки с: Българския библиографски институт, НБКМ, Централната библиотека на БАН, Софийския университет и с преподавателите, подготвящи днес студентите за образователните и квалификационни степени „бакалавър” – „магистър” – „доктор” и различните форми на продължаващото обучение при УниБИТ...

СЕДМО: Самата интердисциплинарна постнекласическа парадигма на познание ни разкрива, че библио-инфо-ноосферата ОБЕДИНЯВА – чрез ЛИЧНОСТИТЕ – институционалната и географската ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ на хората, поради което не е много далечен моментът, когато предстои да заговорим не само за алманах на един или друг университет, а за smart библиотека на библиотечно-информационното дело и библиотечно-информационното образование – не само в национален, но и в международен план... Ключ към изграждането на това единство е специалното осмисляне в единна система на СПРАВОЧНИТЕ ИНСТРУМЕНТАРИУМИ към монографичната, периодичната и продължаваща научна продукция на ДБИ – УниБИТ (без такъв вторично-документален апарат изданията се оценяват за несъстоятелни – по мерките на Българския библиографски институт, а днес именно подобен апарат е международна мярка за интердисциплинарност).

ОСМО: Прекрачвайки от СИНТАГМАТА НА ДИФЕРЕНЦИАЦИЯ, характерна за етапа на наваксването на историческото ни изоставане в библио-инфо-ноосферата и интереса към интерпретирането му, в СИНТАГМАТА НА ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ, свързана с новата ера на глобалната информатизация без географски, административни и институционални демаркационни линии, в която пребиваваме днес, ние следва не само да осмислим трансформациите, но и активно да съдействаме за внедряването им в информационалната среда – практиката – изследователска и образователна.

ДЕВЕТО: Днес стоим очи в очи обърнати един към друг – и специалисти, и институции, и ареали на информатизацията, и ползватели на информацията (в

чиято функция сме *всички постоянно*) – и към неосмислените още в пълнота **ПЕРСОНАЛИИ** – какъвто е случаят с отбелязваните през 2020 г. *110-годишнина от рождението* и *30-годишнина от кончината* на библиографа д-р Димитър Иванчев (1910-1990) – съратник и приемник на акад. Никола Михов и проф. Тодор Боров, специализирал *библиография* в Хумболтовия университет (1939), доктор на Тюбингенския университет (1942), чието е **ПЪРВОТО НАЗНАЧЕНИЕ** на **СЪТРУДНИК** в Българския библиографски институт, станало на 1 април 1945 г., културолого-феноменологично посочващо **МЯРКА ЗА ОРИЕНТАЦИЯ НА БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКАТА ТЕОРИЯ – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ В БЪЛГАРИЯ КЪМ ПЛАНЕТАРНАТА БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРА ...**

ОБОБЩЕНИЕ: ШКОЛА

И днес, когато **интелектът** рационално обхваща третираните *тук* проблеми в съвременната им **ПРЕДМЕТНОСТ (МЕНТАЛНОСТ, МЕТАФИЗИЧНОСТ, ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ)** в статусната парадигмална форма на библио-инфо-ноосферата **ИНФОРМАЦИОННО ОБЩЕСТВО – ЗНАНИЕВО ОБЩЕСТВО** (*трансформатизъм* на информационните реалии в зависимост от порядъците на *съзнанието* и *реалността*) и **ПОСОКИТЕ** (ПЛАНЕТАРНОСТ, ГЛОБАЛИЗАЦИЯ, ХУМАНИТАРИЗАЦИЯ) на изгражданата модерна универсална информационно-комуникативна среда, приближавана и отстоявана от ДБИ – УниБИТ, самият лабиринт (от *предмети* и *посоки* на тектоничност) на информационното моделиране се трансформира в ПЛАНЕТАРНА АРКАДА на **КОГНИТОЛОГИЧНА КАЛЕЙДОСКОПИЧНА ИСТОРИОГРАФСКА РИЗОМАТИЧНА СИСТЕМНОСТ** и естествено кристализира мисълта:

„Значи няма никакви граници ...”²⁴³ ...

Подобно на античния герой-преобразовател Тезей, воден от **ЗНАНИЕТО-СВЕТЛИНАТА** (: **ЛЮБОВТА – НИШКАТА НА АРИАДНА**), архитектите на библио-инфо-ноосферата водят и младшите си събрата (студентите), и популацията *Ното sapiens* (читателите, ползвателите – адресатите на информация) през **ЖИВОТА-КНИГАТА** – текстуалната текстура²⁴⁴ на мирозданието.

ШКОЛА – това е името на **познанието** – изграждане на библио-инфо-ноосферата не като линейна поредица от единични културно-информационни актове, а като **свод** – аркада на **семиосферизма** – **диалогизма**, обхващащ фракталиите на многообразни трансформиращи се метаморфози на многомерната планетарна системна информационна реалност.

Тази ментална реалност се нарича **библио-инфо-ноосфера**, и именно в нея се дефрагментира **културната – менталната – вечност**.

Поради описаното и изложено *тук* разбиране – методологична сърцевина на *цит.* алманах на ДБИ – УниБИТ – е **ИДЕЯТА** за **ШКОЛА** – за апостолите на **ШКОЛАТА** и феноменологията на **интеракционизма** между системните елемен-

ти и плановете на хронотопа на *тази* сфера като **ТРАНСЛОКАЦИЯ** на **ЗНАНИЕВА СИСТЕМНОСТ** в **ИНФОРМАЦИОННО-ПРАКТИЧЕСКАТА БИБЛИОТЕЧНА РЕАЛНОСТ (СРЕДАТА)**.

Архитектоничното – знаниево = морално – завещание на представените *тук* личности на **ШКОЛАТА** е възможно да бъде редуцирано до *латидарния онтологичен синтез*:

- съвременната – като поколение и менталност – професионална свързаност с предходните дейци е далеч не съизмерване и/или съперничество с тях или сблъсък помежду ни в интегралната информационно-комуникативна сфера, а *мисия на интелектуално ОБЕДИНЕНИЕ, творческа симпатия, разнообразно сътрудничество, приемственост (традиция)* поради конструктивната културологична феноменология на *различията* като **жизнена многовариантност за изграждането на многомерните метапорядъци на архипрогностичното информационно моделиране за справочно-информационни цели;**

- **дисциплинарното многообразие** не е историческо и настоящо разделяне с другите и в професията; подобна изолация губи своята неприложимост (като загуба на човешкия потенциал) в **съвременния многомерен многообразен интердисциплинарен нестихващ ИНТЕРАКТИВЕН хиперинформационен трансформатизъм;**

- в **културно-информационната реалност (на съзнанието)** (за разлика от *физическата реалност и биологичната реалност*) – библио-инфо-ноосферата – **миналото – настоящето – бъдещето** – е **ЕДИН И СЪЩ поток** ноосферична вечност, **естествено класифицирана** чрез наблюдаваните *n*-гледяща и позиции в нея на проявяващите се дейци (на културата, на всекидневния информационно-комуникативен живот, на учени, изследователи, ползватели на информация), които пораждаат *n*-именования на **информационната реалност – феноменология, явяваща се квалитетно знаниево обзрима, ефективна и продуктивна в постмодерната парадигма на света и неговата философско-информационна ризоматична картина.**

Апостолската насоченост на изграждане на **ШКОЛА** в библио-инфо-ноосферата, онтологично свойствена на описаните *тук* личности, е тъждествена на футуристичната възможност за едновременно феноменално пребиваване в информационно-комуникативния ултрамодерен (и/или историографски) акт на познание като **културна реалност – реален ментален диалогизъм в информационната среда.**

На нивото на **библио-инфо-ноосферата** функцията на филтрация и преработка на информация(та) означава отделянето на „своето” от „чуждото”; пропускане, превод на външното [текста] в свое [ЕЗИКА]; по този начин **се структурира ВЪНШНОТО пространство във ВЪТРЕШНО.**

Границата на структуриране на информационното пространство е двустранна: едната ѝ страна е обърната **към вътрешното пространство на личността (инволюция)**; другата – **към външното пространство на семиосферата (еволюция).**

Диалогът инволюция – еволюция се състои в недрата на ЛИЧНОСТТА: ИНКУЛТУРАЦИЯ.

И това е най-реален диалог (не монолог!) с другите личности, култури, с цялото мироздание (включвайки целия философско-религиозен дискурс на реалността и съзнанието) (В КУЛТУРАТА – за разлика от естествознанието – ТОВА, КОЕТО Е БИЛО В МИНАЛОТО, Е ЖИВО)...

Тектоничната ментална същност – на трансформатизма – БОРАВЕНЕТО с МНОЖЕСТВА: *n*-елементи като ЕДИНСТВО на изграден от МНОГО равнища свят – е АКСИОЛОГИЧЕН, КВАЛИМЕТРИЧЕН и ПРОСКОПИЧЕН МЕНТАЛЕН РИЗОМАТИЧЕН ПРИБОР на ХУМАНИТАРНИТЕ ИЗМЕНЕНИЯ, на ИНТЕЛИГИБИЛНИЯ поток от връзки на информационното моделиране във всеки *единичен* информационно-комуникативен акт, грандиозно съвпадащ в най-ярките си образци с универсалния поток на културата като знаково образувание на библио-инфо-ноосферата.

Универсална е описаната феноменология за пребиваващите в библио-инфо-ноосферата на човечеството.

Уникална е и представената тук мисионерска роля на архитектите на тази неспирно изграждаща се, принципно незавършила, сфера – сфера, принадлежаша едновременно и на съвременниците ни, и на предшествениците, сфера, от която всеки от архитектите ѝ, кимвайки ни със силата на ХРОНОТОП-КОМПАС, постоянно се намира в ИНТЕРАКТИВНА връзка с нас (: ДИАЛОГИЗЪМ!), с която ни напомня²⁴⁵ с усилващ се от технотронната мембрана-памет²⁴⁶ на библио-инфо-ноосферата глас:

*„По това ще познаят всички,
че сте Мои ученици,
ако ЛЮБОВ имате помежду си.”²⁴⁷ ...*

... Осмисляйки отново и отново установеното от американския библиотекар, библиотековед и библиографовед Илейн Свенониъс и имащо място в библиотечно-информационната сфера – и в практиката, и в изследванията, и в образованието – РАЗДЕЛЯНЕ (!!!) между ОПИСАТЕЛНОТО КАТАЛОГИЗИРАНЕ и ПРЕДМЕТИЗИРАНЕ на ИНФОРМАЦИЯТА (което се извършва от различни специалисти по същество) като ИЗКУСТВЕНО, защото всъщност става дума за ЕДИН ОБЩ БИБЛИОГРАФСКИ !!! СЕМАНТИЧЕН ЕЗИК (и е ефективно библиографските служби да бъдат реконструирани на тази основа) (вж: разд. I. 5. 2), можем да продължим хода на мисълта на този УЧЕН – ФИЛОСОФ – ПРАКТИК в ЕДНО ЛИЦЕ от НОВОТО ПАРАДИГМАЛНО поколение на ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКОТО знание (вж: разд. II. 3 – II. 7) ...

... ЕДИН ОБЩ СЕМАНТИЧЕН Е БИБЛИОГРАФСКИЯТ ЕЗИК на/за ИНФОРМАЦИОННИТЕ РЕАЛИИ НА РАЗСРЕДОТОЧЕНИТЕ в МНОГООБРАЗНИ ПОДХОДИ и СУБЕКТИВНИ ГЛЕДИЩА между ПРИНЦИПНО МНОГОВАРИАНТНИТЕ ПАРАДИГМАЛНИ ПРЕДСТАВИ за ОБЕКТА и ПРЕДМЕТА на БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА – „според това, кое на кое се смята подчинено” (израз: Т. Боров) (вж: бел. 24), вбирани ИСТОРИОГРАФСКИ от „ОТСЪСТВАЩАТА СТРУКТУРА” (израз: У. Еко) (вж: бел. 22) – СИТОТО – РИЗОМАТА (изрази: Т. Боров, Ж. Делъоз, Ф. Гуатарри, У. Еко,

А. Куманова) **НА ИНФОРМАЦИЯТА**: библиотекознанието, библиографията, библиографознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, палеографията, документалистиката, информатиката, информационните технологии...

И *този СЕМАНТИЧЕН ЕЗИК*, на който общуват **СПЕЦИАЛИСТИТЕ – ТЕОРЕТИЦИ – ПРАКТИЦИ – АДРЕСАТИТЕ** на **ИНФОРМАЦИЯТА**, **ПРЕДВЕЩАВА РЕКОНСТРУКЦИИ**, отвеждащи към прогнозирането на разработване на **НОВО КОМПЛЕКСНО УНИВЕРСАЛНО ХУМАНИТАРНО ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО НАПРАВЛЕНИЕ** по изследване на библио-инфо-ноосферата – и *теоретично, и практическо, и образователно*: **ИНТЕЛЕКТУАЛНИ (ИНТЕЛИГЕНТНИ) ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ** (англ.: *INTELLECTUAL (INTELLIGENT) INFORMATION SYSTEMS*).

Именно **ИНТЕЛЕКТУАЛНИ ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ** са от последната четвърт на ХХ в. и описваните *тук* като **СИСТЕМА ФИЛОСОФСКИ НАТОВАРЕНИТЕ КОМПОНЕНТИ НА ЗНАНИЕВИЯ КЛЪСТЕР** на *тривиума БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ – БИБЛИОГРАФОЗНАНИЕ – КНИГОЗНАНИЕ*...

Тази особеност е пример за това как **парадигмално ТЕХНОЛОГИЧНОТО равнище на познание**²⁴⁸ *въздейства върху* **УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО** – за сега като **учебни дисциплини**²⁴⁹, което е симптоматично за библио-инфо-ноосферата...

И *този СЕМАНТИЧЕН ЕЗИК* на библио-инфо-ноосферата от гледна точка на **УНИВЕРСАЛНАТА ХУМАНИТАРИСТИКА** за *библиотекознанието, библиографията, библиографознанието, книгознанието, полиграфията, архивистиката, палеографията, документалистиката, информатиката, информационните технологии* ... има:

- и свой **РЕЧНИК** (словник – контент),
- и своя **СЕМАНТИКА** (смисъл – значение),
- и свой **СИНТАКСИС** (граматика – мислене).

Парадигмалните ИЗИСКВАНИЯ – ПОВЕЛИ: ИМПЕРАТИВИ за извеждането на **ФИЛОСОФСКИТЕ, КОМУНИКАЦИОННИТЕ И ЦИВИЛИЗАЦИОННИТЕ ПЕРСОНИФИЦИРАНИ АСПЕКТИ** НАД **ИНСТИТУЦИОНАЛНИТЕ АСПЕКТИ** в **СПЕЦИАЛИЗИРАНОТО ЗНАНИЕ ПО ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВНИЯ ЦИКЪЛ** на библио-инфо-ноосферата (*библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание, полиграфия, архивистика, палеография, документалистика, информатика, информационни технологии* ...) са форма на интерпретиране и осмисляне на **СЪВРЕМЕННИЯ ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКИ ДИАЛЕКТИЧЕСКИ КОГНИТОЛОГИЧЕН ПРОБЛЕМ** на **КОМПАРАТИВИСТИЧНАТА ХУМАНИТАРНА УНИВЕРСАЛИЗАЦИЯ – СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ** на **ЗНАНИЕТО**. Важно е да знаем, че *тук* има забележителна линия на следване в УниБИТ.

Още преди 15 години в Катедра „Библиотекознание и библиография“ – през 2005 г. – стартира разработването като **УВОД В СПЕЦИАЛНОСТТА (ОСНОВИ НА ИНФОРМАЦИОННОТО МОДЕЛИРАНЕ)** във вид на *цит.*

по-горе **ТРИЕЗИЧЕН – ПЪРВИЯТ В СВЕТА** – с три версии: 1) англ.-рус.-бълг.; 2) рус.-бълг.-англ.; 3) бълг.-англ.-рус. – **РЕЧНИК ПО БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ** „*The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology* = *Англо-руско-български словарь по библиотечной и информационной деятельности* = *Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност*” / comp. J. V. Richardson ; Managing ed. S. Denchev ; Ed.-in-chief A. Kumanova ; Ed. board R. Burger ; Lang. ed. N. Vasilev ; Techn. ed. N. Vasilev, V. Stefanova ; Rev. F. Mainhard ... (2010; Ново ел. изд. 2017)²⁵⁰ (вж: разд. III. 3. 3. II) (срв.: АК NN 21, 24, 24, 29, 54; НВ N 246, 248)...

Плод на *това* направление са и *специално разработените по Ректорска препоръка от АК* – като библиограф (практик) в националната библиография на България – НБКМ и теоретик – автор на *първата библиографоведска морфологична теория за информационно моделиране – хуманитарна библиография*, основана на изучаването за справочно-информационни цели на световната (международната) универсална библиография – продължение на библиографския пътеводител „Пътя към книгите” на Т. Боров (вж: разд. I. 3 – I. 4) – в кондиция с *пр. 1180 библиографски разновидности на 20 езика* (III в. пр. н.е. – XXI в.), – **УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ**, които са **базисни и за универсалното, и за специализираното библиотечно-информационно образование** и успешно се възприемат и от студентите от други катедри на УниБИТ, при това – не само от Факултета по библиотекознание и културно наследство, но и от Факултета по информационни науки, както и вън от България – в Русия и Германия (където осн. тр. са публикувани):

- *Библиографски модел на знанието*: (срв.: АК NN 4, 9, 10, 15, 18, 32, 33, 43, 49, 53, 69-61);

- *Инфосфера: Когнитология*: (срв.: АК NN 13, 17, 28, 52);

- *Методика на научните изследвания в информационно-комуникативния цикъл на знанието*: (срв.: АК NN 35, 62).

Базисна – в съответствие със съвременните международни образователни стандарти – е и дисциплината **Академично писане**, защото **ПИСМЕНИЯТ ЕЗИК** – на **ДОКУМЕНТАЛНИТЕ КОМУНИКАЦИИ** – е **ГЕОКОСМИЧЕСКА ОСНОВА ЗА РАЗВИТИЕТО** на **ВТОРАТА СИГНАЛНА СИСТЕМА НА ЧОВЕКА** – възел, който **ПАРАДИГМАЛНО ОБЕДИНЯВА ФИЛОСОФСКИТЕ, КОМУНИКАЦИОННИТЕ И ЦИВИЛИЗАЦИОННИТЕ ПЕРСОНИФИЦИРАНИ АСПЕКТИ НА ИНФОРМАЦИЯТА**. (Не е случаен фактът, че именно по линия на тази дисциплина (*Академично писане*) идва най-голямата вълна от студентски научни изследвания в УниБИТ, достигащи до публикация /вж: бел. 228/...)

ФИЛОСОФСКИТЕ, КОМУНИКАЦИОННИТЕ, ЦИВИЛИЗАЦИОННИТЕ ПАРАДИГМАЛНИ ПЕРСОНИФИЦИРАНИ АСПЕКТИ НА ИНФОРМАЦИЯТА Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ РАЗКРИВАТ В ПРОЦЕСА НА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО ОБРАЗОВАНИЕ ОТ **КОМПЛЕКСНИ СПЕЦИАЛИСТИ ПО ФИЛОСОФСКА (!!!) НАТОВАРЕНОСТ НА ДОКУМЕНТАЛНАТА (!!!)**

ИНФОРМАЦИЯ – И ПРАКТИЦИ: Fach /вжс: бел. 133/, И ФИЛОСОФИ: /вжс: бел. I/ В ЕДНО ЛИЦЕ)!!!

Този въпрос следва да се РЕШАВА, защото той е **ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ВАЖЕН ПРОФЕСИОНАЛЕН КРАЙЪГЪЛЕН КАМЪК ЗА СТРУКТУРИРАНЕТО НА УЧЕБНИТЕ ПЛАНОВЕ В СФЕРАТА НА БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННОТО ОБРАЗОВАНИЕ КАТО НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ПРАКТИЧЕСКА КОГНИТОЛОГИЧНА КОМПАРАТИВИСТИЧНА СФЕРА, ИНАЧЕ РАЗПРОСТРАНЯВАНИТЕ ОТ ВРЕМЕТО НА КЛАСИЧЕСКАТА ПАРАДИГМА НА НАУКАТА УНИВЕРСАЛНИ ДИСЦИПЛИНИ (БОГОСЛОВИЕ И РЕЛИГИЯ; ПЪРВА ФИЛОСОФИЯ – МЕТАФИЗИКА; ВТОРА ФИЛОСОФИЯ – ЕТИКА, ЕСТЕТИКА, ЛОГИКА И МЕТОДОЛОГИЯ, КУЛТУРОЛОГИЯ, ЛИТЕРАТУРА, СЕМИОТИКА; ИСТОРИЯ НА ОБЩЕСТВОТО И КУЛТУРАТА; ПСИХОЛОГИЧЕСКИ НАУКИ; ЛИНГВИСТИКА; СОЦИОЛОГИЯ В МНОГО ШИРОК СМИСЪЛ, включвайки ПРАВО; ИКОНОМИКА, включвайки ИКОНОМИЧЕСКА ГЕОГРАФИЯ И ДЕМОГРАФИЯ; ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ, ФИЗКУЛТУРА, РЕКРЕАЦИЯ – ВСИЧКО, КОЕТО Е ОС-НОВАНО НА ГРИЖАТА ЗА ФИЗИЧЕСКОТО ЗДРАВЕ) ЩЕ АСИМИЛИРАТ СПЕЦИАЛНИТЕ БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКИ ДИСЦИПЛИНИ ПО ПАРАДОКСАЛЕН – на Fach`а (вжс: бел. 133) – НАЧИН И ТО В УСЛОВИЯТА НА **ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНОСТ**, КОГАТО **СПЕЦИАЛНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ ПО СЪЩЕСТВО СА АВАНПОСТ на ПРОЯВА, ДЕМОНСТРАЦИЯ и ТЪРЖЕСТВО на ФИЛОСОФСКАТА НАТОВАРЕНОСТ на ИНФОРМАЦИЯТА ...****

Модерното решение на въпроса е в ИЗДИГАНЕТО НА **СПЕЦИАЛНИТЕ БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ ДИСЦИПЛИНИ ЗА СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕЛИ (!!!) ДО ФИЛОСОФСКО-ИНФОРМАЦИОННИ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИ ЗНАНИЕВИ (ИСТОРИОГРАФСКИ И РИЗОМАТИЧНИ) КАРТИНИ НА СВЕТА – БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРА**, каквито те са в **ПОСТНЕКЛАСИЧЕСКАТА ПАРАДИГМА** (вжс: разд. II. 3 – II. 4), чийто **МЕТАФИЗИЧЕН МЕНТАЛЕН МОДЕЛ НА СВЪРЗВАНЕ НА РЕАЛИИТЕ** е отразен в наст. текст...

БИБЛИОГРАФСКИ е и **ЕЗИКЪТ** – и на наст. изд., и на библиографираната и историографираната тук монографична и справочно-информационна продукция на представените личности.

БИБЛИОГРАФСКИ е и **ПОДХОДЪТ**, възприет в това излож. към разкриването на библио-инфо-ноосферата в **ТРИЕДИНСТВОТО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ** чрез докосването до **КОГНИТОЛОГИЧНОТО КОРЕНИЩЕ – ПЕРСОНАЛИИТЕ** на стоящите близко до ДБИ – УниБИТ, които в пълнота ще осмисли бъдещето...

При *такъв* подход е естествено, че не се спираме специално на други – познати – страници от **ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА** на наблюдавания феномен: ДБИ – УниБИТ²⁵¹.

... Не описваме тук и уникални реалии:

- в продължение на 27 години ДБИ е приютен под покрива на НБКМ;

- директорът на ДБИ в периода 1960-1987 г. – **Тодора Топалова** – по примера на своите предшественици (**Емил Стефанов, Тодор Попилиев, Ангел Стоилов и Ценко Цветанов**) консолидира професионално-научната общественост в информационно-комуникативната сфера около *идеята* за изграждане на самостоятелно учебно заведение за подготовката на библиотекари и информационни работници. Преподавател по немски език и история, отначало постъпила на работа в служба „Международен книгообмен“ на Българския библиографски институт, в последвания от нея път в изграждането на школа и система на библиотечното дело Т. Топалова благородно и максималистично съединява педагогическата насоченост със способността да е ориентирана в световния културно-информационен процес около *три стратегическите цели*:

- да се изгради цялостно интердисциплинарно учебно-педагогическо покритие на библио-инфо-ноосферата (учебен план) посредством привличането на най-изтъкнатите специалисти в различните направления на знанието и практиката с ориентация към информационното моделиране, работещи в режим на *високосинхронизиран екип*, в който *всяка дисциплина на академично ниво кооптира и контаминира останалите*;

- да се формира *единна (информационна) среда на информационно-комуникативната сфера в България чрез пълна координация и специализация на професионалните институции, чрез висока персонална гражданска отговорност*: държавна политика (с ранг на специално министерство /букв.: Комитет за култура/) (**Цветана Матеева**) – Държавен библиотечен институт (**Т. Топалова**) – Народна библиотека „[Св. Св.] Кирил и Методий“ (**Костадинка Калайджиева**) – Централна библиотека на Българската академия на науките (**Елена Савова**) – Специализирана катедра в Софийския университет „[Св.] Климент Охридски“ (**Тодор Боров...**);

- да се отразят в учебно-педагогическия процес, както и в информационно-комуникативната практика, най-съвременните достижения на информационното моделиране в световен мащаб, като обосновава, отстоява и провежда *постоянен конкурс по резултати от нивото на подготовка на студентите за завършване на висше образование по специалността, определяна в България – в чужбина (Русия: център на световно значима школа – в кондиция с геополитическата ориентация на страната ни през втората половина на XX в. до края на 80-те г.)...*

В условията на „плановото общество“ Т. Топалова става мениджър от най-висока класа на библиотечното дело и информационно-комуникативната сфера като цяло – направление, което след „нежната революция“ в Централно- и Източноевропейския ареал на планетата ще бъде стратегически изведено в условие, без което е невъзможно модерното развитие.

Ярък пример за посоченото е разбирането на Т. Топалова за **РАВНОПОСТАВЕНОСТ** на **СПЕЦИАЛНОНАУЧНАТА** и **ОБЩОНАУЧНАТА ПОДГОТОВКА** на **СТУДЕНТИТЕ** и **НАТОВАРЕНОСТ** на **ОБЩОКУЛТУРНАТА ПОДГОТОВКА** със **СЪДЪРЖАТЕЛНИТЕ (ЗНАНИЕВИ) АСПЕКТИ** на **ИНФОРМАЦИОННОТО МОДЕЛИРАНЕ**, което е в основата на *изследователската и образова-*

телната стратегия в информационно-комуникативната сфера.

Твърде рядко съдбата дава шанс на архитект на библио-инфо-ноосферата, както е Т. Топалова за професията на дейците от тази сфера, да свърже името си многозначително и категорично и с **реалната архитектура на реалната информационна среда.**

Съвременната сграда на ДБИ – УниБИТ, помещаваща ШКОЛАТА, за вечни времена се свързва с нейното име (така както сградата на Народната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – с това на Т. Боров) – свидетелство за МАТЕРИАЛИЗИРАЩАТА СИЛА на ДУХА за БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКАТА ПРОФЕСИЯ, за ИНФОРМАЦИОННИТЕ СПЕЦИАЛНОСТИ, за КУЛТУРАТА.

... За крайно битивистично възприемащите **ИМПЕРАТИВА (ПОВЕЛЯТА)** на парадигмалния **ИЗБОР – БИБЛИОГРАФСКИЯ ИСТОРИОГРАФИРАЩ РИЗОМАТИЧЕН ЕЗИК** на *това излож.*, – пред който се намират **БИБЛИОТЕЧНАТА НАУКА, БИБЛИОТЕЧНАТА ПРАКТИКА и БИБЛИОТЕЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ** у нас от самото начало на *информационния бум* (40-те години на ХХ в.) и парадигмално – от последната четвърт на ХХ в. и през ХХI в. – **ДА ОСМИСЛЯТ и РАЗВИВАТ БИБЛИОТЕЧНО-БИБЛИОГРАФСКОТО ДЕЛО НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО РАВНИЩЕ (!)**, – ще финализираме *това излож.* с една пределно популярна **МЕТАФОРА** за **ЕЗИКА**...

Става дума за **ОДАТА „Българският език“** за един друг – **ЛИНГВИСТИЧЕН – ЕЗИК** – българският, който народният поет Иван Вазов възхвалява преди 14 десетилетия (*Пловдив, 1883*)...

... Защото **ВСЕКИ ЕЗИК е МОДЕЛ НА УНИВЕРСУМА – ПЛАНЕТАРНИЯ СЕМАНТИЧЕН ЕЗИК** – ЧРЕЗ КОЙТО, изразявайки се „*съвременно*“ и в лоното на *70-годишния Юбилей на Университета по библиотекознание и информационни технологии*, **ВЛИЗАМЕ, ПРЕБИВАВАМЕ и ВЗАИМОДЕЙСТВАМЕ, УСТАНОВЯВАЙКИ ИСТИНАТА**, в БИБЛИО-ИНФО-НОО-СЕМИОСФЕРАТА:

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК

*Език свещен на моите деди
език на мъки, стонове вековни,
език на тая, дете ни роди
за радост не – за ядове отровни.*

*Език прекрасен, кой те не руга
и кой те пощади от хули гадки?
Вслушал ли се е някой досега
в мелодьята на твоите звуци сладки?*

*Разбра ли някой колко хубост, мощ
се крий в речта ти гъвкава, звънлива –
от руйни тонове какъв разкош,
какъв размах и изразитост жива?*

*Не, ти падна под общия позор,
охулен, опетнен със думи кални:
и чуждите, и нашите, във хор,
отрекоха те, о, език страдални!*

*Не си можал да въплътиш във теб
създаньята на творческата мисъл!
И не за песен геният ти слеп –
за груб брътвеж те само бил орисал!*

*Тъй слушам сè, откак съм на света!
Сè туй ругателство ужасно, модно,
сè тоя отзив, низка клевета,
що слетя всичко мило нам и родно.*

*Ох, аз ще взема черния ти срам
и той ще стане мойто вдъхновение,
и в светли звукове ще те предам
на бъдещото бодро поколение;*

*ох, аз ще те обриша от калта
и в твоя чистий бляск ще те покажа,
и с удара на твойта красота
аз хулниците твои ще накажа.*

... Обгръщайки в СЕМИОСФЕРИЧНО ЦЯЛО **ПЛАНЕТАРНАТА** насоченост на **библиотекаря на Пергам и Александрия** и виждайки като едностранна предметността на **библиотекаря на К. Шницев**, която е не само пагубна (: Т. Боров), но и особено опасна днес (: А. Куманова), ние виждаме **СЪВРЕМЕННИЯ БИБЛИОТЕКАР** като **УЧЕН (ФИЛОСОФ) – ПРАКТИК (FACH) – ПРЕПОДАВАТЕЛ (УЧИТЕЛ)**, който свободно борави не само с **ФИЗИЧЕСКАТА**, но и с **МЕНТАЛНАТА** реалност, чиито **ЕЗИЦИ** владее и **СЛУЖИ** на **ХАРМОНИЯТА** в **МИРОЗДАНИЕТО**, свързвайки – чрез **ИДЕИТЕ** – **ДОКУМЕНТИТЕ** с **техните АДРЕСАТИ**, оживявайки по **този начин ИДЕИТЕ**...

Това семиосферично цяло е във фокуса на внимание на **тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание** в **триадата: адресат – библиотека – документ** чрез **триединството: наука – практика – образование**, на чието разкриване

е призван да **СЛУЖИ** *днес* и **БИБЛИОТЕКОВЕДЪТ-БИБЛИОГРАФОВЕД-КНИГОВЕД**.

И *това* СЛУЖЕНЕ се заключава съвсем не в *артикулиране* на ключовите понятия на съвременната постнекласическа парадигмална лексика на познание: УНИВЕРСАЛНО – ХУМАНИТАРНО – ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО, както и не в *практикуване* на която и да е потребителска²⁵² форма на битуване: ПРОТИВОПОСТАВЯНЕ – АВТОРИТАРНОСТ – ФАЛШИФИЦИРАНЕ НА ФАКТИТЕ НА БАЗА НА ИЗГРАЖДАНЕ НА КРЪГОВЕ ЗА ДЕФОРМИРАН КАРИЕРЕН РЪСТ, КОИТО ПРОТИВОДЕЙСТВАТ НА ИСТИНАТА (което за съжаление има все още място *днес ...*), а в **РЕАЛНО СВЪРЗВАНЕ** на *изследователските, практическите и образователните* предмети на **библио-инфо-ноосферата** в *семиологично* цяло, в което всеки такъв предмет онтологично, методологично и гносеологично е осветен за широкомащабни СПРАВОЧНО-ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕЛИ във връзка с:

- ЛОГИЧЕСКАТА ФОРМУЛА: *понятие – същност – структура – информационна ризома*;

- СИСТЕМНО-СТРУКТУРНИТЕ РАВНИЩА НА УСТАНОВЯВАНЕ НА ВРЪЗКИ МЕЖДУ НЕЩАТА: *факт – първичен документ – вторичен документ – мета-система – философско-информационна картина*;

- ГЕОКОСМИЧНИТЕ ПОРЯДЪЦИ на ИНФОРМАЦИОННО МОДЕЛИРАНЕ: *физически, биологичен, културен*;

- ИСТОРИОГРАФСКИЯ КОНТЕНТ: *предмет – личност – идеи* (установяване на ризоматична връзка между *предшествениците – съвременниците – последователите*);

- ПРЕКРАЧВАНЕ от РАЗДЕЛИТЕЛНИТЕ ЛИНИИ на ВСЯКО ИНСТИТУЦИОНАЛНО ПРОТИВОПОСТАВЯНЕ в **ОБЕДИНЯВАЩАТА СИЛА** на **НАЦИОНАЛНА ШКОЛА** по **БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ** с установяване на зависимости: конотации, контаминации и коинциденции със **СВЕТОВНАТА ТЕОРИЯ** и **ПРАКТИКА**.

РЕАЛНОТО СВЪРЗВАНЕ на *изследователските и образователните* предмети – **ФИЗИЧЕСКИ** и **ИДЕАЛНИ** – на **библио-инфо-ноосферата** в **СЕМИОЛОГИЧНО ЦЯЛО** на **МНОГООБРАЗНО МЕНТАЛНО – ИСТОРИОГРАФСКИ-РИЗОМАТИЧНО – СЪОТНЕСЕНИ РЕАЛИИ** дава цивилизационна възможност да се прекъсне *опасната* линия на просто тиражиране на **ЕДНОСТРАННАТА ПРЕДМЕТНОСТ** на *библиотекаря на Шницев* и **ЕДНОСТРАННИТЕ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРАКТИКИ** на **ТРЕТИРАНЕ** на **ТАЗИ ПРЕДМЕТНОСТ**.

Постнекласическата парадигма на информатизацията поставя в центъра на внимание и на *библиотечно-информационните изследвания*, и на *библиотечно-информационната практика*, и на *библиотечно-информационното образование* **УНИВЕРСАЛНАТА ХУМАНИТАРНА МЕНТАЛНОСТ** на **СЪВРЕМЕННИЯ БИБЛИОТЕКАР** КАТО **ВЪЗПРИИМЧИВОСТ** И **СПОСОБНОСТ ДА БОРАВИ С МНОЖЕСТВА – ПОЛИФОНИЯТА ОТ МНОГООБРАЗНИ И ПРОТИВОПОЛОЖНИ В ТОВА ЧИСЛО ГЛЕДИЩА** – като

АКТИВЕН ПРОТАГОНИСТ²⁵³ на ЗНАНИЕТО чрез ЕДНА ОТ НАЙ-ВАЖНИТЕ И ПРЕСТИЖНИТЕ НА ПЛАНЕТАТА ПРОФЕСИИ – **ПРОФЕСИЯТА НА БИБЛИОТЕКАРЯ.**

... А всяка **МЕНТАЛНОСТ** е извеждане на **МЕТАФИЗИЧЕН ВЕРТИКАЛ – СТЬЛБА**, – **извисена над предметността**, която днес – при **ПОСТМОДЕРНИЯ БИБЛИОТЕКАР** – отдавна не е възможно да е като *тази* на **библиотекаря на Шпицвег** (срв.: разд. II. 4 – II. 5)...

... Защото **МИСЛОВНО** – чрез *тази* **ПОСТМОДЕРНА СТЬЛБА – СТЬЛБАТА** на **У. Еко** – **ПОСТМОДЕРНИЯТ БИБЛИОТЕКАР** е **ТОЗИ, който САМ във всеки ЕДИНИЧЕН ИНФОРМАЦИОННО-КОМУНИКАТИВЕН АКТ НА ПОЗНАНИЕТО** изгражда и **самата СТЬЛБА – „ОТСЪСТВАЩАТА СТРУКТУРА” на ИНФОРМАЦИЯТА** (!!!), която е и **самият МЕТАФИЗИЧЕН ПРИБОР** (!!!) – **АКТЪТ НА ПОЗНАНИЕТО** (!!!) – **ИСТОРИОГРАФСКАТА СПРАВЧНО-ИНФОРМАЦИОННА РИЗОМА**, – в **БИБЛИОГРАФСКОТО СИТО** (израз: Т. Боров) на която през ХХI в. следва да бъде осмислян когнитологично и компаративистично **всеки предмет и всяка предметност** (срв.: разд. I. 3) ...

ПРОФЕСИЯТА НА БИБЛИОТЕКАРЯ има **УНИКАЛНО ГЕОКОСМИЧЕСКО УНИВЕРСАЛНО ХУМАНИТАРНО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ДУХОВНО-ИНТЕЛЕКТУАЛНОТО РАВНОВЕСИЕ** и **НА ЧОВЕКА**, и **ЧОВЕЧЕСТВОТО** в **АРХИТЕХНОЛОГИЧНОТО ИНФОРМАЦИОННО ВРЕМЕ-ПРОСТРАНСТВО ДНЕС** (срв.: бел. 96) ....

Тази ПРОФЕСИЯ е изтъкана и пронизана не само от **ОБЛАГОРОДЯВАЩАТА СВЕТЛИНА** на **ИЗКУСТВОТО** на **СВЪРЗВАНЕ** от **БИБЛИОТЕКАРЯ** на **ФИЗИЧЕСКИЯ** и **МЕНТАЛНИЯ СВЯТ**, но е и **ПРИЗВАНИЕ** за **САКРАЛНАТА** за **ПЛАНЕТАТА НЕГОВА МИСИЯ**, която се заключава в **АБСОЛЮТНО НЕОБХОДИМАТА, УНИКАЛНА, ЕКОЛОГИЧНА и КЛЮЧОВА НЕГОВА ГЕОКОСМИЧЕСКА РОЛЯ** както за **ДНЕСНИЯ**, така и за **БЪДЕЩИЯ ДЕН**.

... *Сами и естествено* долитат до нас думите на заслужилия за *втори*²⁵⁴ и *последен път* в цялата история на човечеството прозвище „**баща на библиографията**” **Конрад Геснер** (срв.: бел. 8-9), които свързваме с описаната тук **ОНТОЛОГИЯ**:

**„Не за себе си,
а за общите знания аз това сътворих,
Така също, ПЧЕЛИ,
и вие не за себе си приготвяте мед.”** – прев. А. К. ...

Не е ли скрит точно в *тази онтология* великият смисъл на човешкия живот, разбиран като **СЛУЖЕНЕ** на **ДРУГИТЕ**, фиксирано от знаменития шведски мислител, писател, лекар **Аксел Мунте** (Munthe, A., 1857-1949):

**„Ако не си ДАЛ НА ХОРАТА СЕБЕ СИ,
нищо не си им дал.”**²⁵⁵

ПОСТМОДЕРНИЯТ БИБЛИОТЕКАР И ПОСТМОДЕРНАТА ПАРАДИГМА

(Резюме)

Синтезираната философско-информационна картина за *метафизиката* на постмодерната парадигма на Най-новото време в *това изсл.*, кристализираща в образа на личността на постмодерния библиотекар (вжс: разд. II. 5), акцентира необходимостта от формулирането на ясен възглед на героя на нашето време (постмодерния библиотекар) за същността на постмодернизма.

Известно е, че постмодернизмът като философска доктрина използва концепциите за *различитето* и *повторението*, но и за *симулакрите* (лат.: *simulacrum*; англ.: *simulacrum*; мн.ч. *simulacra* – подобие) и *хиперреалността* в противовес на тези за обективната реалност: идентичност, исторически прогрес, епистемологична доказателственост, смислова безспорност²⁵⁶. Първите две концепции на постмодерността (за различитето и повторението) носят евристичния заряд на постъпателното развитие. Другите две (за симулакрите и хиперреалността) са суицидни за популацията *Homo sapiens*.

За първи път терминът **постмодернизъм** е използван от френския политик Франсоа Леотар (François Léotard, 1942-) през 1979 г. в неговия трактат „*Постмодерната условност*”.

Исторически началото на **постмодерната дилема** (за двойствения характер на реалността) е повдигнат за първи път два века преди това от **И. Кант** (Immanuel Kant, 1724-1804) в неговата „*Коперниканска революция*” (1772 г.), според която ние не можем да узнаем нещата „*в себе си*” и се осланяме само на **нашите представи за тях...** Понятията *Бог, свобода, безсмъртие, начало и край* имат само условно регулираща функция **в света на идеите**, защото са принципно недоказуеми.

В основата на **модерността** стои мисълта на **Сьорен Киркегаард** (Søren Kierkegaard, 1813-1855): „*съвременното общество е система от връзки между индивиди, чиято фантомна общност е издигната на нивото на „публика*”. Модерната публика, за разлика от древните митологични или средновековните религиозни общности, е обединявана единствено и само от **новите информационни технологии и средствата за масова информация**. Така обществото на хората се превръща в (**сатанинска**) **мистерия**, движена като **куклен театър от всемогъщата техника**, която сякаш говори от името на всеки, а всъщност **не представлява никого** (освен небитието)...

Карл Маркс (Karl Marx, 1818-1883) пренася идеята за **масовото (днес: информационно) общество** върху **стоките**, които вече не са средства задоволяване на естествените човешки потребности, а са „**дяволски кукли**” (по **Н. С. Лесков** /1831-1895/), **фалшиви фетиши**, отличаващи се не по реалната си значимост, а по **придадената им фиктивна стойност**.

Фридрих Ницше (Friedrich Nietzsche, 1844-1900) по безкомпромисен начин в „*Залезът на боговете*” изтъква, че **истинският (битиен) свят на Платон** се е превърнал във **фантомен (свят) – на измамни идеи**. Но дори и този демоничен свят на симулакри е отречен от хората в тяхното гибелно опиянение от безбожието и те са с единия крак в безопасната реалност, а с другия – в **хиперинформационния Ад „отвѣд добро и злото”**... Само във вълшебните приказки можеше да си **пред и зад огледалото едновременно!**.. А вече – в хиперинформационния свят...

Както винаги **Ф. Ницше** отива докрай и представя **постмодерната парадигма** като корелираща на **древногръцка трагедия**, в която **бог Аполон** възпява **идеалните форми** на битието в облика на **монади**, вече изпразнени от хуманно съдържание, които само **бог Дионис** може **да оживи** чрез **своята жертвена разточителна множественост** (**Орфей – Христос: В. И. Иванов** /1866-1949/). Разкритото от **Ф. Ницше** праизвестие за двойствения характер на постмодернизма (**Аполон – Дионис**) е със силен привкус на **анархистична безпределност и фатално предопределена крайна безмисленост...**

Въобщо, за добро или за зло, именно изпод „**сюртука на Ницше**” са се изсипали всички и всякакви модернисти и „пост” такива...

Самият Ницше цитира като илюстрация на своите провидчества за цивилизацията изключителния на небосклона на целия XIX в. и последвалите ги времена поет **Шарл Бодлер** (Charles Baudelaire, 1821-1867): „*La modernité, c'est le fugitif, le transitoire, le contingent, la moitié de l'art, dont l'autre moitié est l'éternel et l'immuable*” („*Модерността, това е мимолетността, преходността, случайността, половината от изкуството, чиято друга половина е вечното и неизменното*” – прев. Н. К.)... Както при Гьоте и Пушкин – тук отново поезията и философията акумулират амалгамата на върховната мъдрост...

Разбира се, най-проницателен се оказва **Мартин Хайдегер** (Martin Heidegger, 1889-1976): „*навсякъде ние сме потопени сред нещата, но въпреки това все още не разбираме какво е тяхното битие*” или „*никъде вече съвременният човек не може да срещне самия себе си, тоест своята същностна екзистенция*”. Накратко: хората не са вече хора, а *човешки материал*, използван за постигане на небожествени, а сатанински цели.

Но дори и М. Хайдегер не може да надхвърли рамката, поставена от Ф. Ницше в „*Така каза Заратустра*”, където **вечното завръщане към изворите на хуманизма** е опорочено в модерната епоха като нито истински реално, нито екзистенциално абстрактно, а – нещо измамно: *между фантазъм и симулакр...*

Н. А. Бердяев (1874-1948) успява да синтезира въпросите от предмодерните дилеми в светлината на **славянската православна съборност**: „*Живеем в епоха, когато не обичат и не търсят Истината. Когато все повече я заместват с ползата и интереса, с волята за мощ*”...

Мъченикът – Нобелов лауреат за литература **А. И. Солженицин** (1918-2008) изразява същността на постмодерността по начин, напълно съответстващ на стила на Гьоте, Пушкин и Бодлер: „*Одно слово правди весь мир перетянет*” („*Само една дума истина тежи повече от целия [лъжовен – В контекста. – Бел. А. К.] свят*” – прев. А. К.)...

Но да се върнем към Леотар, който всъщност използва идеите на **Лудвиг Витгенщайн** (Ludwig Wittgenstein, 1889-1951) за езиковите *игри* в науката, изкуството и литературата. Според него **компютърната ера превръща знанието в информация** или по-точно – в **кодирани съобщения** на една универсална комуникационна система. Авторът подчертава, че има стриктна взаимообвързаност между **игровия език на науката** и **този на етиката и политиката**.

Критиката на Юрген Хабермас (Jürgen Habermas, 1929-) на постмодернизма отбелязва, че последният (постмодернизъмът) пренебрегва концепции, които всъщност претерминира като основополагащи – **свобода, обективност, творчество**. Той вижда в това **философските експерименти** на един **артистичен авангард**, който се е **откъснал от науката**. Според него това е **неправомерна естетизация на знанието в публичния дискурс** и пелдира за **усъвършенстването на модерността** вместо нейното безплодно отрицание...

... Финализирайки синтезираната **философско-информационна картина на мисленето за постмодерността**, следва да резюмираме: **два са векторите на боравене с постмодерността и на поведение в нея**:

- **усъвършенстването на постмодерността;**
- **безплодното ѝ отрицание.**

... Именно от **идеята за усъвършенстването на постмодерността** е роден замисълът за *наст. изсл.*

Постмодерният библиотекар е **еманация на една гигантска културна еволюция**... За него всяка **предметност** е **интегрирана** от **хуманитарния подход**, прилаган към информационните реални.

Инструментите на **хуманитарния подход** на съвременния библиотекар са далече не само **физическите реални на документите**, а преди всичко – **менталните интегрални прибори** от рода на **разгледаните ризоматично свързани построения**:

- **ТРИВИУМ: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ;**
- **ТРИАДА: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ;**
- **ТРИЕДИНСТВО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ.**

В различни персонифицирани менталности и в различни решавани задачи тези построения получават **специфични трансформации**, защото природата им е **интелигибилна**.

Те имат свойствата на невронната тъкан на човешкия мозък – най-загадъчното и най-съвършеното образование във вселената.

Постмодерният библиотекар разбира силата, но знае и болното в постмодерността.

Неговата **човешка и професионална етика** – проява на **философията на морала** като част от **аксиологията** (ценностите), **метафизиката**, **епистемологията** и **логиката** – е **поантата**, с която **се усъвършенства светът**. Защото съвременният библиотекар **едновременно и по уникален начин** е и **загрижен за равновесието – изостазията в света** (срв.: бел. 123), но той е и **самото главно действащо лице във всеки единичен информационно-комуникативен акт за установяването на Божествена изостазия в планетарната цялост на мирозданието като наш общ дом**...

*Quo vadis?*²⁵⁷

Накъде върви постмодерният библиотекар? От това зависят и настоящето, и бъдещето на съвременния ни свят.

Ще го познаем по това, че към него се отнасят като към **пророк** – като към неговите предходници и вдъхновители – **Калимах Александрийски, Св. Константин-Кирил Философ, Тодор Боров, Юджийн Гарфийлд** и техните **непреходни творения**...

Quo vadis?

ПРОФЕСИОНАЛНО И ЧОВЕШКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА БИБЛИОТЕКАРЯ (Епилог)

С този класически израз от прочутия роман на нобелиста Хенрик Сенкевич може би най-концентрирано се изразява постмодерният модел на мислене пред нашето свръх-модернизирано общество.

Ще се опитам накратко да я сведа до прагматичната реалност на нашата прастара професия.

Тя започва още от библиотеката на Ашурбанипал и тази на Александрия, през Анастасий Библиотекар (който подпомага делото на Светите братя Кирил и Методий), кулминира в „Мисията на библиотекаря” от Хосе Ортега и Гасет и „Пътя към книгите” на професор Тодор Боров – баща на модерното българско библиотекознание.

Само преди три десетилетия в нашето общество съществуваше една особена ситуация. В него царстваше безразделно една определена идеология, която беше издигнала в култ прогреса в неговия най-груб утилитарно-технически смисъл, а беше загърбила най-демонстративно всичко хуманистично и истински духовно.

Спомняме си древната притча, когато едно дете е омагьосано от своята прекрасна механична кукла и иска да види какво има вътре в нея. Какво е неговото страшно разочарование, когато то я разкъсва и вижда вътре само някакви винтчета и жички. Както се казва: не може да се живее само с хляб и техника. Трябват още и винаги: култура, изкуства и религиозна душевност... А това идва от книгите и ролята им за втората сигнална система на човека...

Как конкретно изглеждаше деформацията в тогавашна България? Библиотеките бяха накрая на обществената стълбица във всяко отношение. След закриването на емблематичния Български библиографски институт през 1964 г. последва и отказът на властта да продължи строителството на сградата на Националната библиотека. В тази професия беше изключително непrestiжно да се работи и въпреки това, именно в България, винаги е имало и има кадри на

световно ниво.

Този парадокс си има своите прозаични обяснения, но те са тема за друг и то съвсем нелицеприятен разговор. Напълно открито библиотеките тогава бяха обявени за отживяващи своето време и както се казваше – „оставени на доизживяване”...

Тогавашната обществена система разчиташе чрез грандиозни мегаломански и антихуманни проекти да навакса една вековна изостаналост. Не само метафорично, но и напълно реално сравненията на сатириците от онова време за идеолозите на тази тоталитарна система („Чингиз хан с телефон”, „шимпанзе с компютър” и „човекоядец с атомна бомба”...) отразяват често манипулираната днес същност... Щеше да е доста смешно, ако не беше трагично тъжно...

И така беше изградена доста скъпа за тогавашната не особено богата държава т.нар. „разгъната” система за научно-техническа информация. Но както се казва, прекият път към Ада е постлан винаги с най-добри намерения. По определение тази система трябваше да отговаря на най-съвременните технически достижения и да възплъщава именно постомодерната парадигма на информационното общество, движено от научно-техническия прогрес. Накратко – тя трябваше бъде алфата и омегата, а библиотеките да бъдат просто едни складове за книги, като дори се предричаше тяхното отмиране в преносен и в буквален смисъл. Именно тази система изчезна една от първите след промените през 1990-те години... И то при условие, че последва фантастично развитие на информационните технологии, които бяха нейната основа и смисъл на съществуване.

Защо все пак се случи така?

Quo vadis, Domine?

Къде отиваш, Господи?

Този съдбовен въпрос винаги стоеше и стои пред нашата професия, така както е стоял и преди хилядолетия.

Кое ни крепи в нашата свята мисия?

Това, разбира се, е вярата, че служим на хората в духовния смисъл на тяхната екзистенция, че не сме никакви прости функционери на ретроградна технократска машина, която превръща човека в безжизнено и безполезно същество.

Но защо тогава всемогъщите информатори (без злокобното допълнително значение на тази дума) изчезнаха „яко дим”, а библиотекарите сме винаги тук и сега?

Винаги може да има и друг – обединителен и спасителен път.

В годината на ликвидирането на Българския библиографски институт (който постави основата на една от най-развитите национални библиографски системи в света – българската) американският библиограф-визионер Юджийн Гарфийлд (1925-2017) основава в своя гараж (!) знаменития Институт за научна информация...

Чрез съвременните технически средства Ю. Гарфийлд не просто издига

библиографията на качествено ново ниво, но я поставя в основата на такива съвременни науки като библиометрията и наукознанието.

Както е известно още от времето на Калимах (библиотекар на Александрийската библиотека), винаги библиографията е била „дългата ръка” или по-точно „вълшебният жезъл” на библиотекознанието и книгознанието.

...Така се създават множество иновативни библиографски продукти като знаменития „Индекс...” (Science Citation Index, SCI) и други подобни форми на международната (т.е. – с планетарен обхват) универсална библиография...

Именно библиографската закваска и хуманната кауза се оказаха решаващи за съхраняването и стратегическото развитие на нашата професия!

Накратко: ние – съвременните библиотекари имаме духовна нагласа да служим на хората като личности, а не като бездушни потребители.

Освен това през последните десетилетия се оказва, че знаем повече чужди езици (освен руски и английски), че имаме впечатляваща обща и специализирана култура, че овладяхме дигитализацията в нейния библиотечен аспект (електронни каталози и метаданни) – доказателство, за което е нашето успешно участие в национални и международни проекти.

Да, традиционното схващане е, че ние винаги сме с най-ниско възнаграждение и неясен социален статус и значимост, поне според общовалидните меркантилни критерии...

Заплатите на библиотекаря ли са тези, които ни позиционират в постоянно противопоставяне между минало и настояще, между институции и личности, между кръгове и интереси...

Не е ли дошло време да се обърнем към обединяващата сила на различията – като естетика на плурализма в постмодерното мислене – каквато е уникалната насоченост чрез знанието и модерния, но и вечен библиографски език, в изследването на професор Александра Куманова.

В това изследване е показана спасителната неразделна свързаност на българското и планетарното информационно пространство.

Синергията на обединението е модерната енергия в библиотекознанието!

На нея ли сме отдадени?

И днешните ни ученици, и бъдещите техни ученици по тази енергия ще ни познаят – така, както и ние по нея познаваме нашите вечни безсмъртни предходници и вдъхновители, но и съвременните им симулатори, които сами се кичат, титулуват и провъзгласяят за техни „следовници”, защото в идеалния духовен аспект вечно живо е само и единствено истинското, служещо на човека, разпръскващото светлина, отдаващото на другите себе си...

За вечната идеална доминанта в професията на библиотекаря е трудът на професор Александра Куманова.

И нека се поздравим с Новите времена, които ни извеждат в посоката, по която се движим към същинското си професионално и човешко предназначение!

Доц. д-р Красимира Александрова

Бележки и цитирана литература

ПРЕДГОВОР

¹ **Боров**, Т. Защо ни е нужен Български библиографски институт : Беседа пред приятели. – С. : Бъл. библиогр. инст. [Елин Пелин], 1941. – 30 с.

Също в: *Учил. преглед*, 11, 1941, кн. 1, с. 11-26.

² **Куманова**, А. За посредниците на информация като фактор на информационната среда (Думи на рецензента) : [Рец. за кн.: **Енчева**, М. Информационно брокерство : Учеб. помагало / Ред. П. Муканова ; Науч. рец. А. Куманова. – С., 2014]. // *Енчева*, М. Информационно брокерство : Учеб. помагало / Ред. П. Муканова ; Науч. рец. А. Куманова. – С., 2014, с. 67-74.

Куманова, А. Модерно учебно издание за автоматизираните системи (Послеслов от рецензента) : [Рец. за кн.: **Енчева**, М. Автоматизирани информационни системи : Учеб. помагало / Ред. П. Муканова. – С., 2014]. // *Енчева*, М. Автоматизирани информационни системи : Учеб. помагало / Ред. П. Муканова. – С., 2014, с. 62-68.

Куманова, А. Модерно издание за модерната библиография : [Рец. за кн.: **Александрова**, К. Библиографията в контекста на съвременната информационна парадигма : Черти на формирането : [Моногр.]. – С., 2015, с. 294]. // *Александрова*, К. Библиографията в контекста на съвременната информационна парадигма : Черти на формирането : [Моногр.]. – С., 2015, с. 235-239.

Куманова, А. Ab uno disce omnes (За лабораторията на биобиблиографията за Н. Марков на проф. М. Младенова) : [Рец. за кн.: **Младенова**, Мария. Нестор Марков 1836-1916 : биобиблиогр. / състав. Мария Младенова ; науч. ред. Цветанка Панчева. – Плевен : Рег. ист. музей ; Нар. ч-ще Съгласие 1869, 2016. – 132 с. : с портр., факсим. // *Информ. бюл. на Центр. библ. на БАН* (С.). – 2017, N 3 (102), с. 6-12 : с ил. <<http://cl.bas.bg/za-centralna-biblioteka-1/byuletin-na-cb-na-ban/byuletin-na-cb-na-ban.pdf>>.

Куманова, А. Felix qui potuit rerum cognoscere causas (Библиографска панорама на едно солидно книговедско и художествено-публицистично творчество : За 60-год. на проф. Лъчезар Георгиев) : [Рец. за кн.: **Георгиева**, Стела. Професор д-р Лъчезар Георгиев : биобиблиография = Professor Lachezar Georgiev, PhD : bibliography / състав. Стела Георгиева, Магдалина Миланова ; библиогр. ред. Даниела Върбанова. – С. : Star Way, 2015 [в изд. каре: 2016]. – 312 с. – Страници от биобиблиографията на проф. д-р Лъчезар Георгиев : предговор / автор: с. 5-12 ; Pages of the bibliography of Prof. Lachezar Georgiev : preface / author: с. 13-16. – Именен показалец, показалец на науч. публ. и публ. с краеведски характер, показалец на худож. и публицистични творби]. // *Информ. бюл. на Центр. библ. на БАН* (С.). – 2017, N 1 (100), с. 10-15 : с ил. <<http://cl.bas.bg/za-centralna-biblioteka-1/byuletin-na-cb-na-ban/byuletin-na-cb-na-ban.pdf>>.

Куманова, А. Феноменът на играта в научното познание и осмислянето му в библио-инфо-ноосферата (Към въпроса за игровите подходи в обучението по информационна грамотност) (Послеслов от рецензента) : [Рец. за кн.: **Енчева**, М. Игрови подходи в обучението по информационна грамотност : Моногр. / Рец. Анна Мария Таммаро, Александра Куманова, Стоян Денчев ; Ред. Поли Муканова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2018. – 196 с. : ил. – Кн. е изд. по межд. Проект NAVIGATE 2017-1-BG01-KA203-036383 „Information Literacy : a Game-based Learning Approach for Avoiding Fake Content“ с ръководител М. Енчева, финансиран по програма Еразъм+ на Европейската комисия]. // *Енчева*, М. Игрови подходи в обучението по информационна грамотност : Моногр. / ... – С., 2018, с. 155-176. – Библиогр. 20 ном. назв.

Разд.: I. GAME – PLAY; II. Веригата „Игра – изкуство“ и информационното моделиране; III. Biblio-info-noospherae; IV. Библиотечната и информационна дейност; V. Игрите и полифонизма; VI. Игри и информационна грамотност.

Куманова, А. HOMO LEGENS : Четенето в светлината на хуманитарното постнекласическо познание (Към въпроса за историята и теорията на феномена в специализираното университетско обучение) (Послеслов от рецензента) : [Рец. за кн.: **Муканова**, П. История и теория на четенето : Учебник / Рец. А. Куманова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2018. – 204 с.]. // *Муканова*, П. История и теория на четенето : Учебник / ... – С., 2018, с. 158-201. – Библиогр. 39 ном. назв.

Разд.: I. Планетарно значими концепции за познанието на *вътрешния свят* на човека – централен проблем на *хуманитарното знание*; II. Четенето – геокосмически фактор за развитието на втората сигнална система на човека; III. *Идеалното* – пораждащо се при *четенето* в човешката *менталност* и вкоренено в *психологията на личността* на четящия; IV. Четенето – демиург на *личностното знание*; V. За *психологията на четенето* като *психология на творчеството* и *модел на индивидуализацията на акта на познанието*; VI. За историята и теорията на четенето в специализираното университетско обучение.

Куманова, А. PARADIGMA QUARTUM (Образи на създаване и осмисляне на книгата в четири стъпки на обхват на библиосферата) : [Рец. за кн.: 1) **Человек** эпохи Возрождения: к 500-летию издания Библии Франциска Скорини : каталог выставки / М-во культуры РФ, Российская гос. б-ка ; Е. А. Емельянова и др. – М. : Пашков дом, 2017. – 134 с. : ил. – Др. авт.: Д. Н. Рамазанова, Ю. Э. Шустова ; авт. каталожн. Описаний: А. Б. Григорьев, Д. С. Румянцев, Д. А. Чудинов ; худ. оформл. В. В. Покатов. – ISBN 978-5-7510-0719-5 ; 2) **Румянцевские** чтения 2017 : 500-летие издания первой славянской Библии Франциска Скорини : становление и развитие культуры книгопечатания

: межд. науч.-практ. конф. – Москва, 18-19.04.2017 : прогр. / М-во культуры РФ, Министерство культуры Республики Беларусь, Российская гос. б-ка, Национальная б-ка Беларуси, Библиотечная Ассамблея Евразии. – М. : Российская гос. б-ка, 2017. – 52 с. – Без ISBN ; 3) **Двадцатые** XX Смирдинские чтения : книга и книжное дело в XIX–XXI в. : межд. науч. конф. – Санкт-Петербург, 26-27.04.2018 : прогр. / М-во культуры РФ, Санкт-Петерб. гос. инст. культуры, Библ.-информ. фак. Каф. документовед. и информ. аналитики. – СПб., 2018. – 8 с. – Без ISBN ; 4) **Георгиев**, Лъчезар. Увод в издателския процес [: учебник] / предговор на рец. Люба Цветкова. – В. Търново : Унив. изд. Св. Кирил и Методий, 2017. – 251 с. : с ил. – Библиогр.: 94 неном. назв. (с. 241-246). // *Издател* (В. Търново). – 2018, N 2 (3-4), с. 67-74. – *Рез. на англ. ез.*

Куманова, А. PARADIGMA SECUNDUM (Образи на синтеза на теорията и практиката в две стъпки на обхват на библио-инфо-ноосферата като *вестител на планетарната хуманитаристика* : компаративистичен прочит на емблематични книги) : [Рец. за кн.: 1) **Лидерство** в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. = Leadership in Library Management : A Sci. Publ. on the Occasion of the 10th Annivers. of the Library Mangement Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies : [Тр. на преподавателите (2008-2018)] / И. Янкова и др. ; Фоторазказ К. Планска-Симеонова ; Встъп. ст. И. Янкова, Т. Тодорова ; Библиогр. ред. С. Ефтимова ; Науч. рец. С. Денчев, А. Куманова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2018. – 332 : фотогр. – Библиогр.: 1034 ном. назв. – Други авт.: Т. Тодорова, И. Арсенова, М. Аргирова-Герасимова, М. Модева, Р. Василева, Л. Парижкова, Е. Савова, С. Станчева, Д. Стойкова, Т. Тренчева, С. Ефтимова, Е. Цветкова, К. Планска-Симеонова ; 2) **Библиотечният** и информационен мениджмънт : 10 год. постижения и предизвикателства : Науч. сб. с докл. от Науч. конф. по повод 10 год. от създаването на катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технологии – София, 4 дек. 2018 г. = Library and Information Management : 10 years of Achievements and Challenges Sci. Collection with reports from the Sci. Conf., dedicated to the 10th Annivers. of the establishment of the Library Mangement Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies – Sofia, 4th Dec. 2018 / С. Денчев и др. ; Състав. и уводни думи Т. Тодорова, Е. Цветкова ; Науч. ред. И. Янкова, Р. Василева ; Граф. дизайн и кор. К. Планска-Симеонова ; Науч. рец. С. Денчев, И. Петева. – С. : За буквите – О писменехъ, 2018. – 292 : ил., табл., граф. – Библиогр. и рез. – към докл. – Други авт.: Т. Тодорова, И. Янкова, И. Дамянова, М. Бук (Michael H. Boock), А. Алтай (Ahmet Altay), М. Петева, С. Ефтимова, М. Модева, Р. Василева, Т. Тренчева, К. Иванова, Е. Савова, И. Арсенова, Л. Парижкова, И. Вълчкова, Д. Стойкова, Д. Димитрова, С. Станчева, М. Борисова, М. Костова, В. Аврамова, С. Ангелова, К. Планска-Симеонова, Е. Цветкова]. // *Библиотека* (С.). – 2019, N 5, с. 75-91 : ил. – Библиогр.: 29 библиогр. ед. в 23 ном. бел. – *Рез. на англ. ез.*

¹¹ **Денчев**, С. Симфония за обществото на знанието : Автобиографски книги в книга (Думи на рецензентите) : [Рец. за кн.: **Лидерство** в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. : [Тр. на преподавателите (2008-2018)] / И. Янкова и др. ; Фоторазказ К. Планска-Симеонова ; Встъп. ст. И. Янкова, Т. Тодорова ; Библиогр. ред. С. Ефтимова ; Науч. рец. С. Денчев, А. Куманова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2018. – 332 : фотогр. – Библиогр.: 1034 ном. назв. – Други авт.: Т. Тодорова, И. Арсенова, М. Аргирова-Герасимова, М. Модева, Р. Василева, Л. Парижкова, Е. Савова, С. Станчева, Д. Стойкова, Т. Тренчева, С. Ефтимова, Ел. Цветкова, К. Планска-Симеонова] / С. **Денчев**, А. **Куманова**. // *Лидерство* в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. ... – С., 2018, с. 319-330.

Денчев, С. PARADIGMA INFINITAS : Философия, историография и когнитология на формите на тривиума: библиотекно-библиографо-книгознание в триадата: адресат – библиотека – документ и триединството: наука – практика – образование (Послеслов на рецензентите *или* От жреца на Аркаим, през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и предметното мислене на библиотекаря на Шпицвег до постмодерната неклассическа менталност на съвременния библиотекар) : [Рец. за кн.: **Катедра „Библиотекознание и библиография“** : алманах по случай 70-год. на Унив. по библиотекознание и информ. технолог. = Department Library studies and bibliography : almanac for 70th anniversary of the Univ. of Library Studies and Inf. Technolog. / състав. Нели Костова ; науч. ред. Николай Василев ; предг. Евгения Русинова ; рец., послесл. Стоян Денчев, Александра Куманова ; консултант Мария Младенова ; графики Соня Спасова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2020. – 548 с. : с ил., сх., табл. – Думи на ректора / Ирена Петева. – Съдържа биобиблиогр. на: Тодора Арабаджиева, Ганчо Драганов ; Съдържа автобиобиблиогр. на: Александра Куманова, Мария Младенова, Тая Тодорова, Иванка Янкова, Нели Костова, Донка Правдомирова, Красимира Александрова, Марина Енчева, Васил Загоров, Росица Кръстева, Евгения Русинова, Юлия Савова, Добринка Стойкова, Събина Ефтимова, Пламена Златкова, Поли Муканова, Марчела Борисова, Николай Василев, Искра Цветанска. – Именен показалец] / С. **Денчев**, А. **Куманова**. // *Катедра „Библиотекознание и библиография“* : алманах по случай 70-год. на Унив. по библиотекознание и информ. технолог. ... – С., 2020, с. 355-538. – Библиогр. в 255 ном. бел.

¹² **PARADIGMA QUARTUM DECIMUM** (Образи на синтеза на теорията и практиката в четиринайсет стъпки на обхват на библио-инфо-ноосферата като вестител на планетарната хуманитаристика: Препоръчителна енциклопедия за десетилетието 2009-2018 г., отразено във философския когнитологичен компаративистичен прочит на емблематични книги) : [Рец. за кн.: 1) **Salaün**, Jean-Michel. Introduction aux sciences de l'information / Jean-Michel Salaün, Clément Arsenault. – Montréal [Paris], Presses de l'Univ. de Montréal, 2009. – 240 p. // <<https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/2934/Salaun-JM-Arsenault-Cl-Sciences-de-linformatio-Intro-Index-TdM.pdf;jsessionid=4B335EF2E2CF746D0B873FC922E71D?sequence=3>>. – 20.01.2009. – 238 p. ; 2) **Stock**, Wolfgang G.

Handbook of Information Science / **Wolfgang G. Stock, Mechtild Stock**. – Berlin ; Boston, MA : De Gruyter Saur, 2013. – 901 p. ; 3) **Svenonius, Elaine**. Intellectual Foundation of Information Organization. – Boston, MA : MIT Press, 2014. – 265 p. ; 4) **Гилларевский, Р. С.** Информационная сфера : крат. энцикл. слов. – СПб. : Профессия, 2016. – 304 с. : с ил. ; 5) **Соколов, А. В.** Библиосфера и инфосфера в культурном пространстве России. Профессионально-мировоззренческое пособие. – М. : Ассоц. школьн. библиотечарей рус. мира (РШБА), 2016. – 384 с. – (Профес. б-ка школьн. библиотечарей : Прил. к журналу „Школьная библиотека” : Сер. 1 ; вып. 6). – В помощь педагогу-библиотечарю. – Изд. при финансовой поддержке Федерального агентства по печати и массовым коммуникациям в рамках федеральной целевой программы „Культура России (2012-2018 годы)”. 6) [1] **The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-русско-болгарский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-русско-болгарски речник по библиотечна и информация дейност / Comp. J. V. Richardson ... [и др.] ; Managing ed. S. Denchev ; Ed.-in-chief A. Kumanova ; Ed. board R. Burger ... [и др.] ; Lang. ed. N. Vasilev ... [и др.] ; Techn. ed. N. Vasilev, V. Stefanova ; Rev. F. Mainhard ... [и др.]. [2] **The Russian–Bulgarian–English dictionary of library and information terminology = Русско-болгаро-английский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-българо-английски речник по библиотечна и информация дейност / Сост. Э. Р. Сукиасян ... [и др.] ; Отв. ред. С. Денчев ; Глав. ред. А. Куманова ; Редкол. Р. Бургер ... [и др.] ; Яз. ред. Н. Василев ... [и др.] ; Техн. ред. Н. Василев, В. Стефанова ; Рец. Ф. Майнхард ... [и др.]. [3] **The Bulgarian–English–Russian dictionary of library and information terminology = Болгаро-англо-русский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-русски речник по библиотечна и информация дейност / Състав. А. Куманова ... [и др.] ; Отг. ред. С. Денчев ; Глав. ред. А. Куманова ; Ред. кол. Р. Бургер ... [и др.] ; Граф. ред. Н. Василев ... [и др.] ; Ез. ред. Н. Василев, В. Стефанова ; Рец. Ф. Майнхард ... [и др.]. – Ново сл. изд. – София : За буквите – О писменехъ, 2017. – 818 с. : с ил. – (Факлионсии ; XVIII) ; 7) **Михеева, Г. В.** История русской библиографии (февраль 1917–1921 гг.) : Ч. 2. / Ред. С. А. Давыдова ; Рец. Б. А. Семеновкер и др. – Санкт-Петербург, 2012. – 624 с. ; 8) **Николай Александрович Рубакин** : хрестоматия / авт.-сост. В. А. Бородин, С. М. Бородин. – М. : Рус. школьн. библиотечна асоц., 2014. – 424 с. : илл. + 16 с. вкл. – (Профес. б-ка школьн. библиотечарей : Сер. 2 ; вып. 1-2) ; 9) **Валентина Александровна Бородинна** : биогр. науч. и пед. деятельности / М-во культуры РФ, Санкт-Петербурск. гос. ин-т культуры ; ред.-сост. Г. В. Варганова ; редкол. : Г. В. Варганова (отв. ред.), В. В. Брежнева, С. А. Владимирова. – СПб., 2017. – 118 с. : с ил. – Библиогр. указ. тр. *В. А. Бородинной* / сост. С. М. Бородин, Г. В. Варганова : с. 3-23. – (Сер. „Деятеля науки и культуры СПбГИК” / редкол. : А. Ю. Русаков (гл. ред.), Т. В. Захарчук, С. А. Владимирова ; вып. 7) ; 10) **Бородинна, В. А.** Словарь-справочник по чтению : практикум / В. А. Бородинна, С. М. Бородин. – М. : Ассоц. школьн. библиотечарей рус. мира (РШБА), 2017. – 232 с. – (Профес. б-ка школьн. библиотечарей : Прил. к журналу „Школьная библиотека” : Сер. 1 ; вып. 5). – В помощь педагогу-библиотечарю. ; 11) **Субетто, А. И.** Самосозидание через научное познание (опыт автоносеургии) : научно-филос. эссе / Ноосферная обществ. акад. наук, Смольн. инст. РАО, Сев.-Вост. Федер. унив. им. М. К. Аммосова, Новгор. гос. унив. им. Ярослава Мудрого, Петровск. акад. наук и искусств, Рос. акад. естеств. наук и др. ; Под науч. ред. Л. А. Зеленова. – СПб., 2017. – 110 с. : с фотопортр. авт. ; 12) **Тодорова, Тания**. Библиотечни политики : [Моногр.]. – 2. изд. – С. : За буквите – О писменехъ, 2017. – 192 с. : с ил. – ISBN 978-619-185-292-5 ; 13) **Трансформации** музеев – библиотек – архивов и информационное обеспечение исторической науки в информационном обществе : Сб. статей по материалам научно-практ. семинара. ИНИОН РАН, 21 февраля 2017 г. / Авт.-сост. Е. А. Воронцова ; отв. ред. И. В. Зайцев / ИНИОН РАН. – М. : ИНИОН РАН, 2017. – 320 с. ; 14) **Шрайберг, Я. Л.** Формирование единого пространства знаний на базе сетевой информационной инфраструктуры в условиях становления и развития современной цифровой экономики : ежегодн. докл. IV Межд. профес. форума „Крым-2018” – „Книга. Культура. Образование. Иновации” (Судак – Крым, 16-24.06.2018 г.). – М. : ГПНТБ, 2018. – 88 с. : с ил., табл.] / **А. Куманова** и др. // *Библиотека* (С.). – 2018, N 5, с. 89-147 : ил. – Други авт.: **К. Александрова, Н. Казански, Н. Василев**. – Библиогр. : 51 библиогр. ед. в 47 ном. бел. – *Рез. на англ. ез.*******

PARADIGMA TERTIUM (Библиографският език – синергия : Ново знание за *квинтесенцията* на цивилизацията : *Интелигентните* системи – постмодерни магистрални на философско релевантно знание на *Западноевропейската, Германската, Англо-американската и Френско-канадската школи на информатизацията* : Професионално-мирогледен аспект на библиотекознанието, библиографията, книгознанието, документалистиката, архивистиката, полиграфията, музейното дело, информатиката, информационните технологии) : [Рец. за ки.: 1) **Salaün, Jean-Michel**. Introduction aux sciences de l’information / **Jean-Michel Salaün, Clément Arsenault**. – Montréal ; [Paris] : Presses de l’Univ. de Montréal, 2009. – 240 p. // <<https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmliu/bitstream/handle/1866/2934/Salaun-JM-Arsenault-Cl-Sciences-de-linformation-Intro-Index-TdM.pdf?sessionid=4B353EF2E2CF746D0BAB873FC922E71D?sequence=3>>. – 20.01.2009. – 238 p. ; 2) **Stock, Wolfgang G.** Handbook of Information Science / **Wolfgang G. Stock, Mechtild Stock**. – Berlin, Boston, MA : De Gruyter Saur, 2013. – 901 p. ; 3) **Svenonius, Elaine**. Intellectual Foundation of Information Organization. – Boston, MA : MIT Press, 2014. – 265 p.] / **А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев**. // *Информ. бюл. на Центр. библи. на БАН* (С.). – 2019, N 11-12 (126), с. 7-17. <<http://cl.bas.bg/%D0%b8%D0%b7%D0%b4%D0%b0%D0%bd%D0%b8%D1%8F%D0%b8%D0%bd%D1%84%D0%be%D1%80%D0%bc%D0%b0%D1%86%D0%b8%D0%be%D0%bd%D0%b5%D0%bd%D0%b1%D1%8e%D0%bb%D0%b5%D1%82%D0%b8%D0%bd-%D0%bd%D0%b0-%D1%86%D0%b1/#727-wpfd-2019>>.

^v **Библиометрично** и хуманитарно измерена за справочно-информационни цели ризоматична информационна картина на монографичната продукция за 1930-2019 г. на свързаните с ДБИ – УниБИТ преподаватели [По изд.: **Катедра** „Библиотекознание и библиография” : алманах по случай 70-год. на Унив. по информатика]

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА

и информ. технолог. = Department Library studies and bibliography : almanac for 70th anniversary of the Univ. of Library Studies and Inf. Technol. / състав. Нели Костова ; науч. ред. Николай Василев ; предг. Евгения Русинова ; рец., послесл. Стоян Денчев, Александра Куманова ; консултант Мария Младенова ; графики Соня Спасова. – С. : За буквите – О писменехъ, 2020. – 548 с. : с ил., сх., табл., гр. – Думи на ректора / Ирена Петева. – Съдържа библиограф. на: Тодорка Арабаджиева, Ганчо Драганов ; Съдържа автобиблиограф. на: Александра Куманова, Мария Младенова, Тая Тодорова, Иванка Янкова, Нели Костова, Донка Правдомирова, Красимира Александрова, Марина Енчева, Васил Загорев, Росица Кръстева, Евгения Русинова, Юлия Савова, Добринка Стойкова, Събина Ефтимова, Пламена Златкова, Поли Муканова, Марчела Борисова, Николай Василев, Искра Цветанска. – Именен показалец] / С. Денчев, А. Куманова, Н. Василев, С. Спасова. // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. (С.)*. – Т. 16, 2021, с табл., сх. – Под печ.

^{vi} Денчев, С. ДБИ – УНИБИТ: Библиотечно-информационна дейност – Катедра „Библиотекознание и библиография“ (Генеалогия на монографично коренище за 90 години: 1930-2019) / С. Денчев, А. Куманова. // *Обществото на знанието и хуманизмът на XXI век* : Сб. с науч. докл. от XVIII Нац. науч. конф. с межд. участие – 1 ноември 2020, София. – 2020. – Под печ.

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

¹ Букв.: *Нов образец на безкрайността* (лат.: *novus* – нов; ср. р. *novum*; гр.: *paradigma* – тук: *образец*; лат.: *infinitas, -atis* – безкрайност). Тук – постнекласическа метафизична парадигма на структуриране на библио-инфо-ноосферата (вж: разд. II. 3 – II. 7) – вж: бел. 256.

Тук и по-долу, както навсякъде в това излож., всички графични акценти и принадлежащата на наст. текст справочно-библиографска атрибутивност са дело на авт. на рец.

За пълните имена на цит. в това излож. авт. – вж: Куманова, А. Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс]... – Цит. съч. – вж: бел. 18.

² Звучаща мисъл в контекста на научните съчинения на Й. В. фон Гьоте (1749-1832).

See: Goethe, J. W. von *Goethes* Naturwissenschaftliche Schriften. – USA : Hanserbooks, 2016. – 572 p.

Срв.: Гете, И. В. [фон] Научные сочинения в 3 томах. Том 1. Образование и преобразование органических существ (морфология). – Москва : КМК, 2014. – 698 с.

³ *Chorus mysticus* (реплика в произв.):

Гьоте, Й. В. [фон] *Фауст* : Трагедия : В 2 ч. / Прев. от нем. В. Петров ; Ил. Фр. Шафен. – София, 2001. – 559 с. – В текста: *божествен*.

See: Goethe, J. W. [von] *Faust* : Tragödie : 2 Bd. / Mit 163 Federzeichnungen von Fr. Staffen. – B. : Verl.-Anst. für Vaterländische Geschichte und Kunst, 1920.

Bd 1. – 207 S.

Bd 2. – 322 S.

Вж и: Гете, И. В. [фон] *Фауст* : Трагедия / пер. Б. Пастернака. – Москва : АСТ, 2020. – 430 с.

„Все быстрое – / Символ, сравнение. / Цель бесконечная / Здесь – в достиженье. / Здесь – заповеданность / Истины всей. / Вечная Женственность / Тянет нас к ней.“

Цит. – финални думи на произведението, произнесени от *Мистическа хор*, чрез които онтологичното ниво на познание неопиесуемо (букв.: Unbeschreibliche) се съотнася с *Вечната Женственность (Ewig-Weibliche)* – образно-символно обозначение на Й. В. фон Гьоте, вдъхновено от Беатриче (от „Божествена комедия“ на Данте) на трансцендентната сила, издигаща човека чрез *любовта* в областта на *творческия живот*...

Тази, *космогонична* в основата си, представа за връзките между порядците и нещата (*Вечната Женственность*) се корени в т.нар. идея „*космическа симпатия*“ (термин на древногръцката философия, означаващ съчувствие, общност на чувствата, съответствие на предметите или явленията, тяхното взаимодействие, съучастие... – лат.: *consensus, conjunctio* – срв.: „Тимей“ на Платон (Platon, 428 или 427 г. пр. н.е. – 348 или 347 г. пр. н.е.) и др.

Срп.: Reinhardt, K. Kosmos und Sympathie. – Münch., 1926.

Развитието на идеята „*космическа симпатия*“ се проследява в:

1) *натурфилософията* на Ф. В. Й. Шелинг (Schelling, F. W. J., 1775-1854) като органична част на *трансцендентния идеализъм*, което показва как развитието на природата се уенчва с появата на съзнателното „Аз“;

2) *етико-философската система* на В. С. Соловьев (1853-1900).

Срп.: Jahnn, D. Schelling. – Bd 1-2. – Pfullingen, 1966-1969.

Срп. and: Gleixner, H. V. Solovev's Konzeption vom Verhältnis zwischen Politik und Sittlichkeit. – Fr./M., 1978. Срв. с ориг. на Й. В. фон Гьоте: „*Alles Vergängliche / Ist nur ein Gleichnis / Das Unzulängliche, / Hier wird Ereignis; / Das Unbeschreibliche, / Hier ist es getan; / Das Ewig-Weibliche / Zieht uns hinan.*“

Цит. думи са квинтесенция на неговите *пантеистични възгледи* – идеи, отразени блестящо чрез рисунките с перо на Фр. Шафен: публ. на рис. (вж: по-горе – *библиогр. записи*).

Гр. – *всичко + Бог*: учение, отъждествяващо Бога и света.

Срп.: Goethe, J. W. [von] *Faust* : Tragödie [: 2 Bd.] / Mit Ill. von J. Hegenbarth. – Lpz. ; Dresden, 1961-1963. – 2 Bd. – 1963, S. 305.

Срп. and: Dilthey, W. Gesammelte Schriften. – Bd 2. – Lpz. ; B., 1921.

⁴ Англ.: *cluster* – група, струпване – обединение на няколко еднородни елемента, което може да се разглежда като самостоятелна единица, притежаваща определени свойства.

Вж: Казански, Н. Библиотеката като информационен кластер [: Отз. за кн.: Куманова, А. Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс] : Библиографовед. исслед. : Курс лекций по общ. библиографоведению : [Ч. 1-2. – Ново изд. – София, 2007] (Статии) (III 42). // *GLORIA BIBLIOSPHERAE* (Нишката на Ариадна)

: Изследвания в чест на ... *Александра Куманова* : Юбил. сб. по случай 65 год. от основаването на УниБИТ = GLORIA BIBLIOSPHERAE (Ariadne's Thread) : Studia in honorem ... *Alexandra Kumanova* : A Festschrift for 65th Golden Jubilee of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia / Науч. ред. С. Денчев ; Състав., предг. и интервю Н. Василев. – С., 2016, с. 451-455.

Срв.: Казански, Н. Международният книгообмен на Централната библиотека при Българската академия на науките : Дис. ... канд. на науките. – София, 1983. – 189 л.

Ред.: Веселин Трайков (1921-2011), Владимир Попов (1926-1996).

Защитена в БАН. Единен Център по език и литература ; Спец. Науч. съвет по литературознание. – Утв. от ВАК (протокол 15, N 4 от 24.04.1986). – Удостоен с диплома (N 15684 / 09.05.1986).

Срв. и: Казански, Н. Атлас на българската наука. // *Изследването в науката. Поглед към методологията.* –

София, 1996, с. 165-182.

Казански, Н. Проблеми на общата класификация на науките в България. // *Проблеми* на специалните библиотеки. – София, 1992, с. 131-138.

Kazanski, N. Place of the Academy of sciences in the research potential of Bulgaria : Bibliometric analysis. // *International Forum on Information and Documentation*, 1992, N 4, p. 21-27.

⁵ **Гр.: synergy – сътрудничество – от древногр.: заедно + дело, труд, работа** – усилващ ефект на взаимодействието на два или повече фактора, характеризиращи се с това, че съвместното им действие съществено превъзхожда сумата на действието на всеки от тях.

⁶ **Huemmer, J.** Das Registrum multorum auctorum des **Hugo von Trimberg** : Ein Quellenbuch zur lateinischen Literaturgeschichte des Mittelalters. // *Sitzungsberichte der philosophisch-historischen / Classe der Kaiserlich. Akad. der Wissenschaft.* – W., 1889. – Bd. 116. – S. 145-190.

Изд. от Й. Хюмер на педагогико-библиогр. паметник от края на XIII в. „*Списък на много автори*“ на **Хуго от Тримберг**, дошъл до нас в единствен екз., дат. в средата на XV в.

⁷ **[Iohannes] Johannes [Johannis] de Tritthenem [Tritemij]**, abbas Sponhemesis. Liber de scriptoribus ecclesiasticis. – Basileae : Amerbach, 1494. – [VI], 140 f.

Тр. на Йоан Тритемий (Йохан Тритенхемски) „*Книга за църковните писатели*“ – първи печ. библиогр. паметник.

През 1512 г. кн. е преизд. в Париж; през 1531 и 1546 г. (в доп. и поправен вид) – в Кьолн; през 1718 г. нейно изд. се появява в Хамбург като паметник на епохата от **Й. Фабрициус** в състава на „*Bibliotheca ecclesiastica*“ (Bibliotheca Ecclesiastica, in qua continentur de scriptoribus ecclesiasticis **S. Hieronymus** cum veteri versione Graeca quam vocant **Sophronii**, et nunc primum vulgatis editoris notis, **Hieronymum** cum **Eusebio** accurate conferentibus: adjunctis praeterea castigationibus **Suffridi Petri** et **J. Marcinae**, nec non integris **Erasmi**, **Mariani Victorini**, **Henr. Gravii**, **Aub. Miraei**, **With. Ernesti Tenzelii** et **Ern. Salomonis Cypriani** annotationibus. Appendix de vitis Evangelistarum et Apostolorum, Graece et Latine. Appendix altera, quae fertur jam sub titulo **Hieronymi** de duodecim Doctoribus, jam sub nomine **Bedaе** „*De Luminariibus*“ ecclesiae. **Gennadius Massiliensis**, annotatis lectionibus codicis antiqui corbejensis et sub junctis variorum notis, **Suffridi Petri**, **Aub. Miraei**, **E. Sal. Cypriani**. **S. Isidorus Hispalensis**. **Ildefonsus Toletanus**. **Honorius Augustodunensis**. **Sigebertus Gemblacensis**, appendices **Juliani** ac **Felicit Toletani** et tertia Anonymi ad **Isidorum** et **Ildefonsum**. **Henricus Gandavensis**. Anonymus Mellicensis a **R.P. Bernarndo**. **Pes nuper vulgatus**. **Petrus Casinensis** de viris illustribus monasterii Casinensis, cum Supplemento **Placidii Romani** et **Jo. Baptistae Mari** annotationibus. **Jo. Trithemii** Abbatis Sponhemensis. Liber de S.E. cum notis editoris **Aub. Miraei** Auctarium de S.E. et a tempore, quo desinit **Trithemius**, de Scriptoribus saeculi XVI, et XVII. Libri duo. Curante **Jo. Alberto Fabricio**. – Hamb. : Felginer, 1718. – 228 S.)

⁸ **Гр.: pandektes; лат.: pandecte** – всеобхватен; свод, разположен в порядък.

⁹ **[Gesner, C.]** Bibliotheca universalis, sive catalogus omnium scriptorum locupletissimus, in tribus linguis, Latina, Graeca et Hebraica: exstantium et non exstantium, veterum et recentiorum in hunc usque diem, doctorum et indoctorum, publicatorum et in bibliothecis latentium. Opus novum, et non bibliothecis tantum publicis privatisve instituendis necessarium, sed studiosis omnibus instituendis necessarium, sed studiosis omnibus cuiuscunque artis aut scientiae ad studia melius formanda utilissimum / Auth.: ... Tigurino doctore medico. – Tiguri: Apud Christophorum Froschoverum, mense septembris, Anno MDXLV [1545]. – [XVIII], 631 f.

Кн. е първа ч. (състав. като цяло от четири ч.) на „*Всеобща библиотека*“ на **К. Геснер**.

[Gesner, C.] [Bibliotheca universalis ...] Appendix Bibliothecae ... – Tiguri: Apud Christophorum Froschoverum, mense martio, Anno MDLV [1555]. – [VIII], 106 f.

Кн. е четвърта ч. (състав. като цяло от четири ч.) на „*Всеобща библиотека*“ на **К. Геснер**.

[Gesner, C.] [Bibliotheca universalis ...] Pandectarum sive Partionum universalium ... Tigurini, medici et philosophiae, professoris, libri XXI. Ad lectores. Secundus hic Bibliothecae nostrae tomus est, totius philosophiae et omnium bonarum artium atque studiorum Locos communes et Ordines universales simul et particulares complectens ... – Tiguri: Excudebat Christophorus Froschoverus, Anno MDXLVIII [1548]. – [VI], 375 f.

Кн. е втора ч. (състав. като цяло от четири ч.) на „*Всеобща библиотека*“ на **К. Геснер**.

[Gesner, C.] [Bibliotheca universalis ...] Partiones Theologicae, Pandectarum universalium ... liber ultimus ... Accedit index alphabeticus praesentis libri et superioribus XIX communis, qui tertii tomoli olim promissi vicem explebit. – Tiguri: Christophorus Froschoverus Excudit, Anno MDXLIX [1549]. – [XXI], 157 f.

Кн. е трета ч. (състав. като цяло от четири ч.) на „*Всеобща библиотека*“ на **К. Геснер**.

¹⁰ **Ebert, F. A.** Allgemeines bibliographisches Lexikon : [Bd. 1-2]. – Lpz. : Brockhaus, 1821-1830.

Bd. 1. – 1821. – [VI], XVIII S., 1076 Col.

Vorrede (S. IX-XVI).

Bd. 2. – 1830. – 1120 Col.

¹¹ **Ebert, Fr. A.** (Friedrich Adolf) Bibliographie. // **Ersch, J. S.** et al. Allgemeine Enzyklopädie der Wissenschaften und Künste : Tl. 10 / **J. S. Ersch, J. G. Gruber**. – Lpz., 1823, S. 47-48.

¹² **[De Bure, G. Fr. (Guillaume-François) le Jeune]** Bibliographie instructive ou Traite de la connaissance des Livres rares et singuliers, contenant un catalogue raisonne de la plus grande partie de ces Livres precieux, qui ont paru successivement dans la Republique des Lettres, depuis l'invention de l'imprimerie, jusques a nos jours, avec des Notes sur

la difference et la rarete de leurs editions, et des remarques sur l'origine de cette rarete actuelle, et son degre plus ou moins considerable la maniere de distinguer les editions originales, d'avec les contrefaites, avec une description typographique particuliere du compose de ces rares volumes, au moyen de laquelle il sera aise de reconnaitre facilement les exemplaires ou mutilé en partie ou absolument imparfaits, qui s'en rencontrent journellement dans le commerce, et de les distinguer surment de ceux qui seront exactement complets dans toutes leurs parties. Dispose par ordre de Matieres et de facultes, suivant le systeme Bibliographique generalement adopte; avec une Table generale des auteurs, et un systeme complet de bibliographie choisie : [T. I-VII] / Par ... – P. : De Bure le Jeune, 1763-1768.

- T. I. – 1763. – XXVI, 603 p.
- T. II. – 1764. – XXVIII, 772 p.
- T. III. – 1765. – XVI, 734 p.
- T. IV. – 1765. – 544 p.
- T. V. – 1766. – XXIV, 631 p.
- T. VI. – 1767. – 645 p.
- T. VII. – 1768. – 687 p.

Тр. на **Г. Ф. Дебюр Младши** „Поуч. библиогр., или Трактат за познаването на редките и изключит. кн., съдърж. тъковен речник на по-голямата ч. на тези ценни кн., които постоянно се появяват в Лит. републ. от изобрет. на книгопеч. до наши дни, с бел. за отлич. и редк. им изд. и причината на тази рядкост и нейната голяма или малка степен; за способа на отлич. на ориг. на изд. от фалшификатите ..., с помощта на които лесно се установяват екз., или частично повредени, или съвършено дефектни, ежедн. срецани в търговията, и със сигурност те да не се бъркат с тези, които са действ. пълни във всички свои ч.ч. ...” е основан на база на доп. каталог на б-ката на библиофила херцог **Л. Ц. Лавалиер** (Louis Cesar, duc de La Vallière, 1708-1780), съст. от книготорговеца **Г. Дебюр Старши (De Bure, G. Fils aine, 1734-1820)**.

Доб. към осн. тр., имащ самост. знач.: аукц. каталог на авт. от два т.т. кн., съст. на база на б-ката на библиофила, съветника на парламента **Л. Ж. Геня** (Gaignat, L. J.), който са отчетени от **Ж. Ф. Не дьо ла Рошел** в качеството им на т.т. VIII-IX на „Поуч. библиогр. ...”, във връзка с което изд. в 1782 г. на т. на последн. авт., съст. от спомаг. указ. к анонимн. кн., отчетени в т.т. I-VII на „Поуч. библиогр. ...” и т.т. 1-2 на аукц. каталог на б-ката на **Л. Ж. Геня** на **Г. Ф. Дебюр Младши**, е обознач. в качеството на т. X на „Поуч. библиогр. ...”.

[De Bure, G. Fr. le Jeune] Supplement a la Bibliographie instructive, ou Catalogue des Livres du Cabinet de feu M. Louis Jean Gaignat : Dispose et mis en Orde par... Avec une table alphabet. des auteurs : [T. 1-2]. – P. : De Bure le Jeune, 1769.

- T. 1. – XXXIX, 621 p.
- T. 2. – 491 p.

Каталог на б-ката на познавача и колекционера на кн., съветника на парламента **Л. Ж. Геня**, съст. от **Г. Ф. Дебюр Младши** в качеството на доп. к неговата „Поуч. библиогр. ...” и имащ също и самост. знач.; отчетен от **Ж. Ф. Не дьо ла Рошел** в качеството на т.т. VIII-IX на „Поуч. библиогр. ...”.

¹³ **Brunet, J. C. fils** Manuel du Libraire et de l'Amateur de livres, contenant: 1. Un nouveau Dictionnaire bibliographique, dans lequel sont decrits les Livres rares, precieux, singuliers, et aussi les ouvrages les plus estimes en tout genre, qui ont paru tant dans les languages anciennes que dans les principales langues modernes, depuis l'origine de l'imprimerie jusqu'à nos jours; avec l'histoire des differentes editions qui en ont ete faites; des renseignements necessaires pour reconnaitre les contrefaçons, et collationner les anciens livres. <...>; 2. Une Table en forme de Catalogue raisonne, ou sont classes methodiquement tous les ouvrages indiques dans le Dictionnaire, et de plus, un grand nombre d'ouvrages utiles, mais d'un prix ordinaire, qui n'ont pas du etre places au rang des livres precieux. : [T. 1-3]. – P. : J. Ch. Brunet et Leblanc, [1809] 1810.

- T. 1. A-E. – [2], XVI, 614 p.
- T. 2. F-O. – [2], 620 p.
- T. 3. P-Z. – [2], 638 p.
- 2. ed.: T. 1-4. – 1814 ; 3. ed.: T. 1-4. – 1920 ; 4. ed.: T. 1-5. – 1842-1844.
- T. 5. – P. : Silvestre, 1844.

Съдържа и: Table methodique en forme de catalogue raisonne (p. 1-798).

5 ed.: T. 1-6. – 1860-1865.

След 5. изд. излиза препеч. в Берлин (1921 г.), Париж (1923 и 1928 г.) и Ню-Йорк (1923 г.).

¹⁴ **Milkau, Fritz** (ed.). Handbuch der Bibliothekswissenschaft : 3 Bd. – Lpz. : Otto Harrassowitz, 1931-1940.

1. Bd. Schrift und Buch / Bearb. von **Hans Schnorr** von Carolsfeld, **Aloys Böhmer**, **Albert Boeckler**, **Karl Löffler**, **Karl Preisendanz**, **Erich von Rath**, **Julius Rodenberg**, **Hans Wegener**, **Max Joseph Husung**, **Ernst Kuhnert**, **Georg Schneider**, **Axel von Harnack**. – 1931. – XIX, 876 S. mit 125 Abbildungen.
2. Bd. Biliotheksverwaltung / Bearb. von **Gustav Abb**, **Hermann Degering**, **Norbert Fischer**, **Otto Glauning**. – 1933. – 732 S.
3. Bd. Geschichte der Bibliotheken / Bearb. von **Georg Leyh**, **Hans Widmann**, **Renate Bellmann**. – 1940. – 1051 S. See and: **Schochow**, Werner. Was bedeutet uns **Fritz Milkau** heute?. // *Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie*, 1984, N 31, S. 397-413.

Schochow, Werner. **Fritz Milkau** – Generaldirektor von 1921 bis 1925 : Eine Studie über Führungsstil und

Persönlichkeit. // Die Berliner Staatsbibliothek und ihr Umfeld. – Klostermann ; Fr./M., 2005, S. 171-190. (Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie, Sonderheft ; 87)

¹⁵ **Schneider, G.** Handbuch der Bibliographie. – Lpz. : Hiersemann, 1923. – XVI, 544 S.

2. Aufl. – Ebenda, 1924. – XVI, 544 S.

3. Aufl. – Ebenda, 1926. – XVI, 544 S. – Repr.

4. gänzlich veränderte u. stark vermehrte Aufl. – Lpz., 1930. – IX, 676 S.

Съдържана и: Bibliogr. d. Bibliogr. (S. 36-45).

5. Aufl. – Stuttg., 1969.

Съдържана и: Die Entwickl. d. Bibliogr. (S. 183-199).

Прев. от: Handbuch der Bibliogr. : Entwickl. d. Bibliogr. [гл. 5] по 3. нем. изд. – Вжс:

Шнейдер, Г. Очерк истории библиографии / Пер. **К. М. Масюкова** ; Введ. **М. Н. Куфаева**. – М. : Гос. центр.

кн. палата РСФСР, 1929. – 56 с.

¹⁶ **Schneider, G.** Theory and history of bibliography / Transl. by **R. R. Shaw**. – N. Y. : Columbia univ. pr., 1934. – 306 p.

Съдържана и: The development of Bibliogr. (p. 271-293). – Откъсът препеч. 1975. – See:

Essays on bibliography / Comp. a. ed. by **V. J. Brenni**. – Met. ; N. Y., 1975, p. 26-41.

Цит. тр. от 1975 г. съдържа в отделните части и съч. от следните авт. – лица на трудове за библиотечно-информационната сфера, свързани с породените от информационния бум трансформации, обозначаващи встъпването в постнекласическата модерност:

Pt 1. **V. W. Clapp, F. C. Francis, L.-N. Malclès, G. Schneider, R. L. Collison, M. E. Egan, J. H. Shera, B. C. Brookes, N. E. Binns, A. Taylor, J. H. Shera.**

Pt 2. **R. B. Downs, E. H. Böehm, H. E. Stiles, F. G. Kaltwasser, J. H. Shera, T. Minder, V. M. Pings, H. Coblans, M. K. Mattis.**

Pt 3. **K. Larsen, L. H. Linder, W. Moll, A. G. Bagnall.**

Pt 4. **A. E. Day, G. T. Tanselle, K. Bourton, A. J. Walford, L. Sawin, R. R. Shaw, D. Bergen, J. S. Appel, T. Gurr, R. K. Turner, G. T. Tanselle.**

Pt 6. **D. Foxon, C. Hinman, R. L. Meyer, J. H. Schwartz, J. C. Donohue, G. W. Cole.**

Pt 7. **M. M. Verner, J. F. Fulton.**

Pt 8. **P. Butler, D. C. Weber, R. C. Swank, A. G. Rugh, V. J. Brenni, N. D. Stevens.**

Pt 9. **M. J. Ruggles, P. Heeks, J. Orne.**

¹⁷ **Schneider, G.** Einführung in die Bibliographie. – Lpz. : Hiersemann, 1936. – V, [2], 203 S.

¹⁸ *По-подробно* за характеристиките на *цит.* библиогр. тр. – Вжс:

Куманова, А. Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс] : Библиографовед. исслед. : Курс лекций по общ. библиографоведению : [Ч. 1-2] / Библиогр. ред. **И. Л. Клим** ; Худож. оформл. и символика **Н. В. Скородума**. – Нов. изд. – С. : Гутенберг, 2007. – 1 оптичен диск (CD-ROM) (42,1 MB) (1358 с.) : текст.

Източник: Загл. екран ; Етикет; Обложка. – Системни изисквания: Windows 98/2000/XP ; CD устройство. – Съдържа: 4 файла. – Изд. на Гос. высш. инст. библиотекостроения и информ. технологии – България, Санкт-Петербургск. гос. унив. культуры и искусств – Россия. – Ел. изд.

Ч. 1. Философско-научковедческая картина гуманитарного знания : Библиографоведч. исслед. : [Курс лекций] / Общ. ред. **А. А. Соловьев** ; Науч. консультанты **Я. Е. Белявский** ... [и др.] ; Рец. **А. В. Мамонтов** ... [и др.]. – СПб.: Ленининоводоканалпроект, 1995. – 252 с. : с 24 сх., 3 табл. – Други науч. консультанти: **Э. В. Соколов, В. А. Щученко** ; Други рец.: **В. П. Леонов, Г. В. Головкин**. – Библиогр.: 510 [250 номерованни и 260 нenumерованни] назв. – *Посв.* 75-лет. Санкт-Петербургск. акад. культуры: *Alma mater – людям, сходящимся под ее куполами, удостоившимся принять, сохранить и передать истинный дух человеческой культуры, посвящается это издание* ; Кн. е основа на Гл. 2. Соотношение проблем гуманитарного знания и специфики библиографической информации о нем [от дис. изследв. на авт., 1996 г.]

1. изд. – СПб., 1995.

Ч. 2. Библиографоведческая картина гуманитарной библиографии : Библиографоведч. исслед. : Курс лекций по общ. библиографоведению / [Науч. ред. **А. В. Мамонтов** ; Лит. ред. **А. В. Кейв** ; Консультант изд. **В. И. Велев** ; Граф. дизайн-ред. **И. А. Бикова** ; Компьютер. набор ризом **Ц. И. Найденова, Т. В. Ал-Бахлул** ; Худож. исполнение графики и граф. композиции, рез. **В. В. Анков** ; Рец. **А. В. Соколов, С. Г. Денчев**. – София : Гутенберг, 2005. – LXXIX, 417, DCIX с. : с 3 граф. форми, 14 сх., 3 табл. – Библиогр. (1244 ном. и 865 ненom. назв. на 20 ез.). – Показалци: сист., предм. ист., геогр., именен, на символите, на хуманитарните измерения. – *Посв.*: *Памяти ... Александра Васильевича Мамонтова, соединившего современный уровень информационной культуры с традициями старых мастеров библиографии, – смиренно посвящается это издание* ; Кн. е основа на Гл. 1. Соотношение проблем систематизации и классификации знания и его отражение в библиографической информации как интеллектуальной модели мира [от дис. изследв. на авт., 1996 г.]

1. изд. – София, 2005.

Публ. и във вид на ел. кн. в изд. „За буквите – О писменехъ” (2012): <<http://www.sno.unibit.bg>>.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org/2009/03/08/open-da>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.sno.unibit.bg>>; <<http://elibrary.spbguki.ru/#/search?query>>; <<http://www.nauka.x-pdf.ru/17iskusstvovedenie/436284-16>>

avkumanova-vvedenie-gumanitarnuyu-bibliografiyu-i-ii-filosofsko-naukovedcheskaya-kartina-gumanitarnogo-znaniya-bibliografo.php>.

Куманова, А. Интеграл библиографии : Учебник-компендиум по общему библиографоведению / *Посв. светлой памяти Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона* ; Общ. ред. **Н. Василев** ; Библиогр. ред.: **Д. Ралева, М. Максимова** ; Рец.: **С. Денчев, Н. Казански**. – Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2016. – 132 с. : с портр. – *Аннот. и рез. на рус. и англ. яз.*

Библиогр.: 175 нум. назв. – Сведения об авторе (с. 89-110). – Author information (с. 111-131).

Публ. и в: <<https://www.lap-publishing.com/registration/registerwithtoken/a3142ba5e26c4e4427c7b2977c01ba61?locale=ru>>; <<http://sno.unibit.bg>>; <<https://www.academia.edu/30043130/>>; <https://www.researchgate.net/profile/Alexandra_Kumanova>; <<https://www.researchgate.net/...Kumanova/>>.

Куманова, А. Интеграл гуманитарной библиографии в XXI веке (Генезис мировой универсальной библиографии) : Учебник – компендиум по общему библиографоведению (Теория библиографической формы) / Общ. ред., дейкис **Н. Василев** ; Библиогр. ред. **Д. Ралева, М. Максимова** ; Рец. **С. Денчев, Н. Казански** ; *Посв. светлой памяти Г. Шнейдера, Л.-Н. Мальклес, К. Р. Симона. К 75-лет. публ. Т. Боровым библиографического путешественника „Путь к книгам“*. – С. : За буквите – О писменехъ, 2017. – 184 с. : 4 портр., 5 сх. – (Факлоносцы ; XVII). – Список цит. источников: 175 нум. назв. – Индекс заглавий ; Именной индекс ; Список сокращений.

Публ. и в: <<http://sno.unibit.bg>>; <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>>; <<https://www.researchgate.net/publication>>; <https://www.researchgate.net/profile/Alexandra_Kumanova>; <<https://www.academia.edu/31573082>>.

Публ.: <<http://www.ilit.bas.bg/bg/>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/structure/library.html>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/mission/kontakti.html>>.

Куманова, А. Ризома на инфосферата : Морфология на библиогр. : Генезис на световната универс. библиогр. : Теория на библиогр. форма : Учебник по общо библиографознание / Предг., ред. **С. Денчев** ; Обща ред., дейкис **Н. Василев** ; Экспертна ред. **Н. Казански** ; Библиогр. ред. **М. Максимова** ; Терминолог. ред. **Д. Ралева** ; Справ.-информ. ред. **Ц. Найденова, А. Даскалов** ; Рец. **А. Соколов** ... [и др.]. – Ново ел. изд. – С. : За буквите – О писменехъ, 2017. – CCCLII, 534 с. : с 350 ил., 59 сх., 22 репрод. – (Факлоносцы ; XX)

Други рец.: **В. Леонов, И. Теофилов**. – Табл. на термините и понятията, използвани от евро-амер. специалисти през XVIII-XXI в. за диференциация на библиогр. явления, имащи отношение към формата на библиогр. информ.: 1180 назв. на 20 ез. ; Списък на съкр. – Библиогр. : 1440 ном. назв. – Именен показалец, геогр. показалец, показалец на загл. – Рез. на бълг., рус., англ. ез.

1. изд. – 2012.

Публ. и във вид на ел. кн. в изд. „За буквите – О писменехъ” (2017): <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>>.

Публ.: <<http://www.ilit.bas.bg/bg/>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/structure/library.html>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/mission/kontakti.html>> <<https://wettransfer.com/downloads/30355da19b5d04f4439f1379006674bc20181004200213/11e5a2cd ee2c136db4e4c09eeb5d277420181004200213/0fcd4e4>>.

¹⁹ *Лат.*: **reticulum** – мрежа (мрежичка).

Вж.: **Любичев, А. А.** Проблемы формы, систематики и эволюции организмов : Сб. ст. / АН СССР. Науч. сов. по пробл. генет. и селекц. Ин-т биолог. разв. им. Н. К. Кольцова; Вступ. ст. и комм.: **С. В. Мейен, Ю. В. Чайковский**. – М. : Наука, 1982. – 278 с.: ил.

Старогр., старолат., старофр., англ.: **rhizome, rhizoma** – корен, коренище; ствол, разклонение; *преп.*: род, поколение, раждане, произход / на нивото на строежа на разклоненията *и/*, интерпретираща смисъла на отразеното знание; *горизонтална (вж. вертикална – фреймова) мрежа за представяне на информация.*

See: **Deleuze, G.** Rhizome : *Introd.* / **G. Deleuze, F. Guattari**. – P. : Minuit, 1976. – 74 p.

Англ.: **frame** – вертикална решетка за представяне на информация.

See: **Minsky, M.** Frame theory. // *Johnson-Laird, P. N.* Thinking : Reasings in Cognitive Science / **P. N. Johnson-Laird, P. C. Wason**. – Cambr., 1977, p. 355-376.

Minsky, M. A Framework for Representing Knowledge. // *MIT-AI Laboratory Memo* 306, June, 1974.

Repr. in: The Psychology of Computer Vision. – McGraw-Hill, 1975. Mind Design. – MIT Press, 1981. Cognitive Science. – Morgan-Kaufmann, 1992. // <<http://web.media.mit.edu/~minsky/papers/Frames/frames.html>>. – 24.07.2018. – 80 p.

Срв.: **Минский, М.** Фреймы для представления знаний / Пер. с англ. – Москва : Энергия, 1979. – 152 с.: ил.

Вж. и бел. 21.

²⁰ **Боров, Т.** Сито за книгите. // *Разговор*, 8, Бр. 1, 30 ян. 1937, с. 12.

Срв.: **Куманова, А.** Суть информационной сетки : **Проф. Т. Боров**. // *Куманова, А.* Введение в гуманитарную библиографию : [В 2-х ч. : Ч. I-II. – Ч. II.] Библиографоведческая картина гуманитарной библиографии : Библиографовед. исслед. : Курс лекций по общ. библиографовед. / Гос. высш. инст. по библиотековед. и информ. технол. ; Санкт-Петерб. гос. унив. культуры и искусств. – София, 2005, с. XVIII-XX; 165; 2007 (CD ROM). – Кн. е осн. на доп. и редуц. през 1996-2005 г. Гл. I: „Соотнош. пробл. систематизации и классификации знания и его отражение в библиогр. информ. как интеллектуальной модели мира” на дис. изследв. от 1996 г.

Ново ел. изд. – 2007.

²¹ **Боров, Т.** Пътя към книгите : Увод в библиогр. – София : Бълг. библиогр. инст. [Елин Пелин] (печ.: Книгераф), 1942. – VIII, 156 с. – *Посв.*: ... *Н. В. Михов*.

²² **Куманова, А.** Методология на информационната решетка (*сито* – **Т. Боров**; *ретикула* – **А. Любичев**; *ризома* – **Ж. Дельоз, Ф. Гватари**; *фрейм* – **М. Мински**; *стълба* – **У. Еко**) на дисциплините „Академично писане“ и „Методика на научните изследвания“, преподавани в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – интелектуална *онтологична* база на единственото в България Студентско научно общество (СНО) при университета от 2005 за структуриране на авангардни изследвания по белите полета на познанието, установявани *библиографски* и *историографски* и задавани на входа на индивидуалните проучвания за генериране на собствен на водещия *субект* изследването *индуктивен свод на анализ*, на базата на който се конфигурира от този субект уникален *дедуктивен синтез* (Композирание на четиринадесет тома на „Труדותе на СНО при УниБИТ“ под отговорната редакция на **С. Денчев** от ежегодните научни национални форуми на вуза с международно участие, от които се трансформират *електронни библиотеки*, въведени в сайта на УниБИТ, съизмерими с *гносеологичните* традиции на *тартуско-московската /руски космизъм* – **Ю. Лотман**!, *англо-американската /Т. Сибиък*!, *западноевропейската /У. Еко*! научни школи на *универсалното – хуманитарно – познание* / **А. Куманова, Н. Василев**. // *Антиплагиатство* и академизъм – проблеми и решения : Нац. форум с межд. участие / Соф. унив. „Св. Климент Охридски“ (Аула) – София, 6.11.2018. // <<https://goo.gl/forms/tazF6W0tj1AZ1tW2Z2>> <<https://acadcloud.uni-sofia.bg/index.php/s/24P1fszmNw5jJvS>>. – 7.11.2018. – 15 с.

See: 1. **Есо, Umberto.** La struttura assente : La ricerca semiotica e il metodo strutturale. – Milano : Bompiani, 1968. – 431 p.

8. ed. – Milano : Bompiani, 2015. – 599 p.

See and: **Есо, Umberto.** A estrutura ausente. – São Paulo : Perspectiva, 1971. – 456 p.

Есо, Umberto. Den frånvarande strukturen. – Lund : B. Cavefors, 1971. – 469 p.

Есо, Umberto. Einführung in die Semiotik. – Münch. : Fink, 1972. – 474 p.

Есо, Umberto. La estructura ausente : Introduccion a La Semiotica. – Barcelona : Lumen, 1972. – 510 p.

Есо, Umberto. Peizaz Semiotyczny. – W-wa : PIW, 1972. – 402 p.

Есо, Umberto. La structure absente : Introduction à la recherche sémiotique. – P. : Mercure, 1972. – 448 p.

Есо, Umberto. Kultura, informacija, komunikacija. – Beograd : Nolit, 1973. – 444 p.

Вж: **Эко, Умберто.** Отсутствующая структура : Введение в семиологию. – СПб. : Петрополис, 1998. – 432 с.

2. изд. – СПб. : Симпозиум, 2006. – 544 с.

²³ **Куманова, А.** Универсалната библиография от втора степен с международен обхват – ретроспективният многостепенен пътководител по информационната среда на планетата : **Т. Боров** – „Пътя към книгите“ (Историография. Хронотоп. Феноменология. Теория) : Изследв. / Библиогр. ред. **Н. Казански** ; *Посв. ... Т. Боров*. – София : Гутенберг, 2007. – 73 с.

Вж световните (международни) *текущи универсални библиографски указатели*, които стъпват върху целния опит на *ретроспективните универсални вторично-документални форми*:

„Social sciences & Humanities index“ (SSH) (1907-1974);

„British humanities index“ (BHI) (1915-);

„Новая иностранная литература по общественным наукам“ (1934-1992);

„Новая отечественная литература по общественным наукам“ (1934-1992);

„Dissertation abstracts international“ (1938-);

„Japanese periodicals index (JPI) : Humanity & Social science“ (1948-);

„International bibliography of the social sciences“ (1951-);

„Bulletin scientifique. Sect. B: Sciences Humaines“ (1965-1991);

„Index Asia: Ser. in Humanities“ (1965-);

„Bibliographie internationale de l'Humanisme et de la Renaissance“ (1966-);

„Humanities index“ (HI) (1974-);

„Social sciences“ (SS) (1974-);

„Social sciences citation index“ (SSCI) (1974-);

„Social sciences index“ (SSI) (1974-);

„American humanities index“ (AHI) (1975-);

„Arts & Humanities citation index“ (AHCI) (1976-);

„Index to social science & Humanities proceedings“ (ISS HP) (1976-);

„Indice Español de Humanidades“ (1976-);

„Новая литература по социальным и гуманитарным наукам“ (1993-);

„Humanities international index“ (HII) (2006-).

Comp.: **Куманова, А.** GENERATIO SPONTANEA : Synoptic table of the World universal bibliography from 3rd c. BC to 21st c. : An atlas – electronic library „Universalia“ (Model of the secondary-documental framework of the biblio-info-noosphere) : Textbook-compendium of General Bibliography = Синоптическая таблица мировой универсальной библиографии III в. до н.э. – XXI в. : Atlas – электронная библиотека „Universalia“ (Модель вторично-документального контура библио-инфо-ноосферы планеты) : Учебник-справочник по общ. библиографоведению = Синоптическая таблица на световната универсална библиография III в. пр. н.е. – XXI в. : Atlas – електронна библиотека „Universalia“ (Модел на вторично-документалния контур на библио-инфо-ноосферата на планетата) : Учебник-справочник по общо библиографознание / [comp., bibliogr., preface **А. Куманова**] ; [sci. ed. **С. Денчев**] ; [gen. ed.

N. Vasilev]; [expert and terminolog. ed. N. Kazanski]; [reference-inform. ed. A. Cannon, M. Sokolova]; [bibliogr. ed. K. Alexandrova, S. Filipova, M. Maximova]; [rev. A. Subetto ... et al.]. – S. : About letters – O pismeneh, 2018. – 232 p. : with ill. – (Torchbearers ; XXV)

Other rev.: L. Djakhaia, A. Sokolov, N. Yaramov, V. Klyuev, R. Gilyarevsky, V. Leonov, I. Peteva, I. Lynden, M. Kumanov. – Index of titles, index of names. – Contents. – Curriculum vitae.

Suppl. I: Information rose of the World (international) universal bibliography (3rd c. BC – 21st c.).

Suppl. II: Author information – publ. in Engl., Rus. and Bulg.

Jubil. ed. dedicated to: the 65th anniversary of S. Denchev; the bright memory of G. Schneider; L.-N. Malclès, K. R. Simon, A. Taylor, I. V. Gudovshchikova, A. V. Mamontov; to the bright memory of Bulgarian Bibliographic Institute, which incarnated under the guidance of T. Borov the genuine spirit of the bibliographic culture.

Публ.: <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>> <https://vk.com/bif_club_1?w=wall-17854653_4163> <https://vk.com/album-17854653_222619546> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/structure/library.html>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/mission/kontakti.html>> <<https://www.academia.edu/37220885/AK-Syn-Tabl-World-Universal-Bibliogr-2018.pdf>> <https://www.researchgate.net/publication/326983409_GENERATIO_SPONTANEA> <<https://wetransfer.com/downloads/30355da19b5d04f4439f1379006674bc20181004200213/1e5a2cdee2c136db4e4c09eeb5d277420181004200213/0fede4>> <<https://www.academia.edu/37220885/AK-Syn-Tabl-World-Universal-Bibliogr-2018.pdf>> <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>> <<http://cl.bas.bg>>.

New ed. – Sofia : St. St. Cyril and Methodius National Library, 2018.

Публ.: <http://www.nationallibrary.bg/wp/?page_id=11524&lang=bg>.

Публ.: <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>> <https://vk.com/bif_club_1?w=wall-17854653_4163> <https://vk.com/album-17854653_222619546> <<http://elibrary.spbguki.ru/649038735/details>> <<http://cl.bas.bg>>.

New ed. – Sofia : Sofia City Library, 2018.

Публ.: <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>> <https://vk.com/bif_club_1?w=wall-17854653_4163> <https://vk.com/album-17854653_222619546> <<http://cl.bas.bg>>.

²⁴ Боров, Т. Библиотечна наука. // Год. Бълг. библиогр. инст., т. 1 (1945-1946), 1948, с. 306.

²⁵ Shera, Jesse Nauk. Introduction to Library Science : Basic Elements of Library Service. – Littleton, Col. : Libraries Unltd Inc, 1976. – 208 p.

²⁶ Библиотеки и библиотечное дело США : комплексный подход / Р. С. Гиляревский, Ю. П. Нюкша, Б. П. Каневский и др. ; Под ред. В. В. Попова. – 2-е испр. изд. – Москва : Логос, 1993. – 296 с. : 20 ил.

Другие авт.: В. В. Попов, О. Н. Путилина, Н. К. Косаковская, И. Ф. Тютина, Е. И. Ратникова, Л. И. Куштина, А. Р. Зимоненко, О. В. Тимофеева, Я. Л. Шрайберг, В. А. Нохрин, Э. Н. Замуруев, А. И. Вислый, М. Такс Чолдин (США), Р. Х. Бургер (США), Ф. Ф. Класквин (США).

²⁷ Umstätter, Walther. Lehrbuch des Bibliotheksmanagements. – Stuttgart : Hiersemann, 2011. – 257 p.

²⁸ Alix, Yves. Manuel du bibliothécaire. – P. : Electre-Éditions du Cercle de la Librairie, 2013. – 565 p.

²⁹ Delaunay, Guillaume. La place de la bibliothéconomie dans l'organisation des connaissances et les classifications. – Villeurbanne : ENSIB, 2010. // <<https://www.ensib.fr/bibliotheque-numerique/documents/48579-la-place-de-la-bibliothéconomie-dans-l-organisation-des-connaissances-et-les-classifications.pdf>>. – 20.04.2019. – 94 p.

³⁰ Serrai, Alfredo. Biblioteconomia come Scienza : Introduzione ai problemi e alla metodologia. – Firenze : L. S. Olschki, 1973. – 123 p.

³¹ Guerrini, Mauro et al. Biblioteconomia : guida classificata / Mauro Guerrini, Gianfranco Crupi. – Milano : Editrice Bibliografica, 2007. – 1143 p.

³² Guerrini, Mauro. De bibliothecariis. Persone, idee, linguaggi. – Firenze : Firenze Univ. Press, 2017. – 484 p. // <http://fupress.com/archivio/pdf/3497_13735.pdf>. – 12.04.2018. – 490 c.

³³ Gómez-Hernández, José-Antonio. Biblioteconomía : Conceptos básicos de gestión de bibliotecas. – Murcia : Univ. de Murcia-ICE, 1999. – 349 p.

³⁴ Höglund, Lars et al. Bibliothéconomie et sciences de l'information en Suède / Lars Höglund, Catharina Stenberg. // *Bulletin des bibliothèques de France*, 1998, N 2, p. 55-60. <<http://bbf.ensib.fr/consulter/bbf-1998-02-0055-008>>

³⁵ Известно е, че за универсалния по съдържание библиографски труд в три книги „Класифицирана библиотека (или типографски каталог)“ на Георг Драуд (Draud / Draudius, G., 1573-1630/1635), излязъл като първо издание през 1610 и 1611 г., и второ, допълнено и продължено, – през 1625 г. Г. В. фон Лайбниц изказва мнение в съчинението си „Нови опити на човешкия разум“ (1704 г., изд. 1765 г., прев. на много езици).

В цит. тр. Г. В. фон Лайбниц рязко осъжда библиографския труд на Г. Драуд и заради възприетата в него система на класификация, и за грешки при формулировката на рубриците, и за неправилно отнасяне на много книги в една или друга рубрика).

Тази позиция на Г. В. фон Лайбниц е дълбоко основателна, тъй като тя е предизвикана от възглед за нещата, присъщ на човек, свикнал често да използва указателя на Г. Драуд за чисто практически цели, и да се съобразява с тях при съставяне на библиотечен каталог (да припомним, че от 1676 г. Г. В. фон Лайбниц е на служба при ханOVERските херцоzi, отначало като придворен библиотекар, после – като херцогски библиограф).

Стремейки се да синтезира всичко рационално в предшестващата философия с най-новите научни знания на основата на предложената от него методология, най-важните изисквания на която са били универсалност и строгост

на философските разсъждения, изпреварвайки със своята концепция „универсалното изчисление“ на основните принципи на семиотиката на XX-XXI в., Г. В. фон Лайбниц безусловно е прав в своите рязко критични изводи относно библиографския труд на Г. Драуд.

See: **Draudius**, G.: 1) Bibliotheca classica, sive catalogus officialis. In quo singuli singularum facultatum ac professionum libri, qui in quavis fere lingua exstant ... recensentur ... – Fr./M.: Ostern, 1625. – 4 f., 1304, 1297-1654, [CCXI] p.; 2) Bibliotheca exoticis, sive catalogus officialis librorum peregrinis linguis usualibus scriptorum quotquot in officinis, bibliopolarum indagari poterunt, et in nundinis Francofurtensibus prostant ac venales habentur ... – Fr./M.: Ostern, 1625. – 302 p.; 3) Bibliotheca librorum germanicorum classica ... – Fr./M.: Ostern, 1625. – 4 f., 759, [XXXIII] p. 1. ed. – 1610-1611.

Вж: **Лейбниц**, Г. В. Новые опыты о человеческом разуме [1704 г.; изд.: 1765 г.] / Пер. с нем. **П. С.**

Юшкевича. – М.; Л.: Соцэґиз, 1936. – 484 с.

С. 465-466; за библиогр. тр. на **Г. Драуд**.

³⁶ **Wheeler**, Joseph Lewis. Progress of Problems in Education for Librarianship. – N. Y.: Carnegie Corp., 1946. – 108 p.

³⁷ *Лат.*: **particularis** – частичен, частен.

³⁸ **Salaün**, Jean-Michel. Introduction aux sciences de l'information / **Jean-Michel Salaün, Clément Arsenault**. – Montréal; [Paris]: Presses de l'Univ. de Montréal, 2009. – 240 p. // <<https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/bitstream/handle/1866/2934/Salaun-JM-Arsenault-Cl-Sciences-de-linformation-Intro-Index-TdM.pdf;jsessionid=4B353EF2E2CF746D0B4B873FC922E71D?sequence=3>>. – 20.01.2009. – 238 p.

³⁹ **Stock**, Wolfgang G. Handbook of Information Science / **Wolfgang G. Stock, Mechtild Stock**. – B.; Boston, MA: De Gruyter Saur, 2013. – 901 p.

⁴⁰ *Англ.*: **tagging – targeting** – термин от компютърната лингвистика, който означава *приписване на дадени морфологични, синтактични, морфосинтактични, семантични и други характеристики на всяка отделна лингвистична единица, битуваща във виртуалното пространство*.

⁴¹ **Svenonius**, Elaine. Intellectual Foundation of Information Organization. – Boston, MA: MIT Press, 2014. – 265 p.

⁴² **Kumanova**, A. GENERATIO SPONTANEA ... – *Cit. op.* – See: **note 22**.

⁴³ *Англ.*: **reading** – четене.

⁴⁴ *Англ.*: **script** (от *лат.*); **writing** – писменост, писане.

⁴⁵ *Лат.*: **textum** – връзка, съединение: 1) **авторско съчинение** или **документ**, възпроизведени *ръкописно, печатно, електронно* ...; 2) **основната част на печатния набор** – без *рисунките, чертежите, бележките под линия и т.н.*; 3) **думите към музикално съчинение** (опера, романс...); 4) **нотен текст** – *музикалния материал на произведението в нотни записи*; 5) **печатарски шрифт, кегелът** (*нем.*: **Keigel** – размерът) който определя размера на буквата (*лат.*: **littera**) по вертикалната ос ...; 6) в **семиотиката** и **лингвистиката** – последователност на знаците (на езика или друга система от знаци), образуваща единно цяло и съставляваща *предмета на изследване* на особената наука – **лингвистика на текста**.

Вж: **Лотман**, Ю. М. Динамическая модель семиотической системы // *Тр. по знаковым системам*. 10: Семиотика культуры / Отв. ред.: **А. Мальц**. – Тарту, 1978, с. 18-33. – (Учен. зап. Тартус. гос. ун-та; Вып. 463)

Лотман, Ю. М. Культура как коллективный интеллект и проблема искусственного разума / АН СССР. Науч. сов. по компл. пробл. „Кибернетика“. – М., 1977. – 18 с. – (Предв. публ.)

Лотман, Ю. М. О семиосфере // *Тр. по знаковым системам*. 17: Структура диалога как принцип работы семиотического механизма / Отв. ред.: **Ю. М. Лотман**. – Тарту, 1984, с. 5-23. – (Учен. зап. Тартус. гос. ун-та; Вып. 641) See: **Deleuze**, G. Logique du sens. – P.: Minuit, 1982. – 394 p. – (Col. Crit.)

Sebeok, Th. A. The Play of Musement (Advances in Semiotics). – Bloomington: Indiana Univ. Press, 1982. – 384 p.

Eco, U. Semiotics and the philosophy of language. – Houndmills etc.: Macmillan, 1988. – X, 242 p.

⁴⁶ **Денчев**, С. Графемите на писмото на Homo Sapiens' а (Естествена знакова класификация на човечеството) : пленарен докл. на III Науч. семинар на СВУБИТ, Слънчев бряг, 8-10.05.2008 г. / **С. Денчев, А. Куманова**. // *Нови информационни технологии в образователния процес*. – София, 2009, с. 9-26. – Библиогр.: 19 неом. назв. в 35 ном. бел. – С рис на авт.

⁴⁷ **Giulietti**, Francesco. Storia delle scritture veloci (dall'antichità ad oggi). – Firenze: C. E. Giunti – G. Barbèra, 1968. – 514 p.

⁴⁸ *Гр.*: **biblos** – книга.

Лат.: **documentum**; *нем.*: **Dokument** – образец, свидетелство, доказателство; зафиксирана върху материален носител информация във вид на текст, звукозапис или изображения с реквизите, позволяващи тя да бъде идентифицирана.

Документът е предназначен за предаване във времето и пространството за целите на използване и съхранение в обществото.

В *тесен* смисъл **документът** е обличен в писмена форма **носител на информация**, удостоверяващ наличието на факти с определено значение.

В *широк* смисъл – **документи** са и **книгата, и скулптурата**...

⁴⁹ **1) Концепцията**, получила широко разпространение във философско-научното движение на Западния свят, – **съотнасянето на най-важните световни (глобални) проблеми с човешките ценности**, – отличаващи се

с признат за ефективен плурализъм. Оценявайки човешкото същество като **индивид, личност**, имамо право на свобода, щастие и възможност да развива своите способности и самоизразяване, хуманизмът на тази философска позиция счита **човешкото благосъстояние за критерий за оценката на съществуващите обществени институти и разглежда принципите на равенство, справедливост и човечност как желана норма на отношенията между хората** (вж сведенията, кристализирали и поместени под кодовите обозначения SS0758 и HH0203 в справочника на ЮНЕСКО, лежаш в информационното моделиране на съвременните справочници в посочения ареал на света, „Енциклопедия на световните проблеми и човешкия потенциал“⁵⁰, където *цит.* аббревиатури имат съответните значения: SS – „**колективни стратегии**“; HH – „**концепции за човешкото развитие**“; *срв.* с други справочници, в които са фиксирани стадията на посочената структура⁵¹, което се проследява и в авторските работи на Е. Бариле /Barilier, E./, X. М. Баумгартнер /Baumgarthner, H. M./, П. Блазек /Blazek, R./ и Е. Аверса /Aversa, E./, П. Р. Бреггин /Breggin, P. R./, А. Б. Чайнеп /Chinap, A. B./, В. Б. Вайгел /Weigel, V. B./, Н. Волански /Wolanski, N./...). Основание за такава платформа е това, че смисълът, вложен в понятието „хуманизъм“, признава **постоянна духовна сила в човека, отколкото в „далечното“ Божество, която се изразява в развитието на човешкия интелект и творенията на културата. Хуманизмът, следователно, съгласно описвания възглед, отстоява реалната социална еволюция с най-голямо благо за най-голямо число хора, управляема от търсенето на мъдростта, недокосвана както от ценностите и на религията, но и от атеистичните догми, въпреки че ОБЩЕСТВОТО Е ИЗРАДЕНО В СЪГЛАСИЕ С НОРМИТЕ НА РЕЛИГИЯТА.** Неудовлетворителна е тази платформа във връзка с това, че лежащият в основата ѝ принцип на хуманизъм е склонен да се интересува само от **психологическото, индивидуално-значимото равнище на информационно моделиране** и недостатъчно съотнася това равнище с **общественозначимото**, което в крайна сметка изолира двата вида ценности. И най-същественото: описаният подход **пренебрегва трансцендентната природа на човешкото.**

2) **Концепцията**, отразена във философско-научната литература на източноевропейските страни през периода 1917/1944-1945 г. – края на 1980-те години, които пребивават през XXI в. в различни фази на постоталитаризъм (израз: **З. Бжежински /Brzezinski, Z./**), където господства за дълги десетилетия се оказва твърдата схема на марксистко-ленинската идеология (а днес – крайно елиминиране на лица, свързани с тази идеология – въпреки реалните им приноси). В нея човекът се разглежда като **висша степен на живите организми на Земята, субект на обществено-историческата дейност и културата (И. Ф. Ведин, Н. П. Дубинин, А. Н. Кочергин и Е. А. Спирин, Е. С. Маркварц, И. Т. Фролов, Р. Харизанов, Домбровский С. /Dabrowski, S./, Ф. Хавлицек /Havlicek, F./, Ю. Кмита /Kmita, J./, X. Лайтко /Laitko, H./, Л. Пана /Pana, L./, А. Сташиук /Stasiuk, A./, Р. Урбански /Urbanski, R./, Е. Заремба /Zargba, E./...).** Главната трудност на решаването на най-сложните проблеми на **комплекса на социалното и биологичното** в човека, възникваща в рамките на дадения подход, се състои в това, че този проблем обхваща не едно, а много съотношения и връзки, които са твърде разнородни и принципино многослойни, битувачи на различни равнища на реалността и съзнанието, но образувачи единно сложно цяло, където центровете на тежестта могат да се преместват, въпреки че **не е ясен самият механизъм на прехода от едно равнище към друго в различните фази на обществено значимото развитие на човека.** Неудовлетворителното тук е **непременното условие за използване само на тези същности, които допуска нагледно-чувствената представа, което е препятствие на пътя на познание на многообразието на реалността и съзнанието на природата на човека.** **Незабеляващи духовните измерения, материализмът сам по себе си не носи опасност на едностранност**, когато не посяга на самите духовни измерения, за което свидетелства целият ход на историята на философската мисъл с принадлежащото ѝ материалистично разклонение. Обаче когато в стадия си на войнствена проява той си присвоява правото на **отрицание на всички измерения, които не може да постигне**, той става умъртвяваща преграда за всяко истинско търсене на същинските пътища на разкриване на връзките между нещата, и в частност и особено остро в проблема за човека. **Личностното начало на човека** в тази концепция **напълно отпада** от отбелязаната концептуална линия за сметка на **приоритета на колективното.** Очевидно е, че **човекът по този начин се изучава единствено в рамките на обществените науки, вследствие на което хуманитарното разклонение на знанието напълно отпада от общата картина на познанието, което е съзвучно на опита да се построи информационна система единствено по обществените науки, откъснати от цялостното, универсално знание за човека.** Любопитно е да се отбележи, че отразяването на описвания възглед в специализираните издания винаги е плод на огромни колективи⁵². Интересно е, че в *цит. тук* работа не се подминава сътрудничеството с международните информационни системи. Такова сътрудничество се планира, но **единствено в рамките на обществените науки**... Справедливо е да се отбележи, че през 1980-те – 1990-те години, когато се появява изобилие от работи от *цит. тип*, на бял свят започват да идват и други трудове, които са по-скоро изключение от общия поток от публикации, сигнализиращи за нова линия на разбиране на знанието за човека. Така в справочното издание-пътеводител на Е. В. Йениш⁵³ – лястовица в света на **хуманитарната информация** – разделът „Най-важни библиографски източници по отделните отрасли на знанието“ се открива с подраздела „Обществени и хуманитарни науки“, в който се отразява, макар и съвсем не в пълен обем, ситуацията с международната информационна практика по осветяването на **хуманитарната област на знанието, която по същество е магистралата на международната универсална библиографска информация**⁵⁴. При всичко отбелязано е важен самият принцип на отношение към хуманитарното знание: универсалното хуманитарно познание реално присъства в посочената концепция **въпреки всичко** в зрителното поле на информационните служби и техните сътрудници в източноевропейските страни.

3) **Концепцията**, разпространена се независимо от отбелязаната обща изолираност на научно-

философското движение на източноевропейските страни от 1917/1944-1945 г. до края на 1980-те г. – началото на 1990-те г. от общия процес на **хуманитаризация на цялото знание**, в тях прониква представа за човека, излизайща извън рамките на твърдата схема на идеологията, описана *по-горе*. При това е важен самият принцип на **отношение към гуманитарното знание**: гуманитарните сфери попадат въпреки всичко в полезрението на информационните служби и техните сътрудници в източноевропейските страни.

Достатъчно е да споменем позицията на: **Л. Д. Гудков**, определящ **хуманитарните науки като „знание за безкрайните манифестации на човешката същност“**, „своеобразна „феноменология на духа“, утвърждаваща себе си в света на личностите, историята и културата“⁵⁵; **Н. С. Конолев**, разкриващ предмета на **хуманитарните науки чрез тази мяра, в която чрез нея се познава „човешкото“ в човека (В. В. Ильин)**⁵⁶. Към отбелязаните идеи за „човешкия свят“ и „човешки значимия материал“ клонят и работите на **Б. Г. Ананиев, Т. А. Елизарова, Л. А. Зеленов**... Не могат да не бъдат *цит.* и трудовете на **Е. А. Органян** и **Ю. А. Шрейдер**⁵⁷ и **С. В. Чесноков**⁵⁸, които са вкоренени в идеите за много равнища на света (факти – документи – метасистеми – философски картини на връзки – идеите на **космизма**.

⁵⁵ Encyclopedia of world problems and human potential : [Vol. 1-2]. – 3d ed. – München ; N. Y. ; L. : Saur, 1991.

Vol. 1. – 1187 p.

Vol. 2. – 954 p.

⁵⁶ Encyclopedia of human evolution and prehistory / Ed. by **J. Tattersal** et al. – N. Y. ; L. : Garland, 1988. – XXXVI, 603 p. : ил. – (Garland ref. libr. of the humanities ; Vol. 768).

Thinès, G. Dictionnaire général des sciences humaines / **G. Thinès, A. Lempereur.** – Louvain-la-Neuve : CIACO, 1984. – 1033 p.

Data bases in the humanities and social sciences. 3. 1985 / Ed.: **T. F. Moberg.** – Osprey (Fla.) : Paradigm, 1987. – 533 p. : diagr.

⁵⁷ Информационна служба в СССР по общественным наукам в двадцатилетней перспективе : Комплекс. прогноз на 1986-2005 гг. / АН СССР. ИНИОН. – Москва : ИНИОН, 1983. – 159 с.

С. 156-157: Сп. 36 сотруд., прин. участ. в разработ.

⁵⁸ **Иениш, Е. В.** Библиографический поиск в научной работе : Справ. пособие-путеводитель / Гос. публ. б-ка им. М. Е. Салтыкова-Щедрина ; Науч. ред.: **И. К. Кирпичева.** – Москва : Книга, 1982. – 248 с.

⁵⁴ **Kumanova, A.** GENERATIO SPONTANEA ... – *Cit. op.* – See: **note 22.**

⁵⁵ **Гудков, Л. Д.** Специфика гуманитарного знания : (Крит. конц. **М. Вебера**) : Дис. ... канд. филос. наук / АН СССР. Ин-т философии. – Москва, 1977, с. 5.

⁵⁶ **Ильин, В. В.** О специфике гуманитарного знания. // *Вопр. философии* (Москва). – 1985, N 7, с. 48-50.

⁵⁷ **Органян, Е. А.** Дисциплинарная структура гуманитарного знания / **Е. А. Органян, Ю. А. Шрейдер.** // *НТИ*, Сер. 2 (Москва). – 1991, N 7, с. 1-18.

⁵⁸ **Чесноков, С. В.** Основы гуманитарных измерений / АН СССР. Всесоюз. науч.-исслед. ин-т систем. исслед. ин-т науч. и техн. информ. – Москва, 1985. – 66 с. : ил. – [Препр.].

⁵⁹ **Ch., F.** Umanesimo. // *Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti.* – R., MCMXXXVII [1937]. – Т. XV, p. 647-649.

⁶⁰ *Др.-гр.*: **eidos** – облик, образ...

⁶¹ Съгласно възгледа на Платон **понятието и образът са тъждествени философски форми (ейдос) на света** (на неговата **менталност**), структуриращи реалността и съзнанието, фиксирани в творчеството на човека (индивида!), осмислящ и пораждащ геокосмическа реалност, е направената от немския поет уникална и лапидарна дедукция (*Разбирай*: „**Това, което остава** [при рационалния поглед върху явленията – поглед, който оперира с **понятия**], **установяват поетите** [които боравят с **образи**].“ – *Разкритото – наше.* – С. Д., А. К.).

Постнекласическото – в гуманитарните измерения на ХХI в. – рационално съотнасяне и интерпретиране на **понятието** (науката), **образа** (изкуството /и литературата като изкуство!/, **безсмъртието на душата** (религията) е предизвикателството пред **модерното епистемологично знание на този век**...

Това предизвикателство зазвучава особено ярко с известната, станала също крилата, формулировка на **У. Еко**: „**Може да се използва науката (Разбирай: постнекласическата) – Бел. – наша.** – С. Д., А. К.), **за да се разбере ЧИТАТЕЛЯТ (Подчертаното – наше.** – С. Д., А. К.) **до дълбочината на душата му.**“... ..

... Ето защо гигантският по обем философско-културен материал, получен в хода на историческото развитие на човечеството в познанието на **незримата даденост**, наричана „**Дух**“ и „**душа**“, се оказва решаващ, най-съществен за **определянето на границите на гуманитарното знание**, проявяващи се чрез феномена на **ЧЕТЕНЕТО**, което следва да бъде рационално интерпретирано от недра на откриващите се глъбини на **мирозданието**.

За решаването на тази задача е изключително ценен **светът на НЕВИДИМАТА ОНТОЛОГИЯ**, известен **на човека по неговия вътрешен опит**, който се проявява в качеството на най-съществуващ обект за изучаване на този идеален материал, и е отразен в **ПСИХИКАТА**, и има родство с **ДУХОВНИЯ СВЯТ НА ЧОВЕКА**.

Именно **ОТ ТЕЗИ НЕДРА ИДВА ЧЕТЕНЕТО**, ориентирано към доскоро недостатъчно свързаните планетарни лабиринти на **библиотекознанието, библиографията, книгознанието, документалистиката, архивистиката, полиграфията, музейното дело, информатиката, информационните технологии**, обединяващи се днес – чрез **БИБЛИО-ИНФО-НООСФЕРАТА** – в мощната дъга на **УНИВЕРСАЛНОТО – ХУМАНИТАРНОТО – ЗНАНИЕ НА ХХI В.**

See: Ziman, J. M. Getting to know everything about nothing. // *Progress in science and its social conditions*. – Oxf. etc., 1986, p. 93-109.

Życiński, J. W kręgu nauki i wiary. – Kraków: Kalwaria, 1989. – 226 s.

Życiński, J. The structure of the metascientific revolution : An essay on the growth of modern sci. – Tucson : Pachart, 1988. – 223 p. – (Philos. in sci. libr. ; Vol. 3)

Zaręba, E. Nauki humanistyczne a praktyka społeczna. // *Nauki pedagogiczne a praktyka edukacyjna*. – W-wa ; Kraków, 1989, s. 17-24.

⁶² See: Kmita, J. Edukacyjne funkcje dyscyplin humanistycznych a spor o ich model metodologiczny. // *Człowiek i światopogląd* (W-wa). – 1989. – N 3, s. 19-26.

Срв.: Куманова, А. Введение в гуманитарную библиографию [Ел. ресурс]... – *Цит. съч. – вж: бел. 18*.

⁶³ Наблюданият днес преход на класическата наука, считаща за фундаментална реалност само материята, към некласическата, допускаща рационални обяснения, опиращи се върху всичките четири вида причини (*по Аристотел*: действаци, финални, материални и формални), **разтваря границите на познанието и преодолява узурпаторските права на науката при решаването на ЦЕННОСТНИТЕ ПРОБЛЕМИ**.

Този преход е свързан с отказа на науката от претенциите ѝ за мирогледна роля (*„Има на ценностите непоклатима скала / Над скучните грешки на вековете.“* – Ос. Ем. Манделшам, *прев. А. К.*).

Не случайно засега всеки от съществуващите опити да се намери единно основание на дисциплините, влизащи в състава на хуманитарното знание, – с изключение на фундираните от космоизма (Лесли А. Уайт⁶⁴ – Лев Н. Гумилев⁶⁵) (*вж: по-долу*), – са само *опити* да се структурира **теория, отнасяща се до протяжната космична реалност и локализираната материя**, което е неудовлетворително от гледна точка на израстващата в познанието постнекласическа философско-информационна картина на света, съединяваща възгледите за **ризоматичния феномен на симбиозата „res extensa“ – „res cogitans“**.

В съответствие с възгледа на американския антрополог, етнолог и културолог Л. А. Уайт (White, L. A., 1900-1975) всеки човешкозначим – **културен (!) феномен** (каквото е *социалната информация* и модификацията ѝ във вид на **ТЕКСТ**, предназначен да бъде **ЧЕТЕН, ПРОЧЕТЕН под формата на ДОКУМЕНТ!**) – **като естествено надстрояващ физическата и биологическата реалност (!)** – се разглежда в три аспекта: **материален (технологичен) (1); социален (2); идеален (3)**, което е в съответствие с позицията на **руския историк, географ и етнолог Л. Н. Гумилев (1912-1992)** за единството от **много равнища на метасистемите от връзки**, поражащо структурата на обосноваване на **системната цялост на суперсистемата** (има се предвид **планетарната цялост на човешкия свят!**).

От суперсистемата се формира **хиперсистема**, изброяването *отдолу нагоре* на равнищата на която (суперсистема), се свежда до следния ред (на **метасистемите**): **филологическа (1); биографична (2); етнографска (3); политико-историческа (4); етнологическа (5); културологическа (6); географска (7)** (Л. Н. Гумилев).

Вж: Леонов, В. [П.] Книгата като космически субект : Постановка на проблема / Прев. от ориг. ръкоп. от рус. на бълг. А. К. // Тр. на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии (София). – Т. 5, 2006, с. 295-302. – Рез. на рус. и англ. ез.

⁶⁴ White, L. A. The evolution of culture. The development of civilization to the fall Rome. – L. : Routledge, 2016. – 400 p.

1 ed. – 1949.

Вж: Уайт, Л. Науката за културата : изследв. на човека и цивилизацията / Прев. от англ.: Б. И. Николов ; предл.: Е. В. Михайлова. – София : Наука и изк., 1988. – 311 с. – Прев. на кн. на авт.: The science of culture. – 1959; 1969.

Срв.: бел. 241.

⁶⁵ Гумилев, Л. Н. Этногенез и биосфера земли : автореф. дис. ... докт. геогр. наук / Ленингр. гос. ун-т. – Л., 1973. – 33 с.

⁶⁶ Histoire de la lecture dans le monde occidental / Sous la direction de G. Cavallo et R. Chartier. – P. : Éd. du Seuil, 1997. – 522 p.

⁶⁷ A history of reading in the West : studies in print culture and the history of the book / ed. by G. Gavallo and R. Chartier. – Amherst, MA : Univ. of Massachusetts Press, 1999. – 496 p.

⁶⁸ Goodman, K. On reading. – Portsmouth, NH : Heinemann, 1996. – 152 p.

⁶⁹ Manguel, A. A history of reading. – L. : Penguin Books, 1997. – 384 p.

Manguel, A. A history of reading. – N. Y. : NY Penguin Books, 1997. – 372 p.

Вж: Мангел, А. История на четенето / Прев. от англ. Магдалена Куцарова-Леви. – С. : Прозорец, 2004. – 352 с.

⁷⁰ Smith, F. Understanding reading : A psycholinguistic analysis of reading and learning to read. – N. Y. : Routledge, 2004. – 392 p.

⁷¹ Fischer, S. R. A History of reading. – L. : Reaktion Books, 2004. – 384 p.

⁷² Lyons, M. A history of reading and writing in the Western world. – L., etc. : Red Globe Press, 2009. – 288 p.

⁷³ Мелентьева, Ю. П. Общая теория чтения. – Москва : Наука, 2015. – 230 с.

⁷⁴ Николай Александрович Рубакин : хрестоматия / авт.-сост. В. А. Бородин, С. М. Бородин. – Москва : Рус. школьн. библиотечная асоц., 2014. – 424 с. : ил. + 16 с. вкл. – (Профес. б-ка школьн. библиотекаря : Сер. 2 ; вып. 1-2)

Христоматията е адресирана до **библиотекарите и другите специалисти в областта на четенето**, както и до студентите на библиотечно-информационните факултети. Това е направено от позицията на разбирането, че *книзата предоставя възможност за усвояване на творческото наследство на Н. А. Рубакин в рамките на образованието и самообразованието, защото това творчество е „актуално и съдържа научната и практическа перспективност на ЧИТАТЕЛСКОТО РАЗВИТИЕ В ОБЩЕСТВОТО НА ЗНАНИЕТО“* (с. 4).

Тъкмо от позициите на целепологането на христоматията – ЗА **ЧИТАТЕЛСКОТО РАЗВИТИЕ НА ЗНАНИЕВТО ОБЩЕСТВО** – Валентина Бородина и Сергей Бородин създават **СИМБИОЗНА ХИПЕРТЕКСТОЛОГИЧНА СТРУКТУРА** на своя труд по всички равнища на библио-инфо-ноосферата, предназначен за постмодерните времена:

- 1) **Основни работи на Н. Р.;**
- 2) **Публикации за творчеството на Н. Р.;**
- 3) **Афоризми, изказвания и термини на Н. Р.;**
- 4) **Литература** (основни произведения на **Н. Р.** по въпросите на книжното и библиотечното дело и изучаването на читателя; научно-популярни работи на **Н. Р.**; литература за **Н. Р.**);
- 5) **Хронология на живота и творчеството на Н. Р.**

Генерираната структура превръща христоматията в **постмодерен многомерен инструмент на изучаването на идеалното във феномена на четенето и интерпретирането на този проблем.**

⁷⁵ **Рубакин, Н. А.** Среди книг : опыт обзора русских книжных богатств в связи с историей научно-философских и литературно-общественных идей : справ. пособие для самообразования и для систематизации и комплектования общеобраз. библи., а также кн. маг. : [Т. 1-3]. – Изд. 2., доп. и перераб. – Москва : Наука, 1911-1915.

Т. 1. Книжные богатства, их изучение и распространение ... Языкознание, литература, искусство, публицистика, этика в связи с их историей [: Науч.-библиолог. очерк]. – 1911. – XXIV, 696 с. [с разред. паг.].

Т. 2. I. История. II. Религиозно-церковный строй. III. Строй семейный и его история. IV. Строй народного образования. V. Строй политический и юридический. VI. Строй социальный и экономический. VII. Строй материальной культуры. VIII. Статистика и демография. IX. Социология. – 1913. – XVI, 1003 с. [с разред. паг.].

Т. 3. [Ч. I-II. – Ч. I:] I. Человечество в его отношении к окружающей природе. Страны и народы, населяющие их (география). Племенной и расовый состав человечества. Человечество как один из отделов животного мира (этнография и антропология). II. Национальный вопрос за границей и России. Теоретическая постановка его. Рус. национализм. Панславизм. Вопрос украинский, белорусский, польский, литовский, армянский, грузинский, финляндский и еврейский : Обзор мнений рус. публицист. по этим вопр. – 1915. – VIII, 230 с. [с разред. паг.].

Изд. е незавършено: втор. вип. (Ч. II) на 3. т., в кѝто следвало да бъдат разд.: естеств. науки; матем.; филос.; псих.; библиогр. и вспомаг. указ. по всички – трите – т., – не е публ.

1. изд. на тр. – със значит. по-малък обем – публ. в 1906 г.

В цит. вторично-докум. тр. на авт. се удава да измести неясното понятие „препорѝка“ с термина „препорѝчителна библиография“, в който игнорира ИДЕОЛОГИЧЕСКИЯ статус на библиографията, отдавайки приоритет на МЕТОДИЧЕСКИЯ (МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЯ) – на ПОДБОРА на книгите, тъй като ПОДБОРЪТ е по-важен, отколкото идейното направление, в чѝето русло се осъществява той.

Вж и: Выдающиеся деятели отечественной библиографии [В. С. Сопиков, Г. Н. Геннади, В. И. Межов, Н. М. Лисовский, Н. А. Рубакин, А. В. Мезьер, Н. В. Здобнов, Е. И. Шамурин, М. Н. Куфаев, К. Р. Симон и др.] : учеб. пособие для студентов библи. фак. Санкт-Петерб. гос. акад. культуры. Библи.-информ. фак. / **Л. М. Равич** и др. ; Предисл. [Л. М. Равич] ; Послесл. [А. В. Мамонтов] ; Отв. за вып. **А. В. Мамонтов** [1989]. – СПб., 1995. – 89 с. – Др. авт.: **А. В. Мамонтов, Т. Д. Крылова, Н. К. Леликова.**

⁷⁶ **Рубакин, Н. А.** Психология читателя и книги : краткое введ. в библиолог. псих. [1929 г.] / с. 3-5: **А. А. Леонтьев, О. Н. А. Рубакин** ; с. 6-14: **Ю. А. Сорокин.** Библиопсихологическая теория **Н. А. Рубакина** (крит. очерк) ; с. 234-263: **А. А. Леонтьев, Ю. А. Сорокин.** Комм. – Москва : Книга, 1977. – 264 с. – (Тр. отеч. книговед.)

Презид. на едноим. кн., публ. в Гос. изд. (М.; Л., 1929). – Кн. от 1929 г. отразява най-пълно възгледите на авт. – Преходн. значит. публ.: 1) ст. „Психология книжного влияния“ в сп. „Новая жизнь“ (1910, N 1); 2) 2. т. на тр. „Introduction à la psychologie bibliologique“ (P., 1922); 3) брош. „Что такое библиологическая психология“ (Л., 1924); 4) кн. „Библиологическая психология как теория и практика книжного дела“ (Прага, 1928).

⁷⁷ Следва специално да се изтъкне, че **психологията се намира точно „по средата“ между естествените, обществени и хуманитарните науки, и специфично чрез всеки вид – и сѝрмяо техническите науки.**

Именно психологията е СВЪРЪЗАЩОТО ЗВЕНО МЕЖДУ ВСИЧКИ ТЯХ.
Тя е механизъмът за извеждане ХИПЕРСИСТЕМНИ ВРЪЗКИ МЕЖДУ ВСИЧКИ ОБЛАСТИ НА ПОЗНАНИЕТО.

ПСИХОЛОГИЯТА – КАТО НАУКА ЗА ЗДРАВЯ ЧОВЕК – Е ДЕМИУРГЪТ НА УНИВЕРСАЛНОТО ХУМАНИТАРНО ЗНАНИЕ.

Психологията разкрива как **идеалното в психиката** на човека е **творецът на реалност** – и в **психиката**, и в **социума**.

⁷⁸ **Куфаев, М. Н.** Избранное : тр. по книговед. и библиографовед. / Состав., вступ. ст. и комм. **И. Е. Баренбаум.** – Москва : Книга, 1981. – 224 с., 1 л. портр. – (Тр. отечеств. книговед.)

С. 21-38: Проблеми философия книги : (Опыт введ. в ист. кн.) [1922]; с. 39-49: Книга как понятие и предмет

науки и библиография как документалната наука о книге : Разд. из филос. книговед. [1924]; с. 71-93: Библиография как наука и как прикладно знание [1925]; с. 94-100: Координирование научно-библиографических работ различных учреждений : Докл. на I Всерос. библиогр. съезде (Москва, 2-8 дек. 1924 г. [1924]; с. 101-118: Предмет и границы библиографии и принципы ее методологии [1927]; с. 119-127: Библиография – наука : Докл. на II Всерос. библиогр. съезде (Москва, 25 нояб. – 1 дек. 1926 г. [1926]; с. 128-140: Персоналия: *А. Д. Торопов; А. М. Белов; А. В. Мезьер;* с. 141-195: Библиофилия и метод. чтения: с. 141-167: *А. С. Пушкин* – библиофил; с. 168-175: Библиофилия и библиономия : (Психофизиол. библиофильства) [1927; в 1980 изд. репрод.]; с. 176-195: О чтении книг : (Метод. зам.) [1929]; с. 208-211, 212-215: Хронолог. сп. тр. ... за 1925-1980 гг. (110 зап.).

Аналитич. ч. на привезд. запис е дадена, за да хронотопът на творчеството на М. К. се наблюдава в сравнение с обществената ситуация, в която то е създадено ВЪПРЕКИ нея като ВЕСТИТЕЛ на ФИЛОСОФСКИ НАТОВАРЕНАТА ХУМАНИТАРИСТИКА.

Срв.: *Въдающия се деятели отечественной библиографии ... – Цит. съч. – Вж: бел. 75.*

⁷⁹ *Куманова, А.* Професор *Иосиф Евсеевич Баренбаум* : епистоляр. беседа-раздумье : [Когнитолог. биобиблиогр. портр. ученого в стиле интервю] / *Ведет беседа, авт. предисл., преамбулы и примеч. А. Куманова.* – Шумен : Акнос, 2005. – 76 с. : с портр. – Именен показалец.

⁸⁰ *Бородин, В. А.* Словарь-справочник по чтению : практикум / *В. А. Бородин, С. М. Бородин.* – Москва : Ассоц. школьн. библиотечкаей рус. мира (РШБА), 2017. – 232 с. – (Профес. 6-ка школьн. библиотечкаря : Прил. к журналу „Школьная библиотека“ : Сер. 1; вып. 5). – В помощь педагогу-библиотечкарю.

Словникът на речника-справочник включва цялата палитра на векторите на четенето и изучаването му: 2325 термина и понятия; 228 определения; 174 науки и научни дисциплини; 9 концепции ... На с. 86 – например – в единен азбучен ред се оказват дешифрирани и снабдени с дескриптори и библиографска информация такива термина и понятия: култура на четенето; личност на читателя; лонгитюдно четене; материнско четене; междучитателско общуване; методика на обучението по четене...

Използваните и прецизно подбрани за 50-годишния изследователски път на двамата автори 578 библиографски описания на публикации по проблемите на четенето и изучаването му позволяват пределно диференцирано и системно да се изведе богатата палитра на читателоведското знание.

Направената квалитология и квалиметрия на читателската дейност, съпътствана с учебни задания, е симбиоза на **библиометрията и хуманитарните измерения на читателознанието като ЛИЧНОСТНОЦЕНТРИЧНО ГЕОКОСМИЧЕСКО ПОЗНАНИЕ ЗА СВЕТА НА ЧОВЕКА и изучаването на този свят чрез феномен, изразяващ ЛИЧНОСТТА НА ЧОВЕКА – ЧЕТЕНЕТО.**

Именно чрез мислене като формираното в представяния труд библиотечната и информационната дейност са люлка на хуманитаризма и вестител на планетарната постнекласическа хуманитаристика.

Достигнатият **иновационен синтез** е плод на **КОМПЛЕКСНО ЦЕЛЕПОЛАГАНЕ:**

1) **Създаване на интегрирано ЧИТАТЕЛОВЕДСКО ЗНАНИЕ за използване в професионалната читателска социализация и**

2) **повишаване на професионалната грамотност, компетентност, култура на четенето на специалистите, занимаващи се с усъвършенстване на читателоведското знание, натрупване на ЛИЧНОСТНО ЗНАНИЕ (англ.: personal knowledge).**

Съединяването в това издание на магистралите на ЧИТАТЕЛОВЕДСКОТО и ЛИЧНОСТНОТО ЗНАНИЕ е новаторското в труда.

Според **британския когнитолог от унгарски произход Майкъл Полани (Polanyi, M., 1891-1976)** за оценката на научните теории най-важно значение има „неявното“, скрито, неписано, неформално знание (англ.: **tacit knowledge**)⁸¹, което се придобива и усвоява само в НЕПОСРЕДСТВЕНОТО ОБЩУВАНЕ. Именно тази концепция използва **американският философ на науката и неин историк без аналог Томас Кун (Kuhn, Th., 1922-1996).**

Скритото знание не просто не се изразява в явна, рационална, експлицитна, кодифицирана форма – като формули, описания, диаграми, инструкции или учебни текстове, а олицетворява една **скрита ЛИЧНОСТНА КУЛТУРА и ОСОБЕНИ (ИНДИВИДУАЛНИ) НАВИЦИ, КОИТО НИ СЕ ПРЕДАВАТ ДОРИ В НЕОСЪЗНАТ ВИД (срв.: безсъзнателното – паметта, осмислено в съвременните лаборатории на космизма: А. Субето⁸²).**

⁸¹ *Polanyi, M.* The tacit dimension. – L. : Routledge, 1966. – 108 p. / <https://en.wikipedia.org/wiki/Tacit_knowledge>. – 1.10.2019. – 5 p.

⁸² *Субето, А. И.* Бессознательное. Арханка. Вера : избр. Фрагменты неклас. человековедения / Петров. акад. наук и искусств. Науч. Совет по пробл. образования, Исслед. центр пробл. качества подгот. специалистов и др. – СПб. [и др.]: [б. и.], 1997. – 132 с. – Библиогр.: с. 132.

⁸³ Това положение е фиксирано от **руския философ – космист Иван Илин (1883-1954)** като **изкуство на четенето:**

„Всеки писател мечтае за своя читател – какъв е той и как му е необходимо той да чете, за да разбере вярно и пълно написаното... Защото истинският читател му обещава желаното участие на духовна „срещи“...

В някакъв смисъл всички ние сме „читатели“: очите пробяват по буквите, буквите се подреждат в думи, зад думите се крие определено значение и връзка, благодарение на което думите се превръщат във фрази, и ти вече си представяш нещо обикновено, изтъркано, мимолетно, достатъчно за употреба, не винаги от пръв поглед разбираемо и също така охотно изглеждащо в бездната на миналото. Бедни „читатели“! Бедно „четене“!

Механизъм без дух! Поток от празнословие. Повърхностна култура.

Не, това, което действително може да се нарече „четене“, – е нещо съвсем друго.

... Пред нас са богатства на чувства, постижения, идеи, образи, волеви разреди, призиви, подредби, цял духовен кладенец – явято и едновременно СКРИТОТО, даденост, едновременно изгълнена с ТАЙНОПИС. Нека този, който може, да освободи това съчетание от черни мъртви ченгелчета, да ги дешифрира и оживи, и след това – да го погледне. Мислят, че това е толкова леко; предполагат, че това могат всички... В действителност на това са способни единствено само малцина. Защо?

Защото трябва да се отдаде на книгата цялото наше внимание, всички духовни способности и върната духовна насоченост... Защото истинското четене – е своего рода ХУДОЖЕСТВЕНО ЯСНОВИДСТВО, което е призвано и способно точно и пълно ДА ВЪЗПРОИЗВЕДЕ ДУХОВНИТЕ ВИЖДЕНИЯ НА ДРУГ ЧОВЕК, ДА ЖИВЕЕШ В ТЯХ, ДА ИМ СЕ НАСЛАЖДАВАШ И ДУХОВНО ДА СЕ ОБОГАТЯВАШ ЧРЕЗ ТЯХ. Това е победа над разума, отдалечеността и епохата. Това е силата на духа – да озвисяват буквите, да се откриват в нас вътрешни пространства, да се съзерцава нематериалното, да се откъждествява с непознати или даже починали хора, и заедно с авторите – ХУДОЖЕСТВЕНО И МИСЛЕНО ДА СЕ ПРЕЖИВЕЕ СЪЩНОСТТА НА ВСЕЛЕНАТА.

... По четенето може да се познае човекът. Защото всеки от нас е това, „което“ той чете; и всеки човек е това „как“ той чете; и всички ние ставаме това, което узнаваме от прочетеното, – като букет цветя, събрани от нас в четенето...”

Ильин, И. А. Искусство чтения : вступ. к кн.-раздумье. „Я вглядываюсь в жизнь“. // Ильин, И. А. Собр. соч. : В 10 т. – Т. 3. – М., 1994, с. 91-92.

Текстът е публ. за първи път в берлинския печат, написан на немски език (прев. на този текст от нем. е осъществен за първи път през 1992 г. от О. В. Колтичина и е направен специално за 10 т. от събр. тр. на И. И. на рус. ез.; текстологична подготовка е дело на З. Г. Антипенко) (Прев.: А. К. по цит. изд.).

⁸⁴Беспалов, В. М. Психология чтения : учеб. пособие / Моск. гос. унив. культуры и искусства ; Рец. М. Н. Глазков, Е. В. Захарова. – 3-е изд. – М., 2014. – 184 с. – Библиогр. в конце глав.

⁸⁵Възприятието на екранния текст произтича в съответствие със закономерностите на развитието на точните науки (вж: раз. I): усложняване на функциите, вътрешния строеж и програмното обезпечаване с едновременно усложняване на външните панели на управление на компютърната технология; опростяване на външното управление и ползване на същата тази техника.

Авторът установява, че чувството на удоволствие, възникващо при общуването с компютърните материали, може да се развива до влечения, подобни на невротичните – фобии. Тази констатация го привежда към изучаването на въздействието на екранния текст върху човека. Той открито говори за манипулиране на съзнанието на човека с помощта на екранни текстови форми. Него го занимават методите на защита на личността от манипулацията от страна на средствата за масова информация. „Преди в паметта на читателя е била информацията „Н“, добавили са новата информация „К“, получава се, че след това човек живее според информацията „Н+К“.

Сам бидейки изключително ерудиран читател, В. М. Беспалов използва образа на Дон Кихот, явил се пред света в нов облик, именно поради това, че той се е „начел на рицарски романи“, за да ни покаже, че силни и дълготрайни текстови въздействия се срещат крайно рядко. Той констатира, че „постоянно се случват по-слаби и кратковременни влияния“ – извод, основан и върху установеното още от физиолога и психолога Иван П. Павлов (1849-1936), че „словото“ може твърде дълго да живее в съзнанието на човека, бидейки откъснато от реалността и даже противоречейки ѝ...

Описаната платформа става база, за да се изгради нова практика на библиотерапията като подраздел на естетотерапията.

Опирайки се на трудовете на цитираните И. П. Павлов и Н. А. Рубакин, но и на невролога и психолога Зигмунд Фройд (Freud, S., 1856-1939), В. М. Беспалов формулира блок-схема на библиотерапевтичното въздействие: *словото (текстът, звукът) активира образуването на съответни мислоформи (вж: разд. II); те на свой ред въздействат върху своя участък от психиката на човека; психиката възбужда определени групи нервни клетки на мозъка; групите клетки на мозъка подават „команда“ (сигнал), управляваща физиологическата работа на железите и вътрешните органи на тялото.*

Описаната схема показва как текстът поражда във възприемачия ЧЕТИЯЩ СУБЕКТ последователната цялостна верига на психо-физиологични реакции. Тази верига последователно свързва *духовното – чрез мисълта и психиката – с вътрешната физиология и външната информационна среда.* Този възглед е основан на разбирането, че човек е открита система, която осъществява двупосочен информационен обмен: *от недрата на личността към външната среда и обратно...*

В раздела „*Методи на изучаването на четенето*“ В. М. Беспалов ясно и категорично заявява, че *няма частнонаучни методи в изучаването на читателите.* Прилаганите анализи на читателските формуляри, книжните формуляри, листчетата на читателските заявки и т.н. са разновидност и модификация на *общионаучния метод „анализ на документи“* в хуманитарното познание.

Към *практическите методи на изучаване на читателите* са отнесени: беседа; въпросник; експертно проучване; интервюиране; анкетиране; анализ на читателски отзиви за книгите; анализ на отзиви за работата на библиотеката; анализ на читателски автобиографии; наблюдение; експеримент; тестиране; анализ на библиотечна

документация; анализ на материалите от библиотечна статистика; анализ на плановите и отчетите за работа на библиотеката; анализ на читателски формуляри; анализ на книжни формуляри; анализ на листчета на читателски заявки; анализ на отказки на книги; анализ на читателски опашки за книги; анализ на материали на справочно-библиографска работа. Специалното осветяване на въпроса за тестирането на читателите дава такива приноси на учебника като **тест за екстровертност и тест за интровертност при диагностиране на четенето**.

Новаторското в цялата гл. I е това, че тя е пронизана от *практически дух*.

Гл. II. Психологически основи на културата на четенето на учебника е с пределно латидарната си чиста вътрешна структура:

- научна организация на труда на читателя;
- методика на развитието на читателското възприятие;
- методика на бързото четене.

Гл. III. Организация на четенето в помощ на развитието на личността е посветена на **организационните аспекти** на проблема, но те са проектирани във връзка с *развитието на личността*. Тук вниманието на автора е с *тройчен корен*:

- психолого-педагогически основи на творческите способности;
- методика на организация на развиващото четене;
- библиотеката като база за развитие на творческото четене...

В. М. Беспалов с подчертан задълбочен интерес се отнася към въпроса за *формиране на кръга на четене в помощ на творческите способности на личността*.

Целият дух на учебника е пронизан от призива: „*След сериозното проникване на самостоятелното мислене на преподавателя или студента в същността и феноменологията на иновационната дейност на психиката, ще може самостоятелно да се създават техни модификации, които ще бъдат толкова неизчерпаеми, каквато е и самата природа на човешкото творчество*” (с. 167).

⁸⁶ Kuhn, Thomas S. The Structure of Scientific Revolutions. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1962. – 265 p.

2. ed. – 1970.

3. ed. – 1996.

4. ed. – 2012.

Смр.: Kuhn, Thomas S. The Copernican Revolution : Planetary Astronomy in the Development of Western Thought. – Camb. : Harvard Univ. Press, 1957. – 297 p.

Kuhn, Thomas S. The Essential Tension : Select. Studies in Sci. Tradition and Change. – Chicago ; L. : Univ. of Chicago Press, 1977. – 390 p.

Kuhn, Thomas S. The Road Since Structure : Philosophical Essays, 1970-1993. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 2000. – 336 p.

⁸⁷ *Хор на духовете (Невидим)* (реплика в произв.):

Goethe, J. W. [von] *Faust* : Tragodie [: 2 Bd.]. 1961-1963. – *Cit. op.*, 2 Bd., S. 305. – *See: note 3.*

Срв.: Гьоте, Й. В. [фон] *Фауст* : Трагедия : В 2 ч. / Прев. от нем. **В. Петров**. – *Цит. съч.*, с. 74. – *Вж.: бел. 3.*
Срв. с прев. на **В. Петров**: „*О, печал, / скръб и жал! / Погледни, погледни, / един свят в съсьнни / разтлял се е тук.*” (*вж.: по-горе – библиогр. запис*).

⁸⁸ **Денчев**, С. Знание-episteme – знание-techne : Трансформатизъм на инфосферата (Онтология на информ. среда) / **С. Денчев**, **А. Куманова** ; *Етиграф*: „*Наистина, паметта е по-голямото от пространството.*” – Упанишадни. // *Философски алтернативи* (София). – XVI, 2007, N 2-3, с. 168-186. – Библиогр.

⁸⁹ *See: Spalding*, Roger. Historiography : An Introd. / **Roger Spalding**, **Christopher Parker**. – Manchester : Manchester Univ. Press, 2008. – 168 p.

See and: Gilderhus, Mark T. History and historians : A Historiogr. Introd. – N. Y. : Prentice Hall, 2000. – 150 p.

Bentley, Michael. Modern Historiography : An Introd. – L. : Routledge, 1999. – 200 p.

Green, A. The Houses of History : A Crit. Reader in Twentieth-century History and Theory / **A. Green**, **K. Troup**. – Manchester : Manchester Univ. Press, 1999. – 338 p.

Momigliano A. Essays in Ancient and Modern Historiography. – Oxford : Blackwell, 1977. – 387 p.

Вж и: *Историография истории нового и новейшего времени стран Европы и Америки*. – Москва : Простор, 2000. – 432 с.

Могильницкий, Б. Г. Введение в методологию истории. – Москва : Высш. шк., 1989. – 175 с.

⁹⁰ Физикът и математикът **Юджин Вигнер (Wigner)**, Е. Р., 1902-1995) в своята Нобелова реч (1963) казва: „*Той [Майкъл Полани (вж.: бел. 80)] – Бел. С. Д., А. К.] ме учеше, че науката започва, когато има съвкупност от явления, които показват известна съгласуваност и закономерности, че науката се състои в усвояването на тези закономерности*”.

See: Eugene Wigner's speech at the Nobel Banquet in Stockholm, December 10, 1963. // <<https://www.nobelprize.org/prizes/physics/1963/wigner/speech/>>. – 22.01.2020. – 1 p.

⁹¹ **Cull**, B. W. Reading revolutions : Online digital text and implications for reading in academy. // *First Monday*, Vol. 16, N 6, 6 June 2011. // <<http://firstmonday.org/ojs/index.php/fm/article/view/3340/2985>>. – 23.01.2020. – 23 p.

Fox, R. Digital libraries : The systems analysis perspective machine erudition. // *Digital Library Perspectives*, Vol. 32, Issue 2, 2016. // <www.emeraldinsight.com/>. – PDF (70 KB).

Lush, B. Managing Accessible Library Web Content. // *Series : Advances in Librarianship* ; Vol. 40, 2015. // <www.emeraldinsight.com/>. – ePub (327 KB) ; PDF (310 KB).

Ziegenfuss, D. H. Opening up collaboration and partnership possibilities : Re-valuing library resources, skill sets, and expertise. // *Digital Library Perspectives*, Vol. 32, Issue 2, 2016. // <www.emeraldinsight.com/>. – PDF (152 KB).

Земсков, А. И. Электронные библиотеки : Учебное пособие для студентов университетов и вузов культуры и искусств и других учебных заведений / **А. И. Земсков, Я. Л. Шрайберг** ; Моск. гос. ун-т культуры и искусств, Гос. публ. науч.-техн. б-ка России. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Изд-во ГПНТБ России, 2004. – 120 с. : ил., табл.

Электронные библиотеки : Перспективные методы и технологии, электронные коллекции [Текст] = Digital libraries : Advanced methods and technologies, digital collections : XVI Всероссийская научная конференция RCDL-2014, Дубна, 13-16 октября 2014 г. : Тр. конф. / Рос. фонд фундам. исслед. [и др.] ; [Сост. **Л. А. Калмыкова, М. Р. Коголовский**]. – Дубна : Объед. ин-т ядерных исслед., 2014. – 455 с. : ил.

⁹² „... *всичко е открито, всичко е достъпно, но ДА ВЛЕЗЕМ И ВЗЕМЕМ МОЖЕМ САМО САМИ.*” – **Е. И. Рьорих**, прев. **А. К.**

Рерих, Елена Ивановна. Письмо *Х. А. Клопову* (11 января 1936 г.). // *Рерих, Е. И.* Письма : В 9 т. – Т. IV (1936). – 2-е изд., испр. и доп. / Ред.-сост., примеч. **Т. О. Книжник** ; Междунар. Центр Рерихов. – Москва, 2017, с. 8.

⁹³ *Лат.*: **recipient (recipient)** – човек, възприемащ *външни въздействия (сигнали)* : светлини, звукови, речеве ... на база на *възбуждането в неговата памет на по-рано записани от втората сигнална система асоциативни комплекси*.

⁹⁴ *Англ.*: **holistic** – цялостен, всеобхватен.

⁹⁵ За разработване на проблемите на **взаимоотношение между идеалното (невидимата онтология) и реалното в информационното моделиране** с перспективно изучаването на опита на създадения в чест на Майкъл Полани център (**Michael Polanyi Center – MPC**) в Университета на Бейлор, Тексас (Baylor University, Texas). Той е първият център в научно-изследователски университет, който е бил изключително посветен на **принципа на разумия замисъл**. Основан е през 1999 г. с главната цел – да развие **разбирането за науката в религиозен контекст**...

Срв.: Discovery Institute, Seattle, Washington. // <https://www.discovery.org/about/>. – 23.01.2020. – 98 p.

Вж и сродната дейност на Университетите в **Пасадена (University of Pasadena)** и **Принстън (Princeton University)**:

Bruce, L. Gordon (ed.), **William A. Dembski** (ed.). *The Nature of Nature : Examining the role of Naturalism in Science*. – Wilmington, DE : Intercollegiate Studies Inst., 2011. – 963 p.

Dembski, William A. *Intelligent design : The bridge between Science and Theology*. – Downers Grove, IL : IVP Academic, 2002. – 312 p.

⁹⁶ **Куманова, А.** Времето и пространството като висше същество или за *свободата* в библио-инфо-ноосферата (Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност. Цялост и фрагментарност на познанието. Хармония на многообразието. Панепистемия) (Предговор от състав.) / **А. Куманова, Н. Василев**. // *Нишката на Ариадна (Gloria bibliospherae) = Ariadne's thread (Gloria bibliospherae)* : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = *Cognitology of encyclopedicity of the library and information activity* / Науч. ред. **С. Денчев** ; Състав., предг. библиогр. **А. Куманова, Н. Василев**. – С., 2017, с. 11-23.

⁹⁷ *Лат.*: **distinctio** – различие.

⁹⁸ *Къснолат.*: **connotatio** – съпътстващо значение.

⁹⁹ *Лат.*: **contaminatio** – смесване.

¹⁰⁰ *Нем.*: **Koinzidenz** (от *лат.*: **incidentis** – случай) – съвпадане.

¹⁰¹ *Ит.*: **crescendo** – усилива.

¹⁰² **Eco, Umberto.** *Six Walks in the Fictional Woods*. – Cambr. (Mass.) : Harvard Univ. Press, 1998. – 160 p.

¹⁰³ **Gorman, Michael.** *Our enduring values revisited : Librarianship in an ever-changing world*. – Chicago ; L. : American Library Association, 2015. – xiv, 240 p.

1. ed. – 2000. – 188 p.

Горман, Майкъл. Нашите непреходни ценности : Библиотеките през XXI век / Прев. **А. Дипчикова**. – София : Унив. издателство „Св. Климент Охридски“, 2006. – 264 с.

¹⁰⁴ **Денчев, С.** Информационна среда за трансфер на технологии = *Information environment for technology transfer* : Глоб. проблеми : Анализ и управл. : Науч. моногр. Кн. 1, [Закономерности, свързани с категорията информационна среда] / Колеж по библиотекознание и информ. технологии ; [Науч. ред. **Д. Христовов**]. – София : Захарий Стоянов, 2003. – 167 с. : с [5] фиг., [7] форм., [1] табл. на идентификационно кодиране на наш. станд. – Библиогр.: 292 ном. назв.: на кирилица: NN 1-53; на латиница: NN 54-298.

Денчев, С. Несигурност, сложност и информация : Анализ и развитие на несигурна информ. среда = *Uncertainty, complexity and information : Analysis and development of uncertain inform. environment* : [Глоб. проблеми : Анализ и управл. : Науч. моногр.]. Кн. 2, [Комплексно изследване на информационните аспекти на несигурността и сложността при работа с информациони същности] / **С. Г. Денчев, Д. Г. Христовов** ; [Науч. ред. **А. Ескенази**]. – София : Захарий Стоянов ; Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2004. – 175 с. : [на 64 с. : матем.] форм. ; [11] фиг. ; [4] табл. – Библиогр.: 317 ном. назв.: на кирилица: NN 1-73; на латиница: NN 74-330. (Унив. изд. Св. Климент Охридски)

Денчев, С. Информация и сигурност = *Information and security* / Рец.: **И. Пенева, С. Симеонов, С. Мичев**.

– София : За буквите – О писменех, 2019. – 378 с. : сх., матем. форм., фиг., табл. – Библиогр.: 378 ном. назв.: на кирилица: NN 1-90; на латиница: NN 91-326; на интернет ресурси: NN 327-378.

¹⁰⁵ *Срв.* с концепцията за парaprостранството на **Б. Макхейл**:

MacHale, B. POSTcyberMODERNpunkISM, in storming the reality studio. – Duke : Univ. press, 1996. – 991 p.

¹⁰⁶ *Comp.*: **Epstein**, M. The Role of The Humanities in Global Culture : Questions and Hypotheses. // *Rhizomes : Cultural Studies in Emerging Knowledge* (Ohio : Bowling Green Univ.). – 2001, N 2. – 10 p. <<http://www.rhizomes.net/issue2/epstein.html>>.

Вж и: **Эпштейн**, М. Гуманология. // *Эпштейн*, М. Знак пробела : О будущем гуманитарных наук. – М., 2004, с. 600-612.

¹⁰⁷ **Карл Шпицвег** (Spitzweg, C., 1808-1885) – германски художник – реалист, майстор на рисунката и илюстрацията, един от най-ярките представители на стила „бидермайер“, създад през 1850 г. своята творба „Библиотекарят“...

Бидермайер (*нем.*: Biedermeier – *вж: по-долу тук*) – художествено течение в германското и австрийско изкуство, главно – в живописата, графиката, оформлението на интериора и декоративно-приложното изкуство (с изключение на архитектурата), получило развитие през 1815-1848 г. – времето на относителното затишение в Европа след завършването на наполеоновите войни и преди революционните събития в Германия от 1848-1849 г.

Въпреки разпространеното мнение, специалистите не смятат бидермайер за художествен стил поради отсъствието в него на оригинални стилистични черти. В критиката има мнение, че бидермайер е „снизен ампири“ или „псевдоромантизъм“, макар че **възниква в резултат на романтичното движение в изкуството в страните от Западна Европа**, но отразява идеологията на провинциалното и отчасти еснафско и сантиментално изкуство, **разпространявано в немско-австрийските провинции от това време.**

Названието (**Biedermeier**) възниква от играта на думи: **Biedermann** – простодушен наивен човек, и фамилията **Maier** (през 1848 г. германският поет **Йосиф фон Шефел** /Scheffel, J. V. von, 1826-1886/ публикува две стихотворения: „*Вечерното уютно прекарване на времето на бидерман*“ и „*Романчето на празния Майер*“, а през 1850 г. друг германски поет, писател и драматург – **Лудвиг Ейхрод** (Eichrodt, L., 1827-1892) от двете думи (Biedermann и Maier) съставил псевдоним, под който започнал да публикува сантиментални и наивни стихотворения...

Съществено за разбирането на смисъла на течението (бидермайер) е, че в същите години в архитектурата на столиците – Берлин и Виена – получават разпространение забележителните художествени стилове **пруски елинизъм** и **виенски неокласцизъм**, противопоставящи се на **френския ампири**, който след поражението на наполеонowska Франция придобива негативни конотации.

Срв. с оценката, която дава **Т. Боров** на професията на библиотекаря, чийто образ, изградил се в **битовистичното възприятие към началото на XIX в. и запечатан в средата на този век в творбата на К. Шпицвег като плод на предходното развитие на тази професия – „синекура“** (израз: **Т. Боров**), през 1943 г. (времето на появата на текста и началото на планетарния информационен бум – *срв.*: **разд. I. 1, I. 2, I. 4**) е **крайно негативно като дисонанс с повелите на информатизацията:**

„Този тъкмо момент [Структуриралният се синекурен образ от първата половина на XIX в. – *Бел. С. Д., А. К.*] в развитието на библиотекарската професия улавя известният мюнхенски художник Шпицвег в своята позната картина „Библиотекарят“ <...>, художник реалист, при това с чувство за хумор; той не изопачава, а дава съгъстена действителност, като търси да улови типичните черти. По отношение на библиотекаря **той изразява в същност общото виждане на своето време, но вече в един момент, когато тая фигура, дотогава съвсем редовна, започва да става смешна за публиката.** И в това е живецът на картината. До една стена, наредена от пода до тавана с лавици, пълни с книги, на върха на най-горната площадка на една доста висока двойна стълба, стои прав възрастен мъж, с перука и бели чорапи; под двете му мишници стърчи по една книга, той ги стиска с лакти, между коленете си той също стиска един фолиант, а в ръцете си е разтворил внушителен том и чете, увлечено чете там горе прав на стълбата. **Той е откъснат от света**, небе не се вижда на картината, далеч от хората, сам в залата – той е погълнат от своите любими книги, той обича дори и праха по тях. Не е ли светотатство да бъде безпокоен, да бъде смущаван тоя човек в своите занимания <...>. **Ето това е общественият библиотекар anno Domini 1850**, обезсъртен от един майстор – художник.

Но жестокото време бе решило да разруши този идиличен образ.

Разбира се, положението на библиотекаря а la Шпицвег отдавна се подрива, то става все по-неудържимо. **Прозорливи хора, духове, които гледат напред, издигат гласа си против лошото състояние на нещата в библиотеките още от началото на XIX в. и дори преди това. И още от начало главният недостатък, главната причина, ядката на проблема (В текста: проблемата. – *Бел. С. Д., А. К.*) се съзира в библиотекаря.** Работата е там, че докато владетелите и градските управни виждат в библиотекарските места възможност за пласиране на престарели учени и заслужили писатели, „за да им създадат приятен жизнен залез“, университетите пък смятат, че най-подходящо е университетските библиотеки да се управляват от професор, като „странично занятие“, in Nebenamt, по съвместителство, и то по много причини: по-достойно е, по-евтино е и най-важно – университетите се страхуват за автономията си <...>. В основата на това отношение към библиотеките лежеше, разбира се, убеждението, че всеки образован човек може да е библиотекар, че библиотеката няма да пострада, ако се ръководи от хора, неподготвени специално за целта, тя не се нуждае от хора, отдадени всецяло ней.“

Цит. по: **Боров, Т.** От библиотекаря на *Шницев* до съвременния библиотекар (1943). // *Боров, Т. Живот с книги. 1942-1943* [: Сб. статии]. – София, 1973, с. 111-112.

Срв. с първ. публ. на тази статия – *вж:* **бел. 108.**

¹⁰⁸ **Боров, Т.** От библиотекаря на *Шницев* до съвременния библиотекар : Въспит. лекция (1943). // *Год. Соф. унив. Ист. фил. фак.*, 42, 1945/1946. – *Загл. и рез. на нем. ез.*

Отд. отпеч. – С., 1946. – 20 с.

Вкл. в: *Живот с книги.* – С., 1973, с. 105-118 ; 375-379. – *вж:* *цит. съч. в бел. 107.*

¹⁰⁹ **Боров, Т.** От библиотекаря на *Шницев* до съвременния библиотекар. – *Цит. съч.*, с. 115-116. – *вж:* **бел. 107.**

¹¹⁰ *Пак там*, с. 116-117. – *вж:* **бел. 107.**

¹¹¹ *Пак там*, с. 117. – *вж:* **бел. 107.**

¹¹² Библиотеката се простира на 33 700 кв. метра и събира над 1,2 млн. документа.

Проектирана е от холандска фирма с датски архитекти.

Вж: <<https://www.economic.bg/bg/news/9/naj-izumitelnata-biblioteka-v-sveta.html>>.

¹¹³ *See:* **Campbell, James W. P.** *The Library : A World history.* – Chicago : Univ. of Chicago Press, 2013. – 320 p.

Вж и: **Володин, Б. Ф.** *Всемирная история библиотек.* – СПб., 2004. – 464 с.

¹¹⁴ „На територията на Южен Урал (Челябинска област, Русия) и прилежащите към него райони на Оренбургиято, задуралска Башкирия и Република Казахстан са открити над 22 укрепени селища, наречени в археологията „памятници от синташински тип“ (Синташа (*рус.*: Синташта) – комплекс от археологически паметници от бронзовата епоха в Бредински район; намира се на десния бряг на река Синташа /ляв приток на река Тобол/; тези паметници са разположени на Урало-Тоболското високоразличие, на бреговете на притоците на реките Урал и Тобол). Всичките тези паметници са оставени от хора с високоразвита духовна и материална култура, населяващи уралските стени през XIX-XVI в. пр. н.е. <...>.

Историко-културният резерват „Аркаим“ се намира в Урал на юг-югозапад от град Челябинск. Той представлява укрепен град-светилище (от над 2 хил. г. пр. н.е.) и е свързан със соларния култ на преселението на ариите от северните земи към Иран и Индия. Открит е през 1987 г. и е спасен като по чудо от потапяне в язовир след обществена акция.

Преди повече от 4500 г. в степите на Южен Урал се появява цивилизация, известна като „Страна на Градовете“ (простираща се на 250 км от запад на изток и на 350 км от север на юг с 22 укрепени центъра), с център свръхграда Аркаим, чието име – от тюркски (винаги в новите имена има запазени по-стари значения) – означава „слънцедобен“. Според някои тълкувания „Аркаим“ означава „Небесна земя“...

Аркаим е величествена тайна на неотделимостта на културата от природното пространство.

В Аркаим хората са живели заедно със Слънцето, заедно с природните сезони.

Не бит, а битието е възпелено в аркаимския дом – и от каменния, и от бронзовия век. Археолозите тук получават възможност не толкова да извличат предмети от градището, колкото да възстановяват самия модел на древния живот – на цялата страна, където хилядолетия преди нас е кипял живот.”

Цит. по с. 26-39 на изд.:

Арианика : Експедиция във Воттоваара – Карелия и Аркаим – Урал : Центрове на праевроп. цивилизация в Русия : Протоарий и праславяни : Културолог.-феноменолог. декодиране на митолог., ист. и лингвист. пл. : Уч. пособие по дисциплината „Нестинарство : Информ. кодове на култ. наследство“ / С. **Денчев** ... [и др.]. ; Науч. ред. **Н. Яръмов** ... [и др.]. ; Библиогр. ред. **Д. Ралева, М. Максимова**; Рец. **А. Субето** ... [и др.]. – София : За буквите – О писменехъ, 2016. – 208 с. : с ил. – (Факлоносци ; XV)

Други авт.: **А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев** ; Други ред.: **М. Куманов, И. Теофилов** ; Други рец.: **В. Митко, В. Ключев, И. Петева, В. Велев**. – Списък на ил. ; Списък на съкр. – Библиогр.: с. 127-135. – Именен показалец. – Юбил. изд., посв. на 70-год. на ЮНЕСКО и 65-год. на Държ. библ. инст. – днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии.

¹¹⁵ *Comp.*: „*Anfang und Ende immerfort dasselbe, / Und was die Mitte bringt, ist offenbar / Das, was zu Ende bleibt und anfangs war.*“ – **J. W. von Goethe. Westöstlicher Divan.**

Comp. and: **Goethe, J. W.** [von] *West-oestlicher Divan* : Vollständige Ausgabe. – BRD : CreateSpace Independent Publ., 2017. – 144 S.

West-East Divan : Poems, with „Notes and Essays“ : **Goethe**'s Intercultural Dialogues. – UK : Global Acad. Publ., 2010. – 532 p.

¹¹⁶ **Harrod, L. M.** *Cadastral map.* // [*Harrod, L. M.*] *Harrod's librarians glossary* : 9,000 terms used in information management, library science, publishing, the book trades and archive management / [Libr. of Congr. Cataloging-in-Publ. Data] ; Compil. by **R. Prytherch**. – 8th ed. – Aldershot, 1996, p. 101.

Taylor, A. *Map* ; *Maps and the library user.* // *International Encyclopedia of Information and Library Science* / Ed. by **J. Feather** and **P. Sturges**. – L. ; N. Y., 2003, p. 406-407; 407.

¹¹⁷ *Comp.*: *UNESCO Science Report : towards 2030 – Executive Summary.* – P. : UNESCO, 2015. – 37 p. // <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000235407>>. Document code: SC.2015/WS/24.

¹¹⁸ Най-известното произведение на **С. Лем** е романът „*Solaris*“, издаден през 1961 г., който е екранизиран в киното три пъти.

Произведенията на **С. Лем** засягат различни философски теми: **естеството на интелекта, пречките**

в общуването и взаимното разбиране, безнадеждността в ограниченията на човешката природа и мястото на човечеството в космоса, размишления върху технологиите.

Някои от тези произведения са под формата на научна фантастика, но други имат облика на есета и философски книги.

¹¹⁹ *Срв. с първата философска студия на С. Лем от 1964 г., прев. през 2013 г. на англ. ез.:*

Сотр.: Lem, Stanislaw. Summa technologiae. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 2013. – 448 p.

Заглавието на труда – *Summa technologiae* – е алюзия на трактатите *Summa Theologiae* от Тома Аквински (Thomas Aquinas, 1225-1274) и от Алберт Велики (Albertus Magnus, 1200-1280).

Именно в този труд С. Лем за първи път се поставя проблемът за „психоцивилизацията“.

Според студията на С. Лем, тъй като човек е почти изчерпал материалните ресурси на окръжаващия свят и злоупотребява с тях, то единственото му спасение е да потърси изход в своето *вътрешно усъвършенстване чрез разума си*. Това означава: да се насочи силата на *човешкия интелект* не само към овладяване на природата, а преди всичко към своите *вътрешни* сили и *възможности* с цел *самосъхранението на човешкия вид посредством пестеливост, целесъобразност и мъдрост*.

¹²⁰ Science citation index (SCI) : An intern. multidisciplinary ind. to the lit. of science and technology / Inst. for sci. inform. – Phil. (Pa), 1964- .

¹²¹ Social sciences citation index (SSCI) : An intern. multidisciplinary ind. to the lit. of the soc., behavioral and related sci. : Iss. in parts : Corporate address ind.; Source ind.; Permutern sub. ind. / Inst. for sci. inform. – Phil. (Pa), 1974- .

¹²² ГОДИШНИК на Българския библиографски институт Елин Пелин / ред. Тодор Боров. – София, 1948-1963.

Т. 1: 1945-1946. – София : Бълг. библиогр. институт, 1948 (София : Г. Кирков). – XIX, 692 с. : ил., 1 л. портр.

Библиогр. след някои материали. – Д-р Никола В. Михов : библиография / състав. Б. Божинова Троянова, Дора Ганчева : с. IX-XIV. – Съдържа материали от: Д. Бъров, Д. Казасов, А. Теодоров-Балан, Гавр. И. Кашаров, Александър Балабанов, М. Димитров, С. Радев, Николай Лилиев, П. Делпиралев, Николай Николаев, Иван Буреш, Хр. Вакарелски, Х. Левенсон, Иван Велков, Маргарита Димчевска, Георги Боршуков, Стойко Стойков, Александър Бурмов, Димитър П. Димитров, Ив. Стойчев, Никола Трайков, Ив. Панайотов, Борис Нейков, Иван Дуйчев, Христо Тренков, Б. Божинова-Троянова, Стоян Нейков, Димитър П. Иванчев, Т. Боров, Бюфон, прев. от фр. Николай Лилиев, М. Годе, прев. от фр. Христо Тренков, С. Вавилов, прев. от рус. Дах. Статков, Дороти Етлин Коул, Стефан Станчев, Лиляна Каранова, Н.В.М., Ив. Дуйчев. – Съдържа: Сборник в чест на Никола В. Михов по случай неговата седемдесетгодишнина 18 март 1947; Из големия свят; Вести от чужбина; Културен преглед у нас; България пред чужденците; Некролог; Рецензии; Документация; Библиотечен живот в България.

Т. 2: 1947-1951 / състав. Тодор Тодоров Боров ... [и др.]; предг. Т. Боров. – София : Наука и изкуство, 1953. – IX, 395 с.

Други състав.: Анелия Булева, Наталия Вячеславовна Буссе, Цветана Иванова Желева, Димитър Петров Иванчев, Павлина Георгиева Кънчева, Андрей Мещерски Павлов, Христо Йорданов Тренков, Пенко Тодоров Цветанов. – Съдържа: Съветско библиотечно дело и библиография / Т. Боров, Д. П. Иванчев, Хр. Тренков, Н. В. Буссе, А. Павлов, Т. Е. Киркова, Цв. Желева, П. Кънчева, Ан. Булева, Хр. Йорданов. Из Съветския съюз / В. Берестнев, Н. Т. Толкачев, Л. Левин, В. Г. Олишев, Е. И. Хлебневич. Рецензии. Документация. Хроника. Библиография на българското библиотечно дело и библиография.

Т. 3: 1952-1953. – София : Наука и изкуство, 1955 (София : Дечо Стефанов). – IV, 276 с.

Съдържа материали от: Т. Боров, Н. В. Буссе, Г. Боршуков, Ив. Дуйчев, Кр. Зотова, В. Трайков, Хр. Тренков, Ст. Икономов. – Съдържа: Нашият опит; Рецензии; Документация; Хроника; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело 1952-1953. – Именен показалец.

Т. 4: 1954. – София : Наука и изкуство, 1956 (София : Дечо Стефанов). – 316 с.

Съдържа материали от: Александър Теодоров-Балан, Мария Въжарова, Веселин Н. Трайков, Георги Боршуков, Н. Н. Николаев, Боню Ст. Ангелов, Ю. И. Масанов, Фен Чжун-юн, Т. Б., Петър Т. Цончев, Иван Стойчев, Бистра Цветкова, Диана Икономова, Димитър Бошнаков. – Съдържа: В чест на Александър Теодоров-Балан по случай неговата 95-годишнина, 27 октомври 1954: с. 1-42; Статии: с. 43-126; Научни съобщения: с. 127-162; Нашият опит: с. 163-185; Рецензии: с. 186-234; Документация: с. 237-246; Хроника: с. 247-249; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело за 1954 г. – Именен показалец: с. 250-314.

Т. 5: 1955. – София : Бълг. библиогр. институт, 1956 (София : Тодор Димитров). – 340 с.

Съдържа материали от: Веселин Н. Трайков, Павлина Кънчева, Тодор Боров, Димитър П. Иванчев, Траян Радев, Иван Стойчев, Петър Т. Цончев, В. Чешмеджиева, Ив. Цолов, С. Танчева, М. Кайнарова, Ст. Икономов, Ив. Фурнаджиев. – Съдържа: Статии: с. 1-159; Научни съобщения: с. 160-197; Нашият опит: с. 198-219; Рецензии: с. 220-236; Реферати: с. 237-246; Документация: с. 247-270; Хроника: с. 271-273; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело за 1955 г. – Именен показалец: с. 275-339.

Т. 6: 1956-1957. – София : Бълг. библиогр. институт, 1959 (София : Тодор Димитров). – 452 с.

Съдържа материали от: Евлоги Бужашки, Иван Дуйчев, Христо П. Капитанов, Нерсес Касабян, Слободан Командич, Тодор Боров, Н. М. Дилевски, Димитър П. Иванчев, Татяна Е. Киркова, Иван Кр.

Стойчев, Люсиен Аврамов, Веселин Трайков, Зорница Петкова, П. Кънчева-Едрева, Ив. Цолов. – Съдържа: Научни съобщения: с. 139-206; Нашият опит: с. 207-243; Рецензии: с. 244-301; Реферати: с. 302-311; Документация: с. 312-342; Хроника: с. 343-346; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело: 1956-1957. – Именен показалец: с. 347-451.

Т. 7: 1958-1960. – София: Бълг. библиогр. институт, 1961 (София: Георги Димитров). – 378 с.

Съдържа материали от: **Д. Д. Иванов, Матко Ройнич, Веселин Трайков, Велчо Ковачев, Татяна Е. Киркова, Георги Боршук, Р. Русев, Т. Боров, Е. Сарафова, Е. Фурнаджиева, П. Кънчева-Едрева.** – Съдържа: Статии: с. 5-56; Научни съобщения: с. 57-68; Нашият опит: с. 69-87; Рецензии: с. 88-129; Реферати: с. 130-144; Документация: с. 145-180; Хроника: с. 181-183; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело за 1958-1960 г. – Именен показалец: с. 184-378.

Т. 8: 1961. – София: Бълг. библиогр. институт, 1962 (София: Георги Димитров). – 300 с.

Съдържа материали от: **Т. Боров, Велчо Ковачев, Тотяна Е. Киркова, Александър К. Бурмов, Татяна Дзюба-Мирчева, Ив. Цолов, Д. К. Бошнаков, Веселин Трайков, З. Петкова, Цветана Йончева.** – Съдържа: Статии: с. 5-64; Научни съобщения: с. 65-84; Нашият опит: с. 85-140; Рецензии: с. 141-162; Реферати: с. 163-201; Документация: с. 202-216; Хроника: с. 217-219; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело за 1961 г. – Именен показалец: с. 220-299.

Т. 9: 1962. – София: Бълг. библиогр. институт, 1963 (София: Георги Димитров). – 326 с.

Съдържа материали от: **Димитър Иванчев, Стефан Кънчев, Зорница Петкова, Стоян Шиклев, Т. Боров, Иван Богданов, П. И. Берков, Й. Данчева, М. Стоянов, М. Кайнарова, Ел. Георгиева, Ж. Ескенази, Цв. Йончева, Д. Икономова.** – Съдържа: Статии: с. 5-124; Научни съобщения: с. 125-170; Нашият опит: с. 171-191; Рецензии: с. 192-211; Реферати: с. 212-228; Документация: с. 229-239; Хроника: с. 240-242; Библиография на българската библиография, книгознание и библиотечно дело за 1962 г. – Именен показалец: с. 243-326.

¹²³ *Гр.*: **isos** – равен, еднакъв, подобен + **stasis** – състояние: **изостатично равновесие** – равновесно състояние на *земната кора* и *мантията*, при което земната кора като че плува в по-плътен и подкожен слой; при неговото нарушение поради *тектонични* процеси, възникване или потъване на големи ледникови щитове и други явления, се възстановява по пътя на спускане или издигане на отделни (обикновено големи) блокове на земната кора.

¹²⁴ **Боров, Т.** Библиотечна наука. – *Цит. съч.*, с. 304-320. – *Вж: бел. 24.*

¹²⁵ *Пак там*, с. 307.

¹²⁶ За **технологичните** въпроси на информационното моделиране, свързани с невронните модели, копиращи мисленето на човека – *вж:* Edward Vick Solutions – фирма за преводачески технологии, основана през 1991 г. от **Едуард Вик (Vick, Edward R., 1958-)** – роден в Канада, английски предприемач с любов към чуждите езици и култури, който създава фирмата за преводи във финансовата област в Германия.

Фондацията му спонсорира най-големите български литературни награди.

Срв: **Rudy, J. W.** The Neurobiology of Learning and Memory. – N. Y.: Oxford Univ. Press, 2013. – 400 p.

Shepherd, G. M. Foundations of the Neuron Doctrine : 25th Anniversary. – N. Y.: Oxford Univ. Press, 2015. – 384 p. <https://books.google.bg/books?hl=en&lr=&id=kJOFCgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=neuron+oxford+university+press&ots=un-gFAJ4c0&sig=kE1YxvbcKN36Rb0Cf_Fi6K34KpE&redir_esc=y#v=onepage&q=neuron%20oxford%20university%20press&f=false>.

¹²⁷ *Пак там*, с. 310.

¹²⁸ **Боров, Т.** Библиотечна наука. – *Цит. съч.*, с. 317.

¹²⁹ *Пак там*, с. 307.

¹³⁰ *Пак там*.

¹³¹ *Пак там*, с. 306.

¹³² *Пак там*, с. 316.

¹³³ *Нем.*: **Fach** – *букв.*: отрязък (от цялото): 1) **отрасъл, област** (от науката и изкуството), **специалност**; 2) **учебна дисциплина**...

Fach literatur – **специална литература.**

¹³⁴ *Пак там*, с. 308.

¹³⁵ *Пак там*.

¹³⁶ *Пак там*.

¹³⁷ *Пак там*, с. 316.

През 1886 в *цит. унив.* започва преподаването на новата научна дисциплина „библиотечна наука“ – „библиотекознание“ (*нем.*: Lehrstuhl Bibliothekshilfswissenschaft) **д-р Карл Дзяцко (Dziatzko, K. /1842-1903)** – първият редовен професор по тази дисциплина.

Първите институции на библиотечно-информационното образование са създадени в:

- САЩ (1876);

- Европа – Великобритания (1877).

¹³⁸ *Пак там*, с. 317.

¹³⁹ **Куманова, А.** Универсалната библиография от втора степен с международен обхват – ретроспективният многостепенен пътеводител по информационната среда на планетата : **Т. Боров.** – *Цит. съч.*, с. 30. – *Вж: бел. 23.*

¹⁴⁰ **Куманова, А.** **Професор Тоодор Боров** или сито за информацията (Към въпроса за националния пантеон

на Духа на България) / *Посв.: В чест на 140-год. на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ (1878-2018). Възпоменание на 25 год. от смъртта на ... Тодор Боров (1901-1993) и 55 год. от закриването на Българския библиографски институт „Елин Пелин“ (1941-1963).* // Библиотека. – 2018, N 6, с. 12-37 : с ил. (Репрод. от фотоархив. колекция на М. К. и А. К.: Странстващият пастир / **Борис Георгиев**; фотопортр. на **акад. Н. Михов** и **проф. Т. Боров**). – Библиогр.: 78 библиогр. ед. в 30 номер. бел. – *Рез. на англ. ез.*

¹⁴¹ **Bawden, David.** Introduction to information science / **David Bawden, Robinson Lyn.** – Chicago : Neal-Schuman Publish., 2013. – 384 p.

¹⁴² **Bopp, Richard E.** Reference and Information Services : An Introduction / **Richard E. Bopp, Linda C. Smith.** – Englewood, Colo : Libraries Unlimited, 2011. – 743 p.

¹⁴³ **Warner, Julian.** Human information retrieval. – Camb. (Mass.) : The MIT Press, 2010. – 200 p.

¹⁴⁴ **Gaskell, Philip.** A New Introduction to Bibliography. – New Castle, Delaware & Winchester : Oak Knoll Press & St. Paul's Bibliographies, 2009. – 462 p.

¹⁴⁵ **Konrad, Allan.** On inquiry : Human concept formation and construction of meaning through library and information science intermediation. Ph.D. dissertation. – University of California, Berkeley, 2007. // <<http://escholarship.org/uc/item/1s76b6hp>>. – 23.01.2020. – 853 p.

¹⁴⁶ **Lund, Niels Windfeld.** Document Theory. // *Annual Review of Information Science and Technology* (in USA). – 2009, N 43, p. 399-432.

¹⁴⁷ **Weidling, T.** Den äldsta arkivläran : **Jacob von Rammingens** båda läroböcker i registratur- och arkivskötsel från 1571, samt en monografi om arkiv från 1632 av **Baldassare Bonifacio** [The oldest archival science : *Jacob von Rammingen's* two manuals of registry and archival management from 1571, and a monography on archives from 1632 by *Baldassare Bonifacio*]. // *Scandinavian Journal of History* (in Swedish). – 38, 2013, N 2, p. 270-271. DOI:10.1080/03468755.2013.776405.

¹⁴⁸ Guidelines on the development of open educational resources policies / Corpor. author: UNESCO [51155], Commonwealth of Learning [680], UNESCO. Assistant Director-General for Education, 2018- (Giannini, Stefania) [writer of foreword] [680]; Person as author: **Miao, Fengchun** [author] [20], **Mishra, Sanjaya** [author] [5], **Orr, Dominic** [author] [3], **Janssen, Ben** [author] [1], **Kanwar, Asha** [writer of foreword] [7]. – [P.] : UNESCO, 2019. – 102 p. : ill. <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000371129>>

¹⁴⁹ *Духът* (реплика в прозив.):

Гете, И. В. [фон] *Фауст* : Трагедия / пер. **Б. Пастернака**. – *Цит. съч. – бел. 3.*

Срв. с прев. на В. Петров: „Ту насам – ту натам, / във неспирно сновене / аз почивка не вярм / и едно е за мене / всичко: люлка, ковчег, / смехове и въздишки, / и тъй век подир век / от рой жизнени нишки / върху стана на Времето, вечно бръмчачи, / аз на Бога тъка пъстроревейния плац.“ (вжс: по-горе – библиогр. запис).

¹⁵⁰ За линията в *общата библиография Ц. Ц. – Б. Десев* – вжс:

Куманова, А. Борис Десев. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата : Наблюдение на ценностите : Увод в онтологията на триединството „Информация – наука – школа“ : Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретиране на персонали в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието : [Т. *Топалова, Л. Георгиев, С. Ленкова, Е. Нерлих-Златева, Б. Десев, Т. Бончева, М. Василев, В. Младенова, С. Кралев, Т. Арабаджиева, Б. Паунов, Е. Георгиева*] / Науч. ред. **С. Денчев**; Обща ред. **Н. Василев**. – София, 2010, с. 50.

Юбилейно изд., посв. на 60-год. на Държ. библиотечна инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии, базирано от *единствените прижизнени биобиблиогр. на персоналиите*, направени от авт. в създадения от него стил на когнитолог. портретиране на учени и дейци на културата]. – *Вжс. бел. 152.*

За приносите на **Ц. Ц.** и **Б. Ангелов** в интерпретацията на интердисциплинарна – библиографоведска – постановка за диференциацията на учебните дисциплини в библиотечно-информационното образование във видянето на **Б. Десев** за архитектурничната идея за информационно-комуникативната сфера като диалектическо многомерно цяло – вжс:

Пак там, с. 49-50. – *Вжс. бел. 152.*

За линията на българските историци с приноси за *историята на библиотеките* и *историята на библиотечното дело* през ХХ в. – от 30-те години: **С. Аргиров, В. Класанов**, от 40-те години: **Т. Боров**, от 50-те – 70-те години: **Ц. Ц., Е. Кирова** (*срв. с чуждестранните специалисти: от германските – А. Хасел/Hassel, A./, Й. Форстгус/Vorstius, J./, Фр. Милкау/Milkau, F./* и др.; историците на 20-те – 40-те години: от полския историк на 40-те години **Ю. Грич /Grycz, J./** до *англо-американските специалисти* от 40-те – 70-те години – **Дж. Торнтън /Thornton, J./, У. Мънфорд /Munford, W. A./, Дж. Райт /Wright, J. E./, Дж. Шира /Shera, J. H./, Ел. Джонсън /Johnson, E. D./** и представителите на *руската (тогава: съветската) библиотековедска мисъл* от този период – **К. И. Абрамов, В. Е. Василченко, О. С. Чубарян** и др.) – вжс:

Пак там, с. 55-56, 110-111.

Срв. с тр. на предшествениците у нас: тр. на д-р Юлий Т. Дараков (1915 – ?) – библиотекар в читалище „Съгласие“ – Плевен (1945-). Завежда службата „Резервни фондове“ на НБКМ (1967 – ?):

Дараков, Ю. Практическо библиотечно ръководство. – София : ЦС на ОРПС, 1948. – 63 с.

¹⁵¹ За *методологично-практическата комплексна платформа на книгознанието в България: М. В.* – *срв. с наблюдаваната днес рефлексия в тази област, направила възможно съотнасянето й с битувашите планетарни трансформации на школи и световни центрове на книгознанието (А. Гергова); на идеята за научна историография*

на книговедската мисъл у нас служат последователите на линията **М. В. – А. Гергова – А. Хаджидочев: Р. Стефанов, П. Парижков, Л. Георгиев, Е. Павловска, М. Гуленова, М. Николова, Л. Цветкова, Л. Парижкова, В. Загоров** и др. – *вж:*

Пак там, с. 62, 116.

¹⁵² **Куманова, А. Борис Десев.** // *Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – Цит. съч.*, с. 48-53; 102-110 : с ил. – *Вж: бел. 150.*

За разбирането на **Б. Д.** за четворичния (*разсловаещ се*) корен на библиографската феноменология:

1) *общата библиография* (теория, история, организация, методика, практика);

2) *специалната библиография* (по обществени и хуманитарни науки; по естествени – природни и приложни – науки науки): източниковедският инструментарий на справочно-библиографската и информационната работа;

3) *справочно-библиографската и информационната работа* (методика на библиографията), за която е необходимо изучаването на: фондовете и каталозите на библиотеките (класификационни схеми, рубрикатори на предмети и пр., имащи библиографска основа, поради факта, че те *вторично-документално отразяват документалния поток*, третиран от много науки и подходи, съществена сред които е ролята на *книгознанието*;

4) *фондовете и каталозите на библиотеките* – *вж:*

Пак там, с. 49.

В пряка зависимост от посочения четворичен корен на библиографската феноменология **Б. Д.** вижда ефективността на *работата с читателя* – *вж:*

Пак там.

Като приемници на **Б. Д.** са отбелязани имената на **Г. Драганов, Д. Стойкова, Т. Янакиева, Н. Шуманова, Д. Правдомирова, Н. Костова** – *вж:*

Пак там, с. 52.

Десев, Б. Христоматия по българска обща библиография : [Ч. I-III :] Ч. I : До Освобождението : [За студентите от Държ. библи. инст. – София]. – София : Наука и изкуство, 1976. – 308 с. : фотопортр., факс. – *Посв.: На преподавателите и студентите ...*

Рец.: 1. **З. Петкова.** Учебник, полезен за всички. // *Библиотекар*, 1977, N 7/8, с. 88-90; 2. **Д. Иванчев.** Един добър справочник. // *Пак там*, 1977, N 11, с. 44-45; 3. **С. Иванов.** Ценен принос към историята на българската библиография. // *Пак там*, 1979, N 6, с. 43-44.

Вж и др. тр. на Б. Д.: Шиклев, С. Екслибрис (в България) [Изследване] / Ред. **П. Атанасов, Б. Десев, В. Трайков**; С предг. на **В. Трайков.** – София : Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий, 1971. – 160 с. : факсим., ил. **Десев, Б.** Един неизвестен библиографски преглед на българската книжнина от първата половина на миналия [XIX] век в сръбския периодичен печат [: Публ.; историогр. и историкокулт. изслед. на статията „Бугарско княжество”, поместена в нач. на 1838 г. в сръб. двуседм. период. изд. „Српска новина” (бр. 5; 6) / Погрешно посочен за авт.: сръб. публицист, преводач и издател **Антонийе Арновлиев Арно** (1808-1841), разкрит зад подписа: **А. А. А.**; Възстановен фактическият авт.: бълг. литератор **Атанас Стоянович Кипилowski** (1802-1870), представил осн. материал]. // *Изв. Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий* (София). – 15 (21), 1980, с. 787-811.

Десев, Б. Стилиян Чилигиров като библиограф. // *Изв. Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий* (София). – 13, (19), 1973, с. 525-554.

Десев, Б. Бележки върху книгата на **Маньо Стоянов** „Българската възрожденска книжнина” – Т. I. – С. : Наука и изкуство, 1957. – XIII, 664 с. // *Изв. Нар. библи. „В. Коларов”* за 1957-1958 г. (София). – 1959, с. 379-412.

Вж последвалия отклик: **Стоянов, М.** Няколко обяснения към „Бележките на **Б. Десев** върху „Българска възрожденска книжнина”, Т. I от **М. Стоянов.** // *Пак там*, 1959, с. 1-11; Прил.: отд. отпеч.

Срв.: **Десев, Б.** Отговор на една рецензия : *По повод рец. на: И. Михайлова.* // *Год. Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин”* (София). – 7, 1961, с. 98-102. [за кн. на авт.: „Справочно-библиографски издания”]. // *Изв. Нар. библи. „В. Коларов”* за 1960-1961 г. (София). – 2 (8), 1963, с. 447-453.

Срв. и: **Десев, Б.** [Рец. за кн.: **Богданов, И.** Речник на българските псевдоними. – София, 1961]. // *Пак там*, с. 488-492.

Вж и: **Десев, Б.** Един био-библиографски справочник [: Рец. за кн.: **Библиотечно-библиографски сборник** : Изд. по случай VI междунар. славистичен конгрес – Прага, 1968 / Соф. унив. „[Св.] Климент Охридски”. Фак. по славянска филология ; Ред. кол. **Г. Веселинов, К. Кувев, С. Стоилов.** – София, 1968. – 215 с.]. // *Изв. Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий* (София). – 11 (17), 1971, с. 407-415.

Десев, Б. Библиография на българската библиография. 1944-1969 [: Рец. за кн.: **Петкова, З.** Библиография на българската библиография. 1944-1969 / Нар. библи. „[Св. Св.] Кирил и Методий” (София), 1972]. // *Пак там*. 13 (19), с. 745-758.

Десев, Б. Няколко бележки за прецизността, последователността и пълнотата в едно издание [: Рец. за кн.: **Кайнарова, М.** Обща библиография : Учебник. – София, 1978]. // *Библиотекар*, 1979, N 5, с. 41-45.

Срв.: **Десев, Б.** Подготовка на библиотечни кадри с оглед на справочно-библиографската и информационната дейност на общообразователните библиотеки. // *Пак там*, 1977, N 6, с. 37-41.

Десев, Б. Форми и методи на работа с читателя в библиотеката. – София : Наука и изкуство, 1956. – 160 с.

Рец.: **Б. Паунов, Д. Сироманов.** // *Библиотекар*, 1957, N 3-4, с. 54-56.

Срв.: **Десев, Б.** Нагледна агитация в библиотеката : *Практ. ръководство* [за студентите от Държ. библи. инст. –

- София]. – 2. погр. и доп. изд. – София : Наука и изкуство, 1965. – 148 с. : ил.
 1. изд.: загл.: Практическо ръководство по нагледна агитация в библиотеката (С., 1955).
Десев, Б. И. Справочно-библиографски издания : Учебник за [студентите от] Държ. библиотеката (С., 1955). –
 София : Наука и изкуство, 1960. – 183 с.
Срв.: Кралев, С. Борис Десев (2 май 1910 г. – 20 май 1979 г.): 30 г. в служба на библиотеката. // *Библиотекар*,
 1979, N 6, с. 41-42. и др.
Шинкова, В. За *Борис Десев*. // *Пак там*, 1980, N 12, с. 35-37.
Драганов, Г. Българската обща библиография и нейният историк : 10 г. от смъртта на **Б. Десев**. // *Пак там*,
 1989, N 5, с. 39-40. и др.
Младенова, М. *Борис Десев*. // *Българска книга* : Енцикл. / Състав. **А. Гергова**. – София ; Москва, 2004, с. 144.
Вж. бел. 150.
¹⁵³ За **В. Младенова** като продължител на линията в библиотекознанието за областта на каталогизацията
 на библиотечните фондове в страната на **Д. Кършовска, Д. Ганчева-Божинова, Ц. Цветанов, Е. Кирова, Л.**
Албанска, Д. Икономова, А. Балтова (*срв.: оценките на М. Младенова*) – *вж.*:
Пак там, с. 68, 119-122. – *Вж. бел. 155.*
¹⁵⁴ *Пак там*. – *Вж. бел. 155.*
¹⁵⁵ **Куманова, А. Василка Младенова**. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 58-63; 114-
 117 : с ил. – *Вж. бел. 150.*
В. М. е посочена като следовница на **Д. Кършовска, Д. Ганчева-Божинова, Ц. Цветанов, Е. Кирова, Л.**
Албанска, Д. Икономова. Като приемници на **В. М.** са отбелязани **А. Балтова, М. Младенов**. – *Пак там*. – *Вж.*
бел. 150.
Младенова, В. Библиотечни фондове : Състав., комплектуване и организация на библиотечни фондове в
 общообраз. библиотеките : Учеб. за студентите от Държ. библиотеката (С., 1976). – 203 с. : с ил. – *Посв.*
на 25-годишния юбилей на Държ. библиотеката.
Рец.: 1. Р. Пейчева. Комплектуването и организацията на фондовете в светлината на съвременните
 изисквания. // *Библиотекар*, 1976, N 12, с. 35-37; **2. Ю. Н. Столяров.** Болгарский учебник „Библиотечные фонды”. //
Библиотекоевед. и библиогр. за рубежом (Москва), 1978, Вып. 68, с. 87-96.
Вж и: Младенова, В. Читателският каталог – основна задача на нашите библиотеки. // *Изв. Нар. библиотек.* [Св.
 Св.] Кирил и Методий (София). – 1, 1953, с. 129-136.
Младенова, В. Каталогите – средство за пропаганда на най-добрите книги в библиотеките. – София : Наука
 и изкуство, 1954. – 28 с.
Младенова, В. Зоотехника ; Ветеринария. // *Схема* за класификация на книгите в научните и по-големите
 библиотеки : Табл. с метод. упътвания и предм. указ. / Препеч. изд. / Нар. библиотеката. [Св. Св.] Кирил и Методий, Библиотеката
 Българ. акад. на науките ; Унив. библиотеката. [Св. Климент Охридски] ; **Б. Троянова** и др. – София, 1964, с. 401-405.
 1. изд. – 1958.
Срв.: В. помощ на читателя : Анот. планове за четене / Състав. **В. Младенова** и др. ; Под ред. на **Т.**
Топалова. – София : Наука и изкуство, 1956. – 164 с. – Други състав. : **Г. Младжов, Сл. Рахнев, Ан. Вълчева, А.**
Фархи, Ел. Цветанова-Крушева.
Рец.: 3. Петкова. // *Год. Българ. библиогр. инст. „Елин Пелин.”* – 6, 1959, с. 259-260.
Младенова, В. Георги Димитров. 1882-1949 : Библиогр. материали по случай 77 год. от рожд. и 10 год. от
 смъртта му / Държ. библиотеката. – София, 1959. – 24 с.
Младенова, В. Избори за народни съвети, съдии и съдебни заседатели : Метод. и библиогр. материали /
 Държ. библиотеката. – София, 1959. – 20 с.
 [Осми] 8 март – знаме на борби и победи : Библиогр. и метод. материали по случай 50-год. на Междунар.
 ден на жената / Нар. библиотеката. – София, 1960. – 32 с. – Други състав. : **Й.**
Първанова, П. Диомеджиева, В. Младенова.
¹⁵⁶ *Лат.:* convergentia – от convergo („приближавам се”).
Тук: съвпадение, сходство на признаци и свойства на независими един от друг предмети и явления
 (информационно моделиране чрез феномена на библиографския запис).
¹⁵⁷ **Младенова, М. Василка Младенова**. // *Българска книга* : Енцикл. / Състав. **А. Гергова**. – София ;
 Москва, 2004, с. 290.
¹⁵⁸ Осъществява се чрез фондовете и каталозите като системни интегрални информационни реалности.
¹⁵⁹ Ползвателят на информацията е в режим на естествен диалог с вторично-документалната система:
Д – БИ или **БИ – ПИ**, което кристализира от стройната концепция на **В. М.**, боравеща едновременно и системно
 с четири интегрални величини (документ – библиографско описание на този документ; фонд от документи
 – каталог от библиографски описания на документи) превръща разглежданата от нея материя в своеобразно
 разгръщане на принципно двоични фрактали (документ/документи – описание/описания; фонд/фондове –
 каталог/каталози), в които (фрактали) всяка единична информационна реалност (документ; фонд – описание;
 каталог) и множеството от *n* документи (фондове; каталози) проявяват една феноменология, характеризираща
 посредническата функция на библиографската информация (БИ) в системата „документ” (Д) – „потребител”
 („ползвател” на информация) (ПИ).

БИ е обрната едновременно и към първичния документ (Д), и към ползвателя на информацията: **Д – БИ – ПИ**.

Описван в недрата на информатиката, кибернетиката¹⁶⁰ и синергетиката¹⁶¹, в различни концепции и теории за информацията¹⁶², моделиранят от В. М. още през 1975 г. възглед за два типа на отношение към **БИ** (**Д – БИ** или **БИ – ПИ**) (от които зависи какъв смисъл се влага в определеното на предмета на **практическата библиографска дейност във факталната фондове – каталози**), ше намери теоретичен израз на синтез в библиографознанието към 1985 г. (**В. П. Леонов**)¹⁶³... – *вжс*:

Куманова, А. Василка Младенова. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 68-69; 120-123. – *Вжс: бел. 150.*

¹⁶⁰ *Вжс* тр. на: **Н. Винер** (Winer, N.), **Д. Пирс** (Pierce, D.), **Р. Фано** (Fano, R. M.), **К. Шенън** (Shannon, C.), **У. Р. Ешби** (Ashby, W. R.), **А. Н. Колмогоров** (Kolmogorov, A. N.).

¹⁶¹ *Вжс* тр. на: **Г. Хакен** (Haken, G.), **К. Николис** (Nicholis, K.), **И. Пригожин** (Prigogine, I.), **И. Стенгерс** (Stengers, I.), **Г. Г. Малиновски** (Malinovsky, G. G.).

¹⁶² *Срв.* с моделите на информационната наука от гледище на нейната структура, битущи:

(1) към средата на ХХ в. и по-късно – представа за информацията като мяра за нещо (**К. Шенън, Н. Винер**);

(2) от 1960-1970-те г. и по-късно – статус на информацията като общонаучна категория (**А. И. Берг, В. М. Глушков, А. П. Ершов, В. И. Сифоров** и др.);

(3) от 1970-1980-те г. и до днес: атрибутивна (информацията е свойство, отразяващо мисленето) и функционална (информацията е системна функция – отношение): концепции (**А. Д. Урсул, Д. И. Дубровски, В. В. Вержицки** и др.);

(4) от 1980-1990-те г. и до днес: функционално-кибернетична концепция (**Г. А. Югай, Л. Н. Серавин, Д. И. Дубровски** и др.);

(5) антропоцентристки възгледи (**Б. В. Бирюков, В. Н. Тростников, Ю. А. Шрейдер, А. В. Соколов** и др.);

(6) от 1990-те г. до днес: „информационно общество” – библио-инфо-семиосфера...

¹⁶³ **Леонов, В. П.** Библиографическа информация в структуре вторичной информации. // *Сов. библиогр.* (Москва), 1985, N 2, с. 61.

¹⁶⁴ В съответствие с общите процеси на диференциация на знанията Лесотехническият факултет към СУ през 1949 г. става самостоятелно висше учебно заведение, отделяйки се от СУ в Лесотехнически висш институт.

¹⁶⁵ За използването от **Т. А.** на *прогнозиращата и моделиращата функция на библиография на библиографията*, разкрити от **И. В. Гудовшчикова**; за приносите на **Т. А.** за: *диференцираното информационно обслужване на специалисти* (съвм. с **К. Калайджиева**); *развитието на универсалната ретроспективна препоръчителна библиография* (съвм. с **Г. Младжов, Д. Сиромахов, Т. Топалова**); *разработването на отрасловата препоръчителна библиография по селско стопанство; трасирането на препоръчителната библиография за деца и юноши* (съвм. с **Д. Сиромахов, Н. Тодорова**) – *вжс*:

Куманова, А. Тодорка Арабаджиева. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 76-81; 99; 137-139 : с ил. – *Вжс: бел. 150.*

На с. 81 са отбелязани имената на **А. Балтова, Г. Драганов, Д. Стойкова, Н. Костова, В. Грашкина, К. Върбанова-Денчева** като приемници на **Т. А.**; изтъкнати са и линии, отвежащи към **П. Митрани, Б. Паунов**.

Вжс: прил. биобиблиогр. на **Т. А.** в *наст. изд.*

Срв. с тр. на предшествениците в областта на **специалната библиография (библиография по естествени науки /природни и приложни/ – библиографията на стопанската и социалната книжнина** у нас: тр. на **Наталия Вячеславовна Буссе** (1921, Свищов – 2007, Москва):

Вълчева, А. Стопанска и социална книжнина в България : Библиогр. на бълг. кн. и статии от началото до днес. 1850-1945 / Израб. **Анелия Вълчева, Наталия В. Буссе.** – Свищов : ВУССН, 1948. – 952 с.

Вжс и: **Буссе, Н. В.** Формализмът в българската библиография и мерки за преодоляването му. // *Год. Бълг. библиогр. инст.*, т. 8 (1961), 1962, с. 5-18.

Вжс и: **Симон, К. Р.** История на библиографията в чужбина / Бълг. библиогр. инст. „Елин Пелин” ; Прев. **Н. [В.] Буссе.** – София, 1950. – 48 с. – (ББИ ЕП).

Брошурата е прев. на гл. I: „Осн. етапи в разв. иностр. общ. библиогр. ...” на учеб. пособие на авт.:

Симон, К. Р. Иностранная универсальная библиография : Справ. табл. – Москва : Всесоюз. кн. палата, 1940. – 70 с. : факс.

Срв.: [**Михов, Н. В.**] Успехите на естествознанието през XIX век (Исторически очерк и библиография). // *Начало, I*, 1908, кн. 3, с. 180-187, 237. – Подпис: *Д-р Никольсонъ.*

Препеч. с др. загл.: **Михов, Н. [В.]** Естествознанието през XIX век. // *Естествознание и география, IV*, 1919, кн. 1, с. 24-29.

Към същата статия: [**Михов, Н. В.**] Съвременно състояние на естествознанието (Г-ну Т. Т-ву в с. Саранли). // *Начало, I*, 1909, кн. 4, с. 320. – Подпис: *Д-р Никольсонъ.*

[**Михов, Н. В.**] Произходението на човека (Биолог. очерк). // *Начало, I*, 1909, кн. 4, с. 269-276. – Подпис: *Д-р Никольсонъ.*

Препеч.: **Михов, Н. В.** Произходът на човека от естествено-историческо гледище. // *Естествознание, II*,

1911, кн. 7, с. 411-425.

[**Михов, Н. В.**] Стогодишнината на *Чарлз Дарвин*. // *Начало*, I, 1909, кн. 5 и 6, с. 394-352. – Подпис: *Д-р Никольсонъ*.

Михов, Н. В. Книгопис на Списание на Българско икономическо дружество. // *Сп. Бълг. икон. д-во*, XIV, 1910, кн. 1 и 2, с. 132-136; кн. 3 и 4, с. 307-314; кн. 5, с. 394-402; 6, с. 494-498; кн. 7-8, с. 615-626; кн. 9-10, с. 757-771.

Михов, Н. В. Успехите на естествознанието през XIX век / Предг. **Методи Попов**; С библиогр. указ. – София: Хемус, [1920]. – 67 с.

Михов, Н. В. Произходът на човека от естествено-историческо гледище / С библиогр. указ. – София: Хемус, [1920]. – 43 с.

Михов, Н. В. Произходът на човека. *Чарлз Роберт Дарвин*. Успехите на естествознанието. Три беседи / С предг. от **Методи Попов**. – София: Нариздат, 1945. – 76 с.

Michoff, N. V. Contribution bibliographique a l'histoire économique et commerciale de la Bulgarie. // *Народостопански архив*, I, 1946, кн. 1-3, с. 189, 355, 488 [etc.].

Michoff, N. V. Contribution a l'histoire économique et commerciale de la Bulgarie. // *Народостопански архив*, I, 1946, кн. 1-3. Suppl.: II, 1947, кн. I, Suppl. [etc.].

Михов, Н. В. Проект-скица за бъдещата дейност на секция „Наука и изобретения“ при Камарата на народната култура. – София: М-во на информ. и изк., 1947. – 31 с.

Michoff, N. V. Contribution a l'histoire économique et commerciale de la Bulgarie. Supplément de la Revue d'Economie politique. – Svichtov: Ecole des Hautes études économiques et sociales, 1948. – 100 p.

Списание на Бълг. икономическо дружество. Показалец за първата десетгодишнина [1896-1906] / Стъкмили **Стефан Димитров, Н. В. Михов**. – София: печ. Бр. Прошекови, 1907. – 160 с.

¹⁶⁶ **Митрани, Пенка** Андреева. Развитие и насоки на стоматологичните научни изследвания в България, отразени в публикациите 1870-1970 година: Дис. ... д-р по медицина. – София, 1973. – 290 л.: с диагр. + Автореферат 35 с.: с диагр.

Прил.: Библиографски материали, използвани източници: Българска стоматологична книжнина 1870-1970. – 277 л.

Науч. рък. **Боян Боянов**. – Рец. **Динко Странски, Христо Петков**.

Защитена в Мед. акад., Стоматолог. факултет – София, Катедра по ортопедична стоматология. – Утв. от ВАК с протокол N v-1 / 1973.

¹⁶⁷ **Митрани, П.** Справочно-библиографска и информационна работа в библиотеката [Учебник за студентите от Държ. библиотеч. инст.]. – София: Наука и изкуство, 1982. – 235 с.

¹⁶⁸ **Митрани, П.** Справочно-библиографска и информационна работа в общообразователната библиотека и нарастващата автоматизация. // *Библиотекар*, 1976, N 12, с. 15-17. и др.

¹⁶⁹ **Митрани, П.** Библиографията с поглед към бъдещето. // *Пак там*, 1976, N 5, с. 11-14. и др.

¹⁷⁰ **Куманова, А.** [*Пенка Митрани*]. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 80-81; 139 : с ил. – *Вж:* *бел. 150*.

На с. 81 са отбелязани имената на **А. Балтова, Г. Драганов, Д. Стойкова, Н. Костова, В. Грашкина, К. Върбанова-Денчева** като приемници на **П. М.**

Срв.: [**Митрани, П.**] Медицина. // *Таблицы за десетична класификация* / Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий; Състав. **А. Лютова** и др. – София, 1985, с. 153-179.

¹⁷¹ **Куманова, А.** *Стефан Кралев*. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 70-75; 123-137 : с ил. – *Вж:* *бел. 150*.

На с. 74 са отбелязани имената на **Г. Драганов, Н. Шуманова, Д. Стойкова, Н. Костова** като приемници на **С. К.**

¹⁷² **Кралев, С.** По повод две статии [1. **Кр. Зотова**. Същност и методи на библиографията. // *Бълг. библиогр.* 1985, 1986, с. 19-46; 2. **Л. Атанасов, Г. Цанкова**. Сборника „Българска библиография“ и някои теоретични проблеми на библиографията, публикувани в сп. „Библиотекар“ и същността на библиографията. // *Библиотекар*, 1988, N 2, с. 37-40.

¹⁷³ **Костов, К.** Относно проблема за класификацията на библиографията / **К. Костов, С. Кралев** // *Пак там*, 1983, N 12, с. 3-9.

¹⁷⁴ **Кралев, С.** За библиографската терминология. // *Пак там*, 1979, N 5, с. 5-11.

¹⁷⁵ **Кралев, С.** По някои проблеми на библиографската дейност. // *Пак там*, 1978, N 4, с. 27-29.

¹⁷⁶ **Кралев, С.** Какви библиографски помагала са нужни на специалистите. // *Пак там*, 1980, N 11, с. 41-44.

¹⁷⁷ **Кралев, С.** Характер, състояние и проблеми на препоръчителната библиография на обществено-политическата литература. // *Пак там*, 1979, N 3, с. 14-19.

¹⁷⁸ **Кралев, С.** За библиотечната информационна дейност. // *Пак там*, 1985, N 9, с. 10-15.

¹⁷⁹ **Кралев, С.** Утвърждаването на библиотечната професия [За приноса на Държ. библи. инст. за изграждане на авторитета ѝ]. // *Пак там*, 1984, N 8, с. 2-5.

¹⁸⁰ Списание „Библиотекар“: Темат. показалец. 1953-1983 / Състав. **Н. Шуманова**; Ред. **С. Кралев**. – София : Нар. библи. Кирил и Методий, 1989. – 272 с.

Състав. не е отбелязана на кор. – Показалец на личните имена и на загл. на анон. рец. произведения.
Списание „Библиотека“: Темат. указ. 1984-2005 / Състав. **Н. Шуманова, А. Асенова**. – София: Нар. библ. Св. Св. Кирил и Методий, 2007. – 247 с.: с табл., диагр.

Състав. не са отбелязани на кор. – Съдържа и Списание „Библиотека“ 1984-2005 г.: Публикационен анализ / **Н. Шуманова**; 50 години списание Библиотека: Социолог. поглед / **К. Недкова, К. Папазова, М. Аргирова-Герасимова**. – Именен показалец.

Списание „Библиотека“: Темат. указ. 2006-2018 / Състав. и предг. **А. Иванова**. .. [и др.]; библиогр. ред. **А. Иванова**. – София: Нар. библ. Св. Св. Кирил и Методий, 2019. – 164 с.: с ил.

Други състав.: **Б. Първанова, В. Златева, Р. Николова**.

Състав. не са отбелязани на кор. – Съдържа и: Рубрики, поддържани от сп. „Библиотека“; Показалец на имена на лица; Предметен показалец на имена на лица; Показалец на заглавия на рецензирани книги; Тематичен показалец на сп. „Библиотека“.

¹⁸¹ **Куманова, А. Богомил Паунов**. // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 82-87; 140-144: с ил. – *Вж:* *бел. 150*.

Б. П. е посочен като следващ посоките на познанието, обозначени от **библиопсихологията** на **Н. А. Рубакин** и **библиосоциологията** на **М. Н. Куфаев**, които сами се намират в сложни връзки с други многообразни **социологически** в основата си **книговедски концепции**, развивани през втората половина на XX в. в Западна Европа и разпространяващи се през XXI в.: **Херберт Г. Гьопферт (Göpfert, H. G.)**, **Фридрих Краузе (Krause, Fr.)** – в Германия, **Джон Г. Симънс (Simmons, J. G.)** – във Великобритания, **Йосиф Баренбаум** – в Русия; **Робер Естивал (Estivals, R.)** – във Франция, **Кшишоф Мигон (Migoń, K.)** – в Полша... (*срв.: наст. рец.: разд. I. 5. 3*).

Като приемници на линията на **Б. П.** са отбелязани **Д. Стойкова, Е. Рушинова**...

Срв. и: С. Ефтимова (за *цит. авт.* – *вж:* *наст. изд.*) – *вж:*

Пак там, с. 84, 86. – *Вж:* *бел. 150*.

Учебната дисциплина „Работа с читателите“ днес в УниБИТ се води от **Е. Рушинова**. – *вж:*

Пак там, с. 143. – *Вж:* *бел. 150*.

Като комплекс от взаимозависимости на работата с читателя в библиотеката развиваният от **Б. П. (комплексен) подход към материята** с принадлежащите ѝ съвременни модерни вектори – **обслужване на читателите и библиотечен публичен рилейшънс** (*англ.*: public relations – PR – *букв.*: връзки с обществеността, обществени комуникации) е свързан с характерното **позиционирането на ЧИТАТЕЛЯ** в центъра на цялата **библиотечно-информационна социоконмуникативна дейност**.

Центрирането на читателя чрез системното цяло на формулата „книга – читател (читател – книга)“ е изходно за развивания подход на **свързване между библиотечните (библиоковедските), библиографските (библиографоведските) и книговедските аспекти на информационното моделиране в работата с читателите**...

... **Инструментът на това интердисциплинарно свързване (библиотечнознание – библиографознание – книгознание) е психологията**, намираща се точно „по средата“ между **естествените, обществените, хуманитарните науки**, а чрез последните три (естествените, обществените, хуманитарните науки) – специфично чрез всеки вид (на науката) – и **техниката (техническите науки)**, представляваща механизъмът за извеждане на хиперсистемни връзки между областите на познание на човека, изхождайки от третирането на **човешката личност**...

(*срв.: наст. рец.: разд. I. 5. 3*) – *вж:*

Пак там, с. 86. – *Вж:* *бел. 150*.

¹⁸² **Паунов, Б.** Ръководството на четенето – същност на работата на общообразователните библиотеки. //

Библиотекар, 1981, N 1, с. 13-15.

¹⁸³ **Библиоковедът и социологът Антон Митичев** (1933-1998), завършил *икономика и статистика*, специализирал в Мюнхен (1968 – Баварска държавна библиотека /The Bavarian State Library (Bayerische Staatsbibliothek, München): **изучаване на читателските интереси**) и в Париж (1977 – Френската национална библиотека /Bibliothèque nationale de France, Paris/: **социология на масовите комуникации**), доктор на философските науки (1984), работил като методист в „Методичния отдел“ на НБКМ, ръководител на секция в Научноизследователския институт за телевизия и радио, в Националния научноинформационен център за култура към Комитета за култура, наблюдател социолог в Българската национална телевизия, хоноруван преподавател в някои специалности в СУ (журналистика, педагогика) и в ДБИ (**масови комуникации**); ръководи и участва в изследвания на четенето и библиотеките, масовите комуникации, радио- и телевизионното въздействие върху аудиторията; автор на методики на социологическите изследвания, през 60-те години на XX в. организира и провежда със свои колеги от „Методическия отдел“ на НБКМ първите изследвания на читателските интереси и ролята на библиотеките (в съвт. с **Георги Чардаклийски и Здравко Дафинов**): „*Методика на проучване на читателските интереси*“ (1970).

¹⁸⁴ **Какво трябва да знае всеки читател**: (Помогало) / Нар. библ. [Св. Св.] Кирил и Методий; Състав. **Б. Паунов, С. Рахнев**; Ред. **А. Вълчева**. – София, 1965. – 75 с.

Изд. е състав. по кн. на **И. К. Кирпичева (Kirpiceva, I. K.)**, „Что надо знать каждому читателю“ (Ленинград, 1960).

Паунов, Б. Воденето на записки за прочетеното. // *Библиотекар*, 1975, N 7-8, с. 32-38.

Паунов, Б. Методи на самостоятелната работа с книгата. // *Пак там*, 1976, N 7-8, с. 40-44.

¹⁸⁵ **Паунов, Б.** Формирането на читатели с висока култура на четене – основна библиотечна задача. // *Пак там*, 1973, N 7-8, с. 49-52.

- ¹⁸⁶ Паунов, Б. Как да работим с литературата. // *Полит. просвета*, 1973, N 9, с. 109-115.
- Паунов, Б. Как да издирваме литература по тема. // *Пак там*, 1973, N 11, с. 106-111.
- ¹⁸⁷ Паунов, Б. Читателите и ползуването на аудиовизуалните материали. // *Пак там*, 1985, N 1, с. 7-12.
- ¹⁸⁸ Паунов, Б. Библиотекарят и неговата подготовка за работата по естетическото възпитание на читателите. // *Библиотекар*, 1977, N 6, с. 45-48.
- ¹⁸⁹ Паунов, Б. За връзките на библиотекознанието и библиотечната практика със социологията, психологията и педагогиката. // *Пак там*, 1980, N 9, с. 9-13.
- ¹⁹⁰ Паунов, Б. Основи на работата с читателите в общообразователните библиотеки : Учебник за студентите от Държ. библ. инст. – София : Наука и изкуство, 1976. – 172 с.
- Вж и рец. за тр.:*
- Рахнев, С. Сполука за автора и надеждно помагало за студентите. // *Библиотекар*, 1976, N 12, с. 32-35.
- Кирова, Е. Навременно и полезно издание за студентите от Д[ърж.] Б[ибл.] И[нст.]. // *Пак там*, 1978, N 2, с. 45-47.
- ¹⁹¹ Танев, С. А. и др. Аудиовизуалните средства в работата на библиотеците : Учебник за студентите от Държ. библ. инст.] / С. А. Танев, Б. Паунов. – София : Наука и изкуство, 1985. – 96 с.
- ¹⁹² Драганов, Г. Списание „Библиотекар“ и проблемите на библиографията през седемдесетте години. // *Библиотекар*, 1982, N 7, с. 38-42.
- ¹⁹³ Драганов, Г. За една йерархична система на библиографската информация. // *Библиотекар*, 1983, N 7, с. 43-48.
- Драганов, Г. И все пак специална [библиография – термин] или ... // *Пак там*, 1983, N 2, с. 21-24.
- Драганов, Г. Проблемите на библиографията [на страниците на сп. „Библиотекар“]. // *Пак там*, 1984, N 1, с. 17-21.
- Драганов, Г. Система от ретроспективни библиографски указатели по история на България. // *Пак там*, 1984, N 10, с. 32-36.
- Драганов, Г. Българската обща библиография и нейният историк : 10 г. от смъртта на Б. Десев. – *Цит. съч. – вж: бел. 152.*
- Драганов, Г. Ретроспективната библиография и проблемът на стареене на литературата. // *Пак там*, 1991, N 7/8, с. 15-19.
- ¹⁹⁴ Драганов, Г. Специалната библиография от идеологизация към обективизъм : 140 г. бълг. библиогр. // *Българска книга*, I, 1992, N 10, с. 52-55.
- ¹⁹⁵ Драганов, Г. Доводи за една отраслова информационна система по философия. // *Филос. мисъл*, 1986, N 2, с. 75-80.
- ¹⁹⁶ Драганов, Г. Библиографията в системата на природонаучното познание. // *Библиотекар*, 1985, N 12, с. 2-7.
- ¹⁹⁷ Куманова, А. [Ганчо Драганов]. // Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 52, 74, 81, 104, 106, 116, 134, 154 : с ил. – *Вж: бел. 150.*
- На с. 52 е отбелязано името на Г. Д. като приемник на Б. Десев; на с. 74 – на С. Кралев; на с. 81 – на Т. Арабаджиева.
- На с. 52 са отбелязани имената на Г. Д., Д. Стойкова, Т. Янакиева, Н. Шуманова, Д. Правдомирова, Н. Костова като приемници на Б. Десев.
- На с. 74 са отбелязани имената на Г. Д., Н. Шуманова, Д. Стойкова, Н. Костова като приемници на С. Кралев.
- На с. 81 са отбелязани имената на Г. Д., А. Балтова, Д. Стойкова, Н. Костова, В. Грашкина, К. Върбанова-Денчева като приемници на Т. Арабаджиева.
- ¹⁹⁸ Основоположник на културологичното мислене и постановката на проблемите на хуманитарните науки и хуманитарното знание и, в частност, на културологичното мислене на историята в България е П. М. Бицилли. Негови последователи са Христо Гандев, Вирджиния Паскалева, Иван Дуйчев, Горан Толоров и др.
- Вж: Бирман, М. А. П. М. Бицилли (1879-1953). Жизнь и творчество. – Москва : Водолей, 2018. – 444 с. : с фотогр., рис., факсим., статист. табл. – Указател имен.*
- Рец.: А. Куманова. Записка в олгтара (Уникален първи обобщаващ монографичен труд за уникалния [П. М.] Бицилли – дело на уникалния [М. А.] Бирман) / А. Куманова, М. Куманов. // Библиотека, 2019, N 5, с. 99-113. – Библиогр. – Рец. на англ. ез.*
- ¹⁹⁹ Класанов, В. Кратка история на библиотеците / С уводни думи от Ст. Аргиров и предг. от авт. [В. Класанов]. – Шумен (печ. П. Пенев), 1937. – VIII, 80 с. – *Вж: бел. 150.*
- ²⁰⁰ Боров, Т. От библиотекаря на Шницвег до съвременния библиотекар. – *Цит. съч. – Вж: бел. 108.*
- ²⁰¹ Цветанов, Ц. Общо библиотекознание / Ц. Цветанов, Е. Кирова. – София : Наука и изкуство, 1956. – 199 с. – (Държ. библ. инст.)
- Вж и: Кирова, Е. История на библиотеците : [Учебник за студентите от Соф. унив. „[Св.] Климент Охридски“] / [Ред. М. Стоянов]. – София : Наука и изкуство, 1975. – 236 с. – [Библиогр.: 125 загл.]*
- Рец.: Т. Бончева. Нов принос към историята на библиотеците и библиотечното дело. // Библиотекар, 1976, N 7/8, с. 83-85.*
- ²⁰² Hassel, A. Geschichte der Bibliotheken. – Göttingen, 1925.

- ²⁰³ **Vorstius**, J. Grundzugen der Bibliotheksgeschichte. – 4. erw. Aufl. – Lpz., 1948. – 1. Aufl.: Lpz., 1935.
- ²⁰⁴ **Milkau**, F. Geschichte der Bibliotheken im alten Orients. – Lpz., 1935.
- Milkau**, F. Geschichte der Göttinger Universitätsbibliothek. – Göttingen, 1937.
- ²⁰⁵ **Grycz**, J. Historia bibliotek w zarysie. – W-wa, 1949.
- ²⁰⁶ **Thornton**, J. The chronology of librarianship. – L., 1941.
- Thornton**, J. A mirror for librarians : Selected readings in the history of librarianship. – L., 1948.
- ²⁰⁷ **Munford**, W. A. Penny rate. Aspects of British Public Library. History 1850-1950. – L., 1951.
- ²⁰⁸ **Wright**, J. E. The special library and information service : Handbook of special librarianship and information work. – L., 1962.
- ²⁰⁹ **Shera**, J. H. Foundation of librarianship. – L., 1970.
- ²¹⁰ **Johnson**, E. D. A history of libraries in the western world. – 2. ed. – N. Y. etc., 1970.
- Johnson**, E. D. Communication : An introduction to the history of writing, printing, books and libraries. – 4th ed. – Metuchen ; N. Y., 1973.
- ²¹¹ **Абрамов**, К. И. История библиотечного дела в СССР до 1917 года : Учебник для студентов библиотечного факультета. – М., 1959.
- Абрамов**, К. И. История библиотечного дела в СССР : Учебник для библиотечного факультета. – 2. изд. перераб. и доп. – Москва, 1970. – 3. изд., перераб. и доп. – Москва, 1980.
- Срв.: ново изд.: Абрамов*, К. И. История библиотечного дела в России : В 2-х ч. – Москва, 2000-2001.
- Абрамов**, К. И. Городские публичные библиотеки России. История становления (1830-ых – начало 1860-ых гг.). – Москва, 2001. и др.
- ²¹² Материалы к истории библиотечного дела в СССР (1917-1959 гг.) / Состав. **Л. А. Соловьева**, **М. Л. Хейфец**. – Ленинград, 1960.
- ²¹³ **Чубарьян**, О. С. Общее библиотековедение : Итоги развития и проблемы : [Моногр.]. – Москва, 1973.
- Чубарьян**, О. С. Общее библиотековедение : Учебник для библиотечного факультета, института культуры, педагогического института и университета. – 3. изд., перераб. и доп. – Москва, 1976. – 1. изд.: Москва, 1960. – 2. перераб. и доп. изд.: Москва, 1968. и др.
- ²¹⁴ National libraries : Their problems and prospects : Symp. on Nat. libr. in Europe – Vienna, 8-27 September 1958. – P., 1960.
- Foskett**, D. J. Science, humanism, and libraries. – N. Y., 1964.
- Wasserman**, P. The special library : Past, present and future. // *Library journal*, 1964, N 4, p. 797.
- Licklider**, J. C. R. Libraries of the future. – Camb. (Mass.), 1965.
- Schera**, J. H. The library as an agency of social communication. // *Journal of documentation*, 1965, N 4, p. 241-243.
- Research methods in library science : A bibliogr. guide with topica outlines. – L., 1971.
- Lexikon des Bibliothekswesens ABC-XYZ : Bd 1-2 / Hrsg. von **H. Kunne** und **G. Rückl** ; Unter Mitarb. von **H. Riedel** und **M. Wille**. – 2., neubearb. Aufl. – Lpz., 1974-1975.
- Line**, M. B. The British library lending division. // *British librarianship today*. – London, 1977, p. 86-108.
- Vickers**, S. C. J. Guidelines for national planning for the availability of publications / **S. C. J. Vickers**, **M. B. Line**. – Wetherby, 1983.
- Shuman**, B. A. The library of the future : Alternative scenarios for the information profession. – Englewood, 1989.
- Usherwood**, B. The public library as a public knowledge. – L., 1989.
- Libraries and the future : Essays on the library in the twenty-first century / Ed. by **F. W. Lancaster**. – N. Y. ; L., 1993.
- Oldroyd**, R. E. Paraprofessional. // *International encyclopedia of information and library science*. – 2nd ed. – L. ; N. Y., 2003. etc.
- ²¹⁵ **Тюлина**, Н. И. Некоторые вопросы развития библиотек американских университетов и колледжей. // *Библиотековедение и библиогр. за рубежом*, 1962, Вып. 10, с. 133-155.
- Тюлина**, Н. И. Национальная библиотека : Опыт типологического анализа / Науч. ред. **Н. С. Карташов**. – Москва, 198.
- Горбачевский**, Б. Люди, книги, библиотеки. – Москва, 1963.
- Гудовщикова**, И. В. В библиотеках Западной Европы : Введение [По личным впечатлениям]. // *Библиотековедение и библиогр. за рубежом*, 1963, Вып. 11, с. 109-114.
- Гудовщикова**, И. В. В библиотеках Западной Европы : Специальные библиотеки [По личным впечатлениям]. // *Там же*, с. 127-140.
- Карташов**, Н. С. К вопросу о сущности и функциях научной библиотеки. // *Библиотеки СССР* (Москва), 1968, N 39, с. 3-19.
- Кондаков**, И. П. Библиотека имени В. И. Ленина – национальная библиотека СССР в системе библиотек страны. // *Тр. Гос. библиотечного института им. В. И. Ленина*, Москва, 1968, Т. 10, с. 3-23.
- Фруммин**, И. М. Организация работы советской библиотеки. – Москва, 1969.
- Национальные библиотеки мира** : Справочник / Гос. библиотечный институт им. В. И. Ленина, Всесоюз. гос. библиотечный институт. – Москва, 1972.
- Черняк**, А. Я. О теоретических основах истории библиотечного дела. // *Библиотеки СССР*. – Москва, 1972.
- Скворцов**, В. В. Указатель литературы по методам научного исследования библиотековедения США. //

Информ. о библ. деле и библиогр. за рубежом (Москва), 1974, N 4, с. 25-29.

Сикорский, Н. М. Книга. Читатель. Библиотека. – Москва, 1979.

Столяров, Ю. Н. Библиотека : Структурно-функциональный подход. – Москва, 1981.

Карташов, Н. С. Типология библиотек (постановка проблемы и подход к ее решению). // *Сов. библиотекведение*, 1985, N 4, с. 17-31.

Срв.: Младенова, М. Предговор. // *История на библиотеките в България от Средновековието до средата на 40-те години на XX век* : Сб. статии / Състав., предг. **М. Младенова** ; Ред. **И. Янкова**. – София, 2003, с. 7-19.

²¹⁶ **Леонов, В. П.** Библиотечно-библиографические процессы в системе научных коммуникаций : [Моногр.]. – СПб., 1995.

Леонов, В. П. Судьба библиотеки в России : Роман-исслед. – СПб., 2000.

Леонов, В. П. Пространство библиотеки : Библиотечная симфония : [Моногр.]. – Москва, 2003.

Леонов, В. П. Библиография как профессия : [Коллизия библиотечной библиогр. и техносферы : Моногр.]. – Москва, 2005. и др.

²¹⁷ **Куманова, А. Теменушка Бончева.** // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 31, 52-57; 110-113 : с ил. – *Вжс: бел.* 150.

Именно описаната всеобхватна **семиосферична методология – националнозначима с ориентация към международните програми на ЮНЕСКО и ИФЛА за културно-информационно сътрудничество на библиотеките**, вградена в основите на съвременния изграждащ се свят, – развиват паралелно българските архитекти и теоретици на библиотечното дело (библиотекознанието) през втората половина на XX в. (**К. Калайджиева, М. Кадънкова-Радославова** и др.)²¹⁸, критично преосмисляна и обогатявана в наши дни (**К. Калайджиева, Ал. Димчев** и др.)²¹⁹, е защитавана от **Т. Б.**²²⁰.

Очевидно е, че през **история на библиотечното образование в България**, към която пристъпва **Т. Б.**²²¹, преминава магистралната линия на **источниковедската методология на история на библиотеките и история на библиотечното дело – кардинален историографски науковедски интердисциплинарен проблем на информационно-комуникативните дисциплини за преодоляване на наративния план за генезиса на инфосферата и кристализацията на ноосферичен синтез.** – *вжс:*

Пак там, с. 56.

Защитаваната от **Т. Б. семиосферична методология на библиотекознанието** – национално значима с ориентация към международните програми на ЮНЕСКО и ИФЛА за културно-информационно сътрудничество на библиотеките, вградена в основите на съвременния изграждащ се свят *срв.:* развиваните паралелно от чуждестранните специалисти (в руската школа: **В. П. Леонов**²²²; англо-американската мисъл: **Д. Фоскет /Foskett, D./**²²³, **Дж. Ликлидер /Licklider, J. C. R./**²²⁴, **Б. Ушърууд /Usherwood, B./**²²⁵ от 60-те – 80-те години) от българските архитекти и теоретици на библиотечното дело (библиотекознанието) през втората половина на XX в. – **К. Калайджиева, М. Кадънкова-Радославова** и др., критично преосмисляна и обогатявана в наши дни от **А. Димчев** – *вжс:*

Пак там, с. 56, 113.

²¹⁸ **Калайджиева, К.** За мястото, ролята и задачите на националната библиотека. // *Изв. Нар. библ.* [Св. Св.] Кирил и Методий и на библ. на Соф. унив. [Св.] Климент Охридски (София), 1965, Т. IV (X), с. 13-41.

Калайджиева, К. Проблеми современной национальной библиотеки в области обслуживания науки и техники. // *Библиотекведение и библиогр. за рубежом*, 1969, Вып. 28, с. 3-22.

Kalajdzieva, K. U[niversal] A[vailability of] P[ublications] and its relevance to national libraries from the viewpoint of a small country. // *IFLA journal*, 1978, N 2, с. 140-145.

Кадънкова-Радославова, М. Към въпроса за класификацията на специалните библиотеки. // *Изв. Центр. библ. на БАН* (София), 1973, с. 35-50. и др.

²¹⁹ **Калайджиева, К.** Библиотечно-информационна система : Има ли почва у нас?. // *Живот сред книгите* : Юбил. сб. в чест на 85-год. на ... *Ел. Саваова* ; Състав. **Н. Костова** ; Ред. кол. **Д. Александрова** и др. – София, 2004, с. 167-186. и др.

Срв.: **Димчев, А.** Сериозна международна проява на българската библиотечна общност : Конф. „София’2004 – Библиотеки, глобализация, коопериране”. // *Библиотека*, 2004, N 6, с. 31-33. и др.

²²⁰ **Бончева, Т.** Социалистическото библиотекознание в съвременните условия. // *Пак там*, 1980, N 7, с. 12-14.

²²¹ **Бончева, Т.** История и развитие на библиотечното образование в България. // *Пак там*, 1976, N 12, с. 5-10. и др.

²²² **Леонов, В. [П.]** Книгата като космически субект : Постановка на проблема. – *Цит. съч.* – *Вжс: бел.* 63.

Вжс: **Денчев, С.** Путешествие в мир книги, или Онтология гуманитарного познания [: Рец. на кн.: **Леонов, В. П.** *Besame mucho* : Путешествие в мир книги, библиография и библиофильства / Науч. совет РАН „История мировой культуры” ; Библ. РАН. – Москва, 2008. – 268 с.] / **С. Денчев, А. Куманова.** // *Библиография* (Москва), 2009, N 2, с. 118-122.

²²³ **Foskett, D. J.** Science, humanism, and libraries. – *Cit. op.* – *Вжс: бел.* 214.

²²⁴ **Licklider, J. C. R.** Libraries of the future. – *Cit. op.* – *Вжс: бел.* 214.

²²⁵ **Usherwood, B.** The public library as a public knowledge. – *Cit. op.* – *Вжс: бел.* 214.

²²⁶ *Днес* действащите преподаватели от катедра „Библиотекознание и библиография”, както и тези, които са преминали от тази в други катедри на УниБИТ, в *наст.* ескиз не са изброени (*за тях вжс:* персонални биобиогр. в

в корпуса на наст. изд.)...

²²⁷ **Алманах** (от арабски: *المنهاج*, *ал-манах*, „календар“ – англ.: *almanac*) излиза **периодично на една или няколко години или неперидично** и може да се публикува по **определен повод с библиографски сведения за лица и тяхната дейност в дадена специалност, професия, област, сфера.**

За образцови у нас може да бъдат смятани редактираните от *цит. по-горе* библиограф **Искра Михайлова (1921-1998) библиогр. указатели:**

„*Библиография на изданията на Софийския университет „[Св.] Климент Охридски“ за 1956-1965*” (1969). – *Продълж.*: за 1966-1970 (1971), за 1971-1975 (1979)...

... За алманаси се смятат и **сборници с разнообразни в жанрово отношение произведения от различни автори, обединени по тематичен, географски, хронологичен или друг признак.**

Прецедент в световната издателска практика представлява **разрешеният на Александър Сергеевич Пушкин (1799-1837) като алманах „Съвременник“** (рус.: „*Современник*“), който той успява да превърне в **уникално универсално ПЕРИОДИЧНО ИЗДАНИЕ – СПИСАНИЕ, което става МОДЕЛ на КОНТЕНТА на феномена на ЕВРОПЕЙСКОТО СПИСАНИЕ от XIX в. до днес.**

Срв.: **Куманова, А.** Пушкинският журнал „Современник“ : К вопросу о *А. С. Пушкине* – журналисте и критике / *К 205-лет. со дня рожд. А. С. Пушкина ; Поев. памяти ... В. И. Каминского ; Слово библиогр. пушкинианы Болгарии / Ц. Стайкова ; Худож. Д. Ефимов ; Граф. дизайн-ред. Ц. Найденова.* – Шумен : Аксиос, 2004. – 60 с., 1 л. : портр. – Библиогр.: 27 ном. назв. – Именен показалец.

²²⁸ *Tabula gratulatorum [XV]* : Систематизиран хронолог.-азб. библиогр. списък на публ. на чл. на Студентското науч. о-во на унив., осъществени под науч. рък. или рец. на ... **А. Куманова** и под науч. ред. на ... **Н. Василев** : 2005-2019 (NN 1-3006) / [Състав. **А. Куманова** ... [и др.]; Библиогр. ред. **М. Максимова**; *Поев. се на С. Денчев*]. // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технологии (София).* – Т. 15, 2020, с. 7-226 : 3006 ном. назв. – Други състав.: **Н. Василев, И. Камбурова, М. Матова.** – Именен показалец.

²²⁹ **Георгиева, Е.** Русский язык : Пособие для студентов I-II курсов / Софийский Гос. библи. инст. – София : Наука и изкуство, 1976. – 276 с. – Словарь : с. 200-202.

Рец.: **А. Вълчева.** Един оригинален учебник на ДБИ. // *Библиотекар*, 1976, N 12, с. 37-39.

Срв.: **Куманова, А. Екатерина Георгиева.** // *Куманова, А.* Апостоли на инфосферата. – *Цит. съч.*, с. 89-91; 144-145 : с ил. – *Вж.* *бел. 150.*

²³⁰ **Куманова, А.** *Методология на информационната решетка (сито – Т. Боров; ретикула – А. Любичев; ризома – Ж. Делъоз, Ф. Гуатари; фрейм – М. Мински; стълба – У. Еко) ...* – *Цит. съч.* – *Вж.* *бел. 22.*

²³¹ **Куманова, А.** Апостоли на инфосферата : Наблюдение на ценностите : Увод в онтологията на триединството „Информ. – наука – школа“ : Учебник за студенти по когнитолог. биобиблиогр. портретирани на персоналии в дисциплините от информ.-комуникативния цикъл на знанието : [Т. **Топалова, Л. Георгиев, С. Ленкова, Е. [Нерлих-]Златева, Б. Десев, Т. Бончева, М. Василев, В. Младенова, С. Кралев, Т. Арабаджиева, Б. Паунов, Е. Георгиева**] / Науч. ред. **С. Денчев**; Обща ред. **Н. Василев**; Експертна ред. **В. Велев**; Терминолог. ред. **Н. Казански**; Справ.-информ. ред. **Д. Ралева**; Библиогр. ред. **М. Максимова**; Граф. ред. **Б. Апостолова**; Худож. ред. **С. Янев**; Техн. ред. **В. Стефанова**; Рец. **М. Младенова** ... [и др.]. – София : За буквите – О писменехъ, 2010. – 314 с. : с портр. – (Факлоносии ; I)

Други рец.: **И. Попов, Д. Паргов, И. Петева, И. Павлова.**

Юбил. изд., поев. на 60-год. на Държ. библи. инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии[, базирано от *еднствените прижизнени биобиблиогр. на персоналиите, направени от авт. в създадения от него стил на когнитолог. портретирани на учени и дейци на културата*].

База на ел. б-ка UNIVERSALICA.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org/2009/03/08/open-da>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.sno.unibit.bg>>.

Публ. и във вид на ел. кн. в изд. „За буквите – О писменехъ“ (2011): <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>>.

Етигр.: „*Явното, знайното / всеки ден бива, / тука най-тайното / нам се открива: / своя Божествен мост / в тоз рядък час / Вечната Женственост / спуска към нас.*” – **Й. В. фон Гьоте** / Прев. **В. Петров.**

Съдържа:

1) (с. 21-25:) **Денчев, С.** Информация. Наука. Школа : Триединство (Вместо предговор от науч. ред.);

2) (с. 181-183:) **Василев, Н.** Теоретичният монумент „Информация – наука – школа“ (Послеслов на ред. на изд.);

3) (с. 30-35; 97-101:) **Т. Топалова**;

4) (с. 36-39; 101:) **Л. Георгиев**;

5) (с. 41-42; 101:) **С. Ленкова**;

6) (с. 44-47; 101-102:) **Е. [Нерлих-]Златева**;

7) (с. 48-53; 102-110:) **Б. Десев**;

8) (с. 54-57; 110-114:) **Т. Бончева**;

9) (с. 58-63; 114-117:) **М. Василев**;

10) (с. 64-69; 117-123:) **В. Младенова**;

- 11) (с. 70-75; 123-137): **С. Кралев**;
 12) (с. 76-81; 137-139): **Т. Арабаджиева**;
 13) (с. 82-87; 140-144): **Б. Паунов**;
 14) (с. 88-91; 144-149): **Е. Георгиева**;
 15) (с. 185-186): **Младенова, М.** За изпълнението на книгата (Епилог).

На с. 4: Консулт. на изд.: **П. Караангов, З. Петкова, К. Зотова, З. Нонева, Ц. Стайкова, Р. Симеонова, Д. Правдомирова, Д. Стойкова, Н. Костова, Е. Русинова, Т. Дерменджиева, Ю. Савова, П. Дюгмеджиева, Д. Димитров, Ф. Майнхард, Л. Ахчийска, М. Гаврилова, С. Филипова, С. Илиева, Е. Грошева, Е. Недева, Н. Вълчева, П. Калудина, Д. Вакарелова.**

Съдържа и препеч. на публ.:

1) (с. 187-233): **Tabula gratulatorum [V]** : Систематизиран хронолог.-азб. библиогр. списък на публ. на членовете на Студентското науч. о-во на унив. : 2005-2009 (NN 1-419) / [Състав. **А. Куманова, Д. Рагъова** ; **Библиогр. ред. М. Максимова**]. // *Тр. на Студентското науч. о-во при СВУБИТ (София)*, Т. V, 2010, с. 7-56. – 419 ном. назв. – *Без подtit.*

2) (с. 235-296): **Информация** : Точно – кратко – изчерпателно определение. // *Тр. на Студентското науч. о-во при СВУБИТ (София)*, Т. I, 2008, с. 489-496; **Личност** : Точно – кратко – изчерпателно определение. // *Пак там*, Т. IV, 2009, с. 457-478; **Ценност** : Точно – кратко – изчерпателно определение. // *Пак там*, Т. V, 2010, с. 735-754; **Свобода** : Точно – кратко – изчерпателно определение. // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 535-545.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org/2009/03/08/open-da>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.sno.unibit.bg>>.

Публ. и във вид на ел. кн. в изд. „За буквите – О писменехъ“ (2010): <<http://www.sno.unibit.bg>>.

Библиогр. информ.: **1. Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.** // <<https://www.nationalnlibrary.bg>>. – 15.02.2012. – 1 с.; **2. Библиография** : Дати и събития в биогр. на проф. д.к. н. Стоян Денчев. // *Cogito*[] ergo sum : Проф. Стоян Денчев на 60 : Юбил. сб. / Състав. Д. Иванов, Н. Костова ; Ред. Д. Иванов. – София, 2013, с. 224; **3-4. Учебникът** на УниБИТ „Апостоли на инфосферата“ – справочно-енциклопедично издание / И. Сотиров и др. (N 991). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ (София)*, Т. X, 2015, с. 266 ; 289 ; 312. – Други авт.: М. Василева, Г. Ценкински, Р. Панайотова, К. Михова. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **5-6. Учебникът** „Апостоли на инфосферата“ – третиране на персонали от българското библиотечно-информационно дело в контекста на световното информационно пространство / Б. Кичукова и др. (N 992). // *Тр. на Студентското научно общество при УниБИТ (София)*, Т. X, 2015, с. 266 ; 289 ; 313. – Други авт.: М. Върбанова, Б. Спасова, Т. Джембаз. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **7-8. Сравнителна характеристика** на учебника на УниБИТ „Апостоли на инфосферата“ (София, 2010) и предназначено за учебни цели издание на университета „Информационен код на българската книжовност и литература: Св. отец Паисий Хилендарски. „История славянобългарская...“ (София, 2011) / Я. Михайлова-Пейчева и др. (N 995). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ (София)*, Т. X, 2015, с. 267 ; 289 ; 313. – Други авт.: К. Шопова, Ц. Гълъбова, Л. Буровска, С. Стойнева-Новоселска, С. Буровска-Нешерева, Г. Борисова, С. Савова, П. Михайлова, М. Кусева, М. Московка, В. Филипова, Д. Василева, Т. Тошева, В. Асенова, Д. Стоянов, И. Махмудиев, И. Атанасов, А. Кочев, П. Цанов, Л. Сакантчиев. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **9. Централна библиотека** на БАН. // <<http://www.cl.bas.bg>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **10. Университетска библиотека – София.** // <<https://www.uni-sofia.bg>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **11. Руска национална библиотека – Санкт Петербург, Русия (National Library of Russia – Saint-Petersbourg).** // <www.nlr.ru>. – 17.05.2017. – 1 с.; **12. Руска държавна библиотека – Москва, Русия (Russian State Library – Moscow, Russia).** // <www.rsl.ru>. – 17.05.2017. – 1 с.; **13. Национална библиотека – Минск, Беларус (National Library of Belarus – Minsk, Belarus).** // <<https://www.nlb.by>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **14. Университетска библиотека – Блумингтън, САЩ (Indiana University Bloomington Libraries – Bloomington, USA).** // <<https://libraries.indiana.edu/>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **15. Ангелова, Л.** Градиво за историята на катедра „Библиотечни науки“ (1950-1989) : Библиогр. указател / Унив. по библиотекознание и информ. технологии Кат. „Библиотечни науки“ ; Науч. ръководител: Н. Костова ; Рец. В. Загорев. – София, 2017, с. 6-7, 129; **16. Apostoli na infospheata.** // OCLC – WorldCat <<http://worldcat.org/identities/lccn-no2013059149/>>. – 10.10.2017. – 1 p.; **17. „Ivan Vazov“ Public Library – Plovdiv.** // <<http://primo.nalis.bg/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **18. Централна библиотека на БАН New Catalog.** // <<http://primo.nalis.bg/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **19. БАН. Институт за литература.** // <<http://primo.nalis.bg/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **20. Софийски университет – Университетска библиотека.** // <<http://primo.nalis.bg/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **21. COBIS.BG** на НБКМ. // <<http://www.bg.cobiss.net/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **22-24. APA cit. ; Chicago sist. cit. ; MLA format cit. ;** (Куманова, Александра Венкова 1956-). // <<http://unicat.nalis.bg/Search/Results?lookfor=%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0&type=AllFields&limit=20&sort=relevance>>. – 22.07.2018. – 3 p.

Отз.: **1. Ранчинска, Ц.** и др. Организационно-управленският модел на библиотечното дело в България и дейността на Тодора Топалова като директор на Държавния библиотечен институт (днес: Специализ. висше учеще по библиотекознание и информ. технологии) / Ц. Ранчинска, Мари Бънкова. // *Издаме!* (В. Търново), 2010, N 1-3, с. 56-57; **2. Любомиров, Л.** и др. Историкографският възглед за българската литература в концепцията на Любомир Георгиев / Л. Любомиров, Г. Георгиев. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 57-58; **3. Таланова, М.** и др. Концепцията за руската класическа литература във възгледите на Светла Ленкова / М. Таланова, С. Димитров. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 59-60; **4. Илиева, Л.** Западноевропейската литература като системно културологично явление във възгледите на Елена Златева. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 61-63; **5. Апостолова, В.** и др. Видовата структура на библиографията в труда на

историка Борис Десев „Христоматия по българска библиография... До Освобождението“ (1976 г.) / В. Апостолова, Ф. Симитчиева, Т. Димитров. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 63-66; **6. Вълковска**, С. История на библиотечното дело и преподавателската дейност на Теменужка Бончева. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 66-67; **7. Ненчева**, М. и др. Марин Василев и книгознанието в България : Поглед към идеите и делото му / М. Ненчева, М. Тодорова. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 67-69; **8. Димитрова**, З. Василка Младенова и преподаването на дисциплината „Библиотечни фондове и каталози“ в Държавния библиотекарски институт. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 69-71; **9. Никова**, М. Концепцията на Стефан Кралев за феномена „специална – хуманитарно-научна – обществено-политическа библиография“ (За вторичнодокументалното информационно моделиране по библиографски разновидности). // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 71-74; **10. Атанасова**, Е. и др. Към въпроса за преподаването на библиография по естествонаучно знание на Тодорка Арабаджиева / Е. Атанасова, Ж. Велчева. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 74-75; **11. Григорова**, А. и др. Богомил Паунов : По въпроса за възгледа за четенето като изкуство / А. Григорова, М. Караиванова. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 76-77; **12. Издателство**, „За буквите – О писменехъ“ открива нова поредица от когнитивни изследвания с общото заглавие „Факлоносци“. // *Пак там*, 2010, N 1-3, с. 78; **13. Денчев**, С. и др. Когнитивно портретиране на учени (Към проблема за интерактивната интроспекция и създаването на учебник по онтология на наблюдаване на ценностите) / С. Денчев, А. Куманова; *Епигр.*: „За да се нарисова такъв портрет, е необходимо преди всичко да се постигне такъв облик“. – **Чански изречения**. // [Седма] VII национална научна конференция с международно участие „България – кръстопът на култури и цивилизации“, 1.11.2009 г., София, Нац. дворец на културата. – София, 2010, с. 157-171; **14. Апостолова**, В. и др. Видовата структура на библиографията в труда на историка Борис Десев „Христоматия по българска библиография... До Освобождението“ (1976 г.) / В. Апостолова, Ф. Симитчиева, Т. Димитров (N 471). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ (София)*, Т. VI, 2011, с. 286-289; **15. Атанасова**, Е. и др. Тодорка Арабаджиева (За преподаването на библиографията по естествонаучно знание) / Е. Атанасова, Ж. Велчева (N 475). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 296-297; **16. Вълковска**, С. История на библиотечното дело и преподавателската дейност на Теменужка Бончева (N 472). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 290-291; **17. Григорова**, А. и др. Богомил Паунов (За възгледа за четенето като изкуство) / А. Григорова, М. Караиванова (N 476). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 298-299; **18. Димитрова**, З. Василка Младенова и преподаването на дисциплината „Библиотечни фондове и каталози“ в Държавния библиотекарски институт (днес: Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии) (N 474). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 294-295; **19. Илиева**, Л. Западноевропейската литература като системно културологично явление във възгледите на Елена Златева (N 470). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 283-285; **20. Любомиров**, Л. и др. Историографският възглед за българската литература в концепцията на Любомир Георгиев / Л. Любомиров, Г. Георгиев (N 468). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 279-280; **21. Ненчева**, М. и др. Марин Василев и книгознанието в България : Поглед към идеите и делото му / М. Ненчева, М. Тодорова (N 473). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 292-293; **22. Никова**, М. Концепцията на Стефан Кралев за феномена „специална – хуманитарно-научна – обществено-политическа библиография“ (За вторичнодокументалното информационно моделиране по библиографски разновидности) (N 477). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 300-303; **23. Ранчинска**, Ц. и др. Организационно-управленският модел на библиотечното дело в България и дейността на Тодора Топалова като директор на Държавния библиотекарски институт (днес: Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии) / Ц. Ранчинска, Й. Кръстева, М. Бънкова (N 467). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 277-278; **24. Таланова**, М. и др. Концепцията за руската класическа литература във възгледите на Светломира Ленкова / М. Таланова, С. Димитров (N 469). // *Пак там*, Т. VI, 2011, с. 281-282; **25. Нанкова**, М. Библиотека и обществени организации (Историография и перспективи). – София, 2011, с. 23, 160, 376 и др.; **26. Пандулис**, А. XI Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ „Магистрали на цивилизацията – информация, знание, памет“ (22.05.2015 г.) [За ораторията „Ното legens“ ; „Златната христоматия на България“ (София, 2013), „Tabula gratulatorum“ (1561 ном. загл.), Плен. докл. на форума, рец. изд. на унив. „Апостоли на инфосферата“ (София, 2010), „Методика на науч. изследвания“ (София, 2014), „Ризома на инфосферата“ (София, 2012) и интеракцията „Молитва за паметта“]. // *Учит. дело (София)*, СХХ, N 22, 8 юни 2015, с. 6, с ил. / [Фоторг. Д. Бояджиев.]; **27. Куманова**, А. 65-годиши на Държавния библиотекарски институт – днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии (Модерно-традиционно осмисляне на научноизследователските линии: Шрихи към въпроса за построяване на ризома на изследователите на информационно-комуникативната сфера) (N 1302). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ (София)*, Т. XI, 2016, с. 328-368. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **28. Стоянова**, Г. Панорама на уводните думи на учебника „Апостоли на инфосферата“ (Денчев, С. Информация. Наука. Школа : Триединство (Вместо предговор от научния редактор) (N 1303). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 581 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **29. Магева**, Б. Преглед на думите на редактора на учебника „Апостоли на инфосферата“ (Василев, Н. Теоретичният монумент „Информация – наука – школа“) (N 1304). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 581 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **30. Шопова**, С. Личността на Тодора Топалова – директора на ДБИ – като организатор на библиотечното дело (N 1305). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 581 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **31. Бъкличарова-Гергова**, В. Видянето на Тодора Топалова – директора на ДБИ – за развитието на библиотекеите (N 1306). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 581 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **32. Рачева**, Р. Личността на Любен Георгиев – преподавателя в ДБИ по български език и българска литература (N 1307). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 581 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **33. Златев**, А. Личността на Светла Ленкова – преподавателката в ДБИ по руска литература (N 1308). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 582 ; 604. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **33. Трифонова**, З. Личността на Елена Златева – преподавателката в ДБИ по западноевропейска литература (N 1309). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 559 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **34. Шаламанова**, И. Личността на Борис Десев – преподавателя в

ДБИ по обща библиография (N 1310). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **35. Механджийска**, М. Възгледът на Борис Десев – преподавателя в ДБИ по обща библиография – за диференциацията на библиографията (N 1311). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **36. Цолова**, Б. Личността на Теменужка Бончева – преподавателката в ДБИ по история на библиеките (N 1312). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **37. Иванова**, К. Личността на Марин Василев – преподавателя в ДБИ по книгознание (N 1313). // *Пак там*, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **38. Ангелов**, Б. Възгледът на Марин Василев – преподавателя в ДБИ по книгознание – за диференциацията на книгознанието (N 1314). // *Пак там*, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **39. Минчева**, П. Личността на Василка Младенова – преподавателката в ДБИ по библиотечни фондове и каталози (N 1315). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **40. Иванова**, Д. Личността на Стефан Кралев – преподавателя в ДБИ по библиография на обществено-политическата и хуманитарната литература (N 1316). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 582 ; 605. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **41. Кирязова**, М. Личността на Тодорка Арабаджиева – преподавателката в ДБИ по естественонаучната и техническата литература (N 1317). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 583 ; 606. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **42. Колев**, Б. Личността на Богомил Паунов – преподавателя в ДБИ по работа с читателите (N 1318). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 583 ; 606. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **43. Михайлова**, М. Личността на Екатерина Георгиева – преподавателката в ДБИ по руски език (N 1319). // *Пак там*, Т. XI, 2016, с. 560 ; 583 ; 606. <<http://www.unibit.sno.bg>>; **44. Ралева**, Д. Нови учебници по общо библиографознание – нови приноси към модерното професионално изразване на библиографите в България. Научни образци по сравнително библиографознание на XXI в. Опит за анализ и обобщения. // *Информ. бюл. на Центр. библиот. на БАН* (София). – 2017, N 2 (101), с. 5-16. <<http://cl.bas.bg/za-centralna-biblioteka-1/byulletin-na-cb-na-ban/byulletin-na-cb-na-ban>>; **45. Казански**, Н. Първата и единствена (пълна и изчерпателна) автобиблиография на български учен или за жаравата в огнището (Вторично-документален модел на творческия път на библиографа, библиографския акад. проф. д.п.н. Александра Куманова) (Рецензии и отзиви) (IV 33). // *Нишката на Ариадна* (Gloria bibliospherae) = Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = Cognitology of encyclopedicity of the library and information activity / Науч. ред. Стоян Денчев ; Състав., предг., библиогр. Александра Куманова, Николай Василев. – София, 2017, с. 223-235; **46. Куманова**, А. и др. Толкова можем, колкото знаем : [За XIII Студентска научна конференция и изложба „Информ. като цивилизационен избор – път към всеобщото знание“ – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge“ на Унив. по библиотечнознание и информ. технологии, 19 май 2017 г. – Ден на отворените врати] / А. Куманова, Н. Василев. // *За буквите – О тисленехъ* : Кирило-Методиевски вестник (София). – N 52, ноември 2017, с. 14 : с ил.; **47. Попов**, И. Универсалният модел на педагогиката на образованието : „Размерите на пространството, определяни от нашето съзнание“ [А. Айнщайн] [: За XV Юбил. Студентска науч. конф. и изложба на УниБИТ „Информация – образование – изследвания“ – „Information – institutions – education – researches“ (девиз: „Всеобщност на науките = университет“ – „Universitas litterarum“) (17.05.2019 г.) (291 докл.: NN 2622-2912) ; освен студентите и докторантите на вуза на форума участват и обучаващи се в други висши училища в България, както и 13 изследователи от чужбина: Великобритания, Унгария, Русия и Германия] / С. Душева, П. Делева [17.05.2019]. // *Учит. дело* (София). – CXXIV, N 23, 17 юни 2019, с. 7 : с ил. – Фотогр. Д. Кънев. – *Редуц. публ.* <<http://www.ssubg.info/sbubg.php?page=19&lang=bg&id=233>>; **48. Попов**, И. Универсалният модел на педагогиката на образованието : „Размерите на пространството, определяни от нашето съзнание“ [А. Айнщайн] [: За XV Юбил. Студентска науч. конф. и изложба на УниБИТ „Информация – институции – образование – изследвания“ – „Information – institutions – education – researches“ (девиз: „Всеобщност на науките = университет“ – „Universitas litterarum“) (17.05.2019 г.) (291 докл.: NN 2622-2912) ; освен студентите и докторантите на вуза на форума участват и обучаващи се в други висши училища в България, както и 13 изследователи от чужбина: Великобритания, Унгария, Русия и Германия] / С. Душева, П. Делева [17.05.2019]. // *Библиотека* (София). – 2019, N 3, с. 69-75 : с ил. и гр. – *Рез. на англ. ез. – Разшир. публ.*

Рец.: **1. Атанасова**, Д. Ценен компендиум на българските библиолози. // *Информ. бюл. на Центр. библиот. на БАН* (София), 2010, N 10, с. 16; **2. Василев**, Н. Апостоли на инфосферата : Наблюдение на ценностите. // *Издавател* (В. Търново), 2010, N 4, с. 59-60; **3. Златкова**, П. За „Апостолите на инфосферата“ (Компендиум по библиотечно-комуникативната сфера на България). // *Науч. тр. на УниБИТ*, Т. 9, 2012, с. 467-473. – *Рез. на рус. и англ. ез.*; **4. Парижкова**, Л. „Апостоли на инфосферата“ – пропеедвтика в трансдисциплинарните изследвания на информационните реалии : Аксиология на знаниевите процеси (N 549). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 221-223; **5. Енчева**, М. Школата на библиотечно-информационната наука – първият учебник в България за инфосферата (N 550). // *Пак там*, Т. VII, 2012, с. 224-225.

Премиери: **1. 11.08.2015 г.** – Челябинска областна научна библиотека – Челябинск; **2. 27.03.2017 г.** – Студентски филиал на Столична библиотека – София; **3. 17.05.2018 г.** – Университет по библиотечнознание и информационни технологии (библиографската и историографската серия „Факлоносци“ и „Трудовете на Студентското научно общество при УниБИТ“: XIV Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ „Информация – институции – комуникации“ – „Information – institutions – communications“).

²³² **Куманова**, А. Апостоли на инфосферата : [Т. *Топалова*, Л. *Георгиев*, С. *Ленкова*, Е. *Нерлих*–*Златева*, Б. *Десев*, Т. *Бончева*, М. *Василев*] : Онтолог. наблюдение на ценностите (В чест на 55-год. юбилей на Държ. библиот. инст. – днес: Унив. по библиотечнознание и информ. технологии) ; *Епигр.* : „Явното, знаято / всеки ден бива, / тука най-тайното / нам се открива : / своя Божествен мост / в тоз рядък час / Вечната Женственост / спуска към нас.“

– **Й. В. фон Гьоте** / Прев. **В. Петров**. // *Библиотека*. – 2005, N 5, с. 58-75. – Библиогр.: лит. и бел.: 68 ном. назв., [153 немом. библиогр. опис.]. – *Рез. на англ. ез.*

²³³ **Куманова, А.** Апостоли на инфосферата : [В. Младенова, С. Краеве, Т. Арабаджиева, Б. Паунов, Е. Георгиева] : Онтолог. наблюдение на ценностите. В чест на 60-год. юбилей на Държ. библи. инст. – днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии / *Епигр.*: „Явното, знаяното / всеки ден бива, / тука най-тайното / нам се открива: / своя Божествен мост / в тоз рядък час / Вечната женственост / спуска над нас.“ – **Й. В. фон Гьоте** / Прев. **В. Петров**. // *Науч. тр. на Унив. по библиотекознание и информ. технологии* (София). – Т. 9, 2011, с. 35-61. – Библиогр.: лит. и бел.: 17 ном. назв. [+ 24 доп. вътр. ном. библиогр. опис.]. – *Рез. на рус. и англ. ез.*

²³⁴ **Лидерство в библиотечния мениджмънт** : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технологии : [Тр. на преподавателите (2008-2018)] / **И. Янкова** и др. ; Фоторазказ **К. Планска-Симеонова** ; Встъп. ст. **И. Янкова, Т. Тодорова** ; Библиогр. ред. **С. Ефтимова** ; Науч. рец. **С. Денчев, А. Куманова**. – София : За буквите – О писменехъ, 2018. – 332 : фотогр. – Библиогр.: 1034 ном. назв. – Други авт.: **Т. Тодорова, И. Арсенова, М. Аргирова-Герасимова, М. Модева, Р. Василева, Л. Парижкова, Е. Савова, С. Станчева, Д. Стойкова, Т. Тренчева, С. Ефтимова, Е.Л. Цветкова, К. Планска-Симеонова**.

Рец.: **С. Денчев, А. Куманова**. Симфония за обществото на знанието : Автобиблиографски книги в книга (Думи на рецензентите). // *Библиотекар*, 1957, N 3-4, с. 54-56.

Вж и рец.: **А. Куманова**. PARADIGMA SECUNDUM (Образи на синтеза на теорията и практиката в две стъпки на обхват на библио-инфо-ноосферата като *вестител на планетарната хуманитаристика* : компаративистичен прочит на емблематични книги) : [Рец. за кн.: 1) **Лидерство** в библиотечния мениджмънт : Науч. кн. по повод 10 год. Катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технологии = Leadership in Library Management : A Sci. Publ. on the Occasion of the 10th Annivers. of the Library Mangement Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies ... . – София, 2018. – *Цит. съч.* ; 2) **Библиотечният и информационен мениджмънт** : 10 год. постижения и предизвикателства : Науч. сб. с докл. от Науч. конф. по повод 10 год. от създаването на катедра „Библиотечен мениджмънт“ при Унив. по библиотекознание и информ. технологии – София, 4 дек. 2018 г. = Library and Information Management : 10 years of Achievements and Challenges Sci. Collection with reports from the Sci. Conf., dedicated to the 10th Annivers. of the establishment of the Library Mangement Department at Univ. of Library Studies and Inform. Technologies – Sofia, 4th Dec. 2018 / **С. Денчев** и др. ; Състав. и уводни думи **Т. Тодорова, Е. Цветкова** ; Науч. ред. **И. Янкова, Р. Василева** ; Граф. дизайн и кор. **К. Планска-Симеонова** ; Науч. рец. **С. Денчев, И. Петева**. – София : За буквите – О писменехъ, 2018. – 292 : ил., табл., граф. – Библиогр. и рез. – към докл. – Други авт.: **Т. Тодорова, И. Янкова, И. Дамянова, М. Бук (Michael H. Boock), А. Алтай (Ahmet Altay), М. Петева, С. Ефтимова, М. Модева, Р. Василева, Т. Тренчева, К. Иванова, Е. Савова, И. Арсенова, Л. Парижкова, И. Вълчкова, Д. Стойкова, Д. Димитрова, С. Станчева, М. Борисова, М. Костова, В. Аврамова, С. Ангелова, К. Планска-Симеонова, Е. Цветкова**]. // *Библиотека*. – 2019, N 5, с. 75-91 : ил. – Библиогр.: 29 библиогр. ед. в 23 ном. бел. – *Рез. на англ. ез.*

²³⁵ *See*: ISBD (G) : General International Standard Bibliographic Description. Annotated text. Prepared by the Working Group on the General International Standard Bibliographic Description set up by the IFLA Committee on Cataloguing. – Münch. : Saur, 1977. – x, 24 p.

ISBD : International standard bibliographic description / recommended by the ISBD Review Group ; approved by the Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section. – Preliminary consolidated ed. – Münch. : Saur, 2007. – x, 36 p. – (IFLA series on bibliographic control ; vol. 31)

ISBD : International standard bibliographic description / recommended by the ISBD Review Group ; approved by the Standing Committee of the IFLA Cataloguing Section. – Consolidated ed. – Berlin ; Münch. : De Gruyter Saur, 2011. – xvii, 284 p. (IFLA series on bibliographic control ; vol. 44)

Сопр.: International Standard Bibliographic Description : международен стандарт за библиографско описание / одобрено от Постоянната комисия на Секцията по каталогизация на ИФЛА ; [прев. от англ. **А. Дипчикова**]. – Консолидирано изд. – София : Бълг. библи.-информ. асоц., 2012 ([София] : Унискорп). – 268 с.

Цит. стандарт се допълва от правилата за библиографско описание на книги (Ръководство за учебни каталози на книги) и статии (Ръководство за библиографско описание на съставни части):

Ръководство за азбучни каталози на книги / **А. Лютова** и др. ; Под ред. на **А. Лютова, М. Кочмарова**. – София : Нар. библи. [Св. Св.] Кирил и Методий, 1989. – 406 с.

Ръководство за прилагане на ISBD при описание на съставни части [Електронен ресурс] / ИФЛА. Секция по каталогизация ; прев. на бълг. от **А. Дипчикова**. – София, 2003. – 45 с.

²³⁶ ISBD(CR): International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources: 2002 Revision Recommended by the ISBD(S) Working Group Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Serial Publications (Originally issued by K. G. Saur, Münch., 2002 as Vol. 24 in the UBCIM Publications, New Series) ISBD(CR) : International Standard Bibliographic Description for Serials and Other Continuing Resources.

Revised from the ISBD(S) : International Standard Bibliographic Description for Serials. – Recommended by the ISBD(S) Working Group. Approved by the Standing Committees of the IFLA Section on Cataloguing and the IFLA Section on Serial Publications. – 2002. – xi, 112 p. // <https://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/isbd/isbd-cr_2002.pdf> <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000024378?posinSet=14&queryId=106a3ee6-1787-45f9-9c68-472788298edd>>

^{236а} **Божилова, В.** ... Систематично-хронологично-азбучна автобиобиблиогр. / Науч. ред. **А. Куманова** (N 3196). // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технологии* (София). – Т. 16, 2021, с. : с портр. : 70 ном. загл. – Под печ.

²³⁷ **Куманова, А. Любен Георгиев.** // *Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – Цит. съч., с. 36-39; 101 : с ил. – Вж: бел. 150.*

²³⁸ **Куманова, А. Светла (Светломира) Ленкова.** // *Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – Цит. съч., с. 41-42; 101 : с ил. – Вж: бел. 150.*

²³⁹ **Куманова, А. Е. [Нерлих–]Златева.** // *Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – Цит. съч., с. 44-47; 101-102 : с ил. – Вж: бел. 150. – Вж и: бел. 241.*

²⁴⁰ **Куманова, А. Е. Екатерина Георгиева.** // *Куманова, А. Апостоли на инфосферата. – Цит. съч., с. 88-91; 144-149 : с ил. – Вж: бел. 150.*

²⁴¹ **Куманова, А. Доц. д-р Елена Нерлих–Златева :** Ep Grand (В чест на 50-год. от първата ѝ публ. в сп. „Библиотекар“) [: Систематично-хронолог.-азб. биобиблиогр. и класификация на планетарния ареал по нац. литератури и авт.]. // *Библиотека.* – 2019, N 4, с. 44-59 : с портр. : 65 ном. загл. ; систематика на западноевропейската лит. – Библиогр. ред.: **К. Александрова, С. Филипова** ; Науч. ред. **Н. Василев.** – *Рез. на англ. ез.*

Датиране на публ.: към 25.05.2019.

Е. Н–З, род. 25.05.1941, София.

Разд.: I. Въстъпление; II. Ескиз на лекциите на Е. Н–З, в Държ. библиотекарски инст. (2005-2010-2019); III. Биобиблиогр. (1969-2019) : в осем разд. (I. Дис.; II. Авт. на кн.; III. Публ. в период. изд.; III. I. Статии и студии; III. II. Превод; IV. Рец.; V. За нея).

²⁴² **Камбурова, И.** Докторант ... [: Систематично-хронолог.-азб. автобиобиблиогр. / Науч. ред. **А. Куманова**]. // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технологии* (София). – Т. 15, 2020, с. 663-666 : с портр. : 13 ном. загл.

В три разд. (I. Статии и др. публ.; II. Състав. на библиогр. публ.; III. Ред.).

Накова, Ц. Докторант ... [: Систематично-хронолог.-азб. автобиобиблиогр. / Науч. ред. **А. Куманова**]. // *Пак там*, с. 667-669 : с портр. : 8 ном. загл.

Върх. загл.: Статии.

²⁴³ **Бах, Р. Джонатан Ливингстън Чайката** [: Филос. поема-изслед. за феноменологията на творческия (информационно-комуникативен) акт и школата в него] / Прев. от англ. **Н. Константинова** ; [Худож.] фотогр. **Р. Мънсон** ; *Посв.: На истинския ... , който живее във всеки от нас.* – София, 1996, с. 107.

Ориг. загл.: Jonathan Livingston Seagull.

Англ.: **Jonathan**: 1. библ.: Иоатам: *IV Цар.* (XV: 30, 32-38); **Mar.** (1: 9); 2. типичен американец (олицетворение на американския народ – Brother ...); **Livingston**: living – 1. живеене, живот, начин на живеене; жив, съществуващ; 2. църк.; бенефиций (приход) + ston[e] – камък; *преносно*: твърд; **Seagull**: sea – 1. водната повърхност на земното кълбо; 2. море, океан + gull – 1. чайка; 2. наивник.

Jonathan Livingston Seagull – архетип на феноменологията на ученето (*comp.*: **Macgregor**, G. Dictionary of religion and philosophy. – N. Y., 1989, p. 35.

Финални – емблематични – думи на *цит.* произведение на **Р. Бах**.

Американският писател **Р. Бах** (**Bach**, R., 1936-) – потомък на композиторската фамилия Бах, и съотечественикът му – фотохудожникът **Р. Мънсон** (**Munson**, R.) – са ярки съвременни представители на космогоничното на основата си философско направление в литературата, изкуството и науката **трансцендентализъм**, което става – след учението на **И. Кант** (**Kant I.**) – **гносеологична част от философската и културната антропология** като интердисциплинарен планетарен – семиосферичен – хомеостаз на знанията от много равнища.

Comp.: The transcendentalists : An anthology / Ed. by **P. Miller**. – Cambridge (Massachusetts), 1971; **Boller**, P. F. American transcendentalism. 1830-1860 : An intellectual inquiry. – New York, 1974; **Gabriel**, H.-J. Christlichkeit der Gesellschaft? Eine kritische Darstellung der Kulturphilosophie von **E. Troeltsch**. – Berlin, [1975]; **Giurlanda**, P. Faith and knowledge : A crit. inquiry. – Lanham etc., 1987; **Pollard**, W. G. Transcendence and providence : Reflections of a physicist and priest. – Edinburg, 1987; **Maas**, D. F. The images of order. – New York etc., 1988; **Moore**, R. J., **Moore**, B. N. The cosmos, God and philosophy. – New York etc., 1989; Philosophy in mind : The place of philosophy in the study of mind / Ed. by **M. Michael**, **J. O. Leary-Hawthorne**. – Dordrecht etc., 1994. etc.

²⁴⁴ *Лат.*: **textura** – *строжец*, разположение на съставните части (на твърдо вещество), обусловени от характера на изграждащите ги частици (кристали и т.н.) (например, на скала и др.). – *Тук*: по аналогия на микроскопичните кристали – *метафорично*: вътрешен порядък в разположението на информационните реалии от първично-документално и фактографично ниво, отразявани чрез вторично-документалното ниво на библио-инфо-ноосферата, но и в съответствие с космогоничната класификация на реалността (физическа – биологична – културна) на **Л. А. Уайт**...

Срв.: бел. 64.

²⁴⁵ *Лат.*: **memoro**.

²⁴⁶ *Лат.*: **membrana-memoria**.

²⁴⁷ **Йоан** (13: 35). – Думи на **Иисус Христос**.

²⁴⁸ *Срв.*: **Катедра по интелигентни информационни системи** на Обединения институт по информационни

проблеми при Белоруския национален технически университет (Беларус) – Department of Intelligent Information Systems of United Institute of Informatics Problems at Byelorussian National Technical University (**Belorussia**);

Катедра по интелигентни системи на Факултета по информационни технологии при Технологическия университет на Бърно (Чехия) – Department of Intelligent Systems Faculty of information technology Brno University of technology (**Czech Republic**);

Катедра по интелигентни системи на Факултета по компютърни и информационни науки при Университета на Люблияна (Словения) – Department of Intelligent Systems of Faculty of Computer and Information Science at University of Ljubljana (**Slovenia**);

Катедра по интелигентни системи при Техническия университет на Делфт (Холандия) – Department of Intelligent Systems Technical University of Delft (**Netherlands**);

Катедра по интелигентни системи при Университета на Индиана в Блумингтън (САЩ) – Department of Intelligent Systems Indiana University Bloomington (**USA**);

Катедра по интелигентни системи при Университета на Ибараки (Япония) – Department of Intelligent Systems Ibaraki University (**Japan**) ... ..

²⁴⁹ *Срв. с учебната програма – пътеводител за образователната степен „Магистър” по специалността „Интелигентни информационни системи” на Института по езикови технологии (компютърна лингвистика) към Училището за компютърни науки при Университета на Карнеги Мелън в Питсбърг, Пенсилвания, САЩ:*

Master of Science in Intelligent Information Systems / Language Technologies Inst. School of Computer Science Carnegie – Mellon University : Student Handbook 2018-2019. – Pittsburgh (Pennsylvania), 2018. – 37 p. <<https://liti.cs.cmu.edu/sites/default/files/Handbook-MIIS-2018.pdf>>.

²⁵⁰ [1] **The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology** = Англо-руско-болгарский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-болгарски речник по библиотечна и информационна дейност / Comp. **J. V. Richardson** ... [и др.]; Managing ed. **S. Denchev**; Ed.-in-chief **A. Kumanova**; Ed. board **R. Burger** ... [и др.]; Lang. ed. **N. Vasilev** ... [и др.]; Techn. ed. **N. Vasilev, V. Stefanova**; Rev. **F. Mainhard** ... [и др.]. [2] **The Russian–Bulgarian–English dictionary of library and information terminology** = Русско-болгаро-английский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-болгаро-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Сост. **Э. Р. Сукиасян** ... [и др.]; Отв. ред. **С. Денчев**; Глав. ред. **А. Куманова**; Рекол. **Р. Бургер** ... [и др.]; Яз. ред. **Н. Василев** ... [и др.]; Техн. ред. **Н. Василев, В. Стефанова**; Рец. **Ф. Майнхард** ... [и др.]. [3] **The Bulgarian–English–Russian dictionary of library and information terminology** = Болгаро-англо-руският словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав. **А. Куманова** ... [и др.]; Отг. ред. **С. Денчев**; Глав. ред. **А. Куманова**; Рец. кол. **Р. Бургер** ... [и др.]; Граф. ред. **Н. Василев** ... [и др.]; Ез. ред. **Н. Василев, В. Стефанова**; Рец. **Ф. Майнхард** ... [и др.]. – София : За буквите – О писменехъ, 2010. – 886 с. : с ил. – (Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технологии, ISSN 1314-2526 ; Т. 3). – Юбил. изд., посв. на 60-год. на Държ. библ. инст., днес: Унив. по библиотекознание и информ. технологии.

Други състав.: **А. Куманова, Э. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич, Д. В. Ричардсън**; Други ред.: **Ч. Грибъл, И. Л. Линден, П. Полански, Б. Шафнер, Я. Л. Шрайберг, Н. Василев, М. Максимова, Ц. Найденова, С. Бойчева, А. Даскалов, Р. Симонова, Т. Дерменджиева, Д. Ралева, Б. Николова**; Други граф. ред.: **Б. Николова, Б. Апостолова**; Други рец.: **Н. Казански, М. Младенова, Д. Христозов, С. Илиева**.

ISBN 978-954-8887-93-9

База на ел. б-ка ETIMOLOGICA.

Публ. и в: <<http://www.local.svubit.org/2009/03/08/open-da>> – до 30.09.2010; от 30.09.2010: <<http://www.sno.unibit.bg>>.

Публ. и във вид на ел. кн. в изд. „За буквите – О писменехъ” (2010): <<http://www.sno.unibit.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>>.

Ново ел. изд. 2017. – *Вж: по-долу.*

Епигр.: „Искате ли лесно да изучавате науките? Започнете с изучаването на вашия език.” – абат Етиен Боно.

Съдържа:

1) (с. 17-19): **Денчев, С.** Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI в. (Уводни думи на отговорния редактор);

2) (с. 20-22): **Denchev, S.** First trilingual dictionary of library and information terminology of the XXI century (Foreword by the Editor-In-Chief);

3) (с. 23-58): **Куманова, А.** Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност : За настоящото издание (Предисловие на главния редактор и съставител);

4) (с. 59-84): **Kumanova, A.** Cognitology of the comparativistic terminology of library and information terminology : About the present edition (Foreword by the Editor-In-Chief and the Compiler);

5) (с. 85-88): **Василев, Н.** Дейксис на речника (Слово на езиковия редактор);

6) (с. 89-92): **Vasilev, N.** Deixis of the dictionary (Word from the linguistic editor);

7) (с. 93-94): **Ричардсън, Дж. В.** Увод;

8) (с. 95-96): **Richardson, J. V.** Foreword;

9) (с. 97-99): **Зверевич, В. В.** От редактора на изданието от 2005 г. за изданието от 2009 г.;

- 10) (с. 100-102:) **Зверевич, В. В.** От редактора издания 2005 г. об издании 2009 г.;
- 11) (с. 103-106:) **Ричардсон, Дж. В.** Предисловие составителя и руководителя проекта издания 2005 г.;
- 12) (с. 107-108:) О руководителе проекта издания 2005 г. (по изданию 2005 г.);
- 13) (с. 109-110:) About the autor of the edition of 2005 year (according to the edition of 2005 year);
- 14) (с. 111-121:) **Сукиасян, Э. Р.** Предисловие издания 2005 г.;
- 15) (с. 122-127:) [**Сукиасян, Э. Р.**] Литература по изданию 2005 г. Стандарты РФ;
- 16) (с. 153-392:) **The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology** = Англо-руско-българският речник по библиотечна и информационна дейност / Comp.: **J. V. Richardson, E. R. Sukiasian, V.V. Zverevich, A. Kumanova**;

17) (с. 393-616:) **The Russian – Bulgarian – English Dictionary of Library and Information Terminology** = Руско-българо-английският речник по библиотечна и информационна дейност / Сост.: **Э. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич, А. Куманова, Д. В. Ричардсон**;

18) (с. 617-870:) **The Bulgarian – English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology** = Българо-англо-руският речник по библиотечна и информационна дейност / Състав.: **А. Куманова, Д. В. Ричардсън, Е. Р. Сукиасян, В. В. Зверевич**.

Докл.: **1. На заседание на Науч. съвет на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии** – 26.10.2009 г.; **2. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки“ на Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии** – 26.11.2009 г.; **3. На заседание на Факултетния съвет при факултета по Библиология, информационни системи и обществени комуникации при Специализ. висше у-ще по библиотекознание и информ. технологии** – 21.12.2009 г.; **4. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки“ на Унив. по библиотекознание и информ. технологии** – 13.06.2011 г.; **5. На заседание на катедра „Библиотечно-информационни науки“ на Унив. по библиотекознание и информ. технологии** – 26.09.2011 г.; **6. На заседание на Факултетния съвет при факултета по Библиология и културно-историческо наследство при Унив. по библиотекознание и информ. технологии** – 29.09.2011 г.; **7. На заседание на Науч. съвет на Унив. по библиотекознание и информ. технологии** – 29.09.2011 г.; **8. На заседание на Науч. съвет на Унив. по библиотекознание и информ. технологии** – 28.05.2012 г.

В осн. на тр. е положено изд.: „*Англо-руският речник по библиотечна и информационна дейност*” = *English – Russian Dictionary of Library and Information Terminology*” (СПб., 2005), на който е направена пермутация, допълнена в пределите на три огледални и сигнифицирани версии: англо-руско-българска; руско-българо-английска, българо-англо-руска.

Библиогр. информ.: **1. Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.** // <<https://www.nationallibrary.bg/>>. – 15.02.2012. – 1 с.; **2. Библиография :** Дати и събития в биогр. на проф. д.ик. н. Стоян Денчев. // *Cogito*[.] ergo sum : Проф. Стоян Денчев на 60 : Юбил. сб. / Състав. Д. Иванов, Н. Костова ; Ред. Д. Иванов. – София, 2013, с. 213; **3-4. Първият** триезичен речник на XXI в. по библиотечно дело и информационна дейност (2010) – проблеми на информационното моделиране на терминологията в УниБИТ / В. Славчева и др. (N 996). // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ (София)*, Т. X, 2015, с. 267 ; 290 ; 313. – Други авт.: К. Борисова, В. Стефанов, Е. Аврамов. <<http://www.unibit.sno.bg/>>; **5-6. Бальчкчиев, С.** и др. Триезичният „Англо-руско-български речник по библиотекознание и информационна дейност” – трасета на езиковите образи на информацията / С. Бальчкчиев, Б. Братанова, М. Баткова (N 997). // *Пак там*, с. 267 ; 290 ; 314. <<http://www.unibit.sno.bg/>>; **7.** <<http://www.spsl.nsc.ru/Fulltext/CAT/14-10.html>>. – 15.11.2016. – 2 с.; **8. Централна библиотека на БАН.** // <<http://www.cl.bas.bg/>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **9. Университетска библиотека – София.** // <<https://www.uni-sofia.bg/>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **10. Руска национална библиотека – Санкт Петербург, Русия (National Library of Russia – Saint-Petersbourg).** // <www.nlr.ru/>. – 17.05.2017. – 1 с.; **11. Руска държавна библиотека – Москва, Русия (Russian State Library – Moscow, Russia).** // <www.rsl.ru/>. – 17.05.2017. – 1 с.; **12. Конгресна библиотека – Вашингтон, САЩ (The Library of Congress – Washington, USA).** // <<https://www.loc.gov/>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **13. Библиотека за чуждестранна литература – Москва, Русия (M. I. Rudomino All-Russia State Library for Foreign Literature – Moscow, Russia).** // <<http://libfl.ru/>>. – 17.05.2017. – 1 с.; **14. The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology** = Англо-руско-българският речник по библиотечна и информационна дейност = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност. // [Национален регистър] <<http://www.booksinprint.bg/Publication/Details/3fe0cd0d-5073-4979-bf4e-b64549cec9c6>>. – 21.06.2017. – 1 с.; **15. Александра Куманова.** Книги : English russian dictionary of library. // <<http://unicat.nalis.bg/Record/BAS.000014919>>. – 10.10.2017. – 1 с.; **16. Александра Куманова.** Книги : Англо-руският речник по библиотечна и информационна дейност. // <<http://unicat.nalis.bg/Record/LSU.000269030>>. – 10.10.2017. – 1 с.; **17. COBIS.BG на НБКМ.** // <<http://www.bg.cobiss.net/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; **17. За** триезичния речник на УниБИТ по библиосферата – **The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology** (About the trilingual dictionary of SULSIT on the biosphere). // *Издаване* (В. Търново). – 2017, N 2 (3-4), с. 119; **18. Модева, М.** Ново електронно издание на първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност, издаден в България (Ново триезичен речник по библиотечна и информационна дейност, посветено на ЮНЕСКО и УниБИТ) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. IV). // *Пак там*, с. 124.

Отз.: **1. [От ред.] // Библиотека (София), 2011, N 4, с. 64;** **2. Проф. д.п.н. Александра Куманова,** Университет по библиотекознание и информационни технологии : На будните, а не на спящите помага правото : Квинтесенция на проблема за информ. код на бълг. духовност е осмислянето на изконния въпрос за бълг. мяждно слово като израз на народния дух / Интервюто взе: Струмина, Светла. // *Учит. дело* (София), N 4 (362 484), 30 януари

2012, с. 1, 4, 8; **3. Мутафов**, Х. Драги студенти, млади колеги [: Слово : За конф. на УниБИТ, за VII Студентска науч. конф. и изложба на УниБИТ – 20.05.2011 г. и „Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010)]. // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 91-92; **4. Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / състав. А. Куманова.** // <<http://www.spsl.nsc.gu/Fulltext/CAT/14-10-28%5C01%20%D1%82%D1%80%D1%83%D.html>>. – 30.06.2012. – 3 с.; **5. Сукиасян**, Э. Р. О личности и творчестве Александры Кумановой. // *Библиография* (Москва). – 2017, N 1, с. 121-130; **6. Чолова**, С. и др. Толкова можем, колкото знаем (XIII Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ) [„Информ. като цивилизационен избор – път към всеобщото знание” – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge” (девиз: „Толкова можем, колкото знаем” – „Tantum possumus, quantum scimus” – 19.05.2017 г.) / С. Чолова, Б. Грозданов, С. Митов. // *Информ. бюл. на Център. библи. на БАН* (София). – 2017, N 5 (104), с. 27-30, с ил. – Публ. на фотогр. от интеракцията / Д. Кънев. – *Разшир. публ.*; **7. Пепескул-Калоянова**, Р. и др. Информационные технологии и свет души (Очерци. Дневници) (VI 16) / Р. Пепескул-Калоянова, В. Калоянов. // *Нивката на Ариадна* (Gloria bibliospherae) = Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = Cognitology of encyclopedicity of the library and information activity / Науч. ред. Стоян Денчев ; Състав., предг., библиогр. Александра Куманова, Николай Василев. – София, 2017, с. 363-366. – *Разшир. публ.*; **8. Пепескул-Калоянова**, Р. и др. Информационные технологии и свет души (К 60-лет. проф. Александры Кумановой) / Р. Пепескул-Калоянова, В. Калоянов. // *Дриновский збірник* / Болг. акад. наук (Инст. ист. докл. ; Инст. балканистики з Центр. по траколог. ; Инст. етнолог. та фолькл. з Етногр. музеум) ; Харк. нац. унів. ім. В. Н. Каразіна (Центр. болгаристики та балканських докл. ім. Марина Дринова ; Кирило-Мефодіївський центр ; Центр. наук. бібл. Іст. фак.). – Софія – Харків, 2017, т. X, с. 527-528. – *Редуц. публ.*; **9. Данчева-Василева**, А. Традиция и приемственост (Планетарно значима универсална знаниева школа с център УниБИТ). // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технологии* (София). – Т. 14, 2019, с. 811-817.

Рец.: **1. Атанасова**, Д. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност. // *Информ. бюл. на Център. библи. на БАН* (София), 2011, N 8, с. 4-6 <cl.bas.bg/about-central-library/bulletin-of-central-library-of-bas/volume-54/54_3.pdf>; **2. [От ред.]** „Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” // *Науч. и техн. б-ки* (Москва), 2011, N 9, с. 95; **3. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност** [Редуц. публ. – Рец. за Том III на Тр. на СНО при УниБИТ: „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology” (София, 2010) – докл., представен на VI Студентска науч. конф. на УниБИТ, 20.05.2011 г.] / С. Денчев и др. // *Тр. на Студентското науч. о-во при УниБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 71-80: табл., граф. – Други авт.: А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев, М. Максимова; **4. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност** [: Редуц. публ. – Рец. за Том III на Тр. на СНО при УниБИТ: „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology” (София, 2010) – докл., представен на VI Студентска науч. конф. на УниБИТ, 20.05.2011 г.] / С. Денчев и др. // *Издамет* (В. Търново), 2011, N 1-2, с. 52-57 : с ил. – Други авт.: А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев, М. Максимова; **5. Симова**, П. Универсално хуманитарно познание без езикови граници. Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI век във вид на традиционна и електронна публикация. // *Информ. бюл. на Център. библи. на БАН* (София), 2012, N 1 (59), с. 17-18; **6. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност** [: Разшир. публ. – Рец. за Том III на Тр. на СНО при УниБИТ: „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology” (София, 2010) – докл., представен на VI Студентска науч. конф. на УниБИТ, 20.05.2011 г.] / С. Денчев и др. // *Тр. на Студентското науч. о-во на УниБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 71-80, с табл., граф. – Други авт.: А. Куманова, Н. Казански, Н. Василев, М. Максимова; **7. Соколова**, С. 60 години от рождението на професор д.и.н. Стоян Денчев : Биобиблиогр. преглед на публ. му в и ок. „Тр. на Студентското науч. о-во на УниБИТ”. Посветени на него приноси. // *Издамет* (В. Търново), 2012, N 3-4, с. 9; **8. Велев**, В. Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност в света „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност” (София, 2010). // *Тр. на Студентското науч. о-во на УниБИТ* (София), Т. VII, 2012, с. 123-130 : с ил.; **9. Илиева**, С. Триезичен англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност. // *Издамет* (В. Търново), 2011, N 3-4, с. 61-62; **10. Куманова**, А. Три версии трехязычного словаря. // *Мир библиографии* (Москва), 2012, N 4, с. 77; **11. Куманова**, А. Трехязычный словарь по библиотечной и информационной деятельности : Инструмент разрушения языковых, географических и прочих границ. // *Вестник Челябинск. гос. акад. культуры и искусств*, 2012, N 1 (29), с. 34-36; **12. Василев**, Н. и др. Явен език или етимологичното знание на библиотечната и информационната дейност (Дейксис) / Н. Василев, С. Илиева (N 616). // *Тр. на Студентско науч. о-во на УниБИТ* (София), Т. VIII, 2013, с. 131-136; **13. Велев**, В. Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност в света „The English – Russian – Bulgarian Dictionary of Library and Information Terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност”: Том III на Тр. на Студентското науч. о-во на УниБИТ (София, 2010) (N 617). // *Пак там*, с. 137-142; **14. Балабанова**, Е. За том III на „Тр. на Студентското науч. о-во на Унив. по библиотекознание и информ. технолог.” – триезичия речник (N 618). // *Пак там*, с. 143-144; **15. Манчев**, В. Три семантично и графично изоморфни книги (N 619). // *Пак там*, с. 145-147; **16. Атанасова**, Д. Триезичен речник по библиотечна и информационна дейност (N 620). // *Пак там*, с. 148-150; **17. Симова**, П. Универсално хуманитарно познание без езикови граници. Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI век във вид на традиционна и електронна публикация (N

- 621). // *Пак там*, с. 151-153; **18. Илиева**, С. Триезичен англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност (N 623). // *Пак там*, с. 156-157; **19. Николова**, В. За триезичния речник по библиотечна и информационна дейност (N 624). // *Пак там*, с. 158-159; **20. Чантов**, В. Относно първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на 21 век (N 625). // *Пак там*, с. 160-161; **21. Шаламанова**, И. Принос за подпомагането на учебно-педагогическия процес и библиотечно-информационната наука (N 626). // *Пак там*, с. 162-163; **22. Гергушева**, П. и др. Сравнителен анализ на лексиката на български, английски и руски език по библиотечнознание в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Езиков дискурс) / Н. Гергушева, Н. Цекова, Г. Николова (N 627). // *Пак там*, с. 164-166; **23. Шонова**, А. Компаративистичен преглед на *книгознанието* в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Лексикален анализ) (N 628). // *Пак там*, с. 167-169; **24. Василева**, К. и др. *Полиграфската* проблематика в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Сравнително представяне) / К. Василева, М. Василева, А. Техменджиева (N 629). // *Пак там*, с. 170-175; **25. Захариева**, С. и др. *Архивистиката* в езиковите трасета на „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Компаративистичен анализ) / С. Захариева, О. Вацова (N 630). // *Пак там*, с. 176-178; **26. Гърбешкова**, П. и др. *Документалистиката* в лингвистичните потоци на „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Сравнителен анализ) / П. Гребешкова, А. Стоянова (N 631). // *Пак там*, с. 179-181; **27. Спасова**, П. и др. *Библиографията* в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Езикови измерения) / П. Спасова, Л. Николова (N 632). // *Пак там*, с. 182-186; **28. Стефанова**, Е. и др. *Библиографознанието* в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Езикови измерения) / Е. Стефанова, В. Младенова, В. Дреновски (N 633). // *Пак там*, с. 187-189; **29. Костова**, К. *Информатиката* в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Езикови разрези) (N 634). // *Пак там*, с. 190-193; **30. Иванова**, Е. и др. *Информационните технологии* в „The English-Russian-Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-руско-български речник по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност“ (София, 2010) (Сравнителен анализ) / Е. Иванова, К. Николова (N 635). // *Пак там*, с. 194-195; **31. Нанкова**, М. Три книги за първия триезичен речник. // *Науч. тр. на УниБИТ* (София), Т. 10, 2012, с. 439-441; **32. Стайкова**, Ц. Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност / Отг. ред. Стоян Денчев; гл. ред. Александра Куманова. – София: За буквите – О писменехи, 2010. – 886 с. // *Български език* (София), 2014, N 2, с. 85-86; **33. Гарванов**, И. и др. Електронни библиотеки – образци на мащабни експрими научноизследователски резултати с участието на студенти (Томове VII, VIII, IX, X на „Тр. на СНО при УниБИТ“) / И. Гарванов, А. Куманова; *Ембл.*: „Aut inveniam viam, aut faciam“ – „Или ще намеря пътя, или ще прокарам път“. // *Науч. тр. на УниБИТ* (София), Т. 12, 2014, с. 521-526; с ил. – *Рез. на рус. и англ. ез.*; **34. Муканова**, П. Уникално справочно издание (Рецензии и отзиви) (IV 11). // *GLORIA BIBLIOSPHERAE* (Нишката на Ариадна): Изследвания в чест на акад. проф. Александра Куманова; Юбил. сб. по случай 65 год. от основаването на УниБИТ = GLORIA BIBLIOSPHERAE (Ariadne's Thread): Studia in honorem Acad. Prof. Alexandra Kumanova: A Festschrift for 65th Golden Jubilee of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia / Науч. ред. Стоян Денчев; Състав., предг. и интервю Николай Василев. – София, 2016, с. 1073-1077; **35. Майнхард**, Ф. Сакралното значение на езиците като средство за човешко общуване – по повод на уникалния триезичен речник на УниБИТ (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. VI) [2010]. // *Изоател* (В. Търново). – 2017, N 2 (3-4), с. 126. – *Рез. на англ. ез.*
- Премии:* **1. 26.09.2011 г.** – Библиотечно-информационен център на УниБИТ; **2. 27.09.2011 г.** – Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ (София, България) – отдел „Библиографско и информационно обслужване“; **3. 28.09.2011 г.** – Централна библиотека на Българската академия на науките (София, България) – отдел „Справочно-информационен“; **4. 29.09.2011 г.** – Руски културно-информационен център (София, България) – в рамките на Крылатата маса на VIII-та Международна среща на писателите на България, Гърция, Македония, Русия и Румъния; **5. 30.09.2011 г.** – British council (София, България) – пред администрацията; **6. 11.08.2015 г.** – Челябинска областна научна библиотека – Челябинск; **7. 17.03.2016 г.** – Санкт-Петербургский государственный институт культуры – Межд. науч.-метод. конф. „Непрерывное библиотечно-информационное образование“ (Тема 2016 г.: „Идеи учителей в преподавательской деятельности учеников“) (75-лет. со дня рожд. В. А. Минкиной) – Санкт-Петербург, 17-18 марта 2016 г.; **8. 20.04.2017 г.** – Библиотека за чуждестранна литература – Москва, Русия (в рамките на международния науч.-практически форум

„Формируа будущее библиотеки“); 9. 27.03.2017 г. – Студентски филиал на Столична библиотека – София.

[1] The **English–Russian–Bulgarian** dictionary of library and information terminology = Англо-руско-болгарски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-болгарски речник по библиотечна и информационна дейност / Comp. **J. V. Richardson** ... [и др.]; Managing ed. **S. Denchev**; Ed.-in-chief **A. Kumanova**; Ed. board **R. Burger** ... [и др.]; Lang. ed. **N. Vasilev** ... [и др.]; Techn. ed. **N. Vasilev, V. Stefanova**; Rev. **F. Mainhard** ... [и др.]. [2] The **Russian–Bulgarian–English** dictionary of library and information terminology = Русско-болгаро-английски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Руско-болгаро-английски речник по библиотечна и информационна дейност / Сост. **Э. Р. Сукиасян** ... [и др.]; Отв. ред. **С. Денчев**; Глав. ред. **А. Куманова**; Редкол. **Р. Бургер** ... [и др.]; Яз. ред. **Н. Василев** ... [и др.]; Техн. ред. **Н. Василев, В. Стефанова**; Рец. **Ф. Майнхард** ... [и др.]. [3] The **Bulgarian–English–Russian** dictionary of library and information terminology = Болгаро-англо-руски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Българо-англо-руски речник по библиотечна и информационна дейност / Състав. **А. Куманова** ... [и др.]; Отг. ред. **С. Денчев**; Глав. ред. **А. Куманова**; Ред. кол. **Р. Бургер** ... [и др.]; Граф. ред. **Н. Василев** ... [и др.]; Ез. ред. **Н. Василев, В. Стефанова**; Рец. **Ф. Майнхард** ... [и др.]. – **Ново ел. изд.** – София : За буквите – О писменехъ, 2017. – 818 с. : с ил. – (Факлоносии; XVIII)

Други състав.: **А. Куманова**, **Э. Р. Сукиасян**, **В. В. Зверевич**, **Д. В. Ричардсън**; Други ред.: **Ч. Грибъл**, **И. Л. Линден**, **П. Полански**, **Б. Шафнер**, **Я. Л. Шрайберг**, **Н. Василев**, **М. Максимова**, **Ц. Найденова**, **С. Бойчева**, **А. Даскалов**, **Р. Симеонова**, **Т. Дерменджиева**, **Д. Ралева**, **Б. Николова**; Други граф. ред.: **Б. Николова**, **Б. Апостолова**; Други рец.: **Н. Казански**, **М. Младенова**, **Д. Христов**, **С. Илиева**. – Юбил. изд., посв. на 70-год. на ЮНЕСКО и 65-год. на Унив. по библиотекознание и информ. технолог.

E ISBN 978-619-185-276-5

База на ел. 6-ка ETIMOLOGICA.

Публ. и в: <<http://www.unibit.sno.bg>> <<http://sno.unibit.bg/e-lib.html>> <https://www.researchgate.net/publication/316926648_THE_ENGLISH-RUSSIAN-BULGARIAN_DICTIONARY_OF_LIBRARY_AND_INFORMATION_TERMINOLOGY> <https://www.google.bg/search?q=%D0%95+ISBN+978-619-185-276-5&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b&gfe_rd=cr&ei=AiIKWfSRE-jHXtPsnMAO> <<http://lic.vumk.eu/Eng-Rus-Bulg-Dictionary-Library-Inform-Terminolog.pdf>> <https://www.researchgate.net/profile/Alexandra_Kumanova> <<https://b-ok.org/book/5211172/c20c99>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/>> <<http://www.ilit.bas.bg/structure/library.html>> <<http://www.ilit.bas.bg/bg/mission/kontakti.html>>.

1. изд. 2010. – *Вж по-горе.*

Епигр.: *същият. – Вж по-горе.*

Съдържа:

- 1) (с. 15-20) **Куманова**, А. Ново електронно издание на речника (2017 г.);
- 2) (с. 21-25) **Куманова**, А. Новое электронное издание словаря (2017 г.);
- 3) (с. 27-31:) **Kumanova**, A. New electronic edition of the dictionary (2017);
- 4) (с. 33-35:) **Денчев**, С. Първият триезичен речник по библиотечна и информационна дейност на XXI в.

(Уводни думи на отговорния редактор);

5) (с. 37-39:) **Denchev**, S. First trilingual dictionary of library and information terminology of the XXI century (Foreword by the Editor-In-Chief);

6) (с. 41-80:) **Куманова**, А. Когнитология на компаративистичната терминология по библиотечна и информационна дейност : За настоящото издание (Предисловие на главния редактор и съставител);

7) (с. 81-85:) **Василев**, Н. Дейксис на речника (Слово на езиковия редактор);

8) (с. 87-91:) **Vasilev**, N. Deixis of the dictionary (Word from the linguistic editor);

9) (с. 93-94:) **Richardson**, J. V. Foreword;

10) (с. 95-97:) **Зверевич**, В. В. От редактора на изданието от 2005 г. за изданието от 2009 г.;

11) (с. 99-107:) **Ричардсон**, Дж. В. Предисловие составителя и руководителя проекта издания 2005 г.;

12) (с. 103-114:) **Сукиасян**, Э. Р. Предисловие издания 2005 г.;

13) (с. 115-118:) List of the English Abbreviations;

14) (с. 119-122:) Списък на използваните съкращения на английски език, преведени на български;

15) (с. 123-124:) Списък на използваните съкращения на български език;

16) (с. 125-128:) Список использованных сокращений.

Библиогр. информ.: 1-3. The **English–Russian–Bulgarian** dictionary of library and information terminology = Англо-руско-болгарски словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-руско-болгарски речник по библиотечна и информационна дейност // [Национален регистър] <<http://www.booksinprint.bg/Publication/Details/a1f853ed-dcea-4df4-a465-12aed51a384f>> <<http://www.booksinprint.bg/Publication/Details/271e6498-fd01-480f-814a-c8b86d40386e>> <<http://www.booksinprint.bg/Publication/Search?SearchCriteria=AuthorName%3AAлександра Куманова%3A&SortBy=Title&page>>. – 24.05.2018. – 1 с.; – 21.06.2017. – 1 с.; 4. **COBIS.BG** на НБКМ. // <<http://www.bg.cobiss.net/>>. – 27.11.2017. – 1 с.; 5. **За** триезичния речник на УниБИТ по библиосферата – The **English–Russian–Bulgarian** dictionary of library and information terminology (About the trilingual dictionary of SULSIT on the bibliosphere). // *Изданет* (В. Търново). – 2017, N 2 (3-4), с. 119; 6. **Молева**, М. Ново електронно издание на първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност, издаден в България (Ново трикнижие на УниБИТ, посветено на ЮНЕСКО и УниБИТ) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. IV). // *Пак там*, с. 12; 7-10. **Google**

Scholar. // <https://scholar.google.bg/scholar?as_ylo=2018&q=Kumanova,+Alexandra&hl=bg&as_sdt=0,5>; <https://scholar.google.bg/scholar?as_ylo=2017&q=Kumanova,+Alexandra&hl=bg&as_sdt=0,5>; <https://scholar.google.bg/scholar?as_ylo=2018&q=%D0%9A%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0,+%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0,+%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2,+%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B9&hl=bg&as_sdt=0,5>; <https://scholar.google.bg/scholar?as_ylo=2017&q=%D0%9A%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0,+%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0,+%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2,+%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B9&hl=bg&as_sdt=0,5>; <https://scholar.google.bg/scholar?as_ylo=2017&q=%D0%9A%D1%83%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0,+%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80%D0%B0,+%D0%92%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D0%B5%D0%B2,+%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B9&hl=bg&as_sdt=0,5>>. The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-русско-болгарский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-русско-болгарски речник по библиотечна и информационна дейност / Comp. J. V. Richardson ... [и др.]; Managing ed. S. Denchev; Ed.-in-chief A. Kumanova; Ed. board R. Burger ... [и др.]; Graph. ed. N. Vasilev ... [и др.]; Techn. ed. N. Vasilev, V. Stefanova; Rev. F. Mainhard ... [и др.]. ... – Ново ел. изд. – София, 2017. (N 2495). // *Тр.* на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. (София). – Т. 14, 2019, с. 639-640.

Отз.: 1. **Чолова, С.** и др. Толкова можем, колкото знаем : [XIII Студентска науч. конф. и изложба на УНИБИТ „Информ. като цивилизационен избор – път към всеобщото знание“ – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge“ (девиз: „Толкова можем, колкото знаем“ – „Tantum possumus, quantum scimus“) (19.05.2017 г.) – Ден на отворените врати на университета / С. Чолова, Б. Грозданов, С. Митов : За даренето, направено от проф. А. К. на нов. ел. изд. на университета на НБКМ, ЦБ на БАН, Библиотеката на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, НБИВ и Библиотечно-информационния център на УНИБИТ на „The English–Russian–Bulgarian dictionary of library and information terminology = Англо-русско-болгарский словарь по библиотечной и информационной деятельности = Англо-русско-болгарски речник по библиотечна и информационна дейност“ (С., 2017) – изд. е плод на съвместната работа на български, американски и руски учени и студентите на УНИБИТ; първото копие от този продукт е поднесено на 9.05.2017 г. на президента на Международната федерация на библиотечните асоциации и институти – ИФЛА (IFLA) г-жа Дона Шидър, която бе удостоена с почетното звание на университета *Doctor Honoris Causa*]. // *Учит. дело* (София). – СХХII, N 22, 5 юни 2017, с. 7, с ил. – Публ. на фотогр. от интеракцията / Д. Кънев. – *Редуц. публ.*; 2. **Шейретова, З.** Огромни благодарности към проф. Александра Куманова за даренето, което направи на Филнал Студентски Столична библиотека – електронното издание на България – Англо – Руския речник по библиотечна и информационна дейност. // <<https://www.facebook.com/%D0%A4-1590090917930875/>>. – 6.06.2017. – 1 с. : фотогр.; 3. **Чолова, С.** и др. Толкова можем, колкото знаем (XIII Студентска науч. конф. и изложба на УНИБИТ) [„Информ. като цивилизационен избор – път към всеобщото знание“ – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge“ (девиз: „Толкова можем, колкото знаем“ – „Tantum possumus, quantum scimus“ – 19.05.2017 г.) / С. Чолова, Б. Грозданов, С. Митов. // *Тр.* на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. (София). – Т. 13, 2018, с. 268-273, с ил. – Публ. на фотогр. от интеракцията / Д. Кънев. – *Разшир. публ.*; 4. **Чолова, С.** и др. *Също загл.* / С. Чолова, Б. Грозданов, С. Митов. // *Информ. бюл. на Център. библиот. на БАН* (София). – 2017, N 5 (104), с. 27-30, с ил. – Публ. на фотогр. от интеракцията / Д. Кънев. – *Разшир. публ.*; 5. **Пепескул-Калоянова, Р.** и др. Информационни технологии и свет души (Очерци. Дневници) (VI 16) / Р. Пепескул-Калоянова, В. Калоянов. // *Нишката на Ариадна (Gloria bibliospherae) = Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = Cognition of encyclopedicity of the library and information activity / Науч. ред. Стоян Денчев ; Състав., предг., библиогр. Александра Куманова, Николай Василев.* – София, 2017, с. 363-366. – *Разшир. публ.*; 6. **Пепескул-Калоянова, Р.** и др. Информационни технологии и свет души (К 60-лет. проф. Александры Кумановой) / Р. Пепескул-Калоянова, В. Калоянов. // *Дриновский збирник / Болг. акад. наук (Инст. ист. досл. ; Инст. балканистики з Центр. по траколог. ; Инст. етнолог. та фолькл. з Етногр. музеум.) ; Харк. нац. унив. ім. В. Н. Каразіна (Центр. болгаристики та балканських досл. ім. Марина Дринова ; Кирило-Мефодієвський центр ; Центр. наук. біблі. Іст. фак.).* – София – Харків, 2017, т. X, с. 527-528. – *Редуц. публ.*; 7. **Куманова, А.** и др. Толкова можем, колкото знаем : [За XIII Студентска научна конференция и изложба „Информ. като цивилизационен избор – път към всеобщото знание“ – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge“ на Унив. по библиотекознание и информ. технолог., 19 май 2017 г. – Ден на отворените врати] / А. Куманова, Н. Василев. // *За буквите – О тисменехъ* : Кирило-Методиевски вестник (София). – N 52, ноември 2017, с. 14 : с ил.; 8. **[Максимова, М.]** Англо-русско-български речник [по библиотечна и информационна дейност]. // <<http://www.ruskingcenter.org/>>. – 21.12.2017. – 2 с. : с ил.; 9-10. **Клюев, В. К.** Отчетный доклад ОБ МАИ за 2017 г. ; Презентация к Отчетному докладу ОБ МАИ за 2017 г. – *вж* N 3745-a. // <<http://www.cnsbh.ru/mai/mai.htm>>. – 21.03.2018. – 58 с. : ил.; 11. **Данчева-Василева, А.** Традиция и приемственост (Планетарно значима универсална знаниява школа с център УНИБИТ). // *Тр.* на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технолог. (София). – Т. 14, 2019, с. 811-817; 12. **Попов, И.** Универсалният модел на педагогиката на образованието : „Размерите на пространството, определяни от нашето съзнание“ [А. Айнщайн] : [За XV Юбил. Студентска науч. конф. и изложба на УНИБИТ „Информация – институти – образование – изследвания“ – „Information – institutions – education – researches“ (девиз: „Всеобщност на науките = университет“ – „Universitas litterarum“) (17.05.2019 г.) (291 докл.: NN 2622-2912) ; освен студентите и докторантите на вуза на форума участва и обучавачи се в други висши училища в България, както и 13 изследователи от чужбина: Великобритания, Унгария, Русия и Германия] / С. Душева, П. Делева [17.05.2019]. //

Учит. дело (София). – СХХIV, N 23, 17 юни 2019, с. 7 : с ил. – Фотогр. Д. Кънев. – *Редуц. публ.* <<http://www.ssubg.info/sbsubg.php?page=19&lang=bg&id=233>>; **13. Попов, И.** Универсалният модел на педагогиката на образованието : „Размерите на пространството, определени от нашето съзнание“ [А. Айнщайн] [: За XV Юбил. Студентска науч. конф. и изложба на УниБИТ „Информация – институции – образование – изследвания“ – „Information – institutions – education – researches“ (девиз: „Всеобщост на науките = университет“ – „Universitas litterarum“) (17.05.2019 г.) (291 докл.: NN 2622-2912) ; освен студентите и докторантите на вуза на форума участват и обучавачи се в други висши училища в България, както и 13 изследователи от чужбина: Великобритания, Унгария, Русия и Германия] / С. Душева, П. Делева [17.05.2019]. // *Библиотека* (София). – 2019, N 3, с. 69-75 : с ил. и гр. – *Рез. на англ. ез.* – *Разиур. публ.*

Рец.: **1. Илиева, С.** Ново електронно издание на триезичния англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност (Рецензии и отзиви) (IV 29). // *Нишката на Ариадна* (Gloria bibliospherae) = Ariadne thread (Gloria bibliospherae) : Когнитология на енциклопедичността на библиотечната и информационната дейност = Cognitionology of encyclopedicity of the library and information activity / Науч. ред. Стоян Денчев ; Състав., предг., библиогр. Александра Куманова, Николай Василев. – София, 2017, с. 201-204; **2. Казаиски, Н.** Важен мост на глобалната информационна цивилизация (Рецензии и отзиви) (IV 30). // *Пак там*, с. 205-208; **3. Манчев, В.** Авторитетен и полезен речник (през погледа на един филолог) (Рецензии и отзиви) (IV 43). // *Пак там*, с. 266-267; **4. Денчев, С.** Триединство на библиотечната терминология – ново електронно издание на УниБИТ (Интердисциплинарна симбиоза на библиотекознанието, информатиката и лингвистиката) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. I). // *Издавател* (В. Търново). – 2017, N 2 (3-4), с. 120. – *Рез. на англ. ез.*; **5. Младенова, М.** Значимо явление на библиосферата от ново поколение (Когнитологична универсална триезична карта на библиотечно-информационното дело) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. II). // *Пак там*, с. 120-121. – *Рез. на англ. ез.*; **6. Попандонова-Желязова, Е.** Триезичният речник по библиотечна и информационна дейност с ново издание (За единството на многообразието на фиксиране на езиковите форми в библио-инфо-ноосферата) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. III). // *Пак там*, с. 121-122. – *Рез. на англ. ез.*; **7. Модева, М.** Ново електронно издание на първия триезичен речник по библиотечна и информационна дейност, издаден в България (Ново триезичие на УниБИТ, посветено на ЮНЕСКО и УниБИТ) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. IV). // *Пак там*, с. 122-124. – *Рез. на англ. ез.*; **8. Велев, В.** Електронен триезичен речник без аналог (УниБИТ – важен център на наукознанието и информатизацията в национален и международен мащаб) (За триезичния речник на УниБИТ по библиосферата. V). // *Пак там*, с. 125-126. – *Рез. на англ. ез.*; **9. Петрова, Т.** Англо-руско-български речник по библиотечна и информационна дейност : Естествено възникваща лингвистична полифония (Ново изд., 2017 г.). // *Тр. на Студентското науч. о-во при Унив. по библиотекознание и информ. технолог.* (София). – Т. 14, 2019, с. 880-881.

Премиери: **1. 27.03.2017 г.** – Студентски филиал на Столична библиотека – София; **2. 9.05.2017 г.** – УниБИТ – Поднасяне на първото копие на изд. на президента на Международната федерация на библиотечните асоциации и институти – ИФЛА (IFLA) Дона Шидър, удостоена с почетното звание *Doctor Honoris Causa* на университета; **3. 19.05.2017 г.** – XIII Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ „Информацията като цивилизационен избор – път към всеобщото знание“ – „Information as a civilization choice – a path to the universal knowledge“ (девиз: „Толкова можем, колкото знаем“ – „Tantum possumus, quantum scimus“); **4. 6.07.2017 г.** – Защита на дипломни работи по специалността „Библиотекознание и библиография“ на катедра „Библиотечни науки“ на УниБИТ; **5. 21.12.2017 г.** – Руски център на Столична библиотека – София; **6. 17.05.2018 г.** – Университет по библиотекознание и информационни технологии (библиографската и историографската серия „Факлоносии“ и „Трудовете на Студентското научно общество при УниБИТ“: XIV Студентска научна конференция и изложба на УниБИТ „Информация – институции – комуникации“ – „Information – institutions – communications“).

²⁵¹ *Срв.* с емблематичната за **организационния подход към информационните реалии** статия, за която авт. – дългогодишният директор на НБКМ **К. Калайджиева** – е помолена от **М. Младенова**:

Калайджиева, К. Как бе създаден Държавният библиотечарски институт. // *Библиотека*, 2005, N 5, с. 30-34. *Вж* и в много отношения **обърнатото към бъдещото комплексно познание на библио-инфо-ноосферата** изследване:

Правомирова, Д. Професор Тодор Боров – един от първостроителите на Държавния библиотечарски институт (Статии) (III 85). // *GLORIA BIBLIOSPHERAE* (Нишката на Ариадна) : Изследвания в чест на ... *Александра Куманова* : Юбил. сб. по случай 65 год. от основаването на УниБИТ = GLORIA BIBLIOSPHERAE (Ariadne's Thread) : Studia in honorem ... *Alexandra Kumanova* : A Festschrift for 65th Golden Jubilee of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia / Науч. ред. **С. Денчев** ; Състав., предг. и интервю **Н. Василев**. – С., 2016, с. 810-815.

²⁵² „... *та кой си?*“ / *Част от силата, която желае зло, а ВСЕ ДОБРО ТВОРИ!*“ – **Й. В. фон Гьоте. Фауст** / Прев. **Кр. Станишев**.

Цит по изд.: **Гете, И. В.** [фон] *Фауст* : Трагедия : В 2 ч. / Прев. от нем. **Кр. Станишев**. – София, 1982. – 360 с.

²⁵³ *Гр.:* πρωταγωνιστής; πρώτος – **първый** + αγωνίζομαι – **състезавам се**, αγωνιστής – **борец** – главен герой, централно действащо лице, актьор, играещ главната роля в произведението...

Противопоставя се на антагониста...

²⁵⁴ Първият, заслужил *това* прозвище, е **Калимах Александрийски**.

²⁵⁵ **Мунте, А.** Легенда за Сан Микеле: Роман[сага на лекарската професия и феноменологията на служенето на хората] / Прев. от англ.: **В. Прошкова** ; [С предг. от **З. Петров**]. – София, 1987. – 392 с.

ПОСТМОДЕРНИЯТ БИБЛИОТЕКАР И ПОСТМОДЕРНАТА ПАРАДИГМА (Резюме)

- ²⁵⁶ **Baudrillard**, Jean [1981]. Simulacra and simulation. – Ann Arbor : Univ. of Michigan Press, 1994.
- Baudrillard**, Jean [1976]. Symbolic exchange and death. – L. : Sage Publ., 1993.
- Cahoone**, Lawrence (Ed.) From modernism to postmodernism : an anthology. – L. : Blackwell Publ., 2003.
- Deleuze**, Gilles [1962]. *Nietzsche* and philosophy. – N. Y. : Columbia Univ. Press, 1983.
- Deleuze**, Gilles [1968]. Difference and repetition. – N. Y. : Columbia Univ. Press, 1994.
- Deleuze**, Gilles [1972]. *Anti-Oedipus* : capitalism and schizophrenia / **Gilles Deleuze**, **Felix Guattari**. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 1983.
- Derrida**, Jacques [1967]. Speech and phenomena and other essays on *Husserl's* theory of signs. – Evanston : Northwestern Univ. Press, 1973.
- Derrida**, Jacques [1967]. Of grammatology. – Baltimore : Johns Hopkins Univ. Press, 1974.
- Derrida**, Jacques [1967]. Writing and difference. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1978.
- Derrida**, Jacques [1972]. Margins of philosophy. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1982.
- Derrida**, Jacques [1978]. Spurs : *Nietzsche's* styles. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1979.
- Derrida**, Jacques [1987]. Of spirit : *Heidegger* and the question. – Chicago : Univ. of Chicago Press, 1989.
- Foucault**, Michel [1961]. History of madness. – L. ; N. Y. : Routledge, 2006.
- Foucault**, Michel [1960]. Madness and civilization : a history of insanity in the age of reason. – N. Y. : Random House, 1965.
- Foucault**, Michel [diversis annis]. Language, counter-memory, practice : selected essays and interviews. – Ithaca : Cornell Univ. Press, 1977.
- Foucault**, Michel [1984]. The use of pleasure : the history of sexuality : Vol. 2. Random house, 1985.
- Habermas**, Jürgen [1985]. The philosophical discourse of modernity. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1987.
- Hegel**, G. W. F. [1812]. Science of logic. – L. : Allen & Unwin, Ltd., 1969.
- Hegel**, G. W. F. [1807]. Phenomenology of Spirit. – Oxford : Oxford Univ. Press, 1977.
- Hegel**, G. W. F. [1823]. Lectures on fine art : Vol. 1. – Oxford : Clarendon Press, 1975.
- Heidegger**, Martin [1927]. Being and time. – San Francisco : Harper & Row, 1962.
- Heidegger**, Martin [diversis annis]. *Nietzsche* : Vol. 1: The will to power as art ; Vol. 2: The eternal recurrence of the same ; Vol. 3: The will to power as knowledge and as metaphysics; Vol. 4: Nihilism. – San Francisco : Harper Collins, 1991.
- Heidegger**, Martin [diversis annis]. Basic Writings. – San Francisco : Harper & Row, 1993.
- Heidegger**, Martin [1937-1938]. Basic Questions of Philosophy : Selected „Problems“ of „Logic“. – Bloomington : Indiana Univ. Press, 1994.
- Heidegger**, Martin [diversis annis]. Pathmarks. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1998.
- Heidegger**, Martin [1953]. Introduction to Metaphysics. – New Haven : Yale Univ. Press, 2000.
- Kant**, Immanuel [1787]. Critique of pure reason. – L. : Macmillan & Co., Ltd., 1964.
- Kant**, Immanuel [1790]. Critique of judgment. – Indianapolis : Hackett, 1987.
- Kaufmann**, Walter (Ed.). The portable *Nietzsche*. – N. Y. : Viking Press, 1954.
- Kierkegaard**, Soren [1846]. The present age. – N. Y. : Harper & Row, 1962.
- Lacan**, Jacques. Écrits : a selection. – N. Y. : W. W. Norton & Co, 1977.
- Lacan**, Jacques [1953-1955]. The seminar : books I-II : Book I. *Freud's* papers on technique ; Book II. The ego in *Freud's* theory and in the technique of psychoanalysis). – N. Y. : W. W. Norton & Co., 1988.
- Lacoue-Labarthe**, Philippe [1988]. *Heidegger*, art and politics. – L. : Blackwell, 1990.
- Lyotard**, François [1979]. The postmodern condition : a report on knowledge. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 1984.
- Lyotard**, François [1979]. Just gaming. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 1985.
- Lyotard**, François [1983]. The differend : phrases in dispute. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 1988.
- Lyotard**, François [1988]. *Heidegger* and „the jews“. – Minneapolis : Univ. of Minnesota Press, 1990.
- Marx**, Karl [1867]. Das Kapital : Vol. 1. – N. Y. : Penguin USA, 1983.
- Nietzsche**, Friedrich [1872]. The birth of tragedy. – N. Y. : Random House, 1967.
- Nietzsche**, Friedrich [1873]. Philosophy and truth : selections from *Nietzsche's* notebooks of the early 1870s. – New Jersey : Humanities Press, 1979.
- Nietzsche**, Friedrich [1874]. Untimely meditations. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1985.
- Nietzsche**, Friedrich [1882]. The gay science. – N. Y. : Random House, 1974.
- Nietzsche**, Friedrich [1883-1891]. Thus spoke *Zarathustra*. – Scotts Valley, Ca. : CreateSpace Independent Publ. Platform, 2016.
- Nietzsche**, Friedrich [1887]. On the genealogy of morals. – N. Y. : Random House, 1967.
- Nietzsche**, Friedrich [1889]. Twilight of the Idols and the anti-*Christ*. – N. Y. : Penguin Books, 2003.

- Perniola**, Mario [1990]. *Enigmas : the egyptian moment in society and art.* – L. : Verso, 1995.
- Perniola**, Mario. *Ritual thinking : sexuality, death, world.* – Amherst, N. Y. : Humanity Books, 2001.
- Taylor**, Victor E. *Encyclopedia of postmodernism* / **Victor E. Taylor**, **Charles E. Winquist.** – L. : Routledge, 2001.
- Vattimo**, Gianni [1985]. *The end of modernity : nihilism and hermeneutics in postmodern culture.* – Baltimore : Johns Hopkins Univ. Press, 1988.
- Wittgenstein**, Ludwig [diversis annis]. *Philosophical investigations.* – N. Y. : Macmillan, 1953.
- ²⁵⁷ *Къде отиваш?* – Думи, изречени от **апостол Симон Петър (Simon Petrus)** по време на Тайната вечеря, отправени към **Иисус Христос (Jesus Christ)** – **Йоан** (13:36). – Многобройни реминисценции в световната художествена литература: **Х. Сенкевич (Sienkiewicz, H.)**, **О. Уайлд (Wilde, O.)**, **А. И. Куприн**, **Л. Андреев**, **А. Блок**, **А. Ахматова**...

ИМЕНЕН ПОКАЗАЛЕЦ
(на имената, посочени
в текста,
бележките и
цитираната литература)

*Жив паметник на Духа, посветен на
ратниците на библиотечното дело и библиографията*

Препратка към страница – за основното изложение и към пореден номер на бел. / note.

Азбучното подреждане на имената следва фонетичния принцип, а не както е в отделните азбуки, напр.: *Эко*,
У. е след *Еко*, У.

- Абрамов**, К. И. 74 (бел. 150, 211)
Августин, Св. 93
Аверса, Е. (Aversa, E.) (бел. 49)
Аврамова, В. (бел. 234)
Адам, библийска личност 92
Айнщайн, Алберт (Einstein, Albert) 47, 48
А. К. (АК) *вж* *Куманова, Александра*
Албанска, Лилияна 68, 70, 110, 129 (бел. 153-155), за
 нея 129
Алберт Велики (Albertus Magnus) (бел. 119)
Алекова, Елена 92
Александров, Васил 129, за него 129
Александрова, Красимира 9, 13, 77, 80, 83, 89, 106, 116,
 123 (бел. II, IV), библиогр. ред. 99, 115, 120, рец.
 119, за нея 77, 80, 81, 83, 123
Алексиев, Ганчо 124, за него 124
Алексиева, М. 98
Аликс, Ив (Alix, Y.) 25
Алтай, Ахмед (Altay, A.) (note 234)
Амартол, Георгий 93
Ананиев, Б. Г. (бел. 49)
Анастасий Библиотекар за него 154
Ангелов, Божан 110, 129, за него 110, 129
Ангелов, Боньо 69 (бел. 150)
Ангелова, С. (бел. 234)
Ангелова-Пенкова, Ефросина 125, 126, 127, библиогр.
 ред. 127
Андреев, Веселин за него 102
Андреев, Леонид за него (бел. 256)
Анков, В. В. ил. (бел. 18)
- Антигона**, митолог. героиня 35
Антонова, Ина за нея 137
Аполон, бог 152
Арабаджиева, Тодорка 67, 71, 72, 77, 96, 106, 121, 122,
 123, за нея 77, 79, 80, 81, 83, 84, 112, 121, 122,
 123 (бел. 150, 231, 233)
Аргиров, Стоян 64, 66, 69, 129 (бел. 150), за него 129
Аргирова-Герасимова, Мария 121, 123, 126 (бел. II,
 234), рец. 100, 105, за нея 121, 123, 137
Ариадна, митолог. героиня 9, 23, 32, 88, 109, 110, 141
Аристотел 35
Арсенова, Искра (бел. II, 234), за нея 121
Аръсоно, Клеман (Arsenault, Cl.) 27
Асенова, А. състав. (бел. 180)
Атанасий Александрийски, Св. епископ 94
Атанасов, Любен 124, 128, 129, за него 124, 128, 129
 (бел. 172)
Атанасов, П. ред. (бел. 152)
Атанасова, Христина за нея 137
Ахматова, Анна за нея (бел. 256)
Ашар, Ш. Ф. (Achard, Cl. Fr.) 16
Ашурбанипал, цар за него 154
- Багряна**, Елисавета 91, за нея 101, 102
Бай Ганьо, лит. герой 94
Балабанов, Александър 9
Балтова, Ани 137, за нея 138 (бел. 153-155, 165)
Банов, Банчо за него 102
Баренбаум, Йосиф 40, за него 118 (бел. 78)

- Барзев, И.** 100
Барилле, Е. (Barilier, E.) (бел. 49)
Баудън, Дейвид (Bawden, D.) 61
Баумгартнер, Х. М. (Baumgarthner, H. M.) (бел. 49)
Бах, Р. (Bach, R.) (бел. 243)
Бахтин, М. М. 27, 48
Башев, Владимир 92
Башева, Миряна 92
- Б. Д. (БД) вж Десев, Борис**
Бенбасат, А. състав. 110, ред. 106
Бенчева, Цанка 124
Берберов, Михаил 92, за него 102
Берг, А. И. (бел. 162)
Бердяев, Н. 49, 153
Беспалов, Владимир М. 41, 42, за него (бел. 84, 85)
Бирман, М. А. (бел. 197)
Бирюков, Б. В. (бел. 162)
Блазек, Р. (Blazek, R.) (бел. 49)
Блок, А. А. за него (бел. 256)
Бове, Пиер (Bovet, Pierre) 39
Бог – Св. Дух вж Троица, Св.
Бог – Син вж Троица, Св.
Бог – Отец вж Троица, Св.
Богданов, Иван 129, за него 129 (бел. 152)
Богородица, Св. вж Мария (Богородица, Дева Мария)
Бодлер, Шарл (Baudlaire, Charles) 152, 153
Божилев, Божидар 92
Божилова, Виолета 137 (бел. 236-а)
Божинова-Троянова, Божана 9, 70, 96, 117, 124, състав. (бел. 122), ред. 96, за нея 124
Бонифачо, Балдасаре (Bonifacio, Baldassare) 62 (бел. 147)
Бончева, Теменужка 67, 74, 77, 121, 122 (бел. 150, 220, 221, 231, 232), рец. (бел. 201), за нея 112, 121, 122
Боп, Ричард (Ворр, Р. Е.) 61
Борил, цар 93
Борисова, Марчела 77, 80, 123 (бел. 234), за нея 77, 80, 81, 123
Боров, Тодор 9, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 33, 49, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 74, 110, 123, 124, 129, 143, 145, 149, 151 (бел. I, 20, 21, 24, 107-109, 124, 140, 150, 200), ред. (бел. 122), за него 103, 110, 114, 115, 120, 123, 124, 129, 133, 139, 141, 147, 148, 153, 154
Бородин, Сергей 38, 40 (бел. 74, 80)
Бородина, Валентина 38, 40 (бел. 74, 80)
Ботев, Христо 91, 94, за него 118
Бошнаков, Димитър – Нини 125, 129, за него 125, 129
Бошнакова, Милкана 125, за нея 125
Бояджиев, Димитър 91, 100, 116
Б. П. (БП) вж Паунов, Богомил
Брагинов, Петко 92
Братя Мормареви, лит. псевд. на Марко Стойчев и Мориц Йомтов
Бреггин, П. Р. (Breggin, P. R.) (бел. 49)
Бродски, Йосиф 17
Брюне, Ж. Ш. (Brunet, J. Ch.) 16
Бук, М. (бел. 234)
- Буреш, Иван** 9, 129, за него 129
Буссе, Наталия Вячеславовна състав. 68, 96 (бел. 165)
- Вазов, Иван** 91, 94, 148
Вайгел, В. Б. (Weigel, V. B.) (бел. 49)
Вайдлинг, Тор (Weidling, T.) 62
Вакарелски, Христо 9, 110, за него 110
Ванли (Wanli), император 36
Вапцаров, Никола 91, за него 101
Васева, Анка 97
Василев, Марин 67, 68, 83, 111, 121, 122, 129, за него 112, 121, 122, 129 (бел. 150, 231, 233)
Василев, Николай 9, 77, 79, 80, 84, 88, 89, 95, 98, 99, 100, 101, 103, 109, 110, 113, 114, 116, 118, 123 (бел. IV, V), ред. 79, 84, 98, 99, 100, 103, 104, 112, 113, 114, 115, 118, 119, 120, 123 (бел. V, 18, 150, 228, 231), състав. (бел. 4, 96), предг. 109, 110, 115, 120, рец. 119, за него 77, 80, 81, 84, 123, 137 (бел. 22, 104, 114)
Василева, Евелина 75, 107, 118, 125, за нея 125
Василева, Румелина 100, 104, 105, 107, 121, 123 (бел. II, 234), ред. 98, 100, 105, 107, 108, 113, за нея 121, 123
Василева, С. 116, рец. 100
Василченко, В. Е. 74 (бел. 150, 211)
Ватрачки, Б. 69, 111
Ведин, И. Ф. (бел. 150)
Вежинов, Павел 95
Велев, В. 100, ред. 103, 118 (бел. 231), рец. 99, 109, 110, 113, 114
Величков, Георги 102
Величков, Константин 91
Величковска, Юлияна 79
Велчев, Петър 92, рец. 113
Верджицки, В. В. (бел. 162)
Вернадски, В. И. 24, 31, 33
В. З. (ВЗ) вж Загорев, Васил
Вигнер, Юджин (Wigner, E. P.) (бел. 90)
Вик, Едуард (Vick, Edward R.) (бел. 126)
Винер, Н. (Winer, N.) (бел. 160, 162)
Витгенщайн, Лудвиг (Wittgenstein, L.) 153
Владигеров, Тодор 9
Владислав Граматик 94
Влайков, Тодор 94
Влъчкова, И. (бел. 234)
В. М. (ВМ) вж Младенова, Василка
Волански, Н. (Wolanski, N.) (бел. 49)
Володин, Б. Ф. (бел. 113)
Вутимски, Александър 91
Възвзова-Каратеодорова, Кирила 118
Вълев, Димитър 102
Вълчев, Веселин 128
Вълчев, Найден 92
Вълчева, Анелия 125 (бел. 165), състав. (бел. 155, 184), ред. 97, рец. (бел. 229), за нея 125
Върбанова, Даниела ред. 128
Върбанова-Денчева, К. (бел. 165)
- Габе, Дора** 91

- Габровска, Свободозаря 77
 Гавраил, Св. архангел 91
 Ганев, Стоил А. състав. 74, 111 (бел. 191)
 Ганчева-Божнинова, Дора 67, 68, 83, 96, 110, 117, 123, 124, 129, 137, състав. (бел. 122), за нея 123, 129 (бел. 153-155)
 Гарванов, И. рец. 100
 Гарфийлд, Юджийн (Garfield, E. E.) за него 53, 56, 153, 155
 Гачев, Георги 102
 Г. Д. (ГД) *вж Драганов, Ганчо*
 Георгиев, Борис ил. (бел. 140)
 Георгиев, И. 100
 Георгиев, Кольо 95
 Георгиев, Лъчезар 128 (бел. II), за него 128 (бел. II)
 Георгиев, Любен 121, 122, за него 112, 121, 122, 137 (бел. 150, 151, 231, 233)
 Георгиев, Михалаки 94
 Георгиева, Екатерина 101, 121, 122, за нея 112, 121, 122, 137 (бел. 150, 229, 231, 233)
 Георгиева, Елена рец. 105
 Георгиева, Елизабет за нея 137
 Георгиева, С. 100
 Георгиева, Стела 128 (бел. II)
 Гергова, Ани *вж Гергова, Анка*
 Гергова, Анка 125, 127, 128, 129, 130 (бел. 151), състав. (бел. 157), за нея 128, 137
 Германов, Андрей 92
 Геров, Александър 91
 Геров, Найден 91
 Гескъл, Филип (Gaskell, Ph.) 62
 Геснер, Конрад (Gesner, C.) 15, 16, 151 (бел. 9)
 Гете, И. В. [фон] (Goethe, J. W. von) (бел. 2, 3, 87, 115, 149, 231)
 Гечева, Кръстина 125, за нея 125
 Гиляревски, Руджеро 23, 24
 Гиляревский, Р. С. (бел. 26)
 Глазков, М. Н. рец. (бел. 84)
 Глушков, В. М. (бел. 162)
 Говедарска, Савена 125, за нея 125
 Голев, Владимир 92
 Головки, Г. В. рец. (бел. 18)
 Гомес-Хернандес, Хосе-Антонио (Gómez-Hernández, J.) 25
 Гончев, Кирил 92
 Горбачевский, Б. (бел. 215)
 Горман, Майкъл 48 (note 103)
 Господинов, Георги 92
 Гранитски, Иван 102
 Грашкина, Ваня 108, за нея 137 (бел. 165)
 Григорий Цамблак, митроп. 94
 Грич, Ю. (Grucz, J.) 74 (бел. 150)
 Грубер, Й. Г. (Gruber, J. G.) 16
 Гуатарни, Ф. 143
 Гудков, Л. Д. (бел. 49, 55)
 Гудман, Кенет (Goodman, K.) 37
 Гудовшичкова, И. В. 33, 89, за нея 118 (бел. 165, 215)
 Гуерини, Мауро (Guertini, M.) 25
 Гуленова, М. (бел. 151)
 Гуляшки, Андрей 95, за него 101
 Гумилев, Лев Н. (бел. 65)
 Гутенберг, Й. 34
 Гьонферт, Херберт Г. (Görfert, H. G.) 40
 Гьоте, Й. В. [фон] 11, 12, 49, 52, 55, 62 (бел. 2, 3, 252), за него 152, 153 *вж и Гете, И. В.* [фон]
- Д**
 Даверов, Владо 102
 Давид, цар 92
 Далчев, Атанас 91
 Дамянов, Дамян 92, 102
 Данаил, митроп. 94
 Данаилов, Георги 95
 Данов, Иван 76, 119, 129, за него 76, 119, 129
 Данчева, Йота 129, за нея
 Дараков, Юлий Т.
 Даскалов, А. ред. 103, 104, 113, 118 (бел. 18)
 Даскалова, Вера състав. 97
 Даскалова, Красимира състав., ред. 128
 Дафинов, Здравко 125, за него 125 (бел. 183)
 Дебелянов, Димчо 75, 91, 119, за него 75, 119
 Дебюр, Г. Стриви (De Bure, G. Fils aîné) (бел. 12)
 Дебюр, Г. Ф. Миаши (De Bure, G. Fr. le Jeune) 16 (бел. 12)
 Девкова, Светла 76, 119
 Делирадев, Павел 9
 Делоне, Гийом (Delaunay, G.) 25
 Дельоз, Ж. 143
 Денчев, Стоян (Denchev, S.) 9, 26, 31, 50, 51, 58, 64, 77, 98, 100, 105, 108, 116, 122 (бел. II, III, VI, V, VI, 46, 61, 88, 104, 114, 222), ред. 98, 99, 100, 103, 109, 110, 112, 114, 118, 119 (бел. 4, 96, 150, 231), предг. 103, 104, 113, рец. 103, 104, 107, 108, 109, 110, 113, 114, 115, 120 (бел. 18, 234), за него 100, 108, 114, 118, 122, 136
 Десев, Борис 67, 69, 83, 111, 121, 122, 125, 129 (бел. 150, 152, 231, 232), ред. (бел. 152), рец. (бел. 152), за него 112, 121, 122, 125, 129, 138
 Джагаров, Георги 92, за него 102
 Джерекаров, А. 100
 Джонсън, Ел. (Johnson, E. D.) 74 (бел. 150)
 Джуджев, Стоян 9
 Джулиети, Франческо (Giulietti, Fr.) 34
 Джурова, Аксиния 129
 Дилов, Любен 95
 Димитров, Георги рец. 105
 Димитров, Стефан (бел. 165)
 Димитров, Цeko 107
 Димитрова, Блага 92
 Димитрова, Д. (бел. 234)
 Димитрова, Юлия 125, за нея 125
 Димитър Солунски, Св. за него 91, 94
 Димов, Димитър 95
 Димчев, Александър 124, 125, 126, 130 (бел. 219), за него 125
 Димчевска, Маргарита 9, 66, 129, за нея 129
 Динков, Иван 92
 Дионис, бог 152
 Дипчикова, Александра 125, 127, 129, 130, прев. (бел. 103, 235), за нея 125
 Дириманова, Галя 125, 127, за нея 125
 Добрева-Макферсон, Милена 125
 Домбровски, С. (Dabrowski, S.) (бел. 49)

Дон Кихот, лит. герой (бел. 85)
 Дончев, Антон 75, 95, 119, за него 75, 119
 Дончев, Дончо 95
 Достоевски, Ф. М. 9
 Д. П. (ДП) *вж Правдомирова, Донка*
 Драганов, Ганчо 67, 74, 77, 97, 107, 122, 123, 125, 126,
 за него 77, 79, 80, 81, 84, 122, 123, 138 (бел. 152,
 165, 191-197)
 Драгозов, Г. ред. 108
 Драуд, Георг (Draud / Draudius, G.) (note 35)
 Дринов, Марин 69, 110, за него 110
 Друмев, Васил 94
 Д. С. (ДС) *вж Стойкова, Добринка*
 Дубарова, Петя 92
 Дубинин, Н. П. (бел. 49)
 Дубровски, Д. И. (бел. 162)
 Дуйчев, Иван (Dujcev, I. S.) 9, 69, 128, 129, за него 128,
 129, 139
 Дюгмеджиев, Юрий 125, за него 125
 Дюгмеджиева, Петя 125, ред. 107, за нея 125
 Дюи, Джон (Dewy, Jh.) 39
 Дякович, Борис 129, за него 129

Е
 Еберт, Фридрих (Ebert, F. A.) 15, 16, 50
 Ева, библейска личност 92
 Евдокимов, Андрей за него 137
 Евсевий Кесарийски, епископ 93
 Евтимий Търновски, Св. патриарх 91, 93, 94, за него
 94
 Евтимов, Евтим 92, 102
 Е. Г. (ЕГ) *вж Георгиева, Екатерина*
 Едип (Oedipus), цар, митолог. герой 35 (бел. 256)
 Ейхрод, Лудвиг (Eichrodt, L.) (бел. 107)
 Еко, Умберто (Eco, U.) 18, 24, 31, 43, 48, 49, 119, 133,
 143, 151, за него 119 (бел. 61)
 Эко, Умберто (бел. 22)
 Еленков, Лъчезар 92
 Елефтеров, Стефан 128
 Елизарова, Т. А. (бел. 49)
 Елин Пелин 95, за него 9
 Е. Н-3 (Е Н-3) *вж Нерлих-Златева, Елена*
 Елчева, Марина 77, 80, 84, 106, 117, 123 (бел. II), за нея
 77, 80, 81, 84, 123, рец. 100
 Елифанй Кипърски, Св. 93
 Эпштейн, М. (бел. 106)
 Е. Р. (ЕР) *вж Русинова, Евгения*
 Ератостен (Eratosthenes) 54
 Ерш, Й. С. (Ersch, J. S.) 16
 Ершов, А. П. (бел. 162)
 Ескенязи, А. 125, ред. (бел. 104), за него 125
 Естивал, Робер (Estivals, R.) 40
 Етиен Боно, абат (бел. 250)
 Ефтимов, Д. ил. (бел. 227)
 Ефтимова, Събина 77, 80, 84, 109, 117, 122, 123 (бел. II,
 234), ред. 108, 109, 123, за нея 77, 80, 81, 84,
 122, 123 (бел. 181)
 Ешби, У. Р. (Ashby, W. R.) (бел. 160)

Ж
 Жечев, Тончо за него 102

Жинзифов, Райко 69, 91
 Жотев, Добри 92

З
 Загоров, Васил 77, 80, 106, 110, 123, ред., предг. 117, за
 него 77, 80, 81, 84, 123, 139 (бел. 151)
 Зарев, Владимир 95
 Заремба, Е. (Zareba, E.) (бел. 49)
 Захариев, Захари за него 136
 Захарова, Е. В. рец. (бел. 84)
 Зеленов, Л. А. (бел. 49)
 Зидаров, Николай 92
 Златкова, Пламена 77, 80, 123, за нея 77, 80, 81, 123
 Зотова, Кремена 124, 125, 126, 127, ред. 107 (бел. 172),
 за нея 125, 137

И
 Иван Александър, цар 94
 Иван Асен II, цар 93
 Иван Владислав, цар 93
 Иван Рилски, Св. за него 91, 93, 94
 Иванов, В. И. 152
 Иванов, Димитър 108, 119, за него 119
 Иванов, Стефан 97, 106, ред. 97, рец. (бел. 152), за него
 137
 Иванова, Живка 126
 Иванова, Людмила 76, 119
 Иванова, Стефана за нея 137
 Иванчев, Димитър 9, 125, 129, рец. (бел. 152), за него
 125, 129, 141
 Иениш, Е. В. (бел. 52)
 Исус Христос (Jesus Christ) 92 (бел. 243, 256) *вж Бог –*
Син, вж Троица, Св.
 Икар, митолог. герой 95
 Икономова, Д. 68, 96 (бел. 153-155)
 Иларион Мъгленски, Св. епископ, за него 94
 Илиева, Стефка рец. 103, 104
 Илин, В. В. (бел. 49, 56, 83)
 Ильин, И. А. (бел. 83)
 Инджев, Стоян 129, за него 129
 Инджов, Никола 92
 Иречек, Константин 69
 Исаев, Младен 91
 Исая, Св. 92
 Исихий Йерусалимски, презвитер 93
 И. Ц. (ЦН) *вж Цветанска, Искра*
 Иширков, Атанас 126, 129, за него 126, 129
 И. Я. (ИЯ) *вж Янкова, Иванка*

Й
 Йеремия, пророк 92, 93
 Йоан, Св. апостол, евангелист (13: 35) (бел. 247, 256)
 Йоан Богослов, за него 93
 Йоан Дамаскин, монах, свещеник 93
 Йоан Екзарх 93
 Йоан Зонара, отец 93
 Йоан Кръстител, Св., предтеча 94
 Йоан Нови Сучавски (Белиградски), Св., за него 94
 Йоасаф Бдински, митроп. 94
 Йовков, Йордан 95
 Йомтов, Мориц *вж Братя Мормарев, лит. псевд.*

- Йорданов**, Недялко 92
Йосиф Брадати, *йеромонах* 94
Йосиф Хилендарски, *отец* 94
Йохан Тритенхемски /Йоан Тритемий (Johannes de Tritemii /Tritthenem), *абат* 15 (*note* 7)
- К. А. (КА)** *вж* *Александрова, Красимира*
Кавало, Гуилелмо (Cavallo, G.) 36, 37
Кадийски, Кирил 92
Кадънкова-Радославова, Мария 126, 129, *за нея* 126, 129
Казанджиев, Александър 126, 130, *за него* 126, 130, 137
Казански, Никола (Kazanski, N.) 9, 55, 97, 99, 100, 114 (*бел. IV, 4, 114*), *ред.* 99, 100, 103, 104, 113, 114 (*бел. 18, 23, 231*), *прев.* 152, *рец.* 99, 109, 110, 113, 114, 115, 118, 119, 120
Казански, Рачо 9
Казарянец, Р. А. *за него* 118
Кайнарова, М. (*бел.* 152)
Калайджиева, Костадинка *вж* *Калайджиева, Константинка*
Калайджиева, Константинка (Kalajdzieva, K.) 125, 126, *ред.* 106, *за нея* 126, 147 (*бел. 165, 217-219, 251*)
Калимах Александрийски (Kallimachos Alexandrios от Сугене) *за него* 18, 19, 153, 154 (*бел.* 254)
Калоянова, Илона 126, *за нея* 126
Калчев, Камен 95
Калчев, Христо 95
Калмыкова, Л. А. *състав.* (*бел.* 91)
Камбурова, И. *състав.* (*бел.* 228, 242), *библиогр. ред.* 99, 115, 120
Каминский, Владимир Иванович *за него* (*бел.* 227)
Камю, А. Г. (Camus, A. G.) 16
Каневский, Б. П. (*бел.* 26)
Кант, И. (Kant, I.) 30, 152 (*бел.* 243)
Кантакузин, Димитър 91, 94
Капитанова, Мария 126, 128, *за нея* 126
Караангов, Петър 92, *за него* 102
Каравелов, Любен 91, 94, *за него* 118
Карадачка, Юлия 125
Караславов, Георги 95, 110, *за него* 110
Караславов, Слав Хр. 92
Каролов, Стоян 102
Карташов, Н. С. *ред.* (*бел.* 215)
Кацаров, Гаврил 9
Кейв, А. В. *ред.* (*бел.* 18)
Кендерова, Стоянка 126, *рец.* 100, *за нея* 126
Кипиловски, Анастас 69
Киприан, *Св. митроп.* 94
Кирил, *Св. вж* *Константин-Кирил Философ, Св. монах*
Кирилова, Росица 131
Киркегаард, Сьорен (Kierkegaard, S.) 152
Киркова, Татяна 130, *за нея* 130
Кирова, Елена 67, 70, 74, 96, 111, 126, *за нея* 126 (*бел.* 150, 153-155, 190, 201)
Кирпичев, И. К. *ред.* (*бел.* 52)
Клапаред, Едуард (Claparède, É.) 39
Класанов, Васил 66, 74, 130, *за него* 130 (*бел.* 150, 199)
Клим, И. Л. *вж* *Линден, И.* (едно и също лице)
Климент Охридски, *Св. архиеп.* 91, 93
Клюев, В. *рец.* 114
Кмита, Ю. (Kmita, J.) (*бел.* 49)
Книжник, Т. О. (*бел.* 92)
Ковачев, Александър 128
Ковачев, Марин 128, *за него* 128
Ковачева, Евгения 108
Когаловский, М. Р. (*бел.* 91)
Кодов, Христо 69
Коен, И. *рец.* 114, 118
Кожухарова, Мария 97
Козлев, Никола 91, *за него* 101
Козма, *презвитер* 93
Коларова, Мария *за нея* 137
Колев, Никола *ред.* 97, *за него* 137
Колева, Радка 75, 119, 126, 129, *за нея* 75, 119, 126
Колмогоров, А. Н. (Kolmogorov, A. N.) (*бел.* 160)
Кондаков, И. П. (*бел.* 215)
Коноплев, Н. С. (*бел.* 49)
Конрад, Альн (Konrad, A.) 62
Константин-Кирил Философ, *Св. монах* 90, 93, *за него* 91, 93, 153, 154
Константин Костенчика 94
Константин Манасий, *митроп.* 93
Константин Преславски, *епископ* 91, 93
Константинов, Алеко 94
Константинов, Георги 92
Константинов, Константин 95
Константинова, Н. *прев.* (*бел.* 243)
Коршунов, О. П. *за него* 118
Коспартов, Стефан *за него* 137
Костов, К. (*бел.* 173)
Костова, М. (*бел.* 234)
Костова, Нели 78, 80, 84, 97, 105, 107, 115, 119, 123 (*бел. V*), *за нея* 78, 80, 82, 84, 123, 138 (*бел.* 152, 165)
Кочев, Н. Цв. *ред.* 98, 99, 112, 114
Кочергин, А. Н. (*бел.* 49)
Кочмарова, М. *ред.* (*бел.* 234)
Кралев, Стефан 67, 72, 98, 121, 122, 125, 126, 130, (*бел.* 150, 152, 171-179, 231, 232), *ред.* 73, 98 (*бел.* 180), *за него* 112, 121, 122, 126, 130, 138
Крали Марко, *лит. герой* 92
Красноорогов, В. Б. *за него* 118
Краузе, Фридрих (Krause, Fr.) 40
Крейденко, Владимир 41
Крылова, Т. Д. (*бел.* 75)
Крупи, Джанфранко (Curi, G.) 25
Кръстев, Кръстьо 110, *за него* 110
Кръстева, Росица 78, 80, 84, 106, 117, 123, *ред.* 110, *за нея* 78, 80, 82, 84, 123
Кръoger, А. Б. (Kroeger, A. B.) 33
Кукудова, Надежда 118
Куманов, Милен (Kumanov, M.) 52, 103, 118 (*бел.* 198), *ред.* 98, 99, 112, 114 (*бел.* 114), *рец.* 100, 109, 110, 113
Куманова, Александра (Kumanova, A.) 24, 26, 31, 33, 50, 51, 52, 58, 78, 79, 80, 84, 88, 89, 98, 99, 100, 101, 102, 110, 112, 113, 114, 116, 118, 119, 120, 122, 123, 140, 144, 149 (*бел. II, III, IV, V, I, 4, 18, 20, 22, 23, 46, 54, 61, 62, 79, 88, 96, 114, 139, 140, 150, 152, 155, 159, 165, 170, 171, 181, 198, 222, 228-233, 237-241*), *ред.* 79, 84, 89, 116, 118 (*бел.*

- 242), *прев.* 17, 20, 35, 36, 48, 55, 169, 176, 153, *предг.* 10, 110, 112, 119, *рец.* 108, 109, 110, 117 (бел. 234), *за нея* 78, 80, 82, 84, 88, 99, 113, 114, 119, 120, 123, 155
- Кун**, Томас С. (Kuhn, Th. S.) 43 (бел. 86)
- Куприн**, А. И. *за него* (бел. 256)
- Кутинчев**, Стилиян 130, *за него* 130
- Куфасв**, Михаил 40 (бел. 78), *въвед.* (бел. 15)
- Куцарова-Леви**, Магдалена *прев.* (бел. 69)
- Кънчев**, Стефан 130, *за него* 130
- Кънчева**, Искра 126, *за нея* 126
- Кършовска**, Дора 67, 70, 83, 96, 111, 123, 130, *за нея* 123, 130 (бел. 153-155)
- Лайбниц**, Готфрид Вилхелм фон (Leibniz, G. W. von) 25 (бел. 35) *вж* и *Лайбниц*, Г. В.
- Лайтко**, Х. (Laitko, H.) (бел. 49)
- Ламар** 91
- Лаутлиев**, Йохан 126, *за него* 126
- Л. Г. (ЛК)** *вж* *Георгиев*, *Любен*
- Левенсон**, Хенри 9
- Левски**, Васил *за него* 101
- Левчев**, Любомир 92, 102, *за него* 102
- Лейбниц**, Г. В. (бел. 35) *вж* и *Лайбниц*, Г. В. фон
- Леков**, Дочо 76, 119, *за него* 76, 119
- Леликова**, Н. К. (бел. 75)
- Лем**, Станислав (Lem, S.) 55, 56 (бел. 118, 119)
- Ленкова**, Светла (Светломира) 121, 122, *за нея* 112, 121, 122, 137 (бел. 150, 231, 232)
- Леонов**, В. П. 36, 75 (бел. 63, 163, 216, 222), *рец.* 103, 104, 113 (бел. 18)
- Леонтъев**, А. А. (бел. 76)
- Леотар**, Франсоа (Léotard, François) 152, 153
- Лесков**, Н. С. 152
- Ликлидер**, Дж. 75
- Лилиев**, Николай 9
- Линден**, И. *библиогр. ред.* 99, 115, 120 (бел. 18), *рец.* 100 *библиогр. ред.* – *вж* *Клим*, И. – едно и също лице
- Лихачов**, Дмитрий 75, 119, *за него* 75, 119
- Лиънс**, Мартин (Lyons, M.) 37
- Лотман**, Ю. М. 24, 31, 34, *за него* 118 (бел. 45)
- Лунд**, Нилс (Lund, N. W.) 62
- Любишчев**, А. А. 34 (бел. 19)
- Лютова**, А. (бел. 234), *ред.* (бел. 234)
- Мадж**, И. Г. (Mudge, I. G.) 33
- Мадолев**, Б. 100
- Майнхард**, Ф. *библиогр. ред.* (бел. 231), *рец.* 103, 104
- Маклюън**, М. 34
- Максимова**, М. (Maximova, M.) *библиогр. ред.* 99, 103, 104, 109, 110, 113, 114, 115, 118, 119, 120 (бел. 18, 114, 228, 231)
- Малиновски**, Г. Г. (Malinowski, G. G.) (бел. 161)
- Малклес**, Л.-Н. (Malclès, L.-N.) 33, 89, *за нея* 114
- Мальц**, А. *ред.* (бел. 45)
- Мамонтов**, А. В. *рец.* (бел. 18, 75), *за него* 118
- Ман**, Маргарет (Mann, M.) 31
- Мангел**, Алберто (Manguel, A.) 37 (бел. 69)
- Манделшам**, Ос. Ем. (бел. 63)
- Манов**, Еми 95
- Манчев**, В. *ред.* 113, *рец.* 109, 110
- Марангозов**, Николай 91
- Мария**, Св. (Богородица, Дева Мария) 91, 92
- Маркарян**, Е. С. (бел. 49)
- Марков**, Нестор 76, 119, *за него* 76, 119
- Марковски**, Марко *за него* 102
- Маркс**, Карл (Marx, Karl) 152
- Маргинова**, Г. 108
- Масюков**, К. М. *прев.* (бел. 15)
- Матакиева**, Мария 128
- Матев**, Павел 92, *за него* 102
- Матеева**, Цветана *за нея* 147
- Матова**, М. *състав.* (бел. 228)
- М. Б. (МБ)** *вж* *Борисова*, *Марчела*
- М. В. (МВ)** *вж* *Василев*, *Марин*
- М. Е. (МЕ)** *вж* *Енчева*, *Марина*
- Мейен**, С. В. 34
- Мелентиева**, Юлия П. 37, 38 (бел. 73)
- Методи Драгинов**, *отец* 94
- Методий**, Св. *архиеп.* 91, *за него* 91, 93, 154
- Методиев**, Димитър 92
- Мигон**, Кшищоф (Migon, K.) 40
- Миладинов**, Константин 91
- Миладинова**, Елисавета 97
- Миланова**, Магдалина 128 (бел. II)
- Милев**, Гео 91, *за него* 101
- Милева**, Леда 102
- Милкау**, Фриц (Milkau, Fr.) 16, 74
- Мьльников**, А. С. *за него* 118
- Минков**, Светослав 95
- Минский**, М. (бел. 19, 21)
- Минчева**, Бояна 126
- Митичев**, Антон 130, *за него* 130
- Митко**, В. *рец.* 114
- Митов**, Д. Б. 110, *за него* 110
- Митов**, Димитър 130, *за него* 130
- Митрани**, Пенка 67, 72, 83, 97, 111, 122, 139, *за нея* 122 (бел. 165-170)
- Михаил**, Св. *архангел* 91, 92
- Михайлов**, Пело 126
- Михайлова**, Искра 67, 130, *прев.* (бел. 227), *библиогр.* (бел. 227), *за нея* 130
- Михайловски**, Стоян 91, *за него* 101
- Михов**, Никола В. (Mihov, N. V.) 9, 22, 64, 70, 117, 123, 124, 126, 128, 130, *за него* 117, 123, 124, 126, 128, 130, 133, 141 (бел. 122, 140, 165)
- Мишев**, Георги 95
- Младенов**, М. (бел. 155)
- Младенова**, Василка 67, 70, 83, 101, 111, 121, 122, 130, *за нея* 112, 121, 122, 130 (бел. 150, 155, 157, 159, 231, 233)
- Младенова**, Мария 66, 67, 75, 76, 78, 84, 97, 102, 115, 119, 121, 122, 123, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 135, 140 (бел. II, 152, 155), *състав.* 107 (бел. 215), *предг.* 107, *рец.* 103, 104 (бел. 231), *за нея* 78, 80, 82, 84, 122, 123, 138 (бел. 251)
- Младжов**, Г. (бел. 165), *състав.* 96 (бел. 155), *ред.* 96
- М. М. (ММ)** *вж* *Младенова*, *Мария*
- Могильницкий**, Б. Г. (бел. 89)

Модева, Мариела 121, 123 (*бел. II, 234*), за нея 121, 123
Муканова, Поли 78, 80, 84, 117 (*бел. II*), 123, *ред.* 117
 (*бел. II*), за нея 78, 79, 80, 82, 84, 123
Мунте, Аксел (Munthe, A.) 151 (*бел. 255*)
Мусакова, Елисавета 126, за нея 126
Мутафов, Христо 119, 126, *рец.* 99, 114, за него 119, 126
Мутафчиева, Вера 95
Мънсон, Р. (Munson, R.) *фотогр.* (*бел. 243*)
Мънфорд, У. (Munford, W. A.) 74 (*бел. 150*)

Найденова, Силвия 76

Найденова, Цветана *ред.* 103, 113, 118 (*бел. 18*), *граф.*
дизайн-ред. (*бел. 227*)

Найдова, М. 119

Накова, Ц. (*бел. 234*)

Начев, Венцеслав 102

Начов, Никола 110, 126, 130, за него 110, 126, 130

Н. В. (НВ) *вж* Василев, Николай

Не дьо ла Рошел, Ж. Ф. (Née de la Rochelle, J. Fr.) 16

Неделчева, Божанка *рец.* 106

Неделя, Св. 93

Недков, Борис 9

Недков, Симеон 125

Недкова, Константина 130, 131

Недялков, Христо за него 137

Немесий Емески, епископ 93

Ненков, Петър 76, 119, 130, за него 76, 119, 130

Неофит Рилски 69

Нерлих-Златева, Елена 66, 121, 122, за нея 112, 121,
 122, 137 (*бел. 150, 231, 232*)

Никифорова, Марияна 126

Николаев, Николай Н. 9, 55, 70, 96, 126, 130, за него
 126, 130

Николаев, Николай П. 126, 130, за него 126, 130

Николаева, Лилия 126, 130, за нея 126, 130

Николис, К. (Nicholis, K.) (*бел. 161*)

Николов, Б. И. *прев.* (*бел. 64*)

Николов, Румен 108

Николова, Мария 117, за нея 137 (*бел. 151*)

Николова, Светлина 131

Ницше, Фридрих (Nietzsche, Fr.) 152, 153

Н. К. *вж* Казански, Никола

Н. К. (НК) *вж* Костова, Нели

Нюкша, Ю. П. (*бел. 26*)

Омуртаг, хан 93

Органин, Е. А. (*бел. 49, 57*)

Орешков, Павел 110, 127, 130, за него 110, 127, 130

Орешкова, Здравка 127, 130, за нея 127, 130

Ортега и Гасет 154

Орфей, митолог. герой 152

Отле, Пол (Olet, P.) 39

Павлов, Иван П. за него (*бел. 85*)

Павлов, Константин 92

Павлова, М. 109

Павловска, Е. (*бел. 151*)

Паисий Хилендарски, Св. отец, йеромонах 90, 94, 103,

за него 103, 118

Пана, Л. (Pana, L.) (*бел. 49*)

Панайотов, Иван 9

Панайотова, Г. *рец.* 100

Панова, Гергана 126

Панталеев, Димитър 91

Панчева, Иванка – Ваня 126, 130, за нея 126, 130

Панчева, Цветанка *ред.* (*бел. II*), за нея 137

Папазова, Красимира (*бел. 180*), за нея 137

Парижков, Петър 126, 130, 131 (*бел. 234*), за него 126
 (*бел. 151*)

Парижкова, Любомира 121, 123 (*бел. II*), за нея 121, 123
 (*бел. 151*)

Паси, Исак за него 102

Пастернак, Б. *прев.* 62 (*бел. 3, 149*)

Паунов, Богомил 67, 72, 73, 83, 111, 121, 122, 130 (*бел.*
 150, 165, 181, 182, 184-191, 231, 232), *състав.*
 (*бел. 184*), *рец.* (*бел. 152*), за него 112, 121, 122,
 130, 138

Пейков, П. *ред.* 110

Пейчев, Иван 91

Пейчева, Радка 126, *рец.* (*бел. 155*)

Пенев, Пеньо 92

Пенков, Иван 9

Пенчева, Станка 92

Пеньо, Е. Г. (Peignot, E. G.) 16

Песталоци, Йохан Х. (Pestalozzi, J. H.) 39

Петева, Ирена 77, 107, 117, *рец.* 100, 105, 108, 109, 110,
 114 (*бел. 234*)

Петка Търновска, Св. за нея 91, 94

Петканова, Магда 91

Петков, Любен 95

Петков, Никола 22

Петкова, Ваня 92

Петкова, Зорница 67, 126, *рец.* (*бел. 152, 155*), за нея 126

Петкова, Маргарита 92

Петкович, К. Д. 69

Петричева, Василка за нея 137

Петров, Валери 91, *прев.* 12 (*бел. 3, 87, 149, 231-233*)

Петров, Ивайло 95

Петров, Петър 77

Петрова, В. *състав.* (*бел. 155*)

Петрова, Виолета *състав.* 97

Петрова, Иванка 118

Петър, Св. апостол за него 92

Петър, Св. митроп., за него 94

Петър Богдан Бакшев, епископ 94

П. З. (ПЗ) *вж* Златкова, Памена

Пиаже, Жан (Piaget, J.) 43

Пирс, Д. (Pierce, D.) (*бел. 160*)

Планска-Симеонова, Камелия 122, 123 (*бел. II, 234*),
фотогр. 108, 109, за нея 122, 123

Платон 35, 152

Плочев, Тодор Д. 9

П. М. (ПМ) *вж* Муканова, Поли

Подвързачов, Димитър 91

Полани, Майкъл (Polanyi, M.) 43 (*бел. 80, 81, 90, 95*)

Полянов, Димитър 91

Попандонова-Желязова, Е. *рец.* 100

Попдимитров, Емануил 91

Попилиев, Тодор 76, за него 147

- Попов, В. В.** *ред.* (бел. 26)
Попов, Васил 95
Попов, Владимир *рец.* (бел. 4)
Попов, Иван 98, 105
Попов, Методи 9
Правдомирова, Донка 63, 67, 75, 78, 80, 84, 97, 104, 119, 122, 123, 125, 126, 127, 136 (бел. 152, 251), за нея 78, 80, 82, 84, 122, 123, 126, 138
Пригожин, И. (Prigogine, I.) (бел. 161)
Продев, Стефан за него 102
Псевдо-Кесарий 93
Пушкин, Александър Сергеевич за него 103, 152, 153 (бел. 227)
Първанова, Йорданка *ред.* 97
Пърличев, Григор 91
- Р**
Радев, Никола 95
Радев, Радослав 127
Радев, Симеон 9
Радевски, Христо 91
Радичков, Йордан 76, 95, 119, за него 76, 119
Радкова, Р. *рец.* 100, 105
Радкова, Румяна 75, 119, за нея 75, 119
Радов, Иван 92
Разцветников, Асен 91
Райков, Божидар 126, 130, за него 126, 130
Райнов, Богомил 91, 95, за него 102
Райт, Дж. (Wright, J. E.) 74 (бел. 150)
Райчевски, С. (Raichevski, S.) *рец.* 99, 114
Раковски, Георги С. 91
Ралева, Диана *ред.* 99, 103, 104, 113, 114, 115, 118, 119, 120 (бел. 18, 114, 231)
Ралева, Олга 131, за нея 131
Ралин, Радой 92
Раминген, Якоб фон 62
Ранганатан, Шиали (Ranganathan, Sh. R.) 31, 32
Ранчев, Слави *състав.* (бел. 155, 184, 190)
Рерих, Елена Ивановна (бел. 92)
Ричардсън, Ърнест 70
Р. К. (РК) *вж* *Кръстева, Росица*
Робинсън, Лин (Robinson, L.) 61
Ротбард, Мюрей (Rothbard, M.) 43
Рубакин, Николай 38, 39, 40, 41, 42, за него (бел. 74, 75, 76, 85)
Румянцев, Сергей 91
Русев, Руси за него 136
Русинова, Евгения 78, 80, 84, 105, 109, 123, 126, за нея 78, 80, 82, 84, 123, 130 (бел. 181)
Рускова, Севда 126, за нея 126
- С**
Савова, Елена 121, 123, 126 (бел. II, 234), за нея 107, 121, 123, 126, 147
Савова, Юлия 78, 80, 84, 106, 117, 123, за нея 78, 80, 82, 84, 123
Салаьон, Жан-Мишел (Salaün, J.-M.) 27
Салмина, Марина А. 128
Свенониъс, Илейн (Svenonius, El.) 31, 32, 33, за нея 143
С. Д. (СД) *вж* *Денчев, Стоян*
С. Е. (СЕ) *вж* *Ефтимова, Събина*
- Семерджиев, Цветан** 98, 105
Семов, Минчо 105, *ред.* 104
Сенкевич, Хенрик (Sienkiewicz, H.) за него 154
Серавин, Л. Н. (бел. 152)
Сераи, Алфредо (Serrai, A.) 25
Сибъък, Т. А. (Sebeok, Th. Alb.) 24, 31
Сикорский, Н. М. (бел. 215)
Симеон, цар, за него 91
Симеонова, Ружа 127, за нея 127
Симон, К. Р. 33, 89, за него 114 (бел. 165)
Симон (Симон Петър) (note 256) *вж* *Петър, Св., апостол*
Симова, Полина 118
Симънс, Джон Г. (Simmons, J. G.) 40
Сиромахов, Д. 106 (бел. 165), *рец.* (бел. 152)
Сифоров, В. И. (бел. 162)
С. К. (СК) *вж* *Кралев, Стефан*
Скворцов, В. В. (бел. 215)
Скопцова, Славянка 127
Скородум, Н. В. *ил.* (бел. 18)
С. Л. (СЛ) *вж* *Ленкова, Светла (Светломира)*
Славейков, Пенчо П. 91
Славейков, Петко Р. 91
Смирненски, Христо 91, за него 101
Смит, Линда (Smith, Linda) 37, 62
Смит, Франк (Smith, Fr.) 37
Соколов, А. В. 24, 31 (бел. 162), *рец.* 103, 104, 113, 114, 118, за него 118 (бел. 18)
Солженицин, А. И. 152
Соловьев, А. А. *ред.* (бел. 18)
Соловьева, Л. А. 74, *състав.* (бел. 212)
Соловьев, В. С. (бел. 3)
Сорокин, Ю. А. (бел. 76)
Соломон, цар 92
Софокъл (Sophocles) за него 35
Софроний Врачански, Св. *епископ* 90, 94, за него 90, 94
Спасов, Емил 97
Спасова, Мария 127, за нея 127
Спасова, С. 100 (бел. V)
Спасова, Цветанка 97
Спирин, Е. А. (бел. 49)
Стайкова, Цветана за нея 137 (бел. 227)
Станев, Емилиян 95
Станишев, К. *прев.* (бел. 252)
Станчев, Михаил 127, за него 127
Станчев, Стефан 131, за него 131, 136
Станчева, С. 104, 105 (бел. II, 234), *ред.* 98
Станчева, Силвия 122, 123, за нея 122, 123
Сташник, А. (Stasiuk, A.) (бел. 49)
Стенберг, Катарина (Stenberg, C.) 25
Стенгерс, И. (Stengers, I.) (бел. 161)
Стефан Дечански, Св., сръбски крал, за него 94
Стефанов, Емил 76, за него 147 *вж* и *Трофимков, Емил Стефанов*
Стефанов, Иван 9
Стефанов, Първан 92
Стефанова, Ляляна 92, за нея 102
Стилиянов, Т. 100
Стоев, Генчо 95
Стоев, К. *рец.* 100
Стоева, Кръстинка 106

Стоилов, Ангел 76,
Стоилова, Анка 126
Стойкова, Добринка 78, 80, 84, 104, 108, 112, 122, 123
 (бел. II, 234), за нея 78, 80, 82, 84, 122, 123, 138
 (бел. 152, 165, 181)
Стойчев, Марко *вж* Братя Мормареви, *лит. псевд.*
Стояров, Ю. Н. (бел. 215), *рец.* (бел. 155)
Стоянов, Ж. *рец.* 99, 114, 116
Стоянов, Захари 94
Стоянов, Людмил 91
Стоянов, Маньо 69, 131 (бел. 152), *ред.* (бел. 201), за
 него 131
Стоянова, Д. 109
Страшимиров, Антон 94
Субето, А. И. 24 (бел. 82), *рец.* 114 (бел. 114)

Т. А. (ТА) *вж* Арабаджиева, Тодорка
Талев, Димитър 95
Т. Б. *вж* Бончева, Теменушка
Творец (Саваот, Всевишен) *вж* Бог – Отец, *вж* Троица,
Св.
Тезей, *митолог. герой* 9, 131
Тейлър, А. (Taylor, A.) 33, 89
Теодоров-Балин, Александър 9, 110, 124, 127, 131, за
 него 110, 124, 127, 131
Теофан Рилски, *отец* 94
Теофилов, Иван 92, *ред.* (бел. 114), *рец.* 99, 109, 110, 113,
 114 (бел. 18)
Терзийска, Ана 97
Тилева, Виктория 118
Тодоров, Илия 131, за него 131
Тодоров, Петко Ю. 95
Тодорова, Н. 106 (бел. 165)
Тодорова, Таня 78, 80, 84, 100, 105, 108, 116, 121, 123
 (бел. II, 234), *ред.* 107, *встъп.* 109, *рец.* 100, за
 нея 78, 80, 82, 84, 121, 123, 139
Тома Аквински, *монах* (Thomas Aquinas) (бел. 119)
Томова, Е. *ред.* 103, 118
Топалова, Тодора 77, 121, 122 (бел. 150, 165, 231, 232),
ред. (бел. 155), за нея 112, 121, 122, 147
Торнтън, Дж. (Thornton, J.) 74, (бел. 150)
Тотоманова, Антоанета 127, 129, 130, 131, за нея 127
Тошева, Снежина 97
Трайков, Веселин 127, *ред.* (бел. 152), *рец.* (бел. 4), за
 него 127
Трайков, Никола 9
Трайкова, Весела 127
Траянов, Теодор 91
Трендафилов, Стоян 118
Тренков, Христо 9, 127, 128, 131, за него 127, 128, 131,
 137
Тренкова, Вера 127
Тренчева, Тереза 109, 122, 123 (бел. II, 234), *ред.* 105, за
 нея 122, 123
Троица, *Св.* (Бог – Отец, Бог – Син, Бог – Св. Дух) 92,
 93
Тростников, В. Н. (бел. 162)
Трофинков, Емил С. 128, за него 128
Троянова, Божана 67 (бел. 153)
Т. Т. (ТТ) *вж* Тодорова, Тана

Т. Т. (ТТ) *вж* Топалова, Тодора
Тюлина, Н. И. (бел. 215)

У
Уайлд, Оскар за него (note 256)
Уайт, Лесли А. (White, L. A.) (бел. 64, 65, 244)
Узунова, Е. *рец.* 100, 105
Уилсън, Луис (Wilson, L.) 26
Уилър, Джозеф Л. (Wheeler, J. L.) 26
Уинчел, К. М. (Winchell, C. M.) 33
Умштер, Валтер (Umstätter, W.) 24
Уорнър, Джулиан (Warner, J.) 62
Урбански, Р. (Urbanski, R.) (бел. 49)
Урсул, А. Д. (бел. 162)
Ушърууд, Б. 75

Ф
Фано, Р. (Fano, R. M.) (бел. 160)
Фархи, А. *състав.* (бел. 155)
Фейрабенд, Пол К. (Feuerabend, P. K.) 43
Ферьер, Адолф (Ferrière, Ad.) 39
Филипова, Силвия *библиогр.* *ред.* 99, 115, 119, 120
Филотей Темнишка, *Св.*, за нея 93, 94
Фишер, Стивън Роджър (Fischer, St. R.) 37
Фол, В. 116
Форстниус, Й. (Vorstius, J.) 74, (бел. 150)
Фоскет, Д. 75
Фотев, Христо 92, 102
Фройд, Зигмунд (Freud, S.) за него (бел. 85, 256)
Фролов, И. Т. (бел. 49)
Фрумин, И. М. (бел. 215)
Фурнаджиев, Иван 127, за него 127
Фурнаджиев, Никола 91
Фурнаджиева, Елена 127, за нея 127
Фъртунова, Мария за нея 137

Х
Хабермас, Юрген (Habermas, J.) 153
Хавличек, Ф. (Havlicek, F.) (бел. 49)
Хаджидочев, Атанас за него 137 (бел. 151)
Хаджихристов, Христо 127, 128, 131, за него 127, 128,
 131
Хайдегер, Мартин (Heidegger, M.) 152, 153
Хайтов, Николай 95, 102, за него 102
Хакен, Г. (Haken, G.) (бел. 161)
Ханчев, Веселин 91
Харизанов, Р. (бел. 49)
Хасел, А. (Hassel, A.) 74 (бел. 150)
Хегел, Г. В. Фр. (Hegel, G. W. F.) 30
Хейфец, М. Л. 74, *състав.* (бел. 212)
Хемпел, Карл Г. (Hempel, C. G.) 43
Хитър Петър, *лит. герой* 92
Хлебаров, Ячо 66, 76, 119, 131, за него 76, 119, 131
Христов, Борис 92
Христов, Кирил 91
Христов, Христо за него 137
Христова, Боряна 130, за нея 137
Христовоз, Д. (бел. 104), *ред.* (бел. 104), *рец.* 104, 114,
 118
Христовоз, Николай 92
Христос *вж* Иисус Христос (Спасител)

Хрусанов, Гавраил *ред.* 97
Хуго от Тринберг (Hugo von Trimberg) *(бел. 6)*
Хун Цзичен / Хун Дзъчън (Hun Zhi Chen) 36, 48
Хусерл, Едмунд Г. А. (Husserl, E.) *(бел. 256)*
Хьоглунд, Ларс (Höglund, L.) 25
Хьолдерлин, Йохан Кристиан Фридрих (Hölderlin, J. Chr. Fr.) 35
Хюмер, Й. *(бел. 6)*

Цакова, Виолета *рец.* 105
Цанев, Петър 131, *за него* 131
Цанев, Стефан 92
Цанкова, Г. *(бел. 172)*
Цанов, Андрей С. 69
Ц. Ц. (ЦЦ) *вж Цветанов, Ценко*
Цветанов, Ценко 9, 63, 67, 70, 74, 77, 83, 96, 101, 110, 122, 123, 127, 131 *(бел. 150, 153-155, 201)*, *за него* 122, 123, 127, 131, 137, 147
Цветанова-Крушева, Ел. *състав. (бел. 155)*
Цветанска, Искра 78, 80, 123, *за нея* 78, 80, 82, 123
Цветкова, Елисавета 100, 108, 122, 123 *(бел. II, 234)*, *предг.* 108, *за нея* 122, 123
Цветкова, Л. *(бел. 151)*
Цветкова, Милена 124, 129
Ценова, Лили *за нея* 137
Церковски, Цанко 91
Цокева, Весела 127
Цонев, Беньо 69
Цончев, Дончо 102

Чайнен, А. Б. (Chinen, A. B.) *(бел. 49)*
Чардаклийски, Георги 131, *за него* 131 *(бел. 183)*
Черноризец Храбър 93
Черняк, А. Я. *(бел. 215)*
Чесноков, С. В. *(бел. 49, 58)*
Чилингиров, Стоян 110, 131, *за него* 110, 131
Чинтулов, Добри 91, *за него* 101
Чомски, Ноам (Chomsky, N.) 37
Чорбаджийски, Димитър Хр. *вж Чудомир*
Чубаръян, О. С. 74, *(бел. 150, 213)*
Чудомир, *лит. псевд. на Димитър Хр. Чорбаджийски* 95
Чупарова, Елена 107

Шарова. Крумка *ред.* 97
Шартие, Роже (Chartier, R.) 37
Шелинг, Ф. В. Й. (Schelling, F. W. J.) *(бел. 3)*
Шемакин, М. 20
Шенън, К. (Shannon, C.) *(бел. 160, 162)*
Шефел, Йосиф фон (Scheffel, J. V. von) *(бел. 107)*
Ший, Е. П. (Sheehy, E. P.) 33
Шиклев, Стоян 70, 96, 97, 131, *за него* 131
Шира, Джес Х. (Shera, J.) 23, 26, 74 *(бел. 150)*
Шишман, Иван *цар, за него* 90
Шишманов, Иван 66
Шинкова, Ваня 125
Шнайдер, Георг (Schneider, G.) 16, 33, 40, 89
Шнейдер, Г. *за него* 114 *(бел. 15)*
Шомракова, Инга *за нея* 118

Шопенхауер, А. (Schopenhauer, A.) 30
Шопов, Драгомир 92
Шопов, Иван 69
Шпицвег, Карл (Spitzweg, C.) 10, 11, 49, 50, 51, 52, 53, 149 *(бел. 107)*
Шрайберг, Я. Л. 24
Шрейлер, Ю. А. *за него* 118 *(бел. 49, 57, 162)*
Шуманова, Нина 125, 126, 127, 128, 129, 130, *състав.* 73 *(бел. 180)*, *за нея* 127

Щафен, Фр. *ил. (бел. 3)*
Щок, Волфганг (Stock, W. G.) 29, 30
Щученко, В. А. *за него* 118

Югай, Г. А. *(бел. 152)*
Ю. С. (ЮС) *вж Савова, Юлия*
Юшкевич, П. С. *прев. (note 35)*

Яворов, Пейо 91
Яков Йерусалимски, *архиеп.* 92
Янакиева, Елена 127, 130, *за нея* 127
Янакиева, Татяна 124, 125, 126, 127, 129, 130, 131 *(бел. 152)*
Яначкова, Росица 126, 127
Янков, Илия *ред.* 97
Янкова, Иванка 78, 80, 84, 98, 104, 105, 108, 109, 116, 121, 123 *(бел. II, 119)*, *ред.* 105, 107, 108, 116 *(бел. 215)*, *предг.* 108, 109, *рец.* 105, 108, *за нея* 78, 80, 82, 84, 121, 123, 139
Яръмв, Н. *ред.* 98, 99, 112, 114 *(бел. 114)*, *рец.* 100, 110, *за него* 118
Ясенов, Христо 91

Albertus Magnus, *monachus, episcopus (note 119)*
Alexandrova, K. *bibliogr. ed.* 100, 115
Alix, Yves 25, *(note 28)*
Altay, A. *(note 234)*
Arsenault, Clément *(note 38)*
Ashby, W. R. *(note 160)*
Aversa, E. *(note 49)*

Bach, R. *(note 243)*
Barilier, E. *(note 49)*
Baudlaire, Charles 152, 153
Baudrillard, Jean *(note 256)*
Baumgarthner, H. M. *(note 49)*
Bawden, David *(note 141)*
Blazek, R. *(note 49)*
Bonifacio, Baldassare (Бонифачо, Балдасаре) 62 *(note 147)*
Book, Michael H. *(note 234)*
Bopp, Richard E. *(note 142)*
Bovet, Pierre 39
Breggin, P. R. *(note 49)*
Brenni, V. J. *ed. (note 16)*

Brunet, J. C. (note 13)
 Burger, R. *ed.* 101, 103, 104, 145

Cahoone, L. (note 256)
 Campbell, James W. P. (note 113)
 Camus, A. G. 16
 Cannon, Angela 128, *ed.* 100, 115
 Cavallo, G. 36, 37
 Chartier, R. 37, *ed.* (note 66, 67)
 Chinen, A. B. (note 49)
 Chomsky, N. 37
 Christ *see Jesus Christ*
 Claparède, É. 39
 Crupi, Gianfranco (note 31)
 Cull, B. W. (note 91)

Dabrowski, S. (note 49)
 De Bure, G. Fils aîné (note 12)
 De Bure, G. Fr. le Jeune (note 12)
 Delaunay, Guillaume (note 29)
 Deleuze, G. (note 19, 45, 256)
 Dembski, William A. (note 95)
 Denchev, S. *sci. ed.* 99, 101, 103, 104, 114, 115, 145 (note 23)
 Derrida, J. (note 256)
 Dewy, Jh. 39
 Djakhaia, L. *rev.* 100
 Dilthey, W. (note 3)
 Dujcev, Ivan S. 128, *de eo* 128

Ebert, F. A. (note 10, 11)
 Eco, Umberto (note 22, 45, 102)
 Eichrodt, L. (note 107)
 Einstein, Albert 47, 48
 Epstein, M. (note 106)
 Eratosthenes 54
 Ersch, J. S. (note 11)
 Estivals, R. 40

Fano, R. M. (note 160)
 Ferrière, Ad. 39
 Feyerabend, P. K. 43
 Filipova, S. *bibliogr. ed.* 100, 115
 Fischer, S. R. 37 (note 71)
 Follieri, Enrica 128
 Foskett, D. J. (note 214, 223)
 Fox, R. (note 91)
 Freud, S. *de eo* (note 85, 256)
 Foucault, M. (note 256)

Garfield, E. E. *de eo* 56, 153, 154
 Gaskell, Philip (note 144)
 Gavallo, G. *ed.* (note 66, 67)
 Georgiev, Lachezar 128, *de eo* 128
 Gesner, C. (note 9)
 Gilderhus, Mark T. (note 89)

Gilyarevski, R. *rev.* 100
 Giulietti, Francesco (note 47)
 Gleixner, H. V. (note 3)
 Goethe, J.W. von 44 (note 2, 3, 87, 115, 149, 231)
 Gómez-Hernández, José-Antonio (note 33)
 Goodman, K. (note 68)
 Göpfert, H. G. 40
 Gorman, Michael (note 103)
 Green, A. (note 89)
 Gruber, J. G. (note 11)
 Grycz, J. (note 205)
 Guattari, F. (note 19, 256)
 Guerrini, Mauro (note 31, 32)

Habermas, J. 153 (note 256)
 Haken, G. (note 161)
 Harrod, L. M. (note 116)
 Hassel, A. 74 (note 150, 202)
 Havlicek, F. (note 49)
 Hegel, G. W. F. 30 (note 256)
 Hegebarth, J. (note 3)
 Heidegger, Martin 152, 153, *de eo* (note 256)
 Hempel, C. G. 43
 Höglund, Lars 25 (note 34)
 Hölderlin, J. Chr. Fr. 35
 Huemer, J. (note 6)
 Hugo von Trimberg (note 6)
 Hun Zhi Chen 36, 48
 Husserl, E. G. A. *de eo* (*6er.* 256)

Jahnig, D. (note 3)
 Jesus Christ, *Messiah de Eo* (note 256)
 Johnson, E. D. (note 210)
 Johnson-Laird, P. N. (note 19)

Kalajdzieva, K. (note 218)
 Kallimachos Alexandrios from Cyrene *de eo* 18, 19, 153
 Kant, I. 152 (note 256)
 Kaufmann, W. *ed.* (note 256)
 Kazanski, N. *ed.* 99, 100, 114, 115 (note 4)
 Kierkegaard, S. 152 (note 256)
 Kirmagova, Angelina 128
 Klyuev, V. *rev.* 100
 Kmita, J. (note 62)
 Kochev, N. *Tsv. sci. ed.* 99, 114
 Kolmogorov, A. N. (note 160)
 Konrad, Allan (note 145)
 Kroeger, A. B. 33
 Kuhn, Thomas S. 43 (note 86)
 Kumanov, M. *sci. ed.* 99, 114, *rev.* 100
 Kumanova, A. 99, 114, 115, 120, *ed.* 103, 104, 145 (note 23, 42), *pref.* 99, 115, *de ea* 99, 115, 120

Lacan, J. (note 256)
 Lacoue-Labarthe, P. (note 256)
 Laitko, H. (note 49)
 Lancaster, F. W. *ed.* (note 214)

Leibniz, G. W. von 25 (*note 35*)
Lem, S. 55, 56 (*note 118, 119*)
Lempereur, A. (*note 51*)
Leonov, V. *rev.* 100
Léotard, François 152, 153
Lickliler, J. C. R. (*note 214, 224*)
Line, M. B. (*note 214*)
Liotard, F. (*note 256*)
Lund, Niels Windfeld (*note 146*)
Lush, B. (*note 91*)
Lyn, Robinson (*note 141*)
Lynden, I. *rev.* 100
Lyons, M. 37 (*note 72*)

MacHale, B. (*note 105*)
Mainhard, F. *rev.* 101, 145
Malclès, L.-N. 33, 89, *de ea* 114
Malinovskiy, G. G. (*note 161*)
Manguel, A. 37 (*note 69*)
Mann, M. 31
Marx, Karl 152 (*note 256*)
Maximova, M. *bibliogr. ed.* 9, 100, 114, 115
Michoff, Nikola V. *see Mihov, Nikola V.*
Migoń, K. 40
Mikhov, Nikola V. *see Mihov, Nikola V.*
Mihov, Nikola V. 128, *de eo* 128
Milkau, Fritz 16, 74, *ed. (note 14, 204)*
Minsky, M. (*note 19*)
Moberg, T. F. *ed. (note 51)*
Momigliano A. (*note 89*)
Mudge, I. G. 33
Munford, W. A. 74 (*note 150, 207*)
Munson, R. *ur.* (*note 243*)
Munthe, A. 151
Mutafov, H. *rev.* 99, 114

Née de la Rochelle, J. Fr. 16
Nicholis, K. (*note 161*)
Nietzsche, Fr. 152, 153, *de eo (note 256)*

Oedipus, *rex 35 (ben. 256)*
Oldroyd, R. E. (*note 214*)
Otlet, P. 39

Pana, L. (*note 49*)
Parker, Christopher (*note 89*)
Paunova, Anna 128
Peignot, E. G. 16
Perniola, M. (*note 256*)
Pestalozzi, J. H. 39
Peteva, I. *rev.* 100
Piaget, J. 43
Pierce, D. (*note 160*)
Polanyi, M. 43 (*note 80, 81, 90, 95*)
Prigogine, I. (*note 161*)

Raleva, D. *ref. ed.* 99, 114
Ranganathan, Sh. R. 31, 32
Raychevski, S. *rev.* 99, 114
Reinhardt, K. (*note 3*)
Richardson, Ernest 70, 101, 103, 104
Richardson, J. V. 145
Robinson, L. 61
Rothbard, M. 4
Rudy, J. W. (*note 126*)

Salaün, Jean-Michel 27 (*note 38*)
Scheffel, J. V. von (*note 107*)
Schelling, F. W. J. (*note 3*)
Schera, Jesse Hauk (*note 25, 209, 214*)
Schochow, Werner (*note 14*)
Schneider, G. 16, 33, 40, 89 (*note 15, 16, 17*)
Schopenhauer, A. 30
Sebeok, Th. A. 24, 31 (*note 45*)
Serrai, Alfredo 25 (*note 30*)
Shannon, C. (*note 160, 162*)
Shaw, R. R. *transl. (note 16)*
Sheehy, E. P. 33
Shepherd, G. M. (*note 126*)
Shera, J. 23, 26, 74 (*note 150*)
Shuman, B. A. (*note 214*)
Sienkiewicz, H. (*note 256*)
Simmons, J. G. 40
Simon Petrus, *apostle (note 256)*
Smith, F. 37, 62 (*note 70*)
Smith, Linda C. (*note 142*)
Sophocles *de eo 35*
Sokolov, A. *rev.* 100
Sokolova, M. *ed.* 100, 115
Spalding, Roger (*note 89*)
Spitzweg, C. 10, 11, 49, 50, 51, 52, 53, 149 (*note 107*)
Staffen, Fr. *ill. (note 3)*
Stasiuk, A. (*note 49*)
Stefanova, V. *ed.* 101, 145
Stenberg, Catharina 25 (*note 34*)
Stengers, I. (*note 161*)
Stock, Mechtild (*note 39*)
Stock, Wolfgang G. 29, 30 (*note 39*)
Stoyanov, Z. *rev.* 99, 114
Subetto, A. *rev.* 100
Svenonius, Elaine 31, 32, 33 (*note 41*), *de ea* 143

Tattersal, J. *ed. (note 51)*
Taylor, A. 33, 89 (*note 116*)
Taylor, V. E. (*note 256*)
Teofilov, I. *rev.* 99, 114
Thinès, G. (*note 51*)
Thomas Aquinas, *monachus (note 119)*
Thornton, J. 74 (*note 150, 206*)
Troup, K. (*note 89*)

Umstätter, Walther (*note 27*)
Urbanski, R. (*note 49*)
Usherwood, B. (*note 214, 225*)

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

Vasilev, N. *ed.* 101, 114, 115, 145 (*note 23*)
Vasileva, R. *ed.* 116
Vattimo, G. (*note 256*)
Velev, V. *rev.* 99, 114
Vick, Edward R. (*note 126*)
Vickers, S. C. J. (*note 214*)
Vorstius, J. 74 (*note 150, 203*)

Wanli, *emperor* 36
Warner, Julian 62 (*note 143*)
Wasserman, P. (*note 214*)
Wason, P. C. (*note 19*)
Weidling, T. (*note 147*)
Weigel, V. B. (*note 49*)
Wheeler, Joseph Lewis 26 (*note 36*)
White, L. A. (*note 64, 65, 244*)
Wigner, E. P. (*note 90*)

Wilde, O. *de eo* (*note 256*)
Winchell, C. M. 33
Winer, N. (*note 160, 162*)
Winqvist, Ch. E. (*note 256*)
Wittgenstein, L. 153 (*note 256*)
Wolanski, N. (*note 49*)
Wright, J. E. 74 (*note 150, 208*)

Yaramov, N. *sci. ed.* 99, 114, *rev.* 100

Zarathustra, *prophet de eo* (*note 256*)
Zaręba, E. (*note 49, 61*)
Ziegenfuss, D. H. (*note 91*)
Ziman, J. M. (*note 61*)
Życiński, J. (*note 61*)

ГЕОГРАФСКИ ПОКАЗАЛЕЦ

Препратка към страница – в основното изложение и към пореден номер на *бел. / note*.
Съкращенията на отделните американски щати са по официалния стандарт на САЩ, а не по пощенския им код.

А

Австралия 37
Австрия 88, 109, 110
Азия 18
Александрия 10, 54, 149, 154 *вж* и Alexandria
Алжир 88, 109, 110
Америка 18, 51 *вж* и САЩ
Анхиало 94
Аркаим 10, 11, 54
Атлантика (Атлантически океан) 27

Б

Бамберг 15
Белград 94
Белфаст 61
Берлин 16, 24, 30 (*бел. 13*) *вж* и Berlin
Благоевград 32
Блумингтън *вж* Bloomington
България 103, 112 *вж* и България
Бон 16
Бостън 30 *вж* и Boston (Bost.)
Брегово, с., обл. Видин 70
Брюксел 39
Бургас 79
България 14, 19, 21, 22, 32, 33, 49, 52, 56, 59, 61, 63, 65, 67, 75, 76, 88, 89, 91, 92, 94, 97, 98, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 110, 113, 116, 119, 135, 139, 145, 147, 154
Бъркли 61 *вж* и Berkeley

В

Ватикана 88, 109, 110
Вашингтон (*бел. 250*)
Велико Търново 128 (*бел. 231, 250*)
Великобритания 19, 33, 40, 61, 88, 100, 109, 110
Венеция 91
Видин 94
Върбовец, с., обл. Видин 68

Г

Германия 14, 15, 19, 24, 25, 26, 33, 40, 51, 67, 71, 100, 114, 145
Грейсвалд 16
Грузия 88, 109, 110
Гьотеборг 25
Гьотинген 16, 59 *вж* и Göttingen

Д

Делфт (*бел. 248*)
Добрич 75
Дрезден (*бел. 3*) *вж* Dresden
Дубна (*бел. 91*)
Дюселдорф 29

Е

Европа 15, 18, 51, 65, 102, 112, 132

Ж

Женева 66 *вж* Geneva

И

Ибарак (*бел. 248*)
Иванча, с., обл. Велико Търново 75, 104
Иран 88, 109, 110
Испания 24, 25, 26
Италия 19, 24, 25, 26, 33, 48, 67, 70

Й

Йена 66, 137 *вж* Jena
Йерусалим 92

К

Канада 27, 37
Китай 53
Костенец 109
Кьолн 67, 71 (*бел. 7*)
Кьонигсберг 16

Кюстендил 78

Ленинград (Л.) (бел. 35, 65, 76, 184, 212) *вж* и Санкт-Петербург

Ловеч 70

Лондон 61, 66

Лос Анджелис 31

Любляна (бел. 248)

Минск (бел. 231)

Монреал 27 *вж* и Montréal

Москва (М.) (бел. 2, 3, 15, 18, 19, 26, 35, 45, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 73, 74, 75, 76, 78, 80, 83, 84, 89, 91, 92, 106, 152, 155, 157, 163, 165, 198, 211, 213, 215, 216, 222, 231, 250)

Мюнхен (бел. 183) *вж* и München

Нов Южен Уелс 37

Нова Зеландия 37

Норвегия 61

Ню Йорк (бел. 13) *вж* и New York

Окланд 37

Оксфорд 132

Охрид 78

Париж 37, 39 (бел. 7, 13, 183) *вж* и Paris

Пергам 9, 11, 54, 149

Перник 79

Питсбърг (бел. 249) *вж* Pittsburgh

Плевен (бел. 150)

Пловдив 148

Полша 19, 33, 40, 88, 109, 110

Прага (бел. 76)

Рила, планина 94

Рим 25, 36 *вж* и Roma (R.)

Русия (Руска федерация) *вж* Русия (СССР)

Русия (СССР – Съюз на съветските социалистически републики) 19, 23, 25, 26, 33, 39, 40, 67, 71, 88, 100, 103, 109, 110, 112, 145

Санкт-Петербург (СПб.) 65, 67 (бел. 18, 22, 75, 82, 113, 216, 231, 250) *вж* и Ленинград

САЩ (Съединени американски щати) 17, 19, 23, 25, 26, 37, 56, 66, 88, 100, 109, 110

Свищов (бел. 165) *вж* Svichtov

Скопије 78, 79

София (С.) 65, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 78, 79, 94, 119, 124, 128 (бел. 3, 4, 18, 20, 21, 22, 23, 46, 63, 64, 69, 88, 96, 103, 104, 107, 108, 114, 122, 150, 152, 155, 157, 165, 166, 167, 170, 180, 184, 190, 191, 201, 215, 218, 219, 228, 229, 231, 233, 234, 235, 241, 243, 250, 251, 252, 255)

Спонхайм 15 *вж* Sponheim

СССР *вж* Русия

Тарту (бел. 45)

Торонто 37

Тромсьо 61 *вж* Tromso

Турция 22, 88, 109 *вж* Turquie

Украйна 88, 109, 110

Филадельфия, щат Пенсилвания, САЩ 56 *вж* Philadelphia, Pa.

Флоренция 34, 67, 70 *вж* Firenze (Florence)

Франкфурт 67, 71

Франция 19, 24, 25, 26, 33, 37, 40, 88, 109, 110

Хамбург *вж* Hamburg

Харвард 132

Харків (бел. 250)

Харманли 75

Цариград 70

Цариград 66 *вж* Istanbul

Челябинск (бел. 114, 231, 250)

Чепино, с. 94

Чехия 19, 33

Чикаго 26, 61 *вж* и Chicago (Chi.)

Швейцария 39, 48

Швеция 24, 25, 26

Шпонхайм 15 *вж* Sponheim

Шумен 66 (бел. 79, 192, 227)

Япония 19, 33

Aldershot, Hampshire, Great Britain (note 116)

Alexandria 11 *вж* Александрия

Amherst, Mass. (note 67)

Barcelona (note 22)

Basel (note 7)

Basileae *вж* Basel

Baylor, Tex. (note 95)

Belgrade (Beograd) (note 22)

Berkeley, Calif. (*note 145*) *вж* и Бъркли
Berlin (B.) 79 (*note 3, 39, 235, 243*) *see and* Берлин
Bloomington, Ind. (*note 45, 231, 248*)
Bosna i Hercegovina 79
Boston (Bost.) (*note 39, 41*) *see and* Бостън
Bowling Green, Ohio (*note 106*)
BRD (Bundesrepublik Deutschland) 137
Brno (*note 248*)
Bucuresti 79

Cambridge (Camb.) (*note 19, 86, 102, 143, 214, 243*)
Chicago (Chi.) (*note 86, 103, 113, 141, 231*) *see and* Чикаго
Cyrene 18

DDR (Deutsche Demokratische Republik) 137
Dordrecht (*note 243*)
Downers Grove, Ill. (*note 95*)
Dresden (*note 3*)
Durham, N.C. (*note 105*)

Ebenda (*note 15*)
Edinburg (*note 243*)
Englewood, Colo. (*note 142, 214*)

Firenze (*note 30, 32, 47*) *вж* Florence
Florence *see* Firenze
Frankfurt am Main (Fr./M.; Francofurti) (*note 3, 14, 35*)

Geneva (Genève) 16 *see* Женева
Göttingen (Gött.) (*note 202, 204*) *see and* Гьотинген

Hamburg (Hamb. Hamburgi) (*note 7*) *see and* Хамбург
Houndmills (*note 45*)

Istanbul 66 *see* Цариград

Jena 66, 137 *see* Йена

Klostermann (*note 14*)
Kraków (*note 61*)

Lankam (*note 243*)
Leipzig (Lpz.) (*note 3, 10, 11, 14, 15, 17, 203, 204, 214*)
Littleton, Colo. (*note 25*)
London (L.) (*note 64, 69, 71, 72, 81, 86, 89, 103, 116, 206, 207, 208, 209, 214*)

Louvain-la-Neuve (*note 51*)
Lund (*note 22*)

Manchester (*note 89*)
Metuchen (Met.) (*note 16, 210*)
Milano (Mil.) (*note 22, 31*)
Minneapolis, Minn. (*note 119*)
Montréal (*note 38*) *see and* Монреал
München (Münc.) (*note 3, 22, 50, 235, 236*) *see and* Мюнхен
Murcia (*note 33*)

New Castle, Del. (*note 144*)
New York (N.Y.) (*note 16, 36, 50, 69, 70, 89, 116, 126, 210, 214, 243*)

Osprey, Fla. (*note 51*)
Oxford (Oxf.) (*note 61, 89*)

Paris (P.; Parisiis) (*note 12, 13, 19, 22, 28, 38, 45, 66, 76, 117, 148, 214*)
Pfufflingen (*note 3*)
Philadelphia (Phil.), Pa. (*note 120, 121*) *see* Филадельфия, щат Пенсилвания
Pittsburgh, Pa. (*без. 249*)
Portsmouth, New Hampshire (*note 68*)

Roma (R.) (*note 59*) *see and* Рим

Saarbrücken (*note 18*)
São Paulo (*note 22*)
Seattle, Wash. (*note 95*)
Sofia (S.) (*note 23*) *see* София
Sponheim 16
Stuttgart (Stuttg.) (*note 15, 27*)
Svichtov (*note 165*) *see* Свищов

Tetovë 79
Figuri (Zürich) (*note 9*)
Tromsø *see* Тромсьо
Tucson (*note 61*)

Villeurbanne (*note 29*)

Warszawa (W-wa) (*note 22, 61, 62, 205*)
Wetherby (*note 214*)
Wien (W.) (*note 6*)
Wilmington, Del. (*note 95*)

**НОВИЯТ БИБЛИОТЕКАР –
ЗНАНИЕ И РЕАЛНОСТ
(Послеслов за морала в професията)**

През 2020 година се навършват **90 години от изработването на първия Правилник на Столичната библиотека** и основаването на нейните каталози: *Инвентарен, Основен, Азбучен и Предметен.*

Като цяло централната библиотека на Софийската община има сложна и неравна история. Нейната „златна“ епоха е от 1930 до 1942 г. по времето на легендарния градоначалник генерал Владимир Вазов и емблематичния кмет инженер Иван Иванов, член на Българската академия на науките. В този период тя се превръща в истинска Столична библиотека и се сдобива с нова сграда. Всичко това за нещастие е пометено от ужасните бомбардировки през пролетта на 1944 г., когато в пламъците изгарят около 40 000 тома книги. Но всички ценни чуждестранни старопечатни книги, енциклопедии, речници, инвентарни книги и основният каталог, които предварително били изнесени, се запазили.

През 1954 г. Библиотеката има 17 обособени фондови сбирки. Откриват се две летни читални в „Парка на свободата“ и в парк „Кирил и Методий“, открива се Детски отдел, а през 1960 г. се създава и отдел „Изкуство“. През 1968 г. работят две читални със 70 места и в заемната служба се осигурява свободен достъп до 75 000 тома. През 1986 г. Библиотеката е фактически закрыта поради необходимия ремонт и проверка на фондовете ѝ. След демократичните промени през 1990-те години за Библиотеката на Столичната община настъпва един почти приказен период. По инициатива на професор Михаил Неделчев Библиотеката получава една от най-хубавите сгради в София на площад Славейков (бивш Софийски градски комитет на БКП). След 2000 г. тя става Общински културен институт със статут на регионален културен институт и депозитна библиотека, развивайки усилено библиотечната автоматизация и информатизация.

Към 2020 г. Столична библиотека е наистина гордост за българската библиотечна система и затова говори фактът, че тя има повече читатели от всички други големи библиотеки в София, взети заедно. Нейните фондове се обогатяват освен с нови постъпления и с ценните колекции на видни българи, както и на закрыти културни учреждения, като например: Дома на литературата

за деца и юноши. Изключително богатство са множеството читални и сбирки с чуждестранна литература – немска, френска, испанска и португалска, както и тези в Американския, Руския, Корейския център и други.

Всъщност подобни примери има в световната история като **Нюйоркската публична библиотека** (англ.: New York Public Library), която става образец за целия свят и то в една страна, която има също така **Конгресната библиотека** (англ.: The Library of Congress) или **Библиотеката на Чикагския университет** (англ.: University of Chicago Library)...

Излизането на новото издание на труда „*Novum paradigma infinitas*” на професор Александра Куманова под егидата на Столична библиотека обозначава качествен скок в общественото съзнание за библиотечната професия. В тази професия днес побеждава знанието и новата реалност за естественото обединяване на сферите на познание в библиотечно-информационната социокомуникативна сфера, институциите и личностите, емблематизиращи информатизацията чрез създадените от тях монографични справочни издания.

Точно тези монографични справочни издания са живата невронна тъкан на библиосферата – интелектуалната информационна система, която вече съвсем не е само физическо достояние на една или друга реална библиотечна среда, а – чрез новите информационно-комуникационни технологии – принадлежи на общото информационно пространство на целия свят.

Столичната библиотека заявява чрез изданието на труда „*Novum paradigma infinitas*” водещата си роля във формирането на представата за новото библиотекознание като интегрирано и с библиографията, и с палеографията, и с архивистиката, и с документалистиката, и с информатиката, и с информационните технологии... Новият библиотекар като гражданин на разумния свят на свободните хора е обърнат към изкуството да **навигира свързването на читатели и документи чрез библиотеката в уникални единични информационно-комуникативни актове**. Инструментарий за това свързване е платформата на обединяването в единното информационно пространство не само на институциите и личностите на библиотечната сфера, но и на знанието и ценностите за изграждането на самия разумен свят на свободните хора.

Реален практически модел на **синархия на библиотекознанието и аксиологията** е изведен в „*Novum paradigma infinitas*”.

И този модел е структуриран за справочно-информационни цели, което го прави енциклопедия на библиотекознанието.

Моделът съвпада с *пътя, целта и мисията* на детайлно историографираното в изданието стойностно културно начало на феномените на библиотечно-информационната професия – личности, институции, издания.

Моделът на свързаност в библиотечно-информационната професия – на личности, институции, издания – е в **симбиозата на знанието и морала на библиотекаря**.

Юлия Цинзова

CURRICULUM VITAE

АЛЕКСАНДРОВА Красимира

Директор на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“. Доктор. Доцент в катедра „Библиотекознание и библиография“ и ръководител на Лаборатория по библиотечни технологии, комуникации и информиране – LibLab на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България. Действителен член на Международната академия по информатизация при ООН.

АЛЕКСАНДРОВА Красимира

Директор Национальной библиотеки им. Св. Кирилла и Мефодия. Кандидат наук. Доцент кафедры „Библиотековедения и библиографии“ и руководитель Лаборатории библиотечных технологий, коммуникаций и информирования – LibLab Университета библиотековедения и информационных технологий – София, Болгария. Действительный член Международной академии информатизации при ООН.

ALEKSANDROVA Krasimira

Director of the St. St. Cyril and Methodius National library of Bulgaria. PhD. Associate professor in the Department of Library Studies and Bibliography and Head of the Laboratory of Library Technologies, Communications and Informing (LibLab) at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria. Full member of the International Informatization Academy at UN.

ВАСИЛЕВ Николай

Писател и литературен критик. Историограф на информационния код на българското изящно слово. Автор на първите учебни програми за висшето образование в областта на историографията и първата антология на българското изящно слово за периода IX-XXI в. Доктор по „Теория на научната информация”. Асистент в катедра „Библиотечни науки” на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България.

ВАСИЛЕВ Николай

Писатель и литературный критик. Историограф информационного кода болгарской изящной словесности. Автор первых учебных программ высшего образования в области историографии и первой антологии болгарской изящной словесности за период IX-XXI вв. Кандидат наук по специальности „Теория научной информации”. Преподаватель кафедры „Библиотечные науки” Университета библиотековедения и информационных технологий – София, Болгария.

VASILEV Nikolay

Writer and literary critic. Historiographer of the information code of the Bulgarian refined speech. Author of the first educational programs in historiography and the first anthology of the Bulgarian refined speech from 9th to 21st centuries. Doctor of the theory of scientific information. Assistant professor in the Library Studies Department at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria.

ВЕЛЕВ Венцислав

Доктор по история. Доцент в катедра „Културно, историческо наследство и туризъм” на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България. Началник на отдел „Регионални дейности” в Министерството на културата на Република България и председател на Българския комитет „Паметта на света”. Действителен член на Международната академия по информатизация при ООН.

ВЕЛЕВ Венцислав

Кандидат исторических наук. Доцент кафедры „Културно-историческое наследие и туризм” Университета библиотековедения и информационных технологий

– София, България. Начальник отдела „Региональная деятельность” Министерства культуры Республики Болгария и председатель Болгарского комитета „Память мира”. Действительный член Международной академии информатизации при ООН.

VELEV Ventsislav

PhD of history. Associate professor at Department of Cultural Historical Heritage and Tourism at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria. Head of the Regional Activities Department at the Ministry of Culture of Bulgaria and President of the Bulgarian committee „Memory of the World”. Full member of the International Informatization Academy at UN.

ДЕНЧЕВ Стоян

Математик, информатик, архитект на съвременната информационна среда, политик от ново поколение, мениджър на културата и науката. Доктор на икономическите науки, професор по „Автоматизирани системи за обработка на информация и управление”. Посланик на Република България във Финландия и Почетен консул на Султаната Оман в България. Председател на Съюза на народните читалища. Действителен член на Международната академия по информатизация при ООН. Ректор на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България.

ДЕНЧЕВ Стоян

Математик, информатик, архитектор современной информационной среды, политик нового поколения, менеджер культуры и науки. Доктор экономических наук, профессор по специальности „Автоматизированные системы обработки информации и управления”. Посол Республики Болгария в Финляндии и Почетный консул Султаната Оман в Болгарии. Председатель Союза народных читалищ (библиотек и домов культуры). Действительный член Международной академии информатизации при ООН. Ректор Университета библиотековедения и информационных технологий – София, Болгария.

DENCHEV Stoyan

Mathematician, informatician, architect of the modern

information environment, politician of new wave, manager of culture and science. Doctor of economic sciences (D.Sc.). Professor of automated systems for processing of information. Ambassador in Finland and Honorary consul of the Sultanate of Oman in Bulgaria. President of the Union of national cultural clubs. Full member of the International Informatization Academy at UN. Rector of the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria.

КАЗАНСКИ Никола Р.

Доцент, доктор, ръководител на отдел „Справочно-информационна и издателска дейност” на Централната библиотека на Българската академия на науките. Секретар на Международната асоциация по библиология.

КАЗАНСКИ Никола Р.

Доцент, кандидат наук, ръководител отдела „Справочно-информационной и издателской деятельности” Центральной библиотеки Болгарской академии наук. Секретарь Международной ассоциации библиологии.

KAZANSKI Nikola R.

PhD, associate professor, chief information officer of the Central Library at Bulgarian Academy of Sciences. Secretary of the International Association of Bibliology.

КЕНЪН Анжела

Завършила руски език (1986), руска литература (1989) и библиотечни науки (1991). Завеждащ руската и южнославянската колекция в Европейския отдел на Конгресната библиотека (2004-), САЩ. Изследва българската колекция от старопечатни книги и рускоезичната периодика в САЩ във фондовета на Конгресната библиотека, САЩ.

КЕННОН Анжела

Бакалавр по специальности „Русский язык и литература” (1986), магистр по специальностям „Русская литература” (1989) и „Библиотечные науки” (1991). Заведующая русской и южнославянской коллекцией Европейского отдела

библиотеки Конгресса США (2004-). Исследует болгарскую коллекцию старопечатных книг и русскоязычную периодику в США в фондах библиотеки Конгресса США.

CANNON Angela

BA, Russian Language and Literature, Rutgers College (1986). MA, Russian Literature, SUNY Albany (1989). MLS, Rutgers University (1991). Reference Specialist for Russian and South Slavic collection, European Division, Library of Congress (2004-), USA. Current research on the Bulgarian rare book collection and the Russian-American journal and monograph collections at the Library of Congress, USA.

КУМАНОВ Милен

Историк, библиограф и архивист-энциклопедист. Професор, доктор в Института по история при Българската академия на науките – София, България.

КУМАНОВ Милен

Историк, библиограф и архивист-энциклопедист. Професор, кандидат исторических наук, сотрудник Института истории при Болгарской академии наук – София, Болгария.

KUMANOV Milen

Historian, bibliographer and archivist-encyclopedist. Professor, Doctor (PhD) in the Institute of History at the Bulgarian Academy of Sciences.

КУМАНОВА Александра

Библиограф, библиографовед, философ, когнитолог. Доктор на педагогическите науки. Професор по научната специалност „Теория на научната информация” в Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) – София, България. Ръководител на Студентското научно общество при УниБИТ. Действителен член на Международната академия по информатизация при ООН, Арктическата академия на науките, Ноосферната академия на науките. Съпредседател на Съвета на Международния съюз на „Асамблеята на народите на Евразия”. Член на Философския съвет на Руското

космическо общество. Носител на медала за наука „М. В. Ломоносов” на Руската академия по естествени науки.

КУМАНОВА Александра

Библиограф, библиографовед, философ, когнитолог. Доктор педагогических наук. Профессор по специальности „Теория научной информации” Университета библиотековедения и информационных технологий (УниБИТ) – София, България. Руководитель Студенческого научного общества при УниБИТ. Действительный член Международной академии информатизации при ООН, Арктической академии наук, Ноосферной академии наук. Сопредседатель Совета Международного союза „Ассамблеи народов Евразии”. Член Философского Совета Русского космического общества. Обладатель медали им. М. В. Ломоносова за научные достижения Российской академии естественных наук.

KUMANOVA Alexandra

Bibliographer, philosopher, cognitologist. Doctor of pedagogical sciences (D.Sc.). Professor of theory of scientific information at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria. Head of the Students Scientific Society at ULSIT. Full member of the International Informatization Academy at UN, Arctic Academy of Sciences and Noospheric Academy of Sciences. Co-President of the Council of the International Union of the Assembly of Eurasia’s Peoples. Member of the Philosophical council of the Russian Cosmic Society. Winner of the *M. V. Lomonosov* Medal for science of the Russian Academy of Natural Sciences.

ЛИНДЕН Ирина Леандровна

Професор. Доктор по библиотекознание на Санкт-Петербургския държавен институт за култура и Университета на Род Айлънд в САЩ. Заместник-директор по международните въпроси на Руската национална библиотека в Санкт Петербург. Член на Международното библиотекарско почетно дружество *Bibliothekarios philax mathesis* (старогр. „библиотекарите – пазителите на знанието”) и на Управителния съвет на Института за превод в Москва.

ЛИНДЕН Ирина Леандровна

Професор. Кандидат наук по специалности

„Библиотекосведение” Санкт-Петербургского государственного института культуры и Университета Род-Айленда в США. Заместитель директора по международным вопросам Российской национальной библиотеки в Санкт-Петербурге. Член Международного почетного общества библиотекарей *Bibliothekarios philax mathesis* (древнегр.: „библиотекари – хранители знания”) и Правления Института перевода в Москве.

LYNDEN Irina Leandrovna

PhD, MLS. Professor of Library Science, St. Petersburg (Leningrad) State Institute of Culture (1981-2000) and Rhode Island State University, USA (2003-2006), Deputy Director of the National Library of Russia for International Activities (2006-2013). Member of the International Library Honor Society Beta Phi Mu. Member of the Advisory Board, Institute of Translation, Moscow.

МАКСИМОВА Марияна

Библиограф експерт в Отдел „Информация по култура и Булгарика” в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий” – София, България и завеждаща Руския център на Столична библиотека – София, България.

МАКСИМОВА Марияна

Библиограф експерт отдела „Информация по култура и Булгарика” в Националната библиотека им. Св. Св. Кирил и Методия – София, България и завеждаща Руским центром Столичной библиотеки города София, България.

MAXIMOVA Mariyana

Bibliographer expert in the Department of Cultural Information and Bulgarica at the National Library in Sofia, Bulgaria and head of the Russian Center in Sofia City Library – Bulgaria.

РАЛЕВА Диана

Библиограф. Главен асистент в Литературния институт при Българската академия на науките.

РАЛЕВА Диана

Библиограф. Главный ассистент Литературного института при Болгарской академии наук.

RALEVA Diana

Bibliographer. Assistant professor in the Institute of Literature of the Bulgarian Academy of Sciences.

СОКОЛОВА Марианна Евгениевна

Философ, науковед, библиограф. Доктор по философия. Старши научен сътрудник в Института за САЩ и Канада на Руската академия на науките – Москва, Русия.

СОКОЛОВА Марианна Евгеньевна

Философ, науковед, библиограф. Кандидат философских наук. Старший научный сотрудник Института США и Канады Российской академии наук – Москва, Россия.

SOKOLOVA Marianna Evgenievna

Philosopher and bibliographer. PhD Senior research associate in the institute of USA and Canada at the Russian Academy of Sciences in Moscow, Russia.

СПАСОВА Соня

Главен асистент в катедра „Културно, историческо наследство и туризъм” на Университета по библиотекознание и информационни технологии – София, България. Доктор по Организация и управление извън сферата на материалното производство (Професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки).

СПАСОВА Соня

Главный ассистент кафедры „Культурно-историческое наследие и туризм” Университета библиотековедения и информационных технологий – София, Болгария. Доктор по Организации и управлению вне сферы материального производства (Профессиональное направление 3.5. Общественные коммуникации и информационные науки).

SPASOVA Sonya

Assistant professor at Department of Cultural Historical Heritage and Tourism at the University of Library Studies and Information Technologies in Sofia, Bulgaria. PhD in Organization and

management of non-profit production (Professional trend 3.5. Social communications and information sciences).

ФИЛИПОВА Силвия

Асистент в Секцията по библиография в Националната библиографска агенция при Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – София, България.

ФИЛИПОВА Силвия

Асистент Секции по библиографии Национальной библиографической агенции Национальной библиотеки им. Св. Св. Кирилла и Мефодия – София, България.

FILIPOVA Silviya

Assistant in the Department of Bibliography of the National Bibliographic Agency at the National Library of Bulgaria.

ЦИНЗОВА Юлия

Директор на Столична библиотека от 2013 г. Магистър по библиотечно дело и библиография. Доктор на Санктпетербургския държавен институт по култура. Научен сътрудник по социология на четенето в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.

ЦИНЗОВА Юлия

Директор Столичной библиотеки города София, Болгария с 2013 г. Магистр библиотековедения и библиографии. Доктор Санкт-Петербургского государственного института культуры. Научный сотрудник по социологии чтения в Национальной библиотеке им. Св. Кирилла и Мефодия.

ЦИНЗОВА Yulia

Director of the Sofia City Library – Bulgaria from 2013. MLIS and PhD of Saint-Petersburg State Institute of Culture. Research assistant in sociology of reading at St. St. Cyril and Methodius National Library of Bulgaria.

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР	9
NOVUM PARADIGMA INFINITAS: ФОРМИТЕ НА ТРИВИУМА: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ В ТРИАДАТА: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ И ТРИЕДИНСТВОТО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ (От жреца на Аркаим, през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и предметното мислене на библиотекаря на Шницевг до постмодерната неklasическа менталност на съвременния библиотекар)	11
I. Тривиумът: библиотеко-библиографско-книгознание (Методологично-практически възел на библиотечно-информационното дело в последната четвърт на ХХ в. – първите две десетилетия на ХХI в.)	12
I. 1. Библиотечно-библиографски когнитологични магистрали на библио-инфо-ноосферата	12
I. 2. Германско библиографско, библиографоведско и библиотековедско коренище на планетарната цялост на информацията	15
I. 3. Вътрешна ретикуларна системно-структурна феноменология на планетарната цялост на информацията	17
I. 4. Практика на планетарното библиографско-информационно моделиране: универсалният многостепенен ретроспективен вторично-документален пътеводител	19

I. 5. Клъстер на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание <i>(Кое на кое се смята подчинено)</i>	20
I. 5. 1. Библиотекознание	23
I. 5. 2. Библиографознание	27
I. 5. 3. Книгознание	33
II. Триадата: адресат – библиотека – документ в епистемологията на библио-инфо-ноосферата	44
II. 1. Феноменът на <i>n</i>-именувания на информационните реалии (Императив от онтологични зависимости)	44
II. 2. Формите на <i>отразеното</i> многообразие на света (Позициониране смисъла на взаимозависимости в информационната реалност)	46
II. 3. Идеалното – невидимата онтология на информатизацията: Времето и пространството като висше съществуване в постнекласическата парадигма на познание на информационните реалии	47
II. 4. От библиотекаря на Шпицвег до постмодерната некласическа идеалност	49
II. 5. Постулиране на ризомно-ретикуларното информационно моделиране като модел на безкрая от трансформиращи се форми на отражението	52
II. 6. Библиотечната наука – спомагателна; библиографските системи на науките – част от тези науки	57
II. 7. Библиотечно-информационно образование: библиотечна наука – библиотечна практика (Методологичното равнище на познание и онтология на информатизацията)	59
III. Постмодерна интеракция на триединството на библиотечно-информационната наука, библиотечно-информационната практика	

<i>и библиотечно-информационното образование за адресата на информацията – библиотеката – документа (TABULA GRATULATORUM) .....</i>	62
III. 1. Около началото на Катедра „Библиотекознание и библиография” на Университета по библиотекознание и информационни технологии в Държавния библиотекарски институт (Калейдоскоп на формите на библиотечна квалификация в България към 1950 г. и преподаваните библиотечно-информационни дисциплини)	63
III. 2. Около корените на Катедра „Библиотекознание и библиография” на Университета по библиотекознание и информационни технологии – Държавния библиотекарски институт (Архитекти на библиотечно-информационната наука, библиотечно-информационната практика и библиотечно-информационното образование)	65
III. 3. Алманахът на Катедра „Библиотекознание и библиография” на Университета по библиотекознание и информационни технологии – постмодерно огледало на библиотечната наука, библиотечната практика и библиотечното образование	77
III. 3. 1. Обхват на алманаха и пълнота на биобиблиографирането	77
III. 3. 2. Хронология на отразявания чрез алманаха биобиблиографиран материал	79
III. 3. 3. Ранжиране на библиографирания материал по вътрешната структура на отразяваните чрез алманаха персоналии	80
III. 3. 3. 1. Панорамен лапидарен макробиблиометричен план	80
III. 3. 3. 2. Коренище на компаративистична ризома: Диференциация по хронология на публикациите на библиографираните книги на персоналиите, представени в алманаха по видове издания	83
III. 3. 3. 3. Ствол на компаративистична ризома: I. Общи и отраслови библиографски справочници;	

II. Речници; III. Монографии; III. Научни сборници; IV. Учебна литература; V. Биобиблиографии	96
III. 3. 3. 3. I. Общи и отраслови библиографски справочници	96
III. 3. 3. 3. II. Речници	101
III. 3. 3. 3. III. Монографии	101
III. 3. 3. 3. IV. Научни сборници	106
III. 3. 3. 3. V. Учебна литература	110
III. 3. 3. 3. VI. Биобиблиографии	117
III. 3. 3. 3. VI. I. Автобиографии	119
III. 3. 3. 4. <i>Микробиблиометрична основа на алманаха:</i> Информационна решетка на изданието	120
III. 3. 3. 5. <i>Ризоматичен стил на</i> <i>информационно моделиране на библиографирането в алманаха:</i> Каталожна библиография. Семантични гнезда	131
III. 3. 3. 6. <i>Адресати на алманаха</i>	134
III. 3. 3. 7. <i>За бъдещия библиограф</i> <i>на персоналиите, свързани с ДБИ – УниБИТ</i> <i>и техните хуманитарни измерения</i>	135
ОБОБЩЕНИЕ: ШКОЛА	141
ПОСТМОДЕРНИЯТ БИБЛИОТЕКАР И ПОСТМОДЕРНАТА ПАРАДИГМА (Резюме)	152
<i>QUO VADIS?</i> ПРОФЕСИОНАЛНО И ЧОВЕШКО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ НА БИБЛИОТЕКАРЯ (Епилог) / <i>Красимира Александрова</i>	154

Бележки и цитирана литература /

<i>Александра Куманова</i>	157
- ПРЕДГОВОР	157
- NOVUM PARADIGMA INFINITAS	161
- РЕЗЮМЕ	203

Именен показалец /

<i>Александра Куманова</i>	205
----------------------------------	-----

Топонимен показалец /

<i>Александра Куманова</i>	218
----------------------------------	-----

Схема.**Епистемология на знаниевия кълстер:**

библиотекознание, библиография, библиографознание, книгознание,
полиграфия, архивистика, палеография, документалистика,
информатика, информационни технологии /

<i>Александра Куманова</i>	45
----------------------------------	----

Илюстрация 1.

Карл Шпицвег. Библиотекарят (1850)	50
--	----

Илюстрация 2.

Публичната библиотека на Тянжин Бинхай (Tianjin Binhai)

в Североизточен Китай (2017)	53
------------------------------------	----

Илюстрация 3.

Аркаим – град-дом

(схема по изд. „Аркаим : У истоков цивилизации” – 2009)	54
---	----

Илюстрация 4.

Аркаим – главни астрономически азимути

(схема по изд. „Аркаим : У истоков цивилизации” – 2009)	54
---	----

Таблица 1.

Ранжиране по вътрешната структура
на библиографираните в алманаха персоналии /

<i>Александра Куманова</i>	81
----------------------------------	----

Таблица 2.

Ранжиране по коренището на информационната ризома
на библиографияния материал
по година на издаване на книги на персоналиите

и по общ брой издания за годината / <i>Александра Куманова</i>	85
Графика 1. Брой издания за година в ризоматична изометрия: Динамичен ред (Темп на нарастване) / <i>София Спасова</i>	86
Графика 2. Брой издания за година в ризоматична изометрия: Линейна функция (Фронтален изглед) / <i>София Спасова</i>	86
Графика 3. Брой издания за година в ризоматична изометрия: Линейна функция (Диагонал изглед) / <i>София Спасова</i>	87
Графика 4. Брой издания за година в ризоматична изометрия: Информационно лъчение (Логаритмичен мащаб на Графики 1-3) / <i>София Спасова</i>	87
НОВИЯТ БИБЛИОТЕКАР – ЗНАНИЕ И РЕАЛНОСТ (Послеслов за морала в професията) / <i>Юлия Цинзова</i>	221
CURRICULUM VITAE	223
СЪДЪРЖАНИЕ	233
CONTENTS	239

CONTENTS

PREFACE	9
NOVUM PARADIGMA INFINITAS: THE FORMS OF TRIVIUM: LIBRARY-BIBLIOGRAPHY-BOOK SCIENCE IN THE TRIAD: USER – LIBRARY – DOCUMENT AND THREE UNITY: SCIENCE – PRACTICE – EDUCATION (From the priest of Arkhaim, through the universal view of the librarian in Pergamum and Alexandria, and the subject thinking of the librarian of Spitzweg to the postmodern neoclassic mentality of the modern librarian)	11
I. Trivium: library-bibliography-book science (Methodological-practical tangle of the library-information activity In the last quarter of XX c. – the first two decades of XXI c.)	12
I. 1. Library-bibliographical cognitologic trunk roads of library-info-noosphere	12
I. 2. German bibliographic and library rootage of the universal unity of the information	15
I. 3. Internal reticular system-structural phenomenology of the universal unity of the information	17
I. 4. Practice of the universal bibliographic information modeling: universal multistage retrospective secondary-documental vade-mecum	19
I. 5. Cluster of trivium: library-bibliography-book science (what to which is subordinated)	20

I. 5. 1. <i>Library studies</i>	23
I. 5. 2. <i>Bibliographic studies</i>	27
I. 5. 3. <i>Book science</i>	33
II. <i>Triad: user – library – document</i> <i>in the epistemology в епистемологията of library-info-noosphere</i>	44
II. 1. The phenomenon of <i>n</i> -denominations of the information realities (Imperative of <i>ontological</i> subordinations)	44
II. 2. Forms of the <i>reflected</i> diversity of the world (Positioning the sense of subordinations in the information reality)	46
II. 3. <i>Ideal – invisible</i> ontology of the informatization: <i>Time and space as a supreme being in the postnonclassical paradigm</i> of the knowledge of information realities	47
II. 4. From the <i>librarian of Spitzweg</i> to the <i>postmodern nonclassical ideality</i>	49
II. 5. Postulating of the <i>rhizome-reticular information modeling</i> as a <i>model of the infinity from transforming forms the reverberation</i>	52
II. 6. Library science – subsidiary; <i>bibliographic systems – a part of these sciences</i>	57
II. 7. Library-information <i>instruction:</i> <i>library science – library practice</i> (Methodological level of knowledge and <i>ontology of the informatization</i>)	59
III. <i>Postmodern interaction of the three unity</i> <i>of the library-information science,</i> <i>library-information practice</i> <i>and library-information instruction</i> for user of information – library – document (TABULA GRATULATORUM)	62
III. 1. Around the <i>beginning of the Department</i> <i>„Library studies and bibliography”</i> <i>at the University of library studies and information technologies</i> in State library institute	

(Kaleidoscope of the forms of <i>library training</i> in Bulgaria to 1950 and studied <i>library-information subjects</i>)	63
III. 2. Around the roots of Department „Library studies and bibliography” at the University of library studies and information technologies in State library institute (Architects of the <i>library-information science, library-information practice and library-information instruction</i>)	65
III. 3. Almanac of Department „Library studies and bibliography” at the University of library studies and information technologies a postmodern mirror of the <i>library science, library practice and library instruction</i>	77
III. 3. 1. <i>Scope of the almanac and exhaustiveness of the bibliographic procession</i>	77
III. 3. 2. <i>Chronology of covers through the almanac of the bibliographic material</i>	79
III. 3. 3. <i>Arrangement of the bibliographic material according the inner structure of covering in the almanac personalities</i>	80
III. 3. 3. 1. Panoramic lapidary macrobibliometrical plan	80
III. 3. 3. 2. <i>Rootage of the comparative rhizome: Differentiation on the chronology of publications of the personalities books bibliographies, presented in the almanac by kind of editions</i>	83
III. 3. 3. 3. <i>Stem of comparative rhizome:</i>	
I. General and specialized reference books;	
II. Dictionaries; III. Monographs; III. Scientific collections;	
IV. Educative literature; V. Biobibliographies	96
III. 3. 3. 3. I. General and specialized reference books	96
III. 3. 3. 3. II. Dictionaries	101
III. 3. 3. 3. III. Monographs	101

III. 3. 3. 3. IV. Scientific collections	106
III. 3. 3. 3. V. Educative literature	110
III. 3. 3. 3. VI. Biobibliographies	117
III. 3. 3. 3. VI. I. Autobiobibliographies	119
III. 3. 3. 4. <i>Microbibliometric</i> ground of the almanac: Information grid of the edition	120
III. 3. 3. 5. <i>Rhizomatic style</i> of the information modeling of the bibliography in the almanac: Catalogue bibliography. Semantic clusters	131
III. 3. 3. 6. Users of the almanac	134
III. 3. 3. 7. For <i>future bibliographer</i> of the <i>personalies</i> , <i>related to SLI – ULSIT</i> and their <i>humanitarian dimensions</i>	135
GENERAL CONCLUSION: SCHOOL	141
POSTMODERN LIBRARIAN AND THE POSTMODERN PARADIGM (Summary)	152
<i>QUO VADIS?</i> PROFESSIONAL AND HUMANE MISSION OF THE LIBRARIAN: Epilogue / <i>Krasimira Aleksandrova</i>	154
Notes and references / <i>Alexandra Kumanova</i>	157
- PREFACE	157
- NOVUM PARADIGMA INFINITAS	161
- SUMMARY	203
<i>Index of names</i> / <i>Alexandra Kumanova</i>	205

<i>Index of toponyms /</i> <i>Alexandra Kumanova</i>	218
<i>Scheme.</i> Epistemology of the knowledge cluster: library studies, bibliography, bibliographic studies, book science, poligraphy, archivistics, paleography, documentation, informatics, information technologies / <i>Alexandra Kumanova</i>	45
<i>Illustration 1.</i> Carl Spitzweg. Librarian (1850)	50
<i>Illustration 2.</i> Public library of Tianjin Binhai in Southeastern China (2017)	53
<i>Illustration 3.</i> Arkheim – city-home (scheme according the book „Arkheim : to the sources of the civilization” – 2009)	54
<i>Illustration 4.</i> Arkheim – cardinal astronomical azimuths (scheme according the book „Arkheim : to the sources of the civilization” – 2009)	54
<i>Table 1.</i> Arrangement to the inner structure of the persons in the bibliographies of almanac / <i>Alexandra Kumanova</i>	81
<i>Table 2.</i> Arrangement of the roots of the information rhizome of the bibliographic material: by years of publishing of the books and by general number of editions per year / <i>Alexandra Kumanova</i>	85
<i>Print 1.</i> Number of editions per year in a rhizomatic isometry: Dynamic order (Rate of growth) / <i>Sonya Spasova</i>	86

Print 2. Number of editions per year in a rhizomatic isometry: Linear function (Frontal view) / Sonya Spasova	86
Print 3. Number of editions per year in a rhizomatic isometry: Linear function (Diagonal view) / Sonya Spasova	87
Print 4. Number of editions per year in a rhizomatic isometry: Information radiation (Logarithmic scale of Prints 1-3) / Sonya Spasova	87
THE NEW LIBRARIAN – KNOWLEDGE AND REALITY (Afterword about the professional morality) / Yulia Tsinsova	221
CURRICULUM VITAE	223
СЪДЪРЖАНИЕ	233
CONTENTS	239

Куманова, Александра Венкова, 1956- . NOVUM PARADIGMA INFINITAS : формите на тривиума: библиотеко-библиографо-книгознание в триадата: адресат – библиотека – документ и триединството: наука – практика – образование (От жреца на Аркаим, през планетарния поглед на библиотекаря на Пергам и Александрия и предметното мислене на библиотекаря на Шпицвег до постмодерната неklasическа менталност на съвременния библиотекар) : компендиум / Александра Куманова ; ред. Стоян Денчев – науч. ред. ... [и др.] ; предг. и рез. Александра Куманова ; епилог Красимира Александрова ; послеслов Юлия Цинзова ; рец. Венцислав Велев ... [и др.] ; графики Соня Спасова = NOVUM PARADIGMA INFINITAS : the forms of trivium: library-bibliography-book science in the triad: user – library – document and three unity: science – practice – education (From the priest of Arkhaim, through the universal view of the librarian in Pergamum and Alexandria, and the subject thinking of the librarian of Spitzweg to the postmodern neoclassic mentality of the modern librarian) : compendium / Alexandra Kumanova ; ed. Stoyan Denchev – sci. ed. ... [и др.] ; pref. and summary Alexandra Kumanova ; epilogue Krasimira Alexandrova ; afterword Yulia Tsinsova ; rev. Ventsislav Velev ... [и др.] ; prints Sonya Spasova. – Ново изд. – София : Столична библ., 2020. – 246 с. : с ил., сх., табл.

Други ред.: Николай Василев, Никола Казански, Анджепа Кенън, Марианна Соколова, библиогр. ред. Красимира Александрова, Диана Ралева, Силвия Филипова, Марияна Максимова. – Други рец.: Ирина Линден, Милен Куманов. – Именен показалец, топонимен показалец.

Юбилейно издание, публикувано в навечерието на 120-годишнината от рождението на професор Тодор Боров (30 януари 1901 – 27 май 1993) и 80-годишнината от основаването на Българския библиографски институт – 22 март 1941 г., посветено на 90-годишнината от изработването на първия Правилник на Столична библиотека и основаването на нейните каталози: Инвентарен, Основен, Азбучен и Предметен = Jubilee edition, published on the eve of 120-th anniversary of Professor Todor Borov (30 January 1901 – 27 May 1993) and 80-th anniversary of the Bulgarian Bibliographic Institute – 22 March 1941, dedicated to 90th anniversary of the first Statutes of the Sofia City Library and its catalogs: Inventory, Main, Alphabetic and Subject.

СТОЛИЧНА БИБЛИОТЕКА – СОФИЯ

Александра Куманова

NOVUM PARADIGMA INFINITAS

ФОРМИТЕ
НА ТРИВИУМА: БИБЛИОТЕКО-БИБЛИОГРАФО-КНИГОЗНАНИЕ
В ТРИАДАТА: АДРЕСАТ – БИБЛИОТЕКА – ДОКУМЕНТ
И ТРИЕДИНСТВОТО: НАУКА – ПРАКТИКА – ОБРАЗОВАНИЕ

Компендиум

Ново издание

Научна редакция:
акад. проф. д.ик.н. Стоян Денчев

Обща редакция:
ас. д-р Николай Василев

Експертна и терминологична редакция:
доц. д-р Никола Казански

Справочно-информационна редакция:
Анджела Кенън
доц. д-р Марианна Соколова

Библиографска редакция:
акад. доц. д-р Красимира Александрова – етилог
гл. ас. Диана Ралева
ас. Силвия Филипова
Марияна Максимова

Послеслов:
д-р Юлия Цинзова

Рецензенти:
акад. доц. д-р Венцислав Велев
проф. д-р Ирина Линден
проф. д-р Милен Куманов

Печатни коли 30,75

ISBN 978-619-239-440-0
ISBN online (e-book, pdf) 978-619-239-441-7

Авангард Прима